শ্ৰীস্কন্দপুৰাণস্য ৰেৱাখণ্ডঃ

Skanda-Purana: Revakhanda (RKS)
http://gretil.sub.uni-goettingen.de/gretil/corpustei/sa_skandapurANa-revAkhaNDa-rks.xml
[Distributed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.]
Based on the edition
Giri, Oṅkārānanda (ed.) - atha bṛhat śrīnarmadāpurāṇam revākhaṇḍam (parivardhita tṛtīya saṃskaraṇa).
Jñānasatra Prakāśana Nyāsa, Hośaṅgābāda: 1994.
Input and proof-reading by
Juergen Neuss, Freie Universität Berlin. (jneuss@arcor.de)

Thanks to those blessings I received in my #NarmadaParikrama.

অধ্যায় 1

মজ্জনমাতঙ্গগণ্ডচ্যুতমদমদিৰামোদমত্তালিজালম্ ।
স্নানৈঃ সিদ্ধাঙ্গনানাং কুচযুগৱিগলৎকুঙ্কুমাসঙ্গপিঙ্গম্ ॥ 1.1 ॥
সায়ং প্ৰাতৰ্মুনীনাং কুশকুসুমচয়াচ্ছন্নতীৰস্থনীৰম্ ।
পায়াদ্ৱো নৰ্মদাম্ভঃ কৰিকৰভকৰাক্ৰান্তৰহস্তৰঙ্গম্ ॥ 1.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
হিমৱচ্ছিখৰে ৰম্যে সিদ্ধগন্ধৰ্ৱসেৱিতে ।
য়ক্ষৱিদ্যাধৰাকীৰ্ণে নানাগণসমন্ৱিতে ॥ 1.3 ॥
ব্ৰহ্মৱিষ্ণুসুৰাঃ সৰ্ৱে স্কন্দনন্দিগণেশ্ৱৰাঃ ।
চন্দ্ৰাদিত্যৌ গ্ৰহৈঃ সাৰ্ধং নক্ষত্ৰধ্ৰুৱমণ্ডলম্ ॥ 1.4 ॥
ৱায়ুশ্চ ৱৰুণশ্চৈৱ কুবেৰোঽথ য়মস্তথা ।
ইন্দ্ৰাদ্যা দেৱতাস্সৰ্ৱে গন্ধৰ্ৱগণ এৱ চ ॥ 1.5 ॥
ব্ৰাহ্ম্যাদ্যা মাতৰশ্চ ঋষয়শ্চ তপোধনাঃ ।
মূৰ্তিমন্তশ্চ তীৰ্থানি চণ্ডভৃঙ্গিমহাবলাঃ ॥ 1.6 ॥
দানৱাসুৰদৈত্যাশ্চ পিশাচা ভূতৰাক্ষসাঃ ।
সূৰ্যকোটিসমপ্ৰখ্যং মণিমাণিক্যশোভিতম্ ॥ 1.7 ॥
ৰত্নৈৰ্দূৰ্যসোপানৱাপীকূপসহস্ৰকম্ ।
পদ্মনীলোত্পলোপেতং নানাৱৃক্ষসমন্ৱিতম্ ॥ 1.8 ॥
কাম্যকামফলৈৰ্ৱৃক্ষৈঃ পুষ্পিতৈঃ ফলিতৈৰ্যুতম্ ।
হংসকাৰণ্ডৱাকীৰ্ণং চক্ৰৱাকোপকূজিতম্ ॥ 1.9 ॥
কোককোকিলসজ্ঘুষ্টং নানাপক্ষিসমাকুলম্ ।
স্থানং সৰ্ৱে হৰস্যাপুঃ সিদ্ধৈশ্চ পৰিসেৱিতম্ ॥ 1.10 ॥

তত্ৰাসীনং মহাদেৱং শঙ্কৰং লোকশঙ্কৰম্ ।
স্তুৱন্তঃ কেঽপি দেৱেশং কেচিন্নৃত্যন্তি চাগ্ৰতঃ ॥ 1.11 ॥
দিৱ্যসিংহাসনাসীনমুময়া সহিতং হৰম্ ।
তেষাং মধ্যে সমুত্থায় স্কন্দো ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 1.12 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ।
সৃষ্টিসংহাৰকৰ্তাৰং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 1.13 ॥
ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱিন্দ্ৰৱৰদং ভক্তানাং ভক্তৱত্সলম্ ।
ত্ৰ্যম্বকসিতকণ্ঠায় জ্ঞাতাজ্ঞাতস্ৱৰূপিণে ॥ 1.14 ॥
ঈশ্ৱৰায়াৱিনাশায় গজচৰ্মাৱগুণ্ঠিনে ।
কপালমালাভৰণদ্ৱীপিচৰ্মধৰায় চ ॥ 1.15 ॥
ভস্মোদ্ধূলিতদেহায় নমস্তেঽস্তু পিনাকিনে ।
অনন্তানন্তৰূপায় কালায় পৰমেষ্ঠিনে ॥ 1.16 ॥
সদ্যো ৱামস্তথা ঘোৰস্তত্পুৰুষায় তে নমঃ ।
ঈশানায় পৰেশায় সদাশিৱ নমোঽস্তু তে ॥ 1.17 ॥
ঋগ্যজুঃ সামৰূপায় অথৰ্ৱায় নমোঽস্তু তে ।
নমঃ কালাগ্নিৰূপায় সৰ্ৱলোকনিৱাসিনে ॥ 1.18 ॥
নমঃ কান্তাৰ্ধদেহায় ৱৰ্ষিষ্ঠায় চ তে নমঃ ।
ওং নমঃ শিৱায় ৰূপায় ভীমায় ভৱৰূপিণে ॥ 1.19 ॥
শিৱায় ভৱৰূপায় ভীমৰূপকপৰ্দিনে ।
ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তং জগত্ সৰ্ৱং ত্ৰৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ॥ 1.20 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন খেদিতোঽসি ময়া প্ৰভো ।
ক্ষমস্ৱ মম ঈশান অজ্ঞানাঞ্জ্এ্ঞানতোঽপি ৱা ॥ 1.21 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্ৰং তে স্তৱেনানেন সুৱ্ৰত ।
দদামি তে ন সন্দেহো ৱৰং মনসি কাঙ্ক্ষিতম্ ॥ 1.22 ॥

স্কন্দ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুমমেচ্ছসি ।
উত্তৰে তু দিশাভাগে হৰ্ম্যা হেমময়াঃ শুভাঃ ॥ 1.23 ॥
সপ্তভৌমাস্তু ৱিস্তীৰ্ণহেমপ্ৰাকাৰতোৰণাঃ ।
নানামণিসমুক্তাদ্যা ৱজ্ৰৱৈদূৰ্যমণ্ডিতাঃ ॥ 1.24 ॥
তত্ৰৈৱ মধুৰা ৱাণী ৱেণুৱীণাঃ সহস্ৰশঃ ।

প্রেক্ষণীয়ৈর্নৃত্যগীতৈর্দিৱ্যকান্তিমনোহৰৈঃ ॥ 1.25 ॥
কস্যৈতানি গৃহাণীতি মেৰোৰুত্তৰতঃ শিৱ ।
ত্ৱৎপ্রসাদাত্তু পৃচ্ছামি পৰং কৌতূহলং হি মে ॥ 1.26 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
শৃণু স্কন্দ সুৰশ্রেষ্ঠ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
ভৃগুস্থানে পুৰে য়ে ৱৈ ৰাহুসূর্য্যসমাগমে ॥ 1.27 ॥
কুৰুক্ষেত্রে প্রভাসে চ মোক্ষে ৰুদ্রপদে তথা ।
কেদাৰক্ষেত্রকে স্থানে ৰুদ্রে কনখলে তথা ॥ 1.28 ॥
ভৈৰৱে ললিতাক্ষেত্রে শিৱ ধ্যাত্ৱা চ পুত্রক ।
য়ে মৃতাঃ শিৱনদ্যাং তু শিৱধ্যানপৰায়ণা ॥ 1.29 ॥
তেষাং গৃহাণি ৰম্যাণি স্ৱয়ং কর্মফলার্জিতৈঃ ।
সপ্তভৌমৈর্গৃহৈর্দিৱ্যৈৰ্ৱস্ত্রভোগাশ্চ পুষ্কলাঃ ॥ 1.30 ॥
দত্তানি চ ময়ৈতেষাং হর্ম্যভোগসুখানি চ ।

স্কন্দ উৱাচ ॥
সহস্রশতভৌমাশ্চ ৱৈদূর্যমাণমণ্ডিতাঃ ॥ 1.31 ॥
কূটৈঃ কপাটকৈর্নদ্ধসিদ্ধদ্ৱাৰাণ্যনেকশঃ ।
নিত্যোত্সৱৈর্নৃত্যগীতৈঃ কাম্যৈর্দিৱ্যৈর্মনোহৰৈঃ ॥ 1.32 ॥
অসঙ্খ্যাতা গৃহা ৰম্যাঃ সূর্যকোটিসমপ্রভাঃ ।
কস্যৈতানীহ হর্ম্যাণি পূর্ৱভাগে মহেশ্ৱৰ ॥ 1.33 ॥
দক্ষিণে পশ্চিমে চৈৱ নানাভোগাঃ সহস্রশঃ ।
সুৰেন্দ্রভৱনে ভোগাঃ কলাং নার্হন্তি ষোডশীম্ ॥ 1.34 ॥
কেন কর্মৱিপাকেন শূভেনাপ্যশুভেন ৱা ।
কূষ্মাণ্ডৱাসিনশ্চক্রে ঘোৰে মজ্জন্তি তামসে ॥ 1.35 ॥
পূয়শোণিতকূপেষু কৃমিকীটপতঙ্গিনঃ ।
তির্যগ্যোনিগতাঃ পাপৈঃ পীড্যমানাস্তু মানুষাঃ ॥ 1.36 ॥
দাৰিদ্র্যদুঃখিতা দীনাঃ পচ্যমানা বুভুক্ষিতাঃ ।
কেন কর্মৱিপাকেন শূভাশুভগতি প্রভো ॥ 1.37 ॥
এতত্সৰ্ৱং য়থান্যায়ং কথয়স্ৱ প্রসাদতঃ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
য়ে মৃতা নর্মদাতীৰে সঙ্গমে তিগ্মদার্শিতে ॥ 1.38 ॥

তেষাং গৃহাণি ৰম্যাণি পূৰ্ৱভাগে চ ষণ্মুখ ।
ওঙ্কাৰদক্ষিণে ভাগে পূৰ্ৱতোঽমৰকণ্টকে ॥ 1.39 ॥
নৰ্মদাকোটিতীৰ্থে চ য়ে মৃতাঃ স্কন্দমানুষাঃ ।
হৰ্ম্যে মনোৰমে ৰম্যে তে ৱসন্তি নৰোত্তমাঃ ॥ 1.40 ॥
ভৃগাৱগ্নৌ জলে ৱাপি ৰেৱাকপিলসঙ্গমে ।
দানং দত্তং তপস্তপ্তং তে ৱসন্তি গৃহৈৰ্ৱিমৈঃ ॥ 1.41 ॥
গোদাৱৰ্যাং পয়স্ৱিন্যাং তপত্যাং চৈৱ সঙ্গমে ।
ত্ৰ্যম্বকে ধৌতপাপে চ হিমাদ্ৰৌ ৱিন্ধ্যপৰ্ৱতে ॥ 1.42 ॥
মহেশ্ৱৰমৱয়ে সহ্যে গোকৰ্ণে চ মহাবলে ।
হৰিশ্চন্দ্ৰপুৰে চন্দ্ৰে শ্ৰীশৈলে ত্ৰিপুৰান্তকে ॥ 1.43 ॥
কৃষ্ণায়াং সসমুদ্ৰায়ামেকাদশ্যাং মহানদে ।
কাৰ্তিকে য়োনিকুণ্ডে চ য়ে ম্ৰিয়ন্তে চ পুত্ৰক ॥ 1.44 ॥
য়াম্যে হৰ্ম্যে হেমময়ে তেষাং শ্ৰেষ্ঠাস্স্ৱয়ম্ভুৱঃ ।
নানা ভোগাংশ্চ ভুঞ্জন্তি য়থা শক্ৰস্ত্ৰিৱিষ্টপে ॥ 1.45 ॥
সৰস্ৱত্যাং ত্যজেত্ প্ৰাণান্ প্ৰভাসে শশিভূষণে ।
পাৰিয়াত্ৰে মহাকালে প্ৰয়াগে চ মহাপথে ॥ 1.46 ॥
তেষাং গৃহাণি ৰম্যাণি নানাভোগাশ্চ পুষ্কলাঃ ।
মণিমাণিক্যদীপ্তাভাঃ সৌম্যে কোটিত্ৰয়োদশ ॥ 1.47 ॥
এৱং তথৈকাৱিংশত্যা ভূৰ্ৱে চৈৱোপৱেশিতাঃ ।
দক্ষিণে নৰকোট্যস্তু ভৃতা হৰ্ম্যা হিৰণ্ময়াঃ ॥ 1.48 ॥
গৃহা মৌক্তিকসঙ্কাশাঃ কোট্যঃ ষোডশ ৱাৰুণে ।
তীৰ্থয়াত্ৰাৱিশেষেণ দানধৰ্মৱিশেষতঃ ॥ 1.49 ॥
ভুঞ্জন্তি ৱিৱিধান্ ভোগান্ ময়া তুষ্টেন পুত্ৰক ।
মেৰোৰুত্তৰতো ভাগে দক্ষিণে ৱাৰুণে তথা ॥ 1.50 ॥
ক্ৰীডন্তি চ মনোহাৰিমন্দিৰে দেৱনিৰ্মিতে ।
দেৱানাং ৱাৰ্ধকিস্তত্ৰ কৰ্তা ৱিশ্ৱস্য কৰ্মণঃ ॥ 1.51 ॥
সৰ্ৱৰত্নময়ং হৰ্ম্যং ভুৱনোপৰি পশ্যসি ।
পূৰ্ৱভাগে মহাসেন নাৰ্মদঃ ফলমশ্নুতে ॥ 1.52 ॥
এতত্তে কথিতং স্কন্দ পৰিপৃষ্টং ত্ৱয়া চ য়ত্ ।
দেৱানাং চ হিতাৰ্থায় তুভ্যং সৰ্ৱং ময়ানঘ ॥ 1.53 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে প্ৰথমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 2

স্কন্দ উৱাচ ॥
শ্রোতুকামা ইমে সর্ৱে ব্রহ্মৱিষ্ণুসুৰোত্তমাঃ ।
প্রভাৱমীদৃশং য়স্য তীর্থস্যাঽস্য মহত্ ফলম্ ॥ 2.1 ॥
নর্মদায়াস্তথোত্পত্তিং সঙ্গমং লিঙ্গপূজনম্ ।
পর্ৱকালে চ দেৱানাং পর্ৱতেঽমৰকণ্টকে ॥ 2.2 ॥
আখ্যানসহিতং দেৱ কথয়স্ৱ য়থার্থতঃ ।
তীর্থয়াত্রাফলং সম্যগ্ৱংশো মন্ৱন্তৰাণি চ ॥ 2.3 ॥
ভক্ত্যা য়ুক্তং চ য়ত্ কিঞ্চিত্ কথয়স্ৱ প্রসাদতঃ ।

সূত উৱাচ ॥
শ্রুত্ৱাঽখ্যানমিদং পুণ্য পুৰাণং স্কন্দকীর্তিতম্ ॥ 2.4 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞঃ সপ্তকল্পানুৱর্তকঃ ।
আজগামাঽথমার্কণ্ডৃষিভিঃ সহিতস্তদা ॥ 2.5 ॥
সর্ৱকামসমৃদ্ধাত্মা শ্রেয়ান্ ত্ৱেনৈৱ পূজিতঃ ।
সপাদলক্ষমধিকমৃষীণাং চোগ্রতেজসাম্ ॥ 2.6 ॥
ব্রহ্মর্ষয়ো দেৱর্ষয়স্তথা ৰাজর্ষয়ঃ পৰে ।
এতৈঃ পৰিৱৃতঃ শ্রীমান্ মধ্যেঽৰণ্যাশ্রমং প্রতি ॥ 2.7 ॥
তীর্থয়াত্রাফলং প্রাপ্য নর্মদাতটমাশ্রিতঃ ।
শ্রুত্ৱা মহান্তং মার্কণ্ডপ্রভাৱং লোমহর্ষণঃ ॥ 2.8 ॥
আজগাম ততো দ্রষ্টুমৃষিং কল্মষনাশনম্ ।
নর্মদাপ্রৱাহে পুণ্যে সিদ্ধগন্ধর্ৱসেৱিতে ॥ 2.9 ॥
য়ক্ষৱিদ্যাধৰাকীর্ণে কিন্নৰৈৰুপশোভিতে ।
নানাদেৱগণাকীর্ণে নানাগণনিষেৱিতে ॥ 2.10 ॥
ৰেৱাৱতৰণং শ্রুত্ৱা প্রভাৱং পুণ্যসঙ্গতম্ ।
ননৃতুর্দেৱতাস্তত্র সিদ্ধৱিদ্যাধৰা নৰাঃ ॥ 2.11 ॥
কহ্লাৰৈঃ শতপত্রৈশ্চ পুন্নাগৈর্নাগচম্পকৈঃ ।
আম্রজম্বূকপিত্থৈশ্চ দাডিমৈঃ পনসৈস্তথা ॥ 2.12 ॥
নিম্বজম্বীৰনাৰঙ্গৈঃ কদলীষণ্ডমণ্ডিতৈঃ ।
কুমুদৈর্নাগৱল্ল্যাদ্যৈঃ শালেয়ৈশ্চ তমালকৈঃ ॥ 2.13 ॥
বীজপূৰকখর্জূৰৈর্দ্রাক্ষামধুৰপাটলৈঃ ।

বিল্ৱচন্দনপীল্ৱাদ্যৈঃ কদম্বকুটজৈস্তথা ॥ 2.14 ॥
সর্ৱকামফলৈর্ৱৃক্ষৈঃ ফলিতং পুষ্পিতং ভৃশম্ ।
হংসকাৰণ্ডৱাকীর্ণং চক্রৱাকোপশোভিতম্ ॥ 2.15 ॥
কোকিলাবর্হিণশুকৈর্নানাপক্ষিৱিনাদিতম্ ।
জাতিস্মৰা পক্ষিণশ্চ ৱ্যাজহ্রুর্মানুষীঙ্গিৰম্ ॥ 2.16 ॥
গন্ধর্ৱকিন্নৰয়ুতৈর্যক্ষৱিদ্যাধৰোৰগৈঃ ।
ক্রীডতে মিথুনং দিৱ্যং শনৈর্গিৰিৱৰোত্তমে ॥ 2.17 ॥
দিৱ্যগন্ধর্ৱনৃত্যৈশ্চ ৱেণুৱীণাসহস্রশঃ ।
দিৱ্যোড্ভৱৈঃ প্রেক্ষণীয়ৈঃ শোভিতৈর্গিৰিগহ্ৱৰে ॥ 2.18 ॥
গীতধ্ৱনিনিনাদেন দিৱং ভূমিং ৱ্যনাদয়ন্ ।
ব্রহ্মর্ষয়ো দেৱর্ষয়স্তথা ৰাজর্ষয়ঃ পৰে ॥ 2.19 ॥
ৱেদধ্ৱনিতয়জ্ঞানামগ্নিহোত্রপ্রকাশতঃ ।
ঋগ্যজুঃসামাথর্ৱাণি চাতুর্ৱর্ণ্যা দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 2.20 ॥
পুলস্ত্যশ্চ ৱসিষ্ঠশ্চ পুলহশ্চ ক্রতুস্তথা ।
ভৃগুৰত্রির্মৰীচিশ্চ ভাৰদ্ৱাজোঽথ কাশ্যপঃ ॥ 2.21 ॥
মনুর্যমোঽঙ্গিৰাশ্চৈৱ শাতাতপপৰাশৰৌ ।
আপস্তম্বোঽথ শম্বশ্চ কাৱ্যঃ কাত্যায়নো মুনিঃ ॥ 2.22 ॥
গৌতমঃ শঙ্খলিখিতৌ দক্ষঃ কাত্যায়নিস্তথা ।
জামদগ্ন্যো য়াজ্ঞৱল্ক্য ঋষ্যশৃঙ্গো ৱিভাণ্ডকঃ ॥ 2.23 ॥
গর্গশৌনকদাল্ভ্যা ৱ্যাস উদ্দালকঃ শুকঃ ।
নাৰদঃ পর্ৱতশ্চৈৱ দুর্ৱাসাশ্চোগ্রতাপসঃ ॥ 2.24 ॥
শাকল্যো গালৱশ্চৈৱ জাবালির্মুদ্গলস্তথা ।
ৱিশ্ৱামিত্রঃ কৌশিকশ্চ ঋষয়ো দেৱসম্মতাঃ ॥ 2.25 ॥
তথা ধর্মশতানন্দৱৈশম্পায়নৱৈষ্ণৱাঃ ।
শাকলায়নৱার্ধক্যৌ জুহুতিশ্চাৱসুস্তথা ॥ 2.26 ॥
বালখিল্যা মহাত্মানো ভূমিমণ্ডলৱাসিনঃ ।
ব্রহ্মদণ্ডং সমাৰুহ্য দেৱলোকং ব্রজন্তি য়ে ॥ 2.27 ॥
এতে চান্যেঽব্রজংস্তত্র ঋষয়ো ধার্মিকাঃ পৰে ।
জ্ৱলন্তস্তেজসা সর্ৱে নির্ধূমা ইৱ পাৱকাঃ ॥ 2.28 ॥
মাসোপৱাসিন কেচিত্ কেচিত্ পক্ষোপৱাসিনঃ ।
ত্রিৰাত্রকাঃ সান্তপনা নিৰাহাৰাস্তথা পৰে ॥ 2.29 ॥
কেচিত্ পুষ্পফলাহাৰাঃ শান্তা ৱাতাশনিস্তথা ।
কেচিদ্গোময়ভক্ষ্যাশ্চ জলাহাৰাস্তথাপৰে ॥ 2.30 ॥

সাগ্নিহোত্ৰাশ্চ ৱিদ্ৱাংসো মোক্ষৱেদাৰ্থচিন্তকাঃ ।
ইতিহাসপুৰাণাদি শ্ৰুতিস্মৃতিৱিশাৰদাঃ ॥ 2.31 ॥
এতে চান্যে চ বহৱো মাৰ্কণ্ডেয়ং প্ৰিয়য়া তপস্ৱিনঃ ।
এতৈশ্চ সন্তিষ্ঠনৃক্ষৈৰিৱ নিশাকৰঃ ॥ 2.32 ॥
তীৰ্থয়াত্ৰাফলং শ্ৰুত্ৱা ধৰ্মপুত্ৰো য়ুধিষ্ঠিৰঃ ।
অভিজ্ঞৈৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সাৰ্ধং দ্ৰৌপদ্যা প্ৰিয়য়া সহ ॥ 2.33 ॥
ৱিদ্ৱদ্ভিৰ্ৱেদৱিদ্ভিশ্চ ব্ৰহ্মিষ্ঠৈৰ্ব্ৰহ্মচিন্তকৈঃ ।
নৰ্মদাতীৰমায়াতে মাৰ্কণ্ডেয়াশ্ৰমং প্ৰতি ॥ 2.34 ॥
প্ৰদক্ষিণত্ৰিঃ প্ৰণম্য সাষ্টাঙ্গং চ পুনঃ পুনঃ ।
উপৱিষ্টস্তদা তত্ৰ ভ্ৰাতৃভিস্সহ ধৰ্মজঃ ॥ 2.35 ॥
উপৱিষ্টং নৃপং দৃষ্ট্ৱা মাৰ্কণ্ডেয়ো মহামুনিঃ ।
উৱাচ ৱচনং দেৱং ধৰ্মপুত্ৰং য়ুধিষ্ঠিৰম্ ॥ 2.36 ॥
কুশলং নৃপশাৰ্দূল ভ্ৰাতৃভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ ।
প্ৰহস্য সোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং মাৰ্কণ্ডং মুনিসত্তমম্ ॥ 2.37 ॥
অদ্য মে সফলং জন্ম জীৱিতং চ সুজীৱিতম্ ।
কৃতকৃত্যোঽভৱং ত্ৱদ্য ত্ৱত্পাদাম্বুজদৰ্শনাত্ ॥ 2.38 ॥
অদ্য মেঽন্তৰ্মলং নষ্টং পাপোচ্ছেদননিৰ্মলম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তপোৱনং সৰ্ৱং জ্ৱলন্তং সূৰ্যৱৰ্চসম্ ॥ 2.39 ॥
নিৰ্মুক্তঃ কিল্বিষাদস্মাত্ সপ্তজন্মান্তৰাদ্ৱিভো ।
ৰন্ত্ৱা চোত্তৰদিগ্ভাগে দেৱভূমিং মনোহৰাম্ ॥ 2.40 ॥
গঙ্গাং ত্ৰিপথগাং দেৱীং য়মুনাং চ সৰস্ৱতীম্ ।
গঙ্গাদ্ৱাৰং হিমস্থানং কুব্জাগ্ৰং ব্ৰহ্ময়োনিকম্ ॥ 2.41 ॥
উগ্ৰং কনখলঞ্চৈৱ কেদাৰং ভৈৰৱং তথা ।
নৈমিষং চ গয়াতীৰ্থং কুৰুক্ষেত্ৰং চ পুষ্কৰম্ ॥ 2.42 ॥
ৱাৰাণসীং প্ৰয়াগং চ গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ।
কালঞ্জৰং চাপ্যতীৰ্থং প্ৰভাসং শশিভূষণম্ ॥ 2.43 ॥
পুণ্যান্যেতানি চান্যানি ত্যক্ত্ৱা ক্ষেত্ৰাণি সুব্ৰত ।
সেৱ্যতে কেন কাৰ্য্যেণ নৰ্মদৈৱ মহানদী ॥ 2.44 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞ ত্ৰিকালজ্ঞ ত্ৰিৱেদিক ।
শ্ৰোতুকামা ইমে সৰ্ৱে কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ॥ 2.45 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাবাহো ব্ৰাহ্মণৈৰ্ভ্ৰাতৃভিঃ সহ ।

তত্তেঽহং কথয়িষ্যামি পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ॥ 2.46 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽথ মুনয় আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
দেৱানাং সঙ্গমে তত্র কৈলাসে চ শিৱালয়ে ॥ 2.47 ॥
কাৰ্তিক্যাং দেৱদেৱেশং হৰং দ্রষ্টুং সমায়য়ুঃ ।
প্রাক্ পৃষ্টং কাৰ্তিকেয়েন ধৰ্মাধৰ্মনিদৰ্শনম্ ॥ 2.48 ॥
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ।
ৱিষ্ণুব্রহ্মাদিদেৱানাং শৃণ্ৱতাং য়ক্ষৰক্ষসাম্ ॥ 2.49 ॥
অষ্টলক্ষাণি সাৰ্ধানি শিৱলোকে চ গীয়তে ।
তদৰ্ধং ৱৈষ্ণৱে লোকে চাৰ্ধাৰ্ধং ব্রহ্মণঃ পুৰে ॥ 2.50 ॥
চতুৰশীতিসহস্রাণি মৰ্ত্যলোকে চ গীয়তে ।
আৰাধিতঃ শিৱঃ পূৰ্ৱং ব্রহ্মাদ্যৈশ্চ সুৰাসুৰৈঃ ॥ 2.51 ॥
ততস্তুষ্টঃ সুৰেশানো ৱৰং দাতুং য়থেপ্সিতম্ ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ দেৱানাং ৱৰদো ভৱ ॥ 2.52 ॥
সপ্তদ্ৱীপা ৱসুমতী ৱসুধা কৰ্মভাগিনী ।
নৱমদ্ৱীপপৰ্যন্তং জম্বূদ্ৱীপং প্রচক্ষতে ॥ 2.53 ॥
ৱাপী কূপসহস্রাণি নৱাৰ্ণঃ সৰিতো নহি ।
ন সৃতাশ্চাপগাঃ শৰ্ৱপিতৃঘোৰাৱতাৰিণীঃ ॥ 2.54 ॥
তিলোদকপ্রদানেন পিতৃন্ পাতুং হি সাম্প্রতম্ ।
তাৰিণী সৰ্ৱলোকানামৱতাৰয় নৰ্মদাম্ ॥ 2.55 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
দুষ্প্রাপ্যং ত্রিদশৈঃ সৰ্ৱৈৰয়াচ্যং য়াচ্যতে সুৰাঃ ।
ৱেগং শক্নোতি কঃ সোঢুং তত্তোয়ভ্রমণস্য চ ॥ 2.56 ॥
তোয়ং ভূতং জগত্সৰ্ৱং নিপতিষ্যজ্জৱেন তু ।
য়াচধ্ৱমন্যাং সৰিতং সুখসাধ্যান্তৰঙ্গিণীম্ ॥ 2.57 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
কাঽন্যা তাৰয়িতুং শক্তা পুণ্যা সোঢুং সৰিদ্ৱৰা ।
মুক্ত্ৱা ত্রিনয়নেশানীং নৰ্মদাং শোকতাৰিণীম্ ॥ 2.58 ॥
দেৱানাং ৱচনং শ্রুত্ৱা সমাহূতা সৰিদ্ৱৰা ।
আগতা চ ততো দেৱী সৰ্ৱাভৰণভূষিতা ॥ 2.59 ॥

প্ৰত্যক্ষা মকৰাৰূঢা দেৱদেৱস্য চাজ্ঞয়া ।
দেৱ মে দেহি ৱক্তৱ্যং কৰ্তৱ্যা তু কৃপা ময়ি ॥ 2.60 ॥
নিশম্য তদ্ৱচসৌম্যং নৰ্মদায়াস্ত্ৰিলোচনঃ ।
উৱাচ ৱচনং শ্লক্ষ্ণং মৰ্ত্যলোকেঽদ্য গম্যতাম্ ॥ 2.61 ॥
লোকানাং চ হিতাৰ্থায় মৰ্ত্যানাং চ ৱিশেষতঃ ।

নৰ্মদোৱাচ ॥
তৱাজ্ঞাং চ কৰিষ্যেঽহং নিৰাধাৰা কথং ৱিভো ॥ 2.62 ॥
কো মাং ধৰ্তুং চ শক্নোতি মহী য়াস্যতি ৱিপ্লৱম্ ।
আদিদেশ ততঃ সৰ্ৱান্ পৰ্ৱতান্ পৰমেশ্ৱৰঃ ॥ 2.63 ॥
আদিশ্যৈতাংশ্চ তান্ সৰ্ৱাংস্ততো দেৱঃ স্ৱয়ং শিৱঃ ।

পৰ্ৱতা ঊচুঃ ॥
ন শক্নুমো ৱয়ং সৰ্ৱে ধৰ্তুং ৱেগং চ নাৰ্মদম্ ॥ 2.64 ॥
ভেদমাপ্নোতি ৱৈ পৃথ্ৱী শতধা য়ান্তি ভূভৃতঃ ।
ঋক্ষৱানব্ৰৱীদ্দেৱং দেহ্যাজ্ঞা ত্ৰিদশেশ্ৱৰ ॥ 2.65 ॥
ধাৰয়ামি চ সত্যেন ত্ৱত্প্ৰসাদাদুমাপতে ।
ততোঽৱতাৰিতা দেৱী জম্বূদ্ৱীপে নৰাধিপ ॥ 2.66 ॥
দাৰয়িত্ৱা মহীং সৰ্ৱাং সশৈলৱনকাননাম্ ।
ততো দেৱগণৈৰুক্তা মৰ্যাদাং ৱহ সুৱ্ৰতে ॥ 2.67 ॥
একৱিংশত্সহস্ৰাণি য়োজনানাং প্ৰমাণতঃ ।
সভিত্ত্ৱা সপ্তপাতালান্ ৰসাতলতলং য়য়ৌ ॥ 2.68 ॥
দেৱলোকং জগামাঽথ প্ৰলয়ে সমুপস্থিতে ।
প্ৰথমা কথিতা ৰাজন্নৱতাৰস্য কল্পনা ॥ 2.69 ॥
স্ৱাৰোচিষে দ্ৱিতীয়ে তু আদিকল্পে য়ুগেঽনঘ ।
ন সাগৰা ন সৰিতো ন তীৰ্থানি ন সঙ্গমঃ ॥ 2.70 ॥
ত্ৰেতায়ুগেঽৱতীৰ্ণা তু পুৰা ভাগীৰথী সৰিত্ ।
জহ্নুনা চুলুকেনৈৱ হৃদি মধ্যে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 2.71 ॥
সা কথং সেৱ্যতে ৰাজস্ত্যক্ত্ৱা চৈৱ তু কল্পগাম্ ।
অজ্ঞানতমসাছন্না ৱিষ্ণুমায়াৱিমোহিতাঃ ॥ 2.72 ॥
ত্যক্ত্ৱা ৱৈ নৰ্মদাং ৰাজন্ সেৱন্তেঽন্যাং নদীং সুৰাঃ ।
য়াদৃশং সূৰ্যদেৱানাং মণিৰত্নপ্ৰভাসু চ ॥ 2.73 ॥
অন্তৰং তাদৃশং ৰাজন্নৰ্মদাঽন্যাপগাসু চ ।

শ্রুত্ৱাখ্যানমিদং পুণ্যং শঙ্কৰস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 2.74 ॥
সেৱ্যতে সপ্তগা তত্ৰ পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থাদৃষ্টং য়থা শ্ৰুতম্ ॥ 2.75 ॥
কৃতকৃত্যঃ সৰ্ৱকামান্ ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ।
প্ৰাপ্নোষি পৰমং স্থানং ৱংশক্ষয়ৱিৱৰ্জিতম্ ॥ 2.76 ॥
শ্রুত্ৱাখ্যানমিদং পুণ্যং পৱিত্ৰমঘনাশনম্ ।
য়ে শৃণ্ৱন্তি সদা নিত্যং গোহত্যা চ প্ৰণশ্যতি ॥ 2.77 ॥

ইতি শ্ৰীৰেৱাখণ্ডে আদিকল্পকথনং দ্ৱিতীয়োঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 3

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৰেৱাঽৱতৰণং পুণ্যং সঙ্গমং লিঙ্গমৰ্চিতম্ ।
তীৰ্থয়াত্ৰাপ্ৰমাণশ্চ য়ুগমন্ৱন্তাৰাণি চ ॥ 3.1 ॥
পৰ্ৱতস্যতু মাহাত্ম্যং তত্ৰ নদ্যাং য়থোচিতম্ ।
পৰ্ৱকালস্তু দেৱানাং তীৰ্থে তীৰ্থে ৱিশেষতঃ ॥ 3.2 ॥
পত্তনস্য তু মাহাত্ম্যং তত্ৰ ৱাসং য়থোচিতম্ ।
ভৃগোস্তু কীৰ্তনং পুণ্যং ব্ৰহ্মহত্যাৱিমোচনম্ ॥ 3.3 ॥
কেনাঽৱতীৰ্য কাৰ্যেণ জম্বূদ্ৱীপে সৰিদ্ৱৰা ।
শিৱলোকং গতা সা তু তন্ মে ৱদ মহামুনে ॥ 3.4 ॥
উক্তানুক্তাশ্চ য়ত্ কিঞ্চিত্ কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰূয়তাং ৰাজৰাজেন্দ্ৰ কথ্যমানং নিবোধ মে ॥ 3.5 ॥
হিৰণ্যকশিপুশ্চাসীদ্যুগে চাদ্যে মহাঽসুৰঃ ।
শিৱপ্ৰসাদসম্পন্নো হ্যলং মাতৃবলোত্কটঃ ॥ 3.6 ॥
নিৰ্জিতা দেৱতাস্তেন পলায়নপৰায়ণাঃ ।
জগ্মুঃ শৰণমুদ্ৱিগ্না ভয়াৰ্তা ভয়ৱিহ্ৱলঃ ॥ 3.7 ॥
শঙ্খচক্ৰধৰং দেৱং সসাৰাৰ্ণৱতাৰণম্ ।
শৰণশ্চ প্ৰপন্নাঃ স্মো মাধৱং মধুসূদন ॥ 3.8 ॥
অগ্নিহোত্ৰাশ্চ ৱেদাশ্চ ন দেৱানাং চ য়াজনম্ ।

ন স্ৱাধ্যায়ো ন য়জ্ঞাশ্চ ন হুতং পিতৃতর্পণম্ ॥ 3.9 ॥
ৱ্যাৱিতং দানৱৈর্দুষ্টৈর্ধর্মকর্ম চ নাশিতম্ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ ৱিষ্ণুনা প্রভৱিষ্ণুনা ॥ 3.10 ॥
দৈত্যাশ্চ নিহতাস্সর্ৱে নৃসিংহৱপুষা তু তে ।
পুনঃপ্রৱর্ততে ধর্মো দেৱব্রাহ্মণয়াজনম্ ॥ 3.11 ॥
ক্ষয়িতা দানৱাস্সর্ৱে পাপকর্মৰতাঽধমাঃ ।
গতা তেনৈৱ কার্যেণ নর্মদা লোকধাৰিণী ॥ 3.12 ॥
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্রাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
অৱতাৰং পুনর্মর্ত্যে দেৱী ত্রিদশপূজিতা ॥ 3.13 ॥
কৰিষ্যতি নৰশ্রেষ্ঠলোকানাং হিতকাম্যয়া ।
ধর্মকর্মৰতং জ্ঞাত্ৱা মর্ত্যং সুৰগণার্চিতঃ ॥ 3.14 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
আসীত্পুৰা চক্রৱর্তী সোমৱংশে পুৰূৰৱাঃ ।
শশাস পৃথিৱীং সর্ৱাং য়থাশক্রস্ত্রিৱিষ্টপম্ ॥ 3.15 ॥
একদা স নৃপশ্রেষ্ঠঃ সভামধ্যে পুৰূৰৱাঃ ।
পপ্রচ্ছ ব্রাহ্মণান্ ৱৃদ্ধান্ ৱৃদ্ধসেৱী ধৃতৱ্রতঃ ॥ 3.16 ॥
য়জ্ঞাদিভির্ৱিনা কেন মানৱাঃ পাপমোহিতাঃ ।
স্ৱর্গং প্রাপুৰুপায়েন তন্মে ৱদ য়থাতথম্ ॥ 3.17 ॥

ব্রাহ্মণা ঊচুঃ ॥
আস্তে স্ৱর্গে মহাৰাজ নর্মদা লোকপাৱনী ।
অৱতাৰয়তাং স্ৱর্গাল্লোকানাং পাপহাৰিণীম্ ॥ 3.18 ॥
তেষাং তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা দ্ৱিজানাং ৱিধৃতামনাম্ ।
আৰাধয়ামাস দেৱময়ুতং সাগ্রমেৱ চ ॥ 3.19 ॥
কন্দমূলফলৈঃ শাকৈর্জলাহাৰৈস্তথাপি সঃ ।
শিৱভক্তিপৰো নিত্যং ৱিশুদ্ধেনান্তৰাত্মনা ॥ 3.20 ॥
ততস্তুষ্টো মহাদেৱো ৱৰং ৱৰয় পুত্রক ।
দদামি তে ন সন্দেহো য়থেষ্টং মনসেপ্সিতম্ ॥ 3.21 ॥

পুৰূৰৱা উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টো মহাদেৱ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ।
হিতায় সর্ৱলোকানামৱতাৰয় নর্মদাম্ ॥ 3.22 ॥

নৰখণ্ডাস্সপ্তদ্ৱীপাস্ত্ৱাপগাস্সৰিতঃ তথা ।
নিমগ্নং নৰকে ঘোৰে জগত্সৰ্ৱং ময়া শ্ৰুতম্ ॥ 3.23 ॥
লক্ষয়োজনপৰ্যন্তং জম্বূদ্ৱীপং নিৰাশ্ৰয়ম্ ।
ন দেৱাস্তৃপ্তিমায়ান্তি ন মাতৃপিতৃমানুষাঃ ॥ 3.24 ॥
এতচ্ছ্ৰুত্ৱা মহাদেৱো নৰদেৱস্য ভাষিতম্ ।

হৰ উৱাচ ॥
উৱাচ দুৰ্লভং দেৱৈৰয়াচ্যং য়াচ্যতে নৃপ ॥ 3.25 ॥
ৱৰমন্যং প্ৰয়চ্ছামি ৱৰ্জয়িত্ৱা তু নৰ্মদাম্ ।

পুৰূৰৱা উৱাচ ॥
নান্যং ৱৰং মহাদেৱ প্ৰাণত্যাগেঽপি প্ৰাৰ্থয়ে ॥ 3.26 ॥
জ্ঞাত্ৱা তু নিশ্চয়ং ৰাজ্ঞস্তপসোগ্ৰেণ সাধনম্ ।
আজ্ঞাপিতা মেকলা সাঽৱতৰ ত্ৱং সুৰেশ্ৱৰি ॥ 3.27 ॥
পুৰূৰৱাৱিপাকেন মৰ্ত্যলোকহিতং কুৰু ।
আজ্ঞাপিতাগতা সা চ শিৱস্যাগ্ৰে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 3.28 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটা ভূত্ৱা মমাদেশোঽদ্য দীয়তাম্ ।

হৰ উৱাচ ॥
স্ৱৰ্গাত্ প্ৰয়াহি ৰেৱে ত্ৱং মৰ্ত্যলোকং মমাজ্ঞয়া ॥ 3.29 ॥
পুৰূৰৱস্তপঃ সত্যং কুৰু কল্যাণি সাম্প্ৰতম্ ।

নৰ্মদোৱাচ ॥
কথমীশ নিৰাধাৰা স্ৱৰ্গাদ্যাস্যাম্যহং ধৰাম্ ॥ 3.30 ॥
ততস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা দেৱদেৱ উমাপতিঃ ।
আৱাহয়ামাস সৰ্ৱানষ্টৌ কুলনগোত্তমান্ ॥ 3.31 ॥
উৱাচ পৰ্ৱতান্ দেৱঃ কঃ সৰিদ্ধাৰণে ক্ষমঃ ।

পৰ্ৱতা ঊচুঃ ॥
শতধা ভেদমায়ান্তি জলাঘাতান্ মহাদ্ৰয়ঃ ॥ 3.32 ॥
অভাষত ততো ৱিন্ধ্যো ধৰ্তুমুত্সহতে নদীম্ ।
মম পুত্ৰঃ সুৰেশাগ্ৰ্য ত্ৱত্প্ৰসাদান্ন সংশয়ঃ ॥ 3.33 ॥
পৰ্যঙ্ক ইতি ৱিখ্যাতঃ কন্দৰ্পদৃঢৱিক্ৰমঃ ।

জ্যেষ্ঠঃ সর্ৱগণৈর্যুক্তো মান্যঃ সর্ৱমহীভৃতাম্ ॥ 3.34 ॥
দেৱৈৰপি চ দুৰ্জ্জেয়ঃ শিৱায়াশ্চর্চনে ৰতঃ ।
সন্ত্যেৱ পৰ্ৱতাস্সর্ৱে য়দ্যপীহ মহেশ্ৱৰ ॥ 3.35 ॥
তথাপি ধাৰণে শক্তঃ স এৱেহ ন সংশয়ঃ ।
অশক্তা ৱিকলা ৱৃদ্ধাস্সর্ৱ এৱ মহীধৰাঃ ॥ 3.36 ॥
অনুজ্ঞাং দেহি পর্যঙ্কঃ ক্ষমস্তাং ধর্তুমাপগাম্ ।
অনুজ্ঞাতশ্চ দেৱেন পর্যঙ্কঃ স নগোত্তমঃ ॥ 3.37 ॥
উৱাচ ধাৰয়িষ্যেঽহং ত্ৱত্ প্রসাদান্ মহেশ্ৱৰ ।
ততঃ প্রচলিতা দেৱী মূর্ধ্নি পর্যঙ্কভূভৃত ॥ 3.38 ॥
জলৌঘৱেগভ্রমণাত্ সশৈলৱনকাননা ।
প্লাৱিতা ৱসুধা সর্ৱা অকালকলিতং জগত্ ॥ 3.39 ॥
স্তুতা দেৱগণৈঃ সর্ৱৈস্তদা মেকলকন্যকা ।
মর্যাদাং ৱহ কল্যাণি লোকানাং হিতকাৰিণী ॥ 3.40 ॥
ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তমিদং সর্ৱ ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
ততঃ সংৱৃতৰূপেণ শিৱাজ্ঞাতশ্চ মেকলা ॥ 3.41 ॥
প্রমাণতো য়োজনানাং সহস্রাণ্যেকৱিংশতি ।
ৰসাতলং সা ৱিৱিশে তর্পয়িত্ৱা পিতামহান্ ॥ 3.42 ॥
স্পৃশ মাং ত্ৱং স্ৱহস্তেন ইত্যুক্তঃ স পুৰূৰৱাঃ ।
পীত্ৱা চ সলিলং দত্তে পিতৃভ্যশ্চ তিলোদকম্ ॥ 3.43 ॥
অগমন্ পৰমং স্থানং য়ত্ সুৰৈৰপি দুর্লভম্ ।
পৱিত্রং পৱিতস্সর্ৱং ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ॥ 3.44 ॥
সেৱ্যতে তেন কার্যেণ নর্মদা সপ্তকল্পগা ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নাখ্যানং চ শিৱোদিতম্ ॥ 3.45 ॥
ৱৈৱস্ৱতমিদানীং তু দ্ৱাপৰান্তে সমুদ্যতে ।
ত্ৱং ৰাজা ভ্রাতৃভিঃ সার্ধং সত্যসন্ধো দৃঢৱ্রতঃ ॥ 3.46 ॥
ত্রেতায়াঃ প্রথমে পাদে গঙ্গা ভাগীৰথী স্মৃতা ।
অদহত্ কপিলশ্চাস্য পিতৄণাময়ুতানি ষট্ ॥ 3.47 ॥
মোহিতামায়য়া ৱিষ্ণোর্গতা সপ্তৰসাতলম্ ।
এৱ মন্দাকিনী নাম ত্ৱন্যা গঙ্গা সৰিদ্ৱৰা ॥ 3.48 ॥
মেকলাতোয়সম্পূর্ণাস্সাগৰাস্সপ্তয়ন্ত্রিতাঃ ।
তৃতীয়ে চ তথা পাদে অৱতীর্ণা সৰস্ৱতী ॥ 3.49 ॥
স্থানেশ্ৱৰগতা সা তু পুনর্গঙ্গা সমাগমে ।
গঙ্গাকনখলে পুণ্যা গঙ্গাসাগৰসঙ্গমে ॥ 3.50 ॥

ঊর্ধ্ৱতীর্থে প্রয়াগে চ ৱাৰাণস্যাং ৱিশেষতঃ ।
প্রাচী সৰস্ৱতী য়ত্র কুৰুক্ষেত্রে চ পুণ্যদা ॥ 3.51 ॥
প্রণষ্টে দ্ৱাৰশাদিত্যে প্রলয়ে সমুপস্থিতে ।
সপ্তকল্পক্ষয়ে ৱৃত্তে ন মৃতা তেন নর্মদা ॥ 3.52 ॥
সৰিতশ্চ ক্ষয়ং য়ান্তি গঙ্গাদ্যাশ্চ সহস্রশঃ ।
নর্মদা তিষ্ঠতে দেৱী সপ্তকল্পানুগামিনী ॥ 3.53 ॥
ব্রাহ্মী সৰস্ৱতী মূর্তির্ৱৈষ্ণৱী ত্রিপথা স্মৃতা ।
নর্মদা শাঙ্কৰী মূর্তির্নদ্যস্তিস্রস্ত্রিদেৱতাঃ ॥ 3.54 ॥
গঙ্গা চ য়মুনা চৈৱ সৰয়ূশ্চ সৰস্ৱতী ।
শতভাগা চন্দ্রভাগা ৰম্যা সিন্ধুর্মহানদী ॥ 3.55 ॥
ইৰাৱতী চ কপিলা নর্মদা সৰিতস্তিকা ।
দণ্ডকী গণ্ডকী চৈৱ ঘর্ঘৰা চ মহানদী ॥ 3.56 ॥
শোণো মহানদশ্চৈৱ ৱেদিকা চ তৰঙ্গিণী ।
ব্রহ্মৱাহা ৱিষ্ণুৱাহা সাৰঙ্গা গৌতমী তথা ॥ 3.57 ॥
ৱিশ্ৱৱাহা ধেনুমতী অপাৰা অপৰা তথা ।
ৱেত্রৱতী চ কুমুদা মহাতাপী পয়োষ্ণিকা ॥ 3.58 ॥
ৱেণা চ দুগ্ধিকা শিপ্রাঽজহাসাঽভ্রমতী তথা ।
কৃষ্ণা ভীমৰথী চৈৱ তুঙ্গভদ্রা মহানদী ॥ 3.59 ॥
গোদাৱৰীতি ৱিখ্যাতা গঙ্গা সা দক্ষিণা স্মৃতা ।
নদ্যশ্চৈৱ তথা চান্যাস্সর্ৱতীর্থানি সাগৰাঃ ॥ 3.60 ॥
সর্ৱাস্তাঃ প্রলয়ং য়ান্তি ৱর্জয়িত্ৱা তু কল্পগাম্ ।
গঙ্গা কিং ৱর্ণ্যতে দেৱী হৰেণ শিৰসা ধৃতা ॥ 3.61 ॥
গৌৰী ৱার্ধশৰীৰস্থা শিৰস্য পৰমেষ্ঠিনঃ ।
নর্মদা ৱর্ণ্যতে দেৱী সপ্তকল্পানুগামিনী ॥ 3.62 ॥
তে দেশাঃ পর্ৱতাঃ পুণ্যাস্তে গ্রামাস্তেঽপি চাশ্রমাঃ ।
য়ত্র য়াতা সৰিচ্ছ্রেষ্ঠা নর্মদা সপ্তকল্পগা ॥ 3.63 ॥
ত্রিভিঃ সাৰস্ৱতং পুণ্যং সপ্তাহেন তু য়ামুনম্ ।
সদ্যঃ পুনাতি গাঙ্গেয়ং দর্শনাদেৱ নর্মদা ॥ 3.64 ॥
ৰেৱাতটেষু য়ে ৱৃক্ষাঃ পতিতাঃ কালপর্যয়ে ।
নর্মদাতোয়সংস্পৃষ্টাস্তেঽপি য়ান্তি পৰাঙ্গতিম্ ॥ 3.65 ॥
ৰেৱায়া য়ত্র কুত্রাপি সঙ্গমে ভৰতর্ষভ ।
স্নানং দানং জপো হোমঃ স্ৱাধ্যায়ঃ পিতৃপূজনম্ ॥ 3.66 ॥
দেৱতাৰাধনং দীক্ষা ন্যাসো দেহৱিসর্জনম্ ।

যত্ কিঞ্চিত্ ক্রিয়তে মর্ত্যৈস্তদনন্তফলং স্মৃতম্ ॥ 3.67 ॥
গোসহস্রশতং ধেনু মহাদানানি কৃত্স্নশঃ ।
ৱৈশাখ্যামথৱা মাধ্যাং কার্তিক্যাং গ্রহণায়নে ॥ 3.68 ॥
ৱিষুৱে সঙ্ক্রমে ভানোর্ৱ্যতীপাতে চ ৱৈধৃতৌ ।
দর্শে দিনক্ষয়ে ৱৃদ্ধৌ মনৱাদিষু য়ুগাদিষু ॥ 3.69 ॥
কল্পাদৌ চ য়ুগাদৌ চ মাতাপিত্রোঃ ক্ষয়েঽহনি ।
ওঙ্কাৰে ৱা ভৃগৌ ক্ষেত্রে ৱিশেষাদুপসঙ্গমে ॥ 3.70 ॥
ৰেৱায়াং স্নানদানানি জপহোমার্চনাদিকম্ ।
য়ঃ কুর্যান্ মনুজশ্রেষ্ঠঃ সোঽশ্ৱমেধফলং লভেত্ ॥ 3.71 ॥
ব্রহ্মহত্যাদিভিঃ পাপৈর্মুচ্যতে নাঽত্র সংশয় ।
কুলানাং শতমাগামি সমতীতং তথা শতম্ ॥ 3.72 ॥
উদ্ধৰেদাত্মনা সার্ধং ৰেৱাতীর্থাৱগাহনাত্ ।
গ্রামার্ধং গ্রামমেকং ৱা য়ো দদ্যান্নর্মদাতটে ॥ 3.73 ॥
স লভেদ্ৱিপুলাং লক্ষ্মীমত্যন্তফলমশ্নুতে ।
নর্মদাতীৰসম্ভূতাং মৃদং মূর্ধ্নি বিভর্তি য়ঃ ॥ 3.74 ॥
বিভর্তি মূর্তিমর্কস্যতমোনাশায় কেৱলম্ ।
য়ত্র য়ত্র নৰঃ স্নায়াত্ নর্মদায়া য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 3.75 ॥
প্রাপ্নুয়াদশ্ৱমেধস্য ফলমেতচ্ছিৱোদিতম্ ।
নর্মদাতোয়পানস্য স্নানস্য প্রেক্ষণস্য চ ॥ 3.76 ॥
অপি চান্দ্রায়ণশত তুল্যং ভৱতি ৱা ন ৱা ।
নর্মদা কীর্তয়েদ্যস্তু প্রাতৰুত্থায় মানৱঃ ॥ 3.77 ॥
সপ্তজন্মকৃতং পাপং তত্ক্ষণাদেৱ নশ্যতি ।
সঙ্গমেন সমায়ুক্তা নর্মদালিঙ্গসঙ্গতা ।
হয়মেধফলং তত্র স্নাত্ৱা শিৱপুৰং ৱ্রজেত্ ॥ 3.78 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৰেৱাদ্ৱিতীয়াঽৱতাৰকথনং নাম তৃতীয়োঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 4

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
হিৰণ্যতেজসা পূর্ৱ ৰাজ্ঞা ৱৈ নর্মদা কথং ।
মর্ত্যেঽৱতাৰিতা দেৱী তত্ সর্ৱং ৱক্তুমর্হসি ॥ 4.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
হিৰণ্যতেজা ৰাজৰ্ষিঃ সোমৱংশে মহীপতে ।
সৰ্ৱধৰ্মভৃতাং শ্ৰেষ্ঠঃ প্ৰজাপতিসমোঽভৱত্ ॥ 4.2 ॥
একছত্ৰাং শশাসোৰ্ৱীং সশৈলৱনকাননাম্ ।
খ্যাতা চন্দ্ৰপুৰী তস্য শক্ৰস্যেৱামৰাৱতী ॥ 4.3 ॥
নিৰাবাধাঃ প্ৰজাস্তত্ৰ ভয়দাৰিদ্ৰ্যৱৰ্জিতাঃ ।
চিৰায়ুষো নৰাস্তত্ৰ সমালক্ষং তু জীৱিনঃ ॥ 4.4 ॥
স্ৱয়ং কামদুঘা ধেনুৰ্ধৰণী সস্যশালিনী ।
কৌশেয়পট্টৱস্ত্ৰাশ্চ ৱৃক্ষে ৱৃক্ষে সমুদ্ভৱা ॥ 4.5 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে প্ৰাপ্তে হ্যমাৱাস্যাং ৰৱিগ্ৰহে ।
সত্কাৰোঽত্ৰাস্তি দেৱানাং পিতৃণাং চ ৱিশেষতঃ ॥ 4.6 ॥
ৱাপীকূপসৰো দিৱ্যং জম্বূদ্ৱীপঃ প্ৰকীৰ্তিতঃ ।
স্ৰৱন্তী নিম্নগা কাচিত্তস্মিন্ দ্ৱীপে ন ৱিদ্যতে ॥ 4.7 ॥
গৱাং শতসহস্ৰাণি হেমৰত্নং মণীংস্তথা ।
কোশং হয়ানসঙ্খ্যাতান্ মত্তাংশ্চ ৱৰদন্তিনঃ ॥ 4.8 ॥
গ্ৰস্তে চ ৰাহুণা সূৰ্যে ব্ৰাহ্মণান্ প্ৰদদৌ নৃপঃ ।
পুৰো ধৰ্মসহস্ৰাণি হেমৰত্নমণীংস্তথা ॥ 4.9 ॥
অতৰ্পয়ত্ পিতৃংশ্চাপি হৱ্যকৱ্যেন ভাৰত ।
কশ্মলং জলপানং চাপশ্যত্ পিতৃজুগুপ্সিতম্ ॥ 4.10 ॥
ক্ষুত্ক্ষামকণ্ঠতাল্ৱোষ্ঠান্ কশ্মলাংশ্চ মৃদম্ভসা ।
নগ্নান্ মলিনৱস্ত্ৰাংশ্চ শতশোঽথ সহস্ৰশঃ ॥ 4.11 ॥
হিৰণ্যতেজা ৰাজৰ্ষিঃ পশ্যতি স্ম তদা পিতৃন্ ।

হিৰণ্যতেজা উৱাচ ॥
কে য়ূয়ং ৱিকৃতাকাৰাঃ প্ৰেতভূতা বুভুক্ষিতাঃ ॥ 4.12 ॥
মজ্জন্তে নৰকে ঘোৰে ৰৌৰৱে লোমহৰ্ষণে ।
কথয়ধ্ৱং য়থান্যায়ং কৰ্মণা কেন পাৱিতাঃ ॥ 4.13 ॥

পিতৰ ঊচুঃ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ চ ।
সৰিদ্ধীনমিদং দ্ৱীপং ধৰ্মকৰ্মৱিনাশিতম্ ॥ 4.14 ॥
ন দেৱাস্তৃপ্তিমায়ান্তি পিতৰো ৱা কথঞ্চন ।

পিতৃন্ মোচয়িতুম্ শক্তা দুৰাৰাধ্যা সুৰৈৰপি ॥ 4.15 ॥
আগমিষ্যতি দ্ৱীপেঽস্মিন্ ৰেৱা মুক্তির্ভৱিষ্যতি ।
এতত্তে কথিত ৰাজন্ য়থেষ্টং কর্তুমর্হসি ॥ 4.16 ॥

হিৰণ্যতেজা উৱাচ ॥
পিতৃণাং মোক্ষণং কার্যং য়থা য়ান্তি পৰাঙ্গতিম্ ।
ময়া ৰাজ্যেন কিং কার্যং জীৱিতশ্চ নিৰর্থকম্ ॥ 4.17 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজা হ্যুদয়ং সিদ্ধিপর্ৱতম্ ।
কন্দমূলফলাহাৰঃ শিৱধ্যানপৰায়ণঃ ॥ 4.18 ॥
দিৱ্যং ৱর্ষসহস্ৰং তু উগ্ৰে তপসি সংস্থিত ।
ৰাজ্ঞস্তু পৰমাং ভক্তিং জ্ঞাত্ৱা ৱৈ তত্ৰ ত্ৰ্যম্বকঃ ॥ 4.19 ॥
ৱৃষাৰূঢস্ত্ৰিনেত্ৰশ্চ দেৱদেৱো মহেশ্ৱৰ ।
প্ৰত্যক্ষ তস্য ৰাজ্ঞশ্চ তদাত্মানমদৰ্শয়ত্ ॥ 4.20 ॥
স দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং ৰূপং দেৱদেৱস্য ভাৰত ।
ত্ৰিঃ প্ৰদক্ষিণমাৱৃত্য সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ॥ 4.21 ॥
স্তোত্ৰং চকাৰ দেৱস্য শম্ভোৰমিততেজসঃ ।
নমস্তেঽস্তু সুৰেশান শূলপাণে নমোঽস্তু তে ॥ 4.22 ॥
পৃথিৱ্যাপশ্চ তেজশ্চ ৱায়ুৰাকাশমেৱ চ ।
শব্দং স্পৰ্শশ্চ ৰূপশ্চ ৰসো গন্ধশ্চ পঞ্চমঃ ॥ 4.23 ॥
বুদ্ধিৰ্মনস্ত্ৱহঙ্কাৰঃ প্ৰকৃতিশ্চ গণাস্ত্ৰয়ঃ ।
সৰ্ৱাক্ষঃ সৰ্ৱগো দেৱসকলো নিষ্কলোঽৱ্যয় ॥ 4.24 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন ক্লেশিতোঽসি ময়া প্ৰভো ।
ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদি দেৱৈশ্চ তৱাদ্যন্ত ন লভ্যতে ॥ 4.25 ॥
কথং তু মানুষা পাপাঃ স্তোতুং শক্তা উমাধৱম্ ।
হিৰণ্যতেজসঃ স্তোত্ৰং শ্ৰুত্ৱা দেৱো জগত্পতিঃ ॥ 4.26 ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৰোচতে ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা শূলপাণিং মহেশ্ৱৰম্ ॥ 4.27 ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ।
সপ্তকল্পৱহাং দেৱীং নৰ্মদামৱতাৰয় ॥ 4.28 ॥
পিতৃণাং মজ্জতাং ঘোৰে নৰকে দাৰুণে ভৃশম্ ।
মুচ্যন্তে তে য়থা প্ৰেতাস্তৃপ্তা য়ান্তি পৰাঙ্গাতিম্ ॥ 4.29 ॥
এৱং ৱৰমহং মন্যে ত্ৱত্ প্ৰসাদাদুমাপতে ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
অয়াচ্যং য়াচিতং তাত ব্ৰহ্মৱিষ্ণুসুৰাসুৰৈঃ ॥ 4.30 ॥
নাৱতাৰয়িতুং শক্যা তথান্যৈৰল্পজীৱিভিঃ ।
অন্যং য়াচস্ৱ ভদ্ৰং তে ৱৰং দাস্যেঽধুনা তৱ ॥ 4.31 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
ততো ৰাজা মহাভাগঃ প্ৰোৱাচ শশিভূষণম্ ।
ত্ৱয়ি তুষ্টে মহাদেৱে লোকনাথে জগদ্গুৰৌ ॥ 4.32 ॥
সাধ্যাসাধ্যং ন ৱক্তৱ্যং ত্ৰিষু লোকেষু কিঞ্চন ।
জন্মান্তৰসহস্ৰেণ ৱৰ নান্য ৱৃণোম্যহম্ ॥ 4.33 ॥
ত্যক্ত্ৱা চৈৱ সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠাং নৰ্মদাং সপ্তকল্পগাম্ ।
দীয়তাং মম দেৱেশ ভৃত্যভৃত্যোঽস্মি শাধি মাম্ ॥ 4.34 ॥
হিৰণ্যতেজসো জ্ঞাত্ৱা নিশ্চয়ং মানসং তদা ।
আহূতা চ ততো দেৱী নৰ্মদা লোকপাৱনী ॥ 4.35 ॥
মকৰাসনমাৰূঢা দিৱ্যাভৰণভূষিতা ।
শ্যামৱৰ্ণা মহাতেজা শিৱস্যাগ্ৰে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 4.36 ॥
উমামহেশ্ৱৰৌ নত্ৱা পাদগ্ৰহণপূৰ্ৱকম্ ।
উৱাচ ৱচনং দেৱীং কিমৰ্থং দেৱ সংস্মৃতা ॥ 4.37 ॥
আদেশং দেৱ মে দেহি ত্ৱদাদেশে স্থিতা হ্যহম্ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
হিৰণ্যতেজা নৃপতিস্ত্যক্ত্ৱা ৰাজ্য চ নৰ্মদে ॥ 4.38 ॥
চতুৰ্দশং তপস্তেপে ঘোৰৰূপং সুদাৰুণম্ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু উগ্ৰে তপসি সংস্থিতঃ ॥ 4.39 ॥
কন্দমূলফলাহাৰঃ শিৱধ্যানপৰায়ণঃ ।
জম্বূদ্ৱীপেঽৱতাৰং ত্ৱং কুৰুষ্ৱ ধৰণীতলে ॥ 4.40 ॥
ক্ষিপ্ৰং য়াহি ৱৰাৰোহে সংসাৰাৰ্ণৱতাৰিণি ।
প্ৰেতৰূপান্ পিতৄন্ সৰ্ৱান্নৰকস্থান্ সমুদ্ধৰ ॥ 4.41 ॥
মুচ্যন্তে য়েন চাঘৌঘাদ্ধূতপাপা য়থেপ্সিতম্ ।

নৰ্মদোৱাচা ॥
মহেশ্ৱৰং শূলপাণিমেৱমস্ত্ৱিতি চাব্ৰৱীত্ ॥ 4.42 ॥
নিৰাধাৰা কথং দেৱ জম্বূদ্ৱীপে সমাশ্ৰয়ে ।

আহূতাস্তে ততস্তত্র পৰ্ৱতাশ্চ কুলাকুলাঃ ॥ 4.43 ॥
ক্ষণমাত্ৰং তু তিষ্ঠধ্ৱং য়েন য়াতি সৰিদ্ৱৰা ।
ঊচুশ্চ পৰ্ৱতাস্তং চ অশক্তা ধাৰণে ৱয়ম্ ॥ 4.44 ॥

নৰ্মদোৱাচা ॥
অশক্তান্ ধাৰণে চৈনান্ প্ৰপশ্যামি জগত্পতে ।
মম তোয়ৌঘপাতেন কল্লোলপ্ৰৱণাৱৃতাঃ ॥ 4.45 ॥
শতধা ভেদমায়ান্তি গিৰয়ো ৱজ্ৰদাৰিতাঃ ।
তেষাং মধ্যে সমুত্থায় প্ৰাব্ৰৱীদুদয়াচলঃ ॥ 4.46 ॥
শিৱপ্ৰসাদসম্পন্নো হ্যহং ধাৰয়িতুং ক্ষমঃ ।
ততঃ প্ৰচলিতা দেৱী দত্ত্ৱা পাদং নগোপৰি ॥ 4.47 ॥
গগনাত্ প্ৰচ্যুতা দেৱী পপাত ধৰণীতলে ।
ৱায়ুৱেগা পুনৰ্ভূত্ৱা ৱাৰুণীং দিশমাশ্ৰিতা ॥ 4.48 ॥
অকালপীডিতে লোকে জম্বূদ্ৱীপে চৰাচৰে ।
হাহাকাৰো মহানাসীত্ত্ৰিষু লোকেষু ভাৰত ॥ 4.49 ॥
শ্ৰুত্ৱা চ কল্কলাশব্দং ভীষণং লোমহৰ্ষণম্ ।
পাতালাদুত্থিতং লিঙ্গং জ্ৱলিতং দীপ্ততেজসম্ ॥ 4.50 ॥
হুঙ্কাৰৈণৈৱ তদ্ভদ্ৰে নৰ্মদামব্ৰৱীদ্ৱচ ।
সৰ্ৱপাপহৰে দেৱি মৰ্যাদাং ৱহ সুৱ্ৰতে ॥ 4.51 ॥
ত্ৱদ্ধাৰণাৰ্থমীশেন নিসৃষ্টাঃ পৰ্ৱতাস্ত্ৰয়ঃ ।
ৱিন্ধ্যশ্চতুৰ্থকস্তত্ৰ শ্ৰেষ্ঠঃ সৰ্ৱমহীভৃতাম্ ॥ 4.52 ॥
মেৰুশ্চ হিমৱাংস্তত্ৰ কৈলাসশ্চ তৃতীয়কঃ ।
তদা ভিত্ত্ৱা ত্ৰিশূলেন কীলিতা ৱসুধাতলে ॥ 4.53 ॥
দ্ৱাত্ৰিংশত্তু সহস্ৰাণি প্ৰৱাহ পূৰ্ৱপশ্চিমে ।
সহস্ৰাৰ্ধশ্চ ৱিস্তাৰং দক্ষিণোত্তৰমানতঃ ॥ 4.54 ॥
নৃত্যন্তি দেৱতাস্সৰ্ৱাঃ শঙ্খৱাদিত্ৰনিস্ৱনৈঃ ।
সিদ্ধা ৱিদ্যাধৰা য়ক্ষা গন্ধৰ্ৱা কিন্নৰা নৰাঃ ॥ 4.55 ॥
আদিত্যা ৱসৱো ৰুদ্ৰা ৱিশ্ৱেদেৱা মৰুদ্গণাঃ ।
স্তুৱন্তি পৰয়া ভক্ত্যা নৰ্মদাং সপ্তকল্পগাম্ ॥ 4.56 ॥
হিৰণ্যতেজা ৰাজৰ্ষিৰ্নৰ্মদাং চেদমব্ৰৱীত্ ।
অনুগ্ৰহঃ কৃতো দেৱি পিতৃণাং তাৰণায় মে ॥ 4.57 ॥
উৱাচ কল্পগা ৰাজংস্ত্ৱত্তোঽন্যঃ কো নু ৱৈ ভুৱি ।
প্ৰভাৱ ঈদৃশো য়স্য ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ॥ 4.58 ॥

তপস্তপ্ত্ৱা মহেশস্য মমার্থং ত্ৱং য়তোঽনঘ ।
মাতৃকাঃ পৈতৃকা য়ে য়ে সান্তঃ পুৰপৰিগ্ৰহাঃ ॥ 4.59 ॥
মম প্ৰভাৱাত্ নৃপতে উমামাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
নমস্কৃত্য সুৰশ্ৰেষ্ঠাং পুত্ৰোঽহং তে ৱৰাননে ॥ 4.60 ॥
স্নানং কৃত্ৱা চ ৱিধিৱত্ পিতৃন্দেৱাংশ্চ তর্পয়ন্ ।
শ্ৰাদ্ধং পিণ্ডপ্ৰদানং চ তত্ৰ সৰ্ৱমকল্পয়ত্ ॥ 4.61 ॥
নৰকাদুদ্ধৃতাস্সৰ্ৱে দেৱয়ানপথে স্থিতাঃ ।
কৃমিকীটপতঙ্গাশ্চ পক্ষিণশ্চাণ্ডজাশ্চ য়ে ॥ 4.62 ॥
ভূতগ্ৰামঃ সমগ্ৰশ্চ ৰেজে ৱিদ্যাধৰে পুৰে ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নাদিসর্গাৱকল্পনম্ ॥ 4.63 ॥
কীর্তিতানি ময়া ৰেৱাৱতাৰাণি ৱিশাম্পতে ।
আগতা য়েন মার্গেণ লোকানুগ্ৰহকাম্যয়া ॥ 4.64 ॥
এষোঽৱতাৰঃ প্ৰথম আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
দ্ৱিতীয়স্তু তথা স্কন্দদক্ষসাৱর্ণিকেঽন্তৰে ॥ 4.65 ॥
তৃতীয়ঃ পুৰূৰৱসা তথা ৱৈষ্ণৱকেঽন্তৰে ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থা দৃষ্টং পুৰাতনম্ ॥ 4.66 ॥
স্নানাৱগাহনাত্ পানাত্ স্মৰণাত্ কীর্তনাদপি ।
অনেকভাৱিকং ঘোৰমঘং নশ্যতি তত্ক্ষণাত্ ॥ 4.67 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কৈলাসো হিমৱান্ মেৰুঃ কেন কার্যেণ সুৱ্ৰত ।
নর্মদাতীৰমাসাদ্য নিক্ষিপ্তাঃ পৰ্ৱতাস্ত্ৰয়ঃ ॥ 4.68 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
উন্মার্গগামিনীং ৰেৱাং ৱিন্ধ্যো ৱৈ ধর্তুমক্ষমঃ ।
আপগা তোয়পূৰেণ প্লাৱিতং জগতীতলম্ ॥ 4.69 ॥
কৃত্ৱা ৱ্ৰজন্তীং দৃষ্ট্ৱা ৱৈ শঙ্কৰো লোকশঙ্কৰঃ ।
ভিত্ত্ৱা ভূমি ত্ৰিশূলেন কীলিতাঃ পৰ্ৱতাস্ত্ৰয়ঃ ॥ 4.70 ॥
অত্ৰান্তৰে চ ৱৈদূর্যগিৰৌ ৱৈ পর্যকল্পত ।
এতত্ সৰ্ৱং সমাসেন শংসিতং চ ময়ানঘ ॥ 4.71 ॥
কথয়িষ্যে তথৈৱান্যদ্যদ্যদিচ্ছসি ভাৰত ॥ 4.72 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চতুর্থোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 5

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৰাজ্ঞাঽৱতাৰিতা ৰেৱা কথং ৱৈ পুৰুকুত্সুনা ।
তত্ সৰ্ৱ শ্ৰোতুমিচ্ছামি ত্ৱত্তো ব্ৰহ্মৱিদাং ৱৰ ॥ 5.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যাং পুৰা স্কন্দস্য কীৰ্তিতাম্ ।
তত্তেঽহং কথয়িষ্যামি শিৱেনোক্তং শ্ৰুতং ময়া ॥ 5.2 ॥
ক্ষত্ৰিয়স্য কুলোত্পন্নঃ পুৰুকুত্সুৰ্মহায়শাঃ ।
তেন ৱৰ্ষসহস্ৰং ৱৈ পূৰ্ৱমাৰাধিতো হৰঃ ॥ 5.3 ॥
তপসা চ ভৱেনোক্তং কস্ত্ৱয়া প্ৰাৰ্থিতো ৱৰঃ ।
দদামি তে ৱৰং হ্যেতদ্যেন ত্ৱং সুখমেধসে ॥ 5.4 ॥
এৱমুক্তস্তদা ৰাজা প্ৰাৰ্থয়েঽহং তৱাজ্ঞয়া ।
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ কাৰ্য়ং তত্ কথয়াম্যহম্ ॥ 5.5 ॥
আস্তে নদী মহাভাগা নৰ্মদা নাম ৱিশ্ৰুতা ।
অৱতাৰয়তাং শম্ভো কুমাৰীং দিৱ্যৰূপিণীম্ ॥ 5.6 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা শম্ভুৰ্ৱিস্ময়মাগতঃ ।
সুচিৰং ক্লিশ্যমানেন ক্ষত্ৰিয়েণ মহাত্মনা ॥ 5.7 ॥
অপ্ৰাৰ্থ্যং প্ৰাৰ্থিতং স্কন্দ দুঃসাধ্যং ত্ৰিদশৈৰপি ।
উক্তাশয়ঃ স ৰাজৰ্ষিঃ সাধ্যং কিঞ্চিন্নিষেৱয় ॥ 5.8 ॥
মম ৱাক্যং তু তচ্ছ্ৰুত্ৱা ক্ষত্ৰিয়স্তু স ৱিহ্ৱলঃ ।
অপতত্ স মহাভাগো মূৰ্ছিতো ধৰণীতলে ॥ 5.9 ॥
আশ্ৱাসিতো ময়া তত্ৰ স্ৱস্থো ভৱ ৱিশাম্পতে ।
মৰ্ত্যলোকে সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠাং নৰ্মদামৱতাৰয়ে ॥ 5.10 ॥
তস্যাস্ত্ৱাগমনং শ্ৰুত্ৱা ত্ৰস্তা দেৱাঃ সৱাসৱাঃ ।
কঃ শক্নুয়াদিমং ভাৰং সোঢুং ৱেগশ্চ নাৰ্মদম্ ॥ 5.11 ॥
ধৰণী ভাৰভূতা চ নষ্টা ভ্ৰষ্টাশ্চ পৰ্ৱতাঃ ।
অশক্তাস্তোয়ৱৰ্ষস্য ধাৰণে সৰিতস্তথা ॥ 5.12 ॥
অস্তি সিদ্ধো মহাপুণ্যঃ পৰ্য়ঙ্কো নাম পৰ্ৱতঃ ।
স সহেত মহাভাৰং ৱোঢুং ৱেগশ্চ নাৰ্মদম্ ॥ 5.13 ॥

সৰ্ৱে দেৱাঽগতাস্তত্ৰ প্ৰাৰ্থিতুং তং নগোত্তমম্ ।
পৃষ্টাস্তু পৰ্ৱতেন্দ্ৰেণ কেন কাৰ্যেণ চাগতা ॥ 5.14 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
ইক্ষ্ৱাকুৱংশসম্ভূতঃ পুৰুকুত্সুৰ্নৰাধিপঃ ।
তেনাৱতাৰিতা পুণ্যা নদী নামা তু নৰ্মদা ॥ 5.15 ॥
তেজঃ শব্দম্ চ ভাৰং চ তস্যাঃ পাতং ৰয়ং তথা ।
অসমৰ্থা নগা ৱোঢুং ত্ৱামৃতে গিৰিসত্তম ॥ 5.16 ॥

পৰ্যঙ্ক উৱাচ ॥
আগচ্ছতু মহাদেৱী ধাৰয়ামি ন সংশয়ঃ ।
আগচ্ছন্তীং মহাপুণ্যাং ধাৰয়ামি চ সাম্প্ৰতম্ ॥ 5.17 ॥
চলিতা নৰ্মদা শীঘ্ৰং ৱেগেন সমুপস্থিতা ।
কৃত্ৱা তস্যোত্তমাঙ্গেষু পৰ্যঙ্কস্যৈৱ ভূভৃতঃ ॥ 5.18 ॥
ৰাজ্ঞা তু সহিতা দেৱী ত্ৰিদশৈৰপি সংয়ুতা ।
ৱৈন্যেন তু পুৰা চেষ্টমশ্ৱমেধেন ভূভুজা ॥ 5.19 ॥
মখস্থানে চ ৱৈন্যস্য ৱেণস্তস্বো মহানভূত্ ।
য়ং দৃষ্ট্ৱা ৱিস্ময়ং প্ৰাপ্তাস্সৰ্ৱে দেৱাস্সৱাসৱাঃ ॥ 5.20 ॥
ৱেণোস্তস্যৈৱ মূলাত্তু নিৰ্গতা সা মহানদী ।
কৃতাঞ্জলিপুটা দেৱাস্থিতাঃ সৰ্ৱেঽত্ৰ সংস্থিতাঃ ॥ 5.21 ॥
জয় শব্দং প্ৰকুৰ্ৱন্তস্ত্ৰিদশা ব্ৰহ্মৱাদিনঃ ।
গণগন্ধৰ্ৱয়ক্ষাশ্চ মৰুতশ্চ তথাঽশ্ৱিনৌ ॥ 5.22 ॥
পিশাচা ৰাক্ষসা নাগা ঋষয়শ্চ তপোধনাঃ ।
সৰ্ৱে পাদ্যেন চাৰ্ধ্যেণ ভীতাস্তে কিঙ্কৰা ইৱ ॥ 5.23 ॥
পাদ্যোপসঙ্গ্ৰহং কৃত্ৱা নৰ্মদাং শৰণং গতাঃ ।
অদ্যঃ নঃ সফলং জন্ম তপোঽদ্য সফলশ্চ নঃ ॥ 5.24 ॥
কৃতাৰ্থা দেৱতাঃ সৰ্ৱা দেৱি ত্ৱদ্দৰ্শনাদিহ ।
তমেৱ পুৰুষং মন্যে য়েনৈষা হ্যৱতাৰিতা ॥ 5.25 ॥
ৱদন্তি দেৱতাস্সৰ্ৱা মৰ্ত্যলোকঃ পৰং গতঃ ।
ঋষিভিৰ্দৈৱতৈঃ প্ৰোক্তা স্পৃশ হস্তেন দেৱতাঃ ॥ 5.26 ॥
য়েন পূতত্ৱমায়ান্তি নৰ্মদে নষ্টকিল্ৱিষাঃ ।
নৰ্মদা তু ৱদত্যেৱং ন স্পৃশামি সুৰান্ গণান্ ॥ 5.27 ॥
কুমাৰী হ্যহমদ্যাঽপি মম ভৰ্তা ন ৱিদ্যতে ।

অহো কষ্টং তু দেৱাশ্চ চিন্তয়া ৱিহ্ৱলীকৃতাঃ ॥ 5.28 ॥
ত্ৱতুল্যো ৰূপসম্পন্নঃ কুতঃ প্ৰাপ্যো ৱৰোত্তমঃ ।
য়েন ত্ৱং দর্শিতা লোকে স তে ভর্তা ভৱিষ্যতি ॥ 5.29 ॥
ব্ৰহ্মণস্তু পুৰা শাপাত্ সমুদ্ৰঃ পুৰুকুত্সুকঃ ।
গতো মৰ্ত্যে মহাবাহুৰিক্ষ্ৱাকুকুলনন্দনঃ ॥ 5.30 ॥
পুৰুকুত্সুৰ্ৱৰস্তেঽস্তু ক্ষত্ৰিয়ো দেৱসন্নিভঃ ।
উদ্ৱাহিতা তদা তেন ক্ষত্ৰিয়েণ তু নৰ্মদা ॥ 5.31 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱান্নৰ্মদা সপ্তকল্পগা ।
দেৱত্ৱমীদৃশ য়স্য প্ৰজা ধৰ্মে ৱ্যৱস্থিতাঃ ॥ 5.32 ॥
কিমন্যত্তস্য ৱাচ্যং স্যাত্ পুৰুকুত্সোৰ্মহাত্মনঃ ।
স্ৱয়ম্ভুৱো য়থা পুত্ৰো মানসঃ পৰিকীৰ্তিতঃ ॥ 5.33 ॥
পুৰুকুত্সুস্তথা চাঽয়ং সৰ্ৱধৰ্মপৰায়ণঃ ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা পুৰুকুত্সুশ্চ নৰ্মদাম্ ॥ 5.34 ॥
নৰ্মদে দেৱকন্যা ত্ৱং প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং ময়ি ।
য়ান্তু মে পিতৰঃ স্ৱৰ্গং মম চাঽস্তু মহদ্যশঃ ॥ 5.35 ॥

নৰ্মদোৱাচ ॥
এৱ ভৱতু ৰাজেন্দ্ৰ মত্তস্ত্ৱং য়দ্যদিচ্ছসি ।
তত্ সৰ্ৱং ভৱতশ্চাদ্য মত্প্ৰসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 5.36 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱী ৱাৰুণীং চ দিশাং তদা ।
নিষ্ক্ৰান্তা পৰ্ৱতাত্তস্মাত্ পৰ্যঙ্কাত্ সৰিতাং ৱৰা ॥ 5.37 ॥
য়াতি ৱেগাত্তথা দেৱী ধনুৰ্মুক্তঃ শৰো য়থা ।
ৱিদাৰ্য মেদিনীং সৰ্ৱা পৰ্ৱতাং ছিখৰাণি চ ॥ 5.38 ॥
চূৰ্ণয়িত্ৱা চ তান্ সৰ্ৱান্ ৱজ্ৰাশনিহতানিৱ ।
য়ত্ৰ য়ত্ৰ গতা ৱিন্ধ্যে তত্ৰ তত্ৰাৱগাহ্যতে ॥ 5.39 ॥
তত্ৰ গঙ্গাসহস্ৰস্য ফল স্যাত্তীৰ্থৱৰ্জিতে ।
তদা স্তুতা মহাদেৱী নৰ্মদা লোকপাৱনী ॥ 5.40 ॥
ঋষিভিৰ্ৱৈদিকৈঃ সৰ্ৱৈঃ সুখসন্তানকাৰিকা ।
ৱেদা ধৰ্মস্য মূলানি স্মৃতিপুষ্পফলানি চ ॥ 5.41 ॥
ভক্ষয়ন্তি দ্ৱিজাঃ পুণ্যা অগ্নিহোত্ৰপৰায়ণাঃ ।
সেৱন্তে নৰ্মদা তেঽপি স্ৱৰ্গসোপানপদ্ধতিম্ ॥ 5.42 ॥
য়ত্ৰ য়ত্ৰ গতা স্কন্দ তত্ৰ তত্ৰৈৱ দুৰ্লভা ।
দৰ্শনে নৰ্মদায়াস্তু অগ্নিষ্টোমফল লভেত্ ॥ 5.43 ॥

য়ে তু সংস্নান্তি সেৱন্তে নর্মদামপ্যকামতঃ ।
ফলং বহু সুৱর্ণস্য তেঽপি প্রাপ্স্যন্তি মানৱাঃ ॥ 5.44 ॥
য়ত্র য়ত্র গতা পুণ্যা শিৱস্যায়তনে শুভে ।
গঙ্গাস্নানস্য লক্ষেণ তত্র স্নানে সম ভৱেত্ ॥ 5.45 ॥
অগ্নিহোত্রেণ য়ত্পুণ্য পিতৃশ্রাদ্ধেন য়ত্ফলম্ ।
সৰ্বং সম্পদ্যতে তস্য নর্মদায়া জলেন তু ॥ 5.46 ॥
য়ত্কিঞ্চিদ্ৱৈদিকং কর্ম ব্রাহ্মণাঃ কুর্ৱতে সদা ।
নর্মদায়াস্তটে শূদ্ধির্নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ॥ 5.47 ॥
নর্মদাসঙ্গমো য়ত্র শিৱক্ষেত্রং ৱিনির্দিশেত্ ।
গঙ্গায়া লক্ষমাত্রেণ তত্স্থানন্ তু ৱিশিষ্যতে ॥ 5.48 ॥
কীর্তনং নর্মদায়াস্তু দানং তীর্থস্য সঙ্গমে ।
ন তেন সদৃশং ৰাজন্ সত্যমেতদ্ব্ৰৱীম্যহম্ ॥ 5.49 ॥
নর্মদাং প্রাতৰুত্থায় য়ে স্মৰন্তি ৱিচক্ষণাঃ ।
পূর্ৱজন্মকৃতং পাপমৈহিকশ্চ ৱিনশ্যতি ॥ 5.50 ॥
নর্মদাং মানৱঃ কশ্চিত্তত্র য়ত্রাৱগাহতে ।
শতজন্মার্জিতং পাপং তত্ক্ষণাত্ নশ্যতি ধ্রুৱম্ ॥ 5.51 ॥
নর্মদায়াস্তটে চৈৱ প্রাণাংস্ত্যজতি মানৱঃ ।
কল্পকোটিসহস্রাণি স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ॥ 5.52 ॥
য়েঽপ্যধর্মপৰাধীনা নর্মদায়াং কথঞ্চন ।
তেঽপি ৰুদ্রত্ৱমায়ান্তি সত্যমেতদ্ব্ৰৱীম্যহম্ ॥ 5.53 ॥
প্রায়শ্চিত্তানি দীয়ন্তে য়ত্র ৰেৱা ন ৱিদ্যতে ।
ৰেৱাতোয়ে তু সম্প্রাপ্তে প্রায়শ্চিত্তং ন ৱিদ্যতে ॥ 5.54 ॥
নর্মদাং চ মহাপুণ্যাং সপ্তকল্পাধিৱাসিনীম্ ।
সততং য়ঃ স্মৰেদ্ভক্ত্যা স শিৱঃ পৰিকীর্তিতঃ ॥ 5.55 ॥
তত্র ৱৈণ্যেশ্ৱৰং দেৱং ৱেণুমূলে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
স্ৱর্গদং মোক্ষদং ৱিদ্ধিলোকানাং পাপনাশনম্ ॥ 5.56 ॥
ৱিন্ধ্যস্যৈৱ তথা চাষ্টৌ মানসাঃ পৰিকীর্তিতাঃ ।
পর্যঙ্কঃ প্রথমো জ্ঞেয়ঃ শ্রেষ্ঠঃ সর্ৱমহীভৃতাম্ ॥ 5.57 ॥
অসিতাঙ্গো ৱৰাঙ্গশ্চ তথাঽন্যে চাপি পর্ৱতাঃ ।
পাৱকো জাতৱেদাশ্চ কদম্বঃ সুৰনায়কঃ ॥ 5.58 ॥
অর্চিতাস্তৈর্মহাভাগৈর্ধর্মকর্মপৰায়ণৈঃ ।
উদ্গমাত্ নির্গমং য়াৱদ্ৱাৰুণীং দিশমাস্থিতাঃ ॥ 5.59 ॥
সার্ধমেকশতং তস্যাঃ প্রৱাহাঃ পৰিকীর্তিতাঃ ।

ক্রোশার্ধস্য ত্রিভাগশ্চ ৱিস্তাৰঃ পৰিকীর্তিতঃ ॥ 5.60 ॥
শিৰস্য ৱর্ততে চাত্র ব্রহ্মৱিষ্ণুং ৱিডৌজসাম্ ।
কোটিভিস্ত্রিদশানান্তুকাঽন্যা ধর্তুং প্রশক্যতে ॥ 5.61 ॥
আত্মানমাত্মনা সা তু ববাৰ পৰমেশ্ৱৰী ।
ত্রিদশানাং হিতার্থায় মানৱানাং চ ভাৰত ॥ 5.62 ॥
লক্ষয়োজনপর্যন্তং জম্বূদ্ৱীপং প্রচক্ষতে ।
দ্ৱিগুণঃ পৰিৱেষস্তু লৱণোদস্তু ভাৰত ॥ 5.63 ॥
সহস্রয়োজনং ৱিদ্ধিকন্যাদ্ৱীপঞ্চ ভাৰত ।
তস্যাঃ পঞ্চশতী গম্যা ত্ৱগম্যা চ তথাঽপৰা ॥ 5.64 ॥
শুভাশুভফলং চাত্র পুণ্যপাপৱিভাগয়োঃ ।
প্রথমং মানুষো ভূত্ৱা দেৱত্ৱমুপপদ্যতে ॥ 5.65 ॥
ক্ষীণে পুণ্যে পুনর্যাতি মানুষত্ৱং পৃথক্ পৃথক্ ।
কর্মভূমিমিমাং ৱিদ্ধি ৱিদিতং তৱ ভাৰত ॥ 5.66 ॥
ধর্মেণ কর্মণা স্ৱর্গঃ স্যাদেৱ সুকৃতে কৃতে ।
নদ্যাঃ প্রৱাহে ভূভাগে কল্পগায়া ৱ্যৱস্থিতিঃ ॥ 5.67 ॥
লোকানাং তাৰণার্থায় অৱতীর্ণা সৰিদ্ৱৰা ।
অত্র স্ৱর্গশ্চ মোক্ষশ্চ নর্মদাতীৰমাশ্রিতৌ ॥ 5.68 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থা বৃষ্টং সুৰোত্তমৈঃ ॥ 5.69 ॥
ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নর্মদায়াশ্চতুর্থাৱতাৰে পঞ্চমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 6

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
মুনে মেকলকন্যায়া অৱতাৰঃ শ্রুতো ময়া ।
ইদানীং শ্রোতুমিচ্ছামি তীর্থানি চ য়থাক্রমম্ ॥ 6.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
ৱত্সগুল্মাত্ সমাৰভ্য য়াৱদ্ৱৈ ভৃগুকচ্ছকঃ ॥ 6.2 ॥
অত্রান্তৰেঽপি তীর্থানাং সঙ্খ্যা কেন তু শক্যতে ।
তথাপি তে প্রৱক্ষ্যামি য়থা বৃষ্টং ৱিশাম্পতে ॥ 6.3 ॥
নর্মদা সৌম্যভাগে তু অনন্তপুৰমৱ্যয়ম্ ।

অনন্তসিদ্ধিলিঙ্গং চ সর্ৱপাপহৰং পৰম্ ॥ 6.4 ॥
তীর্থং ৱৈশ্ৰৱণং নাম কৌবেৰং ধনদং তথা ।
মণিভদ্রং তথা য়জ্ঞং তত্তীর্থস্য প্রভাৱতঃ ॥ 6.5 ॥
মোক্ষদং কামদং পুণ্যং সর্ৱলোকৱ্যৱস্থিতম্ ।
ঋষীণামাশ্রমং পুণ্যং সর্ৱদেৱময়ং শুভম্ ॥ 6.6 ॥
সাৱর্ণিঃ কৌশিকশ্চৈৱ মুনিশ্চৈৱাঘমর্ষণঃ ।
শাকল্যশ্চ কুশাকর্ণিঃ শৰভঙ্গোঽথগ্নির্ভগঃ ॥ 6.7 ॥
এতে চান্যে চ বহৱো মুনয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ।
অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাত্তপস্তপ্ত্ৱা দিৱঙ্গতাঃ ॥ 6.8 ॥
ৱাল্মীকিৰ্ৃষিৱর্যো ৱৈ নৈষাদীং য়োনিমাশ্রিতঃ ।
প্রভাৱাত্তস্য তীর্থস্য ব্রহ্মতেজো ৱপুর্ধৰঃ ॥ 6.9 ॥
ইক্ষ্ৱাকুঃ কুৱলয়াশ্ৱো দিলীপো নহুষস্তথা ।
ৱেণুর্যয়াতী ৰাজা চ অজপালস্ম হৈহয়ঃ ॥ 6.10 ॥
এতে চান্যে চ ৰাজানো হ্যনন্তপুৰৱাসিনঃ ।
অত্রান্তৰে মহেশানং মেকলাতীৰমাশ্রিতম্ ॥ 6.11 ॥
তমভ্যর্চ্য ৱিধানেন সর্ৱে তে ত্রিদিৱঙ্গতাঃ ।
অখিলৈৰন্যতীর্থৈশ্চ চিৰকালফলপ্রদৈঃ ॥ 6.12 ॥
অত্রাস্তে স্ৱর্গদঃ শ্রীমান্ স্ৱয়ং দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
তীর্থং সপ্তৃষির্নাম সপ্তসাৰস্ৱতং নৃপ ॥ 6.13 ॥
অমর্ত্যসম্ভৱং লিঙ্গং তথৈৱাৰণ্যকেশ্ৱৰম্ ।
অঘৌঘনাশনং তীর্থং তথান্যত্ কল্মষাপহম্ ॥ 6.14 ॥
পঞ্চব্রহ্মময়ং তীর্থং সহস্রশিৰসং হৰম্ ।
ৱাৰাহং ৱামনং তীর্থং য়মতীর্থং মহোত্কটম্ ॥ 6.15 ॥
সৌৰভঙ্গং সহস্রং তু অশ্ৱমেধং মহামখম্ ।
হিৰণ্যগর্ভং সাৱিত্র্যাং চাতুর্ৱেদং চ পাৱনম্ ॥ 6.16 ॥
এতত্ সর্ৱ ৱিজানীহি লোকানাং পাৱনং পৰম্ ।
তথাঽনন্তপুৰং য়াৱত্ পর্যঙ্কাত্ পশ্চিমে শুভম্ ॥ 6.17 ॥
অত্রান্তৰে মৃতা য়ে চ দানধর্মৱিৱর্জিতাঃ ।
তেঽপি স্ৱর্গে মহীয়ন্তে য়াৱদিন্দ্রাশ্চতুর্দশ ॥ 6.18 ॥
ততো দ্ৱীপেশ্ৱৰং নাম ৱ্যাসতীর্থমনুত্তমম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা তু লভতে হয়মেধফলং নৰঃ ॥ 6.19 ॥
কামিকং তত্পৰং তীর্থং ন ভূতং ন ভৱিষ্যতি ।
প্রদক্ষিণাং চ য়ঃ কুর্যাদ্ৱ্যাসতীর্থস্য ভাৰত ॥ 6.20 ॥

প্রদক্ষিণীকৃতা তেন সপ্তদ্ৱীপা ৱসুন্ধৰা ।
নৰো ৱা য়দি ৱা নাৰী শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 6.21 ॥
দ্ৱীপেশ্ৱৰে ততস্স্নাত্ৱা ৱৃষভং য়ঃ প্রয়চ্ছতি ।
কাঞ্চনেন ৱিমানেন ৰুদ্রলোকে মহীয়তে ॥ 6.22 ॥
কার্তিকস্য চতুর্দশ্যাং কৃষ্ণপক্ষে জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
স্নাপয়েদ্যঃ শিৱং তত্র হ্যুপৱাসপৰায়ণঃ ॥ 6.23 ॥
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তো ৰুদ্রলোকে মহীয়তে ।
ৱ্যাসতীর্থং তু ৱৈ গত্ৱা সর্ৱে ব্রহ্মাদয়ঃ সুৰাঃ ॥ 6.24 ॥
স্তুৱন্তি ভাৱিতাত্মানং ঋষয়শ্চ তপোধনাঃ ।
য়ে চান্যে সিদ্ধগন্ধর্ৱকিন্নৰোৰগৰাক্ষসাঃ ॥ 6.25 ॥
নর্মদাতটমাশ্রিত্য মোদন্তে গতকল্মষাঃ ।
স্তুৱন্তি ৱিৱিধৈঃ স্তোত্রৈর্মাঙ্গল্যস্তুতি সংস্কৃতৈঃ ॥ 6.26 ॥
য়স্যাস্তি শক্তিৰসশক্তিৰিহ প্রৱীৰঃ প্রোর্ধ্ৱী কৰোতু য়দি ৱাঽৱনতিং কৰোতু ।
য়ঃ পূজিতঃ সুৰৱৰঃ শশিশেখৰেণ নাঽৰাধিতঃ সপদি ভূতপতি সুৰৈর্ৱা ॥ 6.27
॥
কিং ৱা ন ৱৃষ্টং হি পিতামহেন ন ৱা সুৰৈর্ৱা মধুসূদনেন ।
ক্ষীৰোদমন্থোদ্ভৱকালকূটং কণ্ঠে ৱৃতং কেন হৰং ৱিহায় ॥ 6.28 ॥
একেন দগ্ধং ত্রিপুৰং শৰেণ কামো ললাটাক্ষিনিৰীক্ষণেন ।
ভিন্নোঽন্ধকঃ শূলৱৰেণ য়েন কস্তেন সার্ধং কুৰুতে ৱিৰোধম্ ॥ 6.29 ॥
জলৌঘকল্লোলতৰঙ্গভঙ্গা গঙ্গা ধৃতা য়েন জটাগ্রভাগে
পাদাম্বুজাঙ্গুষ্ঠনিপীডনেন পপাত লঙ্কাধিপতির্ৱিসঞ্জ্ঞঃ ॥ 6.30 ॥
সুৰাসুৰাণামিহ য়ত্ সমক্ষং ৱিধ্ৱংসিতো দক্ষমখঃ ক্ষণেন
প্রণম্য দক্ষঃ ক্ষয়কাৰকস্য লেভে ৱৰং তাৰকমাৰকস্য ॥ 6.31 ॥
সর্ৱস্য পূজ্যং হি ৱৰোত্তমাঙ্গং সম্পূজ্যতে লিঙ্গৱৰং হৰস্য
অনেন পর্যাপ্তমতীৱ মূঢঃ প্রাপ্তুং পদং য়চ্ছতি য়ত্ কৰোতি ॥ 6.32 ॥
ব্রহ্মাত্র ৱৃদ্ধো হৰিৰত্র লিঙ্গং সুৰাঽসুৰাশ্চৈৱ সমর্চয়ন্তি
তথাপি নূনং সুৱিচাৰয়ান্তি কো ৱাঽধিকো ৱাঽস্তি সমো হৰেণ ॥ 6.33 ॥
তেনৈৱ চক্রাঙ্কসৰোৰুহাঙ্কৌ লিঙ্গাঙ্কিতং য়স্য জগড্ডগাঙ্কম্
হস্তে প্রবদ্ধে নৱকঙ্কণে ৱৈ পশ্যন্তি মূঢাঃ খলু দর্পণেন ॥ 6.34 ॥
পুণ্যং পৱিত্রং স্তৱনং ৱ্যাসেনোক্তং মহাত্মনা ।
কৃতং দেৱাধিনাথস্য সর্ৱকল্মষনাশনম্ ॥ 6.35 ॥
প্রতিপূজ্য য়থা ন্যায়মর্ঘপাদ্যৈৰনুক্রমাত্ ।
উৱাচ মধুৰং ৱাক্যং প্রসাদঃ ক্রিয়তাং ময়ি ॥ 6.36 ॥

দেয়ং তস্য ফলং দেৱ য়ঃ পুমান্ ছ্রদ্ধয়ার্হর্চতি ।
ইতি স্তুত্ৱা মহেশানং ঋষয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ॥ 6.37 ॥
নর্মদাদক্ষিণে কূলে প্রয়াতাস্তে য়থাতথম্ ।
অন্যে চ ঋষয়ো দেৱা দ্ৱৈপায়নমথাব্রুৱন্ ॥ 6.38 ॥
আশ্রমস্তে মহাভাগ ৱায়সৈৰাকুলীকৃতঃ ।
য়থা ন ৱায়সাঃ কেঽপি প্রৱিশন্তি তপোৱনম্ ॥ 6.39 ॥
ম্রিয়ন্তে তে সদা সর্ৱে মূর্ধা তেষাং ৱিশীর্যতে ।
ৱ্যাসেন শপ্তাস্তে সর্ৱে ৱায়সা মহতো ভয়াত্ ॥ 6.40 ॥
তস্মিংস্তীর্থে মহাৰাজ প্রৱিশন্তি ন কর্হিচিত্ ।
ঋষয়ো ৱচনং শ্রুত্ৱা ৱ্যাসস্য তু মহাত্মনঃ ॥ 6.41 ॥
নর্মদা দক্ষিণে কূলে সর্ৱমেৱ কৃতং ক্ষণাত্ ।
তিষ্ঠন্তি মুনয়ঃ সর্ৱে দেৱস্যাৰাধনে ৰতাঃ ॥ 6.42 ॥
আৰাধ্য ৱিধিনা দেৱমস্তুৱন্ পৰমেশ্ৱৰম্ ।
য়স্যাস্তি শক্তিৰিত্যাদি ৱ্যাসস্তুতিপৰায়ণাঃ ॥ 6.43 ॥
স্তোত্রং তদেতত্ত্রিদশেশ্ৱৰস্য ৱ্যাসেন ভক্ত্যা কৃতমীশ্ৱৰস্য ।
প্রাতঃ পঠেদ্যঃ স্মৰতি প্রয়ত্নাত্ কালে স জাতোঽনুচৰো হৰস্য ॥ 6.44 ॥
ৱ্যাসাষ্টকমিদং পুণ্যং য়ঃ পঠেচ্ছিৱসন্নিধৌ ।
ৱ্যাসস্তস্য ভৱেত্ প্রীতো নর্মদা চ প্রসীদতি ॥ 6.45 ॥
এৱং স্তুতো মহাদেৱো ৱ্যাসেন তু মহাত্মনা ।
শিৱো ৱ্যাসস্য সন্তুষ্ট ইদং ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 6.46 ॥
কিং কৰোমি স্থিতো ৱিপ্র ৱৰং ব্রূহি য়থেপ্সিতম্ ।
ৱৰং দদামি তে প্রীতো য়েন ত্ৱং সুখমেধসে ॥ 6.47 ॥

ৱ্যাস উৱাচ ॥
নর্মদাদক্ষিণে কূলে তিষ্ঠ ত্ৱং চোত্তৰে শিৱ ।
আশ্রমাস্তে ভৱিষ্যন্তি সর্ৱে পুণ্যতমাঃ স্মৃতাঃ ॥ 6.48 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো ৱ্যাসং তত্রৈৱান্তৰ ধীয়ত ।
ৱ্যাসোঽপি চাত্র ৱত্স্যামি দক্ষিণং নর্মদে ব্রজ ॥ 6.49 ॥
ততশ্চ দণ্ডকাষ্ঠেন চালয়ামাস নর্মদাম্ ।
নর্মদা চাব্রৱীদ্ৱাক্যং পূর্ৱমার্গেণ সা গতা ॥ 6.50 ॥
ততো ৱ্যাসস্তু সঙ্ক্রুদ্ধো য়ুগান্তাগ্নিৰিৱাভৱত্ ।
ৱ্যাসস্তু কুপিতো ৰাজন্ সন্তীর্ণো দ্ৱিজসত্তমঃ ॥ 6.51 ॥
হুঙ্কাৰিতা চ সা দেৱী নাগতা তত্র নর্মদা ।

নাহং কোপৱত ৱিপ্র প্রলয়ং য়ামি কর্হিচিত্ ॥ 6.52 ॥
সপ্তকল্পক্ষয়ে ৱৃত্তে ন মৃতাঽস্মীতি নর্মদা ।
ততো দ্ৱিজস্তু সঞ্জাতো দক্ষিণেন ততো গতা ॥ 6.53 ॥
ন ৱাৰিতা চ সাঽনেন ৱ্যাসভীতা মহানদী ।
উত্তৰে মুনয়ঃ সর্ৱে কূলে তিষ্ঠন্ত্যনেকশঃ ॥ 6.54 ॥
ততস্তে হৃষ্টমনসো মুনয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ।
ৱ্যাসেন চার্জিতং শ্রাদ্ধং তথাঽন্যৈর্মুনিপুঙ্গৱৈঃ ॥ 6.55 ॥
পিতৰো দ্ৱাদশাব্দানি তার্পিতাস্তে নৰাধিপ ॥ 6.56 ॥

ইতি ৰেৱাখণ্ডে নর্মদামাহাত্ম্যে ষষ্ঠোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 7

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অন্যত্তীর্থং মহাপুণ্যং সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ।
অশ্ৱমেধসমুদ্ভূতা নদী য়ত্র ৱৰাঙ্গনা ॥ 7.1 ॥
স্নাত্ৱা চ সঙ্গমে য়ত্র হয়মেধফলং লভেত্ ।
ৱ্যাধিভির্মুচ্যতে য়ত্র নাৰী ৱা য়দি ৱানৰঃ ॥ 7.2 ॥
শ্রাদ্ধং তত্র প্রকুর্ৱন্তঃ পিতৃণাং প্রীতিৱর্ধনম্ ।
ত্রিপুর্যাং পূর্ৱভাগে তু দিশি য়াম্যাং শিৱঃ স্থিতঃ ॥ 7.3 ॥
অনুগ্রহার্থং লোকানাং শৈৱক্ষেত্রং ৱিদুর্বুধাঃ ।
পঞ্চাশীতিঃ কুৰুক্ষেত্রে পশ্চাশীতিৰিৱাত্র তু ॥ 7.4 ॥
ৰাহুসূর্যসমায়োগে সমানং কীর্তিতং সুৰৈঃ ।
শ্রাদ্ধে ত্রীণি চ লক্ষাণি পুৰাণে কীর্তিতানি ৱৈ ॥ 7.5 ॥
তীর্থানাং তানি অত্রৈৱ তিষ্ঠন্তি নৃপসত্তম ।
য়ত্র তিষ্ঠতি দেৱেশো মাধৱো মধুসূদনঃ ॥ 7.6 ॥
উত্পলাৱর্তনামা চ সহস্রমস্তকো হৰিঃ ।
হৰশ্চ দ্ৱিৱিধাৱে তৌ তৃতীয়া চৈৱ নর্মদা ॥ 7.7 ॥
তস্যাঃ কিং ৱর্ণ্যতে ৰাজন্ দেৱৈৰপি সৱাসৱৈঃ ।
তত্র স্নাত্ৱা মহাৰাজ সম্ভৱো ন পুনর্ভৱেত্ ॥ 7.8 ॥
পাপয়োনিং চ ন ৱিশেদ্যমলোকং ন পশ্যতি ।
অর্চনাদ্দেৱদেৱস্য গাণপত্যমৱাপ্যতে ॥ 7.9 ॥

উত্পন্নো হি হৰিৰ্যত্ৰ শঙ্খচক্ৰগদাধৰঃ ।
উপাস্যতে সুৰৈঃ সৰ্ৱৈৰ্ব্ৰহ্মশক্ৰপুৰোগমৈঃ ॥ 7.10 ॥
ক্ৰোশমাত্ৰং হৰিক্ষেত্ৰং কথং শোচন্তি মানৱাঃ ।
অত্ৰান্তৰে মৃতা য়ে চ কৃমিকীটপতঙ্গমাঃ ॥ 7.11 ॥
তেঽপি য়ান্তি হৰেৰ্লোকং কিং পুনৰ্ৱৈষ্ণৱা নৃপ ।
অৱশঃ স্ৱৱশোঽপি স্যাত্ প্ৰাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ॥ 7.12 ॥
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ।
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডদানেন ভাৰত ॥ 7.13 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি তৃপ্তা য়ান্তি পৰা গতিম্ ।
একাদশ্যাং নিৰাহাৰো গন্ধপুষ্পৈঃ সমৰ্চয়েত্ ॥ 7.14 ॥
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দীপমালাং প্ৰবোধয়েত্ ।
দ্ৱাদশ্যাং পঞ্চগৱ্যং তু হৱিষ্যান্নেন পাৰণম্ ॥ 7.15 ॥
ভক্ত্যা তু ভোজয়েদ্ৱিপ্ৰান্ সহস্ৰং চ সদক্ষিণাম্ ।
ওং নমো ভগৱতে ৱাসুদেৱায় ॥
ইমং মন্ত্ৰং জপন্ য়স্তু শুচিৰ্ভূত্ৱা সমাহিতঃ ॥ 7.16 ॥
ন তস্য পুনৰাধানং জন্ম চৈৱ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
অনেকভাৱিকং ঘোৰং তূলৰাশিমিৱানলঃ ॥ 7.17 ॥
তত্ক্ষণাদ্দহতে কৃত্স্নমেধাংসীৱহুতাশনঃ ।
কল্পকল্পানুগৌ দেৱৌ নাৰায়ণমহেশ্ৱৰৌ ॥ 7.18 ॥
দক্ষিণাং দিশমাস্থায় ৰেৱাতীৰে ৱ্যৱস্থিতৌ ।
অৰ্চিতৌ চ তৌ দেৱেশৌ সুৰাসুৰগণৈস্তথা ॥ 7.19 ॥
সিদ্ধৱিদ্যাধৰৈৰ্যক্ষৈৰ্গন্ধৰ্ৱৈঃ কিন্নৰৈৰ্নৰৈঃ ।
স্থাণুঃ পুণ্যজলাৱৰ্তে হ্যৱতাৰ পুৰাকৃতঃ ॥ 7.20 ॥
অনুগ্ৰহায় লোকানাং দেৱানাং হিতকাম্যয়া ।
ননাদ সুমহানাদং ঘোৰৰূপং ভয়ানকম্ ॥ 7.21 ॥
পিনাকিনা চ শূলেন ভিত্ত্ৱা চৈৱ ৰসাতলম্ ।
সমানীতা চ সাৱিত্ৰী স্ৱৰ্গসোপানপদ্ধতিঃ ॥ 7.22 ॥
মানৱাঃ ক্ষীণপাপাশ্চ তথা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ।
অজ্ঞানতম সা ধ্ৱস্তা নাৱৰোহান্তি য়ে জনাঃ ॥ 7.23 ॥
আত্মানং নাৱমন্যন্তে পাপোপহতচেতসঃ ।
কল্পগাং য়ে ন সেৱন্তে তেষাং জন্ম নিৰৰ্থকম্ ॥ 7.24 ॥
অষ্টাৱিংশতিৰত্ৰৈৱ লিঙ্গানাং তু স্ৱয়ম্ভুৱাম্ ।
পূজনে সংস্থিতা ৰাজন্ ছিৱস্য চ মহাত্মনঃ ॥ 7.25 ॥

স্থানেশ্ৱৰং মহাদেৱং শূলপাণিং তথা পৰম্ ।
সপ্তেশ্ৱৰং চ কল্পেশং হিৰণ্যং জাতৱেদসম্ ॥ 7.26 ॥
প্ৰাজাপত্যং সিদ্ধনাথং শশাঙ্কনয়নং তথা ।
অনুকেশং তথা স্কন্দমাশ্ৱিনং তৈজসং তথা ॥ 7.27 ॥
ব্ৰহ্মেশ্ৱৰং চাগ্নিগৰ্ভং শ্ৰীকণ্ঠং চ উমাপতিম্ ।
নীলকণ্ঠং চ খট্ৱাঙ্গং মহাকালং ঘটেশ্ৱৰম্ ॥ 7.28 ॥
ত্ৰিলোচনং ত্ৰ্যম্বকং চ দেৱদেৱং মহেশ্ৱৰম্ ।
এতান্যন্যানি চৈৱেহ সিদ্ধলিঙ্গানি ভাৰত ॥ 7.29 ॥
অনঙ্গং কামদেৱং চ ৰতিপ্ৰীতিসমন্ৱিতম্ ।
সিদ্ধমন্ৱন্তৰং চৈৱ য়ত্ৰানঙ্গত্ৰয়োদশী ॥ 7.30 ॥
ৰম্ভাতৃতীয় তত্ৰৈৱ তথা কৃষ্ণাষ্টমী নৃপ ।
ৱিদ্যাধৰী চ তত্ৰৈৱ উৰ্ৱশী চ তিলোত্তমা ॥ 7.31 ॥
অহল্যা মেনকা চৈৱ তথাঽন্যাশ্চ ৱৰাঙ্গনাঃ ।
দাক্ষায়ণী চানুমতী চম্পকা সম্ভৰায়ণী ॥ 7.32 ॥
এতাশ্চাঽন্যাশ্চ তত্ৰৈৱ বহ্ৱ্যঃ সিদ্ধা ৱিশাম্পতে ।
কেশৱস্য পুৰী ৰম্যা পুণ্যা পাপহৰা নৃপ ॥ 7.33 ॥
সুৰাসুৰাণাং সৰ্ৱেষাং দানৱানাং চ ভাৰত ।
স্ৱৰ্গমাৰ্গপ্ৰদা দেৱী তথা হৰিহৰাত্মিকা ॥ 7.34 ॥
এতত্তে কীৰ্তিতং ৰাজন্ য়থা বৃষ্টং পুৰাতনম্ ।
স্নানাৱগাহনাত্ পানাচ্ছ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদপি ॥ 7.35 ॥
অনেকভাৱিকং ঘোৰমঘং নশ্যতি তত্ক্ষণাত্ ।
ততস্তস্মিন্ মহাভাগ কপিলাতীৰ্থমুত্তমম্ ॥ 7.36 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে সৰ্ৱপাপহৰং পৰম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্নাৰী ৱাপি জিতেন্দ্ৰিয়া ॥ 7.37 ॥
তৰ্পয়িত্ৱা পিতৄন্ দেৱান্ মুচ্যতে চ ঋণত্ৰয়াত্ ।
ব্ৰাহ্মণান্ ভোজয়িত্ৱা তু লভতে পৰমাঙ্গতিম্ ॥ 7.38 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱ্যাসতীৰ্থমহিমৱৰ্ণনো নাম সপ্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 8

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥

অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ।
ত্ৰিপুৰী নাম ৱিখ্যাতং ৰেৱায়া উত্তৰেতটে ॥ 8.1 ॥
সপাদলক্ষতীৰ্থানি য়ত্ৰ তিষ্ঠন্তি ভাৰত ।
শতমষ্টোত্তৰং তত্ৰ লিঙ্গানাং তু স্ৱয়ম্ভুৱাম্ ॥ 8.2 ॥
ত্ৰিপুৰঃ পাতিতো ৰাজন্ দেৱদেৱেন শূলিনা ।
স্তোতৱ্যং কিং পৰং তত্ৰ সুৰাসুৰনিষেৱিতম্ ॥ 8.3 ॥
লোকানুগ্ৰহকং দেৱং স্ৱয়ং ৱিদ্ধি মহেশ্ৱৰম্ ।
গোকৰ্ণং নাম ৱিখ্যাতং ভোগদং মোক্ষদায়কম্ ॥ 8.4 ॥
কীৰ্তনাদ্দেৱদেৱস্য স্নপনেনাঽৰ্চনেন চ ।
তোয়েন নৰ্মদায়াস্তু ব্ৰহ্মহত্যা প্ৰণশ্যতি ॥ 8.5 ॥
গন্ধধূপপ্ৰদীপৈশ্চ তথা ৱিভৱৱিস্তৰৈঃ ।
অপি ৱৰ্ষসহস্ৰেণ পুণ্যসঙ্খ্যা ন জ্ঞায়তে ॥ 8.6 ॥
য়দা তদা শিৱে দানং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
ধন্যাস্তে মানৱা ৰাজন্ স্নাত্ৱা পশ্যন্তি য়ে হৰম্ ॥ 8.7 ॥
কৈলাসে স ৱসেন্ মৰ্ত্যস্ত্ৰিপুৰ্যাং য়ো ৱসেন্নৃপ ।
অকামাত্ কামতো ৱাঽপি প্ৰাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ॥ 8.8 ॥
হংসয়ুক্তৱিমানেন কিঙ্কিণীৰৱশালিনা ।
ছত্ৰেণ ধ্ৰিয়মাণেন সৌৱৰ্ণেন ৱিৰাজতা ॥ 8.9 ॥
ঝল্লৰীতূৰ্যৱাদ্যেন নৃত্যগীতোত্সৱেনচ ।
সুৰাসুৰৈৰ্ৱীক্ষ্যমাণঃ সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ॥ 8.10 ॥
ভুঙ্ক্তে তু ৱিপুলান্ ভোগান্ য়াৱদিচ্ছন্ মহেশ্ৱৰে ।
এৱমেৱাঽপি চান্যানি য়ানি কাম্যানি মানুষৈঃ ॥ 8.11 ॥
ত্ৰিপুৰাৰিস্তু দেৱেশো য়ত্ৰ তিষ্ঠতি ভাৰত ।
ত্ৰয়স্ত্ৰিংশত্ প্ৰসিদ্ধানাং দেৱানাং কোটিভিঃ শিৱঃ ॥ 8.12 ॥
ত্ৰিপুৰ্যাং নিৱসেদ্যস্মাচ্ছিৱক্ষেত্ৰমতঃ স্মৃতম্ ।
ক্ৰোশদ্ৱয়প্ৰমাণং তু শিৱক্ষেত্ৰ প্ৰকীৰ্তিতম্ ॥ 8.13 ॥
অত্ৰান্তৰে মৃতা য়ে চ তে প্ৰয়ান্তি শুভাং গতিম্ ।
ব্ৰহ্মণা তু পুৰা চেষ্টং ব্ৰহ্ময়জ্ঞং মখোত্তমম্ ॥ 8.14 ॥
শক্ৰেণ দেৱৰাজেন কৃতং ক্ৰতুশতং পুৰা ।
গোকৰ্ণং চ মহাদেৱং সৰ্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ॥ 8.15 ॥
ৱটেশ্ৱৰং তথা চান্যং সিদ্ধলিঙ্গং সুৰেশ্ৱৰম্ ।
ঈশ্ৱৰং চৈৱ কামেশমশ্ৱিভ্যামৰ্চিতং হৰম্ ॥ 8.16 ॥
অনঙ্গং ৱামদেৱং চ কপোতেশ্ৱৰমেৱ চ ।

সর্ৱেশ্ৱৰং সোমনাথং ঋণমোচনমেৱ চ ॥ 8.17 ॥
কপালমোচনং দেৱং তথান্যমঘনাশনম্ ।
ইন্দ্রেশ্ৱৰং চ ব্রহ্মেশং শিৱং নাৰায়ণং ভৱম্ ॥ 8.18 ॥
ৱিশ্ৱদেৱং সিদ্ধনাথমমৰং চান্দ্রমেৱ চ ।
সিদ্ধং ৱিদ্যাধৰং য়জ্ঞমতুলং ৱাসৱং তথা ॥ 8.19 ॥
ঈশানমগ্নিগর্ভং চ কুবেৰমতুলং তথা ।
গায়ত্রং চৈৱ সাৱিত্রং ৰোহিণীতীর্থমেৱ চ ॥ 8.20 ॥
দাক্ষায়ণী চৈৱ সতী দক্ষয়জ্ঞহৰা স্মৃতা ।
ৰত্নাৱলী সূর্যপত্নী সূর্যভামা চ ৱাৰুণী ॥ 8.21 ॥
ৱিষ্ণুর্মৰীচির্মৈত্রেয়ৃষ্যশৃঙ্গো ৱিভাণ্ডজঃ ।
তপস্ৱী শৌনকো গর্গো দুর্ৱাসা উগ্রতাপসঃ ॥ 8.22 ॥
পঞ্চায়ুতানি সিদ্ধানি ত্রিপুর্যাং নৃপসত্তম ।
অপি ৱর্ষসহস্রাণি ন স্তোতুং শক্যতে পুৰী ॥ 8.23 ॥
ত্রিপুৰীক্ষেত্রমাহাত্ম্যং শক্রেণাপি নৰাধিপ ।
অনেকানি সহস্রাণি ক্ষত্রিয়াণাং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 8.24 ॥
দীক্ষায়জ্ঞৱিধানেন নাকপৃষ্ঠমুপাসতে ।
ইতিহাসং প্রৱক্ষ্যামি আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ॥ 8.25 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্রাপ্তে কাপিলে কালসঞ্জ্ঞকে ।
মনুর্নাম পুৰা ৰাজা চক্রৱর্তী মহায়শাঃ ॥ 8.26 ॥
অয়োধ্যাং স পুৰীং লেভে সূর্যৱংশো মহীপতিঃ ।
সমাৰাধ্য মহাদেৱং শঙ্কৰং মধুসূদনম্ ॥ 8.27 ॥
অৱধ্যা দানৱৈর্যা তু নির্মিতা ৱিশ্ৱকর্মণা ।
ৱাপীকূপসহস্রেণ পৰিখাঽট্টালকেন ৱা ॥ 8.28 ॥
ধনদস্য পুৰী য়দ্ৱদলকা নাম ৱিশ্রুতা ।
অয়োধ্যা শোভনা ৰাজন্ ছক্রস্যেৱামৰাৱতী ॥ 8.29 ॥
ধনধান্যসমাকীর্ণা সর্ৱালঙ্কাৰভূষিতা ।
ব্রহ্মঘোষনিনাদেন ভূমিং দিৱমিৱাকৰোত্ ॥ 8.30 ॥
সাগ্নিহোত্রৈশ্চ ৱিদ্ৱদ্ভির্ব্রাহ্মণৈর্ৱেদপাৰগৈঃ ।
চতুর্ৱর্ণাশ্চ ধর্মশ্চ প্রাকৃতা ইতৰে জনাঃ ॥ 8.31 ॥
সপাদলক্ষৱর্ষাণি প্রজা সর্ৱা চ জীৱতি ।
ন কার্মণ্যজৰাৰোগা দুর্ভিক্ষং ন তু মৃত্যুভীঃ ॥ 8.32 ॥
স্ৱয়ং কামদুঘা ধেনুঃ পৃথিৱী সস্যশালিনী ।
অন্যায়েন চ ভূতেষু দত্তা হর্তা ন ৱিদ্যতে ॥ 8.33 ॥

নৱখণ্ডাং সপ্তদ্ৱীপাং সংশৈলৱনকাননাম্ ।
শশাস মেদিনীং সৰ্ৱাং য়থা শক্রস্ত্রিৱিষ্টপম্ ॥ 8.34 ॥
একপত্নীগৃহং য়দ্ৱদ্গৃহস্থস্য ৱিৰাজতে ।
য়জ্ঞদানসহস্রেণ তৰ্পিতাস্সৰ্ৱদেৱতাঃ ॥ 8.35 ॥
য়ং য়ং প্রাৰ্থয়তে কামং তং তমাপ ন সংশয়ঃ ।
একো দোষঃ পৰং তত্র নদী নৈৱাঽত্র ৱিদ্যতে ॥ 8.36 ॥
ৰাহুসোমসমায়োগে দেৱখাতং সমায়য়ৌ ।
স্নানং কৰ্তুং সমাধায় ব্রাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 8.37 ॥
ৱিমানানাং সহস্রেণ গত্ৱা ৱিশং নৃপোত্তমঃ ।
শঙ্খতূৰ্যনিনাদেন ৱেণুৱীণাস্ৱনেন চ ॥ 8.38 ॥
সান্তঃ পুৰপৰীৱাৰো ৱীক্ষ্যমাণোঽঙ্গনাগণৈঃ ।
নিৰ্ৱৰ্ত্য পৰ্ৱকালে তু দানহোমৱিধিক্রিয়াম্ ॥ 8.39 ॥
ৱিৱেশ নগৰীং পুণ্যাময়োধ্যাং দেৱনিৰ্মিতাম্ ।
পৌৰ্ণমাস্যাং গতে য়ামে স্ৱস্থে চৈৱ নৃপোত্তমে ॥ 8.40 ॥
শ্রূয়তে কিঙ্কিণীশব্দ আকাশে ৱ্যোমচাৰিণাম্ ।
গীতৱাদিত্রয়ুক্তানাং সহস্রং পঙ্ক্তিঃ ৱাজিনাম্ ॥ 8.41 ॥
মনোহৰাণাং য়ানানাং দৃষ্ট্ৱা চৈৱ দিৱৌকসাম্ ।
জগাম ৱিস্ময়ং ৰাজা ভৱনোপৰি শোভিতঃ ॥ 8.42 ॥
কস্যৈতানি ৱিমানানি মমৈৱ ভৱনোপৰি ।
শয়নে শয়নে চৈৱ কামভোগৱিৱাৰ্জিতঃ ॥ 8.43 ॥
শোকোপহতচিত্তস্য চিন্তয়া ৱ্যাকুলীকৃতঃ ।
কিমিদং সাহসং লোকে ৱিমানানাং নভোপৰি ॥ 8.44 ॥
এৱং চিন্তয়তস্তস্য সা নিষ্ক্রান্তা নিশা নৃপ ।
উদিতে চ তথা সূৰ্যে ধৰ্মকৰ্ম সমাপ্য ৱৈ ॥ 8.45 ॥
ৱশিষ্ঠং প্রাহ ৰাজৰ্ষিৰভিৱাদ্য নমস্কৃতম্ ।
উপৱিষ্টং য়থা ন্যায়মাসনে দেৱনিৰ্মিতে ॥ 8.46 ॥
ইতিহাসপুৰাণাদি শ্রাৱয়ন্ ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ।
মনুনা চ পুৰা পৃষ্টো ৱশিষ্ঠো মুনিপুঙ্গৱঃ ॥ 8.47 ॥
কস্যৈতানি ৱিমানানি মমোপৰি মহামুনে ।
কেন কৰ্মৱিপাকেন দানেন নিয়মেন চ ॥ 8.48 ॥
সংশয়ো মে মহাভাগ ত্রিকালজ্ঞ নিৱেদয় ।
কস্মিন্ দেশে কৃতো য়জ্ঞঃ স্ৱৰ্গকামফলপ্রদঃ ॥ 8.49 ॥
য়েন য়াম্য ক্ষয়াংলোকান্নিত্যান্তক ৱিৱাৰ্জিতান্ ।

ক্ষত্রৱংশসমুত্পন্নো য়স্তু ৱৈ শিক্ষতে ক্ষিতিম্ ॥ 8.50 ॥
মাতৃকং পৈতৃকং ৱংশং য়জ্ঞমিষ্ট্ৱা দিৱং নয়েত্ ।
স জাতো য়েন ভূলোকঃ সর্ৱথাৱদ্যৱর্জিতঃ ॥ 8.51 ॥
অন্যে পুত্রত্ৱমাপন্নাস্তে তু ক্লেশায় কেৱলম্ ।
এৱমুক্তো ৱশিষ্ঠস্তু মনুনা ব্রাহ্মণৈঃ সহ ।
প্রসন্নস্ত্ৱব্রৱীত্তং তু ৱশিষ্ঠো মুনিসত্তমঃ ॥ 8.52 ॥
শৃণুষ্ৱ ত্ৱং মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
ব্রহ্মণা গদিতং পূর্ৱং কশ্যপস্য মহামুনেঃ ॥ 8.53 ॥
দক্ষস্যাত্রের্গুৰোশ্চৈৱ প্রজাপতিৰকল্পয়ত্ ।
ৱেদশ্রুতপুৰাণোক্তং তত্র কৃত্স্নং ময়া শ্রুতম্ ॥ 8.54 ॥
হন্ত তে কথয়িষ্যামি য়থাৱদনুপূর্ৱশঃ ।
পুৰাণৱেদবাহ্যং তু কর্ম য়ত্ক্রিয়তে নৃপ ॥ 8.55 ॥
ন তত্ সন্তঃ প্রশংসন্তি ধর্মহানিশ্চ জায়তে ।
নর্মদাতীৰমাশ্রিত্য ত্রিপুৰী নাম ৱিশ্রুতা ॥ 8.56 ॥
য়ৈৰিষ্টং তত্র য়জ্ঞৈস্তু দানহোমবলিক্রিয়া ।
তেষাং ৰাজন্ ৱিমানানি স্থিতান্যুপৰি ৱেশ্মনঃ ॥ 8.57 ॥
ন তাং লঙ্ঘয়িতুং শক্তাঃ সর্ৱে দেৱাস্সৱাসৱাঃ ।
অতিক্রামন্তি তে স্ৱর্গং শিৱেন সহ মোদন্তে ॥ 8.58 ॥
ৱিষাদং ত্যজ ৰাজেন্দ্র গহনা কর্মণাং গতিঃ ।
অন্যক্ষেত্রে সহস্রং তু দত্তং তপ্তং হুতং তথা ॥ 8.59 ॥
একং তু কল্পগা তীৰে তুল্যং ভৱতি ৱা ন ৱা ।
শিৱেন শ্রাৱিতং চাসীত্ পুৰাণং স্কন্দকীর্তিতম্ ॥ 8.60 ॥
জম্বূদ্ৱীপে মহাৰাজ একা দেৱী তু নর্মদা ।
পাপকর্মদুৰাচাৰান্নয়তে স্ম দিৱৌকসম্ ॥ 8.61 ॥
তেঽপি য়ান্তি ন সন্দেহঃ কল্পগাতোয়দর্শনাত্ ।
ধর্মধ্ৱজাশ্চ য়ে মর্ত্যাস্ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতাঃ ॥ 8.62 ॥
সংসাৰার্ণৱমগ্নানাং পাপোপহতচেতসাম্ ।
য়ানৱূপাৱৰাৰোহা ত্রৈলোক্যে সচৰাচৰে ॥ 8.63 ॥
একৱক্ত্রস্তু তত্ পুণ্যং ন গুণান্ স্তোতুমর্হতি ।
ত্যক্ত্ৱা চৈৱ মহাভাগ ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰান্ ॥ 8.64 ॥
সঙ্খ্যাং কর্তুং ন শক্নোতি তপসো দানকর্মণাম্ ।
ন গঙ্গায়মুনা চাপি নদী চৈৱ সৰস্ৱতী ॥ 8.65 ॥
ইৰাৱতী ৱিতস্তা চ ৱিপাশা কপিলা তথা ।

শোণশ্চ ঘৰ্ঘৰশ্চৈৱ সাৰঙ্গা বদৰী তথা ॥ 8.66 ॥
পুণ্যা মহানদী তাপী গণ্ডকী চ পয়োষ্ণিকা ।
তুঙ্গভদ্ৰা মহাপুণ্যা ভীমৰথ্যা মহানদী ॥ 8.67 ॥
তীৰ্থানি সাগৰাণাং হি জম্বূদ্ৱীপে ৱসন্তি হি ।
দেৱখাততডাগেষু গৰ্তেষু চ সৰিত্সু চ ॥ 8.68 ॥
কিং ফলং লভতে মৰ্ত্য ইষ্ট্ৱা য়জ্ঞৈৰ্নৃপোত্তম ।
অন্যক্ষেত্ৰে কৃতং পাপং পুণ্যক্ষেত্ৰে ৱিনশ্যতি ॥ 8.69 ॥
পুণ্যক্ষেত্ৰে কৃতং পাপং ৱজ্ৰলেপো ভৱিষ্যতি ।
অয়ং য়থা তথা ধৰ্মঃ সমং ভাৰত ৱৰ্ততে ॥ 8.70 ॥
তস্মাত্ পাপং ন কুৰ্ৱীত চঞ্চলে জীৱিতে সতি ।
শ্ৰুত্ৱাখ্যানমিদং ৰাজা নৰ্মদাকীৰ্তনং শুভম্ ॥ 8.71 ॥
আদিদেশ ততোঽমাত্যান্ ভৃত্যাংশ্চৈৱ সহস্ৰশঃ ।
ৰাজোপস্কৰমাদায় য়ূয়ং গচ্ছতমাচিৰম্ ॥ 8.72 ॥
ধেনূনাং পঞ্চলক্ষাণি সৱত্সানাং চ ভাৰত ।
শ্যামকৰ্ণহয়ানাং চ লক্ষমেকং শিতত্ৱিষাম্ ॥ 8.73 ॥
অয়ুতং চ কৰীন্দ্ৰাণাং ঘণ্টাভৰণসংয়ুজাম্ ॥ 8.74 ॥
হিৰণ্যকোটীঃ পঞ্চাশত্ সৰ্ৱাসৃজ্ঞণয়স্তথা ।
সুমুহূৰ্তে সুনক্ষত্ৰে চন্দ্ৰে চৈকাদশে শুভে ॥ 8.75 ॥
নানাদেশনৃপৈঃ সাৰ্ধং গীতৱাদিত্ৰমঙ্গলৈঃ ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ স্তূয়মানো মুহুৰ্মুহুঃ ॥ 8.76 ॥
ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদৱিদ্ভিশ্চ প্ৰায়াচ্চ ত্ৰিপুৰীং নৃপঃ ।
সপ্তকল্পৱহাং পুণ্যাং সুৰাসুৰনমস্কৃতাম্ ॥ 8.77 ॥
আজন্মৰূঢৈস্তু পাপৈঃ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ।
ৱিমুক্তঃ পৃথিৱীপালঃ কল্পগা তোয়দৰ্শনাত্ ॥ 8.78 ॥
পৃথিৱ্যাং য়ানি তীৰ্থানি আসমুদ্ৰান্তগোচৰে ।
মেকলাতোয়সংস্পৰ্শাত্ পৱিত্ৰাণীহ তান্যপি ॥ 8.79 ॥
স্নানং কৃত্ৱা য়থা ন্যায়ং পিতৄন্ দেৱাংশ্চ তৰ্পয়ন্ ।
অৰ্চয়িত্ৱা মহেশানং গন্ধপুষ্পৱিলেপনৈঃ ॥ 8.80 ॥
দশয়োজনপৰ্যন্তং য়জ্ঞৰূপং চ মণ্ডপম্ ।
অকাৰয়ন্ মহাবাহুঃ সৰ্ৱধৰ্মপৰায়ণঃ ॥ 8.81 ॥
হেমৰূপ্যময়ং সৰ্ৱং য়চ্চান্যদ্ভোজ্যভাজনম্ ।
অগস্ত্যো গৌতমো গৰ্গো ৱিষ্ণুঃ শাতাতপস্তথা ॥ 8.82 ॥
অত্ৰিশ্চৈৱ ৱশিষ্ঠশ্চ পুলস্ত্যঃ পুলহঃ ক্ৰতুঃ ।

ভৃগুৰঙ্গিৰ্মৰীচিশ্চ কশ্যপোঽথ মনুস্তথা ॥ 8.83 ॥
দুৰ্ৱাসা য়াজ্ঞৱল্ক্যশ্চ ভৰদ্ৱাজোঽথ ভল্লুকঃ ।
ৱিশ্ৱামিত্ৰো জমদগ্নী ঋষ্যশৃঙ্গো ৱিভাণ্ডকঃ ॥ 8.84 ॥
দক্ষঃ পৰাশৰো ৱ্যাসঃ কাষায়ণবৃহস্পতী ।
এতে চান্যে চ বহৱ ঋষয়ঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ॥ 8.85 ॥
চতুৰ্ৱিদ্যাৱেদৱিদো য়জ্ঞকৰ্মৱিশাৰদাঃ ।
তীৰ্থং ৱৈ পুষ্কৰং য়দ্ৱ্ৰহ্মৱিষ্ণুশিৱাত্মকম্ ॥ 8.86 ॥
তত্ৰ প্ৰাৱৰ্তয়দ্যজ্ঞং হয়মেধমনুত্তমম্ ।
আহূতা দেৱতাঃ সৰ্ৱা দেৱেন্দ্ৰঃ পাকশাসনঃ ॥ 8.87 ॥
তৰ্পিতা অৰ্ঘপাদ্যৈশ্চ মধুপৰ্কৈশ্চ ৱিষ্টৰৈঃ ।
ততো নিৱৰ্তিতো য়জ্ঞো য়থোক্তো ৱেদকৰ্মণা ॥ 8.88 ॥
তৰ্পিতা ব্ৰাহ্মণাস্সৰ্ৱে য়থা ৱিভৱৱিস্তৰৈঃ ।
হাৰকেয়ূৰকটকৈঃ কণ্ঠাভৰণভূষণৈঃ ॥ 8.89 ॥
কেচিত্ কুঞ্জৰমাৰূঢাস্তথা চ হয়সংস্থিতাঃ ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢা দিৱ্যমালাৱলম্বিনঃ ॥ 8.90 ॥
ৱয়াংসি পক্ষিণো য়ত্ৰ তথাঽন্যে ৱনচাৰিণঃ ।
য়জ্ঞোচ্ছিষ্টেষু লুলিতা জাতাঃ সৰ্ৱে হিৰণ্ময়াঃ ॥ 8.91 ॥
য়ং য়ং কামং প্ৰাৰ্থয়তে তং তং প্ৰাপ্নোত্যসংশয়ম্ ।
ঘোষণা ক্ৰিয়তাং ৰাষ্ট্ৰে দণ্ডহস্তৈস্তু কিঙ্কৰৈঃ ॥ 8.92 ॥
পিতৃদেৱমনুষ্যাশ্চ তৃপ্তা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ।
ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশানা ৱৰং দত্ত্ৱা দিৱং য়য়ুঃ ॥ 8.93 ॥
অত্ৰ য়জ্ঞস্তপোদানং সৰ্ৱং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ।
এৱং নিৱৰ্তিতো য়জ্ঞো ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ॥ 8.94 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা মনুৰিত্যাহ কল্পগাম্ ।
চান্দ্ৰায়ণসহস্ৰস্য সোময়াগশতস্য চ ॥ 8.95 ॥
তৱত্তোয়পানমাত্ৰেণ সমম্ ভৱতি ৱা ন ৱা ।
লোকানাং তাৰণাৰ্থায় অৱতীৰ্ণা মহানদী ॥ 8.96 ॥
ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তং জগত্কৃত্স্নং লোকাশ্চৈৱ চৰাচৰাঃ ।
স্নানাৱগাহনাত্ পানাত্ স্মৰণাত্ কীৰ্তনাদপি ॥ 8.97 ॥
অনেকভাৱিকং পাপং তূলৰাশিমিৱানলঃ ।
দহত্যেৱং হি তোয়ং তে নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ॥ 8.98 ॥
স্ৱৰ্গসোপানভূতাঽসি পিতৃণাং হিতকাম্যয়া ।
দিৱং নয় ৱৰাৰোহে ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ॥ 8.99 ॥

য়াঃ কাশ্চিত্ সৰিতো লোকে তীর্থানি ৰিৰিধানি চ ।
তেষাং ত্ৰং জননী দেৰি পিতৃণাং তাৰিণী পৰা ॥ 8.100 ॥
ত্ৱয়া ৰিনা তু য়ত্তীর্থং ধর্মকর্মশুভোদয়ম্ ।
সূর্যেণৈৰ ৰিহীনং হি নিৰালোকং জগদ্যথা ॥ 8.101 ॥
সূর্যাচন্দ্রমসোর্ভাৰঃ সামান্যঃ সর্ৱজন্তুষু ।
সমং ৱর্ষতি পর্জন্যঃ সস্যেষু চ তৃণেষু চ ॥ 8.102 ॥
তথা ত্ৱং সর্ৱলোকানাং মাতা চৈৱ গৰীয়সী ।
অপি ৱর্ষসহস্রেণ গুণান্ কীর্তয়িতুং শুভে ॥ 8.103 ॥
ব্ৰহ্মা বৃহস্পতিশ্চৈৱ ন শক্তোঽপি ৱৰাননে ।
স্তোত্রং শ্রুত্ৱা মহাভাগা মনোৰমিততেজসঃ ॥ 8.104 ॥
প্রত্যুৱাচ ৱৰাৰোহা মকৰাসনসংস্থিতা ।
সর্ৱাভৰণশোভাঢ্যা চন্দ্রকান্তিনিভাননা ॥ 8.105 ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ তুষ্টাঽস্মি মনসীপ্সিতম্ ।
নমস্কৃত্য মহাদেৱীং ৰাজা ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 8.106 ॥
য়দি তুষ্টা ৱৰাৰোহে ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ।
তীর্থভূতং জগত্ সর্ৱং কুৰুষ্ৱ ৱৰৱর্ণিনি ॥ 8.107 ॥
অয়োধ্যাৱিষয়ে দেশে স্রৱন্ত্যঃ সম্ভৱন্ত্ৱিতি ।
নানাৱিধাস্তু সৰিতো গঙ্গাদ্যাস্তু সুৰালয়ে ॥ 8.108 ॥
য়থা চ পতিতাস্স্ৰ্ৱাস্তথা ত্ৱং কল্পগে কুৰু ॥ 8.109 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ত্রিপুৰীৱর্ণনো নামাষ্টমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 9

নর্মদোৱাচ ॥
ত্রেতায়াং প্রথমে পাদে তৱ ৱংশে নৃপোত্তম ।
ভগীৰথ ইতি খ্যাতঃ স গঙ্গা মানয়িষ্যতি ॥ 9.1 ॥
সগৰাঃ ষষ্টিসাহস্রা অলাবুজসমুদ্ভৱাঃ ।
কপিলস্য তু মার্গেণ হয়ে পাতালগামিনি ॥ 9.2 ॥
পিতুৰাজ্ঞাঽৱসানে তু ৱিদার্য ধৰণীং ততঃ ।
হয়ং তু ৱাসুদেৱেন সাগৰাস্তে ৱিদুর্বুধাঃ ॥ 9.3 ॥
প্রৱিষ্টাঃ সাগৰাস্তে তু ৰসাতলতলং গতাঃ ।

তানহং পূৰয়িষ্যামি আত্মতোয়েন সুব্ৰত ॥ 9.4 ॥
এৱং ৱৃতো ৱৰস্তাৱচ্ছেষং ৱৃণু নৰেশ্ৱৰ ।
পাদে দ্ৱিতীয়ে ত্ৰেতায়াঃ কালিন্দী চ সৰস্ৱতী ॥ 9.5 ॥
সৰয়ূৰ্গণ্ডকী নাম মহাভাগা ৱিনিঃসৃতাঃ ।
ভগীৰথ ইতি খ্যাতস্তত্ৰ ৱংশে ভৱিষ্যতি ॥ 9.6 ॥
ভাগীৰথী চ ৱিখ্যাতা ভৱিষ্যতি সৰিদ্ৱৰা ।
গঙ্গা চ জাহ্নৱী চৈৱ সমভাগা প্ৰকীৰ্তিতা ॥ 9.7 ॥
খ্যাতিং য়াস্যন্তি তাস্সৰ্ৱাঃ কন্যাদ্ৱীপে ন সংশয়ঃ ।
আগচ্ছন্তী তু সা গঙ্গা জহ্নুনা চ মহৰ্ষিণা ॥ 9.8 ॥
হস্তেনাকৃষ্য সা পীতা য়থান্যত্ প্ৰাকৃতং জলম্ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু উদৰে চ ৱিসৰ্পিতা ॥ 9.9 ॥
ৱিষণ্ণৱদনো ৰাজা তদাসীত্ স ভগীৰথঃ ।
নিষ্ফলং মে তপস্তপ্তং শিৱসেৱা চ নিষ্ফলা ॥ 9.10 ॥
ময়া তু সেৱিতং হ্যেতজ্জগত্ সৰ্ৱং চৰাচৰম্ ।
কিং কৰোমীতি নিশ্চিত্য মহেশং শৰণং গতঃ ॥ 9.11 ॥
শিৱাজ্ঞা সয়ুতো ভূত্ৱা লোকানাং হিতকাময়া ।
আগতশ্চ পুনৰ্মোহাত্তাং গঙ্গাং স মহায়শাঃ ॥ 9.12 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজনৃষিঃ ক্ৰোধসমন্ৱিতঃ ।
গঙ্গায়া মোক্ষণং কৰ্তুং য়ো মামাৰাধয়িষ্যতি ॥ 9.13 ॥
গঙ্গায়া মোক্ষণং তত্ৰ কৰ্তৱ্য নাঽত্ৰ সংশয়ঃ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা জহ্নোৰমিততেজসঃ ॥ 9.14 ॥
তমেৱাৰাথয়ামাস তপসোগ্ৰেণ ভাৰত ।
ততস্তুষ্টস্তু ভগৱান্ মুমোচোত্তৰৱাহিনীম্ ॥ 9.15 ॥
ততঃ প্ৰভৃতি লোকেঽস্মিঞ্ জাহ্নৱীতি প্ৰকীৰ্তিতা ।
এতত্তে কথিতং ৰাজংস্ত্ৰেতায়াং য়দ্ভৱিষ্যতি ॥ 9.16 ॥
তত্ৰৈৱাঽন্যং প্ৰৱক্ষ্যামি মৰ্কটীতীৰ্থমুত্তমম্ ।
য়ত্ৰ স্নাত্ৱা মহাৰাজ কামতোঽকামতোঽপি ৱা ॥ 9.17 ॥
চান্দ্ৰায়ণশতস্যোক্তং য়ত্ পুণ্যং তদৱাপ্নুয়াত্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
সঙ্ক্ষেপাচ্ছ্ৰুতমেতদ্ধি ৱিস্তৰেণ তপোধন ॥ 9.18 ॥
কথং তু মৰ্কটীতীৰ্থং তন্ মে কথয় সুব্ৰত ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
আসীত্ত্ৰেতাযুগে ৰাজা সত্যসেনো মহাতপাঃ ॥ 9.19 ॥
ৰাজ্ঞী তস্য প্ৰিয়া চাসীন্নাম্না শৃঙ্গাৰৱল্লৰী ।
জাতিস্মৰা তু সুভগা কেৱলং মৰ্কটাননা ॥ 9.20 ॥
কদাচিত্ স মহীপালো মৃগয়া প্ৰিয়য়া সহ ।
জগাম নৰ্মদাতীৰং নানাদ্ৰুমলতাযুতম্ ॥ 9.21 ॥
স্থাপয়িত্ৱা তু তাং দেৱীং ৱনান্তৰমগাত্ততঃ ।
ক্ৰীডমানা চ সা তত্ৰ ৱংশগুল্মে স্ৱকং শিৰঃ ॥ 9.22 ॥
বৃষ্ট্ৱা ৱিস্ময়মাপন্না পাৰ্শ্ৱস্থং কঞ্চিদব্ৰৱীত্ ।
গৃহীত্ৱৈতচ্ছিৰঃ শীঘ্ৰং নৰ্মদায়া জলে ক্ষিপ ॥ 9.23 ॥
নিক্ষিপ্তমাত্ৰে শিৰসি ৰাজ্ঞী চন্দ্ৰাননাঽভৱত্ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজা প্ৰাপ্তস্তত্ৰ প্ৰিয়াঽন্তিকম্ ॥ 9.24 ॥
স দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং তস্যা মুখং পূৰ্ণশশিপ্ৰভম্ ।
পৃচ্ছতি স্ম প্ৰিয়াং ৰাজা ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতনঃ ॥ 9.25 ॥
কথয়ামাস ৱৃত্তান্তং পূৰ্ৱজন্মসমুদ্ভৱম্ ।
অত্ৰাহং মৰ্কটীৱাসং তীৰে ৱৈ নাৰ্মদে শুভে ॥ 9.26 ॥
কদাচিত্ ক্ৰীডমানাঽহং ৱংশং ভিত্ত্ৱা হ্যকামতঃ ।
ততঃ কালৱশাজ্জীৰ্ণং শৰীৰং পতিতং জলে ॥ 9.27 ॥
শিৰস্তত্ৰৈৱ সংলগ্নং কপিৱক্ত্ৰাঽস্মি তেন ৱৈ ।
ইদানীং নৰ্মদাতোয়ে নিক্ষিপ্তে শিৰসি প্ৰিয় ॥ 9.28 ॥
মুখং মে তীৰ্থমাহাত্ম্যাচ্চন্দ্ৰবিম্বসমপ্ৰভম্ ।
শ্ৰুত্ৱা স তীৰ্থমাহাত্ম্যং ৱিস্ময়োত্ফুল্ললোচনঃ ॥ 9.29 ॥
পুৰোহিতং সমাহূয় স্নাতুং তত্ৰ প্ৰচক্ৰমে ।
স্নাত্ৱা তত্ৰ ৱিধানেন হেমকোটিশতং দদৌ ॥ 9.30 ॥
তদা প্ৰভৃতি ৰাজেন্দ্ৰ মৰ্কটীতীৰ্থমুচ্যতে ।
পূৰ্ৱভাগস্থিতং তস্য ভৃগুতীৰ্থমনুত্তমম্ ॥ 9.31 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা তু কাৰ্তিক্যাং নৰ পাপাত্ প্ৰমুচ্যতে ।
স্ৱৰ্গদো মোক্ষদশ্চৈৱ দেৱস্তু নৰকেশ্ৱৰঃ ॥ 9.32 ॥
দেৱস্য চাগ্ৰে ৱংশো ৱৈ সম্মুখো য়ত্ৰ দৃশ্যতে ।
পূৰ্ৱভাগে স্থিতং তত্ৰ তস্মিন্ ৱংশে তু নিৰ্মলে ॥ 9.33 ॥
ত্ৰিলোচন ইতি খ্যাতং তথৈৱ ভ্ৰুকুটিস্থিতম্ ।
তৃতীয়ং লোচনং দৃষ্ট্ৱা ভৃগুস্তু মুনিসত্তম ॥ 9.34 ॥
প্ৰণম্য দণ্ডৱদ্ভূমৌ স্তোতুং সমুপচক্ৰমে ।

ভৃগুৰুৱাচ ॥
প্ৰণমামি জনে সংস্থং ভূতেশং ভূতিদং হৰম্ ॥ 9.35 ॥
ভাৰ্য্যং ভৰ্গং পশুপতিং ভুৱনেশ্ৱৰমেৱ চ ।
দোষমাত্ৰৱিহীনং চ নিত্যৱিজ্ঞানৱিগ্ৰহম্ ॥ 9.36 ॥
পৰদ্ৰৱ্যাপহৰণাত্ পৰদাৰনিষেৱণাত্ ।
পৰাভৱাত্ পৰাভূতং ৰক্ষ মাং কল্মষাত্ প্ৰভো ॥ 9.37 ॥
আত্মাভিমানমুদিতং ক্ষণভঙ্গুৰকে তথা ।
কুপথাভিমুখং দীনং ত্ৰাহি মাং পৰমেশ্ৱৰ ॥ 9.38 ॥
দীনদ্ৱিজৱৰস্যাৰ্থে প্ৰজ্ঞানে পৰিতো ভৱ ।
ৱৃষ্টৱা সদা শঙ্কৰস্তৱং মূঢং মাং কিং ৱিলম্বসে ॥ 9.39 ॥
তৃষ্ণাং হৰ হৰাত্যৰ্থং লক্ষ্মীং মে দেহি নিশ্চলাম্ ॥ 9.40 ॥
নিত্যং ছিনত্তি মোহং পাপং হন্তি তাৰণং ৱিদধাতি ।
তৱ তীৰ্থমাত্ৰগমনং তদপি ন সঞ্চিতং মহেশান ॥ 9.41 ॥
ভূতিমূলৱিভূঢস্য ৱিভাগং তন্নিৰৰ্থকম্ ।
কৰুণাহ্বদয়ং নাম স্তোত্ৰমেতদ্ভৃগূদিতম্ ॥ 9.42 ॥
য়ঃ পঠেত্ প্ৰাতৰুত্থায় স য়াতি পৰমাং গতিম্ ।
স্তোত্ৰেণানেন সন্তুষ্টঃ শিৱঃ প্ৰোৱাচ তং ভৃগুম্ ॥ 9.43 ॥
সৰ্ৱং দাস্যামি তে ৱিপ্ৰৱৰং য়ন্ মনসীপ্সিতম্ ।
সিদ্ধিং চৈৱ পুনঃ শ্লাঘ্যাং য়ত্ সুৰৈৰপি দুৰ্লভাম্ ॥ 9.44 ॥

ভৃগুৰুৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ।
মম নাম্নাঽস্য তীৰ্থস্য খ্যাতিৰ্ভৱতি ভূতলে ॥ 9.45 ॥
অৱতাৰয় চাত্মানং ভৃগুক্ষেত্ৰে মহেশ্ৱৰ ।

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
এৱং ভৱতু ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ তৱ নাম্না ভৱিষ্যতি ॥ 9.46 ॥
ক্ষেত্ৰং পাপহৰং পুণ্যং দেৱানামপি দুৰ্লভম্ ।
পিতৃপুত্ৰৱিসংৱাদঃ ক্ৰোধাজ্জাতঃ কথঞ্চন ॥ 9.47 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাত্ স তু শান্তিং গমিষ্যতি ।
ততঃ প্ৰভৃতি য়ে দেৱা ব্ৰহ্মাদ্যাঃ কিন্নৰা নৰাঃ ॥ 9.48 ॥
উপাসতে ভৃগুক্ষেত্ৰং য়ত্ৰ তুষ্টো মহেশ্ৱৰঃ ।

দর্শনাত্ স্পর্শনাত্তস্য মুচ্যতে ব্রহ্মহত্যয়া ॥ 9.49 ॥
স্নানং য়ঃ কুৰুতে তত্র মুচ্যতে স ঋণত্রয়াত্ ।
অৱতাৰঃ কৃতো ৰাজন্ য়ুগে তত্র স্ৱয়ম্ভুৱা ॥ 9.50 ॥
তত্র ক্ষেত্রে নৰশ্রেষ্ঠ অষ্টৌ ৰুদ্রাঃ প্রকীর্তিতাঃ ।
ভৃগুশ্চৈৱ তথা শূলী ৱেদশ্চন্দ্রমুখস্তথা ॥ 9.51 ॥
অট্টহাসস্তথা কালঃ কৰালী চাষ্টমস্তথা ।
অষ্টৌ ৰুদ্রাস্সমুত্পন্নাস্তস্মিন্ ক্ষেত্রে য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 9.52 ॥
তেন ৰম্যং চ ধন্যং চ ভৃগুক্ষেত্রমুদাহৃতম্ ।
অয়নে ৱিষুৱে চৈৱ সঙ্ক্রান্তৌ গ্রহণেষু চ ॥ 9.53 ॥
ৱ্যতীপাতে দিনচ্ছেদে ছায়ায়াং তু গজস্য চ ।
স্নানং দানং তথা হোমং তর্পণং দেৱতার্চনম্ ॥ 9.54 ॥
সৰ্ৱং তদক্ষয়ং ৰাজংস্তস্মিন্ ক্ষেত্রে ন সংশয়ঃ ।
স্নাতস্য চ ভৃগুক্ষেত্রে একৰাত্রোষিতস্য চ ॥ 9.55 ॥
য়ত্ পুণ্যং জায়তে পুংসো ন তত্ক্রতুশতৈৰপি ।
দর্শে ভাদ্রপদে মাসে শুক্লপক্ষে ৱিশেষতঃ ॥ 9.56 ॥
নৰঃ প্রদক্ষিণাং কৃত্ৱা ভৃগুতীর্থস্য সংয়তঃ ।
তত্ক্ষণাদ্ৱিৰজো ভূত্ৱা শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 9.57 ॥
অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যান্ মুচ্যতে সৰ্ৱপাতকৈঃ ।
মর্কট্যাঃ পশ্চিমে ভাগে হ্যর্কতীর্থমুদাহৃতম্ ॥ 9.58 ॥
তত্র নিত্যং স্থিতো ভানুঃ সৰ্ৱদেৱনমস্কৃতঃ ।
নৰঃ প্রদক্ষিণাং কৃত্ৱা সৰ্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 9.59 ॥
মাহাত্ম্যং তস্য দেৱস্য শৃণু ৰাজন্ সমাসতঃ ।
পুৰা গন্ধৰ্ৱৰাজস্তু মোহনো নাম নামতঃ ॥ 9.60 ॥
ব্রহ্মণস্তু সভাং প্রাপ্তস্তদাৰাধনতত্পৰঃ ।
তত্র দুৰ্ৱাসসং দৃষ্ট্ৱা ৰূপেণানেন গৰ্ৱিতঃ ॥ 9.61 ॥
অজ্ঞানেনাহংৱমানেন স জহাস মুনিং নৃপ ।
স্মেৰাননং সমালোক্য তং শশাপ মুনিস্তদা ॥ 9.62 ॥
চিত্রকুষ্ঠী দুৰাচাৰো ভৱ ত্ৱং ৰূপগৰ্ৱিতঃ ।
স তু শাপভয়াত্ প্রাহ মুনিং গন্ধৰ্ৱৰাট্ ততঃ ॥ 9.63 ॥
শাপান্তং কুৰু মে ৱিপ্র বালিশস্য প্রসাদতঃ ।

দুৰ্ৱাসা উৱাচ ॥
গচ্ছ গন্ধৰ্ৱৰাজ ত্ৱং ত্রিপুৰ্যাং নর্মদাতটম্ ॥ 9.64 ॥

য়স্মিন্নাস্তে স্ৱয়ং দেৱঃ সমগ্রভয়নাশনঃ ।
ভাসতে ভাস্কৰং নাম ৱিখ্যাতং চোত্তৰে তটে ॥ 9.65 ॥
তত্র স্নানান্ মহাৰাজ শাপান্তস্তে ভৱিষ্যতি ।
স জগাম পুনর্নত্ৱা ততো ৱৈ নর্মদাতটম্ ॥ 9.66 ॥
তত্র স্নাত্ৱা ৱিধানেন পূজয়ামাস ভাস্কৰম্ ।
ত্রিৰাত্র্যাৰাধিতো ভানুঃ প্রাতঃ প্রোৱাচ তং নৃপ ॥ 9.67 ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ।

গন্ধর্ৱ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ॥ 9.68 ॥
চিত্রকুষ্ঠং ৱিনশ্যেত ত্ৱত্ প্রসাদেন মে প্রভো ।
এৱমস্ত্ৱিতি তং প্রাহ গন্ধর্ৱাধিপতিং তদা ॥ 9.69 ॥
শাপান্ মুক্তো জগামাথ স্ৱপুৰম্ প্রতি ভাৰত ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ ছিৱেন পৰিকীর্তিতম্ ॥ 9.70 ॥
সাৱিত্র্যাৰাধনং তত্র পুত্রার্থং কিল ভাৰত ।
তস্মিংস্তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা সমভ্যর্চ্য চ ভাস্কৰম্ ॥ 9.71 ॥
পুত্রৱান্ ৱ্যাধিমুক্তশ্চ জায়তে নাঽত্র সংশয়ঃ ।
কোটীশ্ৱৰং তু তত্ৰৈৱ ৱিদ্ধিদক্ষিণভাগতঃ ॥ 9.72 ॥
তমভ্যর্চ্য ৱিধানেন কোটিলিঙ্গার্চনাত্ ফলম্ ।
নৰঃ প্রাপ্নোতি ৰাজেন্দ্র সত্যং সত্যং ৱদাম্যহম্ ॥ 9.73 ॥
কোটিতীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা মুচ্যতে সর্ৱকিল্বিষৈঃ ।
তত্র য়ঃ সন্ত্যজেত্ প্রাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপিৱা ॥ 9.74 ॥
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তঃ শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 9.75 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽর্কতীর্থমাহাত্ম্যে নৱমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 10

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দক্ষিণে তস্য তীর্থস্য কল্পগাতীৰমাশ্রিতম্ ।
সোমেনাৰাধিতং তীর্থং ভুক্তিমুক্তিফলপ্রদম্ ॥ 10.1 ॥
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি মৃতাস্তে ন পুনর্ভৱাঃ ।

দক্ষিণে তস্য দেৱস্য স্থিতঃ শক্রেশ্ৱৰঃ শিৱঃ ॥ 10.2 ॥
শক্রেণাৰাধিতঃ পূৰ্ৱং সৰ্ৱকামসমৃদ্ধয়ে ।
অন্যত্তীৰ্থং প্ৰৱক্ষ্যামি ব্ৰহ্মকুণ্ডমিতি স্মৃতম্ ॥ 10.3 ॥
য়ত্ৰাস্তে ভগৱান্ ৱিষ্ণুঃ ৰেৱা চোত্তৰৱাহিনী ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা মহাৰাজ ৱৈষ্ণৱং লোকমাপ্নুয়াত্ ॥ 10.4 ॥
দৰ্শে চৈৱ ৱ্যতীপাতে তিলতোয়প্ৰদানতঃ ।
শ্ৰাদ্ধস্য কৰণাত্তত্ৰ পিতৃণাং তৃপ্তিৰক্ষয়া ॥ 10.5 ॥
উদীচী নৰ্মদা য়ত্ৰ প্ৰতীচী য়ত্ৰ জাহ্নৱী ।
ক্ষেত্ৰং গচ্ছ নৃপশ্ৰেষ্ঠ প্ৰাচী য়ত্ৰ সৰস্ৱতী ॥ 10.6 ॥
ব্ৰহ্মকুণ্ডোত্তৰে ভাগে ৱিদ্ধি দেৱং সনাতনম্ ।
অম্বৰীষমিতি খ্যাতং মাধৱং মধুসূদনম্ ॥ 10.7 ॥
একাদশ্যাং সমভ্যৰ্চ্য স্নাত্ৱা য়স্তু নৰাধিপ ।
মুচ্যতে সৰ্ৱপাপেভ্যো ৱিষ্ণুলোকং স গচ্ছতি ॥ 10.8 ॥
তস্যৈৱ পশ্চিমে ভাগে হংসতীৰ্থং নৰাধিপ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা পুৰা ৰাজন্ হংসা ৱৈ ত্ৰিদিৱঙ্গতাঃ ॥ 10.9 ॥
তত্ৰাপি কুৰুতে শ্ৰাদ্ধং দানং চৈৱ নৰাধিপ ।
হংসতীৰ্থপ্ৰভাৱেণ তিৰ্যগ্যোনৌ ন জায়তে ॥ 10.10 ॥
পশ্চিমে তস্য ভাগে তু লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ।
মহাকালমিতি খ্যাতং য়ন্ ময়াৰাধিতং পুৰা ॥ 10.11 ॥
তমভ্যৰ্চ্য ৱিধানেন শিৱলোকমৱাপ্নুয়াত্ ।
অথান্যত্ সম্প্ৰৱক্ষ্যামি তীৰ্থৰাজমনুত্তমম্ ॥ 10.12 ॥
মাতৃতীৰ্থমিতি খ্যাতং লিঙ্গং চ মাতৃকেশ্ৱৰম্ ।
তত্ৰ স্নাতস্য ৰাজেন্দ্ৰ হয়মেধফলং ভৱেত্ ॥ 10.13 ॥
তত্ প্ৰৱাহমতিক্ৰম্য য়দ্ৱা ৰেৱোত্তৰং মহত্ ।
সপ্তৱিংশোদ্ভৱঃ শিৱস্তত্ৰ লোকেষু গীয়তে ॥ 10.14 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা পিতৃভ্যশ্চ তোয়পিণ্ডপ্ৰদানতঃ ।
সৰ্ৱকামসমৃদ্ধাত্মা শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 10.15 ॥
তত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং কিঞ্চিদ্ৱাপি য়ুধিষ্ঠিৰ ।
তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ইত্যাহ ভগৱান্ ছিৱঃ ॥ 10.16 ॥
তত প্ৰতীচ্যাং লিঙ্গন্ তু ব্ৰহ্মেশ্ৱৰমিতি শ্ৰুতম্ ।
ব্ৰহ্মণা সাধিতং সদ্যঃ সৰ্ৱকামফলপ্ৰদম্ ॥ 10.17 ॥
দৰ্শনাত্তস্য দেৱস্য সৰ্ৱপাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ।
অঙ্গাৰে ৱা চতুৰ্দশ্যাং তদভ্যৰ্চ্য ৱিধানতঃ ॥ 10.18 ॥

শিৱভক্তিপৰো মৰ্ত্যঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
অন্যত্তীৰ্থং প্ৰৱক্ষ্যামি স্ৱৰ্গদ্ৱাৰমনুত্তমম্ ॥ 10.19 ॥
তত্ৰ স্নাতো নৰব্যাঘ্ৰ স্ৱৰ্গলোকে মহীয়তে ।
তত্ৰ পশ্চিমভাগে তু লিঙ্গং সিদ্ধেশ্ৱৰং পৰম্ ॥ 10.20 ॥
তত্ৰ সিদ্ধেশ্ৱৰং চৈৱ তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 10.21 ॥
পৌষে মাসি সিতাষ্টম্যাং তমভ্যৰ্চ্য ৱিধানতঃ ।
দত্ত্ৱা তু কপিলাং ধেনুং স্ৱৰ্গলোকে মহীয়তে ॥ 10.22 ॥
তস্মাদুত্তৰতো ৱিদ্ধি সঙ্গমং লোকৱিশ্ৰুতম্ ।
গঙ্গায়মুনয়োৰ্নিত্যং ৰেৱায়াশ্চ নৰাধিপ ॥ 10.23 ॥
তত্ৰ স্নাতস্য ৰাজেন্দ্ৰ অশ্ৱমেধফলং ভৱেত্ ।
শ্ৰাদ্ধং তত্ৰ প্ৰকুৰ্ৱীত পিতৃণাং প্ৰীতিৱৰ্ধনম্ ॥ 10.24 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
গঙ্গা চ য়মুনা চাত্ৰ সমায়াতে কথং মুনে ।
এতদ্ৱিস্তৰতঃ সৰ্ৱং প্ৰব্ৰূহি মুনিপুঙ্গৱ ॥ 10.25 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
মতঙ্গো নাম ৰাজৰ্ষিৰাসীদ্ধৰ্মপৰায়ণঃ ॥ 10.26 ॥
শিৱভক্তো মহায়োগী ত্ৰিপুৰ্যাং ৱেদৱিত্তমঃ ।
ষণ্মাসভোজী ধৰ্মাত্মা হত্ৱা কৱিৰৱং স্ৱয়ম্ ॥ 10.27 ॥
ষষ্ঠে মাসে তু সম্প্ৰাপ্তে য়থাৱদ্ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ।
পিতৃয়জ্ঞং তু নিৰ্ৱৰ্ত্য শেষং ভুঙ্ক্তে নৰাধিপ ॥ 10.28 ॥
এৱং তপসি তপ্তে তু কালেন মহতা ততঃ ।
সপ্তৰ্ষয়ঃ সমায়াতাস্তেন মাৰ্গেণ ভাৰত ॥ 10.29 ॥
স তান্ দৃষ্ট্ৱা নমস্কৃত্য অৰ্ঘপাদ্যৈৰপূজয়ত্ ।
কুশাসনোপৱিষ্টাংস্তু প্ৰোৱাচ মুনিসত্তমঃ ॥ 10.30 ॥
ধন্যোঽস্মি পিতৃমেধে য়ত্সম্প্ৰাপ্তা মে ভৱাদৃশাঃ ।
তত্তস্য ৱচনং শ্ৰুত্ৱা মতঙ্গস্য মহামুনে ॥ 10.31 ॥
ঋষয়শ্চিন্তয়ামাসুৰন্যোঽন্যং ৱৈ তদা নৃপ ।
মাংসেন পিতৃমেধোঽস্য কথং ত্যাজ্যো ভৱেদিতি ॥ 10.32 ॥
চিন্তাৱিষ্টান্ মুনীন্ দৃষ্ট্ৱা ৱশিষ্ঠঃ প্ৰাহ তং মুনিম্ ।

গঙ্গায়মুনয়োর্যোগে স্নানং কৃত্ৱা মহামুনে ॥ 10.33 ॥
ভোক্ষামহে ৱয়ং সর্ৱে নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা মতঙ্গঃ প্রাহ তান্ হসন্ ॥ 10.34 ॥
গঙ্গায়মুনয়োর্যোগে স্নানং চাত্র ভৱিষ্যতি ।
ইত্যুক্ত্ৱা ধ্যানমাস্থায় স গঙ্গাং য়মুনাং তথা ॥ 10.35 ॥
সমাহ্ৱয়ত্ মুনিশ্রেষ্ঠঃ সমায়াতে তু তত্ক্ষণাত্ ।
স্নানং কুৰুধ্ৱং মুনয়ো গঙ্গায়মুনসঙ্গমে ॥ 10.36 ॥
তে দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং কর্ম মুনেস্তস্য মহাত্মনঃ ।
ৱিস্ময়াৱিষ্টহৃদয়াঃ প্রশশংসুশ্চ তং মুনিম্ ॥ 10.37 ॥
ততস্তু মুনয়ঃ সর্ৱে স্নানং কৃত্ৱা য়থাৱিধি ।
পিতৃয়জ্ঞং তু নির্ৱর্ত্য মতঙ্গস্য য়য়ুর্দিৱম্ ॥ 10.38 ॥
গঙ্গা চ য়মুনা চৈৱ প্রৱিষ্টে সপ্ত কল্পগাং ।
ইত্থং স সঙ্গমো জাতঃ সর্ৱপাপহৰঃ পৰঃ ॥ 10.39 ॥
অমাসোমসমায়োগে স্নানং য়ঃ কুৰুতে নৰঃ ।
সর্ৱধর্মসুসম্পন্নঃ শিৱভক্তিপৰায়ণঃ ॥ 10.40 ॥
উদ্ধৃত্য পূর্ৱজান্ সপ্তচৈৱাপৰাংস্তথা ।
দিৱ্যদেহসমাপন্নো দিৱ্যাভৰণভূষিতঃ ॥ 10.41 ॥
দিৱ্যয়ান সমাৰূঢঃ স্তূয়মানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
তত্ক্ষণাদ্ৱিৰজো ভূত্ৱা স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ॥ 10.42 ॥
অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যান্ মুচ্যতে সর্ৱপাতকৈঃ ।
নৈৰন্তর্যেণ ষণ্মাসাজ্জিতক্রোধো জিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 10.43 ॥
স্নানং য়ঃ কুৰুতে তত্র পূজয়েচ্চ মহেশ্ৱৰম্ ।
পথিকঃ কাৰণাদ্ৱাপি ম্লেচ্ছদেশেঽপি ৱা কৱচিত্ ॥ 10.44 ॥
য়ত্র তত্র মৃতঃ সোঽপি প্রাপ্নুয়াচ্ছিৱসন্নিধিম্ ।
স্নানং দান তপো হোমঃ সংয়োগে চৈৱ পর্ৱণি ॥ 10.45 ॥
য়দত্র ক্রিয়তে তস্য পুণ্যসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
এতত্তে মে কৃতং ৰাজংস্ত্রিপুৰীক্ষেত্রৱর্ণনম্ ॥ 10.46 ॥
শ্রৱণং য়স্য ৰাজেন্দ্র দৈৱতৈৰপি দুর্লভম্ ।
এতচ্ছ্রুত্ৱা মহাৰাজ নর্মদাকীর্তনং শুভম্ ॥ 10.47 ॥
নমস্কৃত্য ৱৰাৰোহাং কামিকং য়ানমাস্থিতঃ ।
ৱিৱেশ নগৰীং পুণ্যাময়োধ্যাং দেৱনির্মিতাম্ ॥ 10.48 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তো য়থা পূর্ৱং তথৈৱ সঃ ।
এতত্তে কীর্তিতং ৰাজন্ য়থাৱদনুপূর্ৱশঃ ॥ 10.49 ॥

শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং স্কন্দস্য তু মহাত্মনঃ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাত্ চৈৱ শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 10.50 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মাতঙ্গাখ্যানং নাম দশমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 11

অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
য়োগতীৰ্থমিতি খ্যাতং সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 11.1 ॥
য়োগী স্নাত্ৱা ৱিধানেন য়োগান্তে ত্ৰিদিৱং গতঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজংস্তিৰ্যগ্যোনৌ ন গচ্ছতি ॥ 11.2 ॥
সৰ্ৱপাপৱিনিৰ্মুক্তো ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং ধ্ৰুৱো য়ত্ৰ প্ৰকাশতে ॥ 11.3 ॥
ধ্ৰুৱতীৰ্থে নৰঃ স্নাত্ৱা সৰ্ৱকামফলোদয়ে ।
ধ্ৰুৱেশ্ৱৰং মহাদেৱং ভক্ত্যা য়স্তু প্ৰপূজয়েত্ ॥ 11.4 ॥
দশায়ুতানি ৰাজা ৱৈ পুৰে ৱৈদ্যাধৰে শুভে ।
নাক্ষত্ৰং নাম তীৰ্থং তু নৰ্মদাতীৰমাশ্ৰিতম্ ॥ 11.5 ॥
য়ত্ৰ ঋক্ষেশ্ৱৰো দেৱঃ সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনঃ ।
সপ্তৱিংশতিসংসিদ্ধিং নক্ষত্ৰাণি গতানি ৱৈ ॥ 11.6 ॥
তস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদ্দিৱি দীব্যন্তিদেৱতাঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 11.7 ॥
অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং ৱাৰাহং নাম ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 11.8 ॥
মহাশূকৰৰূপেণ ধাত্ৰী য়ত্ৰ সমুদ্ধৃতা ।
একাদশ্যাং নৰঃ স্নাত্ৱা কৃত্ৱা চৈৱ য়থোদিতম্ ॥ 11.9 ॥
উপৱাসপৰো ভূত্ৱা দ্ৱাদশ্যাং তু য়ুধিষ্ঠিৰ ।
ৱৈষ্ণৱস্তু শুচিৰ্ভূত্ৱা ৱাৰাহং চ সমৰ্চয়েত্ ॥ 11.10 ॥
পুষ্পোপহাৰধূপৈশ্চ গন্ধদীপৱিলেপনৈঃ ।
ৱৰ্ষলক্ষং তু সাগ্ৰং ৱৈ লোকে ক্ৰীডতি ৱৈষ্ণৱে ॥ 11.11 ॥
ব্ৰহ্মচাৰী জিতক্ৰোধো ৱিষ্ণুধৰ্মপৰায়ণঃ ।
ভক্ত্যা ভোজয়তে য়স্তু ৱিপ্ৰান্ ৱৈষ্ণৱকাংস্তথা ॥ 11.12 ॥
লেখয়িত্ৱা ৱিষ্ণুধৰ্মান্ ৱস্ত্ৰালঙ্কাৰভূষিতান্ ।
নিৱেদয়েদ্ব্ৰাহ্মণায় শ্ৰোত্ৰিয়ায় ৱিশেষতঃ ॥ 11.13 ॥

পুৰাণং নৰ্মদাখ্যানং শ্ৰাৱয়েচ্চ সমাহিতঃ ।
ৱৰদাশ্চ ত্ৰয়ো দেৱা ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ॥ 11.14 ॥
ভৱন্তি তস্য সত্যং ৱৈ নাঽত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ।
য়াৱদক্ষৰসঙ্খ্যানং য়াৱত্ পত্ৰসমুচ্চয়ঃ ॥ 11.15 ॥
তাৱদ্যুগসহস্ৰাণি স্ৱৰ্গলোকে মহীয়তে ।
ৱিদ্যাদানাত্ পৰং দানং নান্য লোকেষু গীয়তে ॥ 11.16 ॥
অদীপা চ য়থা ৰাত্ৰিৰনাদিত্যং য়থা নভঃ ।
ৱিদ্যাহীনং তথা সৰ্ৱমন্ধে তমসি মজ্জতি ॥ 11.17 ॥
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং ৱিদ্যাদানস্য য়ত্ ফলম্ ।
সৰ্ৱদানফলং তস্য ৱিদ্যাদানপ্ৰভাৱতঃ ॥ 11.18 ॥
অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং চান্দ্ৰায়ণমিতি স্মৃতম্ ।
শশাঙ্কে ৰোহিণীয়ুক্তে পৌৰ্ণমাস্যাং মহোত্সৱে ॥ 11.19 ॥
শশাঙ্কভূষণং দেৱং সৰ্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ।
অৰ্চয়িত্ৱা ৱিধানেন স্ৱৰ্গলোকে মহীয়তে ॥ 11.20 ॥
পৌৰ্ণমাস্যাং তু কুৰুতে ৰাহুসূৰ্যসমাগমে ।
তিলোদকং পিণ্ডদানং পুত্ৰঃ পৰমধাৰ্মিকঃ ॥ 11.21 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি পাপোপহতচেতসঃ ।
সৰ্ৱং পাখণ্ডয়ুক্তং চ আৱৃতং কলিনা তথা ॥ 11.22 ॥
পুৰাণৱেদধৰ্মাশ্চ দানং য়জ্ঞস্তপস্তথা ।
আচ্ছাদিতমিদং পুণ্যং হেতুকৈঃ পাপকৰ্মভিঃ ॥ 11.23 ॥
নগ্নৈৰ্মলিনদীনৈশ্চ কলৌ লোকে দিগম্বৰৈঃ ।
তস্মাদ্ধৰ্মপৰৈৰ্নিত্যমুপাস্যা নৰ্মদা নদী ॥ 11.24 ॥
সৌম্যে তু দ্ৱাদশাদিত্যং তীৰ্থং পুণ্যৱিৱৰ্ধনম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্নৰ্চয়িত্ৱা তু ভাস্কৰম্ ॥ 11.25 ॥
সঙ্ক্ৰান্তৌ ৱিষুৱে চৈৱ সূৰ্যলোকে মহীয়তে ।
একস্মিন্ ভোজিতে ৱিপ্ৰে লক্ষং ভৱতি ভোজিতম্ ॥ 11.26 ॥
তিলান্নং চ হিৰণ্যং চ য়থা শক্ত্যা দদাতি য়ঃ ।
শুক্লপক্ষস্য মাঘস্য শুভা ষষ্ঠী চ সপ্তমী ॥ 11.27 ॥
তস্যাং দানপ্ৰভাৱেণ হ্যুপৱাসপৰায়ণঃ ।
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি সূৰ্যলোকে মহীয়তে ॥ 11.28 ॥
তীৰ্থমাম্ৰৰসং নাম য়াম্যাং দিশি সমাশ্ৰিতম্ ।
চম্পকা সীমপা নামা কেশিনী ভামিনী তথা ॥ 11.29 ॥
কৌমুদী সুপ্ৰভা চৈৱ উত্পলা চ মহোদয়া ।

নিষাদয়োনিং সম্প্রাপ্তাঃ পূর্ৱজন্মনি ভাৰত ॥ 11.30 ॥
এতা আপ্সৰসং দেৱং গৌৰী চৈৱ সুৰেশ্ৱৰী ।
মাঘে মাসি তৃতীয়ায়াং নিৰাহাৰাশ্চ নির্জলাঃ ॥ 11.31 ॥
উদকৈঃ স্নাপয়িত্ৱা তু বিল্ৱপত্ৰৈৰপূজয়ন্ ।
দশৱর্ষসহস্রাণি সাৱধানাস্তু নার্মদৈঃ ॥ 11.32 ॥
সর্ৱকামসমৃদ্ধাস্তা অপ্সৰোভিঃ সুপূজিতাঃ ।
সর্ৱালঙ্কাৰশোভাঢ্যা নানাৱসনভূষিতাঃ ॥ 11.33 ॥
তস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাত্ সংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ।
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি পুণ্যতীর্থমনুত্তমম্ ॥ 11.34 ॥
য়ত্র স্নাতস্য ৱিধিৱত্ কন্যাদানফলং ভৱেত্ ।
শঙ্কৰং নাম লিঙ্গং তু উত্তৰস্যাং দিশি স্মৃতম্ ॥ 11.35 ॥
অর্চয়িত্ৱা তু তং দেৱং দর্শে চৈৱ নৰাধিপ ।
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তো ব্ৰহ্মলোকে মহীয়তে ॥ 11.36 ॥
অথাতঃ সম্প্ৰৱক্ষ্যামি সঙ্গমং লোকৱিশ্রুতম্ ।
দত্তাত্ৰেয়া নদী য়ত্র সঙ্গতা সহ ৰেৱয়া ॥ 11.37 ॥
সৌম্যভাগে ৱৰাৰোহাসুৰাসুৰনমস্কৃতা ।
তত্র স্নাত্ৱা চ দত্ত্ৱা চ অর্চয়িত্ৱা তু কেশৱম্ ॥ 11.38 ॥
পাপিষ্ঠা য়ে দুৰাচাৰা ধর্মকর্মবহিষ্কৃতাঃ ।
প্ৰভাৱাত্তস্য তীর্থস্য তেঽপি য়ান্তি হৰেঃ পুৰম্ ॥ 11.39 ॥
মেধাতিথিঃ কৱঃ স্কন্দঃ সাৱর্ণিঃ কৌশিকো মনুঃ ।
কাশ্যপো গালৱশ্চৈৱ মৈত্ৰেয়স্তপসাং নিধিঃ ॥ 11.40 ॥
এতে চান্যেঽপি বহৱো ঋষয়ঃ সংশিতব্ৰতাঃ ।
তীর্থস্যাঽস্য প্ৰভাৱেণ শংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ॥ 11.41 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে তীর্থমহিমৱর্ণনো নামৈকাদশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 12

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথ শৃণুষ্ৱ ৰাজেন্দ্ৰ দক্ষিণাং দিশমাশ্রিতম্ ।
শৈৱং গাঙ্গালভেদং চ সঙ্গমং সুৰপূজিতম্ ॥ 12.1 ॥
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ।

য়ঃ কুর্যাত্ পিতৃদেৱানাং তর্পণং পিণ্ডপাতনম্ ॥ 12.2 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱচ্চন্দ্রার্কতাৰকম্ ।
মহোত্সৱে চ কৌমুদ্যাং কার্তিক্যাং চৈৱ পর্ৱণি ॥ 12.3 ॥
গাঙ্গালেশ্ৱৰলিঙ্গং চ অর্চয়েত্ সিদ্ধিদায়কম্ ।
হৰিকেশশ্চক্রৱর্তী কন্যাপুৰপতিঃ পুৰা ॥ 12.4 ॥
তীর্থস্যাঽস্য প্রভাৱেণ মুক্তো ভূদ্ৱত্সগোৱধাত্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মমাস্তি সংশয়স্তাত সুমহাংলোমহর্ষণঃ ॥ 12.5 ॥
কথং ৰাজনি গোহত্যা কথং মুক্তশ্চ গোৱধাত্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যামিতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 12.6 ॥
সোমৱংশে নৃপশ্চাসীত্ সত্যধর্মৱ্রতে স্থিতঃ ।
দেৱানীক ইতি খ্যাতো হৰিকেশস্তদাত্মজঃ ॥ 12.7 ॥
সর্ৱলক্ষণসম্পূর্ণশ্চক্রৱর্তী মহাবলঃ ।
অনেকাশ্চ মখাস্তেন ৰাজন্নিষ্টা মহাত্মনা ॥ 12.8 ॥
খ্যাতং কন্যাপুৰং তস্য ধনদস্যালকা য়থা ।
চিৰায়ুষঃ প্রজাঃ সর্ৱা ধনধান্যসমন্ৱিতাঃ ॥ 12.9 ॥
তুঙ্গভদ্রেতি ৱিখ্যাতা শ্রীশৈলে ত্রিপুৰান্তিকে ।
উক্তা পাতালগঙ্গেতি মল্লিকার্জুনদর্শনাত্ ॥ 12.10 ॥
পূর্ৱভাগে ততস্তস্য শ্রীধামং নাম খেটকম্ ।
নানা মুনিসমাকীর্ণং দেৱকোটিসমাৱৃতম্ ॥ 12.11 ॥
ললিতোদ্ৱাহিতা তত্র শিৱেন পৰমাত্মনা ।
পুৰা তৱস্যায়ুষা নাম প্রজাপতিৰকল্পয়ত্ ॥ 12.12 ॥
সুপ্রভা নাম তস্যাস্তু ৱিখ্যাতমভৱত্তথা ।
দেৱ্যাঃ পূর্ৱাৱতাৰোঽয়ং কথিতস্তে ৱিশাম্পতে ॥ 12.13 ॥
দ্ৱিতীয়ে হিমৱত্পুত্রী পার্ৱতী চ উমা তথা ।
তৃতীয়ে দক্ষদুহিতা নাম্না গৌৰীতি ৱিশ্রুতা ॥ 12.14 ॥
পুণ্যতীর্থে চ ক্ষেত্রেঽস্মিন্ হৰিকেশঃ প্রতাপৱান্ ।
সুপ্রভা নিকটে নাম সুপ্রভো ৰাজসত্তম ॥ 12.15 ॥
শশাস মেদিনীং ৰাজা সর্ৱধর্মপৰায়ণঃ ।
লক্ষমেকং তু দোগ্ধ্রীণাং ৰাহুসূর্যসমাগমে ॥ 12.16 ॥

নিষ্কাণাং তু সহস্রং ৱৈ প্রতিগঙ্গামকল্পয়ত্ ।
সর্ৱাভৰণশোভাঢ্যামেকাং গাং চোপৱেশয়ত্ ॥ 12.17 ॥
ব্রাহ্মণাংশ্চ সমাহূয় ৱেদৱিদ্যাবহুশ্রুতান্ ।
পঞ্চভির্দিৱসৈঃ পূর্ৱং ৰাহুসূর্যসমাগমে ॥ 12.18 ॥
প্রয়াগে তত্র য়োগে ৱা ইত্যুক্তং ৱেদপাৰগৈঃ ।
দৈৱোপকৃতয়োগেন পূর্ৱকর্মকৃতেন চ ॥ 12.19 ॥
আগ্নেয়ী হূয়তে চেষ্টী ৰাজ্ঞাঽনলসমাগমে ।
অগ্নাৱাহৱনীয়েঽত্র ৰৌদ্রৈর্মন্ত্রৈঃ সুতেজসৈঃ ॥ 12.20 ॥
পাতালাদুত্থিতো ৱহ্নির্যুগান্তাগ্নিসমপ্রভঃ ।
দগ্ধং গোমণ্ডলং কৃত্স্নমযুতং ব্রহ্মচাৰিণাম্ ॥ 12.21 ॥
ভস্মীভূতং চ তত্সর্ৱং মণ্ডপং পুৰমেৱ হি ।
হৰিকেশো ৱিষণ্ণাত্মা প্রৱেষ্টুং ৱৈ হুতাশনম্ ॥ 12.22 ॥
আসনাদুত্থিতো ৰাজা সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ।
অমাত্যৈঃ সংৱৃতস্তাৱত্ সময়জ্ঞৈর্বলোত্তৰৈঃ ॥ 12.23 ॥
হাহাকাৰো মহানাসীত্ত্রিষু লোকেষু ভাৰত ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা ব্রাহ্মণান্ ৱেদপাৰগান্ ॥ 12.24 ॥
ব্রাহ্মণস্যৈৱ হত্যায়া গৱাং চৈৱ ৱিশেষতঃ ।
অপি ৱর্ষসহস্রেণ নিষ্কৃতির্ন ৱিধীয়তে ॥ 12.25 ॥
ধেনূনাং চৈৱ ৱত্সানাং ব্রাহ্মণানাং য়থাগতিঃ ।
সা গতির্মে ভৱেন্নিত্যং সত্যমেতদ্ব্রৱীম্যহম্ ॥ 12.26 ॥

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
গচ্ছ ত্ৱং মহাভাগ কল্পগ্রামং পুৰোত্তমম্ ।
অগস্তির্ভগৱান্ য়ত্র কশ্যপো ভৃগুৰেৱ চ ॥ 12.27 ॥
ভাৰদ্ৱাজোঽত্রিগর্গৌ চ গৌতমো মনুৰেৱ চ ।
য়াজ্ঞৱল্ক্যো ৱশিষ্ঠশ্চ ঋষয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ॥ 12.28 ॥
তত্র গত্ৱা মহাৰাজ প্রায়শ্চিত্তং প্রগৃহ্যতাম্ ।
মহর্ষীণাং মতেনৈৱ ৱেদশাস্ত্রার্থদর্শিনাম্ ॥ 12.29 ॥
এৱমুক্তো য়য়ৌ ৰাজা পাদচাৰী দ্ৱিজৈঃ সহ ।
ৱিৱেশ নগৰীং পুণ্যাং ব্রহ্মলোকসমাং নৃপঃ ॥ 12.30 ॥
মহর্ষীংস্তত্র তান্ দৃষ্ট্ৱা সোঽভিৱাদ্য প্রণম্য চ ।
নিশ্চয়ং চিৰকালং তু তেষামেৱাগ্রত স্থিতঃ ॥ 12.31 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥
স্ৱাগতং তে নৃপশ্রেষ্ঠ ফলং কর্মসহস্রশঃ ।
কিমাগমনকার্যং চ সত্যমেতদ্ৱদস্ৱ নঃ ॥ 12.32 ॥
তেষাং তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা ঋষীণামূর্ধ্ৱৰেতসাম্ ।
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা ৱৃত্তান্তং স্ৱং ন্যৱেদয়ত্ ॥ 12.33 ॥
দৈৱাদ্ৱিপদ্যতে কার্যং সংসিদ্ধমপি ভো দ্ৱিজাঃ ।
দশাহয়ুতং গৱাং দগ্ধং দ্ৱিজানাময়ুতং তথা ॥ 12.34 ॥
অনুগ্রহং বহু মন্যে প্রায়শ্চিত্তমথোদিতম্ ।

ব্রাহ্মণা ঊচুঃ ॥
দশলক্ষাণি গায়ত্র্যাস্তীর্থে তীর্থে জপং কুৰু ॥ 12.35 ॥
অয়ুতং তু গৱাং দত্ত্ৱা সহিৰণ্যং নৃপোত্তম ।
কোটিহোমং তু কুর্ৱীত সহস্রশতদক্ষিণম্ ॥ 12.36 ॥
প্রয়াগং চ মহাতীর্থং গচ্ছেদ্ৱাৰাণসীং শুভাম্ ।
কেদাৰং চ তথেশানং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ॥ 12.37 ॥
পিতৃতীর্থং গয়াং চৈৱ নৈমিষং পুষ্কৰং তথা ।
মায়াপুৰীং হৰিক্ষেত্রং গঙ্গাদ্ৱাৰং মহাফলম্ ॥ 12.38 ॥
তীর্থেষ্ৱেতেষু চান্যেষু য়াৱদ্দ্ৱাদশৱত্সৰান্ ॥ 12.39 ॥
অনেন ক্রময়োগেন শুদ্ধিস্তে নাত্র সংশয় ।
মুক্তিস্তে ভৱিতা ৰাজন্ ব্রাহ্মণানাং প্রভাৱতঃ ॥ 12.40 ॥
দত্তং তে শ্রুতিৱাক্যেন প্রায়শ্চিত্তং দ্ৱিজোত্তমৈঃ ।
পাদপূজা দ্ৱিজেন্দ্রাণাং কর্তৱ্যা চ ৱিধানতঃ ॥ 12.41 ॥
কুৰুক্ষেত্রং জগামাথ কর্তুং সোমসৱং নৃপঃ ।
ৱিচিন্ত্যৈৱং স্ৱাঘন্যাসং সৰস্ৱত্যাং সমাশ্রয়ত্ ॥ 12.42 ॥
জপতি স্ম শিৱস্তোত্রং হৰং ৱিষ্ণুং সৰস্ৱতীম্ ।
কুৰুক্ষেত্রং গমিষ্যামি কুৰুক্ষেত্রে ৱসাম্যহম্ ॥ 12.43 ॥
কুৰুক্ষেত্রস্য নাম্নাঽপি নৰঃ পাপাত্ প্রমুচ্যতে ।
অখিলশব্দমহৌষধপ্রক্ষালিতসকলাভূতকলঙ্কা ।
মুনিভিৰুপাসিততীর্থা সৰস্ৱতীহ হৰতু মে দুৰিতম্ ॥ 12.44 ॥
ৰাজ্ঞস্তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা প্রাহ পাপহৰা নদী ।
ৱিষাদং ত্যজ ৰাজেন্দ্র শৃণু মে ৱচনং পৰম্ ॥ 12.45 ॥
উপদেশং প্রদাস্যামি স্থাতুং তৱ নৃপোত্তম ।
অনেকভাৱিকং ঘোৰং স্মৰণাদেৱ নশ্যতি ॥ 12.46 ॥

ব্ৰহ্মহত্যা সহস্ৰং তু গোহত্যালক্ষমেৱ চ ।
ন চ মোচয়িতুং শক্তা গঙ্গা চৈৱ সৰিদ্ৱৰা ॥ 12.47 ॥
চৰাচৰেঽস্য লোকেঽস্মিন্ কৰ্ত্ৰী তিষ্ঠতি কল্পগা ।
দীপাদিত্যাদিভিৰ্ৱীক্ষ্য য়থান্ধতৱ্ৰ প্ৰণশ্যতি ॥ 12.48 ॥
তথা নাশয়তে পাপং কল্পগা সৰিতাং ৱৰা ।
দানৈৰ্দগ্ধা পুৰা চাহং ক্ষত্ৰিয়াণামনেকধা ॥ 12.49 ॥
গ্ৰস্তাঽহং তেন পাপেন নৃপদক্ষিণয়া ততঃ ।
শুক্লতঃ কৃষ্ণতাং চাহং প্ৰাপ্তা ভো পৃথিৱীপতে ॥ 12.50 ॥
দ্ৱাদশাঽব্দে চতুৰ্ৱিংশে স্নানং কৰ্তুং সমাগমম্ ।
গ্ৰস্তে ৱৈ ৰাহুণা সূৰ্যে কোটিতীৰ্থে নৰাধিপঃ ॥ 12.51 ॥
প্ৰত্যক্ষং মে শৰীৰং ত্ৱং পশ্য তেজঃ সমুজ্জ্ৱলম্ ।
স্নাত্ৱা তু শিৱমভ্যৰ্চ্য বহু স্ৱৰ্ণং মখোত্তমম্ ॥ 12.52 ॥
কুৰু তত্ৰ নৃপশ্ৰেষ্ঠ তেন তে নিষ্কৃতিৰ্ভৱেত্ ।
য়ে মৃতা ব্ৰাহ্মণা গাৱস্তেষামস্থিপ্ৰৱাহনম্ ॥ 12.53 ॥
নৰ্মদোদকসম্পৰ্কাদ্দিৱি দেৱত্ৱমাপ্যতে ।
তিলোদকপ্ৰদানেন তেষাং মুক্তিঃ পৰা ভৱেত্ ॥ 12.54 ॥
শ্ৰুত্ৱৈতত্ কথিতং ৱাক্যং সৰস্ৱত্যা নৃপশ্চ তাম্ ।
নমস্কৃত্য সমুত্থায় কন্যাপুৰমগাত্ততঃ ॥ 12.55 ॥
সান্তঃ পুৰপৰীৱাৰো মুদা পৰময়া নৃপঃ ।
তেনাজ্ঞপ্তাস্ততো ভৃত্যাঃ সৰ্ৱসম্ভাৰসভৃতাঃ ॥ 12.56 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় মেকলা য়ত্ৰ গচ্ছত ।
অস্থি ভস্ম য়থান্যায়ং নীতং কৰ্মকৰৈস্ততঃ ॥ 12.57 ॥
প্ৰাৱাহয়ত্ কল্পগায়াং মন্ত্ৰয়ুক্তেন ৱাৰিণা ।
অস্থ্যাদি পূজয়িত্ৱা চ য়থা ৱিধমনুত্তমম্ ॥ 12.58 ॥
দেৱাংশ্চ ব্ৰাহ্মণাংস্তত্ৰ তৰ্পয়িত্ৱা কৃতাঞ্জলিঃ ।
প্ৰৱাহো নিৰ্গতস্তত্ৰ নৰ্মদায়াং সমাৱিশত্ ॥ 12.59 ॥
স গাঞ্জালেতি ৱিখ্যাতো নৰ্মদা সঙ্গমো নৃপ ।
গাঞ্জালসিদ্ধলিঙ্গং চ সূৰ্যকোটিসমপ্ৰভম্ ॥ 12.60 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢা দগ্ধাঃ কালাগ্নিনা তু য়ে ।
আশীৰ্ৱাদপৰাস্সৰ্ৱে হৰিকেশং প্ৰতুষ্টুৱুঃ ॥ 12.61 ॥
ত্ৱত্ প্ৰসাদান্ মহাভাগ দিৱি দেৱত্ৱমাগতাঃ ।
দেৱদুন্দুভিনিৰ্ঘোষৈৰ্ৱেণুৱীণাৰৱৈস্তথা ॥ 12.62 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢা গতাস্তে ৱৈষ্ণৱং পদম্ ।

হৰিকেশো নৃপশ্ৰেষ্ঠঃ পৰয়া চ মুদায়ুতঃ ॥ 12.63 ॥
সপ্তকল্পৱহাং দেৱীং নৰ্মদা লোকপাৱনীম্ ।
নমস্কৃত্য সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠাং স্তুতিং চক্ৰে সমাহিতঃ ॥ 12.64 ॥
নমস্তেঽস্তু সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠে সপ্তকল্পনিৱাসিনি ।
য়ত্ৰ তত্ৰ নৰঃ স্নাত্ৱা মুক্তো ভৱতি কল্মষাত্ ॥ 12.65 ॥
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ।
জন্মান্তৰসহস্ৰেণ ন ত্ৱাং স্তম্ভয়তে বলী ॥ 12.66 ॥
জহ্নুনা হি পুৰা পীতা কৰতোয়েন জাহ্নৱী ।
ত্ৱয়া চ পূৰিতং সৰ্ৱং ৱিশ্ৱং চৈৱ চৰাচৰম্ ॥ 12.67 ॥
ত্ৱত্ প্ৰসাদাত্ মহাদেৱি মুক্তিশ্চাপি ভৱাৰ্ণৱাত্ ।
প্ৰত্যক্ষা কল্পগৈতচ্চ স্তোত্ৰং শ্ৰুত্ৱা নৃপোদিতম্ ॥ 12.68 ॥

নৰ্মদোৱাচ ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ।
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা হৰিকেশোঽব্ৰৱীদিদম্ ॥ 12.69 ॥
য়দি মে ৱৰদাদেৱি পূতং মাং পৰিকল্পয় ।
স্নানাৱগাহনাত্ পানাত্ স্মৰণাত্ কীৰ্তনাদপি ॥ 12.70 ॥
সপ্তজন্মকৃতং পাপং সদ্য এৱ প্ৰণশ্যতু ।

দেৱ্যুৱাচ ॥
এৱমস্তু নৃপশ্ৰেষ্ঠ মত্প্ৰসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 12.71 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো দেৱী তত্ৰৈৱান্তৰ ধীয়ত ।
হৰিকেশশ্চক্ৰৱৰ্তী সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ॥ 12.72 ॥
কামিকং য়ানমাৰুহ্য সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ।
ৱিৱেশ নগৰং পুণ্যং য়থাশক্ৰোঽমৰাৱতীম্ ॥ 12.73 ॥
কালান্তৰে ততঃ প্ৰাপ্তে ৰাজ্যং কৃত্ৱা সুৰালয়ে ।
সান্তঃ পুৰপৰীৱাৰো ভোগান্ ভুঙ্ক্তে স্ম পুষ্কলান্ ॥ 12.74 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ মহাভাগ ৱিশাম্পতে ।
দ্ৱাপৰং ৱংশমৈক্ষ্ৱাকং ব্ৰাহ্মং ৱৈৱস্ৱতং তথা ॥ 12.75 ॥
কাপিলং পুষ্কৰং চেতি সপ্তকল্পান্ ৱিদুৰ্বুধাঃ ।
কাপিলং প্ৰথমং ৱিদ্ধি প্ৰাজাপত্যং দ্ৱিতীয়কম্ ॥ 12.76 ॥
ব্ৰাহ্মং ৰৌচং চ সাৱিত্ৰং বাৰ্হস্পত্যং প্ৰভাসকম্ ।
মহেন্দ্ৰমগ্নিকল্পং ৱৈজয়ন্তং মাৰুতং তথা ॥ 12.77 ॥

ৱৈষ্ণৱং ব্রহ্মৰূপং চ জ্যোতিষং চ চতুর্দশম্ ।
এতে কল্পাস্তু সঙ্খ্যাতা ন মৃতা য়েষু নর্মদা ॥ 12.78 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
ধন্যং য়শস্যমায়ুষ্যং মহতাং কীর্তিৱর্ধনম্ ॥ 12.79 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাপি মুচ্যতে সর্ৱকিল্ৱিষাত্ ॥ 12.80 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নর্মদামাহাত্ম্যে গাঙ্গালতীর্থৱর্ণনো নাম দ্ৱাদশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 13

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ পৰমং তীর্থং সর্ৱপাপৱিনাশনম্ ।
দিশি য়াম্যাং সমাখ্যাতং নাম্না ৱৈ বালুকেশ্ৱৰম্ ॥ 13.1 ॥
পুণ্যং প্রকীর্তিতং তত্র লিঙ্গম্ পৰমসিদ্ধিদম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা য়থান্যায়ং হেমভাৰফলং লভেত্ ॥ 13.2 ॥
শঙ্কুকর্ণ ইতি খ্যাতো য়ক্ষঃ পৰমসিদ্ধিদঃ ।
উত্তৰায়ণমাসাদ্য কন্যা ৰেৱাসমাগমে ॥ 13.3 ॥
সঞ্জগাম নৃপশ্রেষ্ঠ শিৱসংসক্তমানসঃ ।
মণিমাণিক্যৰত্নানি ব্রাহ্মণার্থমকল্পয়ত্ ॥ 13.4 ॥
তাৱন্নৃপস্তু তং স্থানাত্ স্থাণুং চৈৱ মহেশ্ৱৰম্ ।
চালয়ামাস য়ক্ষস্তু ততঃ ক্রুদ্ধো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 13.5 ॥
দদাহ হস্তৌ য়ক্ষস্য ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতসঃ ।
আকাশৱচসা প্রোক্তং ৱিষাদং ত্যজ পুত্রক ॥ 13.6 ॥
সুৰসঙ্ঘাস্ত্রয়স্ত্রিংশত্ নৈনং চালয়িতুং ক্ষমাঃ ।
সুৰাসুৰগুৰূন্ দেৱং স্থাণুভূতং স্ৱয়ম্ভুৱম্ ॥ 13.7 ॥
কিং পুনর্দানৱা য়ক্ষমানুষাশ্চাল্পচেতসঃ ।
ক্ষময়িত্ৱা তু দেৱেশং শঙ্কুকর্ণো মহেশ্ৱৰম্ ॥ 13.8 ॥
সূর্যকোটিসমপ্রখ্যং জ্ৱলন্তং দীপ্ততেজসম্ ।
অজ্ঞানাত্ কৃতমেতত্তু ক্ষন্তৱ্যং ময়ি পুত্রকে ॥ 13.9 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱং ৱৰং দেহি মহেশ্ৱৰ ।
প্রসাদ্য চাব্রৱীদ্যক্ষস্তৱ ভৃত্যং ৱশং গতম্ ॥ 13.10 ॥

গণত্ৱং গণমধ্যে তু দেহি হে সুৰসত্তম ।
য়ক্ষতীর্থমিতি খ্যাতং লিঙ্গং ৱৈ বালুকেশ্ৱৰম্ ॥ 13.11 ॥
কর্তুমর্হসি দেৱেশ তীর্থেঽস্মিন্ সচৰাচৰৈঃ ।
অয়নে চোত্তৰে হ্যত্ৰ স্নানদানমনুত্তমম্ ॥ 13.12 ॥
ইমং ৱৰমহং মন্যে য়দি তুষ্টোঽসি শঙ্কৰ ।

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
সর্ৱকাভফলাৱাপ্তির্মৎপ্রসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 13.13 ॥
এৱমুক্ত্ৱা মহেশানস্তত্ৰৈৱান্তৰ ধীয়ত ।
শঙ্কুকর্ণো মহাতেজাস্তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ॥ 13.14 ॥
দিৱ্যয়ানং সমাৰুহ্য য়য়ৌ মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
অথান্যত্ পৰমং তীর্থং সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ॥ 13.15 ॥
দিশি য়াম্যাং সমাখ্যাতং নাম্না পূর্ণমনোৰথম্ ।
পুণ্যকীর্তনলিঙ্গং তু ব্ৰহ্মহত্যাপ্রণাশনম্ ॥ 13.16 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা মহাৰাজ গোসহস্রফলং লভেত্ ।
হৰিৱর্মা পুৰা চাসীদ্ৱিৰাটনগৰাধিপঃ ॥ 13.17 ॥
সর্ৱধর্মগুণোপেতো য়জ্ৱয়াজী মহায়শাঃ ।
ইষ্টস্তত্ৰ মহায়জ্ঞো য়েন ৱৈ কল্পগাতটে ॥ 13.18 ॥
গোলক্ষং তত্ৰ দত্তং চ হেমভাৰপৰিষ্কৃতম্ ।
দেৱাশ্চ তার্পিতাস্তত্ৰ ব্ৰহ্মাৱিষ্ণুর্বৃহস্পতিঃ ॥ 13.19 ॥
ব্ৰাহ্মণাঃ পূজিতা ভক্ত্যা নানাৰত্নৱিভূষিতাঃ ।
প্রশশংসুশ্চ নৃপতিং সুৰাঃ পূর্ণমনোৰথাঃ ॥ 13.20 ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীর্থাত্তীর্থমনুত্তমম্ ।
ৰেৱামত্স্যাসমায়োগে সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 13.21 ॥
নাভাগস্য চ সংৱাদমাপস্তম্বস্য চানঘ ।
মন্ৱন্তৰে চাক্ষুষে ৱৈ সম্প্রাপ্তে দ্ৱাপৰে য়ুগে ॥ 13.22 ॥
নাম্না মত্স্যেশ্ৱৰং লিঙ্গং জলমধ্যে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
পূজ্যতে নাগকন্যাভির্ন তং পশ্যন্তি মানুষাঃ ॥ 13.23 ॥
মহাতেজো মণিময়ং চন্দ্রবিম্বসমপ্রভম্ ।
স্মৰণাদ্যস্য দেৱস্য ব্ৰহ্মহত্যা প্রণশ্যতি ॥ 13.24 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
সাধুভিঃ সহ সংৱাসাত্ কে গুণাঃ পৰিকীর্তিতাঃ ।

কাঃ কথাঃ কানি পুণ্যানি সঙ্গমে সাপ্তকল্পগে ॥ 13.25 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অত্ৰেৱোদাহৰন্তীমমিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
নাভাগস্য চ সংৱাদমাপস্তম্ব তপোনিধেঃ ॥ 13.26 ॥
মহর্ষিশ্চাত্মৱান্ পূর্ৱমাপস্তম্বো দ্ৱিজোত্তমঃ ।
উপৱাসকৃতাৰম্ভো বভূৱ ভগৱাংস্তথা ॥ 13.27 ॥
নিত্যম্ ক্ৰোধং চ কামঞ্চ লোভং মোহং ৱিসৃজ্য চ ।
ৰেৱামত্স্যাসমায়োগে ৱিৱেশ সলিলাশয়ে ॥ 13.28 ॥
স মত্স্যৈঃ সলিলাৱর্তে সৰিতশ্চানুগৈস্তদা ।
তত্ৰান্যোত্পতিতৈর্জালৈঃ সমানীতো মহায়শাঃ ॥ 13.29 ॥
তস্মাদুত্তাৰয়ামাসুঃ সলিলাদ্ব্ৰহ্মনন্দনম্ ।
তং দৃষ্ট্ৱা তপসা দীপ্তং কৈৱর্তা ভয়ৱিহ্ৱলাঃ ॥ 13.30 ॥
শিৰোভিঃ প্ৰণিপত্যোচ্চৈৰিদং ৱচনমব্ৰুৱন্ ।
অজ্ঞানাত্ ক্ৰিয়মাণানামস্মাকং ক্ষন্তুমর্হসি ॥ 13.31 ॥
কিং ৱা কিং চ প্ৰিয়ং তেঽদ্য তদাজ্ঞাপয় সুৱ্ৰত ।
স মুনিস্তন্ মহদ্দৃষ্ট্ৱা মত্স্যানাং কদনং কৃতম্ ॥ 13.32 ॥
কৃপয়া পৰয়াৱিষ্টো দাশান্ প্ৰোৱাচ দুঃখিতঃ ।
দুঃখিতানীহ ভূতানি য়ো ন ভূতৈঃ পৃথগ্ৱিধৈঃ ॥ 13.33 ॥
কেৱলাত্ম সুখেচ্ছাতোঽৱেন্মশংসতৰোঽস্তি কঃ ।
অহোঽসৱস্থেষ্ৱকাৰুণ্যং স্ৱার্থে চৈৱ বলির্ৱৃথা ॥ 13.34 ॥
জ্ঞানিনামপি চেদ্যস্তু কেৱলাত্মহিতে ৰতঃ ।
জ্ঞানিনো হি য়থা স্ৱার্থমাশ্ৰিত্য ধ্যানমাশ্ৰিতাঃ ॥ 13.35 ॥
দুঃখার্তানীহ ভূতানি প্ৰয়ান্তি শৰণং ততঃ ।
য়োঽভিৱাঞ্ছতি ভোক্তুং ৱৈ সুখান্যেকান্ ততো জনঃ ॥ 13.36 ॥
পাপাত্ পৰতৰং তং হি প্ৰৱদন্তি মুমুক্ষৱঃ ।
কো নু মে স্যাদুপায়ো হি য়েনাহং দুঃখিতাত্মনাম্ ॥ 13.37 ॥
অন্তঃপ্ৰৱিশ্য ভূতানাং ভৱেয়ং সর্ৱদুঃখভুক্ ।
য়ন্মমাস্তি শুভং কিঞ্চিত্তদ্দীনানুপগচ্ছতু ॥ 13.38 ॥
য়ত্ কৃতং দুষ্কৃতং তৈশ্চ তদশেষমুপৈতু মাম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তান্ কৃপণান্ ৱ্যঙ্গাননঙ্গান্ ৰোগিণস্তথা ॥ 13.39 ॥
দয়া ন জায়তে য়স্য স ৰক্ষ ইতি মে মতিঃ ।
প্ৰাণসংশয়মাপন্নান্ প্ৰাণিনো ভয়ৱিহ্ৱলান্ ॥ 13.40 ॥

য়ো ন ৰক্ষতি শক্তোঽপি স তত্পাপং সমশ্নুতে ।
আহূতানাং নয়ার্তানাং সুখং য়দুপজায়তে ॥ 13.41 ॥
তস্য স্ৱৰ্গাপৱৰ্গৌ চ কলাং নার্হন্তি ষোডশীম্ ।
তস্মাচ্চৈতানহং দীনাং ছক্তুং মীনান্ সুদুঃখিতান্ ॥ 13.42 ॥
য়াদৃঙ্মাত্রং ন পশ্যামি কিং পুনস্ত্রিদশালয়ম্ ।
নিশম্যৈতন্ মুনের্ৱাক্যং দাশাস্তে জাতসম্ভ্রমাঃ ॥ 13.43 ॥
য়থার্থং তু তথা সৰ্ৱং নাভাগায় ন্যৱেদয়ন্ ।
নাভাগোঽপি ততঃ শ্রুত্ৱা তং দ্রষ্টুং ব্রহ্মনন্দনম্ ॥ 13.44 ॥
ত্ৱৰিতঃ প্রয়য়ৌ তত্র সামাত্যঃ সপুৰোহিতঃ ।
স সম্যক্ পূজয়িত্ৱা তু দেৱকল্পং নৃপস্ততঃ ॥ 13.45 ॥
প্রোৱাচ ভগৱন্ ৱিদ্ৱন্ কিং কৰোমি তৱাজ্ঞয়া ।

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
শ্রমেণ মহতাৱিষ্টাঃ কৈৱৰ্তা দুঃখজীৱিনঃ ॥ 13.46 ॥
মম মূল্যং প্রয়চ্ছেতি য়দ্যোগ্যং মন্যসে নৃপ ।

নাভাগ উৱাচ ॥
সহস্রাণি শতং মূল্যং নিষাদেভ্যো দদাম্যহম্ ॥ 13.47 ॥
নিষ্ক্রয়ার্থং হি ভগৱন্নীতং তে ব্রহ্মনন্দন ।

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
নাহং শতসহস্রেণ নিয়ম্যঃ পার্থিৱ ত্ৱয়া ॥ 13.48 ॥
সদৃশং দীয়তাং মূল্যমমাত্যৈঃ সহ চিন্তয় ।

নাভাগ উৱাচ ॥
কোটিং প্রদীয়তাং মূল্যং নিষাদেভ্যো দ্ৱিজোত্তম ॥ 13.49 ॥
য়দ্যেতদপি য়োগ্যং নো ততো ভূয়ঃ প্রদীয়তাম্ ।

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
ৰাজন্নার্হা ৱয়ং কোটিমধিকং চাপি পার্থিৱ ॥ 13.50 ॥
সদৃশং দীয়তাং মূল্যং ব্রাহ্মণৈঃ সহ সংৱদ ।

ৰাজোৱাচ ॥

অৰ্ধং ৰাজ্যং সমস্তং ৱা নিষাদেভ্যঃ প্ৰদীয়তে ॥ 13.51 ॥
এতন্ মূল্যমহং মন্যে কিং ৱালং মন্যসে দ্ৱিজ ।

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
অৰ্ধং ৰাজ্যং সমস্তং ৱা নাহমৰ্হামি ৱৈ নৃপ ॥ 13.52 ॥
সদৃশং দীয়তাং মহ্যং ঋষিভিঃ সহ চিন্তয় ।
মহৰ্ষেস্তদ্ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা নাভাগস্তু ৱিৱাদয়ন্ ॥ 13.53 ॥
চিন্তয়ামাস ধৰ্মাত্মা সামাত্যঃ সপুৰোহিতঃ ।
ততঃ কশ্চিদৃষিস্তত্ৰ লোমশস্তু মহাতপাঃ ॥ 13.54 ॥
নাভাগমব্ৰৱীত্ মাভৈঃ তোষয়িষ্যামি তং মুনিম্ ।

ৰাজোৱাচ ॥
ব্ৰূহি মূল্যং মহাভাগ মে জ্ঞাতিকুলবান্ধৱান্ ॥ 13.55 ॥
নিৰ্দগ্ধৱানৃষিঃ ক্ৰুদ্ধস্ত্ৰৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
কিং পুনৰ্মানৱং দীনমত্যল্পং ৱিষয়াত্মকম্ ॥ 13.56 ॥

লোমশ উৱাচ ॥
ত্ৱং সমৰ্থো মহাৰাজ জগত্পূজ্যা দ্ৱিজোত্তমাঃ ।
গাৱশ্চ দিৱ্যাস্তস্মাদ্ৱৈ মূল্যমস্মৈ প্ৰদীয়তাম্ ॥ 13.57 ॥
ততঃ শ্ৰুত্ৱা তু ৱচনং স সামাত্যপুৰোহিতঃ ।
হৰ্ষেণ মহতাৱিষ্টঃ প্ৰোৱাচেদং ৱচো মুনিম্ ॥ 13.58 ॥
উত্তিষ্ঠোত্তিষ্ঠ ভগৱন্ কৃতমেৱ ন সংশয়ঃ ।
এতদ্যোগ্যতং মূল্যং ভৱতো মুনিসত্তম ॥ 13.59 ॥

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
উত্তিষ্ঠাম্যেৱ সম্প্ৰীত্যা সম্যক্ক্ৰীতোঽস্মি পাৰ্থিৱ ।
গোভ্যো মূল্যং ন পশ্যামি পৱিত্ৰং পাপনাশনম্ ॥ 13.60 ॥
গাৱঃ প্ৰদক্ষিণী কাৰ্যা ৱন্দনীয়া হি নিত্যশঃ ।
মঙ্গলায়তন দিৱ্যাসসৃষ্টাস্ত্ৱেতাঃ স্ৱয়ম্ভুৱা ॥ 13.61 ॥
অপ্যাগাৰাণি ৱিপ্ৰাণাং দেৱতায়তনানি চ ।
য়দ্গোময়েন শুদ্ধ্যন্তি কিং ব্ৰূমো হ্যধিকং ততঃ ॥ 13.62 ॥
গোমূত্ৰং গোময়ং ক্ষীৰং দধি সৰ্পিস্তথৈৱ চ ।
গৱাং পঞ্চ পৱিত্ৰাণি পুনন্তি সকলং জগত্ ॥ 13.63 ॥

গাৱো মে চাগ্রতো নিত্যং গাৱঃ পৃষ্ঠত এৱ চ ।
গাৱো মে হৃদয়ে চৈৱ গৱাং মধ্যে ৱসাম্যহম্ ॥ 13.64 ॥
এৱ য়ঃ পঠতে নিত্যং ত্রিসন্ধ্যং নিয়তঃ শুচিঃ ।
মুচ্যতে সর্ৱপাপেভ্যঃ স্ৱর্গলোকং স গচ্ছতি ॥ 13.65 ॥
অগ্রে গ্রাসপৰো ভাৱঃ কর্তৱ্যো ভক্তিতোঽনৱহম্ ।
অকৃতৱা স্ৱয়মাহাৰং কুর্ৱন্নাপ্নোতি দুর্গতিম্ ॥ 13.66 ॥
তেনাগ্নয়ো হুতাস্সম্যক্ পিতৰশ্চাপি তার্পিতাঃ ।
দেৱাশ্চ পূজিতাস্তেন য়ো দদাতি গৱাহ্নিকম্ ॥ 13.67 ॥
মন্ত্রঃ
সৌৰভেয়ী জগত্পূজ্যা নিত্য ৱিষ্ণুপদে স্থিতা ।
সর্ৱদেৱময়ী গ্রাসং ময়া দত্তং প্রতীক্ষতাম্ ॥ 13.68 ॥
ৰক্ষণাদ্ব্রহ্মপুত্রাণাং গৱাং কণ্ডূয়নাত্তথা ।
ক্ষীণার্তৰক্ষণাচ্চৈৱ ততঃ স্ৱর্গে মহীয়তে ॥ 13.69 ॥
আদির্হি গাৱো য়জ্ঞস্য মধ্যং চান্ত্যং প্রকীর্তিতাঃ ।
ক্ষৰন্তি তাস্তু সকলং ক্ষীৰাজ্যমমৃতং তথা ॥ 13.70 ॥
তস্মাদ্গাৱঃ প্রদাতৱ্যাঃ পূজনীয়া হি নিত্যশঃ ।
স্ৱর্গস্য সঙ্গমায়ৈতাস্সোপানং হি ৱিনির্মিতাঃ ॥ 13.71 ॥
এতচ্ছ্রুত্ৱা নিষাদাস্তে গৱাং মাহাত্ম্যমুত্তমম্ ।
প্রণিপত্য মহাভাগমাপস্তম্বমথাব্রুৱন্ ॥ 13.72 ॥

নিষাদা ঊচুঃ ॥
সম্ভাষা দর্শনস্পর্শৱর্ণনং কীর্তনং তথা ।
পাৱনানি সমস্তানি সাধূনামিতি নঃ শ্রুতম্ ॥ 13.73 ॥
সম্ভাষা দর্শনং চৈৱমিহাস্মাভিঃ কৃতং দ্ৱিজ ।
কুৰুষ্ৱানুগ্রহং তস্মাত্ত্ৱাং ৱয়ং শৰণং গতাঃ ॥ 13.74 ॥

আপস্তম্ব উৱাচ ॥
এতাং গাং প্রতিগৃহ্ণন্তু ততস্তে মুক্তকিল্বিষাঃ ।
নিষাদাশ্চ গতাঃ স্ৱর্গং সহ মত্স্যৈর্জলোদ্ভৱৈঃ ॥ 13.75 ॥
প্রাণিনাং প্রীতিমুত্পাদ্য নিন্দিতেনাঽপি কর্মণা ।
নৰকং য়দি পশ্যামি ৱত্স্যামি স্ৱর্গমেৱ ৱা ॥ 13.76 ॥
য়ন্ময়া সুকৃতং কিঞ্চিন্ মনোৱাক্কায়কর্মভিঃ ।
কৃত তেনাপি দুঃখার্তাঃ সর্ৱে য়ান্তু শুভাং গতিম্ ॥ 13.77 ॥

ততস্তস্য প্রসাদেন মহর্ষের্ভাৱিতাত্মনঃ ।
নিষাদাস্তেন ৱাক্যেন সহ মত্স্যা দিৱং গতাঃ ॥ 13.78 ॥
তান্ দৃষ্ট্ৱা অথ গতান্ স্ৱর্গং সমত্স্যান্ মত্স্যজীৱিনঃ ।
সামাত্যভৃত্যো নৃপতির্ৱিস্ময়াদিদমব্রৱীত্ ॥ 13.79 ॥
সেৱ্যাঃ শ্রেয়োঽর্থিভিঃ সন্তঃ তীর্থং পুণ্যং জলোত্তমম্ ।
ক্ষণোপাসনমপ্যত্র ন তেষাং নিষ্ফলং ভৱেত্ ॥ 13.80 ॥
সদ্ভিস্সহ সমাসীত সদ্ভিঃ কুর্ৱীত সত্কথাম্ ।
আপস্তম্বো মুনিস্তত্র লোমশশ্চ মহাতপা ॥ 13.81 ॥
পদৈস্তু ৱিৱিধৈৰিষ্টৈর্বোধয়ামাস তু নৃপম্ ।
ততঃ সন্ধাৰয়ামাস ধর্মবুদ্ধিং সুদুর্লভাম্ ॥ 13.82 ॥
তথেতি কৃত্ৱা চোক্ত্ৱা চ নৃপং তং প্রশশংসতুঃ ।
অহো ধন্যোঽসি ৰাজেন্দ্র য়ত্তে ধর্মপৰামতিঃ ॥ 13.83 ॥
ধর্মঃ সুদুর্লভঃ পুংসাং ৱিশেষেণ মহীক্ষিতাম্ ।
য়দি ৰাজ্যমদাৱিষ্টঃ স্ৱধর্মং ন পৰিত্যজেত্ ॥ 13.84 ॥
ততো জগতি কস্তস্মাত্ পুনৰভ্যধিকো ভৱেত্ ।
ধ্রুৱং ধর্মশ্চ ৰাজ্যং ৱৈ মোহশ্চৈৱ সদা ধ্রুৱঃ ॥ 13.85 ॥
মহাধ্রুৱশ্চ নৰকো ৰাজ্যং নিন্দন্তি তে বুধাঃ ।
ৰাজ্যং হি মন্যতে মূঢো নৰো ৱিষয়লোলুপঃ ॥ 13.86 ॥
মনীষিণস্তু পশ্যন্তি সদৈৱ নৰকোপমম্ ।
তস্মাচ্ছোকশ্চ মোহশ্চ ন কর্তৱ্যো মদস্ত্ৱয়া ॥ 13.87 ॥
য়দীচ্ছসি মহাৰাজ শাশ্ৱতীং গতিমাত্মনঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ইত্যুক্ত্ৱা মহাত্মানৌ জগ্মতুঃ স্ৱং স্ৱমাশ্রমম্ ॥ 13.88 ॥
নাভাগোঽপি ৱৰং লব্ধ্ৱা প্রহৃষ্টস্ত্ৱৱিশত্ পুৰম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়ে গণাঃ সত্সমাগমে ॥ 13.89 ॥
মাহাত্ম্যং ৱৈ গৱাং তদ্ৱত্ কিং ভূয়ঃ শ্রোতুমিচ্ছসি ।
ৰেৱামত্স্যাসমায়োগে গৱাং মাহাত্ম্যমুত্তমম্ ॥ 13.90 ॥
তত্র স্নাত্ৱা মহাৰাজ মত্স্যেশ্ৱৰমথাঽর্চয় ।
আপস্তম্বো মহাভাগো নিষাদা মত্স্যজীৱিনঃ ॥ 13.91 ॥
মত্স্যৈঃ সহ গতাঃ স্ৱর্গং তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
দিৱ্যকান্তিধৰাঃ সর্ৱে লোকে ক্রীডন্তি ৱৈষ্ণৱে ॥ 13.92 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মত্স্যেশ্ৱৰতীর্থৱর্ণনোনাম ত্রয়োদশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 14

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীর্থং পাপৱিমোক্ষণম্ ।
মত্স্যায়াঃ শুভতাপ্যাশ্চ সঙ্গমে সুৰসেৱিতম্ ॥ 14.1 ॥
দেৱো মত্স্যেশ্ৱৰো নাম নাগকন্যাভিৰর্চিতঃ ।
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ॥ 14.2 ॥
পঞ্চৱক্ত্রাস্ত্রিনেত্রাশ্চ মত্স্যতীর্থপ্রভাৱতঃ ।
কলহংস ইতি খ্যাতো দেৱর্ষির্ধ্যানতত্পৰঃ ॥ 14.3 ॥
তস্যাশ্রমং পৰং ৰম্যং ব্রহ্মর্ষি ৱিনিষেৱিতম্ ।
শাকমূলফলাহাৰো জপধ্যানপৰায়ণঃ ॥ 14.4 ॥
সোঽতিষ্ঠদয়ুতং সার্ধমেকপাদেন ভাৰত ।
শিৱধ্যানপৰো ভূত্ৱা সর্ৱভূতহিতে ৰতঃ ॥ 14.5 ॥
ততস্তু ধ্যানয়োগেন তস্য দেৱঃ শতক্রতুঃ ।
চকম্পে তপসা চাসৌ দেৱৰাজো ভৱিষ্যতি ॥ 14.6 ॥
হৰিষ্যতি ন সন্দেহো পুৰীং চৈৱামৰাৱতীম্ ।
ব্রাহ্মণশ্চ সুৰেশানঃ কুব্জো ৱামনৰূপধৃক্ ॥ 14.7 ॥
জগাম ৱৃদ্ধৰূপেণ কলহংসাশ্রমম্ প্রতি ।
উৱাচ ৱচনং শক্রো ব্রাহ্মণং তপসি স্থিতম্ ॥ 14.8 ॥
কিমর্থং তপসে শীঘ্রং কামমেতদ্ব্রৱীহি মে ।
আৰাধয়সি কং দেৱং সত্যমেতত্তপোধন ॥ 14.9 ॥
সংহৃত্য তপসা য়োগং প্রহসন্নব্রৱীদ্ৱচঃ ।
জানামি ত্ৱাং মহাভাগ শক্রস্ত্ৱং ত্রিদশেশ্ৱৰঃ ॥ 14.10 ॥
ন কাময়েঽহমিন্দ্রত্ৱং ৰাজ্যং কুৰু য়থেপ্সিতম্ ।
আৰাধয়াম্যহং দেৱং নান্যং দেৱং কথঞ্চন ॥ 14.11 ॥
এতচ্ছ্রুত্ৱা ৱচস্তস্য মহর্ষেৰব্রৱীদ্ৱৃষঃ ।
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়থা দ্রক্ষ্যসি শঙ্কৰম্ ॥ 14.12 ॥

কলহংস উৱাচ ॥
ৱিনাঽহং ত্র্যম্বকং য়াচে নান্যাদ্দেৱাদহো ৱৰম্ ।

ৱিজয়ী ভৱ শক্র ত্ৱং নান্যং বৃণে ৱৰং ত্ৱহম্ ॥ 14.13 ॥
এৱমুক্তো য়য়ৌ শক্রঃ সর্ৱকামসমন্ৱিতঃ ।
জ্ঞাত্ৱা তস্য পৰাং ভক্তিং দেৱদেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 14.14 ॥
অদর্শয়দথাত্মানং নীলকণ্ঠং ত্রিলোচনম্ ।
দৃষ্ট্ৱা ৰূপং মহেশস্য সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্য চ ॥ 14.15 ॥
কলহংসো মুনিশ্রেষ্ঠঃ স্তোতুং সমুপচক্রমে ।
নমোঽস্তু তে মহাদেৱ নীলকণ্ঠত্রিলোচন ॥ 14.16 ॥
নমঃ শিৱায় শান্তায় শূলহস্ত নমোঽস্তু তে ।
নমঃ শিৱায় শম্ভৱায়াঽনাথায় নমো নমঃ ॥ 14.17 ॥
ত্র্যম্বকায় মহাদেৱেত্যাদি নামাদিভিঃস্তুত
ওং নমো দেৱায় শম্ভৱায় ভূর্ভুৱঃ স্ৱঃ ।
সোমৰুদ্রধ্ৱান্তসূর্যায় নমো ৰুদ্রাগ্নয়ে নমঃ ॥ 14.18 ॥
নমঃ শম্ভো পঞ্চৱক্ত্র মহাশিৱ নমোঽস্তু তে ।
স্ৱয়ম্ভূৱন পাতাল নীলকণ্ঠ নমোঽস্তু তে ॥ 14.19 ॥
ব্রহ্মশর্ৱসুৰেশানহৰিহৰায় নমো নমঃ ।
জ্ঞানশক্তিক্রিয়াশক্তিচৰাচৰ নমোঽস্তু তে ॥ 14.20 ॥
হাটকায় নমস্তুভ্যমুমানাথ নমোঽস্তু তে ।
ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশায় সর্ৱজ্ঞায় নমো নমঃ ॥ 14.21 ॥
সদ্যোজাতস্তথা ঘোৰস্তত্ পুৰুষায় নমো নমঃ ।
ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তমিদং সর্ৱং ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ॥ 14.22 ॥
আদিমধ্যান্তৰূপায় কলিকাল নমোঽস্তু তে ।
উমাকান্তার্ধদেহায় শ্রীকণ্ঠোৰগভূষণ ॥ 14.23 ॥
অনন্তগণৰূপায় নাগয়জ্ঞোপৱীতিনে ।
শব্দঃ স্পর্শশ্চ গন্ধশ্চ ৰসো ৰূপং চ পঞ্চমম্ ॥ 14.24 ॥
বুদ্ধির্মনস্ত্ৱহঙ্কাৰো হ্যষ্টমূর্তে নমোঽস্তু তে ।
সূর্যোঽর্যমা ভগস্ত্ৱষ্টা পূষার্কঃ সৱিতা ৰৱিঃ ॥ 14.25 ॥
গভস্তিমাংশ্চ ত্ৱং কালো মৃত্যুর্ধাতা প্রকাশকঃ ।
পৃথিৱ্যাপস্তথা তেজো ৱায়ুৰাকাশমেৱ চ ॥ 14.26 ॥
সোমো বৃহস্পতিঃ শুক্রো বুধোঽঙ্গাৰক এৱ চ ।
ইন্দ্রো ৱিৱস্ৱান্ দীপ্তাংশুঃ শুচিঃ শৌৰির্জনেশ্ৱৰঃ ॥ 14.27 ॥
কলাস্তে ৱিষ্ণুব্রহ্মাদ্যা ৱেদো ৱৈশ্রৱণো য়মঃ ।
কলাকাষ্ঠামুহূর্তাশ্চ পক্ষমাসর্তৱস্তথা ॥ 14.28 ॥
সংৱত্সৰস্ত্ৱমেৱাসি কালচক্রো ৱিভাৱসুঃ ।

পুৰুষঃ শাশ্ৱতো য়োগো ৱ্যক্তাৱ্যক্তঃ সনাতনঃ ॥ 14.29 ॥
লোকাধ্যক্ষঃ সুৰাধ্যক্ষো ৱিশ্ৱকৰ্মা তমোনুদঃ ।
ৱৰুণঃ শীতভাৰশ্চ জীমূতো জীৱনোঽৰিহা ॥ 14.30 ॥
ভূতো য়জ্ঞো ভূতপতির্লোকপালৈর্নিষেৱিতঃ ।
মনঃ সুপৰ্ণো ভূতাদিঃ সদাশিৱ নমোঽস্তু তে ॥ 14.31 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন খেদিতোঽসি ময়া প্ৰভো ।
ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিভির্দেৱৈৰ্যস্যান্তো নৈৱ লভ্যতে ॥ 14.32 ॥
ভৱসাগৰমগ্নানাং কঃ স্তোতুং শক্তিমান্ ভৱেত্ ।
অজ্ঞানাজ্ঞ্এানতো ৱাঽপি শূলপাণে ক্ষমস্ৱ তত্ ॥ 14.33 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱঃ কলহংসস্য ভাৰত ।
ৱৰং ৱৃণু মহাপ্ৰাজ্ঞপ্ৰীতঃ স্তোত্ৰেণ তেঽনঘ ॥ 14.34 ॥

কলহংস উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ।
কলহংসেশ্ৱৰং নাম তীৰ্থলিঙ্গং সুৰেশ্ৱৰ ॥ 14.35 ॥
অক্ষয়া দেৱদেৱাঽত্ৰ হোমদানবলিক্ৰিয়াঃ ।
অত্ৰাক্ষয়ং কৃতং সৰ্ৱং ত্ৱত্ প্ৰসাদাত্ মহেশ্ৱৰ ॥ 14.36 ॥
শিৱাজ্ঞা ৱৰ্ততে তেঽত্ৰ নৰঃ স্ৱৰ্গমৱাপ্নুয়াত্ ।
উত্ক্ৰান্তিং কুৰুতে য়স্তু অৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ॥ 14.37 ॥
স্তৱেনানেন য় স্তৌতিয়স্ত্ৱা স্তোষ্যতি শঙ্কৰ ।
ব্ৰহ্মহা ৱা সুৰাপো ৱা স্তেয়ী চ গুৰুতল্পগঃ ॥ 14.38 ॥
তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱেণ সৰ্ৱে য়ান্তু শিৱালয়ম্ ।
ইদং ৱৰমহং মন্যে সৰ্ৱকামসমৃদ্ধয়ে ॥ 14.39 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
য়ং য়ং কাময়তে কামং ত্ৰৈলোক্যে সচৰাচৰে ।
মত্প্ৰসাদান্ন সন্দেহ সৰ্ৱমেতদ্ভৱিষ্যতি ॥ 14.40 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়যৌ দেৱঃ কৈলাসনিলয়ং নৃপ ।
কলহংসোঽথ মুনিভিৰ্ব্ৰহ্মিষ্ঠৈঃ সজিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 14.41 ॥
ৱৰ্ষায়ুতানি সাগ্ৰাণি ভুঙ্ক্তে ভোগাঞ্ছিৱালয়ে ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ স্তূয়মানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 14.42 ॥

ৱেণুৱীণানিনাদেন সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ।
দশ ৱৰ্ষসহস্ৰাণি তথৈৱ শিৱসন্নিধৌ ॥ 14.43 ॥
দক্ষিণোত্তৰদিগ্ভাগপঞ্চক্ৰোশপ্ৰমাণতঃ ।
স্নানাত্তত্ৰ দিৱং যাতি ম্ৰিয়তে ৱিবুধো ভৱেত্ ॥ 14.44 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ কলহংসস্য কীৰ্তনম্ ।
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে যুগে ॥ 14.45 ॥
কলহংসস্য চাখ্যানান্ন সীদন্তি কলৌ জনাঃ ।
পুত্ৰদাৰাৱৃতানাঘ মায়ামোহসমন্ৱিতাঃ ।
আখ্যানসহিতং দেৱং কৰ্মণা মনসা গিৰা ॥ 14.46 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শিৱমহিমৱৰ্ণনো নাম চতুৰ্দশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 15

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ভূয়শ্চেচ্ছাম্যহং শ্ৰোতুং নৰ্মদাকীৰ্তনং শুভম্ ।
আখ্যানসহিতং দেৱ ৱিদিতং ৱদ সাম্প্ৰতম্ ॥ 15.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজেন্দ্ৰ তীৰ্থং ৱৈ শিৱেন কথিতং পুৰা ।
কামদং মোক্ষদং চৈৱ যজ্ঞদানপ্ৰভাৱতঃ ॥ 15.2 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে কপিলাসঙ্গমাত্ পৰম্ ।
ৱৈদূৰ্যাত্ পশ্চিমে ভাগে ৱিখ্যাতং নৰ্মদাপুৰম্ ॥ 15.3 ॥
অৰ্ধকোটিস্তু তীৰ্থানাং মহাদেৱেন ভাৰত ।
শতমষ্টোত্তৰ তত্ৰ লিঙ্গানাং পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 15.4 ॥
যত্ৰ ৱৈ ৱসুৰুদ্ৰৈশ্চ ব্ৰহ্মাদ্যৈশ্চ সুৰাসুৰৈঃ ।
সিদ্ধগন্ধৰ্ৱযক্ষৈশ্চ ৱিদ্যাধৰমহোৰগৈঃ ॥ 15.5 ॥
ৱেদধ্ৱনি নিনাদেন ৱ্যাপ্তমস্তি চৰাচৰম্ ।
যত্ৰাগ্নিহুত হোমেন ত্ৰিদিৱং পৰ্যপূৰয়ত্ ॥ 15.6 ॥
দেৱৰ্ষয়ো মহাৰাজ তথা ব্ৰহ্মৰ্ষয়ঃ পৰে ।
আসন্ ৰাজৰ্ষয়স্তত্ৰ তাপসা ৱ্যৱসায়িনঃ ॥ 15.7 ॥
ব্ৰাহ্মণাশ্চ ৱসন্তি স্ম মনসা ব্ৰহ্মচিন্তনাঃ ।

আশ্ৰমং জমদগ্নেশ্চ ঋষিকোটিসমাবৃতম্ ॥ 15.8 ॥
কশ্যপো গালৱো গৰ্গো বাদৰায়ণশাকটৌ ।
অত্ৰিশ্চৈৱ ৱশিষ্ঠশ্চ পুলস্ত্য পুলহঃ ক্ৰতুঃ ॥ 15.9 ॥
ভৃগুশ্চৈৱ মৰীচিশ্চ ভাৰদ্ৱাজো মহাতপাঃ ।
শাকল্য ঋষ্যশৃঙ্গশ্চ মনুৰ্ৱিষ্ণুৰ্যমোঽঙ্গিৰাঃ ॥ 15.10 ॥
ৱাশিষ্ঠদক্ষৌ সংৱৰ্তঃ শাতাতপপৰাশৰৌ ।
আপস্তম্বঃ শুকো ৱ্যাসাঃ কাত্যায়নবৃহস্পতী ॥ 15.11 ॥
হাৰীতঃ শঙ্খলিখিতৌ য়াজ্ঞৱল্ক্যোঽথ গৌতমঃ ।
অগস্ত্যঃ পাৱকাখ্যশ্চ দুৰ্ৱাসা উগ্ৰতাপসঃ ॥ 15.12 ॥
শতানন্দস্তথা জহ্নুৰ্ৱৈশম্পায়নজৈমিনী ।
লোমশশ্চ ৱিহঙ্গশ্চ শৌনকো হৰিৰেৱ চ ॥ 15.13 ॥
এতে চান্যেঽপি মুনয়ো বহৱঃ সংশিতব্ৰতাঃ ।
জ্ৱলন্তস্তপসা তত্ৰ সূৰ্যতেজঃ সমপ্ৰভাঃ ॥ 15.14 ॥
চতুৰ্ৱিদ্যাৱেদৱিদঃ শ্ৰুতিস্মৃতিৱিশাৰদাঃ ।
সংৱৎসৰকৃতাহাৰা অপাহাৰকৰাস্তথা ॥ 15.15 ॥
মাসোপৱাসিনশ্চান্যে তথা পক্ষোপৱাসিনঃ ।
শাকাহাৰানিৰাহাৰাঃ তথাঽন্যে মাৰুতাশনাঃ ॥ 15.16 ॥
কন্দমূলফলাহাৰা মহাত্মানস্তথা পৰে ।
ইতিহাসপুৰাণাদি নানাশাস্ত্ৰৱিচিন্তকাঃ ॥ 15.17 ॥
মোক্ষোপায়ধৃতাত্মানো মৌনিকাশ্চ ন মৌনিকাঃ ।
একপাদাৰ্ধপাদাশ্চ ভূমৌ কাৰণভোজিনঃ ॥ 15.18 ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি নৰ্মদাপুৰৱাসিনাম্ ।
জমদগ্নিস্তু নিৱসন্ মুনিঃ শিৱপৰায়ণঃ ॥ 15.19 ॥
নৰ্মদাসঙ্গমে স্নাত্ৱা তত্ৰাভ্যৰ্চ্যমহেশ্ৱৰম্ ।
ৱিৱিধৈৰ্গন্ধপুষ্পৈশ্চ তথাঽগুৰুমনোহৰৈঃ ॥ 15.20 ॥
দক্ষিণামূৰ্তিমাশ্ৰিত্য জপন্নাসীত্তথা মুনেঃ ।
মাসং চ জপতস্তস্য দেৱদেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 15.21 ॥
সিদ্ধেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং সিদ্ধা য়ত্ৰ সুৰাসুৰাঃ ।
উৱাচ ৱচনং দেৱো ব্ৰাহ্মণং প্ৰতি ভাৰত ॥ 15.22 ॥
তুষ্টোঽহং তৱ ভক্ত্যা তু ৰুদ্ৰজাপ্যেন তোষিতঃ ।

জমদগ্নিৰুৱাচ ॥
য়দি তুষ্টো মহাদেৱ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ॥ 15.23 ॥

হোমাৰ্থং চৈৱ ধেনুং মে দদস্ৱ পৰমেশ্ৱৰ ।
ধৰ্মকৰ্মশুভাৰ্থেষু শিৱপূজাসু তৰ্পণে ॥ 15.24 ॥
পিতৃকাৰ্যে দেৱকাৰ্যে গাৱঃ পুণ্যতমাঃ স্মৃতাঃ ।
এতস্মাত্ কাৰণাদীশ হোমধেনুং প্ৰয়চ্ছ মে ॥ 15.25 ॥
দত্তা চৈৱ মহাভাগ সৰ্ৱকামসমৃদ্ধয়ে ।
এৱমুক্ত্ৱা দদৌ ৰাজংস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ॥ 15.26 ॥
য়ান্ য়ান্ প্ৰাৰ্থয়তে কামাংস্তাংস্তান্ প্ৰাপ্নোত্যসৌ ততঃ ।
ঋষীণাং চ সহস্ৰাণি কামৈৰ্ভোজয়তে দ্ৱিজঃ ॥ 15.27 ॥
হিৰণ্ময়ৈঃ স্ৱৰ্ণপাত্ৰৈৰ্নানাভক্ষ্যৈৰ্যথেচ্ছয়া ।
কীৰ্তিৰ্ব্ৰহ্মৰ্ষিভিৰ্মান্যৈঃ সৰ্ৱৈঃ সুৰগণৈস্তথা ॥ 15.28 ॥
জমদগ্নেৰ্মুনীন্দ্ৰস্য আশ্ৰমে চোপবৃংহিতা ।
এতাৱতি গতে কালে কাৰ্তৱীৰ্যো নৃপোত্তমঃ ॥ 15.29 ॥
মাহিষ্মতীং পৰিত্যজ্য স্ৱৰ্গসোপানমুত্তমম্ ।
একস্মিন্ দিৱসে ৰাজা মৃগয়াং চ সমাশ্ৰিতঃ ॥ 15.30 ॥
ৱিন্ধ্যং গিৰিমনুপ্ৰাপ্তো ৰেৱাতীৰং সমাশ্ৰিতঃ ।
হত্ৱা পশুসহস্ৰাণি জমদগ্ন্যাশ্ৰমং গতঃ ॥ 15.31 ॥
দেহ্যেতাং মাং নিজায়োগ্যাং গাং জগাদ মুনিং প্ৰতি ।
কাৰ্তৱীৰ্যৱচঃ শ্ৰুত্ৱা জমদগ্নিৰ্ভয়াকুলঃ ।
চিন্তয়ামাস সুচিৰং কিমেতদিতি ৱিস্মিতঃ ॥ 15.32 ॥
ধৰ্মো হ্যধৰ্মৰূপেণ কৰ্মভিঃ পুণ্যসঞ্চিতৈঃ ।
অধৰ্মো ধৰ্মফলদো গহনা কৰ্মণো গতিঃ ॥ 15.33 ॥
ইতি চিন্তয়তস্তস্যে ন কিঞ্চিদ্ব্ৰুৱতো মুনেঃ ।
অপহৃত্য বলাদ্ধেনুং ঘাতয়িত্ৱা চ তং মুনিম্ ॥ 15.34 ॥
স্থানান্নিৰগমত্তস্মাত্ কাৰ্তৱীৰ্যো নৃপাধমঃ ।
কশাদিভিস্তাডিতা তু হোমধেনুৰ্মুহুৰ্মুহুঃ ॥ 15.35 ॥
শাপং দত্ত্ৱা ততস্তস্য পুনৰ্ধেনুৰ্দিৱঙ্গতা ।
কৰিষ্যতে কুলান্তং চ ৰৈণুকেয়ো নৃপাধম ॥ 15.36 ॥
হাহাকাৰো মহানাসীলোকানাং চ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
দুৰাচাৰস্ততঃ কোঽয়ং ব্ৰাহ্মণানাং চ কোপকৃত্ ॥ 15.37 ॥
অথ শ্ৰুত্ৱা মহাদেৱো ভাৰ্গৱঃ পিতৃসূতকম্ ।
সহসৈৱাগতঃ কোপাত্ সমিধোঽগ্নিৰিৱ জ্ৱলন্ ॥ 15.38 ॥
নিহতং পিতৰং দৃষ্ট্ৱা কোপাদ্দ্ৱিগুণৱিক্ৰমঃ ।
জগাম সহসোত্থায় পুৰীং মাহিষ্মতীং প্ৰতি ॥ 15.39 ॥

কার্তৱীর্যার্জুনং দৃষ্ট্ৱা ক্রুদ্ধঃ প্রোৱাচ ভার্গৱঃ ।
তিষ্ঠ তিষ্ঠ ক্ৱ গন্তাসি নিহত্য পিতৰং মম ॥ 15.40 ॥
ইত্যুক্ত্ৱাহদায় পৰশুং চিচ্ছেদ চ ভুজাৱনম্ ।
শিৰসৈৱ সমং কোপাত্ ক্ষত্রিয়ান্তকৰো মুনিঃ ॥ 15.41 ॥
হতে তস্মিন্ মহাৱীর্যে কার্তৱীর্যে দুৰাত্মনি ।
দেৱদুন্দুভয়োনেদুঃ পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাত চ ॥ 15.42 ॥
তত্ কোপাদকৰোত্ সর্ৱাং নিঃক্ষত্ৰাং পৃথিৱীং তদা ।
প্রতিজ্ঞাং সফলীকৃত্য স জগাম তমাশ্রমম্ ॥ 15.43 ॥
মাতৰং চ নমস্কৃত্য ততশ্চান্যান্ মুনীশ্ৱৰান্ ।
দেৱং পৰশুৰামেশং সংস্থাপ্য ৱিধিপূর্ৱকম্ ॥ 15.44 ॥
ৱিশোকৈৰণ্ডিকা চৈৱ তৃতীয়া পাৱনী তথা ।
পিতুশ্চকাৰ তত্ৰৈৱ সহসৈৱোত্তৰাং ক্রিয়াম্ ॥ 15.45 ॥
দেৱদ্রোণীতি ৱিখ্যাতা তত্রাস্তে কপিলা শিলা ।
তত্র পিণ্ডপ্রদানেন দিৱং গচ্ছন্তি পূর্ৱজাঃ ॥ 15.46 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নর্মদাপুৰমুত্তমম্ ।
শ্রৱণাত্ কীর্তনাত্তস্য দিৱি দেৱত্ৱমাপ্যতে ॥ 15.47 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কার্তৱীর্যাখ্যানে পঞ্চদশোহধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 16

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যং সম্প্রৱক্ষ্যামি সঙ্গমং লোকৱিশ্রুতম্ ।
বৃহত্যা নর্মদায়াস্তু সুৰাসুৰনিষেৱিতম্ ॥ 16.1 ॥
নানাদ্রুমলতাকীর্ণং ৱিন্ধ্যপর্ৱতসেৱিতম্ ।
চম্পকৈর্বকুলৈর্যুক্তমশোকৈঃ স্তবকৈৰপি ॥ 16.2 ॥
পুন্নাগৈঃ কিঙ্কিৰাতৈশ্চ সুগন্ধৈর্নাগকেশৰৈঃ ।
মল্লিকোত্পলজাতীভিঃ পাটলৈঃ পাৰিজাতকৈঃ ॥ 16.3 ॥
আম্রজম্বূকপিত্থৈশ্চ শ্রীফলৈঃ পনসৈস্তথা ।
খর্জূৰৈর্বদৰীভিশ্চ দাডিমৈর্বীজপূৰকৈঃ ॥ 16.4 ॥
অৱুষ্কৰৈঃ ক্ষীৰৱৃক্ষৈর্নাৰঙ্গৈৰুপশোভিতৈঃ ।
ভৰণায়াত্মৱর্গস্য সংৱিধায় ৱনেচৰঃ ॥ 16.5 ॥

মুখগণ্ডূষসলিলং শিৱায় স সমাহৰত্ ।
অজ্ঞানভক্তিগৰ্ভস্তু স্নাপয়িত্ৱা ফলং দদৌ ॥ 16.6 ॥
ৱাসৰে ৱাসৰে চৈৱ নিষাদো ধৰ্মতত্পৰঃ ।
সৌম্যায়নে চ চক্ষুৰ্ৱৈ দত্ত্ৱা সৌম্যং তথাত্মনঃ ॥ 16.7 ॥
এৱং সম্পূজয়ামাস ত্ৰ্যম্বকং ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ কল্পগা নেত্ৰসঙ্গমম্ ॥ 16.8 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ভগৱন্ ছ্ৰোতুমিচ্ছামি মহাকৌতূহলং হি মে ।
সঞ্জাতো মুনিশাৰ্দূল স কথং নেত্ৰসঙ্গমঃ ॥ 16.9 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
একস্মিন্ ৱাসৰে প্ৰাপ্তে ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্ৰমে ।
স পুষ্পভাৰমাদায় প্ৰৱিৱেশ শিৱালয়ে ॥ 16.10 ॥
তৃতীয়মীক্ষণং তত্ৰ দেৱস্য চ ন পশ্যতি ।
তদা তু চিন্তয়ামাস ৱিস্ময়াৱিষ্ট চেতনঃ ॥ 16.11 ॥
কেনাপহৃতমেতস্য নেত্ৰং দেৱস্য পাপ্মনা ।
ইত্যুক্ত্ৱা চ স্ৱকং নেত্ৰং তীক্ষ্ণবাণেন ভাৰত ॥ 16.12 ॥
ললাটে দেৱদেৱস্য উত্কৃত্য সংন্যৱেশয়ত্ ।
ন কম্পো ন চ কাৰ্পণ্যং নাঽন্যথা তস্য মানসম্ ॥ 16.13 ॥
ততস্তুষ্টঃ সুৰেশানো নিষাদং প্ৰতি ভাৰত ।
প্ৰহসন্ন ব্ৰৱীদ্দেৱো ৱৰং ৱৃণু য়থেপ্সিতম্ ॥ 16.14 ॥
শিৱপ্ৰসাদসম্পন্না বুদ্ধিৰন্যা প্ৰচক্ৰমে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰুত্ৱা তু ৱচনং শম্ভোঃ সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য সঃ ॥ 16.15 ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ।
নিষাদাস্ত ইমে সৰ্ৱে মৃগপক্ষিগণৈঃ সহ ॥ 16.16 ॥
সপুত্ৰদাৰপশৱো য়ে চান্যে পাপয়োনয়ঃ ।
ত্ৱত্ প্ৰসাদান্ মহেশান শিৱলোকং প্ৰয়ান্তু তে ॥ 16.17 ॥
এতদ্ৱৰমহং মন্যে ভূতানাং হিতকাম্যয়া ।
এতচ্ছ্ৰুত্ৱা ৱচস্তস্য নিষাদাধিপতেঃ শিৱঃ ॥ 16.18 ॥
উৱাচ সৰ্ৱকামাপ্তিং মত্প্ৰসাদাত্ত্ৱমাপ্স্যসি ।

এৱমুক্ত্ৱা শিৱো ৰাজংস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ॥ 16.19 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢো নিষাদোঽনুচৰৈঃ সহ ।
ধৃতস্ৱৰ্ণাতপত্ৰং তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 16.20 ॥
দিৱ্যাভৰণশোভাঢ্যঃ সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ।
দিৱ্যৱস্ত্ৰপৰীধানো দিৱ্যগন্ধানুলেপনঃ ॥ 16.21 ॥
সুৰাসুৰৈঃ স্তূয়মানো ৱেণুৱীণাপুৰস্সৰঃ ।
প্ৰায়াচ্ছিৱপুৰং ক্ষিপ্ৰং তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 16.22 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ ছিৱনেত্ৰহ্ৰদাশ্ৰিতম্ ।
অনেকশতসঙ্খ্যাতাঃ পাপয়োনিৰতা নৰাঃ ॥ 16.23 ॥
নৰ্মদাশিৱসংয়োগে সংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ।
অৱশ স্ৱৱশো ৱাঽপি য়স্তু প্ৰাণান্ পৰিত্যজেত্ ॥ 16.24 ॥
ৱসেদ্ৱৰ্ষসহস্ৰাণি উমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাচ্চাপি মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 16.25 ॥
ধন্যাস্তে পুৰুষা ৰাজন্ য়ে ম্ৰিয়ন্তে শিৱায়নে ।
ন তেষাং গৰ্ভভূতিশ্চ জন্ম চৈৱ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 16.26 ॥
পুত্ৰদাৰপৰিগ্ৰস্তা মোহজালসমাৱৃতাঃ ।
কল্পগাং তু ন পশ্যন্তি পাপোপহতচেতসঃ ॥ 16.27 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নৰ্মদামাহাত্ম্যে হ্ৰদাখ্যানং নাম ষোডশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 17

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ পৰমং তীৰ্থং কথ্যমানং নিবোধ মে ।
সহস্ৰয়জ্ঞং ৱিখ্যাতং ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 17.1 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা চ জপ্ত্ৱা চ পূজয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ।
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ॥ 17.2 ॥
কথয়ামি তৱাখ্যানমিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
তাৰাবলিৰ্নাম নাগঃ কম্বলাশ্ৱতৰৌ তথা ॥ 17.3 ॥
শ্ৱেতোৰগাস্তথা চান্যে ভুজঙ্গাশ্চ তথাঽপৰে ।
নাগেশ্ৱৰং তেঽৰ্চয়ন্তি নানাপুষ্পৱিলেপনৈঃ ॥ 17.4 ॥
নাগপূগাঃ সমাসাদ্য পূজয়ন্তি মহেশ্ৱৰম্ ।

গর্গোঽঘমর্ষণশ্চৈৱ চ্যৱনঃ শৌনকোঽঙ্গিৰাঃ ॥ 17.5 ॥
এতে চান্যেঽপি বহৱো ব্ৰহ্মৱিদ্যাঙ্গপাৰগাঃ ।
নাগানাং চাশ্ৰমং হর্তুং তত্ৰ সর্ৱে হ্যুপস্থিতাঃ ॥ 17.6 ॥
ততস্তৈঃ কুপিতৈর্নাগৈর্দষ্টাশ্চৈৱ দ্ৱিজোত্তমাঃ ।
ৱিষাঘ্ৰাতান্ মুনীন্ দৃষ্ট্ৱা কুপিতশ্চাঘমর্ষণঃ ॥ 17.7 ॥
ৱাহনং ৱাসুদেৱস্য পক্ষিৰাজং সমাহ্ৱয়ত্ ।
তত্ক্ষণাদাগতঃ পক্ষী গৰুডঃ ক্ৰোধমূর্ছিতঃ ॥ 17.8 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা ব্ৰাহ্মণং চেদমব্ৰৱীত্ ।
ভুজঙ্গান্ ভক্ষয়িষ্যামি ব্ৰাহ্মণা নির্ৱিষাস্ততঃ ॥ 17.9 ॥
ব্ৰহ্মশাপভয়ার্তেন গৰুডেন ৱিষোল্বণাঃ ।
ভক্ষিতাঃ পন্নগাঃ সর্ৱে মোচিতা মুনয়ো ৱিষাত্ ॥ 17.10 ॥
পক্ষীন্দ্ৰে চ গতে স্থানে ভক্ষয়িত্ৱা ভুজঙ্গমান্ ।
অৱশিষ্টাস্তু য়ে নাগা ৱিৱিশুস্তে ৰসাতলম্ ॥ 17.11 ॥
আপ্লৱে চ সুসম্প্ৰাপ্তে প্ৰৱাহো নার্মদঃ ক্ষণাত্ ।
অস্থীনি স্ৰাৱয়ামাস ততো নাগা দিৱং য়য়ুঃ ॥ 17.12 ॥
সর্পয়োনিং পৰিত্যজ্য লোকে ক্ৰীডন্তি শাম্ভৱে ।
নাগেশ্ৱৰস্য ৰেৱায়াঃ সম্পর্কাত্ পাপমোক্ষণম্ ॥ 17.13 ॥
তত্ৰ নাগহ্ৰদশ্চাস্তে ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতঃ ।
তত্ৰ স্নাতো দিৱং য়াতি য়ো নাগেশ্ৱৰমর্চয়েত্ ॥ 17.14 ॥
অয়ং তে কথিতো ৰাজন্নিতিহাসঃ পুৰাতনঃ ।
শ্ৰৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাঽপি মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 17.15 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নাগেশ্ৱৰাখ্যানং নাম সপ্তদশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 18

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীর্থং চ জনকোত্তমম্ ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে সর্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ॥ 18.1 ॥
অশ্ৱমেধং তু তত্ৰৈৱ শতমেধং তথাপৰম্ ।
সহস্ৰমেধং ৱিজ্ঞেয়ং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 18.2 ॥
লক্ষমেধং তথা চান্যং শিৱেন পৰিকীর্তিতম্ ।

জনকো নাম ৰাজৰ্ষিৰ্যত্ৰেষ্টৱা ত্ৰিদিৱং য়য়ৌ ॥ 18.3 ॥
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে ত্ৰেতায়াং চ নৰাধিপ ।
পুৰোধসং য়াজ্ঞৱল্ক্যং ব্ৰহ্মৰ্ষিং ব্ৰহ্মৱিত্তমম্ ॥ 18.4 ॥
কশ্যপস্যাশ্ৰমং পুণ্যং ব্ৰহ্মৰ্ষিগণসেৱিতম্ ।
সিদ্ধগন্ধৰ্ৱগীতাঢ্যং ৱেদধ্ৱনিনিনাদিতম্ ॥ 18.5 ॥
য়ুক্তং কামফলৈৰ্ৱৃক্ষৈঃ পুষ্পিতৈঃ ফলিতৈঃ শুভম্ ।
ধনদস্য পুৰী য়দ্ৱদলকা দেৱনিৰ্মিতা ॥ 18.6 ॥
তদ্ৱচ্চ শোভিতং নানামুনি ৱৃন্দ নিষেৱিতম্ ।
কামধেনূস্তথা দিৱ্যাঃ শতসঙ্খ্যাঃ পয়স্ৱিনীঃ ॥ 18.7 ॥
য়াজ্ঞিকানৃত্ৱিজশ্চৈৱ ক্ৰতুং কৰ্তুং য়থাৱিধি ।
য়জ্ঞোপস্কৰসম্ভাৰং সৰ্ৱমাদায় গচ্ছতি ॥ 18.8 ॥
আদিদেশ ততো মৰ্ত্যান্ ভৃত্যাংশ্চৈৱ সহস্ৰশঃ ।
ভক্ষভোজ্যাদি সম্ভাৰসঙ্খ্যাং কৰ্তুং ন শক্যতে ॥ 18.9 ॥
এৱং প্ৰৱৰ্তিতস্তত্ৰ লক্ষমেধঃ ক্ৰতূত্তমঃ ।
জগৃহুৰ্যজ্ঞভাগং চ শক্ৰাদ্যাঃ সুৰসত্তমাঃ ॥ 18.10 ॥
নিৱৰ্তিতস্ততো য়জ্ঞো হৰিৰ্ব্ৰহ্মা শতক্ৰতুঃ ।
নানৱিধৈস্তথা ৰত্নৈৰ্ৱাসোয়ুগ্মৈশ্চ তাৰ্পিতাঃ ॥ 18.11 ॥
স্ৱং স্ৱং য়ানং সমাৰূঢা জগ্মুৰ্দেৱাস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।
নৰ্মদাৱভৃথং স্নাত্ৱা পুত্ৰদাৰোপশোভিতঃ ॥ 18.12 ॥
হৰং হৰিং চাৰ্হৰ্চয়িত্ৱা ৱৰদানপ্ৰভাৱতঃ ।
দিৱ্যং য়ানং সমাৰূঢো য়থা শক্ৰোঽমৰৈঃ সহ ॥ 18.13 ॥
ধৃতস্ৱৰ্ণাতপত্ৰস্তু বীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
গীয়মানোঽপ্সৰোভিশ্চ নানালঙ্কাৰভূষিতঃ ॥ 18.14 ॥
দৃষ্টো জনকৰাজাঽতঃ ধৰ্মৰাজঃ সমুত্থিতঃ ।
য়ানস্যাঽগ্ৰে পাদচাৰী অৰ্ঘপাদ্যাদিসংয়ুতঃ ॥ 18.15 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা ৱচনং চেদমব্ৰৱীত্ ।
তপসা ধ্যানয়োগেন দানদেৱাৰ্চনৈৰপি ॥ 18.16 ॥
শিৱৰেৱাপ্ৰসাদেন জিতা লোকাস্ত্ৱয়াখিলাঃ ।
উৱাচ জনকো ৰাজা ধৰ্মৰাজং য়শস্ৱিনম্ ॥ 18.17 ॥
তথৈৱ তৱ মূৰ্তিশ্চ য়থা ভানুঃ প্ৰভাকৰঃ ।
ব্ৰহ্মাৱিষ্ণুস্তথা শম্ভুঃ সাক্ষী সকলকৰ্মণাম্ ॥ 18.18 ॥
এৱং জনকসংৱাদে ধৰ্মাধৰ্মৱিচাৰণাত্ ।
এতস্মিন্নন্তৰে প্ৰাপ্তঃ কিঙ্কিণীজালমণ্ডিতম্ ॥ 18.19 ॥

ৱেণুৱীণানিনাদাঢ্যমপ্সৰোগণসেৱিতম্ ।
ৱিমানং দিৱ্যমাৰূঢো দেৱৰাজঃ শতক্ৰতুঃ ॥ 18.20 ॥
নাৰদঃ পৰ্ৱতশ্চৈৱ তথান্যে মুনিসত্তমাঃ ।
ধৰ্মৰাজপুৰং প্ৰাপ্তাঃ শ্ৰুত্ৱা জনকমাগতম্ ॥ 18.21 ॥
অধ্যাসুস্তমক্ৰুধ্যন্তমাসনানি মহান্তি চ ।
প্ৰসমীক্ষ্য য়থাৰ্হন্তু পূজিতাশ্চ পৃথক্ পৃথক্ ॥ 18.22 ॥
তেষাং মধ্যে মহাৰাজ নাৰদো ধৰ্মমব্ৰৱীত্ ।
কে দেশাঃ পৰ্ৱতাঃ পুণ্যাঃ কা নদ্যশ্চাশ্ৰমাশ্চ কে ॥ 18.23 ॥
কানি তীৰ্থানি লোকেঽস্মিন্ য়ত্ৰ দত্তং হুতং তপঃ ।
ন ক্ষীয়তে মনুষ্যাণাং তন্মে কথয় তত্ত্ৱতঃ ॥ 18.24 ॥
জানামি ত্ৱাং মহাৰাজ সূৰ্যপুত্ৰো ব্ৰৱীহি মে ।
স্ৱৰূপমদ্য সৰ্ৱেষাং য়থা ৱদনুপূৰ্ৱশঃ ॥ 18.25 ॥

ধৰ্ম উৱাচ ॥
শ্ৰূয়তাং মুনিশাৰ্দূলশিৱলোকে য়থা শ্ৰুতম্ ।
কল্মাষপাদো ৱিখ্যাতো মথুৰায়াং নৰাধিপঃ ॥ 18.26 ॥
নাভাগো নাম ৰাজৰ্ষিৰয়োধ্যাধিপতিস্তথা ।
য়ানং চোপৰি ৰাজৰ্ষের্নাভাগস্য মহাত্মনঃ ॥ 18.27 ॥
অধঃ কল্মাষপাদস্য দৃশ্যতে সৰ্ৱদৈৱতৈঃ ।
শিৱলোকে ৱিৱাদোঽভূত্তয়োস্তত্ৰ মহাত্মনোঃ ॥ 18.28 ॥

কল্মাষপাদ উৱাচ ॥
পুষ্কৰে দশয়জ্ঞাশ্চ ময়া চেষ্টা ৱিধানতঃ ।
গঙ্গায়াং নৈমিষাৰণ্যে প্ৰভাসে শশিভূষণে ॥ 18.29 ॥
গঙ্গায়মুনয়োৰ্যোগে ৱাৰাণস্যাং তথৈৱ চ ।
ইষ্টং য়জ্ঞশতং সাগ্ৰং ময়া তত্ৰ মহেশ্ৱৰ ॥ 18.30 ॥
অধোভাগে ৱিমানো মে নাভাগস্য মমোপৰি ।
কল্পগাং ৱৰ্জয়িত্ৱা তু তীৰ্থে তীৰ্থে মখোত্তমাঃ ॥ 18.31 ॥
কৃতা ময়া মহাদেৱ ৱিমানং মে তথাঽপ্যধঃ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ॥ 18.32 ॥
লক্ষমেধং নাম তীৰ্থং ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ।

লক্ষমেধেশ্ৱৰং নাম্না লিঙ্গং তত্র পৰং স্মৃতম্ ॥ 18.33 ॥
চকাৰ তত্র নাভাগো য়জ্ঞমেকং য়থোদিতম্ ।
তত্তীর্থয়জ্ঞমাহাত্ম্যাদ্যানমস্যোপৰি স্থিতম্ ॥ 18.34 ॥
অসঙ্খ্যেষ্ৱপি তীর্থেষু ত্ৱয়েষ্টং ৰাজসত্তম ।
ৱিহায় কল্পগাং তেন তৱ য়ানমধঃ স্থিতম্ ॥ 18.35 ॥

ধর্ম উৱাচ ॥
ন শঙ্কৰাত্ পৰো দেৱো ন ৰেৱায়াঃ পৰা নদী ।
ন সত্যাত্ পৰো ধর্মো কাৰুণ্যং সর্ৱজন্তুষু ॥ 18.36 ॥
ময়া শ্রুতং সূর্যেলোকে সূর্যেণাপি মহেশ্ৱৰাত্ ।
এতত্তে সর্ৱমাখ্যাতং য়থাদৃষ্টং পুৰাতনম্ ॥ 18.37 ॥
ৱাসীয়ো নর্মদাতীৰে শিৱধ্যানপৰায়ণঃ ।
ন তস্য ৱৈ য়মঃ শাস্তা য়মলোকং ন পশ্যতি ॥ 18.38 ॥
ব্রহ্মা ৱিষ্ণুঃ শিৱঃ শাস্তা সত্যমেৱ য়থোদিতম্ ।
ধর্মৰাজ্ঞা সমগ্রং তু নাৰদাদ্যামহর্ষয়ঃ ॥ 18.39 ॥
ধর্মাখ্যানমিদং শ্রুত্ৱা মুদাপৰময়ায়ুতাঃ ।
স্ৱং স্ৱং য়ানং সমাৰুহ্য শক্রাদ্যাস্ত্রিদিৱং য়য়ুঃ ॥ 18.40 ॥
ধর্মাখ্যানমিদং পুণ্যমিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
কথিতং তৱ য়ত্নেন ৱিদেহাদ্যা নৰাধিপাঃ ॥ 18.41 ॥
দানয়জ্ঞপ্রভাৱেণ ত্রিদিৱং ৱৰমায়য়ুঃ ॥ 18.42 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে জনকয়জ্ঞো নামাষ্টাদশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 19

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
সপ্তসাৰস্ৱতং তীর্থ শংস মেঽত্র মহামুনে ।
উত্পত্তিং চাস্য তীর্থস্য কথয়স্ৱ য়থার্থতঃ ॥ 19.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সপ্তসাৰস্ৱতো নাম গন্ধর্ৱঃ শিৱগায়নঃ ।
ৱীণাৱেণুপ্রেক্ষণীয় য়ন্ত্রগীতৱিশাৰদঃ ॥ 19.2 ॥

মণিভদ্রা সুভদ্রা চ হেমগর্ভা তথা পৰা ।
আভিৰ্ৰৰাপ্সৰোভিশ্চ চিক্ৰীডে প্ৰতিৱাসৰম্ ॥ 19.3 ॥
মদিৰা নষ্টচৈতন্যঃ কামার্তঃ কামমোহিতঃ ।
ৱিহায় শাঙ্কৰীং পূজাং ভক্ষ্যভোজ্যৰতোঽভৱত্ ॥ 19.4 ॥
কিয়ত্যপি গতে কালে য়য়ৌ দ্ৰষ্টুমুমাপতিম্ ।
গীতনৃত্যৈশ্চ তুষ্টাৱ কৈলাসে তং নগোত্তমে ॥ 19.5 ॥
গন্ধৰ্ৱং তং সমালোক্য চিৰকালে সমাগতম্ ।
শশাপ নন্দী কোপেন শিৱভক্তিপৰাঙ্মুখম্ ॥ 19.6 ॥
চাণ্ডালয়োনিং গচ্ছ ত্ৱং পাপস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ।
ক্ষুত্ক্ষামস্ত্ৱং নিৰাহাৰো মৰ্ত্যলোকে চৰিষ্যসি ॥ 19.7 ॥
প্ৰসাদ্য নন্দিনং সোঽথ গন্ধৰ্ৱো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
শাপস্যান্তং মহাভাগ দাতুং মে ত্ৱমিহাৰ্হসি ॥ 19.8 ॥

নন্দ্যুৱাচ ॥
নৰ্মদায়াং ৱ্যতীপাতে স্নাত্ৱাঽভ্যৰ্চ্য মহেশ্ৱৰম্ ।
অন্তং শাপস্য সম্প্ৰাপ্য পুনস্ত্ৱং চাগমিষ্যসি ॥ 19.9 ॥
এৱং তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা চাণ্ডালীং য়োনিমাশ্ৰিতঃ ।
জাতিস্মৰত্ৱং সম্প্ৰাপ্য সশৈলৱনকাননাম্ ॥ 19.10 ॥
বভ্ৰাম ধৰণীং সৰ্ৱাং তীৰ্থয়াত্ৰাপ্ৰসঙ্গতঃ ।
অথ চক্ৰাঙ্গয়োগেন নৰ্মদা তীৰমাগতঃ ॥ 19.11 ॥
শঙ্কৰস্থণ্ডিলে য়াগং তত্ৰ গত্ৱা চকাৰ সঃ ।
পুষ্পোপহাৰৈৰ্ৱিৱিধৈৰ্ৱীণাৱাদ্যৈৰ্মনোহৰৈঃ ॥ 19.12 ॥
গন্ধৰ্ৱভক্তিং ৱিজ্ঞায় প্ৰত্যক্ষোঽভূত্ মহেশ্ৱৰঃ ।
স্থণ্ডিলাদুত্থিতং লিঙ্গং মহাপাৱনমম্ভসি ॥ 19.13 ॥
উৱাচ তং মহাদেৱো গীতৱাদিত্ৰতোষিতঃ ।
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ॥ 19.14 ॥
কল্পগাতোয়সংস্পৰ্শাত্ প্ৰাপ্নোষি পৰমাং গতিম্ ।

গন্ধৰ্ৱ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টো মহেশান ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ॥ 19.15 ॥
সপ্তসাৰস্ৱতং তীৰ্থং লিঙ্গং সাৰস্ৱতং তথা ।
খ্যাতিং য়াতু মহাদেৱ ত্ৱত্প্ৰসাদাত্ মহীতলে ॥ 19.16 ॥
তিৰ্যগ্যোনিগতাঃ পাপাশ্চাণ্ডালাশ্চ নৰাধমাঃ ।

সর্ৱে তে ত্রিদিৱং য়ান্তু তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ॥ 19.17 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা মহেশোঽন্তৰধীয়ত ।
দিৱ্যয়ান সমাৰূঢঃ সর্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ॥ 19.18 ॥
শিৱলোকমৱাপ্যেৱং য়থাপূর্ৱং তথৈৱ সঃ ।
সপ্তসাৰস্ৱতে স্নাত্ৱা অর্চয়িত্ৱা ৱৃষধ্ৱজম্ ॥ 19.19 ॥
কুলৈকৱিংশমুদ্ধৃত্য স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ।
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ॥ 19.20 ॥
শিৱাজ্ঞা ৱর্ততে ৰাজংস্তত্র য়স্ত্রিদিৱং জয়েত্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কঃ স্রষ্টা চাস্য জগতো হর্তা ধর্তা চ ভো মুনে ॥ 19.21 ॥
য়থার্থমেতদাচক্ষ্ৱ ৱিস্তৰেণ তপোধন ।
তৱত্তোঽহং শ্রোতুমিচ্ছামি সর্ৱমেতন্ মুদায়ুতঃ ॥ 19.22 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
য়থা শ্রুতং ময়া পূর্ৱং পুৰাণং স্কন্দকীর্তিতম্ ।
তথা তে কথয়িষ্যামি শৃণু ৰাজন্ য়থার্থতঃ ॥ 19.23 ॥
স্কন্দেন তু পুৰা পৃষ্টো হৰঃ কল্পান্তকাৰকঃ ।
চৰাচৰমিদং সর্ৱং কথং গচ্ছতি সংলয়ম্ ॥ 19.24 ॥
কুত্র গচ্ছন্ত্যমী দেৱাঃ কথং চৈষাং স্থিতির্ভৱেত্ ।
ক্ৱচ গচ্ছতি ৱৈ ব্রহ্মা কুত্র গচ্ছতি কেশৱঃ ॥ 19.25 ॥
ৱেদাস্তু কুত্র গচ্ছন্তি সষডঙ্গপদক্রমাঃ ।
অগ্নয়ঃ পর্ৱতাঃ সর্ৱে সমুদ্রদ্ৱীপসংয়ুতাঃ ॥ 19.26 ॥
সিদ্ধাঃ সর্ৱে সনক্ষত্রাঃ সূর্যাদ্যাশ্চ তথা গ্রহাঃ ।
পাতালভুৱনাদীনি দেৱলোকাশ্চ শাশ্ৱতাঃ ॥ 19.27 ॥
কল্পান্তে চ সুৰশ্রেষ্ঠ ক্ৱ লীয়ন্তে চ দেৱতাঃ ।

হৰ উৱাচ ॥
কথয়ামি পৰং গুহ্যং সৃষ্টিসংহাৰকাৰকম্ ॥ 19.28 ॥
প্রলয়ে সর্ৱভূতানি স্থাৱৰাণি চৰাণি চ ।
শিৱলিঙ্গে ৱিলীয়ন্তে নষ্টে জগতি শাশ্ৱতে ॥ 19.29 ॥
শূন্যং চৈতজ্জগত্ সর্ৱং ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
আতিষ্ঠতি য়দা ৱহ্নির্ৱিস্ফুৰন্ সর্ৱতোমুখঃ ॥ 19.30 ॥

ততো বৃহস্পতির্গায়ন্ ৱেদত্রয়সমন্ৱিতম্ ।
তদৈৱাতিবলো দেৱঃ কূর্মৰূপো মহাদ্যুতিঃ ॥ 19.31 ॥
নৰকাংশ্চাদহত্ সৰ্ৱাস্ততঃ প্রজ্ৱলিতো মহান্ ।
সৰ্ৱং দগ্ধং তু পাতালং নাগানাং ভুৱনানি চ ॥ 19.32 ॥
কালৰূপেণ দগ্ধানি ভুৱনানি চতুর্দশ ।
জ্ৱালামালাকুলীভূতে ৱাঙ্ময়ে সচৰাচৰে ॥ 19.33 ॥
নষ্টে ত্রিৱিষ্টপে সৰ্ৱে সশৈলৱনকাননে ।
মায়াময়ে তু সৰ্ৱেঽস্মিংস্ত্রৈগুণ্যে প্রলয়ং গতে ॥ 19.34 ॥
ৱিনশ্যতি ততো ব্রহ্মা সহিতঃ সৰ্ৱদৈৱতৈঃ ।
নাশয়িত্ৱা চ ভূতানি ব্রহ্মাণ্ডৈঃ সহ দৈৱতৈঃ ॥ 19.35 ॥
স্থিতা তু নর্মদা চৈকা সুতীর্থা সুৰপূজিতা ।
নর্মদায়াঽৱতাৰোঽয়ং মর্ত্যলোকে ৱ্যৱস্থিতঃ ॥ 19.36 ॥
গতমিন্দ্রসহস্রং তু য়াৱদ্ৱৈ দশপঞ্চ চ ।
অতীতং ব্রহ্মণঃ ষট্কং সপ্তমোঽয়ং প্রজাপতিঃ ॥ 19.37 ॥
তদেৱমগ্নিমধ্যস্থং তেন সৰ্ৱমচেতনম্ ।
অৱ্যক্তে সৰ্ৱভূতানামীশে জাগর্তি জাগ্রতি ॥ 19.38 ॥
য়দা স্ৱপিতি শান্তাত্মা তদা সৰ্ৱং নিমীলিতম্ ।
স ৱিষ্ণুঃ সৃষ্টিকর্তা চ হর্তা চ জগতঃ প্রভুঃ ॥ 19.39 ॥
একীভূতেষু ভূতেষু ৱ্যাপাস্যন্ সৰ্ৱতেজসাম্ ।
পুনঃ সৃষ্টিং প্রকুৰুতে দেৱদেৱঃ সদাশিৱঃ ॥ 19.40 ॥
ব্রহ্মা ভূত্ৱাঽসৃজল্লোকং ৱিষ্ণুর্ভূত্ৱা হ্যপালয়ত্ ।
ৰুদ্রঃ কালাগ্নিৰূপেণ হৰত্যন্তে স এৱ হি ॥ 19.41 ॥
তন্ময়া কথিতং সৰ্ৱং কিমন্যত্ পৰিপৃচ্ছসি ।
ইডা নাম কলা হ্যেষা শম্ভোৰ্ৱৈ সপ্তকল্পগা ॥ 19.42 ॥
অক্ষয়া তেন লোকে ।#
অষ্টৌ য়ুগসহস্রাণি অহোৰাত্রং প্রজাপতেঃ ॥ 19.43 ॥
অনেনৈৱ তু মানেন শতং ব্রহ্মা স জীৱতি ।
পিতামহশতেনৈৱ ৱিষ্ণোর্মানং ৱিধীয়তে ॥ 19.44 ॥
নিমেষার্ধং চ শম্ভোস্তু সহস্রাণি চতুর্দশ ।
এতাৱতি ৱিনশ্যন্তি হ্যসঙ্খ্যাতাঃ পিতামহাঃ ॥ 19.45 ॥
তত্র দ্ৱাদশসাহস্রং দৈৱতং য়ুগমুচ্যতে ।
তদেকসপ্ততিয়ুগং মন্ৱন্তৰমিহোচ্যতে ॥ 19.46 ॥
এতচ্চতুর্দশগুণং কল্পমাহুর্মনীষিণঃ ।

হৰাৰ্কচন্দ্ৰমনৱঃ শক্ৰস্যায়ুঃ প্ৰকীৰ্তিতম্ ॥ 19.47 ॥
লোকপালাদয়ো দেৱাঃ সাধ্যাশ্চৈৱ মৰুদ্গণাঃ ।
অষ্টাৱিংশতিপৰ্যন্ত য়ুগানাং সন্তি তেঽপি চ ॥ 19.48 ॥
এতত্তে কল্পগা কালমানং নিগদিতং ময়া ।
য়ে মৃতাঃ কল্পগাতীৰে দানয়জ্ঞতপঃ স্থিতাঃ ॥ 19.49 ॥
দুৰ্গমং য়মলোকং চ ন পশ্যন্তি কদাচন ।
তপসা ধ্যানয়োগেন ব্ৰহ্মাৰ্চনপৰায়ণাঃ ॥ 19.50 ॥
নৰ্মদাতীৰমাসাদ্য য়েঽত্ৰ প্ৰাসাদকাৰকাঃ ।
দাৰুণং নৰকং ঘোৰং নাশ্ৰয়ন্তে য়মালয়ম্ ॥ 19.51 ॥
নৰ্মদাং তু নিষেৱন্তে ৱাৰ্ধক্যে তু সুবুদ্ধয়ঃ ।
এতদেৱ পৰং ধ্যানং শেষমন্যন্নিৰৰ্থকম্ ॥ 19.52 ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে তীৰে অশোকৱনিকাসু চ ।
অশোকজননং নাম তীৰ্থ তত্ৰ ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 19.53 ॥
অশোকেশ্ৱৰলিঙ্গং তু সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ।
তত্ৰ গোলক্ষদানেন য়ত্ফলং তত্ৰ গচ্ছতঃ ॥ 19.54 ॥
সপ্তসাৰস্ৱতং লিঙ্গং তথা লিঙ্গং সুৰাৰ্চিতম্ ।
সাপ্তৰ্ষং নাম লিঙ্গং চ লিঙ্গং য়োগেশ্ৱৰং তথা ॥ 19.55 ॥
চন্দ্ৰকান্তং তথা লিঙ্গং ৱৰুণেশ্ৱৰমেৱ চ ।
অভ্যৰ্চ্য পৰয়া ভক্ত্যা য়মলোকং ন পশ্যতি ॥ 19.56 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ।
পিতৄন্ সমুদ্ধৰত্যাশুঘোৰাত্ পূৰ্ৱং পৰং শতম্ ॥ 19.57 ॥
তত্ৰ দত্তং হুতং য়চ্চ তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
পুৰা দেৱগণাঃ সৰ্ৱে তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 19.58 ॥
সংসিদ্ধিং পৰমাং প্ৰাপ্য দিৱি দেৱত্ৱমায়য়ুঃ ।
সংসাৰসাগৰে ৰাজন্ সঞ্চৰন্তি ন দাৰুণে ॥ 19.59 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
লিঙ্গানি কীৰ্তিতানীহ তথা তীৰ্থানি য়ানি চ ।
নানাখ্যানসমেতানি প্ৰসাদাত্ কথয়স্ৱ মে ॥ 19.60 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ ইতিহাসং পুৰাতনম্ ।
নাগেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গং স্থিতং নাগহ্ৰদে শুভে ॥ 19.61 ॥

সিদ্ধিদং সর্ৱলোকানাং নাগকন্যাভিৰর্চিতম্ ।
ব্ৰহ্মতেজোৱপুঃ শ্ৰীমান্নাম্না চৈৱাঘমৰ্ষণঃ ॥ 19.62 ॥
দ্ৱাদশাদিত্যসঙ্কাশো দীপ্যমান ইৱানলঃ ।
আপস্তম্বোঽথ মৈত্ৰেয়ঃ সংৱৰ্তশ্চাত্ৰিৰেৱ চ ॥ 19.63 ॥
এতে চান্যেঽপি বহৱ ঋষয়ঃ সংশিতৱ্ৰতাঃ ।
অয়ুতানি মুনীন্দ্ৰাণামষ্টৌ তত্ৰাশ্ৰমে নৃপ ॥ 19.64 ॥
কন্দমূলফলাহাৰাঃ শাকাহাৰাস্তথাঽপৰে ।
জলাহাৰাস্তথৈৱাঽন্যে কেচিদ্গোময়ভক্ষিণঃ ॥ 19.65 ॥
চান্দ্ৰায়ণপৰাশ্চাঽন্যে শ্ৰুতিস্মৃতিৱিশাৰদাঃ ।
মোক্ষোপায়ং ৱিচিনৱন্তি ব্ৰহ্মিষ্ঠা ব্ৰহ্মৱিত্তমা ॥ 19.66 ॥
অঘমৰ্ষাঽশ্ৰমপদং ব্ৰহ্মলোকসমংনৃপ ।
ধৰ্মস্তু ৱৈশ্যৰূপেণ জিজ্ঞাসাৰ্থং সমাগমত্ ।
সপ্তসাৰস্ৱতে তীৰ্থে সোঽৰ্চিত্ৱা ৱৃষভধ্ৱজম্ ॥ 19.67 ॥
গন্ধপুষ্পৈস্তথা দীপৈৰুপহাৰৈৰ্মনোৰমৈঃ ।
ৱৰ্তৈৰনৃষয়স্তত্ৰ শতমষ্টোত্তৰং তথা ॥ 19.68 ॥
ভিক্ষা চ ভিক্ষৱে দত্তা কৌপীনং মৃগচৰ্ম চ ।
সাষ্টাঙ্গং চ নমস্কৃত্য তান্ দেৱৰ্ষিগণান্ মুনীন্ ॥ 19.69 ॥
মাসোপৱাসনিৰতো নাশিকাৰণ্যমাগমত্ ।
পুত্ৰদাৰস্নুষাস্তস্য নিত্যং তদ্গাতগমানসাঃ ॥ 19.70 ॥
মাসে মাসে ত্ৱতিক্ৰান্তে ৰৱিসঙ্ক্ৰমণে নৃপ ।
ঋতৱঃ ষডতিক্ৰান্তা নিৰাহাৰং তপস্যত ॥ 19.71 ॥
ন ভোগো ন চ কাৰ্পণ্যং ন মানো ন চ মত্সৰঃ ।
ন কামক্ৰোধলোভাশ্চ নিৰ্জিতাস্তেন ভাৰত ॥ 19.72 ॥
ৱেদাৰ্থে ব্ৰাহ্মণাৰ্থে চ মম ৱিত্তস্য চাৰ্জনম্ ।
ৱিষ্ণুধৰ্মপৰো নিত্যং ৱিষ্ণুৱাৰাথন তত্ পৰঃ ॥ 19.73 ॥
উত্তৰে চায়নে মাসে সপ্তসাৰস্ৱতে তথা ।
স্নাত্ৱা দেৱং সমভ্যৰ্চ্য লিঙ্গৰূপং জনাৰ্দনম্ ॥ 19.74 ॥
য়থা ৱিভৱয়োগেন ভিক্ষাং দত্ত্ৱা য়থা পুৰা ।

হৰ উৱাচ ॥
ৱৰং ব্ৰূহি মহাভাগ সিদ্ধস্ত্ৱং ধৰ্মতো য়তঃ ॥ 19.75 ॥
মহাৰাজ মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ।
ইদং ৱিমানমাৰুহ্য দিৱ্যভোগসুখং কুৰু ॥ 19.76 ॥

পুত্রদাৰস্নুষোপেতো ৱিষ্ণুলোকমিতো ৱ্রজ ।

শার্ঙ্গ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং য়থেপ্সিতম্ ॥ 19.77 ॥
ৱৰং দশসহস্রাণি লোকং য়ান্তু দ্ৱিজোত্তমাঃ ।
ইদং ৱৰমহং মন্যে হৰেৰ্নান্যং কদাচন ॥ 19.78 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥
ৱৈশ্যঃ পাপো দুৰাচাৰো মহতাং লাঘৱং য়তঃ ।
সৰ্ৱেষামেৱ ৱৰ্ণানাং ব্ৰাহ্মণো গুৰুৰুচ্যতে ॥ 19.79 ॥
ত্রীন্ ৱর্ণান্ য়াজয়িত্ৱা চ ত্ৱং য়দা দিৱমানয়েঃ ।
ন দৃষ্টং ন শ্রুতং চাসীদেৱং শ্রুতিপুৰাণয়োঃ ॥ 19.80 ॥
ব্ৰাহ্মণস্যাপমানেন ধৰ্মো ৱৈ জায়তে ক্ৱচিত্ ।
তপসা ধ্যানধৰ্মাভ্যাং ন য়াস্যসি দিৱমুনে ॥ 19.81 ॥
অপি ৱৰ্ষসহস্রেণ দুৰ্গমস্তে সুৰালয়ঃ ।
ৱ্রজ ত্ৱং ৱৈশ্যধৰ্মেণ স্ৱগৃহং প্রতি সাম্প্রতম্ ॥ 19.82 ॥
স এৱমুক্তো ৱিপ্রৈস্তান্ সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্য চ ।
উৱাচ ৱচনং ৱৈশ্যো ৱিমুক্তং মুনিপুঙ্গৱম্ ॥ 19.83 ॥
অজ্ঞানাঞ্জ্ঞানতো ৱাঽপি কোপং কৰ্তুং ন য়ুজ্যতে ।
অজ্ঞাতং ত্ৱাং ন গৃহ্ণীয়াচ্ছ্ৰদ্ধাহীনং চ দেৱতা ॥ 19.84 ॥
সক্রোধেন তপস্তপ্তং সৰ্ৱং ভৱতি নিষ্ফলম্ ।
দৈৱতৈৰপি দুৰ্জ্ঞেয়া গহনা কৰ্মণো গতিঃ ॥ 19.85 ॥
সত্যেন ধ্রিয়তে ধৰ্মস্ততঃ স্ৱৰ্গঃ প্রজায়তে ।
স্ৱকৰ্মনিৰতং চৈৱমুদ্ধৰন্তং তথা দ্ৱিজম্ ॥ 19.86 ॥
ৱৈশ্যং ব্ৰাহ্মণমিত্যাহুৰ্ব্ৰাহ্মণং ৱৈশ্যমেৱ চ ।
নিষ্ঠুৰং নিৰ্ঘৃণং ক্রূৰং কৃতঘ্নং দীৰ্ঘকোপিনম্ ॥ 19.87 ॥
দ্ৱিজং ৱাচালৰূপং তু দূৰতঃ পৰিৱৰ্জয়েত্ ।

ব্ৰাহ্মণা ঊচুঃ ॥
কো ভৱান্ ৱৈশ্যৰূপেণ ব্ৰহ্মা শক্রো জনাৰ্দনঃ ॥ 19.88 ॥
সাঙ্গোপাঙ্গাস্তথা ৱেদাস্ত্ৱয়ি ধৰ্মঃ প্রতিষ্ঠিতঃ ।

শার্ঙ্গ উৱাচ ॥

ধৰ্মোঽহং ৰৈশ্যৰূপেণ জিজ্ঞাসাৰ্থমিহাগতঃ ॥ 19.89 ॥
ইদং ৰিমানমাৰুহ্য গম্যতাং ৰৈষ্ণৱং পদম্ ।
এতে ৰিমানমাৰুহ্য সম্প্ৰাপ্তাস্ত্ৰিদশালয়ম্ ॥ 19.90 ॥
সপ্তসাৰস্ৱতং নত্ৱা তীৰ্থং দেৱং হৰং হৰিম্ ।
ৰৈশ্যঃ পুত্ৰাদিভিৰ্যুক্তো প্ৰাপ লোকং তু ৰৈষ্ণৱম্ ॥ 19.91 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নৰ্মদাতীৰ্থমুত্তমম্ ॥ 19.92 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে সৃষ্টিসংহাৰসাৰস্ৱততীৰ্থকথনং নামৈকোনৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 20

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শাণ্ডিল্যাকল্পগায়োগঃ সৰ্ৱপাপহৰঃ পৰঃ ।
শাণ্ডিল্যেশ্ৱৰলিঙ্গং চ সৰ্ৱপাপহৰং পৰম্ ॥ 20.1 ॥
স্নাতমাত্ৰো নৰস্তস্মিন্নৰ্চয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ।
কৰ্মভূমিং ন লভতে হৰস্য ৱচনং য়থা ॥ 20.2 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন হৱিষা পিণ্ডপাতনাত্ ।
তৃপ্যন্তি পিতৰস্তস্য য়াৱদিন্দ্ৰাশ্চতুৰ্দশ ॥ 20.3 ॥
ৰাহুসোমসমায়োগে কুৰুক্ষেত্ৰে মহাফলম্ ।
তত্ৰৈৱ জন্ম ৰাজৰ্ষেঃ কাৰ্তৱীৰ্যনৃপস্য চ ॥ 20.4 ॥
স্নাত্ৱাভ্যৰ্চ্য মহাদেৱং গন্ধপুষ্পাদ্যুপস্কৰৈঃ ।
সূৰ্যাচন্দ্ৰমসৌ য়াৱদুমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ॥ 20.5 ॥
ভুঙ্ক্তে স ৱিৱিধান্ ভোগাংস্তাৱদ্ৱৈ শিৱসন্নিধৌ ।
তত্ৰ শাণ্ডিল্যকৌণ্ডিন্যৌ মাণ্ডৱ্যো মুনিমত্তমঃ ॥ 20.6 ॥
কৌশিকশ্চ মহাতেজাঃ কশ্যপো ভৃগুৰেৱ চ ।
এতে চান্যেঽপি বহৱো জপধ্যানপৰায়ণাঃ ॥ 20.7 ॥
মুনীনাং ষষ্টিসাহস্ৰং তপস্যুগ্ৰে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
তস্যাশ্ৰমপদং ৰম্যং শাণ্ডিল্যাকল্পগায়ুজি ॥ 20.8 ॥
শাণ্ডিল্যপুৰমিত্যেৱ ব্ৰহ্মৰ্ষি ৱিনিষেৱিতম্ ।
দ্ৱাদশাদিত্যতীৰ্থং চ নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ॥ 20.9 ॥
দেৱদাৰু তথা তীৰ্থমন্যদ্দেৱৱনং তথা ।

দশলক্ষাণি তীর্থানি তত্র তিষ্ঠন্তি সঙ্গমে ॥ 20.10 ॥
দ্ৱাদশার্কমিদং নাম তীর্থং পাপপ্রণাশনম্ ।
অন্যানি য়ানি লিঙ্গানি কথিতানি তৱাঽনঘ ॥ 20.11 ॥
মূষকশ্চ তথা তীর্থে মার্জাৰৈণৈৱ ভক্ষিতঃ ।
নিশায়াং মূষকঃ কশ্চিদটমান ইতস্ততঃ ॥ 20.12 ॥
মার্জৰেণ ততঃ সোঽপি ভক্ষিতশ্চ ধৃতঃ পুৰা ।
ততো মেঘাগমে কালে প্রৱাহস্তত্র নির্গতঃ ॥ 20.13 ॥
অস্থিপ্রৱহণং তস্য নিমগ্নং তত্র সঙ্গমে ।
তীর্থস্যাস্য প্রভাৱেণ য়ক্ষৰাজোঽভৱত্ নৃপ ॥ 20.14 ॥
বৃহদৱৃন্দঃ সমাখ্যাতো য়ক্ষায়ুতসমাৱৃতঃ ।
হংসয়ুক্তৱিমানেন য়ক্ষলোকে মহীয়তে ॥ 20.15 ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি শাণ্ডিল্যানর্মদাশ্রিতম্ ।
নাম্না চাপ্সৰসং লিঙ্গং মুক্তাশ্চাপ্সৰসো য়তঃ ॥ 20.16 ॥
জ্ঞানৰূপময়ং দেৱং সিদ্ধলিঙ্গং প্রকীর্তিতম্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কস্মাদপ্সৰসঃ শপ্তাঃ কথং য়াতাশ্চ সঙ্গমম্ ॥ 20.17 ॥
কথং চ মোক্ষণং শাপাদ্ৱিদিতং কুৰু সাম্প্রতম্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ য়থা ন্যায়ং কথয়ামি তৱাঽনঘ ॥ 20.18 ॥
মধূত্সৱং শিৱস্যাগ্রে ৱিহায়েন্দ্রোত্সৱং গতাঃ ।
উর্ৱশী চ তথা ৰম্ভা অহল্যা চ তিলোত্তমা ॥ 20.19 ॥
ঘৃতাচী মেনকা চৈৱ চিত্রৰেখা চ শালিনী ।
এতাশ্চাপ্সৰসো বহ্ৱ্যঃ সর্ৱা ৱৈ দেৱ নির্মিতাঃ ॥ 20.20 ॥
ৱসন্তে তা ৱিশন্তি স্ম শক্রলোকং সুৰৈঃ সহ ।
মদিৰানন্দপানেন মোহিতাঃ কামপীডিতাঃ ॥ 20.21 ॥
সমতীতে ৱসন্তে তু উমামাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
কৈলাসনিলয়ং দেৱং সমাৰাধয়িতুং গতাঃ ॥ 20.22 ॥
শাপস্য ভয়ভীতাস্তা দেৱেদেৱস্য সুৱ্রতাঃ ।
সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্যাথ মন্ত্রগীতেন তুষ্টুৱুঃ ॥ 20.23 ॥
তাশ্চৈৱাপ্সৰসো গৌৰী জ্ঞাত্ৱা তত্র পৰাঙ্মুখী ।
গৌর্যাঃ পৰমচিত্তজ্ঞাঃ সর্ৱাভৰণভূষিতাঃ ॥ 20.24 ॥

অনঙ্গকুসুমা চান্যা ৰূপয়ৌৱনশালিনী ।
ধনপালী তথা চান্যা ৱ্যোমৰেখা তথাপৰা ॥ 20.25 ॥
চামৰগ্ৰাহিণী চান্যা গান্ধৰ্ৱী চ তথাঽপৰা ।
হেমদণ্ডা প্ৰতীহাৰা ঊচুৰপ্সৰসঃ প্ৰতি ॥ 20.26 ॥
উমামাহেশ্ৱৰং নাম ভৱত্যো ন সমাগতাঃ ।
অপৰাধোঽয়মেৱাদ্য ভৱতীনাং সুদুঃসহঃ ॥ 20.27 ॥
অনেনৈৱাপৰাধেন অজা মৰ্ত্যে ভৱিষ্যথ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষশতং সাগ্ৰমেৱং ভৱত দুঃখিতাঃ ॥ 20.28 ॥

অপ্সৰস ঊচুঃ ॥
শাপান্তং নো ৱৰাৰোহে দাতুমৰ্হসি পাৰ্ৱতি ।
ইতি তাসাং ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা দেৱী ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 20.29 ॥
শাণ্ডিল্যাকল্পগায়োগে নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি শাণ্ডিল্যেশ্ৱৰপূজনাত্ ॥ 20.30 ॥
গৌৰীতীৰ্থং তু তত্ৰৈৱ জ্ঞাতুং য়োগ্যং হি কল্পগাম্ ।
উত্তীৰ্ণা তেন মাৰ্গেণ লগ্না স্কন্দস্য পৃষ্ঠতঃ ॥ 20.31 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা শিৱং নত্ৱা কৈলাসং চা গমিষ্যথ ।
শাপভ্ৰষ্টাস্তু তাস্সৰ্ৱাঃ ক্ষ্মাং গত্ৱা অতিদুঃখিতাঃ ॥ 20.32 ॥
শাপাৱসানে সম্প্ৰাপ্তে কল্পগাতীৰমাশ্ৰিতাঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা তু শাণ্ডিল্যং পূজয়িত্ৱা ৱিধানত ॥ 20.33 ॥
অজাৰূপধৰাস্সৰ্ৱাস্তস্মিন্নপ্সৰসঃ ক্ষণাত্ ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢাস্সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতাঃ ॥ 20.34 ॥
গৌৰীতীৰ্থং তথৈৱাপুৰ্যথাপূৰ্ৱং তথৈৱ তু ।
অজাতীৰ্থমিতি খ্যাতং দেৱশ্চাজেশ্ৱৰস্তথা ॥ 20.35 ॥
সৰ্ৱপাপহৰং চৈৱ লিঙ্গমাপ্সৰসং তথা ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা ৱ্যতীপাতে নাৰী ৱা য়দি ৱা নৰঃ ॥ 20.36 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি প্ৰাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ।
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৰাজা ৱিদ্যাধৰে পুৰে ॥ 20.37 ॥
কনকেশ্ৱৰমন্যত্তু কনকামোক্ষদং শুভম্ ।
জ্ৱৰেশ্ৱৰং তত্ৰ লিঙ্গং জ্ৱৰো য়ত্ৰ ন ৱিদ্যতে ॥ 20.38 ॥
জ্ৱৰিতা ঋষয়ো য়ত্ৰ বভূৱুৰ্জ্ৱৰৱৰ্জিতাঃ ।
পঞ্চব্ৰহ্মেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং পাপৱিমোচনম্ ॥ 20.39 ॥
অসুৰো মলকেতুশ্চ শক্ৰস্যৈৱ ভয়েন তু ।

পঞ্চব্রহ্মাত্মকৈর্মন্ত্রৈঃ স্থণ্ডিলস্থং তু শঙ্কৰম্ ॥ 20.40 ॥
নানাৱিধৈঃ পুষ্পধূপৈঃ সম্পূজ্য স্ৱপুৰং য়য়ৌ ।
অপৰাহ্নেঽথ সংস্মাৰ স পাপো লিঙ্গমৈশকম্ ॥ 20.41 ॥
নমস্কৃতৱাঽথ নির্মাল্যং য়াৱদুদ্ধর্তুমিচ্ছতি ।
তাৱত্তত্ স্থাণুভূতং ৱৈ লিঙ্গং দৃষ্টৱা মহাসুৰঃ ॥ 20.42 ॥
ৱিষসাদমহাবাহুঃ কিমেতদিতি ৱিস্মিতঃ ।
আকাশৱাচাচোক্তং ৱৈ ৱিষাদং ত্যজপুত্রক ॥ 20.43 ॥
পঞ্চব্রহ্মেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গমেতত্ মহাসুৰ ।
আকাশৱচনং শ্রুতৱা নমস্কৃত্য দিৱং য়য়ৌ ॥ 20.44 ॥
পঞ্চব্রহ্মেশ্ৱৰং লিঙ্গং লিঙ্গং পুষ্পেশ্ৱৰং তথা ।
তৃতীয়ং তু তথা ৱিদ্ধি লিঙ্গং ৱৈ স্থণ্ডিলেশ্ৱৰম্ ॥ 20.45 ॥
নিত্যে নৈমিত্তিকে কার্যে গ্রহণে চন্দ্রসূর্যয়োঃ ।
শ্রদ্ধয়া সঙ্গমে স্নাতৱা লিঙ্গত্রিতয়পূজনাত্ ॥ 20.46 ॥
গচ্ছন্তি পিতৰঃ স্ৱর্গং হৱির্দানাদিভির্যথা ।
মন্ৱন্তৰশতং য়াৱন্ মোদতে ব্রহ্মণঃ পুৰে ॥ 20.47 ॥
নর্মদায়াপ্যভাগে তু গোপ্যলিঙ্গং ৱ্যৱস্থিতম্ ।
ব্রহ্মহত্যাদিকং পাপং সপ্তৰাত্রেণ নশ্যতি ॥ 20.48 ॥
তৱষ্টা পূষেতি ৱিখ্যাতৌ বলিনৌ ব্রহ্মৰাক্ষসৌ ।
ৱজ্রেণ স্ৱেন শক্রেণ হতৌ তৌ সিন্ধুচাৰিণৌ ॥ 20.49 ॥
বুদ্ধৱা ব্রহ্মাদিভির্দেৱৈর্ব্রহ্মহা তৱেষ ৱাসৱঃ ।
ইন্দ্রাণ্যা চৈৱ সন্ত্যক্তঃ সর্ৱৈঃ সুৰগণৈস্তথা ॥ 20.50 ॥
ব্রহ্মহত্যা সমায়ুক্তঃ সম্প্রাপ্তো ৱৈ হিমালয়ম্ ।
চন্দ্রহীনা য়থা ৰাত্রিৰনাদিত্যং য়থা নভঃ ॥ 20.51 ॥
ইয়মাভাতি ৱৈ তদৱচ্ছক্রহীনাঽমৰাৱতী ।
ততো দেৱগণৈঃ সর্ৱৈঃ প্রেষিতো হৱ্যৱাহনঃ ॥ 20.52 ॥
শক্রস্যান্ৱেষণার্থায় কৃশানো গম্যতাং তৱয়া ।
জলে দৃষ্টৱা নিৱর্ত্যাঽথ দেৱতাস্সংন্যৱেদয়ত্ ॥ 20.53 ॥
ততস্সম্প্রেষিতো দেৱৈঃ সর্ৱৱ্যাপী প্রভঞ্জনঃ ।
স তং প্রৱেশয়ামাস প্রোৱাচ ত্রিদশেশ্ৱৰম্ ॥ 20.54 ॥
দেৱানাং শাসনাদেৱ সমাগচ্ছং চ তৱত্কৃতে ।
তমানীয় পুৰং দিৱ্যং ব্রহ্মৱিষ্ণুপুৰস্সৰাঃ ॥ 20.55 ॥
ততো দেৱগণাঃ সর্ৱে শক্রেণ সহিতা গতাঃ ।
ঈশানো ভগৱান্ য়ত্র কৈলাসে পর্ৱতোত্তমে ॥ 20.56 ॥

নমস্কৃত্য মহাদেৱং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
প্ৰৱিষ্টাংস্তু য়থান্যায়ং পপ্ৰচ্ছ ভগৱান্ হৰঃ ॥ 20.57 ॥
কিমাগমনকাৰ্যং ৱঃ কুতো ৱো ভয়মাগতম্ ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
এষ ত্ৱাং প্ৰতি সম্প্ৰষ্টুং দেৱৰাজঃ শতক্ৰতুঃ ॥ 20.58 ॥
মোক্ষণং ব্ৰহ্মহত্যায়াঃ স্যাদ্যথা ৱৈ তথা কুৰু ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ৱাৰাণস্যাং ক্ৰতুং চেষ্ট্ৱা হয়মেধং য়থা ৱিধি ॥ 20.59 ॥
তীৰ্থয়াত্ৰাক্ৰমেণৈৱ ব্ৰহ্মহত্যা প্ৰণশ্যতি ।
নমস্কৃত্য ততো দেৱং সুৰাঃ কাশীপুৰং য়য়ুঃ ॥ 20.60 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় তত্ৰ চেষ্টো মখোত্তমঃ ।
পৌষ্কৰং নৈমিষাৰণ্যং কুৰুক্ষেত্ৰং তথা পুনঃ ॥ 20.61 ॥
কেদাৰং ভৈৰৱং তীৰ্থং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ।
ওঘতীৰ্থং প্ৰয়াগং চ প্ৰভাসং শশিভূষণম্ ॥ 20.62 ॥
বভ্ৰমুঃ সৰ্ৱতীৰ্থানি পৃথিৱ্যাং য়ানি কানি চ ।
কৃষ্ণমস্য শৰীৰাৰ্ধমৰ্ধং গৌৰং নিৰীক্ষ্য চ ॥ 20.63 ॥
ৱিস্ময়ং পৰমং জগ্মুঃ সৰ্ৱে দেৱগণাস্তথা ।
ৱাৰাণসীং পুৰীং গত্ৱা সুৰা ৱিজ্ঞাপয়ন্তি তম্ ॥ 20.64 ॥
অন্তৰিক্ষে পুৰী খ্যাতা ৱাৰাণস্যসমা তথা ।
পঞ্চক্ৰোশান্তৰে তস্যা ব্ৰহ্মহত্যা ন সৰ্পতি ॥ 20.65 ॥
পুৰাণে শ্ৰূয়তে দেৱ দেৱৰাজ শতক্ৰতো ।
য়াৱত্তিষ্ঠতি গঙ্গায়াং ৱাৰাণস্যাং সমাগমে ॥ 20.66 ॥
ন তাৱদ্ব্ৰহ্মহত্যা তু নিৰ্গমে পুনৰাৱিশেত্ ।

কাশ্যুৱাচ ॥
নাহং সমৰ্থা হৰণে মুক্ত্ৱা কাচিত্তু কল্পগাম্ ॥ 20.67 ॥
ব্ৰহ্মহত্যা য়থা নশ্যেদুপদেশং দদামি তে ।
শাণ্ডিল্যা নৰ্মদায়োগে য়াম্যে ভাগে তু নাৰ্মদে ॥ 20.68 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা মহাৰাজ ত্ৰীণি লিঙ্গানি চাৰ্চয়েত্ ।
পঞ্চব্ৰহ্মেশ্ৱৰং দেৱং পুষ্পেশ্ৱৰমথাপৰম্ ॥ 20.69 ॥
তৃতীয়ং তু তথা শক্ৰলিঙ্গং চৈৱ স্থণ্ডিলেশ্ৱৰম্ ।

শিৱেন কীৰ্তিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ॥ 20.70 ॥
কাশীপুৰ্যা ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা দেৱদেৱঃ শতক্ৰতুঃ ।
তং দেশং সমনুপ্ৰাপ্য সৰ্ৱং স্নানাদিকং ৱ্যধাত্ ॥ 20.71 ॥
তত্ ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহশ্চ সূৰ্যসঙ্ক্ৰমণং য়য়ৌ ।
শৰীৰাত্তস্য নিৰ্গত্য ব্ৰহ্মহত্যা হ ৱাসৱম্ ॥ 20.72 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদেকহত্যা তৱৈৱ কা ।
ব্ৰহ্মহত্যাসহস্ৰং হি তমঃ সূৰ্যোদয়ে য়থা ॥ 20.73 ॥
তীৰ্থেঽস্মিন্ন ৱিশেদ্ধত্যা য়োজনানি চতুৰ্দশ ।
এতস্মিন্নন্তৰে শক্ৰং প্ৰত্যক্ষং প্ৰাহ কল্পগা ॥ 20.74 ॥
শিৱমস্তু মহাৰাজ স্ৱগৃহং য়াহি সাম্প্ৰতম্ ।
ইতি তস্যা ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা নমস্কৃত্য তু নৰ্মদাম্ ॥ 20.75 ॥
দিৱ্যং য়ানং সমাৰূঢো মুদা পৰময়া য়ুতঃ ।
অপ্সৰোগণসঙ্কীৰ্ণং সিদ্ধগন্ধৰ্ৱসেৱিতম্ ॥ 20.76 ॥
তত্ৰাৰূঢঃ সুৰপতিৰ্যথাপূৰ্ৱং তথৈৱ চ ।
ধৃতদিৱ্যাতপত্ৰস্তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 20.77 ॥
স্তূয়মানঃ সুৰগণৈঃ প্ৰৱিৱেশামৰাৱতীম্ ।
শিৱেন কথিতং হ্যেতত্ পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ॥ 20.78 ॥
ময়া তু কথিতং ৰাজংস্তৱ ব্ৰহ্মৰ্ষিপূৰ্ৱকম্ ॥ 20.79 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ব্ৰহ্মহত্যাছেদনো নাম ৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 21

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ভূয়শ্চেচ্ছাম্যহং শ্ৰোতুং নৰ্মদাতীৰ্থকীৰ্তনম্ ।
তৃপ্তিং নৈৱাধিগচ্ছামি শৃণ্ৱন্নপি মহামুনে ॥ 21.1 ॥
ইদানীং শ্ৰোতুমিচ্ছামি ৰেৱাকুব্জাসমাগমম্ ।
আখ্যানসহিতং ব্ৰহ্মন্ কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ॥ 21.2 ॥
কুব্জিকা কৰ্মণা কেন ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতা ।
এতন্নস্তৱং পৰং ব্ৰহ্মন্ সংশয়ং ছেত্তুমৰ্হসি ॥ 21.3 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥

শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যাং সর্ৱপাপপ্রণাশিনীম্ ।
কথিতামীশ্ৱৰেণৈৱ পার্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য মে ॥ 21.4 ॥
ঋষীণাং ব্রহ্মমুখ্যানাং গণানাং চানুচাৰিণাম্ ।
নানাঋক্ষাণি সূর্যস্য জগদুদ্যোতকাৰিণঃ ॥ 21.5 ॥
শশিসূর্যোপগমনে তাৰা ভান্তি নভস্তলে ।
নান্যা পয়স্ৱিনী শক্তা সংসাৰার্ণৱতাৰণে ॥ 21.6 ॥
পিতৃদেৱমনুষ্যাণাং মুক্ত্ৱা চৈৱ তু কল্পগাম্ ।
তত্র স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ॥ 21.7 ॥
চান্দ্রায়ণসহস্রং চ ব্রহ্মকূর্চায়ুতং তথা ।
নর্মদাতোয়পানেন তুল্যং ভৱতি ৱা ন ৱা ॥ 21.8 ॥
তিলোদকপ্রদানেন পিতৃণাং প্রীতিৰক্ষয়া ।
গায়ন্তি পিতৰো গাথা তথৈৱ চ পিতামহাঃ ॥ 21.9 ॥
মাতামহাদ্যাঃ সততং সর্ৱ এৱ পৰস্পৰম্ ।
অপি স্যাত্ স্ৱকুলেঽস্মাকং পুত্রঃ পৰমধার্মিকঃ ॥ 21.10 ॥
হৱিস্তিলয়ুতং দদ্যাদ্যো ৰেৱাসলিলার্চিতম্ ।
ৱর্ষলক্ষং তথা তেন তৃপ্তা য়ামঃ পৰাং গতিম্ ॥ 21.11 ॥
য়জ্ঞক্রিয়া কৃতা তেন সমগ্রা ভূৰিদক্ষিণা ।
এতত্তে কথিতং ৰাজং শিৱেনোক্ত য়থা পুৰা ॥ 21.12 ॥
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্রাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
মা গয়াং গচ্ছ কৌন্তেয় মা গঙ্গাং মা সৰস্ৱতীম্ ॥ 21.13 ॥
তত্র গচ্ছ নৃপশ্রেষ্ঠ য়ত্র কুব্জা সনর্মদা ।
ৱাৰাণসীং প্রয়াগং চ গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ॥ 21.14 ॥
কেদাৰং কনখলং চ প্রভাসং শশিভূষণম্ ।
হৰিশ্চন্দ্রপুৰং চান্দ্রং শ্রীশৈলং ত্রিপুৰান্তকম্ ॥ 21.15 ॥
মাহেন্দ্র মলয়ং চৈৱ গোকর্ণং চ মহাবলম্ ।
কালঞ্জৰং নীলকণ্ঠং ত্র্যম্বকং ধূতকিল্বিষম্ ॥ 21.16 ॥
ৰুদ্রকোটিং হিমস্থানং ভৈৰৱং চ মহাপথম্ ।
তীর্থান্যেতানি চান্যানি কলাং নার্হন্তি ষোডশীম্ ॥ 21.17 ॥
নানাতীর্থসহস্রাণি পুৰাণে কীর্তিতানি চ ।
ব্রহ্মৱিষ্ণুশিৱোক্তং হি তত্প্রমাণং হি সিদ্ধয়ে ॥ 21.18 ॥
সোমে প্রসিদ্ধাঽমাৱাস্যা ৰেৱাকুব্জাসমাগমে ।
এৰণ্ড্যাং চণ্ডৱেগায়াং ৰেৱয়া সহ সঙ্গমে ॥ 21.19 ॥
ৰাজন্ দর্শে য়দা সোমঃ সংৱিশেদ্রৱিমণ্ডলে ।

ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্রান্তৌ ৱৈধৃতৌ ৱিষুৱে তথা ॥ 21.20 ॥
দক্ষোত্তৰায়ণে চৈৱ ষডশীতিমুখে তথা ।
দর্শে স্যাদ্ৱিংশতিগুণং ৱ্যতীপাতে সমাং শতঃ ॥ 21.21 ॥
সঙ্ক্ৰমে ৱৈধৃতৌ ৰাজং ছতার্ধং পৰিকীর্তিতম্ ।
অমাসোমসমায়োগে ৰাহুসোমসমাগমে ॥ 21.22 ॥
কুৰুক্ষেত্রাচ্ছতগুণং পুণ্যমাহ শিৱঃ স্ৱয়ম্ ।
বিল্ৱাম্ৰকং সিদ্ধলিঙ্গং ব্ৰহ্মহত্যাৱ্যপোহনম্ ॥ 21.23 ॥
দর্শনাত্ স্পর্শনাত্তস্য শিৱলোকে মহীয়তে ।
কুব্জেশ্ৱৰং তথৈৱান্যত্ ন তত্ পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 21.24 ॥
নর্মদাকুব্জিকামধ্যে নাগকন্যাভিৰর্চ্যতে ।
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ॥ 21.25 ॥
কালাগ্নিৰুদ্ৰসঙ্কাশং ভিত্ত্ৱা পাতালসঙ্গমম্ ।
সূর্যকোটিসমপ্ৰখ্যং প্ৰদীপ্তজ্ৱলনপ্ৰভম্ ॥ 21.26 ॥
উত্থিতং কল্পগামধ্যে দেৱাহ্ৱাহনকাম্যয়া ।
ওঙ্কাৰস্য য়ৱৈকেন হীনং লিঙ্গং নৃপোত্তম ॥ 21.27 ॥
পৃথিৱ্যাং য়ানি তীর্থানি লোকেঽস্মিন্ সচৰাচৰে ।
হীনান্ য়স্মাদ্যৱার্ধেন সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ॥ 21.28 ॥
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণানমাসোমসমাগমে ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ স্তূয়মানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 21.29 ॥
ধৃতদিৱ্যাতপত্ৰস্তু সর্ৱালঙ্কাৰভূষিতঃ ।
ত্ৰিংশচ্ছতসহস্ৰাণি ৱসেচ্ছিৱপুৰে শুভে ॥ 21.30 ॥
ত্যজেদ্ধি তত্ৰ য়ঃ প্ৰাণান্ন ৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ।
দশৱর্ষসহস্ৰাণি ৰাজা ৱিদ্যাধৰে পুৰে ॥ 21.31 ॥
ৰন্তিদেৱশ্চক্ৰৱর্তী শক্ৰতুল্যো মহীপতিঃ ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্ৰীমান্ সর্ৱধর্মভৃতাং ৱৰঃ ॥ 21.32 ॥
কণ্ৱাশ্ৰমপদে ৰম্যে সুৰাসুৰনিষেৱিতে ।
আখ্যানসহিতং ৰাজং ছৃণু ৱেদ য়থাক্ৰমম্ ॥ 21.33 ॥
তীর্থসঙ্খ্যাপ্ৰমাণং চ ইতিহাসং পুৰাতনম্ ।
হৰন্তি কে চ কার্তিক্যাং কৈলাসে পর্ৱতোত্তমে ॥ 21.34 ॥
ব্ৰহ্মাদয়ো গতাস্তত্ৰ ৱিষ্ণুশক্ৰপুৰোগমাঃ ।
উময়া সহিতো ৰুদ্ৰো গণকোটিসমন্ৱিতঃ ॥ 21.35 ॥
নন্দিস্কন্দমহাকালসুৰাসুৰনিষেৱিতঃ ।
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলাস্তীর্থানাং কোটয়স্তথা ॥ 21.36 ॥

তেষাং মধ্যে সমুত্থায় স্কন্দো ৱচনমব্ৰৱীত্ ।
কস্যৈতানি ৱিমানানি দীৱ্যন্তে দিৱি শঙ্কৰ ॥ 21.37 ॥
সাপ্তভৌমা গৃহা ৰম্যা হেমপ্ৰাকাৰতোৰণাঃ ।
গীতনৃত্যনিনাদেন কামিনীনাং মনোহৰাঃ ॥ 21.38 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
শৃণু স্কন্দ মহাভাগ কথ্যমানং য়থোদিতম্ ।
তীর্থদানপ্ৰভাৱেণ তীর্থজ্যেষ্ঠক্ৰমেণ তু ॥ 21.39 ॥
য়ে মৃতা নর্মদাতীৰে পর্ৱতেঽমৰকণ্টকে ।
মাহেশ্ৱৰাদিতীর্থেষু ভৃগুকচ্ছাৱসানতঃ ॥ 21.40 ॥
ইমানি য়ানি তীর্থানি লিঙ্গমূর্তিধৰাণি চ ।
সৰিতশ্চাপি গঙ্গাদ্যাস্তাসু দানপ্ৰভাৱতঃ ॥ 21.41 ॥
এতত্তে কথিতং স্কন্দ হর্ম্যাস্সন্তি সমুদ্ধৃতাঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এৱং পুৰা মহাৰাজ কৈলাসে পর্ৱতোত্তমে ॥ 21.42 ॥
ব্ৰহ্মা পপ্ৰচ্ছ তীর্থানাং শঙ্কৰং ৱিধিপূর্ৱকম্ ।
দেৱখাতানি সর্ৱাণি সৰিতঃ সাগৰাস্তথা ॥ 21.43 ॥
নদ্যঃ সর্ৱাশ্চ ভূপৃষ্ঠে গঙ্গাদ্যা গিৰিসম্ভৱাঃ ।
উত্তমাঃ কতিচিদ্দেৱ কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ॥ 21.44 ॥

হৰ উৱাচ ॥
কথয়ামি পৰং তীর্থং পৱিত্ৰং পাপনাশনম্ ।
কৌতুকেন ত্ৱয়া পৃষ্টা নদীনামুত্তমা নদী ॥ 21.45 ॥
সর্ৱাসাং সৰিতাং মধ্য উত্তমা সপ্তকল্পগা ।
সর্ৱেষাং জননী চেহ নদী ত্ৰৈলোক্যসুন্দৰী ॥ 21.46 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
সুৰসিন্ধুং পৰিত্যজ্য নর্মদা ৱর্ণ্যতে কথম্ ।
ৱিবুদ্ধং সর্ৱলোকানাং দেৱানাং চ ৱিশেষতঃ ॥ 21.47 ॥
ব্ৰহ্মণস্তু ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা অগস্ত্যো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
মধ্যে পদে নিয়ুক্তশ্চ ৱক্তুমেৱ ন য়ুজ্যতে ॥ 21.48 ॥
ধর্মাঃ সর্ৱে ৱেদমূলা ব্ৰাহ্মণা ৱেদসম্ভৱাঃ ।

ৱেদহীনা ন সিধ্যন্তি য়জ্ঞদানৱিধিক্রিয়াঃ ॥ 21.49 ॥
স্ৱয়ম্ভূর্ভগৱাং ছম্ভুঃ শম্ভুশ্চ ভগৱান্ হৰিঃ ।
ৱেদাশ্চ ভগৱাং ছম্ভুঃ কল্পগা শম্ভুসম্ভৱা ॥ 21.50 ॥
অৱ্যক্তাৱ্যক্তৰূপেণ জগতঃ কাৰণেচ্ছয়া ।
সংহাৰসৃষ্টিৰূপেণ প্ৰলয়োত্পত্তিকাৰিণী ॥ 21.51 ॥
ভগীৰথনেমিনীতা হৰিণাঽত্ৰাৱতাৰিতা ।
গঙ্গা সা জহ্নুনা পীতা মুনিনা চুলুকেন চ ॥ 21.52 ॥
ক্ৰুদ্ধঃ পীতৱা মুনিস্তাং তু স্থিতো ধ্যানপৰায়ণঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু সা তু তস্যোদৰে স্থিতা ॥ 21.53 ॥
ৱিস্ময়ো দেৱতানাং হি সমাপেদে কুতূহলম্ ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাঃ সৰ্ৱা গতৱা তস্যাশ্ৰমং প্ৰতি ॥ 21.54 ॥
শাপশঙ্কাকুলাত্মানো মুনিং ৱিজ্ঞাপয়ন্তি তে ।
মহানদীং মুনে মুঞ্চ পৱিত্ৰাং পাপনাশিনীম্ ॥ 21.55 ॥
মৰ্ত্যে ৱহতু সা নিত্যং লোকসন্তাপহাৰিণী ।
দেৱতা ঋষিপ্ৰোক্তেন মুক্তা তেন মহানদী ॥ 21.56 ॥
মুক্তা তু জহ্নুনা তত্ৰ তেন সা জাহ্নৱী স্মৃতা ।
সা তু কিং ৱৰ্ণ্যতে ব্ৰহ্মন্ পীতায়া জহ্নুনা পুৰা ॥ 21.57 ॥
ময়া চুলুকমাত্ৰেণ শোষিতাঃ সপ্তসাগৰাঃ ।
হৰিশ্চ ভগৱান্ শম্ভুশ্শম্ভুশ্চ ভগৱানিতি ॥ 21.58 ॥
ৱিন্ধ্যঃ সপ্তশৈলৰাজো নৰ্মদায়াঃ প্ৰভাৱতঃ ।
তেনোদ্ধতা দেৱমাৰ্গা ৱৰ্তমানানি ৱাৰিতাঃ ॥ 21.59 ॥
য়জ্ঞপৰ্ৱতপৰ্যঙ্কাৱুভৌ ৱিন্ধ্যস্তৌ পুৰা ।
ময়া নিৱাৰিতৌ বুদ্ধ্যা দেৱমাৰ্গ প্ৰৱৃত্তয়ে ॥ 21.60 ॥
এৱং ৱিগৰ্হিতো ব্ৰহ্মা সংৱাদেন পৰস্পৰম্ ।
ততস্তুষ্টাঃ সুৰাঃ সৰ্ৱে হ্যগস্ত্যং প্ৰতি ভাৰত ॥ 21.61 ॥
দেৱদুন্দুভয়ো নেদুঃ পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাত চ ।
ইতি তে কথিতো ৰাজন্নিতিহাসঃ পুৰাতনঃ ॥ 21.62 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কুব্জামাহাত্ম্যে একৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 22

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কথং নিৰ্ৱৰ্তিতো য়জ্ঞো ৰন্তিদেৱস্য ধীমতঃ ।
কণ্ৱাশ্ৰমপদে ৰম্যে ৱেৱাকুব্জাসমাগমে ॥ 22.1 ॥
নিখিলং শ্ৰোতুমিচ্ছামি কথয়স্ৱ শিৱোদিতম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণ্ৱন্তু মুনয়ঃ সৰ্ৱে শ্ৰোতুকামাস্সমাগমম্ ॥ 22.2 ॥
ময়া খ্যাতমিদং পুণ্যমিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
শণ্ডামৰ্কোঽথ ৰাজৰ্ষিৰ্মানসো ব্ৰহ্মণঃ সুতঃ ॥ 22.3 ॥
সূৰ্যতেজঃ সমপ্ৰখ্যস্তেজসা প্ৰজ্ৱলন্নিৱ ।
ব্ৰহ্মিষ্ঠঃ সত্যৱাদী চ ৱেদৱেদাঙ্গপাৰগঃ ॥ 22.4 ॥
ব্ৰহ্মচাৰী জিতক্ৰোধঃ সৰ্ৱভূতহিতে ৰতঃ ।
ষডশীতিসহস্ৰাণি মুনীনাং দীপ্ততেজসাম্ ॥ 22.5 ॥
তপস্তত্ৰৈৱ তপ্যন্তে মোক্ষোপায়ৱিচিন্তকাঃ ।
কন্দমূলফলাহাৰা জলাহাৰাস্তথা পৰে ॥ 22.6 ॥
মাসোপৱাসিনশ্চান্যে তথা পক্ষোপৱাসিনঃ ।
চৰন্তি কে সান্তপনং প্ৰাজাপত্যং তথৈৱ চ ॥ 22.7 ॥
চান্দ্ৰায়ণপৰাশ্চান্যে ব্ৰহ্মকূৰ্চাস্তথাপৰে ।
শণ্ডামৰ্কাশ্ৰিতাঃ সৰ্ৱে সৰ্ৱেষাং গুৰুৰেৱ চ ॥ 22.8 ॥
ৱেদধ্ৱনিতনিৰ্ঘোষৈৰ্দিৱং ভূমিং ৱ্যনাদয়ন্ ।
নিৰ্ধূমো জ্ৱলনস্তত্ৰ হূয়মানো হুতাশনঃ ॥ 22.9 ॥
কামক্ৰোধৱিনিৰ্মুক্তৈৰ্ব্ৰহ্মচাৰিজিতেন্দ্ৰিয়ৈঃ ।
শণ্ডামৰ্কাশ্ৰমং দিৱ্যং য়ুক্তং ব্ৰহ্মসমদ্ৱিজৈঃ ॥ 22.10 ॥
তথাকামফলৈৰ্ৱৃক্ষৈঃ পুষ্পিতৈস্তৱতিশোভিতম্ ।
সৰ্ৱাশ্ৰমগুৰুশ্চাসীদ্ৰন্তিদেৱো মহীপতিঃ ॥ 22.11 ॥
শাসিতা ধৰণী তেন সশৈলৱনকাননা ।
ন নৰাঃ শোকমাত্সৰ্যৰোগদাৰিদ্ৰ্যদুঃখিতাঃ ॥ 22.12 ॥
চিৰায়ুষঃ প্ৰজাঃ সৰ্ৱা ধনধান্যসমাকুলাঃ ।
স্ৱয়ং কামদুঘা গাৱঃ পৃথিৱী সস্যশালিনী ॥ 22.13 ॥
কৌশেয়ং পট্টসূত্ৰং চ সৰ্ৱেষাং ৱিমলং চিতম্ ।
পৰ্জন্যঃ কামৱৰ্ষী চ কালে কালে ঋতাৱৃতৌ ॥ 22.14 ॥
নানা পুৰাণি ৰম্যাণি হেমৰত্নান্ৱিতানি চ ।
নানা চামৰমালা চ হেমৰত্নাৱগণ্ঠিতা ॥ 22.15 ॥

কিঙ্কিণীজালসঞ্ছন্না মণিমালাৱিলম্বিতা ।
বুদ্বুদৈৰৰ্ধচন্দ্ৰেশ্চ পাৰিজাতকদম্বকৈঃ ॥ 22.16 ॥
গোপুৰৈশ্চ মহাদিৱ্যৈৰ্নানানকনিনাদিতা ।
নাট্যহৰ্ম্যৈশ্চ সঙ্গীতৈৰ্ৱিচিত্ৰকুসুমাৱৃতৈঃ ॥ 22.17 ॥
ভূমিৰ্হেমময়ী চৈৱ চৰ্চিতা য়ত্ৰ সঞ্চিতৈঃ ।
প্ৰাসাদশ্চ মহাৰত্নৈৰ্দেৱদেৱস্য শূলিনঃ ॥ 22.18 ॥
মেৰুমন্দৰকৈলাসে য়াদৃশশ্চ ৱিৰাজতে ।
নানাৰত্নশিলাভিশ্চ অনেকশিখৰোত্কৰৈঃ ॥ 22.19 ॥
চন্দ্ৰশালাগৱাক্ষৈশ্চ ৰত্নমালাৱিভূষিতৈঃ ।
শতাৰ্ধসাপ্তভৌমৈশ্চ তথৈৱায়ুতভূমিকৈঃ ॥ 22.20 ॥
চন্দ্ৰাননপতাকাভিৰ্যজ্ঞৈশ্চাপি ৱিৰাজিতা ।
এৱং ৱিধা নৃপশ্ৰেষ্ঠ সৰ্ৱশোভা সমন্ৱিতা ॥ 22.21 ॥
ৰন্তিদেৱস্য ৰাজৰ্ষেৰয়োধ্যানগৰী শুভা ।
ইত্থং শশাস ধৰণীং য়থা শক্ৰস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ॥ 22.22 ॥
নৃপো য়াগসহস্ৰৈশ্চ ভূমিপৃষ্ঠং দদাহ সঃ ।
পুৰোধসং ৱশিষ্ঠং চ পপ্ৰচ্ছ মুনিসত্তমম্ ॥ 22.23 ॥
কস্মিংস্তীৰ্থে তু নিৰ্ৱিঘ্না য়জ্ঞসিদ্ধিৰ্মহামুনে ।
ইতি তস্য ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা ৰাজৰ্ষেৰ্মুনিসত্তমঃ ॥ 22.24 ॥
উৱাচ ৰন্তিদেৱং চ ৱশিষ্ঠো ব্ৰহ্মৱিত্তমঃ ।
দুৰ্ৱাসাঃ কশ্যপো গৰ্গো নাৰদঃ পৰ্ৱতঃ ক্ৰতুঃ ॥ 22.25 ॥
অগ্নিশ্চ শৌনকশ্চৈৱ বৃহস্পতিৰথাঙ্গিৰাঃ ।
ভৃগুৰত্ৰিস্তথা ৱত্স্যঃ পুলস্ত্যঃ পুলহস্তথা ॥ 22.26 ॥
কাশ্যপো গালৱশ্চৈৱ ঋষ্যশৃঙ্গো ৱিভাণ্ডকঃ ।
অহং চ মুনয়শ্চৈতে মুনয়ো ব্ৰহ্মৱৰ্চসঃ ॥ 22.27 ॥
সৰ্ৱেষাং মতমেৱং ৱৈ মম চৈৱ নৰাধিপ ।
অন্যতীৰ্থাত্ পৰং তীৰ্থং পুৰাণে পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 22.28 ॥
কোটিকোটিগুণং পুণ্যং কল্পগা য়ত্ৰ ৱৰ্ততে ।
এৱমেৱেতি তং ব্ৰূয়াত্ সত্যমেতত্ত্ৱয়োদিতম্ ॥ 22.29 ॥
ততশ্চাজ্ঞাপয়ামাস ভৃত্যামাত্যপুৰোধসঃ ।
য়জ্ঞোপস্কৰসম্ভাৰঃ শীঘ্ৰমেৱ ৱিধীয়তাম্ ॥ 22.30 ॥
আদিদেশ ততো দূতান্নানাদেশেষু সত্ৱৰান্ ।
ঘোষণা ক্ৰিয়তাং ৰাষ্ট্ৰে সমাগচ্ছন্তু ভূমিপাঃ ॥ 22.31 ॥
আগতাস্তে ততঃ সৰ্ৱে ৰন্তিদেৱস্য শাসনাত্ ।

য়থা ৱিভৱশোভাঢ্যাঃ শক্রতুল্যা মহীভৃতঃ ॥ 22.32 ॥
গাৱশ্চ দশলক্ষাণি সৱত্সাশ্চ পয়স্ৱিনীঃ ।
হেমভাৰৈৰ্ভূষিতাশ্চ কামধেনুপয়স্ৱিনীঃ ॥ 22.33 ॥
লক্ষমেকং হয়ানাং তু অয়ুতং দন্তিনাং তথা ।
মণিমাণিক্যৰত্নানাং তত্র সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 22.34 ॥
অনেকানি সহস্রাণি কৰভানাং চ ভাৰত ।
দিৱ্যয়ানং সমাৰুহ্য সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 22.35 ॥
নানাতূৰ্যৈৰ্গীতৱাদ্যৈৰ্মেকলাতীৰমাগতঃ ।
তত্র মণ্ডপকুণ্ডানি য়জ্ঞয়ূপা হিৰণ্ময়াঃ ॥ 22.36 ॥
নানাভক্ষাণি ভোজ্যানি পক্ৱানি ৱিৱিধানি চ ।
নানাভৰণৰত্নৈশ্চ ব্ৰাহ্মণাঃ সমলঙ্কৃতাঃ ॥ 22.37 ॥
য়জ্ঞদীক্ষাং চ জগ্রাহ পত্ন্যা সহ নৰাধিপঃ ।
ততঃ প্রৱৰ্তিতো য়জ্ঞো ৰেৱাতীৰে সুশোভনে ॥ 22.38 ॥
তত্র জ্ৱলতি নিৰ্ধূমঃ প্রত্যক্ষো হৱ্যৱাহনঃ ।
ব্ৰহ্মশক্রাদয়ো দেৱা লোকপালা মৰুদ্গণাঃ ॥ 22.39 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱাশ্চ সাধ্যাশ্চ ৱসৱশ্চন্দ্রভাস্কৰৌ ।
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলাঃ সৰ্ৱতীৰ্থানি চাপগা ॥ 22.40 ॥
মাতৰঃ সিদ্ধগন্ধৰ্ৱাঃ সয়ক্ষোৰগৰাক্ষসাঃ ।
উময়া সহিতো ৰুদ্রো ৱিষ্ণুশ্চৈৱ সুৰেশ্ৱৰঃ ॥ 22.41 ॥
সৰ্ৱেষা য়জ্ঞভাগাংশ্চ পৃথক্ পৃথগকল্পয়ত্ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ ৱেদধ্ৱনি নিৱেদিতম্ ॥ 22.42 ॥
ৱিস্মিতা হ্যভৱন্ সৰ্ৱে শ্ৰুত্ৱা স্মৃতিভয়ানকম্ ।
দানৱা বলৱন্তোঽদ্য তে ক্ৰৌঞ্চপুৰৱাসিনঃ ॥ 22.43 ॥
মহাবাহুঃ সুবাহুশ্চ দৈত্যকোটিসমাৱৃতাঃ ।
আগতা নৰ্মদা তীৰে সভৃত্যবলৱাহনাঃ ॥ 22.44 ॥
দক্ষিণাং দিশমাশ্রিত্য য়জ্ঞৱিঘ্নং ৱিচক্রিৰে ।
ব্ৰহ্মাদ্যা মুনয়ঃ সৰ্ৱে ভয়ত্ৰস্তাশ্চ কম্পিৰে ॥ 22.45 ॥
উৱাচ ৱচনং ব্ৰহ্মা দেৱতুল্যং পুৰোধসম্ ।
ময়া ৱিধিৰ্ৱিস্মৃতশ্চ মন্ত্রাদীনাং মহাভয়াত্ ॥ 22.46 ॥
উৱাচ ৰন্তিদেৱং চ য়জ্ঞধ্ৱংসং নিৱাৰয় ।
ব্ৰহ্মিষ্ঠস্তদ্ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা ৰন্তিদেৱো মহীপতিঃ ॥ 22.47 ॥
য়দি মে ৱিদ্যতে সত্যং শিৱভক্তিপৰা মতিঃ ।
দৈত্যৰাক্ষসদুষ্টাশ্চ য়ে চান্যে ৱিঘ্নকাৰকাঃ ॥ 22.48 ॥

সর্ৱে তে ৱিলয়ং য়ান্তি তমঃ সূর্যোদয়ে য়থা ।
পশ্যন্তু মম সামর্থ্যং দেৱা ৱিগতকল্মষাঃ ॥ 22.49 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো ৰাজন্ কুশাগ্রেণ তু নার্মদঃ ।
প্ৰৱাহো দুষ্টৰক্ষার্থং দক্ষিণস্যাং প্রকল্পিতঃ ॥ 22.50 ॥
ৱিষ্ণুশ্চৈৱ স্মৃতস্তত্র শঙ্খচক্রগদাধৰঃ ।
উত্তৰে দেৱয়ানস্য প্ৰৱাহঃ পৰিকল্পিতঃ ॥ 22.51 ॥
এৱং কৃত্ৱা তু ঘোৰেণ দেৱমন্ত্রেণ সুব্রতঃ ।
জুহাৱাহৱনীয়ে তু কুণ্ডে বিল্ৱাম্রৱেতসম্ ॥ 22.52 ॥
তস্মাত্ সমুত্থিতং লিঙ্গং জ্ৱলত্ কালানলপ্রভম্ ।
নান্তো নাদির্ন মধ্যং চ তস্য লিঙ্গস্য ভাৰত ॥ 22.53 ॥
ততঃ সুৰাসুৰাঃ সর্ৱে চক্রুঃ স্তোত্রমিদং পুৰঃ ।
ওং নমো ভুৱনেশায় আদিদেৱ নমোঽস্তু তে ॥ 22.54 ॥
চৰাচৰখ্যাপকায় সৃষ্টিসংহাৰকাৰিণে ।
স্তোত্রং শ্ৰুত্ৱা মহাদেৱঃ শান্তৰূপো জগত্ পতিঃ ॥ 22.55 ॥
বভূৱ পৰমপ্রীতশ্চৰাচৰগুৰুস্তদা ।
তদ্দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং কর্ম ৰন্তিদেৱস্য ধীমতঃ ॥ 22.56 ॥
আগত্য দানৱাধীশো ৰন্তিদেৱমপূজয়ত্ ।
আদেশো দীয়তাং মহ্যং কিং কৰোমীতি চাব্রৱীত্ ॥ 22.57 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা প্রহসন্নিৱ ভাৰত ।
আতিথ্যকালে সম্প্রাপ্তে য়জ্ঞভাগং ৱদামি তে ॥ 22.58 ॥
দেৱানাং য়জ্ঞভাঙ্গং চ দানৱানাং চ সর্ৱশঃ ।
পৰিকল্প্য য়থান্যায়ং মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 22.59 ॥
স্ৱং স্ৱং য়ানং সমাৰুহ্য দানৱাস্তে চ সর্ৱশঃ ।
লিঙ্গং বিল্ৱাম্রকং নাম জুষ্টং দৈৱৈর্জগত্ পতেঃ ॥ 22.60 ॥
নমস্কৃত্য মহাদেৱং ৰন্তিদেৱং প্রতুষ্টুৱুঃ ।
ততঃ প্রমুদিতা দেৱা ৰন্তিদেৱমপূজয়ন্ ॥ 22.61 ॥
উময়া সহ দেৱেশং গণকোটিসমন্ৱিতম্ ।
ব্রহ্মা ৱিষ্ণুশ্চ দেৱাশ্চ ৱৰং দত্ত্ৱা দিৱং য়য়ুঃ ॥ 22.62 ॥
গতেষু তেষু দেৱেষু ৰন্তিদেৱঃ পুৰং য়য়ৌ ।
কদাচিদ্ৱৃত্রহা তত্র ব্রহ্মহত্যাসমাৱৃতঃ ॥ 22.63 ॥
ৰেৱাকুব্জাসমায়োগে সর্ৱং স্নানাদিকং ৱ্যধাত্ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহস্তু সূর্যসঙ্কাশতেজসঃ ॥ 22.64 ॥
শৰীৰাত্তস্য নির্গত্য ব্রহ্মহত্যাহ ৱাসৱম্ ।

অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাদেকহত্যা তৱৈৱ কা ॥ 22.65 ॥
ব্ৰহ্মহত্যাসহস্ৰং হি তমঃ সূৰ্যোদয়ে য়থা ।
তীৰ্থেঽস্মিন্ ৱিনশেদ্যাৱদ্যোজনানি চতুৰ্দশ ॥ 22.66 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে শক্ৰং প্ৰত্যক্ষং প্ৰাহ কল্পগা ।
শান্তিস্তেঽস্তু মহাভাগ য়থেষ্টং গচ্ছ সাম্প্ৰতম্ ॥ 22.67 ॥
ইতি তস্যা ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা তাং নমস্কৃত্য কল্পগাম্ ।
দিৱ্যয়ানং সমাৰুহ্য মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 22.68 ॥
অপ্সৰোগণসংয়ুক্তং দিৱ্যগন্ধৰ্ৱনাদিতম্ ।
তত্ৰাৰূঢঃ সুৰপতিৰ্যথা পূৰ্ৱং তথৈৱ সঃ ॥ 22.69 ॥
ধৃতদিৱ্যাতপত্ৰস্তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
স্তূয়মানঃ সুৰগণৈঃ প্ৰৱিৱেশামৰাৱতীম্ ॥ 22.70 ॥
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ।
ময়া চ কথিতং ৰাজংস্তৱ ব্ৰহ্মৰ্ষিপূৰ্ৱকম্ ॥ 22.71 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে বিল্ৱাম্ৰকোত্পত্তিৱৰ্ণনো নাম দ্ৱাৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 23

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
হৰিকেশ ইতি খ্যাতঃ শালগ্ৰামে দ্ৱিজোত্তমঃ ।
শিলোঞ্ছৱৃত্তিৰ্ধৰ্মাত্মা সত্যৱ্ৰতপৰায়ণঃ ॥ 23.1 ॥
ব্ৰাহ্মণী সুৱ্ৰতা তস্য ধৰ্মপত্নী য়শস্ৱিনী ।
পতিৱ্ৰতা মহাভাগা পতিশুশ্ৰূষণে ৰতা ॥ 23.2 ॥
কালে ঋতুমতী সা তু ঋতুগামী চ স দ্ৱিজঃ ।
তস্য পুত্ৰশতং জজ্ঞে কপিলাপুৰমাশ্ৰিতম্ ॥ 23.3 ॥
শিলোঞ্ছৱৃত্তিয়োগেন প্ৰস্থমেকমুপাৰ্জয়ত্ ।
ক্ষুত্ক্ষামাঃ তে চ শিশৱো ৰুদন্তি কৰুণং ততঃ ॥ 23.4 ॥
শিশূন্ বুভুক্ষিতান্ দৃষ্ট্ৱা মাতা শোকাৰ্তিৱিহ্ৱলা ।
গৰ্হয়ন্তী সুদুঃখাৰ্তা ব্ৰাহ্মণী পতিমব্ৰৱীত্ ॥ 23.5 ॥
ৱৃদ্ধৌ চ মাতাপিতৰৌ সাধ্ৱী ভাৰ্যা সুতঃ শিশুঃ ।
ভৰণীয়াঃ প্ৰয়ত্নেন এষ ধৰ্মঃ সনাতনঃ ॥ 23.6 ॥
ভৰণং পোষ্যৱৰ্গস্য পুত্ৰাণাং চ ৱিশেষতঃ ।

এতচ্ছ্রুত্ৱা তু ৱচনং ব্ৰাহ্মণ্যাঃ শোকৱিহ্ৱলঃ ॥ 23.7 ॥
হৰিকেশোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ব্ৰাহ্মণীং প্ৰতি ভাৰত ।
ন ময়া সঞ্চিতং ধান্যং ন ৱিত্তং গৃহমেধিনা ॥ 23.8 ॥
গ্ৰামে গ্ৰামে ভিক্ষয়িত্ৱা সৱিভাগং পৃথক্ পৃথক্ ।
দদামি পৰমং ধান্যং নান্যাং ৱৃত্তিং তু কাৰয়ে ॥ 23.9 ॥

ব্ৰাহ্মণ্যুৱাচ ॥
বালহত্যাসমং পাপং বালে ৱৃদ্ধে ক্ষুধাৰ্দিতে ।
তস্মাত্ প্ৰতিগ্ৰহং কৃত্ৱা ভৰ্তৱ্যা মম পুত্ৰকাঃ ॥ 23.10 ॥
পুত্ৰেণ লোকং জয়তি পুত্ৰেণ সুখমেধতে ।
পুত্ৰেণ স্ৱৰ্গমাপ্নোতি পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ॥ 23.11 ॥
অম্বৰীষস্য নৃপতেৰয়োধ্যাধিপতেঃ কিল ।
ৱৰ্তমানে মহায়জ্ঞে কুৰুক্ষেত্ৰে দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 23.12 ॥
গতাশ্চ ব্ৰাহ্মণাস্তত্ৰ প্ৰতিগ্ৰহজিঘৃক্ষয়া ।
গাঃ কাঞ্চনং ধনং প্ৰাপ্য শালগ্ৰামনিৱাসিনঃ ॥ 23.13 ॥
নানাভৰণশোভাঢ্যা আগতাঃ সমলঙ্কৃতাঃ ।
য়াহি য়ত্ৰ দ্ৱিজাঃ সৰ্ৱে শালগ্ৰামনিৱাসিনঃ ॥ 23.14 ॥
সুতাৰ্থং হৰিকেশোঽথ ৰক্ষিতে কুৰুজাঙ্গলে ।
অম্বৰীষস্য নৃপতেৰ্ৱৰ্তমানে মহামখে ॥ 23.15 ॥
গৃহীত্ৱা ব্ৰাহ্মণীং পুত্ৰান্ কুৰুক্ষেত্ৰং জগাম হ ।
প্ৰৱিষ্টশ্চাধ্ৱৰে তস্মিন্ য়ত্ৰ তে সন্তি ঋত্ৱিজঃ ॥ 23.16 ॥
ব্ৰহ্মঘোষস্ৱৰৈৰেৱ স দৃষ্ট্ৱা দিৱি দেৱতাঃ ।
য়মোঽঙ্গিৰামুনিৰ্ৱিষ্ণুৰ্ৱশিষ্ঠো দক্ষ এৱ চ ॥ 23.17 ॥
বৃহদ্ৱিষ্ণুঃ প্ৰসন্নাত্মা শাতাতপপৰাশৰৌ ।
আপস্তম্বোশনোৱ্যাসাঃ কাত্যায়নবৃহস্পতী ॥ 23.18 ॥
হাৰীতঃ শঙ্খলিখিতৌ য়াজ্ঞৱল্ক্যোঽথ গৌতমঃ ।
দুৰ্ৱাসাঃ কাশ্যপো গৰ্গো ভাৰদ্ৱাজোঽত্ৰিৰেৱ চ ॥ 23.19 ॥
নাৰদঃ পৰ্ৱতশ্চৈৱ পুলস্ত্যঃ পুলহঃ ক্ৰতুঃ ।
ৱিভাণ্ডকো ভৃগুশ্চৈৱ শাকটো বাদৰায়ণঃ ॥ 23.20 ॥
বালখিল্যা ব্ৰহ্মপুত্ৰা ব্ৰহ্মতেজো ৱপুৰ্ধৰাঃ ।
অষ্টাশীতিসহস্ৰাণি ব্ৰহ্মদণ্ডং সমাৰুহন্ ॥ 23.21 ॥
অম্বৰীষো মহাৰাজ দৃষ্ট্ৱা ব্ৰাহ্মণপুঙ্গৱম্ ।
ব্ৰহ্মৰ্ষীংস্তান্নমস্কৃত্য অৰ্ঘপাদ্যৈৰপূজয়ত্ ॥ 23.22 ॥

কিমৰ্থমাগতো ৱিপ্রসভাৰ্যঃ সহপুত্ৰকৈঃ ।
অনুগ্রহমিমং মন্যে য়ন্মাং ৱদসি সুৱ্রত ॥ 23.23 ॥
আতিথ্যকালে সম্প্রাপ্তো য়াচয়স্ৱ য়থোচিতম্ ।

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
ৱিত্তং ৱৰ্ষশতং য়াৱদেকৈকায় সুতায় মে ॥ 23.24 ॥
ত্ৱং দেহি জীৱনায়াশ হোমধেনুং তথোত্তমাম্ ।
অয়ুতং তু গৱাং ভূপ হেমভাৰপৰিষ্কৃতম্ ॥ 23.25 ॥
কোটিমেকাং হিৰণ্যস্য ৱস্ত্রভূষণমুত্তমম্ ।
ইতি তস্য ৱচঃ শ্রুত্ৱা দ্ৱিজস্য পৃথিৱীপতিঃ ॥ 23.26 ॥
শ্রদ্ধয়া পৰয়া য়ুক্তঃ সৰ্ৱং দত্ত্ৱা য়থোদিতম্ ।
শালগ্রামপদং য়ানৈঃ শীঘ্রং প্রাৱেশয়ত্ততঃ ॥ 23.27 ॥
ক্রতুমিষ্ট্ৱা স ৰাজৰ্ষিৰ্মুমুদে দেৱৱচ্চিৰম্ ।
নানাৱিধান্ স ভুক্ত্ৱাহথ ভোগান্ পত্নীসুতৈঃ সহ ॥ 23.28 ॥
কালান্তৰে ততঃ প্রাপ্তে ঋষিৰ্মৃত্যুৱশং গতঃ ।
মৰুদেশে নিৰুদকে ব্রহ্মৰক্ষস্ত্ৱমাগতঃ ॥ 23.29 ॥
ৰাজপ্রতিগ্রহাদ্দুষ্টাত্ পুনৰ্জন্ম ন ৱিদ্যতে ।
ব্রাহ্মণ্যং য়ঃ পৰিত্যজ্য দ্রৱ্যলোভেন মোহিতঃ ॥ 23.30 ॥
ৱিষয়ামিষলুব্ধস্তু কুৰ্যাদ্রাজ প্রতিগ্রহম্ ।
নৰকে ৰৌৰৱে ঘোৰে তস্যেহ পতনং ধ্রুৱম্ ॥ 23.31 ॥
ৱৃক্ষাদাৱাগ্নিনা দগ্ধাঃ প্ৰৰোহন্তি ৱনাগমে ।
ৰাজপ্রতিগ্রহাদ্দগ্ধা ন প্ৰৰোহন্তি কৰ্হিচিত্ ॥ 23.32 ॥
শোচন্তি পূৰ্ৱ জন্মানি অন্যজন্মকৃতানি চ ।
ভাৰ্যাপুত্ৰকৃতেনৈৱ গতোহহং নৰকাৰ্ণৱম্ ॥ 23.33 ॥
এৱমুক্ত্ৱা কুৰুক্ষেত্ৰং পুত্ৰদাৰাদিভিঃ সহ ।
তত্র দ্ৱাদশৱৰ্ষাণি উষিত্ৱা সুবুভুক্ষিতঃ ॥ 23.34 ॥
উচ্ছিষ্টং কশ্মলং ভুঙ্ক্তে ৰাক্ষসীং য়োনিমাশ্রিতঃ ।
ৱাৰাণসীং প্রয়াগং তু পুষ্কৰং নৈমিষং তথা ॥ 23.35 ॥
গঙ্গাসাগৰসম্ ভেদং ক্ষেত্ৰং কনখলং তথা ।
কেদাৰং চ মহাপুণ্যং প্রভাসং শশিভূষণম্ ॥ 23.36 ॥
অটিত্ৱা সৰ্ৱতীৰ্থানি পাপয়োনিৰতো নৃপ ।
চিন্তয়ামাস দেহং মে ন নিৱৃত্তং কথঞ্চন ॥ 23.37 ॥
তস্মাত্ পাপৱিশদ্ধ্যৰ্থং প্রৱিশামি হুতাশনম্ ।

ভাৰ্যা তস্য সপুত্ৰা ৱৈ ভৰ্তাৰং সুৱ্ৰতাঽব্ৰৱীত্ ॥ 23.38 ॥
কিঞ্চিদ্ৱিজ্ঞাপয়ামি ত্ৱাং য়দি মাং মন্যসে ৱিভো ।
ক্ষণমাত্ৰেণ দুঃখেন সাধয়ামি সুখং বহু ॥ 23.39 ॥
ব্ৰাহ্মণস্য হি ধৰ্মোঽয়ং সৰ্ৱস্তদ্ৱহ্নিসাধনেন ।
তত্সমাহৃত্য দাৰূণি প্ৰদীপ্য চ হুতাশনম্ ॥ 23.40 ॥
অহং ৱিশাম্যৱিধৱা ভৰ্তাৰং প্ৰথমং দ্ৰুতম্ ।
ন পশ্যামি পতন্তং ৱৈ জ্ৱলনে দাৰুণে ভৃশম্ ॥ 23.41 ॥
উক্তা সাঽকাশৱাণ্যা চ মা তে মৃত্যুভয়ং শুভে ।
শ্ৰূয়তাং মম ৱাক্যং হি য়থা ধৰ্মো ন হীয়তে ॥ 23.42 ॥
কুব্জাৰেৱাসমায়োগে ব্ৰহ্মৰক্ষোৱিমোক্ষণম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়াতি বিল্ৱাম্ৰকমৰ্চনাত্ ॥ 23.43 ॥
লভতে ব্ৰহ্মলোকং চ ৰক্ষোয়োনেশ্চ মোক্ষণম্ ।

ব্ৰহ্মৰাক্ষস উৱাচ ॥
কাঽসি ত্ৱং চ ৱৰাৰোহে কস্য চাসি য়শস্ৱিনি ॥ 23.44 ॥
অনুগ্ৰহাৰ্থং ভূতানাং পূৰ্ৱজন্ম কৃতৈঃ শুভৈঃ ।

আকাশৱাণ্যুৱাচ ॥
ধন্যাঽহং সৰ্ৱভূতানামৱ্যক্তাৱ্যক্তৰূপিণী ॥ 23.45 ॥
এৱমুক্ত্ৱা তু সা দেৱী তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ।
পুত্ৰদাৰান্ৱিতো নত্ৱা হৰিকেশঃ সুৰেশ্ৱৰম্ ॥ 23.46 ॥
সম্প্ৰাপ্ত সুমুদায়ুক্তঃ কুব্জাৰেৱাসমাগমম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা য়থান্যায়মৰ্চয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ॥ 23.47 ॥
হুতাশনং প্ৰৱিৱিশুঃ স্মৃত্ৱা দেৱং হাৰিং হৰম্ ।
স্ৱীয়ং গৃহমিৱাক্লেশাঃ কামক্ৰোধৱিৱৰ্জিতাঃ ॥ 23.48 ॥
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহাস্তু ব্ৰহ্মতেজোৱপুৰ্ধৰাঃ ।
দিৱ্যয়ানং সমাৰুহ্য ব্ৰহ্মলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 23.49 ॥
পুত্ৰদাৰসমায়ুক্তো হৰিকেশো নৃপোত্তম ।
তস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদ্দিৱি দীৱ্যতি দেৱৱত্ ॥ 23.50 ॥
শতমষ্টোত্তৰং তত্ৰ লিঙ্গানাং পুণ্যসঙ্গমে ।
মাৰ্কণ্ডেশ্ৱৰমিত্যেকং মধুৰেশ্ৱৰমেৱ চ ॥ 23.51 ॥
শূলপাণিং তথৈৱান্যমগস্ত্যেশ্ৱৰমেৱ চ ।
এতান্যন্যানি চৈৱেহ সিদ্ধলিঙ্গানি সন্তি ৱৈ ॥ 23.52 ॥

এতত্ সর্ৱং য়থা ন্যায়ং কথিতং তৱ সুৱ্রত ।
কুব্জাৰেৱাসমায়োগং সুৰাসুৰনিষেৱিতম্ ॥ 23.53 ॥
প্রাতর্যঃ কীর্তয়েদ্ভক্ত্যা নর্মদাং সপ্তকল্পগাম্ ।
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তঃ স শৈৱং লভতে পুৰম্ ॥ 23.54 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কুব্জামাহাত্ম্যে ত্রয়োৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 24

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
সমুত্পত্তিং চ কুব্জায়া য়স্যাং ৱিমলমানসাঃ ।
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তা গন্ধর্ৱো ৰগৰাক্ষসাঃ ॥ 24.1 ॥
এতদ্ৱৈ শ্রোতুমিচ্ছামি ৱিস্তৰেণ মহামুনে ।
কথ্যতাং মুনিশার্দূল সমাখ্যানং পুৰাতনম্ ॥ 24.2 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যাং সর্ৱপাপপ্রণাশিনীম্ ।
চিত্রাঙ্গদঃ শক্রসুতো গন্ধর্ৱঃ কামমোহিতঃ ॥ 24.3 ॥
সমালম্ব্য কুমাৰীণাং দশলক্ষাণি ভাৰত ।
ৰেমে য়থেচ্ছয়া সোঽপি পশ্চান্ মুক্তশ্চ কিল্ৱিষাত্ ॥ 24.4 ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি য়থাৱৃত্ত পুৰাতনম্ ।
সুৱর্ণো নাম গন্ধর্ৱস্তস্য ভার্যা য়শস্ৱিনী ॥ 24.5 ॥
হেমগর্ভেতি ৱিখ্যাতা শক্রস্যেৱ য়থা শচী ।
সুতা তস্যাঃ সুকামেতি ৱিদিতানঙ্গমোহিনী ॥ 24.6 ॥
ৰূপয়ৌৱনসম্পন্না ঊঢা ৱৈ ধনদেন সা ।
গৌর্যাৰাধনয়োগেন তস্যাঃ পুত্রোঽপ্যজায়ত ॥ 24.7 ॥
কেতুমাল ইতি খ্যাতো ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ।
শশিৰেখা প্রিয়া তস্য ভার্ৱ্যা ৱৈ ৰূপশালিনী ॥ 24.8 ॥
দ্ৱে কন্যে জনয়ামাস ৰতিঃ প্রীতির্মনোৰমে ।
দদৌ স কামদেৱায় পাণিগ্রহণপূর্ৱকম্ ॥ 24.9 ॥
কন্যানাং দশলক্ষাণি ভূষণৈর্ভূষিতানি চ ।
তাস্তু য়ানসমাৰূঢাঃ কামৰূপা মনোৰমাঃ ॥ 24.10 ॥

ৱিচিত্ৰৱস্ত্ৰাভৰণা গৌৰ্যাৰাধন তত্ পৰা ।
তাৱন্ন ভুজ্যতে তাভিস্তাম্বূলং ভোজনাদিকম্ ॥ 24.11 ॥
য়াৱন্ন কাৰ্যমস্মাভিৰিতি সঙ্কল্পমাদধুঃ ।
নিত্যং তৈৰ্যত্ৰিকং তাস্তু চক্ৰুঃ সৰ্ৱা সমাহিতা ॥ 24.12 ॥
ৱসন্তে সমনুপ্ৰাপ্তে দ্ৰষ্টুং প্ৰেক্ষণকং পুৰা ।
পুষ্পকেণ ৱিমানেন জগ্মুস্তা ইন্দ্ৰমন্দিৰম্ ॥ 24.13 ॥
ক্ৰীডয়িত্ৱা য়থা ন্যায়ং মদিৰামদৱিহ্ৱলাঃ ।
অদৃষ্টৈৰেৱ ভৱানীং তাশ্চক্ৰে তাম্বূলভক্ষণম্ ॥ 24.14 ॥
চিত্ৰাঙ্গদস্য চাপাৰং ৰূপং দৃষ্ট্ৱা ৱৰাঙ্গনাঃ ।
মোহিতা নাঽভিজানন্তি মদিৰোন্মত্তমানসাঃ ॥ 24.15 ॥
তৈশ্চাপি কামিতাঃ সৰ্ৱা গন্ধৰ্ৱ্যো মুদিতাননাঃ ।
নানাৱিধৈস্তথা কাৰ্যৈশ্চিক্ৰীডুৰ্মন্মথাদ্দিৱি ॥ 24.16 ॥
অতীতে ৱত্সৰে তাস্তু গন্ধৰ্ৱপুৰমাগতাঃ ।
গৌৰীং দ্ৰষ্টুং সমাজগ্মুৰুমা মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ॥ 24.17 ॥
নমস্কৃত্য ততো দেৱীমিদং ৱচনমব্ৰুৱন্ ।
ৰক্ষস্ৱাস্মাকমীশানি চ্যুতানাং নিয়মাত্ স্ৱকাত্ ॥ 24.18 ॥
ততশ্চুকোপ দেৱী তান্ পাপকৰ্মৰতান্ প্ৰতি ।
ব্ৰতাদিকং হতা য়ে য়ে পৰদাৰাৱিদূষকাঃ ॥ 24.19 ॥
অপত্ৰপা দুৰাচাৰাঃ সৰ্ৱলোকবহিষ্কৃতাঃ ।
তদধৰ্মস্য পাপস্যানিষ্কৃতিৰ্ধৰণীতলে ॥ 24.20 ॥
কুমাৰীং কাময়েদ্যস্তু কামলোভেন মোহিতঃ ।
ষষ্টিৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৱিষ্ঠায়াং জায়তে কৃমিঃ ॥ 24.21 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজংস্ততশ্চৈত্ৰাঙ্গদঃ স্তুৱন্ ।
প্ৰণম্য শিৰসা দেৱীমিদং ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 24.22 ॥
শাপস্য স ভয়াদ্ভূৰি ৱিললাপ নৰাধিপ ।
অকাৰ্যং কৃতমস্মাভিৰ্গন্ধৰ্ৱতনয়ান্ৱিতৈঃ ॥ 24.23 ॥
প্ৰায়শ্চিত্তং কিমস্যাদ্য পাপস্য গদ নিষ্কৃতিম্ ।
উৱাচ ৱচনং দেৱী গন্ধৰ্ৱং কামমোহিতম্ ॥ 24.24 ॥
ধৰ্মক্ৰিয়াৱিলুপ্তস্য স্ৱৰ্গলোকচ্যুতস্য চ ।
কুমাৰীদূষণে পাপং মহতাং লোমহৰ্ষণম্ ॥ 24.25 ॥
কুমাৰীদূষণে পাপে নিষ্কৃতিৰ্ন ৱিধীয়তে ।
মম গন্ধৰ্ৱকন্যাশ্চ মধুপানৈৰ্ৱিডম্বিতাঃ ॥ 24.26 ॥
য়ূয়ং ত্ৱনেন পাপেন গন্ধৰ্ৱাঃ কামমোহিতাঃ ।

কুব্জাৱামনহীনাঙ্গা ভৱিষ্যথ সহস্রশঃ ॥ 24.27 ॥
দিৱ্যৱৰ্ষসহস্রং তু মৰ্ত্যলোকে চৰিষ্যথ ।
কন্যাৱিকৃতদোষেণ কুব্জামৰ্কটকাননাঃ ॥ 24.28 ॥
স্ৱকৰ্মকৃতদোষেণ পাপং ভুঞ্জন্তু ভূতলে ।
এৱ শপ্তাস্তু তে দেৱ্যা সৰ্ৱে মৰ্ত্য সমাগমন্ ॥ 24.29 ॥
শোচন্তঃ স্ৱানি কৰ্মাণি পূৰ্ৱজন্মকৃতানি চ ।
বভ্রমুঃ সৰ্ৱতীৰ্থানি লোকে চৈৱ চৰাচৰে ॥ 24.30 ॥
ৱিষণ্ণৱদনাস্সৰ্ৱে পাপেনাঽনেন কাৰ্ষিতাঃ ।
শাপস্যাঽন্তং ন ৱিন্দন্তি সৰ্ৱতীৰ্থান্ ভ্রমন্ত্যপি ॥ 24.31 ॥
একৱিংশতিলক্ষাণি গন্ধৰ্ৱাণি তথাঽনঘ ।
ন দেৱা ন চ তীৰ্থানি পাপস্যাঽস্য ৱিশুদ্ধয়ে ॥ 24.32 ॥
নান্যদ্ৱা য়ুজ্যতে কৰ্ম মুক্ত্ৱা চৈৱ হুতাশনম্ ।
কৰ্মণাং দোষদাহেন মুঞ্চামঃ পাপকৰ্মণঃ ॥ 24.33 ॥
দত্তোঽস্মাকং মহাশাপো পাপমাৰ্গনিৱৰ্তকঃ ।
এতস্মিন্নন্তৰে প্রাপ্তঃ সকুবেৰঃ পুৰাধিপঃ ॥ 24.34 ॥
সম্প্রাপ্তো নৈমিষাৰণ্যে য়ত্র চিত্রাঙ্গদাদয়ঃ ।
তান্ দৃষ্ট্ৱা সোঽব্রৱীদ্দেৱঃ ক্ষণমাত্রং প্রতীক্ষত ॥ 24.35 ॥
উমামাহেশ্ৱৰে য়াৱদ্ৱচ্মি গত্ৱা য়থোদিতম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱঃ কৈলাসং পৰ্ৱতোত্তমম্ ॥ 24.36 ॥
সাষ্টাঙ্গং চ নমস্কৃত্য উময়া সহিতং হৰম্ ।
জয় দেৱি সুৰেশানি সংসাৰাৰ্ণৱতাৰিণি ॥ 24.37 ॥
ত্ৱয়া সৃষ্টমিদং সৰ্ৱং ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
ৱ্যাপিনী শক্তিৰূপেণ সৰ্ৱেষাং প্রাণিনামপি ॥ 24.38 ॥
ইত্যেৱমাদিভিৰ্ৱাক্যৈৰ্দেৱীং তুষ্টাৱ ৱাসৱঃ ।
স্তোত্রৈঃ স্তুতা মহাদেৱী শক্রং ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 24.39 ॥
আৰ্তিঃ কা তে সমুত্পন্না য়থাৰ্থং কথয়স্ৱ মে ।
উৱাচ ৱচনং শক্রঃ পাৰ্ৱতীং প্রতি ভাৰত ॥ 24.40 ॥
ৱৰদা য়দি মে দেৱি ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ।
চিত্রাঙ্গদাদিপাপস্য মোক্ষণং ক্রিয়তাং শুভে ॥ 24.41 ॥

দেৱ্যুৱাচ ॥
শিৱাজ্ঞা ৱৰ্ততে লোকে পাপস্যাস্য ৱিশুদ্ধয়ে ।
তস্মাত্ পাপৱিশুদ্ধ্যৰ্থং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ॥ 24.42 ॥

দেৱদেৱং মহাদেৱং য়াচস্ৱ পৰমেশ্ৱৰম্ ।
এৱং দেৱ্যা ৱচঃ শ্রুত্ৱা শক্রঃ প্রোৱাচ শঙ্কৰম্ ॥ 24.43 ॥
নিষ্কৃতিস্ত্ৱস্য পাপস্য ক্রিয়তাং ৱচনাত্ মম ।

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
য়জ্ঞপাকাশ্রমং গত্ৱা মেকলাতীৰমাশ্রিতম্ ॥ 24.44 ॥
য়জ্ঞপৰ্ৱতমাসাদ্য ৱিন্ধ্যস্যৈৱ সুতোত্তমম্ ।
তত্র য়জ্ঞেশ্ৱৰং দেৱং লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 24.45 ॥
বিল্ৱাম্রকং তথা চান্যত্ কল্পগা তীৰমাশ্রিতম্ ।
পুণ্যস্থানে তু তত্রাস্য শাপস্যান্তো ভৱিষ্যতি ॥ 24.46 ॥
একৱিংশতিলক্ষাণি তত্র মুক্তানি সঙ্গমে ।
গন্ধৰ্ৱাণাং মহাৰাজ কুব্জভাৱমুপেয়ুষাম্ ॥ 24.47 ॥
মহানদী নৃপশ্রেষ্ঠ কুব্জা তেন প্রকীর্তিতা ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢাঃ স্তূয়মানা মৰুদ্গণৈঃ ॥ 24.48 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তা গান্ধৰ্ৱং লোকমাপ্নুয়ুঃ ।
বিল্ৱাম্রকং পূজয়িত্ৱা গন্ধৰ্ৱা গতকিল্বিষাঃ ॥ 24.49 ॥
য়থা পূৰ্ৱং তথেদানী তীর্থস্যাঽস্য প্রভাৱতঃ ।
হৰ্ষেণ মহতা য়ুক্তঃ শক্রোঽপি ত্রিদিৱালয়ম্ ॥ 24.50 ॥
জগাম ত্রিদশৈঃ সাৰ্ধং পৰিপূৰ্ণমনোৰথঃ ।
ষডস্য চোত্তৰে ভাগে ষডস্য দক্ষিণে তথা ॥ 24.51 ॥
এৱং তে কথিতো ৰাজন্ ৰেৱাকুব্জাসমাগমঃ ।
অনেকে য়স্য মাহাত্ম্যাত্ সংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ॥ 24.52 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাঽপি মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 24.53 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কুব্জামাহাত্ম্যে চিত্রাঙ্গদশাপমোচনো নাম চতুৰ্ৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 25

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীর্থানাং তীর্থমুত্তমম্ ।
সৰ্ৱপাপহৰং দিৱ্যং স্ৱৰ্গসোপানসন্নিভম্ ॥ 25.1 ॥

সপাদকোটিতীৰ্থানি পুৰে মাহেশ্ৱৰে নৃপ ।
ৰৌদ্ৰং ৱাৰুণমাসাদ্য ক্ৰোশমাত্ৰপ্ৰমাণতঃ ॥ 25.2 ॥
অত্ৰান্তৰে মহাৰাজ শিৱক্ষেত্ৰমুদাহৃতম্ ।
প্ৰাণত্যাগং চ য়ঃ কুৰ্যাচ্ছিৱলোকে চ মোদতে ॥ 25.3 ॥
তিৰ্যগ্যোনিগতাঃ পাপাঃ কীটপক্ষিমৃগাদয়ঃ ।
তেঽপি য়ান্তি শিৱস্থানং য়ত্ৰ দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 25.4 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন মাতৃকাঃ পিতৃকাস্তথা ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদাভূতসম্প্লৱম্ ॥ 25.5 ॥
তত্ৰেষ্টা ব্ৰহ্মণা পূৰ্ৱমসঙ্খ্যেয়াং মখোত্তমাঃ ।
শক্ৰশ্চ দেৱৰাজ্ৰত্ৱং তত্ৰেষ্ট্ৱা সমৱাপ্তৱান্ ॥ 25.6 ॥
কাৰ্তৱীৰ্যেণ তত্ৰৈৱ কৃতং য়জ্ঞশতং পুৰা ।
অয়োধ্যায়াং পুৰা ৰাজন্ য়জ্ঞদানপৰায়ণঃ ॥ 25.7 ॥
আদিত্যস্য সুতশ্চাসীত্ সূৰ্যৱংশে মহীপতিঃ ।
জিত্ৱাঽসুৰাংস্তথা দৈত্যান্ ৰক্ষোগণসমন্ৱিতান্ ॥ 25.8 ॥
মনুৰ্নাম্না চক্ৰৱৰ্তী শক্ৰাদীশাদ্গুণোত্তমঃ ।
পুৰোত্তমে ন সৰ্পন্তি মৃত্যুৰোগজৰাস্তথা ॥ 25.9 ॥
শতাৰ্ধসাপ্তভৌমৈশ্চ গৃহৈৰ্হেমময়ৈঃ শুভৈঃ ।
ৱাপীকূপতডাগানাং দীৰ্ঘিকানাং শতৈৰ্য়ুতা ॥ 25.10 ॥
সুশোভিতা প্ৰেক্ষণীয়ৈৰ্নানাৰূপৈৰ্ৱিলাসিভিঃ ।
ৱেণুৱীণাধ্ৱনিয়ুতা নানাৱাদ্যৈঃ সহস্ৰশঃ ॥ 25.11 ॥
অলকেৱ কুবেৰস্য শক্ৰস্যেৱামৰাৱতী ।
পুৰী ৱিৰাজতে তদ্ৱদয়োধ্যা দেৱনিৰ্মিতা ॥ 25.12 ॥
লক্ষাণি দ্ৱে চ সাৰ্ধাণি প্ৰজা জীৱন্তি তত্ৰ চ ।
তত্ৰৈৱ ৱংশে ৰাজৰ্ষীৰভূত্ পৰমধাৰ্মিকঃ ॥ 25.13 ॥
নানামখসহস্ৰৈৰ্যো দদাহ পৃথিৱীমিমাম্ ।
ন তদ্দেশো ন তত্তীৰ্থং ন তদ্ৰাষ্টং ন চাশ্ৰমঃ ॥ 25.14 ॥
নেষ্টং য়ত্ৰ মহায়জ্ঞৈঃ সালঙ্কায়নভূভৃতা ।
সস্যমালাধৃতা পৃথ্ৱী ধনধান্যসমন্ৱিতা ॥ 25.15 ॥
স্ৱয়ং কামদুঘা গাৱঃ পট্টৱস্ত্ৰমহীৰুহাঃ ।
য়জ্ঞৈঃ সৰ্ৱৈৰ্ৱিৱাহৈশ্চ ৱেদৈৰ্মাঙ্গল্যমঙ্গলৈঃ ॥ 25.16 ॥
এৱং তু সততং ধাত্ৰী কালেন মহতা ততঃ ।
অনাবৃষ্টিৰভূদ্ৰাষ্ট্ৰে পুৰা দ্ৱাদশৱাৰ্ষিকী ॥ 25.17 ॥
মৃতা জানপদাঃ সৰ্ৱে দ্ৱিপদাশ্চ চতুষ্পদাঃ ।

তৃণগুল্মলতাৱল্যো ভূতগ্রামং চতুর্ৱিধম্ ॥ 25.18 ॥
হাহাকাৰোমহানাসীদ্দেৱাসুৰনৃণাং তথা ।
সালঙ্কায়নৰাজর্ষিঃ চিন্তয়ামাস ভাৰত ॥ 25.19 ॥
জন্মপ্রভৃতি মে পাপং কিঞ্চিদেৱ ন ৱিদ্যতে ।
পূজয়ামি হৰিং দেৱং সংসাৰার্ণৱতাৰণম্ ॥ 25.20 ॥
ব্ৰাহ্মণাংশ্চ মুনীংশ্চৈৱ তর্পয়ামাস চেচ্ছয়া ।
বৃহস্পতিসমং বুদ্ধ্যা ৱশিষ্ঠং ব্ৰহ্মৱাদিনম্ ॥ 25.21 ॥
পপ্রচ্ছ নৃপতির্ভক্ত্যা সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্য চ ।
অনাবৃষ্টিৰভূদ্ৱিপ্র কথং দ্ৱাদশৱার্ষিকী ॥ 25.22 ॥
নাঽপৰাধো ময়া কশ্চিত্ কৃতো ব্ৰাহ্মণদেৱয়োঃ ।
সংশয়ো মে মহাস্তত্র ৱেদানুগ্রহতত্পৰ ॥ 25.23 ॥

ৱশিষ্ঠ উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাবাহো অনাবৃষ্টেশ্চ কাৰণম্ ।
পুৰা সাংৱত্সৰে য়জ্ঞে বৃদ্ধাশ্চ মুনয়োঽৱদন্ ॥ 25.24 ॥
তেষাং চ ৱচনং শ্রুত্ৱা কর্তৱ্যং জনসংসদি ।
তাৱদেৱ মুনিশ্চাত্রিঃ পুলস্ত্যঃ পুলহঃ ক্রতুঃ ॥ 25.25 ॥
ভৃগুৰগ্নির্মৰীচিশ্চ কশ্যপোঽথ ৱিভাণ্ডকঃ ।
জমদগ্নিশ্চ মাণ্ডৱ্যো য়মো ৱিষ্ণুস্তথাঙ্গিৰাঃ ॥ 25.26 ॥
বৃহস্পতিস্তথা দক্ষঃ শাতাতপপৰাশৰৌ ।
উশনা গৌতমশ্চৈৱ ৱ্যাসঃ কাত্যায়নস্তথা ॥ 25.27 ॥
ৱিশ্ৱামিত্রোঽথ শাণ্ডিল্যঃ কক্ষঃ কাত্যায়নিস্তথা ।
হাৰীতঃ শঙ্খলিখিতৌ য়াজ্ঞৱল্ক্যোঽথ গালৱঃ ॥ 25.28 ॥
আত্রেয়ঃ শৌনকো গর্গো জহ্নুৰুদ্দালকস্তথা ।
কৌশিকো ভার্গৱোঽগস্ত্যো দুর্ৱাসাশ্চ্যৱনস্তথা ॥ 25.29 ॥
এতে চান্যেঽপি বহৱো ঋষয়ঃ সূর্যৱর্চসঃ ॥ 25.30 ॥
ধর্মাণামুপদেষ্টাৰো ৱেদশাস্ত্রানুয়ায়িনঃ ।
অনাবৃষ্টিং তু ৱৈ জ্ঞাত্ৱা প্রত্যয়োধ্যাং প্রতস্থিৰে ॥ 25.31 ॥
আগতান্ স মুনীন্ দৃষ্ট্ৱা ৰাজা পৰমধার্মিকঃ ।
উদতিষ্ঠন্ মহাভাগ দিৱি শক্র ইৱঽপৰঃ ॥ 25.32 ॥
তানভ্যর্চ্য য়থা ন্যায়মর্ঘপাদ্যাদিভিঃ স্ৱয়ম্ ।
উপৱিষ্টান্ য়থা ন্যায়মাসনে শুভদর্শনে ॥ 25.33 ॥
স কাৰণমনাবৃষ্টেঃ তান্ পপ্রচ্ছ মহাত্মনঃ ।

অব্রুৱন্ মুনয়ো ৱাক্যং সালঙ্কায়নভূপতিম্ ॥ 25.34 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞং সপ্তকল্পান্তৱাসিনম্ ।
মার্কণ্ডেয়ং মহাত্মানং সর্ৱেষাং গুৰুমর্চয় ॥ 25.35 ॥
তস্যাশ্রমপদং গত্ৱা ব্রাহ্মণৈঃ সহ চিন্তয় ।
য়ং য়ং ধর্মং স ৱদতি তং তং কর্তুমিহার্হসি ॥ 25.36 ॥
এৱমুক্তো দ্ৱিজৈঃ সর্ৱৈঃ সালঙ্কায়নভূপতিঃ ।
উৱাচ ৱচনং সর্ৱান্ মুনীন্দ্রাং ছংসিতৱ্রতান্ ॥ 25.37 ॥
অনুগ্রহমিমং মন্যে প্রসাদং মুনিসত্তমাঃ ।
আদিদেশ ততো ৰাজা ভ্রাতৰৌ দ্ৱাৰপালকৌ ॥ 25.38 ॥
সুধনৱবীৰধনৱানৌ প্রতীহাৰৌ মহাবলৌ ।
ৰথে হয়ানি য়ুজ্যন্তাং ব্রাহ্মণাৰোহণং প্রতি ॥ 25.39 ॥
ব্রহ্মশর্মা দেৱশর্মা মন্ত্রিণৌ তত্ত্ৱদর্শিনৌ ।
পপ্রচ্ছ গমনার্থায় কর্তৱ্যং চ য়থাহৃদিশত্ ॥ 25.40 ॥

মন্ত্রিণাৱূচতুঃ ॥
সময়জ্ঞো মহাবাহো ত্ৱমেৱ ৱিহিতং কুৰু ।
ৰাজা তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা ধর্মশাস্ত্রৱিশাৰদঃ ॥ 25.41 ॥
উৱাচ শ্লক্ষ্ণয়া ৱাচা হর্ষগদ্গদমানসঃ ।
গন্তৱ্যং ব্রাহ্মণৈঃ সার্ধং য়ত্র কল্পান্তগো মুনিঃ ॥ 25.42 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজা ব্রাহ্মণৈঃ সহ ভাৰত ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ সম্প্রাপ্তঃ কল্পগাতটম্ ॥ 25.43 ॥
ধর্মাৰণ্যং সমাসাদ্য মার্কণ্ডং মুনিভিঃ সহ ।
স সমীপে সমাসীনং প্রণম্য প্রণতিক্ষমম্ ॥ 25.44 ॥
আপৃষ্টঃ কুশলং তেন তদা ৱৈ ব্রহ্মৱাদিনা ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা মার্কণ্ডং জ্ঞানচক্ষুষম্ ॥ 25.45 ॥
অদ্য মে কুশলং ব্রহ্মংস্ত্ৱত্পাদাম্বুজদর্শনাত্ ।
কিন্তু মাং বাধতে নিত্যং ভৱিষ্যং চৈৱ তত্ত্ৱৱিত্ ॥ 25.46 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অপমার্গেণ প্রজানাং দেৱ ব্রাহ্মণহিংসয়া ।
ৱর্ণাশ্রমৱিলোপেন অধর্মো ধর্মবাধকঃ ॥ 25.47 ॥
শম্ভুর্ন পূজ্যতে য়ত্র ৰুদ্রভাগো ন দীয়তে ।
দেশে তস্মিননাৱৃষ্টির্দুর্ভিক্ষং মৰণং ধ্রুৱম্ ॥ 25.48 ॥

ৱিনশ্যন্তি প্রজা ৰাষ্ট্রে অল্পায়ুর্নৃপতির্ভৱেত্ ।
অব্রহ্মণ্যা ব্রাহ্মণাশ্চ শূদ্রা ৱৈ ব্রহ্মৱাদিনঃ ॥ 25.49 ॥
শিৱজপং য়জ্ঞসূত্রং শূদ্রো ধাৰয়তে য়দা ।
অলিঙ্গিনো লিঙ্গিনশ্চ অব্রতা ব্রতধাৰিণঃ ॥ 25.50 ॥
স্ৱপাপং কৃতৱন্তশ্চ তান্ স্ৱৰাষ্ট্রে প্রৱাসিনঃ ।
সৱ্যাঙ্গে ব্রহ্মসূত্রং চ ৱহ্নিসূত্রং চ কাৰয়েত্ ॥ 25.51 ॥
গর্দভাৰোহণং তস্য কাৰয়েল্লোকগার্হিতম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ননাবৃষ্টেশ্চ কাৰণম্ ॥ 25.52 ॥
অনাবৃষ্ট্যা সস্যহানিস্ততক্ষয়ান্ ম্রিয়তে প্রজা ।
প্রজাক্ষয়াদ্ৱেদহানিস্তদ্ধানৌ য়জ্ঞসঙ্ক্ষয়ঃ ॥ 25.53 ॥
তত্ক্ষয়াদ্ধর্মহানিশ্চ তদ্ধানৌ ৱর্ণসঙ্কৰঃ ।
তত্সঙ্কৰাত্ কর্মলোপঃ পতনং নৰকে ধ্রুৱম্ ॥ 25.54 ॥
গঙ্গাসাগৰসম্ভেদে চাণ্ডালাঃ সপ্তসাম্প্রতম্ ।
কণধূমং পিবন্ত্যাশু ঊর্ধ্ৱপাদা হ্যধঃ শিৰাঃ ॥ 25.55 ॥
চকম্পিৰে সুৰাঃ সর্ৱে সিদ্ধগন্ধর্ৱকিন্নৰাঃ ।
দেৱৰাজঃ সুৰৈঃ সার্ধমাসনাচ্চলিতো নৃপ ॥ 25.56 ॥
তপসস্তু প্রভাৱোঽয়মপি দৃষ্টো নৰাধিপ ।
নৈমিষে চ মহাৰণ্যে সুৰাসুৰনমস্কৃতে ॥ 25.57 ॥
শতমষ্টোত্তৰং সর্ৱে তাপসাঃ শূদ্রজন্মনঃ ।
ব্রহ্মকর্ম সমাসাদ্য স্থিতা ধর্মপৰায়ণাঃ ॥ 25.58 ॥
অধর্মচাৰিণাং পুংসাং ৰাজা পাপেন লিপ্যতে ।
অয়জ্ঞয়াজকস্থানে অনাবৃষ্টির্ভৱেত্ সদা ॥ 25.59 ॥
অপূজনাত্তথা নিত্যং দেৱেদেৱস্য শূলিনঃ ।
ন স্ৱর্গো নাপৱর্গশ্চ ন ভোগাশ্চাপি পুষ্কলাঃ ॥ 25.60 ॥
ব্রহ্মৱিষ্ণুসুৰেন্দ্রাদ্যা অর্চয়ন্তি মহেশ্ৱৰম্ ।
কিং পুনর্মানুষাঃ পাপা ৰাজানঃ পাপজীৱিনঃ ॥ 25.61 ॥
নার্চয়ন্তি মহেশং য়ে তে নৰাঃ পাপভাগিনঃ ।
ন চ স্ৱর্গস্য মোক্ষস্য ফলং ভোগমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 25.62 ॥
তস্মান্নৃপ ত্ৱং শ্রেয়াংসি ব্রাহ্মণৈঃ সহ চিন্তয় ।
নর্মদাতীৰমাসাদ্য ৰুদ্রয়জ্ঞং সমাৰভ ॥ 25.63 ॥
তেষাং শিৰাংসি হোমেঽস্মিন্ পাতয় ত্ৱং য়থাৱিধি ।
সমর্চয় সুৰেশানং ততঃ শান্তির্ভৱিষ্যতি ॥ 25.64 ॥
কামৱর্ষী চ পর্জন্যঃ পুনঃ সৃষ্টিঃ প্রৱর্ততে ।

মুচ্যতাং পাপদোষেণ ৰাজ্যং স্ৱৰ্গমৱাপ্স্যসি ॥ 25.65 ॥
তৱৈতত্ কথিতং ৰাজন্ য়থাদৃষ্টং ময়াঽনঘ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ৰাজা পৰমধাৰ্মিকঃ ॥ 25.66 ॥
নমস্কৃত্য মুনিশ্ৰেষ্ঠমৃষিভিঃ সহ ভাৰত ।
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে তৱত্প্ৰসাদাদ্যথোদিতম্ ॥ 25.67 ॥
আদিদেশ প্ৰতীহাৰান্ য়জ্ঞসম্ভাৰসিদ্ধয়ে ।
গত্ৱাঽয়োধ্যাং পুৰীং ৰম্যামাদেশং মখসম্ভৱম্ ॥ 25.68 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় সৰ্ৱৈৰাগম্য তামিতি ।
ৰাজ্ঞীনাং চ কুমাৰাণাং সহস্ৰং সাষ্টকং তথা ॥ 25.69 ॥
সৰ্ৱাংশ্চৈৱ মহীপালান্নানাদেশসমুদ্ভৱান্ ।
সপ্তৰাত্ৰাভ্যন্তৰতো য়থা য়জ্ঞঃ প্ৰৱৰ্ততে ॥ 25.70 ॥
নমস্কৃত্য গতৌ তৌ তু প্ৰতীহাৰৌ পুৰং প্ৰতি ।
কথয়ামাসতুস্তত্ৰ য়থোদ্দিষ্টং নৃপেণ তু ॥ 25.71 ॥
অষ্টোত্তৰসহস্ৰং তু ৰাজ্ঞীনাং দিৱ্যৱাসসাম্ ।
কুমাৰা য়ে চ ৰাজানো য়ে চান্যে গৃহকৰ্মিণঃ ॥ 25.72 ॥
অসূতাক্ষতয়োনীনাং লক্ষমেকং তু য়োষিতাম্ ।
ৰম্ভোৰ্ৱশীসমানানাং ৰূপেণাপ্ৰতিমত্ৱিষাম্ ॥ 25.73 ॥
মহোৰস্কন্ধগাত্ৰাণাং ৱাহানাময়ুতানি ষট্ ।
সুৱৰ্ণৰত্নপূৰ্ণানাং মুদ্ৰাণাময়ুতং তথা ॥ 25.74 ॥
সৱসানাং চ ধেনূনাং ত্ৰিংশল্লক্ষাণি য়ন্ত্ৰিতঃ ।
পাণ্ডুৰাণাং হয়ানাং তু অয়ুতানি দশৈৱ তু ॥ 25.75 ॥
ঘণ্টাভৰণশোভানাং দন্তিনাময়ুতং তথা ।
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় সৰ্ৱসম্ভাৰসম্ভৃতম্ ॥ 25.76 ॥
প্ৰস্থিতৌ নৰ্মদাং ৰাজ্ঞে সন্নিৱেশয়তাং পুৰঃ ।
প্ৰণম্য চাব্ৰৱীদ্ৰাজা সপ্তকল্পান্তৱাসিনম্ ॥ 25.77 ॥
আদেশো দীয়তাং মহ্যং মখং য়ত্ৰ প্ৰৱৰ্ততে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৱৈদূৰ্যস্য চ ৱাৰুণ্যাং য়জ্ঞয়ূপাংশ্চ মণ্ডপান্ ॥ 25.78 ॥
অন্যাংশ্চ য়জ্ঞসম্ভাৰান্ সৰ্ৱাংস্তত্ৰৈৱ কাৰয় ।
ৱশিষ্ঠং ৱামদেৱং চ ভৃগুমঙ্গিৰসং তথা ॥ 25.79 ॥
পুলস্ত্যং পুলহং চৈৱ ভাৰদ্ৱাজং চ কশ্যপম্ ।
য়াজ্ঞৱল্ক্যং মুনিং চৈৱ মুনিং দুৰ্ৱাসসং তথা ॥ 25.80 ॥

ৱিভাণ্ডকং পৰ্ৱতং চ ৱিশ্ৱামিত্ৰং চ নাৰদম্ ।
শৌনকং চৈৱ গৰ্গং চ সংৱৰ্তং চ পৰাশৰম্ ॥ 25.81 ॥
আপস্তম্বোশনো ৱ্যাসান্ সকাত্যায়নগৌতমম্ ।
হাৰীতং শঙ্খলিখিতৌ ঋষ্যশৃঙ্গং চ সোমপম্ ॥ 25.82 ॥
অষ্টাশীতিসহস্ৰাণি ৱালখিল্যান্ মুনীংস্তথা ।
সৰ্ৱদেৱনমস্কাৰ্যো য়জ্ঞপৰ্ৱতসঞ্জ্ঞিতঃ ॥ 25.83 ॥
হিৰণ্ময়া মহাস্তম্ভা য়াদৃশৈৰূপশোভিতাঃ ।
বহুধা য়ত্ৰ শোভন্তে তথোক্তে য়জ্ঞমণ্ডপে ॥ 25.84 ॥
কুণ্ডস্থলীঃ স্ৰুৱাস্সৰ্ৱাঃ কৃত্ৱা হেমময়া নৃপঃ ।
নানাৱিধৈৰ্ভক্ষ্যভোজ্যৈ ৰসৈশ্চ ৱিৱিধৈস্তথা ॥ 25.85 ॥
সৰিতঃ সাগৰাং শৈলাংস্তীৰ্থৰাজং চ সৰ্ৱশঃ ।
লোকপালান্ মহাবাহুৰসুৰান্ দৈত্যদানৱান্ ॥ 25.86 ॥
চন্দ্ৰাদিত্যৌ গ্ৰহৈঃ সাৰ্ধং নক্ষত্ৰধ্ৰুৱমণ্ডলম্ ।
ব্ৰহ্মাদ্যাংশ্চ সুৰাংস্তত্ৰ মৰুতো দেৱতাস্তথা ॥ 25.87 ॥
ৱিষ্ণুং চৈৱ সুৰেশানং য়জ্ঞে তত্পুৰুষং স্ৱয়ম্ ।
আৱাহয়ন্ মহাদেৱং গণকোটিসমন্ৱিতম্ ॥ 25.88 ॥
আৱাহিতস্ততশ্চাগ্নিৰ্ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ।
নিৰ্ধূমঃ প্ৰজ্ৱলংশ্চৈৱ সূৰ্যকোটিসমপ্ৰভঃ ॥ 25.89 ॥
ৱেদধ্ৱনিতনিৰ্ঘোষৈৰ্দিৱং ভূমিং চ নাদয়ন্ ।
কণধূমকৃতাহাৰাংশ্চাণ্ডালান্ সপ্তৱানয় ॥ 25.90 ॥
তানানয় তথা শূদ্ৰান্নৈমিষাৰণ্যৱাসিনঃ ।

ৱশিষ্ঠ উৱাচ ॥
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে য়ন্মাং ৱদসি পাৰ্থিৱ ॥ 25.91 ॥
কুশাগ্ৰেণ ততো ৰাজা তেষাং মূৰ্ধ্নো ন্যপাতয়ত্ ।
তং দৃষ্ট্ৱা মানুষং হোমং সামিষং প্ৰেতৰূপিণম্ ॥ 25.92 ॥
প্ৰণষ্টতোয়া ৰেৱা তু ৱিহায় ত্ৰিদিৱং গতা ।
হোমাৱসানে সম্প্ৰাপ্তে স্নানাৰ্থং নৰ্মদাং য়য়ুঃ ॥ 25.93 ॥
শুষ্কতোয়াং ততোঽপশ্যন্নৰ্মদাং শংসিতৱ্ৰতাঃ ।
ৱিস্ময়ং পৰমং প্ৰাপ্তঃ প্ৰাহ দুৰ্ৱাসসং নৃপঃ ॥ 25.94 ॥
চুকোপ ৰাজা ৱিপ্ৰেষু পাপকৰ্মা দুৰাসদঃ ।
পৰ্জন্যাৰ্থং ৱৃষ্টিকামৈঃ কৃতো য়জ্ঞো নিৰৰ্থকঃ ॥ 25.95 ॥
পয়ঃ পুৰাতনং নষ্টং ন জাতং ৱৰ্ষণং ক্ৱচিত্ ।

ৰাজ্ঞস্তু ৱচনং শ্রুত্ৱা দুর্ৱাসাশ্চাঽব্রৱীত্ নৃপম্ ॥ 25.96 ॥
মুনীংশ্চ সর্ৱাংস্তত্রস্থান্ ধর্মতত্ত্ৱৱিশাৰদান্ ।
উদকং সর্ৱলোকানামীপ্সিতং চ ন সংশয়ঃ ॥ 25.97 ॥
ব্রাহ্মণানাং তপো হোমো ৱেদমন্ত্রা ৱশে স্থিতাঃ ।
দক্ষিণা য়জ্ঞৰক্ষা চ য়জমানৱশে নৃপ ॥ 25.98 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰণং কিঞ্চিদ্যচ্চান্যদ্ৱেদসম্মিতম্ ।
তত্সর্ৱং য়জমানেন ৱেদমূলং দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 25.99 ॥
ৱিতোয়া নর্মদা জাতা পর্জন্যো নৈৱ ৱর্ষতি ।
তত্সর্ৱং কৃতমেৱং তু শ্রুতিৰেষা সনাতনী ॥ 25.100 ॥
য়া য়য়ৌ তাং প্রতীক্ষস্ৱ নর্মদামাপগোত্তমাম্ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা ক্ষমস্ৱেত্যব্রৱীত্ নৃপঃ ॥ 25.101 ॥
ৱশিষ্ঠো ৱামদেৱশ্চ ৱদত্যেৱং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
কাশীপুর্যাং প্রয়াগে ৱা গঙ্গায়মুনসঙ্গমে ॥ 25.102 ॥
তত্রৈৱ ৱর্ততে য়জ্ঞঃ সত্যমেৱ তপোধনাঃ ।
কেচিদাহুঃ কুৰুক্ষেত্রং স্থানে য়ত্র সৰস্ৱতী ॥ 25.103 ॥
সমুদ্দিষ্টানি তীর্থানি মুনিভিস্তু পৃথক্পৃথক্ ।
অব্রৱীত্ সহসা ৰাজন্ দুর্ৱাসা ৰৌদ্রতাপসঃ ॥ 25.104 ॥
নাৰদোঽপি মুনিশ্রেষ্ঠঃ তাপসো গতকিল্বিষঃ ।
সৰস্ৱত্যাং মহাৰাজ তত্র তোয়ং ন ৱিদ্যতে ॥ 25.105 ॥
তেষাং তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা সালঙ্কায়নভূপতিঃ ।
অব্রৱীচ্চ ততো ৱাক্যং সর্ৱানৃষিগণান্ প্রতি ॥ 25.106 ॥
ক্ষণমেকং প্রতীক্ষধ্ৱং য়াৱদ্ৱহতি কল্পগা ।
ইত্যুক্ত্ৱা স নৃপশ্রেষ্ঠঃ ততস্তুষ্টাৱ কল্পগাম্ ॥ 25.107 ॥
নমস্তেঽস্তু সুৰেশানি নমস্তে শঙ্কৰাত্মজে ।
ইডা চ পিঙ্গলা চৈৱ উমা গঙ্গা সৰস্ৱতী ॥ 25.108 ॥
গায়ত্রী ৱেদমাতা চ সাৱিত্রী চ সৰস্ৱতী ।
ব্রাহ্মী চ ৱৈষ্ণৱী গৌৰী লোকমাতা য়শস্ৱিনী ॥ 25.109 ॥
সমুদ্দিষ্টানি তীর্থানি পৃথিৱ্যাং য়ানি কানি চ ।
ত্ৱয়াঽঽৱৃতানি সর্ৱাণি জগচ্চ সচৰাচৰম্ ॥ 25.110 ॥
ন তত্ পশ্যামি ত্ৱদ্ৱাৰাঽৱৃতং য়ন্ন প্রদৃশ্যতে ।
ত্ৱত্তোয়স্নানমাত্রেণ তৃপ্তা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ॥ 25.111 ॥
শ্রুত্ৱা স্তোত্রমিদং দেৱী ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ।
মকৰাসনমাৰূঢা প্রত্যক্ষা সপ্তকল্পগা ॥ 25.112 ॥

প্ৰাহ ব্ৰূহি ৰৰং ৰাজন্ যত্তে মনসি ৰৰ্ততে ।

ৰাজোৱাচ ॥
পূৰ্ৰান্ সপ্ত পৰান্ সপ্ত প্ৰৱাহানক্ষয়ান্ কুৰু ॥ 25.113 ॥
ৰৰমেতমহং মন্যে সপ্তকল্পান্তৱাসিনি ।

নৰ্মদোৱাচ ॥
দত্তো ৰৰো ময়া হ্যেষ সত্যং তৱ নৰাধিপ ॥ 25.114 ॥
এৱমুক্তৱা সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠা জলৌঘেন পৰিপ্লুতা ।
প্ৰৱাহৈৰ্ৱিস্তৃতৈস্তত্ৰ ৱহন্তী সা ৰ্য্যৱস্থিতা ॥ 25.115 ॥
তং দৃষ্টৱা তাদৃশং কৰ্ম সালঙ্কায়নভূপতেঃ ।
তুষ্টুৱুৰ্মুনয়ঃ সৰ্ৱে সত্যধৰ্মপৰায়ণাঃ ॥ 25.116 ॥
স্নানাৱগাহনং পানং চক্ৰুস্তে পিতৃতৰ্পণম্ ।
ততো নিৰ্ৱতিতো যজ্ঞো ৱিপ্ৰৈঃ সৰ্ৱস্ৱদক্ষিণৈঃ ॥ 25.117 ॥
যো যত্কাময়তে কামং তত্তস্মৈ প্ৰতিপাদিতম্ ।
ৱস্ত্ৰালঙ্কাৰদানৈশ্চ দিৱ্যয়ানৈঃ সুশোভনৈঃ ॥ 25.118 ॥
ঋত্ৱিজঃ পূজিতাঃ সৰ্ৱে সালঙ্কায়নভূভৃতা ।
যুগপত্ পূজিতাঃ সৰ্ৱে ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ॥ 25.119 ॥
ততঃ শিৱালয়ং গত্ৱা লিঙ্গং ত্ৰিদশপূজিতম্ ।
নাম্না মাহেশ্ৱৰাখ্যাতং সৰ্ৱকামফলপ্ৰদম্ ॥ 25.120 ॥
উময়া সহিতং শম্ভুং ভুক্তিমুক্তিপ্ৰদায়কম্ ।
ওং মহেশ্ৱৰায় দেৱায় শম্ভৱায় নমো নমঃ ॥ 25.121 ॥
ইত্যাদিনা তু মন্ত্ৰেণ সমভ্যৰ্চ্য ৱিধানতঃ ।
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা স্থিতস্তত্ৰৈৱ পাৰ্থিৱঃ ॥ 25.122 ॥
ততো ৱিনিৰ্গতা দেৱী পদমূলেন শূলিনঃ ।
প্ৰৱাহো নৰ্মদা ভেদে নাৰ্মদঃ সুৰপূজিতঃ ॥ 25.123 ॥
ঈশ্ৱৰাদ্যাস্তথা দেৱাঃ সৰ্ৱে তুষ্টাস্তু ভাৰত ।
ৰৰং য়াচস্ৱ ভূপাল য়থেষ্টং মনসেপ্সিতম্ ॥ 25.124 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱান্ ৰাজা পৰমধাৰ্মিকঃ ।
য়দি মে ৱৰদা য়ূয়ং কামদাশ্চ প্ৰসাদতঃ ॥ 25.125 ॥
ইদং স্থানং তু ন ত্যাজ্যমীশ্ৱৰাদ্যৈঃ সুৰৈৰপি ।
য়ান্তু ৰাষ্ট্ৰে প্ৰজাবৃদ্ধিমনাবৃষ্ট্যা প্ৰপীডিতাঃ ॥ 25.126 ॥
ইদং ৱৰমহং মন্যে পাপা য়ান্তু ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।

অগ্নিশ্চাহৱনীয়োঽত্র স্ৱয়ং তিষ্ঠতি সৰ্ৱদা ॥ 25.127 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
য়ত্ত্ৱয়া ভাষিতং ৰাজংস্তত্ সৰ্ৱং তু ভৱেদিতি ।
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ুঃ সৰ্ৱে হ্যন্তৰ্ধানং চ খেচৰাঃ ॥ 25.128 ॥
পুনঃ প্ৰৱৰ্ধিতং ৰাষ্ট্ৰং কামৱৰ্ষী চ ৱাসৱঃ ।
য়জ্ঞং নিৱৰ্তয়িত্ৱা তু দিৱ্যামাত্যৈঃ সমাৱৃতঃ ॥ 25.129 ॥
মহীপালসহস্ৰৈস্তু সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ।
ৱিৱেশ নগৰীং ৰম্যাময়োধ্যাং দেৱনিৰ্মিতাম্ ॥ 25.130 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নুমামাহেশ্ৱৰং প্ৰতি ।
তিৰ্যগ্যোনিগতাঃ পাপা মৃগপক্ষিসৰীসৃপাঃ ॥ 25.131 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি শিৱলোকমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 25.132 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পঞ্চৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 26

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি মণ্ডপেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
স্নাতমাত্ৰো নৰস্তত্ৰ ন ৱিশেদ্যোনিসঙ্কটম্ ॥ 26.1 ॥
দশলক্ষাণি তীৰ্থানি তস্মিংস্তিষ্ঠন্তি ভাৰত ।
মণ্ডপেশ্ৱৰতীৰ্থস্য কূৰ্মৱৃদ্ধিৱদৰ্চনম্ ॥ 26.2 ॥
সুৰাসুৰগণৈৰিষ্টং তস্মিংস্তীৰ্থে নৰাধিপ ।
অনেকভাৱিকং পাপং তত্ক্ষণাদেৱ নশ্যতি ॥ 26.3 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ।
তৃপ্যন্তি পিতৰঃ সৰ্ৱে য়াৱত্তিষ্ঠতি কল্পগা ॥ 26.4 ॥
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণানৱশস্ৱৱশোঽপি ৱা ।
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৰাজা ৰৌদ্যাধৰে পুৰে ॥ 26.5 ॥
মানসৌ ব্ৰহ্মণঃ পুত্ৰৌ বাদৰায়ণ শাকটৌ ।
অগস্ত্যস্যাশ্ৰমং পুণ্যং মহৰ্ষিগণসেৱিতম্ ॥ 26.6 ॥
কন্দমূলফলৈঃ শাকৈঃ শিৱভক্তিপৰায়ণৈঃ ।
একদাঽৱসৰে প্ৰাপ্তে অজাপালো নৃপাত্মজঃ ॥ 26.7 ॥

অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্ৰীমান্ চক্ৰতুল্যপৰাক্ৰমঃ ।
অষ্টোত্তৰং শতং ৱ্যাঘ্ৰানজাঃ কৃত্ৱা ৰৰক্ষ চ ॥ 26.8 ॥
সপাদলক্ষং জীৱন্তি প্ৰজাস্তস্মিন্ মহীপতৌ ।
ধনাঢ্যা ধনদস্যেৱ প্ৰশশাস পুৰীং তথা ॥ 26.9 ॥
স কদাচিত্ মহাভাগঃ সসৈন্যো মৃগয়াং গতঃ ।
মহীপালসহস্ৰেণ মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 26.10 ॥
সোঽপশ্যত্ পৰ্ৱতস্যাগ্ৰে মেৰুতুল্যে মহীপতিঃ ।
পুষ্পাৰামসহস্ৰাণি হৰ্ম্যাণি ৱিৱিধানি চ ॥ 26.11 ॥
তত্ৰৈৱ শতসাহস্ৰং য়তীনামূৰ্ধ্ৱৰেতসাম্ ।
ভক্ত্যাঽভ্যৰ্চ্য ৱিধানেন দেৱেশং চ মুনীংস্তথা ॥ 26.12 ॥
প্ৰণম্যোৱাচ মধুৰং বাদৰায়ণশাকটৌ ।
পিতৃণাং তাৰণাৰ্থায় শ্ৰাদ্ধকালত্ৱসিদ্ধয়ে ॥ 26.13 ॥
মহানয়ং ভৱদ্ভিশ্চ প্ৰসাদ ক্ৰিয়তাং ময়ি ।
অভ্যৰ্চ্য তান্ মুনীন্ সৰ্ৱান্ প্ৰণিপত্য স্থিতস্ততঃ ॥ 26.14 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা অজাপালস্য ভূভৃতঃ ।
ঋষীণাং তাপসৌ ৱৃদ্ধৌ বাদৰায়ণশাকটৌ ॥ 26.15 ॥
ঊচতুস্তৌ তু ৱচনমজাপালং নৰাধিপম্ ।
ন ৰাজগ্ৰাহকাঃ সৰ্ৱে মুনয়ঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ॥ 26.16 ॥
ৰাজপ্ৰতিগ্ৰহো ঘোৰো ৰৌদ্ৰঃ পাপো ভয়াৱহঃ ।
নৰকে য়াতনাং ঘোৰাং কঃ সোঢুং শক্তিমান্ ভৱেত্ ॥ 26.17 ॥
স্ৱস্তি তেঽস্তু নৃপশ্ৰেষ্ঠ পন্থানঃ সন্তু তে শিৱাঃ ।
এৱমুক্ত্ৱা তু চক্ৰুস্তে মুনয়ো ৱাক্যসংয়মম্ ॥ 26.18 ॥
ব্ৰহ্মশাপভয়াদ্ভীতো নৃপস্তূষ্ণীং বভূৱ হ ।
গজানাং দশসাহস্ৰং ঘণ্টাভৰণভূষিতম্ ॥ 26.19 ॥
প্ৰাদাদ্ৱিপ্ৰায় সঙ্কল্প্য মঠং হেমময়ং শুভম্ ।
কালঞ্জৰগিৰিং ৰাজা ত্ৰিশ্চকাৰ প্ৰদক্ষিণাম্ ॥ 26.20 ॥
নমস্কৃত্ৱা মহেশানং ভক্তিয়ুক্তঃ সুহৃদ্ৱৃতঃ ।
জগাম স্ৱপুৰং ৰাজা য়থা শক্ৰোঽমৰাৱতীম্ ॥ 26.21 ॥
গতে তস্মিন্ মহীপালে ঋষয়ঃ কামমোহিতাঃ ।
কেচিদ্গজসমাৰূঢা নানাৰত্নসমন্ৱিতাঃ ॥ 26.22 ॥
কেচিদশ্ৱসমাৰূঢা ৱীজ্যমানাশ্চ চামৰৈঃ ।
লভন্তে ৱিৱিধান্ ভোগাংস্তে ব্ৰহ্মৰ্ষিতপোধনাঃ ॥ 26.23 ॥
দেৱস্ৱভক্ষকাঃ সৰ্ৱে স্ত্ৰীলোভৱশৱৰ্তিনঃ ।

সুখং চ পৰমং প্ৰাপ্তা দেৱদ্ৰৱ্যেন ৰাজসাঃ ॥ 26.24 ॥
কালান্তৰে ততঃ প্ৰাপ্তে সৰ্ৱে মৃত্যুৱশং গতাঃ ।
ৱৰ্জয়িত্ৱা তু ৱিপ্ৰৌ দ্ৱৌ বাদৰায়ণশাকটৌ ॥ 26.25 ॥
শ্ৱয়োনিং সমনুপ্ৰাপ্তাঃ সৰ্ৱে তে মুনিপুঙ্গৱাঃ ।
অমেধ্যভক্ষকাঃ পাপা দেৱনিৰ্মাল্যভক্ষণাত্ ॥ 26.26 ॥
তেষাং সম্পৰ্কভাৱেন শ্ৱৱক্ত্ৰৌ দ্ৱাৱুপস্থিতৌ ।
শোচন্তঃ স্ৱানি কৰ্মাণি ৱ্যাহৰন্তঃ স্ৱকাং গিৰম্ ॥ 26.27 ॥
পপ্ৰচ্ছতুঃ শ্ৱয়োনীংস্তৌ বাদৰায়ণশাকটৌ ।
কৰ্মণা কেন য়ূয়ং ৱৈ শ্ৱয়োনিং সমুপাগতাঃ ॥ 26.28 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥
দেৱদ্ৰৱ্যে গুৰুদ্ৰৱ্যে দ্ৰৱ্যে চণ্ডীশ্ৱৰস্য চ ।
ত্ৰিৱিধং পাতকং দৃষ্টং দানভক্ষণলঙ্ঘনাত্ ॥ 26.29 ॥
তস্মাত্ সম্পৰ্কদোষেণ সাৰমেয়ত্ৱমাগতাঃ ।
বভ্ৰমুঃ সৰ্ৱতীৰ্থানি দিৱ্যং ৱৰ্ষশতং তথা ॥ 26.30 ॥
নৈমিষাৰণ্যমাসাদ্য য়থা য়োগং ৱ্যৱস্থিতাঃ ।
তেষাং তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা বাদৰায়ণশাকটৌ ॥ 26.31 ॥
জগ্মতুৰ্ব্ৰহ্মলোকং তৌ ব্ৰহ্মপুত্ৰৌ য়শস্ৱিনৌ ।
অভিৱাদ্য য়থান্যায়ং ব্ৰহ্মাণং জগতাং পতিম্ ॥ 26.32 ॥
ঊচতুশ্চ স্ৱৱৃত্তান্তং পিতৰং তত্ত্ৱদৰ্শিনম্ ।
অত্যন্তৌ মুনিশাৰ্দূলৌ দৃষ্ট্ৱা তৌ ৱিকৃতাননৌ ॥ 26.33 ॥
উৱাচ ৱচনং শ্ৰীমান্ ব্ৰহ্মালোকপিতামহঃ ।
দেৱদ্ৰৱ্যাপহাৰেণ দুষ্কৃতং স্ৱৰ্গগৰ্হিতম্ ॥ 26.34 ॥
সুৰাসুৰগণৈৰ্যত্তু লঙ্ঘিতুং নৈৱ শক্যতে ।
কিং পুনৰ্মানুষৈঃ ক্ষুদ্ৰৈৰ্দেৱদ্ৰৱ্যোপজীৱিকৈঃ ॥ 26.35 ॥
তেষাং তু নিয়তং ঘোৰে নৰকে পতনং স্মৃতম্ ।
নিষ্কৃতিৰ্নৰ্মদা তেষাং ৱিহিতা লোকপাৱনী ॥ 26.36 ॥
স্নাত্ৱা তু কল্পগা তোয়েঽভ্যৰ্চয়িত্ৱা ৱৃষধ্ৱজম্ ।
মুচ্যতে সৰ্ৱপাপেভ্যঃ সত্যমেতত্ ময়োদিতম্ ॥ 26.37 ॥
পিতামহৱচঃ শ্ৰুত্ৱা বাদৰায়ণশাকটৌ ।
ঋষিভিঃ সহ তত্ৰৈৱ নৰ্মদাতীৰমাশ্ৰিতৌ ॥ 26.38 ॥
সৱিন্নান্যাঽস্তি লোকেঽস্মিন্পাপস্যাস্য ৱিশুদ্ধয়ে ।
ততস্তে মুনয়ঃ সৰ্ৱে স্মৰন্তঃ পূৰ্ৱদুষ্কৃতম্ ॥ 26.39 ॥

ষণ্মাসাঽভ্যন্তৰে ৰাজন্ ছ্ৰিৰধ্যানপৰায়ণাঃ ।
নিষ্কল্মষাঃ বভূৱুস্তে তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 26.40 ॥
বল্যাদ্যা মুনয়ঃ সৰ্ৱে শতক্ৰতুপুৰোগমাঃ ।
দদৃশুস্তে ক্ৰতুৱৰং শিৱেনৈৱ য়থোদিতম্ ॥ 26.41 ॥
গৃহীতৱাঽথ মুনীন্ সৰ্ৱে ব্ৰহ্মাদ্যাশ্চ সুৰাসুৰাঃ ।
সুপ্ৰভাস্তাংস্তু দেৱতৱং মণ্ডপেশ্ৱৰদৰ্শনাত্ ॥ 26.42 ॥
তেন লিঙ্গং তু ৱিখ্যাতং লোকেঽস্মিন্ মণ্ডপেশ্ৱৰম্ ।
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে ত্ৰেতায়াং তু নৃপোত্তম ॥ 26.43 ॥
ক্ষত্ৰিয়াণাং সহস্ৰাণি তত্ৰ সিদ্ধানি ভাৰত ।
এতত্ সৰ্ৱং সমাখ্যাতং সমাসেন ময়াঽনঘ ॥ 26.44 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদ্ৰাজন্ হয়মেধফলং লভেত্ ॥ 26.45 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
অমৰেশ্ৱৰপূৰ্ৱেণ পৰ্যঙ্কাত্ পশ্চিমে তথা ॥ 26.46 ॥
তীৰ্থসঙ্খ্যাং ক্ৰমেণৈৱ কথয়স্ৱ তপোধন ॥ 26.47 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ পূৰ্ৱভাগে ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 26.48 ॥
শ্ৱেতকিংশুকনামানং তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
নৰাঃ সুখেন ৰূপেণ য়ত্ৰ স্নাতা দিৱং গতাঃ ॥ 26.49 ॥
শ্ৱেতকিংশুকনামাস্তি লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ।
তাটকেশ্ৱৰদেৱশ্চ তত্ৰ স্ৱৰ্গফলপ্ৰদঃ ॥ 26.50 ॥
অন্যত্তু ৱৰ্ণনামেতি তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
ত্ৰ্যম্বকস্তু মহাদেৱো য়ত্ৰলোকে ৱৰপ্ৰদঃ ॥ 26.51 ॥
তস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদগণ্ডেশস্ত্ৰিদিৱং গতঃ ।
গণ্ডকেশ্ৱৰলিঙ্গং তু লিঙ্গং শুক্লেশ্ৱৰং তথা ॥ 26.52 ॥
নৰ্মদাদন্তিৱনিকাসঙ্গমো লোকৱিশ্ৰুতঃ ।
তত্ৰ লিঙ্গেশ্ৱৰং লিঙ্গং সৰ্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ॥ 26.53 ॥
বালকেশ্ৱৰলিঙ্গং তু তথাঽন্যত্ পূৰ্ণকেশ্ৱৰম্ ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে নৰ্মদাপুৰমুত্তমম্ ॥ 26.54 ॥
তীৰ্থং কপিশিলা নাম সৰ্ৱানৰ্থৱিদূষণম্ ।
লিঙ্গং সিদ্ধেশ্ৱৰং নাম তথাঽন্যন্নাডকেশ্ৱৰম্ ॥ 26.55 ॥
অত্ৰান্তৰে নৃপশ্ৰেষ্ঠ দশলক্ষাণি নামতঃ ।

তীর্থানি দশলক্ষাণি কীর্তিতানি য়থাক্রমম্ ॥ 26.56 ॥
ততো গচ্ছেন্নৃপশ্রেষ্ঠ ৱৈদূর্যাত্ পশ্চিমাং দিশম্ ।
শশভীনর্মদায়োগং সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ॥ 26.57 ॥
ভুক্তিদং মুক্তিদ চৈৱ লিঙ্গং ৱৈ শশভেশ্ৱৰম্ ।
ত্রিষু লোকেষু ৱিখ্যাতং গর্দভীয়োনিমোক্ষণম্ ॥ 26.58 ॥
মণ্ডলেশ্ৱৰনামেহ তীর্থং লিঙ্গং নৰাধিপ ।
য়ত্র মাণ্ডলিকাঃ সিদ্ধা অজাপালো মনুস্তথা ॥ 26.59 ॥
তত্র চেষ্ট্ৱা তু মনুজঃ সম্ভৱেন্ন পুনর্ভৱে ।
তিলোদকপ্রদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ॥ 26.60 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱচ্চন্দ্রদিৱাকৰৌ ।
তত্র প্রদীয়তে দানং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 26.61 ॥
কান্তাৰকং ততো গচ্ছেত্ সর্ৱতীর্থৱৰং শুভম্ ।
তত্র স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ॥ 26.62 ॥
সপাদলক্ষমধিকং তীর্থানাং মণ্ডলেশ্ৱৰে ।
কীর্তিতে তৱ ৰাজেন্দ্র য়থাদৃষ্টং য়থাশ্রুতম্ ॥ 26.63 ॥
ত্রেতায়াং ৰঘুৱংশে তু কুমাৰৌ ৰামলক্ষণৌ ।
মৈথিল্যা সহ ৰাজেন্দ্র উত্তীর্ণো য়ত্র কল্পগাম্ ॥ 26.64 ॥
জগ্মতুঃ পিতুৰাজ্ঞাং ৱৈ কুর্ৱন্তৌ ৱিষ্ণুৰূপিণৌ ।
স্নাত্ৱা তীর্থৱৰে তত্র ভক্ত্যাঽভ্যর্চ্য মহেশ্ৱৰম্ ॥ 26.65 ॥
ৰাজতীর্থং তু তদ্গোপ্যং লিঙ্গং ৱৈ লক্ষণেশ্ৱৰম্ ।
সীতেশ্ৱৰং তথা লিঙ্গং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 26.66 ॥
তত্র স্নাত্ৱাঽর্চয়িত্ৱা তু শূলপাণিং মহেশ্ৱৰম্ ।
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তো গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 26.67 ॥
ততোগচ্ছেত্ নৃপশ্রেষ্ঠ পুণ্যতীর্থং শিৱালয়ম্ ।
মাহিষ্মতীং পুৰীং ৰম্যাং তাং দৃষ্ট্ৱা ন চ্যুতঃ ক্ৱচিত্ ॥ 26.68 ॥
য়ত্র কালাগ্নিৰুদ্রোঽস্তি প্রজ্ৱলন্নিৱ হেতুভিঃ ।
ত্রয়স্ত্রিংশত্তু তিষ্ঠন্তু লিঙ্গানাং কোটয়স্তথা ॥ 26.69 ॥
ততঃ কোটীশ্ৱৰং লিঙ্গং কোটিতীর্থে নৰাধিপ ।
য়জ্ঞকোটিফলং তত্র তস্য লিঙ্গস্য পূজনাত্ ॥ 26.70 ॥
তত্র দত্তস্য দানস্য কোটিসঙ্খ্যা তু ৱিদ্যতে ।
দশাশ্ৱমেধতীর্থং তু ভুক্তিমুক্তিফলপ্রদম্ ॥ 26.71 ॥
তিলোদকপ্রদানেন পিতৃণাং গতিৰুত্তমা ।
স্নাতমাত্রো নৰস্তত্র সূর্যতেজ সমপ্রভঃ ॥ 26.72 ॥

পুৰাণি পঞ্চসামান্যাচ্ছম্ভুনা কীৰ্তিতানি ৱৈ ।
প্ৰভাসশ্চ কুৰুক্ষেত্ৰং তথা মায়াপুৰী শুভা ॥ 26.73 ॥
অৱন্তী চ মহাকালং তথা মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
এতেষু চ সমগ্ৰেষু ৱিদ্ধি লিঙ্গান্যনুক্ৰমাত্ ॥ 26.74 ॥
অত্ৰ দত্তং হুতং ৱেষ্টমক্ষয়াদপি চাক্ষয়ম্ ।
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি প্ৰাণত্যাগং কৰোতি য় ॥ 26.75 ॥
স য়াতি পৰমং স্থানং য়ত্ৰ দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
কীৰ্তয়েত্ প্ৰাতৰুত্থায় পুণ্যান্যেতানি য়ো নৰঃ ॥ 26.76 ॥
ন স পাপেন লিপ্যেত য়মলোকং ন পশ্যতি ।
তীৰ্থং পিপীলিকা নাম গতা য়ত্ৰ পিপীলিকাঃ ॥ 26.77 ॥
শিৱলোকং মহাভাগ সৰ্ৱলোকোত্তমোত্তমম্ ।
বন্ধ্যাৰেৱাসমায়োগং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 26.78 ॥
সঙ্গমে য়ত্ৰ ৰাজেন্দ্ৰ লিঙ্গং ৱৈ মুনকেশ্ৱৰম্ ।
য়োগিনস্তত্ত্ব পশ্যন্তি ন তত্ পশ্যন্তি মানুষাঃ ॥ 26.79 ॥
ৱিখ্যাতং তত্তু নগৰং নৰ্মদাদক্ষিণে ততে ।
অয়ুত য়ত্ৰ লিঙ্গানাং তীৰ্থানাং চ নৰাধিপ ॥ 26.80 ॥
লিঙ্গং চণ্ডীশ্ৱৰং নাম তথৈৱোডুগণেশ্ৱৰম্ ।
ৱকেশ্ৱৰং তত্ৰ ৱিদ্ধি ৱকা য়ত্ৰ দিৱং গতাঃ ॥ 26.81 ॥
তীৰ্থং গঙ্গাৱহং নাম লিঙ্গং ৱৈ সৰ্ৱসিদ্ধিদম্ ।
অঙ্গাৰেশমিতি জ্ঞেয়ং ৱিমলং তত্ৰ ভাৰত ॥ 26.82 ॥
সোমতীৰ্থমিতি জ্ঞেয়ং শুক্লতীৰ্থমতঃ পৰম্ ।
তীৰ্থানাং নিৰসং নাম ধ্ৰুৱতীৰ্থং নৰাধিপ ॥ 26.83 ॥
অনেকানি সহস্ৰাণি তীৰ্থানাং চৈৱ ভাৰত ।
তীৰ্থং পিপীলিকা নাম ভুক্তিমুক্তিপ্ৰদায়কম্ ॥ 26.84 ॥
ক্ৰোশমাত্ৰং তু ৱিজ্ঞেয়ং পূৰ্ৱপশ্চিমতস্তথা ।
তীৰ্থানাময়ুতং সাৰ্ধং ঋষিদেৱনিষেৱিতম্ ॥ 26.85 ॥
তত্ৰ দত্তং হুতং চৈৱ তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
তত্ৰ য়ঃ সন্ত্যজেত্ প্ৰাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ॥ 26.86 ॥
সৰ্ৱপাপৱিনিৰ্মুক্ত উমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ।
মোদতে সৰ্ৱকামৈস্তু য়াৱদিন্দ্ৰাশ্চতুৰ্দশ ॥ 26.87 ॥
য়স্মাদেৱ শিৱং তস্মাদৰ্চয়েচ্ছান্তমানসঃ ।
মৈত্ৰঃ কাৰুণিকো নিত্যং প্ৰাপ্নোতি পৰমং পদম্ ॥ 26.88 ॥
ক্ষণমাত্ৰেণ য়ত্পুণ্যং ততঃ কুৰ্যান্নৰাধিপ ।

ন তদ্ৱৰ্ষশতেনাঽপি ন তু য়জ্ঞশতৈৰপি ॥ 26.89 ॥
শক্যং সাধয়িতুং ৰাজংস্তথা তীৰ্থশতৈৰপি ।
সৰ্ৱপ্ৰাণিষু কাৰুণ্যং দীনানাথেষু ভাৱয়ন্ ॥ 26.90 ॥
মৈত্ৰী চ মুদিতা ৰাজন্ পুণ্যশীলেষু সৰ্ৱদা ।
পুণ্যৱত্সুখমাপেক্ষ্যং সৰ্ৱপ্ৰাণিষু য়ত্নতঃ ॥ 26.91 ॥
অক্ষেত্ৰে তু কৃতং পুণ্যং সমং ভৱতি ভাৰত ।
নৰ্মদাসঙ্গমো য়ত্ৰ তত্ৰ সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 26.92 ॥
অন্যদেশে কৃতং পাপং পুণ্যক্ষেত্ৰে ৱিনশ্যতি ।
পুণ্যক্ষেত্ৰে কৃতং পাপং ৱজ্ৰলেপো ভৱিষ্যতি ॥ 26.93 ॥
উত্তীৰ্ণো নৰ্মদাং য়ত্ৰ কাৰ্তিকেয়ো মহাবলঃ ।
লিঙ্গং তত্ৰ চ ৱিজ্ঞেয়ং সিদ্ধিদং কাৰ্তিকেশ্ৱৰম্ ॥ 26.94 ॥
চন্দ্ৰেশ্ৱৰং তথা লিঙ্গং লিঙ্গং চৈৱ শিখীশ্ৱৰম্ ।
শক্তীশ্ৱৰং তথা চান্যত্ সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 26.95 ॥
তেষাঞ্ চৈৱ লিঙ্গানামৰ্চনং ভক্তিভাৱতঃ ।
ব্ৰহ্মহত্যাদিকাত্ পাপান্ মুচ্যতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 26.96 ॥
শিৱলোকমৱাপ্নোতি পিতৃণাং স্ৱৰ্গতিস্তথা ॥ 26.97 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ভগৱান্ ছ্ৰোতুমিচ্ছামি মাহিষ্মত্যাস্তু পশ্চিমে ॥ 26.98 ॥
সন্নিধৌ চ তিলেশস্য সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ।
ৰাসভীনৰ্মদাভেদং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 26.99 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ ইতিহাসং পুৰাতনম্ ।
নৰ্মদাগৰ্দভীভেদং তিৰ্যগ্যোনিৱিমোক্ষণম্ ॥ 26.100 ॥
য়স্মিংস্তীৰ্থে মহাৰাজ সতেজাহৰিকেশয়োঃ ।
অপাৰাদ্ৰাসভত্ৱাচ্চ মুক্তিঃ কল্মষনাশনে ॥ 26.101 ॥
হৱিৰ্ধানস্তু ৰাজৰ্ষিৰাসীত্ কল্পো য়ুধিষ্ঠিৰ ।
আত্ৰেয়স্য সুতশ্চাসীদ্ব্ৰহ্মৰ্ষিৰ্ব্ৰহ্মৱিত্তমঃ ॥ 26.102 ॥
পাৱকস্য সুতায়া তু পাণিগ্ৰহণধৰ্মতঃ ।
হৱিৰ্ধানায় সা দত্তা সুতেজা নাম নামতঃ ॥ 26.103 ॥
কুশৱল্কপৰীধানা কন্দমূলফলাশিনী ।
ৰূপয়ৌৱনসম্পন্না পাৰ্ৱতীৱ মনোহৰা ॥ 26.104 ॥

হৰিৰ্ধানস্তু ৰাজৰ্ষিৰ্ৱৃতুং বুদ্ধ্ৱা গতস্তু তাম্ ।
আগতোঽসৌ য়ুৱা তত্ৰ সৰ্ৱশাস্ত্ৰৱিশাৰদঃ ॥ 26.105 ॥
মহৰ্ষিং ত্ৱাগতং জ্ঞাত্ৱা সুতেজা কামিতুং গতা ।
সহসাঽলঙ্কৃতাং তাং তু কৰং জগ্ৰাহ স দ্ৱিজঃ ॥ 26.106 ॥
তেন সা ধৰ্ষিতা তত্ৰ য়থেষ্টং কামপীডিতা ।
অগ্নিহোত্ৰস্য শালায়াং দাম্পত্যং কামসংয়ুতম্ ॥ 26.107 ॥
দদৃশে স মহাত্মা ৱৈ ধৰ্মাধৰ্মৱিশাৰদঃ ।
আসীদ্ৱিষণ্ণৱদনো দৃষ্ট্ৱা তাং পাৱকাত্মজাম্ ॥ 26.108 ॥
অৱধ্যো ব্ৰাহ্মণো দুষ্টঃ পাপাত্মা পাপকৰ্মকৃত্ ।
ইয়ং চ পত্নী দুষ্টা মে ন ৱধ্যা স্ত্ৰীস্ৱভাৱতঃ ॥ 26.109 ॥
তমুৱাচ ৱিচাৰ্য়ৈৱং ব্ৰাহ্মণং দাৰকৰ্ষকম্ ।
মাতৰং গুৰুপত্নীং চ স্ৱসাৰং দুহিতৰং তথা ॥ 26.110 ॥
গত্ৱা তু প্ৰৱিশেদগ্নিং ততঃ শুদ্ধ্যেত মানৱঃ ।
গৰ্দভস্ত্ৱং ভৱেদ্ৱিপ্ৰ গৰ্দভী চ তথা ৱিধিঃ ॥ 26.111 ॥
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু অমেধ্যং ভক্ষয়িষ্যথঃ ।
সুতেজাহৰিকেশৌ তু হৰিৰ্ধানঃ শশাপ তৌ ॥ 26.112 ॥
পীডিতৌ কৰ্মণা তেন গতৌ দ্ৱৌ বদ্ৰিকাশ্ৰমম্ ।
হিমস্থানং চ কেদাৰং ভৈৰৱং নৈমিষং তথা ॥ 26.113 ॥
সূৰ্য়াক্ষং চ গয়াতীৰ্থং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ।
ৱাৰাণসীং প্ৰয়াগং চ ওঘতীৰ্থং চ পুষ্কৰম্ ॥ 26.114 ॥
য়োগীশ্ৱৰং ৰুদ্ৰকোটিং মহেন্দ্ৰং ব্ৰহ্মসম্ভৱম্ ।
প্ৰভাসং চ কুৰুক্ষেত্ৰং তীৰ্থং সৌম্যেশ্ৱৰং তথা ॥ 26.115 ॥
অনেকানি চ তীৰ্থানি পৃথিৱ্যাং য়ানি কানি চ ।
সাৰ্ধং তয়া তপস্ৱিন্যা হৰিৰ্ধানস্য শাপতঃ ॥ 26.116 ॥
অনেকদুঃখসম্পন্নো হৰিকেশো ভ্ৰমন্ মহীম্ ।
খৰয়োনিনিয়ুক্তস্তু পৰদাৰাভিকৰ্ষকঃ ॥ 26.117 ॥
কালেন ভূয়সা তত্ৰ হৰিকেশস্তয়া সহ ।
তেনৈৱ খৰৰূপেণ অগস্ত্যং চ মহামুনিম্ ॥ 26.118 ॥
নমস্কৃত্য মুনিং তত্ৰ সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ।
গুৰুতল্পগপাপস্য পৰদাৰাভিগমিনঃ ॥ 26.119 ॥
প্ৰায়শ্চিত্তং ৱিধানেন দীয়তাম্মে দ্ৱিজোত্তম ।
মোচয় ত্ৱমিমাং য়োনিং ব্ৰহ্মলোকপদস্থিতঃ ॥ 26.120 ॥
হৰিৰ্ধানান্তিকং য়াহি ততোঽগস্ত্য উৱাচ তম্ ।

তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা মুনীনামূর্ধ্ৱৰেতসাম্ ।
হৰিকেশোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং সুতেজা সহ সঙ্গতঃ ॥ 26.121 ॥
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে ব্ৰাহ্মণানাং ন সংশয়ঃ ।
ততো গতৌ তু তং ৰাজন্ হৰিৰ্ধানস্য চাশ্ৰমম্ ॥ 26.122 ॥
নমস্কৃত্য মুনিশ্রেষ্ঠং হৰিকেশোঽব্ৰৱীদ্ৱচঃ ।
গুৰুতল্পগপাপোঽহং ক্ষমস্ৱ ময়ি পুত্ৰকে ॥ 26.123 ॥
শাপান্তং চ ৱৰং মন্যে দাতুমৰ্হসি সুৱ্ৰত ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা হৰিকেশস্য দুৰ্মতেঃ ॥ 26.124 ॥
উৱাচ ৱচনং ৱিপ্ৰস্তং ৱৈ গৰ্দভৰূপিণম্ ।
স্ৱকৰ্মণা তনুং ত্ৱং হি গাৰ্দভীং প্ৰাপ্তৱানসি ॥ 26.125 ॥
জন্মান্তৰকৃতৈশ্চৈৱ কৰ্মভিঃ কৰ্মকাৰিভিঃ ।
শুভং ৱাপ্যশুভং ৱাপি প্ৰাপ্যতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 26.126 ॥
কৰ্মণাং চ ৱিপাকোঽয়মপি দেৱৈঃ সৱাসৱৈঃ ।
জ্ঞাতুং ন শক্যতে ৱিপ্ৰ গাহনা কৰ্মণাং গতিঃ ॥ 26.127 ॥
দোষো ন ৱিদ্যতে চৈৱ ত্ৱদ্ব্ৰাহ্মণ কথঞ্চন ।
কিন্তু জন্মান্তৰে য়েন কৰ্মণা তত্কৃতং তৱ ॥ 26.128 ॥
তস্মাদ্ৱিশ হুতাশং ত্ৱমনয়া মেকলাতটে ।
শঙ্কৰাদ্ৱৰমাসাদ্য তাৱত্ প্ৰাপ্স্যসি সদ্গতিম্ ॥ 26.129 ॥
এৱমুক্তো য়য়ৌ ৰাজন্ হৰিকেশস্তয়া সহ ।
হৰিকেশঃ সুতেজা চ নৰ্মদাতীৰসন্নিধৌ ॥ 26.130 ॥
দাৰূণি চ সমাহৃত্য প্ৰৱিষ্টৌ চ হুতাশনম্ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহৌ তু স্নাত্ৱা স্পৃষ্ট্ৱা হ্যুভাৱপি ॥ 26.131 ॥
কামিকং য়ানমাৰূঢৌ সৰ্ৱালঙ্কাৰভূষিতৌ ।
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদ্যথা লক্ষ্মীজনাৰ্দনৌ ॥ 26.132 ॥
ভুঞ্জন্তৌ ৱিৱিধান্ ভোগান্ গতৌ মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
তেনাঽসৌ সঙ্গমঃ পুণ্যস্তিৰ্যগ্যোনিৱিমোক্ষণঃ ॥ 26.133 ॥
হৰিকেশেশ্ৱৰং লিঙ্গং সুতেজানিৰ্মিতং তথা ।
হৱিৰ্ধানেশ্ৱৰং নাম চতুৰ্থোঽগস্ত্যনিৰ্মিতম্ ॥ 26.134 ॥
চত্ৱাৰি পুণ্যলিঙ্গানি কামমোক্ষপ্ৰদানি তু ।
তিলোদকপ্ৰদানেন তস্মিংস্তীৰ্থে নৰাধিপ ॥ 26.135 ॥
মাতৃকং পৈতৃকং চৈৱ নৰকাদুদ্ধৰেত্ পিতৄন্ ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 26.136 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নাখ্যানং চ পুৰাতনম্ ॥ 26.137 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে গৰ্দভীতীৰ্থৱৰ্ণনো নাম ষড্ৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 27

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
গৌৰীখণ্ডং ততো গচ্ছেত্ সৰ্ৱদেৱনমস্কৃতম্ ।
তত্ৰ স্নানেন লভতে সৰ্ৱতীৰ্থফলং নৰঃ ॥ 27.1 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণাং তৃপ্তিৰক্ষয়া ।
জায়তে চ নৃপশ্ৰেষ্ঠ নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ॥ 27.2 ॥
গৌৰীখণ্ডেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং পাপহৰং পৰম্ ।
তত্ৰজ্ঞেয়ং মণিময়ং জলমধ্যে ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 27.3 ॥
ন তত্ পশ্যন্তি মনুজাঃ সৰ্ৱৈৰ্দেৱৈস্তু পূজিতম্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
গৌৰীখণ্ডেশ্ৱৰং নাম তস্মিংস্তীৰ্থে কথং মুনে ॥ 27.4 ॥
কথ্যতাং চ য়থা ন্যায়ং ৱিদিতং য়ত্তু সাম্প্ৰতম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পুৰাদেৱগণৈঃ সৰ্ৱৈঃ কুমাৰঃ শঙ্কৰাত্মজ ॥ 27.5 ॥
সৈনাপত্যে নিয়ুক্তশ্চ তাৰকস্য ৱধং প্ৰতি ।
কামিতাস্তেন তত্ৰৈৱ সৰ্ৱাস্তাঃ সুৰয়োষিতঃ ॥ 27.6 ॥
উপালব্ধাস্ততঃ সৰ্ৱা উমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ।
উপালব্ধং তু তং শ্ৰুত্ৱা ৱিষণ্ণা চৈৱ পাৰ্ৱতী ॥ 27.7 ॥
কামিতং য়ত্ৰ য়ত্ৰৈৱ তত্ৰ তত্ৰেশ্ৱৰেশ্ৱৰী ॥ 27.8 ॥
দৃষ্ট্ৱাঽথ লজ্জিতঃ সোঽপি পক্ষিণাঽসৌ সমায়য়ৌ ।
দেৱৈঃ পৰিৱৃতঃ শ্ৰীমান্ ময়ূৰস্থো মহাবলঃ ॥ 27.9 ॥
পৃষ্ঠতোঽনুগতা মাতা ৰুদতীৱ সুৰেশ্ৱৰী ।
উত্তীৰ্ণা কল্পগাং দেৱী পূজয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ॥ 27.10 ॥
গৌৰীখণ্ডং তু ৱিখ্যাতং ত্ৰিষু লোকেষু তেন তত্ ।
লিঙ্গং প্ৰতিষ্ঠিতং তত্ৰ কুমাৰেশ্ৱৰসঞ্জ্ঞিতম্ ॥ 27.11 ॥
ময়ূৰেশ্ৱৰলিঙ্গং তু ভুক্তিমুক্তিফলপ্ৰদম্ ।
য়স্য দেৱস্য মাহাত্ম্যাত্ ময়ূৰাস্ত্ৰিদিৱঙ্গতাঃ ॥ 27.12 ॥

অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য তিৰ্যগ্যোনিৰ্ন জায়তে ।
ততো গচ্ছেত্ মহাৰাজ কৰমৰ্দাসমাগমম্ ॥ 27.13 ॥
তত্ৰ স্নাতো মহাৰাজ স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ।
কৰমৰ্দেশ্ৱৰং লিঙ্গং পূজয়েত্তত্ৰ ভাৰত ॥ 27.14 ॥
পিতৃণাং তৰ্পণাত্তত্ৰ স্ৱৰ্গং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ।

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কথয়স্ৱ মহাভাগ কৰমৰ্দাসমুদ্ভৱম্ ॥ 27.15 ॥
ভাৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞস্ত্ৰিকালজ্ঞস্ত্ৰিৱেদৱিত্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কথয়ামি য়থাদৃষ্টং শৃণু চৈকমনা নৃপ ॥ 27.16 ॥
মৈত্ৰেয়স্যাশ্ৰমং পুণ্যং ঋষিভিস্তু নিষেৱিতম্ ।
মুনীনাং তু সহস্ৰাণি কন্দামূলফলাশিনাম্ ॥ 27.17 ॥
নিৱসন্তি য়দা তত্ৰ তপঃ কৰ্তুং নিৰন্তৰম্ ।
কস্মিংশ্চিদন্যকালে তু তস্মিন্ মুনিৱৰাশ্ৰমে ॥ 27.18 ॥
ৰাজা কুশধ্ৱজো নাম একচ্ছত্ৰাধিপো নৃপ ।
আগমত্ কলাতীৰং ৰাহুসূৰ্যসমাগমে ॥ 27.19 ॥
অৱতীৰ্ণান্ মুনীন্সৰ্ৱান্ য়থাৰ্হং প্ৰণিপত্য চ ।
পিতৃণাং শ্ৰাদ্ধকালোঽদ্য প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং ময়ি ॥ 27.20 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥
গৱাং দশায়ুতান্যেকপ্ৰসূতানাং পয়োমুচাম্ ।
সৱত্সানাং সুৱৰ্ণানাং ঘণ্টাভৰণশোভিনাম্ ॥ 27.21 ॥
য়দি শক্নোষি দাতুং ত্ৱং হোমাৰ্থে পিতৃদেৱয়োঃ ।
তত্ৰ প্ৰৱৰ্ততাং শ্ৰাদ্ধং সত্যমেতত্তৱোদিতম্ ॥ 27.22 ॥
তেষাং তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা মুনীনামূৰ্ধ্ৱৰেতসাম্ ।
কুশধ্ৱজোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ব্ৰাহ্মণাংস্তান্ য়থাৰ্থতঃ ॥ 27.23 ॥
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে য়থোক্তং ব্ৰহ্মচাৰিভিঃ ।
দদাম্যহং ন সন্দেহ ইহৈৱ মুনিপুঙ্গৱাঃ ॥ 27.24 ॥
ভোজয়িত্ৱা ততঃ শ্ৰাদ্ধে ব্ৰাহ্মণাংস্তান্নৃপোত্তমঃ ।
সকুশং জলমাদায় তেভ্যো দত্ত্বা তু গাস্তদা ॥ 27.25 ॥
দত্ত্ৱা দান মুদায়ুক্তঃ স জগাম স্ৱকং পুৰম্ ।

স্থিতাস্তু ব্ৰাহ্মণাস্তত্ৰ হোমকাৰ্যাৰ্থসিদ্ধয়ে ॥ 27.26 ॥
একস্মিন্ ৱাসৰে প্ৰাপ্তা ৰাক্ষসা ঘোৰৰূপিণঃ ।
বুভুক্ষিতা মহাদংষ্ট্ৰা ৱিকৃতাস্যা ভয়ানকাঃ ॥ 27.27 ॥
ব্ৰাহ্মণানাং তদা গা ৱৈ ভক্ষিতুং সমুপাগতান্ ।
দৃষ্ট্ৱা তান্ ৱিকৃতাকাৰাংস্তীব্ৰনাদপৰায়ণান্ ॥ 27.28 ॥
প্ৰণষ্টাস্তু ততঃ স্থানান্নৰ্মদাজলমাৱিশন্ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যলোকস্থাঃ সৰ্ৱাস্তাঃ কামধেনৱঃ ॥ 27.29 ॥
ততস্তে ক্ষুধিতাস্সৰ্ৱে ব্ৰাহ্মণান্ ভক্ষিতুং গতাঃ ।
হৰিং স্মৰন্তি তে সৰ্ৱে ব্ৰাহ্মণাঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ॥ 27.30 ॥
ৰেৱাজলং প্ৰৱিষ্টা ৱৈ ৰাক্ষসৈঃ পৰিপীডিতাঃ ।
ৱিষ্ণোঃ প্ৰস্ৱেদজস্তত্ৰ প্ৰৱাহো নৰ্মদাং গতঃ ॥ 27.31 ॥
গোপদং দৃশ্যতে তত্ৰ সৰ্ৱামৰনমস্কৃতম্ ।
কৰমৰ্দেশ্ৱৰং লিঙ্গং ৱিষ্ণুচক্ৰাদ্ৱিনিঃসৃতম্ ॥ 27.32 ॥
প্ৰতিষ্ঠিতং চ তত্ৰৈৱ ৱিষ্ণুনা প্ৰভৱিষ্ণুনা ।
গাৱশ্চ ব্ৰাহ্মণাশ্চৈৱ সত্যমেতদ্ব্ৰৱীমি তে ॥ 27.33 ॥
ব্ৰহ্মলোকং গতাঃ সৰ্ৱে তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ।
কৰমৰ্দেশ্ৱৰং তীৰ্থং সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ।
কীৰ্তিতং কৰ্মণা তেন মহ্যামমিততেজসা ॥ 27.34 ॥
তত্ৰ স্নাতা দিৱং যান্তি যে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 27.35 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কৰমৰ্দেশ্ৱৰীকীৰ্তনং নাম সপ্তৱিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 28

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
মান্ধাতা ৰাজশাৰ্দূলস্ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতঃ ।
এতদিচ্ছাম্যহং শ্ৰোতুং চৰিতং তস্য ধীমতঃ ॥ 28.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ য়ন্ মাং ত্ৱং পৰিপৃচ্ছসি ।
ইক্ষ্ৱাকুৱংশসম্ভূতো য়ুৱনাশ্ৱো মহীপতিঃ ॥ 28.2 ॥

সোঽয়জত্ পৃথিৱীপালঃ ক্রতুভির্ভূৰিদক্ষিণৈঃ ।
অনপত্যস্তু ৰাজর্ষিঃ স মহাত্মা দৃঢব্রতঃ ॥ 28.3 ॥
মন্ত্রিষ্ৱাধায় তদ্রাজ্যং ৱননিষ্ঠো মহীপতিঃ ।
শাস্ত্রদৃষ্টেন ৱিধিনা সংয়ম্যাত্মানমাত্মনা ॥ 28.4 ॥
ফলমূলানুভক্ষশ্চ স চচাৰ মহত্তপঃ ।
শুষ্ককণ্ঠঃ পিপাসার্তঃ পানীয়ার্থে ভৃশঃ নৃপঃ ॥ 28.5 ॥
সম্প্রৱিশ্যাশ্রমস্যান্তঃ পানীয়ং সোঽভ্যয়াচত ।
তস্য শুষ্কেণ কণ্ঠেন ক্রোশতস্তু তদা ভৃশম্ ॥ 28.6 ॥
নাঽশ্রৌষীদ্ৱচনং তত্র চাতকস্যেৱ ৱাসৱঃ ।
ভগৱাংস্তু তদা কশ্চিদৃষিস্তস্য মহীপতেঃ ॥ 28.7 ॥
পুত্রীয়মগ্রতঃ কৃত্ৱা মন্ত্রৈশ্চাপ্যভিমন্ত্রিতম্ ।
ৰাত্রৌ চ কলশং তত্র জলপূর্ণং পিপাসিতঃ ॥ 28.8 ॥
অভ্যদ্রৱত্ স ৱেগেন পীত্ৱাপস্তত্র চাস্ৱপত্ ।
স পীত্ৱা শীতলং তোয়ং পিপাসার্তো মহীপতিঃ ॥ 28.9 ॥
অগ্নির্নিৱর্তিতস্তস্য সুখী চৈৱাঽভৱত্তদা ।
ততস্তেঽচাপ্যবুধ্যন্ত মুনয়ঃ শংসিতব্রতাঃ ॥ 28.10 ॥
কস্যেদং কর্ম কুপিতাঃ পপ্রচ্ছুস্তং নৃপং তদা ।
যুৱনাশ্ৱো মমেত্যেৱং সত্যং সমভিপদ্যতে ॥ 28.11 ॥
যুৱনাশ্ৱমিদং প্রাহ ভগৱান্ ভার্গৱস্তদা ।
সুতার্থং স্থাপিতং হ্যেতত্তপসা চৈৱ সম্ভৃতম্ ॥ 28.12 ॥
ময়া কর্ম কৃতং চৈতত্তপ আস্থায় দাৰুণম্ ।
পুত্রার্থং তৱ ৰাজেন্দ্র য়েন তে বলৱান্ ভৱেত্ ॥ 28.13 ॥
মহাবলো মহাৱীর্যস্তপোবলসমন্ৱিতঃ ।
সুতঃ শক্রসমোঽত্যর্থং সর্ৱধর্মপৰায়ণঃ ॥ 28.14 ॥
ৱিধিনা মন্ত্রয়ুক্তেন ময়ৈতদুপপাদিতম্ ।
অভক্ষণং ত্ৱয়া ৰাজন্ য়ুক্তং ন কৃতমত্র ৱৈ ॥ 28.15 ॥
নূনং দৈৱকৃতং ত্ৱদ্য য়ত্তত্ত্ৱং কৃতৱানসি ।
পিপাসুনা চ য়ত্পীতং ৱিধিমন্ত্রপুৰস্কৃতম্ ॥ 28.16 ॥
জলং ত্ৱয়া মহাৰাজ তেন ত্ৱং ৱীর্যৱানসি ।
অন্ৱহং কর্ম কৃত্ৱাঽপি মহান্তং সুখমাপ্স্যসি ॥ 28.17 ॥
ৱিধাস্যামো ৱয়ং চাত্র পুত্রেষ্টিং পৰমাং তদা ।
ৱীর্যেণ শক্রতুল্যং ত্ৱং পুত্রং ৱৈ জনয়িষ্যসি ॥ 28.18 ॥
ততো ৱর্ষশতে পূর্ণে তস্য ৰাজ্ঞো মহাত্মনঃ ।

ৱামপার্শ্ৱং ৱিনির্ভিদ্য সুতঃ সূর্য ইৱাপৰঃ ॥ 28.19 ॥
নিশ্চক্রাম মহাতেজা ন চ তং মৃত্যুৰাৱিশত্ ।
যুৱনাশ্ৱস্য নৃপতেস্তদদ্ভুতমিৱাভৱত্ ॥ 28.20 ॥
তং দ্রষ্টুং সমুপাগতঃ শক্রং পৃচ্ছন্তি তং দেৱাঃ ।
সুতঃ কিং ধাস্যতীত্যয়ম্ .... ॥ 28.21 ॥
এষ মাং ধাস্যতীত্যেৱং শক্রঃ প্রোৱাচ তান্ সুৰান্ ।
প্রদেশিনীং চ তস্যাস্যে ততঃ শক্রঃ সমাদধৌ ॥ 28.22 ॥
স তাং বালস্ততো হৃষ্টঃ পপৌ তস্য প্রদেশিনীম্ ।
মান্ধাতেতি চ নামাস্য শক্রশ্চক্রে য়থার্থৱত্ ॥ 28.23 ॥
অৱাপ্য স শিশুস্তত্র শক্রদত্তাং প্রদেশিনীম্ ।
অৱর্ধত্ মহীপালঃ কিন্তু ষোডশিকাঃ সমাঃ ॥ 28.24 ॥
আয়ুর্ৱেদাদিশাস্ত্রাণি দিৱ্যশাস্ত্রাণি সর্ৱশঃ ।
উপতস্থুর্মহাৰাজং ধ্যানমাত্রেণ তং তদা ॥ 28.25 ॥
ধনুৰাজগৱং নাম শৰাশ্শৃঙ্গোদ্ভৱাশ্চ য়ে ।
অভেদ্যং কৱচং চৈৱ সদ্যস্তমুপতস্থিৰে ॥ 28.26 ॥
সোঽভিষিক্তো মঘৱতা দেৱৈঃ সার্ধং চ ভাৰত ।
ধর্মেণ চাক্রমল্লোকান্ সর্ৱান্ ৱিষ্ণুৰিৱ ক্রমৈঃ ॥ 28.27 ॥
তস্যাঽপ্রতিহতং চক্রং প্রচচাৰ মহাত্মনঃ ।
শতানি চৈৱ ৰাজানঃ স্ৱয়মেৱোপতস্থিৰে ॥ 28.28 ॥
তস্যৈৱমভৱত্ পূর্ৱং ৱসুধা ৱসুধাপতে ।
তেনেষ্টং ৱিৱিধৈর্যজ্ঞৈর্বহুভিশ্চাপ্তদক্ষিণৈঃ ॥ 28.29 ॥
হৃষ্টমনা মহাতেজাঃ স্ৱধর্মং প্রাপ্য পুষ্কলম্ ।
শক্রস্যার্ধাসনং ধীমান্ লব্ধৱানমিতদ্যুতিঃ ॥ 28.30 ॥
আপালিতা চ পৃথিৱী তেন ধর্মেণ ধীমতা ।
নির্জিতা শাসনাদেৱ সৰত্নাকৰপত্তনা ॥ 28.31 ॥
ততকৃতানাং মহাৰাজ ক্রতূনাং দক্ষিণাৱতাম্ ।
চতুৰন্তা মহী ৱ্যাপ্তা নাসীত্ কিঞ্চিদনাৱৃতম্ ॥ 28.32 ॥
দশলক্ষসহস্রাণি ৰাজ্যং তস্য মহাত্মনঃ ।
তেন দ্ৱাদশৱার্ষিক্যামনাৱৃষ্ট্যাং মহাত্মনা ॥ 28.33 ॥
ৱৃষ্টিং চ সস্যৱৃদ্ধ্যর্থং মিষতা ৱজ্রপাণিনা ।
তেন সোমকুলোত্পন্নো গন্ধর্ৱাধিপতির্মহান্ ॥ 28.34 ॥
গতৱা সমানয়ন্ মেঘং প্রমথ্যাভিহিতঃ শৰৈঃ ।
প্রজাশ্চতুর্ৱিধাস্তেন ধৃতাস্তত্র মহাত্মনা ॥ 28.35 ॥

তেনাপ্তাস্তপসা লোকাঃ স্থাপিতাঃ স্ৱেন তেজসা ।
তস্যৈৱ দেৱৱসতিস্থানমাদিত্যতেজসঃ ॥ 28.36 ॥
য়স্য পুণ্যতমে দেশে দৃশ্যতেঽমৰকণ্টকঃ ।
ইষ্ট্ৱা তত্র ক্রতুশতমোঙ্কাৰস্যৈৱ চাগ্রতঃ ॥ 28.37 ॥
ৰাজ্ঞা চ পৰ্ৱতে তস্মিন্ স্তোত্রমেতদুদাহৃতম্ ।
নমস্তে কালমেঘায় কালাত্মক নমোঽস্তু তে ॥ 28.38 ॥
কালাধিপং নমস্তেঽস্তু কালৰূপঃ প্রৱৰ্তসে ।
কালাত্মা কালৰূপেণ ৱিশ্ৱাত্মা ৱিশ্ৱৰূপধৃক্ ॥ 28.39 ॥
ৱিশ্ৱেশ্ৱৰ নমস্তেঽস্তু কালত্যাগে প্রৱৰ্তকঃ ।
ভৱায় ভৱনাশায় ভৱোদ্ভৱ নমোঽস্তু তে ॥ 28.40 ॥
ওং নমো মহাদেৱায় শম্ভৱায় ভৱায় চ ।
অজপায় অজাতায় অজায়তনমীঢুষে ॥ 28.41 ॥
প্রভৱায় শিৱতৰায় অক্ষমায় নমো নমঃ ।
ত্র্যম্বকায় ত্রিমূৰ্তায় ত্রিলোকেশায় তে নমঃ ॥ 28.42 ॥
অকালায় অজৰায় অমৰায় নমো নমঃ ।
ওঙ্কাৰমাদিদেৱং চ য়ে ৱৈ ধ্যায়ন্তি নিত্যশঃ ॥ 28.43 ॥
ন তেষাং পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ।
শ্রুত্ৱা স্তোত্রমিদং দেৱঃ ওঙ্কাৰঃ কালৰূপধৃক্ ॥ 28.44 ॥
প্রত্যুৱাচ মহীপালং দেৱদেৱ উমাপতিঃ ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে স্তোত্রেণানেন সুৱ্রত ॥ 28.45 ॥
তুষ্টোঽস্মীতি ন সন্দেহো য়থেষ্টং তদ্দদাম্যহম্ ।

মান্ধাতোৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ॥ 28.46 ॥
ৱৈদূৰ্যো নাম শৈলেন্দ্রো মান্ধাতাখ্যানমৰ্হতি ।
দেৱস্থানমিদং দেৱ ত্ৱত্ প্রসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 28.47 ॥
অত্র দানং তপঃ পূজা তথা প্রাণৱিসৰ্জনম্ ।
য়ে কুৰ্ৱন্তি নৰাস্তেষাং শিৱলোকে নিৱাসিতা ॥ 28.48 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা মান্ধাতুঃ পৰমেশ্ৱৰঃ ।
উৱাচ ৱচনং দেৱো মান্ধাতাৰং মহীপতিম্ ॥ 28.49 ॥
সৰ্ৱমেতত্ নৃপশ্রেষ্ঠ মত্প্রসাদাদ্ভৱিষ্যতি ।
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা ৱৰং লব্ধ্ৱা মহীপতি ॥ 28.50 ॥
জগাম স্ৱাং পুৰীং শীঘ্রং য়থা শক্রোঽমৰাৱতীম্ ।

এতত্তে সর্ৱমাখ্যাতং মান্ধাতুশ্চৰিতং মহত্ ॥ 28.51 ॥
য়ো মমাগ্রে মহীপাল দৃষ্টোঽদ্রির্ৱৈ ত্ৱয়ানঘ ।
তদা প্রভৃতি মান্ধাতা ৱৈদূর্যো গীয়তে গিৰিঃ ॥ 28.52 ॥
অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাত্ মান্ধাতৃপ্রমুখা নৃপাঃ ।
সর্ৱকামসমুদ্যুক্তা লোকে ক্রীডন্তি ৱৈষ্ণৱে ॥ 28.53 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাঽপি হয়মেধফলং লভেত্ ॥ 28.54 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মান্ধাতুৰুপাখ্যানেঽষ্টাৱিংশোঽধ্যায়

অধ্যায় 29

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কৃতে য়ুগেঽথ সম্প্রাপ্তে বলির্নাম মহাসুৰঃ ।
তস্য পুত্রো মহাৱীর্যঃ সহস্রভুজৱিশ্রুতঃ ॥ 29.1 ॥
দিৱ্যং ৱর্ষসহস্রং তু তেন চাৰাধিতো হৰঃ ।
তুষ্টেন তেন সম্প্রোক্তঃ প্রার্থয়স্ৱ ৱৰং ৱৰ ॥ 29.2 ॥
য়ত্কিঞ্চিদ্ৱৈ ৱৰং প্রোক্তং তদ্দাস্যামি ন সংশয়ঃ ।
বাণাসুৰো ৱদত্যেৱং য়দি তুষ্টোঽসি মে প্রভো ॥ 29.3 ॥
পুৰং ভৱতু মে দিৱ্যমজেয়ং সর্ৱদৈৱতৈঃ ।
ত্ৱামেৱ ৱর্জয়িত্ৱা তু দুষ্প্রাপ্যং সর্ৱদৈৱতৈঃ ॥ 29.4 ॥
ময়ি তিষ্ঠতি য়ত্তিষ্ঠেত্ ময়ি গচ্ছতি গচ্ছতু ।
কামিকং ভৱনং দেৱ পুৰ ভৱতু মে তদা ॥ 29.5 ॥
উক্তো বাণাসুৰস্তেন বলিপুত্রো মহায়শাঃ ।
ৱিষ্ণুনাভিহিতশ্চাসৌ কিং ত্ৱয়া প্রার্থিতো হৰঃ ॥ 29.6 ॥

বাণ উৱাচ ॥
মহ্যং দত্তং মহেশেন পুৰম্ পুৰৱৰোত্তমম্ ।
অজেয়ং সর্ৱদেৱানামসুৰাণাং চ দুর্লভম্ ॥ 29.7 ॥
য়দি দত্তং মহেশেন পুৰং তুভ্যং য়থেপ্সিতম্ ।
ময়াঽপি তে প্রদত্তং চ দ্ৱিতীয়ং তাদৃশং পুৰম্ ॥ 29.8 ॥
ৱিষ্ণুনাঽপি পুৰং দত্তং দ্ৱিতীয়ং চ মনোৰমম্ ।
একীভূতৌ তু তৌ দেৱায়ূচতুস্তৌ বলেঃ সুতম্ ॥ 29.9 ॥

গচ্ছ বাণাসুৰ ক্ষিপ্ৰং য়ত্ৰাস্তে কমলাসনঃ ।
গতস্তত্ৰ বলেঃ পুত্ৰো য়ত্ৰাতিষ্ঠত্ পিতামহঃ ॥ 29.10 ॥
পৰিষ্ৱজ্য স্ৱহস্তেন পৃষ্টশ্চৈৱ স্ৱয়ম্ভুৱা ।
বহুৱৰ্ষসহস্ৰং তু তপো ঘোৰং ত্ৱয়া কৃতম্ ॥ 29.11 ॥
ৱৰস্তু কস্ত্ৱয়া প্ৰাপ্তস্তপসাৰাধ্য শঙ্কৰম্ ।
ব্ৰহ্মণো ৱচনং শ্ৰুত্ৱা প্ৰত্যুৱাচ মহাসুৰঃ ॥ 29.12 ॥
ময়া তু প্ৰাৰ্থিতো ৰুদ্ৰো দত্তস্তেন প্ৰসাদতঃ ।
কামৰূপং পুৰং প্ৰাপ্তং মনোৰম্যং মনোৰমম্ ॥ 29.13 ॥
তাদৃশং তু পুৰং দত্তং দ্ৱিতীয়ং ৱিষ্ণুনা পুনঃ ।
বাণাসুৰৱচঃ শ্ৰুত্ৱা প্ৰত্যুৱাচ মহাসুৰম্ ॥ 29.14 ॥
ত্ৱয়া তু প্ৰাৰ্থিতো ৰুদ্ৰো দত্তং তেন মহাত্মনা ।
ময়াঽপি তে পুৰং দত্তং তেনাসৌ ত্ৰিপুৰঃ স্মৃতঃ ।
এৱং প্ৰাপ্তৱৰো ৰাজন্ মহাবলপৰাক্ৰমঃ ॥ 29.15 ॥
সহস্ৰভুজৱিস্তীৰ্ণস্ত্ৱৱধ্যঃ সৰ্ৱদৈৱতৈঃ ।
পুৰাণি দানৱানাং তু অমৰাণাং তু য়ানি চ ॥ 29.16 ॥
য়ক্ষৱিদ্যাধৰাণাং তু গন্ধৰ্ৱাণাং চ ৰক্ষসাম্ ।
ভগ্নানি তানি সৰ্ৱাণি স্থণ্ডিলানি হৃতানি চ ॥ 29.17 ॥
ভগ্নামৰাৱতী তেন পুৰা শক্ৰস্য ভাৰত ।
ত্ৰিপুৰং হ্যভৱত্ সৰ্ৱং কৈলাসঃ কেৱলং পৃথক্ ॥ 29.18 ॥
উদ্ৱিগ্নমানসা দেৱা হৰপাৰ্শ্ৱমুপায়য়ুঃ ।
ৱৰো দত্তস্ত্ৱয়া তস্মৈ ব্ৰহ্মণা ৱিষ্ণুনাপি চ ॥ 29.19 ॥
তেন সাৰ্ধং তু সঙ্গ্ৰামে শক্তিৰ্নাস্তীতি কস্যচিত্ ।
য়স্তস্য পুৰতস্তিষ্ঠেত্তমসৌ ভস্মতাং নয়েত্ ॥ 29.20 ॥
এৱং শ্ৰুত্ৱা শিৱো ৱাক্যং পৰং কৌতূহলং ততঃ ।
সম্প্ৰেষিতাস্তদা দেৱা ব্ৰহ্মৱিষ্ণুপুৰোগমাঃ ॥ 29.21 ॥
সমেত্য গম্যতাং দেৱাস্ত্ৰিংশত্কোট্যো মহাবলাঃ ।
ৱিনাশয়ত য়ত্নেন ত্ৰিপুৰং পুৰসংস্থিতম্ ॥ 29.22 ॥
ততো গতাঃ সুৰাঃ সৰ্ৱে বদ্ধৱৈৰাঃ সহস্ৰশঃ ।
ৱাণাসুৰপুৰং য়ত্ৰ সুতীক্ষ্ণনিশিতায়ুধাঃ ॥ 29.23 ॥
সুয়ুদ্ধবলসম্পন্নাঃ সৰ্ৱে তে বলশালিনঃ ।
মাৰ্গং পুৰং চ দেশং চ ছাদয়ন্তো ঘনা ইৱ ॥ 29.24 ॥
সঙ্ক্ষিপ্তেনৈৱ কালেন মনসা চিন্তিতেন চ ।
সৰ্ৱে তে ত্ৰিপুৰং প্ৰাপ্তা ধনুঃ ক্ষিপ্তাঃ শৰা ইৱ ॥ 29.25 ॥

দ্রষ্টুং দশ দিশস্তেন প্রেষিতা য়ে চ কিঙ্কৰাঃ ।
ঊচুৰ্বাণাসুৰং তে তু নিশ্চিন্তস্ত্ৱং কথং প্ৰভো ॥ 29.26 ॥
উক্তং বাণাসুৰেণাঽপি ৱৰোঽদ্য সফলো মম ।
সমীহিতফলং প্ৰাপ্তং কুতো গচ্ছন্তি তে সুৰাঃ ॥ 29.27 ॥
তেন তে ক্ষণমাত্ৰেণ সৰ্ৱে দেৱা জিতাস্তদা ।
হৃতানি চ ততোঽস্ত্ৰাণি পাত্ৰ ভোজনং য়থা ॥ 29.28 ॥
ইন্দ্ৰস্যাপি হৃতং ৱজ্ৰং চক্ৰং ৱৈ কেশৱস্য তু ।
জলং পিতামহস্যাপি পাশং চ ৱৰুণস্য চ ॥ 29.29 ॥
কুবৰেস্য গদাং চৈৱ মৰুতশ্চাঙ্কুশং তথা ।
য়মস্যাপহৃতো দণ্ডঃ শক্তিৰ্ৱৈশ্ৱানৰস্য চ ॥ 29.30 ॥
কামৰূপং পুৰং তস্য হৰদত্তং প্ৰসাদতঃ ।
ন শক্যতে সুৰৈঃ সৰ্ৱৈৰ্ব্ৰহ্মৱিষ্ণুপুৰোগমৈঃ ॥ 29.31 ॥
বাধিতুং দৈত্যৰাজস্য সমন্তান্ মিলিতৈৰপি ।
সুৰা বাণাসুৰেণৈৱ ততো য়ুদ্ধে পৰাজিতাঃ ॥ 29.32 ॥
ভগ্নাস্তূত্সাহৰহিতা হৰপাৰ্শ্ৱমুপাগতাঃ ।
শিৱেনোক্তাস্তু তে সৰ্ৱে তত্ৰ গত্ৱা তু কিং কৃতম্ ॥ 29.33 ॥
সঙ্গ্ৰামঃ কীদৃশস্তেন ভৱদ্ভিঃ সহ নিৰ্মিতঃ ।
ততঃ কিং কথ্যতে দেৱ ন শক্তাস্তস্য কৰ্মণি ॥ 29.34 ॥
ন তেন সহ সঙ্গ্ৰামে সম্মুখং কেনচিত্ কৃতম্ ।
দেৱতাৱচনং শ্ৰুত্ৱা ক্ৰুদ্ধঃ প্ৰোৱাচ শঙ্কৰঃ ॥ 29.35 ॥
ত্ৰিপুৰং চ মহাদুষ্টামিমং ৱ্যাপাদয়াম্যহম্ ।
অথৱা চাপমাকৃষ্য হ্যসুৰং প্ৰদহাম্যহম্ ॥ 29.36 ॥
য়েন জীৱন্নৰো য়স্তু সুৰাণাং কিঙ্কৰো ভৱেত্ ।
পতিৱ্ৰতা প্ৰসাদেনা ত্ৰিপুৰং চ সুৰাসুৰৈঃ ॥ 29.37 ॥
ন শক্যং ধৰ্ষিতুং তস্মান্নাৰদং প্ৰেষয়াম্যহম্ ।
নাৰদঃ প্ৰেষিতস্তত্ৰ ক্ষোভয় ত্ৱং পতিৱ্ৰতাঃ ॥ 29.38 ॥
এৱমুক্তস্তু দেৱৰ্ষিৰ্বাণাসুৰপুৰং য়য়ৌ ।
ত্ৱৰিতং পুৰমধ্যে তু য়ত্ৰ বাণাসুৰো নৃপঃ ॥ 29.39 ॥
তং তু দেৱ ঋষিং দৃষ্ট্ৱা হ্যসুৰো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
নমস্কৃত্য চ সাষ্টাঙ্গমৰ্ঘপাদ্যৈঃ প্ৰপূজ্য চ ॥ 29.40 ॥
কুতোঽত্ৰাগমনং তেঽদ্য কিং ৱা কাৰ্যং মহামুনে ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা মুনিঃ প্ৰোৱাচ তং তদা ॥ 29.41 ॥
কুশলং তে বলেঃ পুত্ৰসাদৰং তু পুনঃ পুনঃ ।

বাণাসুৰোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং কুশলং তৱ দৰ্শনাত্ ॥ 29.42 ॥
দেৱৰ্ষিৰুপৱিষ্টস্তু দিৱ্যাসনসুশোভিতঃ ।
ৰাজ্ঞী চাভ্যৰ্চয়ত্তত্ৰ স তস্যৈ নাৰদস্তদা ॥ 29.43 ॥
পুৰাণৱেদবাহ্যানি ৱৃত্তান্যাদেশয়ন্ মুনিঃ ।
নাৰীণাং চলিতং চিত্তং কৃত্ৱা দেৱমুনিস্তদা ॥ 29.44 ॥
আগতো নাৰদঃ শ্ৰীমান্ কৈলাসং পৰ্ৱতোত্তমম্ ।
নমস্কৃত্য মহাদেৱং ৱৃত্তান্তং সংন্যৱেদয়ত্ ॥ 29.45 ॥
ঘাতয় ত্ৰিপুৰং দেৱ সপুৰং সুৰকণ্টকম্ ।
নিৰ্গতস্তু হৰস্তস্মাত্ কৈলাসনিলয়াত্ প্ৰভুঃ ॥ 29.46 ॥
স্ৱকীয়ৈনৈৱ মাৰ্গেণ য়ত্ৰঽসৌ ত্ৰিপুৰঽসুৰঃ ।
দেৱী চণ্ডেশ্ৱৰো নন্দী মহাকালো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 29.47 ॥
ৱৃষো ভৃঙ্গিৰিটিশ্চৈৱ ৱিঘ্নেশঃ স্কন্দ এৱ চ ।
পুষ্পদন্তো মহাৱীৰো ঘণ্টাকৰ্ণো মহোদৰঃ ॥ 29.48 ॥
গোমুখো হস্তিকৰ্ণশ্চ স্থূলজঙ্ঘো ৱৃকোদৰঃ ।
গণাঃ পঞ্চদশ ত্ৱেতে হৰতুল্যপৰাক্ৰমাঃ ॥ 29.49 ॥
অস্তি সিদ্ধো মহাক্ষেত্ৰং শ্ৰীশৈলো নামপৰ্ৱতঃ ।
তত্ৰ স্থিত্ৱা মহাদেৱো হন্তৱ্যস্ত্ৰিপুৰঃ প্ৰিয়ে ॥ 29.50 ॥
স্থানং মাহেশ্ৱৰং চক্ৰে ৱ্যাপী তত্ৰ পিনাকধৃক্ ।
একপাদেন ব্ৰহ্মাণ্ডং পাতালং চাপৰেণ চ ॥ 29.51 ॥
হিমৱন্তং ধনুঃ কৃত্ৱা গুণং কৃত্ৱা তু ৱাসুকিম্ ।
শৰং ৱৈশ্ৱানৰং কৃত্ৱা তস্যাঽগ্ৰং কালমেৱ তু ॥ 29.52 ॥
ৰথং ভূমণ্ডলং কৃত্ৱা ৱেদান্ কৃত্ৱা হয়াংস্তথা ।
ৰশ্মীংস্তক্ষককৰ্কোটৌ ব্ৰহ্মাণং সাৰথিং স্ৱয়ম্ ॥ 29.53 ॥
চক্ৰৰক্ষং ৱাসুদেৱমঘোৰং মন্ত্ৰসপ্তকম্ ।
তথা পাশুপতং চৈৱ মন্ত্ৰৰাজং তথৈৱ চ ॥ 29.54 ॥
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু স্থানং কৃত্ৱা স্থিতোঽভৱত্ ।
তিষ্ঠতো মম তত্ৰৈৱ কালেন মহতা প্ৰিয়ে ॥ 29.55 ॥
লক্ষ্যালক্ষ্যে তনূ কৃত্ৱা গণেশো ৱিঘ্নমাচৰত্ ।
ৱামপাদনখাগ্ৰেণ চলিতঃ স্থানকাদহম্ ॥ 29.56 ॥
ততো ময়া হতো নাঽসৌ ৰক্ষিতুং ত্ৰিপুৰং কথম্ ।
প্ৰৱৃত্তোঽসি গণাধীশ জগদ্ৱিধ্ৱংসকাৰকম্ ॥ 29.57 ॥
ইতি তস্য ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা ৱিঘ্নেশো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
অহং ন ৱিঘ্নয়ে ত্ৱাং চেত্ কথমন্যেঽৰ্চয়ন্তি মাম্ ॥ 29.58 ॥

অপূজিতে ময়ি ৱিভো য়ঃ কার্যং কর্তুমিচ্ছতি ।
তস্মৈ ৱিঘ্নং প্রদাস্যামি সুৰাসুৰগণেষ্ৱপি ॥ 29.59 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি তং প্রাহ শঙ্কৰঃ তদনন্তৰম্ ।
ৱধ্যং চৈৱ গতো লক্ষ্যং সংশক্তস্ত্রিপুৰং প্রতি ॥ 29.60 ॥
তাপসোঽয়ং দুৰাচাৰো দৈত্যঃ পৰপুৰং জয়ঃ ।
ৱিনাশায়াঽস্য দুষ্টস্য কঞ্চাহং প্রেষয়ে শৰম্ ॥ 29.61 ॥
ত্রিপুৰস্য ৱধার্থায় ক্ষিপ্রং পাশুপতং মহত্ ।
অস্ত্রমন্যদ্ৱিধাস্যামীত্যুক্ত্ৱা দেৱো হৰঃ পুৰম্ ॥ 29.62 ॥
অঘোৰাস্ত্রেণ তদ্দগ্ধং ত্রিখণ্ডং জর্জৰীকৃতম্ ।
পাতিতং তু জলে তত্র ততো মাং শৰণং গতাঃ ॥ 29.63 ॥
ভৱানি দানৱৈঃ সার্ধং তেষাং পত্ন্যঃ সুতেক্ষণাঃ ।
আপতন্তি ৰুদন্ত্যস্তাঃ শতশোঽথ সহস্রশঃ ॥ 29.64 ॥
সর্ৱাসাং নির্দয়ো ৱহ্নিঃ স দদাহ পতীংস্তথা ।
শ্রীশৈলে পতিতং চৈকমন্যচ্চামৰকণ্টকে ॥ 29.65 ॥
গঙ্গাসাগৰসম্ভেদে তৃতীয়ং চ তথা প্রিয়ে ।
পুত্রপৌত্রকলত্রাণি মণিহেমপুৰাণি চ ॥ 29.66 ॥
ৱিনাশং য়ান্তি তান্ য়ত্র লিঙ্গমেকং ন নশ্যতি ।
লিঙ্গানাং নৱকোটীনাং য়দ্যেকমপি দহ্যতে ॥ 29.67 ॥
প্রাণত্যাগং কৰিষ্যামি হুতাশেঽস্মিংস্তদা ধ্রুৱম্ ।
দগ্ধং তু ত্রিপুৰং কৃতস্নমঘোৰাস্ত্রেণ দাৰুণম্ ॥ 29.68 ॥
পাতিতং নর্মদা মধ্যে জ্ৱলত্কালানলপ্রভম্ ।
তদ্ভিত্ত্ৱা সপ্তপাতালং ৰসাতলতলং য়য়ৌ ॥ 29.69 ॥
তেন জালেশ্ৱৰং তীর্থং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ।
অর্চনাত্তস্য দেৱস্য মুচ্যতে ব্রহ্মহত্যয়া ॥ 29.70 ॥
কল্পকোটিসহস্রাণি ৱসেচ্ছিৱপুৰে সুখী ।
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ॥ 29.71 ॥
তিলোদকপ্রদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি শিৱো য়াৱচ্চ কল্পগা ॥ 29.72 ॥
সার্ধকোটিশ্চ লিঙ্গানাং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমে ।
সার্ধকোটিশ্চ পতিতা লিঙ্গানাং পুৰৱর্ধনে ॥ 29.73 ॥
দশার্ধকোটিঃ পতিতা শ্রীশৈলে ত্রিপুৰান্তিকে ।
তিস্রঃ কোট্যার্ধকোটী চ পতিতামৰকণ্টকে ॥ 29.74 ॥
এতানি বাণলিঙ্গানি ভুক্তিমুক্তিপ্রদানি তু ।

ত্রিপুৰঘ্নমঘোৰাস্ত্রং জ্ৱলত্কালাগ্নিৰুদ্রৱত্ ॥ 29.75 ॥
কল্পগাং ৱর্জয়িত্ৱা তু কান্যা ধাৰয়িতুং ক্ষমা ।
এতাদৃশং তু পতিতং তদস্ত্রং কল্পগাজলে ॥ 29.76 ॥
জালেশ্ৱৰং তু কথিতং ত্রিপুৰঘ্নমিদং তৱ ।
এতত্তীর্থং ন জানন্তি লোকাশ্চ সচৰাচৰাঃ ॥ 29.77 ॥
দহন্তং ত্রিপুৰং দৃষ্ট্ৱা দেৱা ৱিস্ময়মাগতাঃ ।
ব্রহ্মাদ্যা দেৱতা য়েন সঙ্গ্রামেষু পৰাজিতাঃ ॥ 29.78 ॥
শৰৈণৈকেন তদ্ৱীর্যং কৃতং ভস্মৈকপুঞ্জৱত্ ।
বাণাসুৰঃ পুৰে দগ্ধে ভীতঃ স্তোত্রমিদং জগৌ ॥ 29.79 ॥
ওং নমোঽনাদিদেৱেশ ৱিঘ্নেশ্ৱৰ মহেশ্ৱৰ ।
সর্ৱজ্ঞাজ্ঞানহৃজ্জ্ঞানপ্রদানৈক নমোঽস্তু তে ॥ 29.80 ॥
অনন্তগুণৰত্নায় পৰেশায় নমোঽস্তু তে ।
পৰাত্পৰ পৰাতীত উত্পত্তিস্থানকাৰক ॥ 29.81 ॥
সর্ৱার্থসাধনোপায় ৱিশ্ৱেশ্ৱৰ নমোঽস্তু তে ।
নিৰঞ্জন নিৰাধাৰ স্ৱভাৱ নিৰুপদ্রৱ ॥ 29.82 ॥
প্রসন্নপৰমেশান য়োগেশ্ৱৰ নমোঽস্তু তে ।
অসুৰঘ্ন পিশাচঘ্ন ভূতৱেতালনাশন ॥ 29.83 ॥
ভূতনাথ জগন্নাথ সর্ৱাধাৰ নমোঽস্তু তে ।
সৃষ্টিসংহাৰ নির্ৱাণসপ্তপাতালসংশ্রয় ॥ 29.84 ॥
শ্রীকণ্ঠ নীলকণ্ঠেশ মহাকণ্ঠ নমোঽস্তু তে ।
ত্র্যম্বকায় ত্রিশূলায় ত্রিলোকায় চ তে নমঃ ॥ 29.85 ॥
কপালিনে কপালৈশ্চ বদ্ধাঙ্গ শশিশেখৰ ।
উমাকান্তার্ধদেহায় সুৰাসুৰনমস্কৃত ॥ 29.86 ॥
য়ত্র ত্ৱং ৰূপসংস্থং চলমচলতনুং ৱ্যাপকং লক্ষ্যহীনং তেজোঽভ্যন্তর্মৰালং
ঘনমঘনমজং স্ফাটিকং স্ফাটিকাভম্ ।
ৰক্তং নীলং চ পীতং সিতমসিতমনেকাল্পৰূপং প্রয়ুক্তং মধ্যান্তাদিৱ্যপেতং
স্ফুটতনুৰহিতং লিঙ্গৰূপং নমামি ॥ 29.87 ॥
মধ্যাহ্নে লক্ষ্যয়োগেন হৃদয়কমলে ধাৰণীশে ন হংসে নাকাশে
ৱায়ুতত্ত্ৱেঽনলধৰণিজলে ৱিদ্যতে নৈৱ শক্যম্ ।
নো নাদে নৈৱ ৱিন্দৌ ন কৰণনিলয়ে নাদিমধ্যাৱসানে স্থানেষ্ৱেষু প্রবুদ্ধো ন চ
নিয়ময়িতুং য়ং সদাদ্যং নমামি ॥ 29.88 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন ৱর্ণিতং মে মহাপ্রভো ।
ক্ষন্তৱ্যং তত্সুৰেশান কস্ত্ৱাং ৱর্ণয়িতুং ক্ষমঃ ॥ 29.89 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্রুত্ৱা স্তুতিং চ বাণস্য তুষ্টোঽসৌ ভগৱান্ হৰঃ ।
উৱাচ ৱচনং শম্ভুৰসুৰং প্রতি ভাৰত ॥ 29.90 ॥
সেৱাপৰাধজো হ্যেষ ক্ষান্তস্তে দৈত্যনায়ক ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ॥ 29.91 ॥
শিৱস্য ৱচনং শ্রুত্ৱা বাণো দৈত্যপতিস্তদা ।
প্রণম্য চাব্রৱীদ্ৱাক্যং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 29.92 ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ।
অনেনৈৱ শৰীৰেণ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 29.93 ॥
তৱ লোকং গমিষ্যামি য়ত্র জন্ম ন ৱিদ্যতে ।
অত্রোত্পত্তিৱিপত্তিভ্যাং নির্ৱিণ্ণোঽসুৰয়োনিষু ॥ 29.94 ॥
ত্রিভির্দেৱৈঃ পুৰং দত্তং ভিন্নং তত্ পুৰং ত্ৱয়া ।
কথং তত্ পতিতং ভূমৌ গহনা কর্মণাং গতিঃ ॥ 29.95 ॥
দাতাবলিঃ প্রার্থয়িতা চ ৱিষ্ণুর্দানং মহী ৱাজিমখস্য কালঃ ।
আসীত্ ফলং বন্ধনমেৱ তস্য নমোঽস্তু তস্যৈ ভৱিতৱ্যতায়ৈ ॥ 29.96 ॥
স্ৱর্গো দুর্গঃ সুৰাঃ সৈন্যং গজাশ্চৈৰাৱতাদয়ঃ ।
শস্ত্রং ৱজ্রমৱাপ্যাস্তে য়ত্র দেৱো বৃহস্পতিঃ ॥ 29.97 ॥
নির্জিতো মেঘনাদেন দশাননসুতেন চ ।
সর্ৱমাত্মৱশং নীতং দৈৱং হি বলৱত্তৰম্ ॥ 29.98 ॥
বাণাসুৰৱচঃ শ্রুত্ৱা দেৱদেৱো ৱৰপ্রদঃ ।
মম ভক্তিপ্রসাদেন মদন্তিকমৱাপ্স্যসি ॥ 29.99 ॥
ততো বাণাসুৰঃ শ্রীমান্ দেৱদেৱপ্রসাদতঃ ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ সুৰাসুৰনমস্কৃতঃ ॥ 29.100 ॥
প্রায়াচ্ছিৱপুৰং য়ত্র দেৱদেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
নর্মদা সাঽব্রৱীদ্ৱাক্যং শম্ভুং প্রতি ৱিশাম্পতে ॥ 29.101 ॥
বিন্দুমাত্রং ন মে দগ্ধমঘোৰাস্ত্রেণ শঙ্কৰ ।
দদাহ ত্রিপুৰং কৃত্স্নং জ্ৱলত্কালানলপ্রভম্ ॥ 29.102 ॥
শান্তং চ মম তোয়েন ৰসাতলতলং য়য়ৌ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
পুৰং তু নিখিলং দগ্ধমঘোৰাস্ত্রং সুদুস্সহম্ ॥ 29.103 ॥
সূর্যকোটিসমপ্রখ্যং মধ্যদেশে তৱাম্ভসঃ ।

অগমত্ সৌম্যৰূপত্ৱং প্ৰভাৱাত্তৱ নৰ্মদে ॥ 29.104 ॥
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলা গঙ্গাদ্যাশ্চ সহস্ৰশঃ ।
গোপ্যং তত্ক্ষণমাত্ৰেণ ভস্মপুঞ্জো য়থা জলম্ ॥ 29.105 ॥
সোঢুং কাহন্যা সৰিচ্ছ্ৰেষ্ঠা ত্ৱাং ৱিনা ভুৱি কল্পগে ।
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱঃ সুৰাসুৰনমস্কৃতঃ ॥ 29.106 ॥
এতত্তে কথিতং ভূপ আখ্যানং শ্ৰুতিসম্মিতম্ ।
জালেশ্ৱৰস্য তীৰ্থস্য সমাসেন য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 29.107 ॥
সেৱ্যতে তেন কাৰ্যেণ নৰ্মদা সপ্তকল্পগা ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাত্তস্য ৰুদ্ৰস্যানুচৰো ভৱেত্ ॥ 29.108 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽমৰেশ্ৱৰমাহাত্ম্যে একোনত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 30

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ঋষীণাময়ুতং ৰাজন্নৈমিষাৰণ্যৱাসিনাম্ ।
গৰ্গশ্চ শৌনকো দক্ষঃ সৰ্ৱেষাং ধৰ্মতঃ পিতা ॥ 30.1 ॥
তেষাং নিৱসতাং তত্ৰ আশ্চৰ্যমভৱত্ নৃপ ।
হিৰণ্যা নাম নগৰী দৃষ্টা ৱা য়দি ৱা শ্ৰুতা ॥ 30.2 ॥
হিৰণ্যৱেগা নাম্নী তু নদীপুষ্পফলদ্ৰুমা ।
ধনদস্য পুৰী ৰম্যা ধনাঢ্যা চ য়থা স্থিতা ॥ 30.3 ॥
সাপ্তভৌমৈৰ্গৃহৈৰ্ৰম্যৈৰ্হেমপ্ৰাকাৰতোৰণৈঃ ।
ৱেণুৱীণানিনাদৌঘৈৰ্গন্ধৰ্ৱৈৰ্নাদিতায়ুতৈঃ ॥ 30.4 ॥
নাগৰাঃ পূজিতাঃ সৰ্ৱেঽত্ৰাধিষ্ঠিতধনান্ৱিতাঃ ।
অগ্নিহোত্ৰৈশ্চ ৱিদ্ৱদ্ভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 30.5 ॥
এৱং ৱিধা পুৰী ৰম্যা সৰ্ৱোত্সৱসমন্ৱিতা ।
অকালে ম্ৰিয়তে য়স্তু স ৰাজ্ঞা গৃহ্যতে পুনঃ ॥ 30.6 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তো ৱিত্তেশো ধনদো য়থা ।
প্ৰজাপতিং সম্পপ্ৰচ্ছ ব্ৰহ্মণো মানসং সুতম্ ॥ 30.7 ॥
প্ৰণিপত্য নমস্কৃত্য দক্ষং তং মুনিপুঙ্গৱম্ ।
অনেকানি সহস্ৰাণি মুনীনাং ব্ৰহ্মৱৰ্চসাম্ ॥ 30.8 ॥
সৌত্ৰামণিঃ সোমসংস্থা কস্মিন্ দেশে চ সিদ্ধ্যতি ।

আচক্ষ্ৱ মুনিশার্দূল য়তঃ ত্ৱং সর্ৱধর্মৱিত্ ॥ 30.9 ॥
হিৰণ্যবাহুং প্রোৱাচ দক্ষো ৱৈৱস্ৱতং তদা ।
তীর্থং হি পুষ্কৰং নাম ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ॥ 30.10 ॥
তস্মিন্নিষ্টং হুতং ৰাজন্ সর্ৱং কোটিগুণং ভৱেত্ ।
ব্রাহ্মণানাং প্রসাদেন নাঽত্র কার্যা ৱিচাৰণা ॥ 30.11 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা ৰাজা প্রোৱাচ তং মুনিম্ ।
নিষ্পাদ্যতাং চ য়জ্ঞো মে ভগৱন্ পুষ্কৰে শুভে ॥ 30.12 ॥
মানসং ব্রহ্মণঃ পুত্রং সর্ৱৱেদৱিশাৰদম্ ।
ত্ৱামৃতে দীক্ষিতুং কস্য শক্তিৰস্মিন্ মহীতলে ॥ 30.13 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি তং প্রাহ দক্ষো ৰাজর্ষিসত্তমম্ ।
ততো জগাম ৰাজর্ষিঃ পুষ্কৰং সর্ৱসম্ভৃতঃ ॥ 30.14 ॥
গৱাং চ দশলক্ষাণি সার্ধং লক্ষং তু ৱাজিনাম্ ।
দ্ৱিপঞ্চাশত্ সহস্রাণি গজেন্দ্রাণাং ৰথায়ুতম্ ॥ 30.15 ॥
মণিমাণিক্যৰত্নানি ৱস্ত্রাণ্যাভৰণানি চ ।
তেষাং সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যেত কুবেৰস্য ধনং য়থা ॥ 30.16 ॥
ততো ভক্ষাণি ভোজ্যানি পানানি ৱিৱিধানি চ ।
এৱং প্রৱর্তিতো য়জ্ঞঃ পৱিত্রে শ্রেষ্ঠপুষ্কৰে ॥ 30.17 ॥
আহূতশ্চ ততো ব্রহ্মা শক্রশ্চাপি সুৰেশ্ৱৰঃ ।
অন্যদেৱৈশ্চ কিং কার্যং তাভ্যাং সর্ৱং প্রপূজিতম্ ॥ 30.18 ॥
ন ৰুদ্রো য়জ্ঞভাগার্হো ৱাসুদেৱঃ ত্ৱয়াজকঃ ।
ন চাদিত্যো ন ৱৰুণো ন দেৱা ন চ চন্দ্রমাঃ ॥ 30.19 ॥
ৱেদমূলো য়তো য়জ্ঞো ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ।
ৱেদনির্ঘোষশব্দেন য়জ্ঞধূমেন ভাৰত ॥ 30.20 ॥
ৰোদস্যনন্তৰং ৰাজন্ সর্ৱমেৱ প্রপূৰিতম্ ।
এতস্মিন্নন্তৰে য়জ্ঞচ্ছিদ্রান্ৱেষণতত্পৰাঃ ॥ 30.21 ॥
সম্প্রাপ্তা ৰাজশার্দূল বলেন বলৱত্তৰাঃ ।
পৰাজয়ং চ দেৱানামসুৰাণাং জয়ং তথা ॥ 30.22 ॥
কর্তুং প্রস্থাপিতাঃ সর্ৱে হ্যসুৰা দেৱকণ্টকাঃ ।
তেভ্যো নিকেতুনা প্রোক্তং দৈত্যানামীশ্ৱৰেণ হি ॥ 30.23 ॥
ন ৰুদ্রোঽস্তি ন ৱিষ্ণুর্ৱা ব্রহ্মাস্তে স তু পূজকঃ ।
ন কর্তৱ্যং ভয়ং তেষাং ব্রাহ্মণা জ্ঞানদুর্বলাঃ ॥ 30.24 ॥
গচ্ছন্তু দানৱা দৈত্যা ভূতৱেতালৰাক্ষসাঃ ।
পিবন্তু সোমং য়জ্ঞাঙ্গং ভক্ষয়ন্তু তথা দ্ৱিজান্ ॥ 30.25 ॥

ৱিধ্ৱংসিতস্ততো য়জ্ঞো ব্ৰাহ্মণাশ্চৈৱ ভক্ষিতাঃ ।
অগ্নিৰ্ৱিনাশিতো য়জ্ঞয়ূপশ্চ য়জ্ঞমণ্ডপঃ ॥ 30.26 ॥
ঋষীণাং ধৰ্ষিতাঃ পত্ন্যো নগ্নৰূপৈস্তথা বলাত্ ।
কুমাৰা ঋষয়শ্চৈৱ ভয়াৰ্তাঃ প্ৰাণপীডিতাঃ ॥ 30.27 ॥
প্ৰণষ্টশ্চ ততো ব্ৰহ্মা শক্ৰো দেৱগণৈঃ সহ ।
এৱং য়জ্ঞে চ ৱিধ্ৱস্তে চক্ৰৱৰ্তী নৃপোত্তমঃ ॥ 30.28 ॥
হিৰণ্যবাহুঃ কুপিতো ব্ৰাহ্মণান্ প্ৰতি ভাৰত ।
পাপিষ্ঠাশ্চ দুৰাচাৰা গতাস্তে ভিক্ষুকা দ্ৱিজাঃ ॥ 30.29 ॥
স্ৱস্থানং চ গতা দৈত্যা গৃহীত্ৱা য়জ্ঞসম্ভৃতিম্ ।
একাকী হয়মাৰুহ্য সহ পত্ন্যা ব্ৰজাম্যহম্ ॥ 30.30 ॥
ন পৌৰুষস্য কালোঽয়ং কোপস্য চ কথঞ্চন ।
শম্ভুৰ্ন দেৱতা য়ত্ৰ শঙ্খচক্ৰগদাধৰঃ ॥ 30.31 ॥
কথং সিদ্ধ্যতি য়জ্ঞোঽসৌ ন সূৰ্যো নৈৱ চন্দ্ৰমাঃ ।
লোলুপা ব্ৰাহ্মণাঃ পাপাঃ ত্ৱশক্তা য়জ্ঞৰক্ষণে ॥ 30.32 ॥
য়দি মে ৱিদ্যতে সত্যং ভৱন্তু ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ।
সকণ্টকে নিৰুদকে প্ৰদেশে নষ্টচেতনাঃ ॥ 30.33 ॥
দক্ষাদ্যৈৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সৰ্ৱৈঃ সোঽভিশপ্তো মহীপতিঃ ।
অৰক্ষিতা ত্ৱং য়জ্ঞস্য ক্ষত্ৰিয়াণাং তথাঽধমঃ ॥ 30.34 ॥
খৰো দ্ৱাদশৱৰ্ষাণি ভৱিষ্যসি ন সংশয়ঃ ।
শাপাদ্বভূৱুৰন্যোঽন্যং তে খৰব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ॥ 30.35 ॥
এতত্তে কথিতং ৱৃত্তং ন হৰো ন হৰিঃ প্ৰভুঃ ।
ন য়জ্ঞো ন চ তদ্দানং ন তপোঽধ্যয়নং ন চ ॥ 30.36 ॥
ৱেদোক্তং কৰ্ম ন ব্ৰাহ্ম্যং ন ধৰ্মং ন ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।
ন ব্ৰতং ৱষট্কাৰঃ সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনঃ ॥ 30.37 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ দেৱৰ্ষিৰ্নাৰদস্তদা ।
আজগাম ক্ৰতুং দ্ৰষ্টুং পুষ্কৰং প্ৰতি ভাৰত ॥ 30.38 ॥
ততো ৱিপ্লাৱিতে য়জ্ঞে দৈত্যৈৰ্দুষ্কৃতিকাৰিভিঃ ।
হিৰণ্যবাহুশ্চ পৰং ব্ৰাহ্মণং ব্ৰহ্মপাৰগম্ ॥ 30.39 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা দেৱৰ্ষিৰ্নাৰদং তদা ।
নাশিতো ব্ৰাহ্মণৈৰ্যজ্ঞঃ ক্ষুদ্ৰৈৰ্মে মুনিপুঙ্গৱ ॥ 30.40 ॥
য়জ্ঞধৰ্মৱিধৌ শক্তো ঘাতয়াম্যধ্ৱৰান্তকম্ ।
শক্তোঽস্মি ত্ৰিজগজ্জেতুং কিম্ পুনৰ্দৈত্য দানৱান্ ॥ 30.41 ॥
ময়া চাপি কৃতো য়জ্ঞো হৰিশঙ্কৰৱৰ্জনাত্ ।

ব্ৰহ্মশাপৱশাদ্ভীতো গার্দভং য়োনিমাশ্ৰিতঃ ॥ 30.42 ॥
কেনোপায়েন দেৱৰ্ষে ত্ৰিকালজ্ঞ ত্ৰিৱেদৱিত্ ।
স্ৱৰ্গলোকং গমিষ্যামি ঋত্ৱিগ্ভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ ॥ 30.43 ॥
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে য়ন্ মাং প্ৰাপ্তোঽসি নাৰদ ।

নাৰদ উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ॥ 30.44 ॥
ৰেৱাচৰুকসম্ভেদং পঞ্চলিঙ্গানি ভূমিপ ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 30.45 ॥
তত্ৰ গচ্ছ নৰশ্ৰেষ্ঠ ব্ৰাহ্মণৈৰ্ব্ৰহ্মৰাক্ষসৈঃ ।
ন য়জ্ঞো ন তপোদানং শিৱধ্যানপৰো ভৱ ॥ 30.46 ॥
সদ্যঃ প্ৰমুচ্যতে পাপাদ্ব্ৰাহ্মণৈঃ শাপদূষিতৈঃ ।
য়ত্ৰাসুৰস্তু নিহতো ভৈৰৱং ৰূপমাশ্ৰিতঃ ॥ 30.47 ॥
পাপপ্ৰণাশনং লিঙ্গং ঋণমোচনমেৱ চ ।
চতুষ্কেশ্ৱৰমপৰং তথা সিদ্ধেশ্ৱৰং পৰম্ ॥ 30.48 ॥
পঞ্চমং ৱাৰুণং লিঙ্গং সিদ্ধং তত্ৰ প্ৰতিষ্ঠিতম্ ।
এৱং তু নাৰদঃ প্ৰাহ ভগৱন্তং নৃপোত্তমম্ ॥ 30.49 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ভগৱন্ কীদৃশং ৰূপং য়দা নৃত্যতি ভৈৰৱঃ ।
এতদাচক্ষ্ৱ মে সৰ্ৱং প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং প্ৰভো ॥ 30.50 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
গৌৰ্যাপৃষ্টঃ পুৰা ৰাজন্ কৌতুকেন সুৰেশ্ৱৰঃ ।
নৃত্যৰূপং সমাখ্যাহি কিমন্যৈঃ কথিতৈৰ্মম ॥ 30.51 ॥
শান্তৰূপং ততস্ত্যক্ত্ৱা কৃতং ৰূপং সুদাৰুণম্ ।
স্থিতশ্চৈকেন পাদেন প্ৰপীড্য ৱসুধাতলম্ ॥ 30.52 ॥
দ্ৱিতীয়েন চ পাদেন ব্ৰহ্মাণ্ডং সচৰাচৰম্ ।
খ্যাতং দাৰুৱনং নাম পঞ্চলিঙ্গসমন্ৱিতম্ ॥ 30.53 ॥
নিহত্য চাসুৰং তত্ৰ পুনৰ্নৃত্যং ময়া প্ৰিয়ে ।
তস্মিন্ দাৰুৱনে চণ্ডি ৰুদ্ৰং ভুৱনদাৰুণম্ ॥ 30.54 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ।
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ॥ 30.55 ॥

গচ্ছ গচ্ছ নৃপ স্থানং নর্মদাচাৰুসঙ্গমম্ ।
তত্র তে স্নাতমাত্রস্য শাপস্যান্তো ভৱিষ্যতি ॥ 30.56 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজন্ দেৱর্ষির্নাৰদস্তদা ।
হিৰণ্যবাহুর্নৃপতিঃ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 30.57 ॥
দক্ষশৌনকগর্গাদ্যৈঃ শাপভ্রষ্টৈঃ সমন্ৱিতঃ ।
আজগাম ততঃ শীঘ্রং নর্মদাচৰুসঙ্গমম্ ॥ 30.58 ॥
তত্র স্নাত্ৱা স ৰাজর্ষির্দত্ত্ৱা চৈৱ তিলোদকম্ ।
পঞ্চলিঙ্গানি চাভ্যর্চ্য তস্মিন্ দাৰুৱনে তদা ॥ 30.59 ॥
সিদ্ধেশ্ৱৰং চৰুলিঙ্গং ঋণমোচনমেৱ চ ।
পাপপ্রণাশনং চান্যচ্চণ্ডিকেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 30.60 ॥
পূজয়িত্ৱা য়থা ন্যায়ং ভুক্তিমুক্তিফলপ্রদম্ ।
স্তোত্রৈস্তুষ্টাৱ ৱিৱিধৈঃ শিৱভক্তিপৰায়ণঃ ॥ 30.61 ॥
ত্ৱয়া ৱিনা তপোদানং ন য়জ্ঞং ন চ য়াজনম্ ।
ন স্ৱর্গং ন চ মোক্ষং চ কাময়েয় মহেশ্ৱৰ ॥ 30.62 ॥
ন হৰো ন হৰির্যত্র সর্ৱ তন্নিষ্ফলং ভৱেত্ ।
ততস্তুষ্টঃ সুৰেশানো ৱৰং ৱৃণ্ৱিত্যুৱাচ তম্ ॥ 30.63 ॥
হিৰণ্যবাহূ ৰাজর্ষিঃ প্রসাদ্য শিৱমব্রৱীত্ ।
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ॥ 30.64 ॥
তদাস্যাঃ খৰয়োনের্মাং মহাদেৱৱিমোচয় ।
ত্যজন্তি চাত্র য়ে প্রাণান্ পাপা অপি নৰাধমাঃ ॥ 30.65 ॥
তেঽপি য়ান্তি তৱ স্থানং সত্যমেতদ্ৱচো মম ।
নির্ৱিঘ্না য়জ্ঞসিদ্ধিশ্চ শ্রেয়ো দানং তপস্তথা ॥ 30.66 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি তং প্রোক্ত্ৱা শিৱস্ত্ৱন্তৰধীয়ত ।
শাপান্ মুক্তঃ স ধর্মাত্মা দিৱ্যকান্তিৱপুর্ধৰঃ ॥ 30.67 ॥
কামিকং য়ানমাৰুহ্য সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ।
ধ্রিয়মাণাতপত্রশ্চ স্তূয়মানশ্চ মাগধৈঃ ॥ 30.68 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তো হিৰণ্যপুৰমাৱিশত্ ।
অন্যং য়াজকমন্ৱিষ্টুং য়জ্ঞার্থং ব্রহ্মৱাদিনম্ ॥ 30.69 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে প্রাপ্তে নাৰদঃ পুৰমভ্যগাত্ ॥ 30.70 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৰেৱাচৰুসঙ্গমৱর্ণনো নাম ত্রিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 31

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
হিৰণ্যবাহুঃ শাপান্তে নগৰীং প্ৰাপ্য নিৰ্বৃতঃ ।
দক্ষাদয়ঃ কথং মুক্তাস্তস্মাচ্ছাপাচ্চ কথ্যতাম্ ॥ 31.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাবাহো কথ্যমানং নিবোধ মে ।
হিৰণ্যবাহুনা শপ্তা যাৱন্ মুক্তা দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 31.2 ॥
বভ্ৰমুঃ সৰ্ৱতীৰ্থানি আসমুদ্ৰান্ত গোচৰে ।
তেষাং ব্ৰহ্মাদয়ঃ শাপং ন নিৱৰ্তয়িতুং ক্ষমাঃ ॥ 31.3 ॥
ৱাৰাণসীং মহাপুণ্যাং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমম্ ।
হিমৱন্তং চ কেদাৰমৌৰ্ৱতীৰ্থং চ ভাৰত ॥ 31.4 ॥
গঙ্গা চ নৈমিষাৰণ্যং ভৈৰৱং পুষ্কৰং তথা ।
মায়াপুৰীং তথা ৰম্যামুগ্ৰং কনখলং তথা ॥ 31.5 ॥
ৰৌদ্ৰং চৈৱ তথেশানং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
গঙ্গাদ্ৱাৰং হিমস্থানং প্ৰভাসং শশিভূষণম্ ॥ 31.6 ॥
ৰুদ্ৰকোটিসমাযোগং গঙ্গাভেদং সৰস্ৱতীম্ ।
স্থানেশ্ৱৰং তথা পুণ্যং কুৰুক্ষেত্ৰং তথৈৱ চ ॥ 31.7 ॥
কুৰুক্ষেত্ৰং গমিষ্যামি কুৰুক্ষেত্ৰে ৱসাম্যহম্ ।
কুৰুক্ষেত্ৰস্য নাম্নাপি নৰঃ পাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ॥ 31.8 ॥
ভ্ৰমেণৈৱং ৱিষণ্ণাস্তে শাপস্যান্ত ন লেভিৰে ।
নিন্দিতানি চ তীৰ্থানি পাপকৰ্মৰতৈস্ততঃ ॥ 31.9 ॥
আকাশৱচনং শ্ৰুত্ৱা মহাতীৰ্থানি নিন্দত ।
হৰং হৰিং চ যো দ্ৱেষ্টি নাভিনন্দতি যঃ সুৰান্ ॥ 31.10 ॥
স যাতি যত্ৰ যত্ৰৈৱ দুঃখং প্ৰাপ্নোত্যসংশয়ঃ ।
এতস্মিন্নন্তৰে প্ৰাপ্তো নাৰদো দেৱপূজিতঃ ॥ 31.11 ॥
দক্ষশৌনকগৰ্গাদীন্ সৰ্ৱাংস্তান্ মুনিসত্তমান্ ।
ব্ৰহ্মৰক্ষস্তনূন্ দৃষ্ট্ৱা নাৰদো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ॥ 31.12 ॥
ভৱন্তঃ কৰ্মণা কেন সঞ্জাতা ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ।
তস্যাথ ৱচনং শ্ৰুত্ৱা নাৰদস্য মহামুনেঃ ॥ 31.13 ॥
সোঽভিৱাদ্য নমস্কৃত্য দক্ষো ৱচনমব্ৰৱীত্ ।
যথোত্সৱং কৃতং কৰ্ম ব্ৰহ্মলোকহিতায় যত্ ॥ 31.14 ॥

তদ্ৱিপর্যাসমাপন্নং গহনা কর্মণো গতিঃ ।
কর্মোপদিশ মে কিঞ্চিদ্যেন মুঞ্চাপি দুষ্কৃতম্ ॥ 31.15 ॥
য়ত্র য়ত্র চ গচ্ছামো জলমন্নং ন ৱিদ্যতে ।
অনাৱৃষ্টিৰভূদ্ঘোৰা তত্র তত্রৈৱ নাৰদ ॥ 31.16 ॥

নাৰদ উৱাচ ॥
প্রসাদ্যতাং মুনিশ্রেষ্ঠাঃ শাপস্যান্তং কৰিষ্যতি ।
হিৰণ্যবাহুর্ধর্মাত্মা হিৰণ্যপুৰমাস্থিতঃ ॥ 31.17 ॥
য়জ্ঞং কর্তুং সমায়াতো ৰেৱাচৰ্কসঙ্গমে ।
পঞ্চলিঙ্গানি চাভ্যর্চ্য শাপান্তং চ কৰিষ্যতি ॥ 31.18 ॥
এৱমুক্ত্ৱা স দেৱর্ষির্ব্রাহ্মণৈঃ শাপকর্ষিতৈঃ ।
আজগাম ততো দিৱ্যাং হিৰণ্যনগৰীং শুভাম্ ॥ 31.19 ॥
হিৰণ্যবাহুর্নৃপতির্ৱশিষ্ঠশ্চ মহামুনিঃ ।
ৱিলোক্য তান্ মুনীন্ সর্ৱান্ স দেৱর্ষিপুৰোগমান্ ॥ 31.20 ॥
অভিৱাদ্য য়থা ন্যায়মর্ঘপাদ্যৈৰপূজয়ত্ ।
নাৰদস্তু ততো ৱাক্যং ৰাজানমিদমব্রৱীত্ ॥ 31.21 ॥
কুশলং তে নৃপশ্রেষ্ঠ সুখং তিষ্ঠসি সুৱ্রত ।
নাৰদস্য ৱচঃ শ্রুত্ৱা সর্ৱধর্মপৰায়ণঃ ॥ 31.22 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা নাৰদং শ্লক্ষ্ণয়া গিৰা ।
অদ্য মে কুশলং ব্রহ্মংস্তৱপাদাব্জদর্শনাত্ ॥ 31.23 ॥
কিং কর্তৱ্যং ময়া তেঽদ্য ব্রহ্মন্ মেঽনুগ্রহং কুৰু ।

নাৰদ উৱাচ ॥
কুৰু ব্রহ্মমুনীনাং ত্ৱং শাপান্তং ৰাজদর্শনাত্ ॥ 31.24 ॥
নিপাতয় মহাদুষ্টান্ দৈত্যান্ দুষ্কৃতকাৰিণঃ ।
বন্ধনস্থা হি মোক্তৱ্যা ব্রাহ্মণাস্তু ৱিশেষতঃ ॥ 31.25 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
ৱেদং পঠন্তি য়েঽজ্ঞানাদ্ৱদন্ত্যর্থং ন তস্য চ ।
প্রমাণং ভূতলোকস্য তদ্ৱত্ কর্ম চ কুর্ৱতঃ ॥ 31.26 ॥
ব্রহ্মন্ ৱেদেন ৱিধিৱত্তে তু স্ৱর্গং প্রয়ান্তি ৱৈ ।
অহঙ্কৰৱিমূঢাশ্চ মিথ্যদানেন য়াজকাঃ ॥ 31.27 ॥
পতন্তি নৰকে ৱিষ্ণুশঙ্কৰদ্ৱেষণে ৰতাঃ ।

অগস্ত্যং চ ৱশিষ্ঠং চ কৃত্ৱা তৌ য়াজকৌ মুনে ॥ 31.28 ॥
ক্রতুমিষ্ট্ৱা ৱিধানেন ৰেৱাচৰুকসঙ্গমে ।
মোচয়িষ্যাম্যহং শাপাত্ পঞ্চলিঙ্গার্চনাদ্দ্ৱিজ ॥ 31.29 ॥
ৱেদমন্ত্রহুতং তত্র স্ৱয়ং ৱিষ্ণুর্গ্রহীষ্যতি ।
ৰুদ্রঃ কালাগ্নিৰূপেণ গ্রাহকশ্চ ভৱিষ্যতি ॥ 31.30 ॥
এৱং য়জ্ঞে তু সম্পূর্ণে তুষ্টে নাৰায়ণে শিৱে ।
দ্ৱিজানাং মোক্ষণং তত্র ভৱিষ্যতি ন সংশয়ঃ ॥ 31.31 ॥
ন মুনে দেৱতা য়ত্র শঙ্খচক্রগদাধৰঃ ।
ইহলোকে পৰে চৈৱ গতিস্তস্য ন ৱিদ্যতে ॥ 31.32 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজা সর্ৱসম্ভাৰসম্ভৃতঃ ।
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় ব্রাহ্মণৈর্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 31.33 ॥
ৰেৱাচৰুকসম্ভেদে য়জ্ঞমিষ্ট্ৱা ৱিধানতঃ ।
ৱিহায় পাপং শপ্তাংস্তান্ মোচয়ামাস স দ্ৱিজান্ ॥ 31.34 ॥
পঞ্চলিঙ্গসমায়োগে তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
ব্রহ্ময়ানসমাৰূঢো ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 31.35 ॥
ধ্রিয়মাণাতপত্রস্তু স্তূয়মানশ্চ ৱন্দিভিঃ ।
প্রায়াচ্ছিৱপুৰং দিৱ্যমুমামাহেশ্ৱৰং নৃপ ॥ 31.36 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ পুৰাণাখ্যানমুত্তমম্ ।
শ্রুত্ৱাখ্যানামিদং পুণ্যং পঞ্চলিঙ্গসমাগমম্ ॥ 31.37 ॥
য়মলোকং ন পশ্যেদ্ৱৈ পাপয়োনিং ন গচ্ছতি ।
হয়মেধফলং প্রাপ্য শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 31.38 ॥
পাপগ্রস্তো ৱিমূঢাত্মা ৱিষ্ণুমায়াৱিমোহিতঃ ।
কথং প্রয়াতি তত্তীর্থং কালগ্রহৱশীকৃতঃ ॥ 31.39 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 31.40 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পঞ্চলিঙ্গমাহাত্ম্যে একত্রিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 32

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
গুহ্যাতিগুহ্যৰূপাণি পৱিত্রাণি য়ুধিষ্ঠিৰ ।
শ্রাদ্ধকার্যস্য সিদ্ধানি তীর্থানীহ নিবোধ মে ॥ 32.1 ॥

অতিগুহ্যস্য পুণ্যস্য সর্ৱতোঽমৰকণ্টকে ।
তমাৰভ্য গিৰিশ্রেষ্ঠং সর্ৱং পুণ্যতৰং স্মৃতম্ ॥ 32.2 ॥
য়াৱত্ সা নর্মদা মধ্যে পুণ্যস্রোতা মহানদী ।
নাস্তি তস্মাত্ পৰং পুণ্যং ত্রিষু লোকেষু ভাৰত ॥ 32.3 ॥
তস্যোত্তৰৱিভাগেঽস্তি নামতো য়জ্ঞপর্ৱতঃ ।
কনিষ্ঠো ৱিন্ধ্যপুত্রস্তু ভ্রাতা পর্যঙ্কভূভৃতঃ ॥ 32.4 ॥
স্ৱয়ম্ভুৱা পুৰা তস্মিন্নিষ্টঃ সৌত্রামণির্মখঃ ।
তত্রৈৱেষ্টং মঘৱতা হয়মেধেন ভাৰত ॥ 32.5 ॥
দধীচিনাঽথ দেৱৈশ্চ তত্রৈৱেষ্টং মহামখৈঃ ।
নিশ্ক্রান্তা পর্ৱতাত্তস্মাচ্চতুর্নামা মহানদী ॥ 32.6 ॥
পতিতা নর্মদায়াং তু সঙ্গমো লোকৱিশ্রুতঃ ।
তস্যাস্তীৰে তু য়ে দর্ভাঃ পীতৱর্ণাঃ ক্ষিতিং গতাঃ ॥ 32.7 ॥
তে শ্রাদ্ধকৰণে ভূপ পিতৃণাং মোক্ষদায়কাঃ ।
স য়াৱত্ সঙ্গমো নদ্যাঃ স য়াৱদ্যজ্ঞপর্ৱতঃ ॥ 32.8 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ শ্রাদ্ধং য়ঃ পৰিকল্পয়েত্ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি স্নানং কুর্যাত্ প্রদক্ষিণম্ ॥ 32.9 ॥
সিদ্ধেশ্ৱৰং নামলিঙ্গং চতুষ্কেশ্ৱৰমেৱ চ ।
সঙ্খ্যা ন ভূয়ো লোকেষু খ্যাতমাত্রং ময়াঽনঘ ॥ 32.10 ॥
সঙ্গমে ৱিদ্যতে দেৱো ন তং পশ্যন্তি মানৱাঃ ।
পূজ্যতে নাগকন্যাভিঃ সদেৱাসুৰসত্তমৈঃ ॥ 32.11 ॥
কথয়ামি তৱাখ্যানমিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
ঋষিঃ সুপর্ণো য়ত্রাসীদ্ব্রহ্ময়োনির্জিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 32.12 ॥
পুৰুহূতা তস্য ভার্যা ধর্মপত্নী পতিৱ্রতা ।
নৈমিষাৰণ্যৱাসস্য কন্দমূলফলাশিনঃ ॥ 32.13 ॥
কৃষ্ণাজিনপৰীধানৱল্কলাদিকৱাসসঃ ।
ত্রিকালৱহ্নিহোতাৰো ৱেদাধ্যয়নতত্পৰাঃ ॥ 32.14 ॥
ৱেদস্মৃতিপুৰাণোক্তমোক্ষোপায়ৱিচিন্তকাঃ ।
ঋষয়ো দশলক্ষাণি নৈমিষাৰণ্যৱাসিনঃ ॥ 32.15 ॥
বালখিল্যাশ্চ তত্রৈৱ ব্রহ্মণো মানসাঃ সুতাঃ ।
ব্রহ্মদণ্ডং সমাৰুহ্য দেৱলোকং প্রয়ান্তি তে ॥ 32.16 ॥
মাসোপৱাসিনস্তত্র জলাহাৰাস্তথাপৰে ।
তিষ্ঠন্তি বহৱঃ কেচিদেকপাদেন চাপৰে ॥ 32.17 ॥
তস্মিংস্তপোৱনে ৰম্যে সিদ্ধগন্ধর্ৱসেৱিতে ।

প্রসাদ্য চাব্রবীদ্ৱাক্যং পুৰুহূতা নিজং পতিম্ ॥ 32.18 ॥
ঋতুকালে তু পর্ৱণি মাম্ভজস্ৱ মহামুনে ।
জায়তে মে য়থা পুত্রঃ সর্ৱসন্তানপাৱনঃ ॥ 32.19 ॥
পুত্রেণ লোকান্ জয়তে তৃপ্যন্তি পিতৃদেৱতাঃ ।
অপুত্রস্য গতির্নাস্তি তস্মাত্ পুত্রমজীজনঃ ॥ 32.20 ॥

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
অমাৱাস্যাদ্য গোত্রেঽস্মিন্ মৈথুনং ৱর্জিতং প্রিয়ে ।
অকর্তৱ্যমিদং ভদ্রে পিতৃণাং ৱার্জিতং ধ্রুৱম্ ॥ 32.21 ॥
পিতৰস্তস্য তন্ মাংসং ভুঞ্জতে ঋতুগামিনঃ ।
দিৱ্যং ৱর্ষসহস্রং তু তপ্তং মে দুষ্কৰং তপঃ ॥ 32.22 ॥
স্নাত্ৱা তত্ক্ষণমাত্রেণ চাণ্ডালস্ত্রিদিৱঙ্গতঃ ।
ধিক্ ধিক্ ধিগীৰিতং সর্ৱং ন ৱেদো ন চ য়াজনম্ ॥ 32.23 ॥
প্রহস্য চাব্রবীদ্ৱাক্যং নিষাদী তং মুনিং প্রতি ।
ৱিষাদং ত্যজ ৱিপ্রর্ষে সত্যমেতদ্ব্রৱীম্যহম্ ॥ 32.24 ॥
অহঙ্কাৰৱিমূঢাত্মা ত্ৱত্ সমো নাস্তি তাপসঃ ।
ন স্নানং ন জপো হোমো ন স্ৱাধ্যায়ঃ শিৱার্চনম্ ॥ 32.25 ॥
নিষ্ফলং ক্লেশমাপন্নো ৱায়ুভক্ষো নিৰাশ্রয়ঃ ।
ত্ৱত্তপো ধ্যানয়োগশ্চ স্ৱর্গপ্রাপ্তিশ্চ তত্ কথম্ ॥ 32.26 ॥

জাবালিৰুৱাচ ॥
কাঽসি ত্ৱং চ ৱৰাৰোহে নিষাদী ৰূপমাশ্রিতা ।
উমা সৰস্ৱতী গঙ্গা মাং জিজ্ঞাসিতুমাগতা ॥ 32.27 ॥
অনুগ্রহমিমং মন্যে ধর্মং ব্রূহি শুচিস্মিতে ।
নিষাদো নৈমিষাৰণ্যে মমাসীত্ মুনিপুঙ্গৱ ॥ 32.28 ॥
কামার্তয়া ময়া দর্শে ভর্তা পুত্রায় য়াচিতঃ ।
অকালে য়াচমানাঽহং তেন শপ্তা মহাত্মনা ॥ 32.29 ॥
স চ ভর্তা ময়া শপ্তস্ততোঽন্যোঽন্যং সমাগতে ।
অস্য তীর্থস্য মহাত্ম্যাদাৱাং মুক্তৌ তু কিল্বিষাত্ ॥ 32.30 ॥
তস্মাত্ত্ৱং হি মুনিশ্রেষ্ঠ শিৱাৰাধনতত্পৰঃ ।
মদর্থং কুৰু কর্মাণি হোমজাপ্যাদিকং মুহুঃ ॥ 32.31 ॥
য়াস্যসে ত্ৱং সমে দেশে সত্যমেতদ্ব্রৱীম্যহম্ ।
ইত্যুক্ত্ৱা সা য়য়ৌ স্ৱর্গং নিজভর্ত্রা সমন্ৱিতা ॥ 32.32 ॥

ত্যক্ত্ৱা স্ৱকল্পং জাবালিঃ শিৱাৰাধনতত্পৰঃ ।
অচিৰেণৈৱ কালেন ব্ৰহ্মলোকমুপাগতঃ ॥ 32.33 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ব্ৰাহ্মণস্য ভাৰ্যয়া সহ স্ৱৰ্গাৰোহণং নাম দ্ৱাত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 33

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পশ্চিমে নীলগঙ্গায়া নৰ্মদোত্তৰকূলতঃ ।
ৱ্যতীপাতেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 33.1 ॥
সোমনাথং স্ৱয়ং ৱিদ্ধি সোমমূৰ্তিং জগত্পতিম্ ।
সাৱিত্ৰ্যা চ তপস্তপ্তং তত্ৰ সপ্তৰ্ষিভিস্তথা ॥ 33.2 ॥
সাৱিত্ৰীকুণ্ডমিত্যেতদ্ৱিখ্যাতং নৰ্মদাতটঃ ।
নৰস্য স্নানমাত্ৰস্য কন্যাদানফলং ভৱেত্ ॥ 33.3 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন চান্নদানেন ভাৰত ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি সাৱিত্ৰীলোকমাশ্ৰিতাঃ ॥ 33.4 ॥
দক্ষস্য দুহিতা চাসীত্ কুমুদা নাম ৱিশ্ৰুতা ।
সোমায় দত্ত্ৱা তাং দক্ষো মুদা পৰময়া যুতঃ ॥ 33.5 ॥
তস্যা স জনয়ামাস হিমাংশুঃ পুত্ৰমদ্ভুতম্ ।
জ্ঞাত্ৱাঽমৃতময়ং তং তু সুৰা য়জ্ঞফলাৰ্থিনঃ ॥ 33.6 ॥
হিমাংশুং সোমপুত্ৰং চ তে য়য়ুশ্চ মুদান্ৱিতাঃ ।
অন্যা সোমস্য পৰমা কলা য়া ষোডশী স্মৃতা ॥ 33.7 ॥
অধ্যাস্তে সা চন্দ্ৰমসং পিতৃণাং তাৰণায় চ ।
ৱনস্পতৌ গতে সোমে গৱাং ক্ষীৰে হৱিঃষু চ ॥ 33.8 ॥
সোমপানে মহায়জ্ঞে দৰ্শে দিৱিষদাং তদা ।
পীতং শ্ৰুত্ৱাঽসুৰাঃ সৰ্ৱে হিমাংশুং পাতুমুদ্যতাঃ ॥ 33.9 ॥
অসুৰাণাং ভয়াদ্ৱিন্ধ্যং হিমাংশুৰ্গিৰিমাশ্ৰয়ত্ ।
শ্ৰুত্ৱা তে গিৰিদুৰ্গস্থমসুৰাঃ স্ৱভয়াত্তদা ॥ 33.10 ॥
গ্ৰস্তে তে ৰাহুণা সূৰ্যে হিমাংশুং প্ৰতি ভাৰত ।
কায়াতিকায়প্ৰমুখাঃ সম্প্ৰাপ্তা দানৱাস্ততঃ ॥ 33.11 ॥
ৰাহোস্তু ভ্ৰাতৰঃ সৰ্ৱে সৈংহিকেয়া মহাবলাঃ ।

সমাহৃত্য হিমাংশুস্তৈঃ সুধার্থে চিৰজীৱিভিঃ ॥ 33.12 ॥
ভূতলে পাতিতঃ পাপৈঃ ক্রন্দন্তি স্ম সুৰাস্তদা ।
উৱাচ স পতন্ ভূমৌ হিমাংশুঃ সোমনন্দন ॥ 33.13 ॥
পাতু মাং দেৱ ঈশানো দানৱানাং ভয়ঙ্কৰঃ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ভূপ হিমাংশো ৰক্ষণায় ৱৈ ॥ 33.14 ॥
পাতালাদুত্থিতং লিঙ্গং জ্বলত্কালানলপ্রভম্ ।
তেন বাণেন ৰৌদ্রেণ হুঙ্কাৰেণ মহাসুৰাঃ ॥ 33.15 ॥
ভস্মীকৃতাস্তু তত্ৰৈৱ দেৱদেৱেন শূলিনা ।
ততস্তমব্রৱীদ্দেৱো ভয়মাসুৰজং ত্যজ ॥ 33.16 ॥
শিৱভক্তিপৰো ভূত্ৱা নির্ভয়স্তিষ্ঠ পুত্ৰক ।
অথ সোমঃ সুৰৈঃ সার্ধং গত্ৱা ব্ৰহ্মনিকেতনম্ ॥ 33.17 ॥
বৃত্তান্তং কথয়ামাস ততস্তদ্ৱচনাত্তু তাঃ ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাঃ সৰ্ৱা জগ্মুঃ সোমপুৰোগমাঃ ॥ 33.18 ॥
ওঙ্কাৰঃ কল্পগাতীৰে য়ত্র তিষ্ঠতি ভাৰত ।
দৃষ্ট্ৱা তু ত্র্যম্বকং দেৱং ষষ্টিসংহাৰকাৰকম্ ॥ 33.19 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱো ব্ৰহ্মা লোকপিতামহঃ ।
শ্ৰীমানমৃতৱূপোঽয়ং হিমাংশুঃ সোমনন্দনঃ ॥ 33.20 ॥
ৰক্ষণীয়স্ত্ৱয়া নাথ দেৱদানৱশঙ্কয়া ।
সপ্তৱিংশতিয়োগানাং গতিঃ প্রোক্তা তু চন্দ্রমাঃ ॥ 33.21 ॥
ত্ৱং গতিঃ সৰ্ৱলোকানাং তস্মাত্ত্ৱং ত্ৰাতুমৰ্হসি ।
তেষাং তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা শিৱ ঊচে য়থোচিতম্ ॥ 33.22 ॥
পূজয়িত্ৱা তু দেৱেশং সোমনাথং জগত্পতিম্ ।
পাতালেশ্ৱৰনামানং গতাঃ সৰ্ৱে ত্ৰিৱিষ্টপম্ ॥ 33.23 ॥
তদা প্ৰভৃতি তত্স্থানং ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ।
সাৱিত্ৰীকুণ্ডতোয়েন স্নানং কৃত্ৱা তমৰ্চয়েত্ ॥ 33.24 ॥
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিঃ সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ।
প্ৰভাসে য়ত্ফলং ৰাজন্ দৃষ্টং চ শশিভূষণে ॥ 33.25 ॥
তত্ফলং নৃপশাৰ্দূল ভৱেদেৱ ন সংশয়ঃ ।
কালাতিক্ৰমণং কুৰ্যাত্তত্ৰ য়ো ভৈক্ষমাশ্ৰিতঃ ॥ 33.26 ॥
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিঃ সত্যমেতদ্ব্ৰৱীম্যহম্ ।
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ॥ 33.27 ॥
পতিতানুদ্ধৰেজ্জতূন্নৰকান্নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য সোমলোকে মহীয়তে ॥ 33.28 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পাতালেশ্ৱৰমাহাত্ম্যং নাম ত্ৰয়স্ত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 34

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কথয়ামি তৱাখ্যানমিন্দ্ৰদ্যুম্নস্য ভাৰত ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্ৰীমান্ সূৰ্যৱংশে মহীপতিঃ ॥ 34.1 ॥
বুভুজে স মহীং সৰ্ৱাং সশৈলৱনকাননাম্ ।
চক্ৰৱৰ্তী নৃপশ্ৰেষ্ঠঃ সত্যসন্ধো দৃঢৱ্ৰতঃ ॥ 34.2 ॥
স শশাস মহীং সৰ্ৱাং য়থা শক্ৰোঽমৰাৱতীম্ ।
য়জ্ঞহোমসহস্ৰৈস্তু দদাহ ৱসুধামিমাম্ ॥ 34.3 ॥
য়জ্ঞোত্সৱৱিৱাহৈস্তু ৱেদমঙ্গলমঙ্গলৈঃ ।
চাতুৰ্ৱৰ্ণ্যং স্ৱধৰ্মস্থং প্ৰাকৃতা ইতৰে জনাঃ ॥ 34.4 ॥
কামং কামদুঘা ধেনুৰ্ধৰণী সস্যশালিনী ।
পপ্ৰচ্ছ স তু ৰাজৰ্ষিৰ্ৱশিষ্ঠং ব্ৰহ্মৱিত্তমম্ ॥ 34.5 ॥
শক্ৰশ্চাঙ্গিৰসং য়দ্ৱদয়োধ্যাধিপতিস্তথা ।
সোমসূৰ্যান্ৱয়স্যৈকং তাৰণং চ পুৰোধসম্ ॥ 34.6 ॥
হয়মেধং মহায়জ্ঞং কস্মিংস্তীৰ্থে য়জাম্যহম্ ।
কথয় ত্ৱং প্ৰসাদেন য়থা দৃষ্টং য়থা শ্ৰুতম্ ॥ 34.7 ॥

ৱশিষ্ঠ উৱাচ ॥
ব্ৰহ্মৰ্ষয়ো ৱেদৱিদো য়থা তে চাব্ৰুৱন্নৃপ ।
য়জ্ঞো নিৱৰ্তিতৱ্যস্তু ঋত্ৱিগ্ভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈস্তৱ ॥ 34.8 ॥
মৰীচিঃ কশ্যপশ্চাপি অঙ্গিৰা গৌতমস্তথা ।
দুৰ্ৱাসাশ্চ্যৱনো ধূম্ৰঃ কণ্ৱশ্চৈৱ মহামুনিঃ ॥ 34.9 ॥
এতে চান্যে চ নৃপতে মুনীন্দ্ৰাঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ।
পপ্ৰচ্ছ তান্ মহাৰাজ ইন্দ্ৰদ্যুম্নো মহীপতিঃ ॥ 34.10 ॥
কস্মিংস্তীৰ্থে কৃতো য়জ্ঞঃ কামভোগফলপ্ৰদঃ ।
এতত্ সৰ্ৱং য়থাৰ্থং মে ৱদন্তু মুনিপুঙ্গৱাঃ ॥ 34.11 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥

কেচিদ্ৱাৰাণসীং ভূপ প্ৰয়াগং চ তথা পৰে ॥ 34.12 ॥
অন্যে ৱৈ নৈমিষং তীৰ্থং পুষ্কৰং চ তথাপৰে ।
কুব্জাম্ৰকং তথা চান্যে গঙ্গাদ্ৱাৰমথাপৰে ॥ 34.13 ॥
মায়াপুৰীং তথা চান্যে সৰ্ৱদেৱনমস্কৃতাম্ ।
ৱদন্ত্যন্যে হিমস্থানং বিল্ৱকং নীলপৰ্ৱতম্ ॥ 34.14 ॥
কুশাৱৰ্তং তথৈৱাঽন্যে তথা ৰুদ্ৰমহালয়ম্ ।
ঈশানং চৈৱ কেদাৰং সৰ্ৱতীৰ্থময়ং শুভম্ ॥ 34.15 ॥
ঔৰ্ৱতীৰ্থং ৱদন্ত্যন্যে তথা বদৰিকাশ্ৰমম্ ।
কালঞ্জৰং নীলকণ্ঠং দেৱদাৰুৱনং তথা ॥ 34.16 ॥
হেমকূটং ৱিৰূপাক্ষমন্যে চণ্ডীশ্ৱৰং তথা ।
ভূতেশ্ৱৰং ভস্মগাত্ৰং প্ৰভাসং শশিভূষণম্ ॥ 34.17 ॥
তীৰ্থান্যেতানি চান্যানি কথিতানি তৱানঘ ।
মতান্তৰং মুনীনাং চ ৱিৱিধং পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 34.18 ॥
দুৰ্ৱাসাশ্চাব্ৰৱীদ্ৱাক্যং প্ৰহসন্নিৱ তং নৃপম্ ।
ৱিপ্ৰাণাং জ্ঞানতো জ্যৈষ্ঠ্যং ক্ষত্ৰিয়াণাং তু ৱীৰ্যতঃ ॥ 34.19 ॥
ৱৈশ্যানাং ধান্যধনতঃ শূদ্ৰাণাং চৈৱ জন্মতঃ ।
মাৰ্কণ্ডেয়ে ৱিদ্যমানে সপ্তকল্পানুৱৰ্তিনি ॥ 34.20 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞে ত্ৰিকালজ্ঞে ত্ৰয়ীৱিদি ।
ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশানপ্ৰমাণজ্ঞে তপোধনে ॥ 34.21 ॥
কস্যাস্তি ধৰ্মকথনে সামৰ্থ্যং ধৰ্মনিশ্চয়ে ।
ধৰ্মাৰণ্যে মহাৰাজ গম্যতাং কল্পগাতটে ॥ 34.22 ॥
মাৰ্কণ্ডেয়ো ৱক্ষ্যতে য়ত্তত্ৰ য়জ্ঞঃ প্ৰৱৰ্ত্যতাম্ ।

ইন্দ্ৰদ্যুম্ন উৱাচ ॥
য়থা ৱদসি দেৱৰ্ষে তথা কাৰ্যং ময়ানঘ ॥ 34.23 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা মুনিভিঃ সাৰ্ধং গন্তুং মাৰ্কণ্ডমাশ্ৰমম্ ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা প্ৰতীহাৰং সুৱৰ্চসম্ ॥ 34.24 ॥
মন্ত্ৰিণং দেৱগৰ্ভং চ বৃহস্পতিসমং নৃপ ।
য়জ্ঞোপস্কৰসম্ভাৰং সৰ্ৱমাদায় সত্ৱৰম্ ॥ 34.25 ॥
আগচ্ছন্তু ভৱন্তোঽত্ৰ মমাদেশপৰায়ণাঃ ।
সাগ্নিভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সাৰ্ধং য়াস্যামঃ কল্পগাতটম্ ॥ 34.26 ॥
শীঘ্ৰং সম্পাদ্যতাং সৰ্ৱং য়থা য়জ্ঞঃ প্ৰৱৰ্ত্যতাম্ ।
সৰ্ৱেষামেৱ ৱিপ্ৰাণাং য়ানমেষাং পৃথক্ পৃথক্ ॥ 34.27 ॥

শতানি চাষ্টৌ ৰাজ্ঞীনাং য়ানমাসাং প্রকল্পয় ।
নৱখণ্ডক্ষিতীশানাং সমুদ্রদ্ৱীপৱাসিনাম্ ॥ 34.28 ॥
নানানৃপসহস্রাণাং ঘোষণা ক্রিয়তাং মুহুঃ ।
চন্দ্রদ্ৱীপং চ সেতুং চ তাম্রপাত্রং শিলাষ্টকম্ ॥ 34.29 ॥
ভোগদ্ৱীপং চ সৌম্যং চ গান্ধৰ্ৱৱাৰুণং তথা ।
কুমাৰিকাখ্যং নৱমং নৱভেদং প্রৱর্তিতম্ ॥ 34.30 ॥
জম্বূশাককুশক্রৌঞ্চশাল্মলিপ্লক্ষপুষ্কৰাঃ ।
সপ্তদ্ৱীপাঃ সমাখ্যাতাঃ সমুদ্রাশ্চ নিবোধ মে ॥ 34.31 ॥
ক্ষাৰসর্পির্দধিক্ষীৰমদিৰেক্ষুজলাত্মকাঃ ।
সমুদ্রাঃ পৰিখাকাৰাঃ পৃথিৱীমানকীর্তিতাঃ ॥ 34.32 ॥
এতেষাং ঘোষণাং কাৰ্যাং মমাদেশানুৱর্তিনাম্ ।
গৱাং চ ত্রীণি লক্ষাণি সৱত্সানাং পয়োমুচাম্ ॥ 34.33 ॥
অশ্ৱানাং শ্যামকর্ণানাং সপাদং লক্ষমেৱ চ ।
দন্তিনামযুতং চৈৱ ঘণ্টাভৰণভূষিতম্ ॥ 34.34 ॥
সহস্রাণি চ চত্ৱাৰি য়ানানাং কামচাৰিণাম্ ।
লক্ষং তু কৰভাণাং ৱৈ মণিমাণিক্যমেৱ চ ॥ 34.35 ॥
অগ্নিশৌচানি ৱস্ত্রাণি ব্রাহ্মণার্থে তথৈৱ চ ।
নানাভক্ষাণি ভোজ্যানি পানানি ৱিৱিধানি চ ॥ 34.36 ॥
লক্ষং কর্মকৰাণাং তু তিলদর্ভাদিকং তথা ।
দেৱগর্ভং সমাদিশ্য মন্ত্রিণং ৱদতাং ৱৰঃ ॥ 34.37 ॥
তত্রৈস্থৈর্ব্রাহ্মণৈঃ সার্ধং দিৱ্যং য়ানং সমাশ্রিতঃ ।
মুদা পৰময়া য়ুক্তঃ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 34.38 ॥
ধর্মাৰণ্যং ততঃ প্রাপ্তো য়ত্রাস্তে সপ্তকল্পগঃ ।
ওঙ্কাৰং কল্পগাং দৃষ্ট্ৱা ৱৈদূর্যং পর্ৱতং তথা ॥ 34.39 ॥
মুক্তোঽস্মি কিল্বিষাদদ্য সপ্তজন্মকৃতাদপি ।
এৱমুক্ত্ৱোপৱিষ্টোঽসৌ সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্য চ ॥ 34.40 ॥
য়থার্থং পূজয়ামাস তমৃষিং স নৃপোত্তমঃ ।
দৃষ্ট্ৱা তং নৃপতিং প্রাহ মার্কণ্ডেয়ো মহামুনিঃ ॥ 34.41 ॥
কুশলং নৃপশার্দূল চিৰং দৃষ্টোঽসি সুৱ্রত ।
কিমাগমনকার্যং তে ব্রাহ্মণৈর্মুনিপুঙ্গৱৈঃ ॥ 34.42 ॥

ইন্দ্রদ্যুম্ন উৱাচ ॥
য়জ্ঞং কর্তুং সমায়াতঃ কস্মিংস্তীর্থে দ্ৱিজোত্তম ।

শিৱেন কথিতং য়ত্তে পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ॥ 34.43 ॥
তদহং শ্ৰোতুমিচ্ছামি য়জ্ঞক্ষেত্ৰফলং মহত্ ॥ 34.44 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পৃথিৱ্যাং য়ানি তীৰ্থানি আসমুদ্ৰান্তগোচৰে ॥ 34.45 ॥
স্নানং কৰ্তুং সমায়ান্তি নৰ্মদায়াং নৰাধিপা ।
উত্তৰে য়ানি লিঙ্গানি য়ানি তীৰ্থানি দক্ষিণে ॥ 34.46 ॥
লীয়ন্তে কোটিতীৰ্থেষু কোটিতীৰ্থং ততঃ স্মৃতম্ ।
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ॥ 34.47 ॥
ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিদেৱানাং শক্ৰস্যাপি প্ৰকীৰ্তিতম্ ।
তন্ ময়া কথিতং ৰাজন্ য়থোদ্দিষ্টং তু শম্ভুনা ॥ 34.48 ॥
ওঙ্কাৰসন্নিধৌ ৰেৱাকোটিতীৰ্থং প্ৰকীৰ্তিতম্ ।
অত্ৰ দত্তং হুতং চেষ্টং তপস্তপ্তং সুদুষ্কৰম্ ॥ 34.49 ॥
তস্যান্তো নৈৱ ৱিদ্যতে মহেশ্ৱৰৱচো য়থা ।
ৰাহুসোমসমায়োগে কুৰুক্ষেত্ৰং প্ৰশস্যতে ॥ 34.50 ॥
সৰ্ৱদা সৰ্ৱকাৰ্যেষু নৰ্মদা পুণ্যদায়িনী ।
ত্ৰয়োদশগুণং ৱিদ্ধি তীৰ্থমাহুৰ্মনীষিণঃ ॥ 34.51 ॥
শতকোটিগুণং তত্তু কোটিতীৰ্থং প্ৰচক্ষতে ॥ 34.52 ॥
চন্দ্ৰসূৰ্যোপৰাগে তু ৱিশেষেণ নৰাধিপ ।
য়জ ত্ৱং কোটিতীৰ্থেষু য়দি স্ৱৰ্গমভীপ্সসি ॥ 34.53 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ৰাজা পৰমধাৰ্মিকঃ ।
পাদৌ জগ্ৰাহ তত্ৰৈৱ মুনেৰমিততেজসঃ ॥ 34.54 ॥
অনুগ্ৰহমিমং মন্যে য়ত্ত্ৱয়া কথিতং মম ।
এতস্মিন্নন্তৰে প্ৰাপ্তে য়জ্ঞয়ূপানুপস্কৰান্ ॥ 34.55 ॥
নানাদেশান্ ক্ষত্ৰিয়াংশ্চ গাশ্চাশ্ৱাংশ্চ গজাংস্তথা ।
তত্ক্ষণাদ্দেৱগৰ্ভশ্চ প্ৰতীহাৰঃ সমাৰ্পয়ত্ ॥ 34.56 ॥
ত্ৰিংশদ্যোজনপৰ্যন্তং য়জ্ঞয়ূপাংশ্চ মণ্ডপম্ ।
চকাৰ স্ৱপ্ৰমাণানি কুণ্ডানি ৱিৱিধানি চ ॥ 34.57 ॥
ৱেদধ্ৱনিতনিৰ্ঘোষা দিৱং ভূমিং সমস্পৃশন্ ।
নিৰ্ধূমশ্চাভৱদ্ৱহ্নিঃ সূৰ্যকোটিসমপ্ৰভঃ ॥ 34.58 ॥
ব্ৰহ্মাণং চ তথা ৱিষ্ণুং ৰুদ্ৰং চৈৱ সমাহ্ৱয়ত্ ।
ৰুদ্ৰা একাদশ তত্ৰ তথাদিত্যাশ্চ দ্ৱাদশ ॥ 34.59 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱাস্তথাসাধ্যা মৰুতশ্চ তথা ৱসুঃ ।

লোকপালাস্তথা চাষ্টৌ সমুদ্রাঃ সৰিতস্তথা ॥ 34.60 ॥
ৱনস্পতয়স্তথা শৈলাস্তীৰ্থানি ৱিৱিধানি চ ।
দিক্পালা ভূতপালাশ্চ সিদ্ধগন্ধৰ্ৱকিন্নৰাঃ ॥ 34.61 ॥
পিতৰঃ সোমপাঃ সৰ্ৱে ভুক্তিমুক্তিফলপ্ৰদাঃ ।
ৰাক্ষসা গুহ্যকা ভূতা উৰগাশ্চ য়থা তথা ॥ 34.62 ॥
সদ্মৱাতাস্তথাকাশৱাসিনশ্চ তথোত্সৱে ।
ঘৃতক্ষীৰৱহা নদ্যো দধিপায়সকৰ্দমাঃ ॥ 34.63 ॥
বভূৱ নৃপতেস্তস্য তস্মিন্ য়জ্ঞে মহোত্সৱে ।
ভক্ষভোজ্যৈশ্চ ৱিৱিধৈঃ কাম্যয়ানদিভিস্তথা ॥ 34.64 ॥
তৃপ্তা দেৱাশ্চ মুনয়ো ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ।
এৱং নিৱৰ্তিতো য়জ্ঞো ব্ৰাহ্মণৈৰ্ভূৰিদক্ষিণৈঃ ॥ 34.65 ॥
সুৰাসুৰৈস্তথা দিৱ্যৈৰিন্দ্ৰদ্যুম্নঃ স্তুতস্তদা ।
য়জ্ঞভাগাংশ্চ দেৱানাং পৃথক্ পৃথগকল্পয়ত্ ॥ 34.66 ॥
তথা ভাগো হি ৰুদ্ৰাণাং য়থা সৃষ্টস্ৱয়ম্ভুৱা ।

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৰুদ্ৰাদিত্যৱসূতাং চ ৱিশ্ৱেদেৱহৱিৰ্ভুজাম্ ॥ 34.67 ॥
প্ৰমাণং নাম গোত্ৰাংশ্চ কথয়স্ৱ মহামুনে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অত্ৰিশ্চাঙ্গিৰসঃ সৰ্পিৰ্মৰুতশ্চ বৃহস্পতিঃ ॥ 34.68 ॥
ধ্ৰুৱো ধূম্ৰশ্চ কেতুশ্চ ধৰো ধাতা হৰস্তথা ।
একাদশ স্মৃতা ৰুদ্ৰাঃ সৰ্ৱে কামফলপ্ৰদাঃ ॥ 34.69 ॥
অৰ্যমা ৱৰুণশ্চেন্দ্ৰ পূষা চৈৱ গভস্তিমান্ ।
মিত্ৰশ্চৈৱ সমাখ্যাতো জঘন্যো জলকৃত্তথা ॥ 34.70 ॥
ৱিৱস্ৱাংশ্চৈৱ পৰ্জন্যো ধাতা ৱৈ দ্ৱাদশ স্মৃতাঃ ।
কশ্যপস্যাশ্ৰমে জাতাস্তেজোনিধয় উত্থিতা ॥ 34.71 ॥
মাসাৱৰপ্ৰয়োগেণ সঞ্চৰন্তি পৰেচ্ছয়া ।
অহোৰাত্ৰমিমে সৰ্ৱে স্ৱৰ্লোকং চ সমন্ততঃ ॥ 34.72 ॥
ৱসূনষ্টৌ মহাৰাজ কথ্যমানাং শৃণুষ্ৱ ৱৈ ।
ধ্ৰুৱো ধৰশ্চ সোমশ্চ সাৱিত্ৰো হ্যনিলোঽনল ॥ 34.73 ॥
প্ৰত্যূষশ্চৈৱ কল্পশ্চ অষ্টৌ তে ৱসৱঃ স্মৃতাঃ ।
ৱিশ্ৱায়াশ্চ তথা পুত্ৰা ৱিশ্ৱেদেৱাঃ প্ৰকীৰ্তিতাঃ ॥ 34.74 ॥

ক্রতুর্দক্ষস্তথা সত্যঃ কালঃ কামো ঘ্ননিস্তথা ।
পুৰূৰৱোমার্দ্রৱসৌ ৰোচমানশ্চ তে দশ ॥ 34.75 ॥
মুহূর্তায়াস্তথা পুত্ৰাঃ সাধ্যা দেৱাঃ প্রকীর্তিতা ।
একহীনাস্তু পঞ্চাশত্ মৰুতশ্চৈৱ কীর্তিতাঃ ॥ 34.76 ॥
এষাং নামানি সর্ৱেষাং খ্যাতান্যেৱ যুধিষ্ঠিৰ ।
এতত্তে কথিতং সর্ৱং য়ত্পৃষ্টোঽহং ত্ৱয়াঽনঘ ॥ 34.77 ॥
ততো ধ্রুৱং ৱিসৃজ্যাথ মুনীংশ্চ ব্ৰহ্মনন্দনান্ ।
ওঙ্কাৰং চ ততো জ্ঞাত্ৱা ৰাজা পূজাং চকাৰ হ ॥ 34.78 ॥
মণিমাণিক্যৰত্নৈশ্চ লিঙ্গস্যাভৰণং কৃতম্ ।
গন্ধধূপৈশ্চ ৱিৱিধৈঃ কর্পূৰাগৰুচন্দনৈঃ ॥ 34.79 ॥
ধ্ৱজছত্ৰৱিতানৈশ্চ ৱ্যজনৈর্দিৱ্যচামৰৈঃ ।
পূজয়িত্ৱা ৱিধানেন স্তোত্ৰং মে তদুদাহৃতম্ ॥ 34.80 ॥
ওঙ্কাৰং বিন্দুসংয়ুক্তং নিত্যং ধ্যায়ন্তি য়োগিনঃ ।
কামদো মোক্ষদশ্চৈৱ ওঙ্কাৰায় নমো নমঃ ॥ 34.81 ॥
ব্ৰহ্মৱিষ্ণৱিন্দ্ৰৱৰদ সর্ৱদেৱ নমোঽস্তু তে ।
কদ্ৰুদায় প্রচেতসে সহস্ৰাক্ষায়মীঢুষে ॥ 34.82 ॥
য়া তে ৰুদ্র শিৱা তনূৰঘোৰা পাপকাশিনী ।
সর্ৱাননশিৰোগ্ৰীৱ সর্ৱভূতশিৱায় চ ॥ 34.83 ॥
সর্ৱৱ্যাপী চ ভগৱাংস্তস্মৈ সর্ৱগতে নমঃ ।
সর্ৱতঃ পাণিপাদান্তঃ সর্ৱতোঽক্ষিশিৰোমুখঃ ॥ 34.84 ॥
সর্ৱতঃ শ্ৰুতিমাংলোকে সর্ৱমাৱৃত্য তিষ্ঠতি ॥ 34.85 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন খেদিতোঽসি মহেশ্ৱৰ ।
কৃতং স্তোত্ৰমিদং দেৱস্যেন্দ্ৰদ্যুম্নেন ভাৰত ॥ 34.86 ॥
লিঙ্গমধ্যে পৰং লিঙ্গং জ্ৱলত্কালানলপ্ৰভম্ ।
য়দ্দৃষ্টং তদুৱাচৈনং ৰাজানং প্রতি ভাৰত ॥ 34.87 ॥
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ॥ 34.88 ॥

ইন্দ্ৰদ্যুম্ন উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ॥ 34.89 ॥
অত্ৰত্ৱমুময়া সার্ধং দেৱদ্রোণ্যাং সমর্চিতঃ ।
আৱাসং কুৰু দেৱেশ সর্ৱদা য়জ্ঞপর্ৱতে ॥ 34.90 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাপি প্রাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ।
তীর্থেঽস্মিন্ দেৱদেৱেশ শিৱলোকং প্রয়াতু সঃ ॥ 34.91 ॥

সহস্রয়াজী ধর্মজ্ঞো দানয়জ্ঞাধিপস্তথা ।
অন্ধাশ্চ ৱামনাশ্চৈৱ তির্যগ্যোনিগতানৰাঃ ॥ 34.92 ॥
মৰণাদুভয়োঃ সাম্যং ভৱেদত্র মহেশ্ৱৰ ।
পৰ্ৱতং ৱেষ্টয়েদ্যস্তু সূত্রেণৈকেন পৰ্ৱণি ॥ 34.93 ॥
পৃথিৱী ৱেষ্টিতা তেন সশৈলৱনকাননা ।
সৰ্ৱতীৰ্থফলাৱাপ্তিঃ শিৱলোকে প্রয়াত্যসৌ ॥ 34.94 ॥

ওঙ্কাৰ উৱাচ ॥
সৰ্ৱমেতত্ নৃপশ্রেষ্ঠ কামঃ সম্পদ্যতাং তৱ ॥ 34.95 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো দেৱঃ তত্রৈৱান্তৰধীয়ত ।
সুৰাসুৰৈৰথাদিত্যৈঃ সাধ্যৈঃ সাৰ্ধং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
স্ৱকীয়ং য়ানমাৰুহ্য কৈলাসনিলয়ং য়য়ৌ ॥ 34.96 ॥
ৰাজাঽপি শ্ৰাৱয়ামাস ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ।
মম য়জ্ঞপ্রভাৱেণ সৰ্ৱে সন্তু নিৰাময়াঃ ॥ 34.97 ॥
সৰ্ৱে তু তৃপ্তিমায়ান্তু মম য়জ্ঞপ্রভাৱতঃ ।
ইন্দ্রদ্যুম্নস্তু ব্ৰহ্মাণং ততস্তুষ্টাৱ ভাৰত ॥ 34.98 ॥
তুষ্টঃ প্রোৱাচ ধাতা তং ৱৰং ৱৃণু ৱিশাম্পতে ।

ৰাজোৱাচ ॥
তুষ্টোঽসি য়দি মে দেৱ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ॥ 34.99 ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে লিঙ্গমূৰ্তিধৰো ভৱ ।
ইমং ৱৰমহং মন্যে য়দি তুষ্টোঽসি মে প্ৰভো ॥ 34.100 ॥
প্ৰাণত্যাগে কৃতে তত্ৰ ব্ৰহ্মলোকং প্ৰয়াতু ৱৈ ।
এৱং ভৱতু ৰাজেন্দ্ৰ ব্ৰহ্মা প্ৰোৱাচ সত্ৱৰম্ ॥ 34.101 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ব্ৰহ্মা ৰুদ্ৰলোকং সুৰৈঃ সহ ।
ৱিষ্ণুং চৈৱ ততো ৰাজা সাষ্টাঙ্গং চ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 34.102 ॥
কেশৱং মাধৱং ৱিষ্ণুং গোৱিন্দং মধুসূদনম্ ।
পদ্মনাভং হৃষীকেশং শ্ৰীধৰং চ ত্ৰিৱিক্ৰমম্ ॥ 34.103 ॥
দামোদৰং ৱাসুদেৱং হৰিং চ প্ৰণমাম্যহম্ ।
শঙ্খচক্ৰগদাশাৰ্ঙ্গৱনমালাৱিভূষণম্ ॥ 34.104 ॥
লোকনাথং জগন্নাথং শ্ৰীনাথং সৰ্ৱৱিত্তমম্ ।
শ্ৰীকান্তং শ্ৰীধৰং শ্ৰীশং শ্ৰীনিৱাসং নমাম্যহম্ ॥ 34.105 ॥
অচ্যুতানন্তয়জ্ঞেশ য়জ্ঞাধিপ নমোঽস্তু তে ।

ঋক্সামাথর্ৱৰূপায় য়জুৰূপায় তে নমঃ ॥ 34.106 ॥
নৃসিংহমত্স্যৱাৰাহকূর্মৰূপায় তে নমঃ ।
তীর্থয়ানসমাৰূঢ গৰুডধ্ৱজ তে নমঃ ॥ 34.107 ॥
সহস্রশিৰসং দেৱং সকলং নিষ্কলং পৰম্ ।
ৱেদ্যং পুৰুষমধ্যক্ষমাদ্যং নাৰায়ণং প্রভুম্ ॥ 34.108 ॥
প্রণতোঽস্মি সদা দেৱং দৈত্যান্তকৰণং হৰিম্ ।
হিৰণ্যগর্ভং ভূগর্ভং য়জ্ঞগর্ভামৃতোদ্ভৱম্ ॥ 34.109 ॥
শ্রীগর্ভজ্ঞানগর্ভায় ৱাসুদেৱ নমোঽস্তু তে ।
ত্ৱয়া সৃষ্টং জগত্সর্ৱং চৰাচৰমিদং প্রভো ॥ 34.110 ॥
স্রষ্টা পালয়িতা ত্ৱং ৱৈ হর্তা ত্ৱং চ য়ুগে য়ুগে ।
ৱিশ্ৱতশ্চক্ষুৰৱ্যক্তো ৱিজ্ঞেয়ো ৱিশ্ৱতো মুখঃ ॥ 34.111 ॥
ৱিশ্ৱাত্মা ৱিশ্ৱতো দেৱো ৱাসুদেৱো নমোঽস্তু তে ।
ত্ৱমাদিত্যশ্চ ৱায়ুশ্চ ত্ৱমগ্নিস্ত্ৱং চ চন্দ্রমাঃ ॥ 34.112 ॥
ত্ৱং ধাতা দেৱদেৱেশ ত্ৱমিন্দ্রস্ত্ৱং প্রজাপতিঃ ।
ত্ৱত্প্রসাদাত্ সুৰশ্রেষ্ঠ য়জ্ঞসিদ্ধির্মমাভৱত্ ॥ 34.113 ॥
শ্রুত্ৱা স্তোত্রমিদং দেৱঃ শঙ্খচক্রগদাধৰঃ ॥ 34.114 ॥
উৱাচ ৱচনং সত্যং ৱৰং ৱৃণু ৱিশাম্পতে ।
দদামি তে ন সন্দেহো য়জ্ঞসিদ্ধিমৱাপ্স্যসি ॥ 34.115 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
ওঙ্কাৰসৌম্যভাগে তু লিঙ্গৰূপী জনার্দনঃ ।
ৱৈদূর্যশিখৰস্যাগ্রে ভৱ ত্ৱং লোকপাৱনঃ ॥ 34.116 ॥
ইমং ৱৰমহং মন্যে য়দি দাতুমিহেচ্ছসি ।
য়াস্যন্তি ৱৈষ্ণৱং স্থানমিহাভ্যর্চ্য ৱিধানতঃ ॥ 34.117 ॥
তির্যগ্যোনিং ন গচ্ছন্তি য়মলোকং তথা নৰাঃ ।
প্রাণত্যাগে কৃতে তত্র নৰা গচ্ছন্তি তে পদম্ ॥ 34.118 ॥
পিতৃণামন্নদানেন পিতৰো ৱৈষ্ণৱং পদম্ ।
প্রসাদাত্তে চ গচ্ছন্তু সত্যং সত্যং ৱদাম্যহম্ ॥ 34.119 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ।
উৱাচ ৱচনং ৱিষ্ণুৰিন্দ্রদ্যুম্নং ৱিশাম্পতে ॥ 34.120 ॥
অৱতাৰং কৰিষ্যামি ইহৈৱ নৃপসত্তম ।
সর্ৱমেৱ নৃপশ্রেষ্ঠ মত্প্রসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 34.121 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱঃ শঙ্খচক্রগদাধৰঃ ।

সুৰাসুৰৈঃ স্তূয়মানস্ত্রিদিৱং প্রতি ভাৰত ॥ 34.122 ॥
এষ তে কথিতো ৰাজন্নিন্দ্রদ্যুম্ন মহাধ্ৱৰঃ ।
তেনাসৌ পৰ্ৱতঃ পুণ্যঃ সৰ্ৱলোকেষু ৱিশ্রুতঃ ॥ 34.123 ॥
সিদ্ধেশ্ৱৰং চ ব্রহ্মাণং ৱিদ্ধি নাৰায়ণং হৰিম্ ।
শ্রৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ॥ 34.124 ॥
ততস্তুষ্টাৱ তীৰ্থানি ৰাজা সত্যৱ্রতে স্থিতঃ ।
পিতৃণাং তাৰণাৰ্থায় তীৰ্থেভ্যশ্চ নমো নমঃ ॥ 34.125 ॥

তীৰ্থান্যূচুঃ ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ।
তীৰ্থানাং ৱচনং শ্রুত্ৱা ইন্দ্রদ্যুম্ন উৱাচ হ ॥ 34.126 ॥
ওঙ্কাৰসন্নিধৌ তীৰ্থে স্থাতৱ্যং মদনুগ্রহাত্ ।
এৱমস্ত্ৱিতি ৰাজানমুক্ত্ৱা চক্রুঃ সৰিত্স্তুতিম্ ॥ 34.127 ॥
কল্পগাং ত্ৱাং নমস্কুৰ্মো হৰস্য পৰমাং কলাম্ ।
অতীৱ সৰ্ৱলোকানাং ভুৱি খ্যাতাং সৰিদ্ৱৰাম্ ॥ 34.128 ॥
নাস্মত্ প্রভাৱতঃ পূতা কিন্তু পূতা স্ৱভাৱতঃ ।
য়দ্ৱত্সূৰ্যপ্রভা পুণ্যা ৱহ্নেশ্চাপি প্রভা য়থা ॥ 34.129 ॥
হিমাংশোশ্চৈৱ ৰাজেন্দ্র তথৈৱেয়ং মহানদী ।
ইত্যুক্ত্ৱা তং চ ৰাজানং তীৰ্থান্যন্তৰ্দধুস্তদা ॥ 34.130 ॥
ততস্তুষ্টাৱ গঙ্গাং ৱা অৰ্ঘং দত্ত্ৱা নৃপোত্তমঃ ।
গঙ্গা ভাগীৰথী দেৱী তথা ভোগৱতী শুভা ॥ 34.131 ॥
জাহ্নৱী মোক্ষদা ভদ্রা তাৰিণী পাপনাশিনী ।
স্ৱৰ্গে মন্দাকিনী চৈৱ দেৱদেৱনমস্কৃতা ॥ 34.132 ॥
গায়ত্রী ৱেদমাতা ত্ৱমুমা কাত্যায়নী তথা ।
কিমন্যদপি তে দেৱি হৰেণ শিৰসা ধৃতা ॥ 34.133 ॥
কস্যাস্তি শক্তিঃ স্তোতুং ত্ৱামৃতে চন্দ্রাৰ্ধশেখৰাত্ ।

গঙ্গোৱাচ ॥
তুষ্টাঽস্মি তে মহাৰাজ ৱৰং য়াচস্ৱ সুৱ্রত ॥ 34.134 ॥
গঙ্গায়া ৱচনং শ্রুত্ৱা ৰাজা তাং প্রত্যুৱাচ হ ।

ৰাজোৱাচ ॥
য়দি তুষ্টাঽসি দেৱেশি ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ॥ 34.135 ॥

ইহৈৱ ক্রিয়তাং ৱাসো ৱৰ এষ প্রদীয়তাম্ ॥ 34.136 ॥

গঙ্গোৱাচ ॥
এৱং ভৱতু ৰাজেন্দ্র ভাগেনৈৱ ৱহাম্যহম্ ॥ 34.137 ॥
ততস্তুষ্টাৱ গঙ্গা তু কল্পগাং সৰিতাং ৱৰাম্ ।
শ্রেষ্ঠা ত্ৱং কল্পগে দেৱি নমস্কাৰ্যে চিৰায়ুষি ॥ 34.138 ॥
ত্ৱত্তোয়স্য প্রভাৱেণ পাৱিত্র্যমভৱচ্চ মে ।
কল্পান্তে তু ক্ষয়ং য়ান্তি সৰিতঃ সাগৰাদয়ঃ ॥ 34.139 ॥
তীৰ্থানি চৈৱ সৰ্ৱাণি ত্ৱমেৱাত্রৈৱ তিষ্ঠসি ।
পূজ্যা ত্রিদশৱন্দ্যা চ সুভগে চিৰগমিনী ॥ 34.140 ॥
গৌৰীসমা জটাগ্রে ৱৈ হৰমূৰ্তিৰ্ভৱিষ্যসি ।
এৱমুক্ত্ৱা ততো গঙ্গা নমস্কৃত্য চ মেকলাম্ ॥ 34.141 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢা স্তূয়মানাপ্সৰোগণৈঃ ।

সৰস্ৱত্যুৱাচ ॥
দুহিতাঽহং তৱ হ্যেষা ধৰ্মতঃ পৰিপালিতা ॥ 34.142 ॥
সপ্তকল্পৱহে ধন্যে ত্ৱচ্ছুশ্রূষাপৰায়ণা ।
আগতাহং মহাভাগে ত্ৱত্ পাদাব্জদিদৃক্ষয়া ॥ 34.143 ॥
স্নানং কৰ্তুং তথা দেৱি চতুৰ্ৱিংশতিৱত্সৰৈঃ ।
কিং ন ৱেত্সি মহাভাগে মাং ধৰেশ্ৱৰি ৱাহিনি ॥ 34.144 ॥
কৰিণীৰূপমাস্থায় কোটিতীৰ্থে সমাগতা ।
সপাদকোটিতীৰ্থানি চন্দ্রসূৰ্যে সমে গ্রহে ॥ 34.145 ॥
স্নানাৰ্থং কল্পগে দেৱি আদিষ্টা ৱিষ্ণুনা স্ৱয়ম্ ।
দ্ৱাপৰস্য চতুৰ্থাংশে কুৰুপাণ্ডৱসেনয়োঃ ॥ 34.146 ॥
য়ুদ্ধাৰ্থং সমিতৌ পুঞ্জং সৰ্ৱতীৰ্থময়ে শুভে ।
তত্র য়দ্দীয়তে দানং তপ্যতেঽথ তপস্তথা ॥ 34.147 ॥
সৰ্ৱং শতগুণং তদ্ধি ত্ৱত্তোয়ে কল্পগে পুনঃ ।
তদেৱ কোটিগুণিতং ৰাহুগ্রস্তে দিৱাকৰে ॥ 34.148 ॥
এৱমুক্ত্ৱা মহাৰাজ কল্পগাং চ সৰস্ৱতী ।
ইন্দ্রদ্যুম্নং চ ৰাজানং স্ৱস্থানং চাভ্যগাত্ পুনঃ ॥ 34.149 ॥
ইন্দ্রদ্যুম্নস্ততো ৰাজা স্ৱয়ং তুষ্টাৱ ভাৰত ।
ত্ৱত্তোয়স্য প্রভাৱেণ পিতৃদেৱাশ্চ তাৰ্পিতাঃ ॥ 34.150 ॥
পৱিত্রং চ ত্ৱয়া দেৱি ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।

ত্ৱং মাতা সৰ্ৱভূতানাং নৃণাং সংসাৰতাৰিণী ॥ 34.151 ॥
মেকলাসি মহাদেৱি কল্পগা নৰ্মদা তথা ।
জলপূৰ্ণেতি ৱিখ্যাতা ৱিন্ধ্যপৰ্ৱতভূষণম্ ॥ 34.152 ॥
অপি ৱৰ্ষসহস্ৰেণ কঃ স্তোতুং চ ক্ষমঃ শুভে ।
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱী নৃপস্যাস্য তদাঽব্ৰৱীত্ ॥ 34.153 ॥
ক্ষত্ৰিয়াণাং সহস্ৰৈস্তু কৃতো য়জ্ঞোঽত্ৰ পাৰ্থিৱ ।
সদৃশস্তে মহাৰাজ ন ভূতো ন ভৱিষ্যতি ॥ 34.154 ॥
ৱৰং দদামি তে ৰাজন্ য়েন সিদ্ধিমৱাপ্স্যসি ।
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা কল্পগায়া য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 34.155 ॥
প্ৰহসন্নব্ৰৱীদ্ৰাজা ব্ৰাহ্মণৈঃ সহিতস্তদা ।
শিৱভক্তিপৰো নিত্যং সপ্তকল্পৱহে শুভে ॥ 34.156 ॥
য়দি তুষ্টাঽসি মে দেৱি ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ।
প্ৰৱাহান্ কুৰু সপ্ত ত্ৱং দক্ষিণোত্তৰকূলয়োঃ ॥ 34.157 ॥
সৰ্ৱতঃ সৰ্ৱগে দেৱি য়দি মাং বহু মন্যসে ।
ইমং ৱৰমহং মন্যে য়দি তুষ্টাঽসি সুৱ্ৰতে ॥ 34.158 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ইন্দ্ৰদ্যুম্নস্য ভাৰত ।
নৰ্মদা চাব্ৰৱীদ্ৱাক্যমিন্দ্ৰদ্যুম্নং নৰাধিপ ॥ 34.159 ॥
সৰ্ৱমেতত্ প্ৰভাৱেণ মত্প্ৰসাদাদ্ভৱিষ্যতি ।
অত্ৰান্তৰে চ য়দ্দানং দীয়তে নাঽত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 34.160 ॥
তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে সত্যমেতদ্ব্ৰৱীমি তে ।
ন তেষাং পুনৰাৱৃত্তিৰিত্যাহ ভগৱান্নৃপ ॥ 34.161 ॥
অন্ত্যজাঃ শ্ৱপচা ৱাপি মৃগাশ্চৈৱ সৰীসৃপাঃ ।
সৰ্ৱে তে ত্ৰিদিৱং য়ান্তি নীলগঙ্গাসমাগমে ॥ 34.162 ॥
য়জ্ঞমিষ্ট্ৱা নৃপশ্ৰেষ্ঠ ইন্দ্ৰদ্যুম্নো ৱিশাম্পতে ।
নৰ্মদাং চ নমস্কৃত্য ওঙ্কাৰং চৈৱ ভাৰত ॥ 34.163 ॥
স্ৱকীয়ং য়ানমাৰুহ্য সত্যধৰ্মপৰায়ণঃ ।
ৱৃতো নৃপ সহস্ৰেণ স্তূয়মানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 34.164 ॥
ৱিৱেশ নগৰীং পুণ্যাময়োধ্যাং দেৱনিৰ্মিতাম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নিতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 34.165 ॥
ততঃ কালেন মহতা ৰাজ্যং কৃত্ৱা মহাবলঃ ।
অয়ুতং সাগ্ৰমেৱেহ স ৰাজা ত্ৰিদিৱং গতঃ ॥ 34.166 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য গোসহস্ৰফলং লভেত্ ।
য়মলোকং ন পশ্যেচ্চ পাপয়োনিং ন গচ্ছতি ॥ 34.167 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ইন্দ্ৰদ্যুম্নযজ্ঞনীলগঙ্গাৱতাৰো নাম চতুস্ত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 35

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৱৈদূৰ্যপৰ্ৱতং ৰম্যং সুৰসিদ্ধনিষেৱিতম্ ।
মান্ধাতা কেন কাৰ্যেণ গতো ৱৈ সপ্তকল্পগাম্ ॥ 35.1 ॥
তথা পাশুপতাস্ত্ৰেণ হত্ৱা ৱৈ ত্ৰিপুৰং হৰঃ ।
পাতালং ভেদয়িত্ৱা তু ৰসাতলতলং যযৌ ॥ 35.2 ॥
জালেশ্ৱৰং তথা লিঙ্গমুত্থিতং কেন হেতুনা ।
নীলগঙ্গা কথং তত্ৰ কল্পগা ভেদমাগতা ॥ 35.3 ॥
বাণাসুৰঃ শিৱে ভক্তঃ শিৱলব্ধৱৰঃ শুচিঃ ।
লিঙ্গানি তানি তেনেহ পূজিতানি মহামুনে ॥ 35.4 ॥
সঙ্খ্যয়া নৱকোট্যস্তু তানি ক্ষিপ্তানি তত্ৰ ৱৈ ।
এতত্ সৰ্ৱং সমাসেন কথয়স্ৱ মহামুনে ॥ 35.5 ॥
যথাশ্ৰুতং পুৰাকল্পে পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ।
ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিদেৱানাং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ॥ 35.6 ॥
তথা তু কথ্যতাং তাত যথোদ্দিষ্টং শিৱেন তু ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাবাহো কথ্যমানং নিবোধ মে ॥ 35.7 ॥
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে যুগে ।
দেৱানাং সঙ্গমং যত্ৰ কৈলাসে পৰ্ৱতোত্তমে ॥ 35.8 ॥
কাৰ্তিক্যাং চ সুৰাঃ সৰ্ৱে হৰং দ্ৰষ্টুমুপাগতাঃ ।
তত্ৰ দেৱগণান্ সৰ্ৱান্ স্কন্দো ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 35.9 ॥
ময়া শ্ৰুতং চ দৃষ্টং চ শিৱেন কথিতং পুৰা ।
অষ্টলক্ষাণি সাৰ্ধানি গ্ৰন্থেঽস্মিন্ কীৰ্তিতানি চ ॥ 35.10 ॥
শিৱলোকে শিৱেনৈৱ নিবদ্ধানি যথা যথা ।
তদৰ্ধং ৱৈষ্ণৱে লোকে তদৰ্ধং ব্ৰহ্মণঃ পুৰে ॥ 35.11 ॥
সপাদলক্ষং সূৰ্যস্য লোকে চৈৱ ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 35.12 ॥

চতুর্ভিৰধিকাশীতিসহস্ৰাণি তথা ক্ৰমম্ ।
খ্যাতানি মৰ্ত্যলোকে চ নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ॥ 35.13 ॥
সূতঃ সঙ্গ্ৰহকৰ্তা চ সংহিতাস্তত্ৰ এৱ চ ।
কল্পস্কন্দো মহাস্কন্দঃ পুৰাণং সপ্তধা ৱিদুঃ ॥ 35.14 ॥
সৰ্গশ্চ প্ৰতিসৰ্গশ্চ ৱংশো মন্ৱন্তৰাণি চ ।
ৱংশানুচৰিতং চেতি পুৰাণং পঞ্চলক্ষণম্ ॥ 35.15 ॥
অশক্তা মানুষা লোকে অল্পজীৱেন জীৱিকাঃ ।
য়ুদ্ধিহীনা দুৰাচাৰা ভৱিষ্যন্তি কলৌ য়ুগে ॥ 35.16 ॥
ন স্ৱাধ্যায়ো ৱষট্কাৰো ন তপো ন চ য়াজনম্ ।
স্ত্ৰীকামা লোলুপা ৱিপ্ৰাঃ কাম্যকৃত্যাস্তু য়াচকাঃ ॥ 35.17 ॥
প্ৰতিগ্ৰহপৰা নিত্যং কুটুম্বভৰণাৰ্থিনঃ ।
আত্মানং নৈৱ বুধ্যন্তে স্ত্ৰীণাং স্নেহৱশঙ্গতা ॥ 35.18 ॥
কুকৰ্মাণি কৰিষ্যন্তি ধৰ্মিষ্ঠাস্তাপসাস্তথা ।
কলৌ য়ুগে তথা প্ৰাপ্তে কালে কৌলা দিগম্বৰাঃ ॥ 35.19 ॥
একৱৰ্ণাঃ প্ৰজাঃ সৰ্ৱা ৰাজা ম্লেচ্ছো ভৱিষ্যতি ।
হীনে য়ুগে তথা প্ৰাপ্তে বৌদ্ধস্থে চৈৱ কেশৱে ॥ 35.20 ॥
অল্পায়ুষশ্চৈৱ মৰ্ত্যা অল্পৱীৰ্যপৰাক্ৰমাঃ ।
নানাদেশোপদ্ৰৱাশ্চ ভৱিষ্যন্তি মহামুনে ॥ 35.21 ॥
ৱেদান্ ৱৈ প্ৰাৰ্পয়িষ্যন্তি দ্ৱিজাশ্চাণ্ডালৱংশিনঃ ।
ৱেদাৱেশং কৰিষ্যন্তি ৱেদৱিক্ৰয়ণং তথা ॥ 35.22 ॥
ৰাজদ্ৱাৰে গমিষ্যন্তি ধনপ্ৰাপ্তিসমীহয়া ।
ৱিক্ৰয়ং চাগ্নিহোত্ৰাণাং কন্যানাং ৱিক্ৰয়ং তথা ॥ 35.23 ॥
কৰিষ্যন্তি দ্ৱিজাঃ সৰ্ৱে শ্ৰোত্ৰিয়া ব্ৰতৱৰ্জিতাঃ ।
পূৰ্ণে তু দ্ৱাদশে ৱৰ্ষে নৰাঃ পলিতয়ৌৱনাঃ ॥ 35.24 ॥
দশ দ্ৱাদশৱৰ্ষা তু নাৰী গৰ্ভধৰা ভৱেত্ ।
নাৰী ন পুৰুষং মন্যেত্ ন মাতাপিতৰৌ সুতঃ ॥ 35.25 ॥
নস্নুষা মন্যতে শ্ৱশ্ৰূং দুহিতা মাতৰং তথা ।
এতদুদ্দেশতঃ প্ৰোক্তং প্ৰকৃতং শৃণু ভাৰত ॥ 35.26 ॥
য়জ্ঞং কৰ্তুং মহাৰাজ মান্ধাতা নৃপসত্তমঃ ।
ৱৈদূৰ্যপৰ্ৱতং প্ৰাপ্তং পিতৃণাং তাৰণায় চ ॥ 35.27 ॥
দেৱতানাং হিতাৰ্থং ৱৈ জঘান ত্ৰিপুৰং হৰঃ ।
জ্ৱলত্ পাশুপতাস্ত্ৰেণ তদ্দগ্ধমভৱত্ পুৰা ॥ 35.28 ॥
পাতালাত্তেন চানীতং লিঙ্গং জালেশ্ৱৰং তথা ।

কামদং মোক্ষদং চৈৱ সদাদেৱনমস্কৃতম্ ॥ 35.29 ॥
লোকানাং তাৰণাৰ্থায় নীলগঙ্গা সমাগতা ।
মেঘৰাজসমুদ্ভূতা সৰ্ৱপাপহৰা পৰা ॥ 35.30 ॥
তস্যাং শ্ৰাদ্ধং প্ৰকুৰ্ৱীত পিতৃণামক্ষয়েচ্ছয়া ।
বাণাসুৰস্য লিঙ্গানি কোটিতীৰ্থে শিৱালয়ে ॥ 35.31 ॥
পতিতানি জলে চৈৱ নৰ্মদায়া নৰাধিপ ।
পূজিতানি পৱিত্ৰাণি ভুক্তিমুক্তিপ্ৰদানি তু ॥ 35.32 ॥
বাণলিঙ্গানি ৰাজেন্দ্ৰ খ্যাতানি ভুৱনত্ৰয়ে ।
ন প্ৰতিষ্ঠা ন সংস্কাৰঃ তেষামাৱাহনাদি চ ॥ 35.33 ॥
এৱমেৱ প্ৰপূজ্যানি শিৱৰূপাণি ভাৰত ।
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং য়ত্পৃষ্টোঽহং ত্ৱয়াঽনঘ ॥ 35.34 ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যামন্যাং পাপপ্ৰণাশিনীম্ ।
অঘঘ্নী য়া প্ৰতীতা মে কীৰ্তয়িষ্যামি তেঽনঘ ॥ 35.35 ॥
অস্তীহ পৰ্ৱতঃ শ্ৰীমান্ ৱৈদূৰ্যো নাম নামতঃ ।
তত্ৰ পুণ্যানি তীৰ্থানি তিষ্ঠন্ত্যায়তনানি চ ॥ 35.36 ॥
কামং কামফলৈৰ্ৱৃক্ষৈঃ পুষ্পিতৈঃ ফলিতৈস্তথা ।
দিৱ্যপক্ষিনিনাদৈশ্চ ৱানীৰৱনৰাজিভিঃ ॥ 35.37 ॥
শালৈস্তালৈশ্চ সৰলৈস্তমালৈৰুপশোভিতা ।
নদী পাপহৰা পুণ্যা নৰ্মদা তত্ৰ ভাৰত ॥ 35.38 ॥
ত্ৰৈলোক্যে য়ানি তীৰ্থানি পুণ্যান্যায়তনানি চ ।
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলাদেৱাশ্চ সপিতামহাঃ ॥ 35.39 ॥
নৰ্মদায়াং নৃপশ্ৰেষ্ঠ সিদ্ধগন্ধৰ্ৱচাৰণাঃ ।
স্নাতুমায়ান্তি তে সৰ্ৱে সৰ্ৱসিদ্ধিস্তু ভাৰত ॥ 35.40 ॥
কিং তত্ৰ পৰ্ৱতে ৰাজন্ য়ত্ৰ ৱিশ্ৱাৱসুৰ্মুনিঃ ।
ন য়ক্ষাধিপতিৰ্যত্ৰ কুবেৰো নৰৱাহনঃ ॥ 35.41 ॥
ৱৈদূৰ্যশিখৰে পুণ্যে তত্ৰ সাক্ষাদ্ৱিৱস্ৱতঃ ।
নিত্যং পুষ্পফলা য়ত্ৰ পাদপা হৰিতচ্ছদাঃ ॥ 35.42 ॥
বহ্ৱাশ্চৰ্যং তথা তত্ৰ দৃশ্যতে পৰ্ৱতোত্তমে ।
পুণ্যে স্ৱৰ্গোপমে দিৱ্যে নিত্যং দেৱৰ্ষিসেৱিতে ॥ 35.43 ॥
হ্লাদিনী পুণ্যতীৰ্থানাং ৰাজৰ্ষে তত্ৰ ৱৈ সৰিত্ ।
ৱৈৱস্ৱতান্তৰে প্ৰাপ্তে ৰাজন্নাদিকৃতে য়ুগে ॥ 35.44 ॥
ওঙ্কাৰস্যাৱতাৰেণ সৱৈদূৰ্যময়ো গিৰিঃ ।
ত্ৰেতায়ুগে মণিময়ো দ্ৱাপৰে হৈমৰূপকঃ ॥ 35.45 ॥

কলৌ পাপহৰঃ প্ৰোক্তো য়থা দেৱস্তথা গিৰিঃ ।
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং য়থাদৃষ্টং পুৰাতনম্ ॥ 35.46 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱৈদূৰ্যপৰ্ৱতৱৰ্ণনং নাম পঞ্চত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 36

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৱসুদানস্তু ৰাজৰ্ষিশ্চক্ৰৱৰ্তী পুৰাঽভৱত্ ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্ৰীমান্ ছক্ৰতুল্যপৰাক্ৰমঃ ॥ 36.1 ॥
বুভুজে পৃথিৱী সৰ্ৱাং গ্ৰামমেকমিৱাথ সঃ ।
ঈজে য়াগসহস্ৰেণ হয়মেধকৃতেন চ ॥ 36.2 ॥
সপাদলক্ষমধিকং সৰ্ৱা জীৱন্তি চ প্ৰজাঃ ।
ন তত্ৰ দীনো দুঃখী ৱা দৰিদ্ৰো ৱাঽপি কশ্চন ॥ 36.3 ॥
স্ৱয়ং কামদুঘা ধেনুঃ পৃথিৱী সস্যশালিনী ।
এৱ পালয়তস্তস্য পৃথিৱীং পৃথিৱীপতে ॥ 36.4 ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে দৈত্যাস্ত্ৰিদশকণ্টকাঃ ।
কেতুমালী সুকেতুশ্চ সুমুখো দুন্দুভিস্তথা ॥ 36.5 ॥
ধৰ্মৱিঘ্নং চ কৰ্তাৰঃ সমুদ্ভূতাঃ সুৰালয়ে ।
কেঽপি নো শক্নুৱন্তীহ য়জ্ঞং কৰ্তুং ভয়াত্তদা ॥ 36.6 ॥
ৱসুদানোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ৱশিষ্ঠং ব্ৰহ্মৱিত্তমম্ ।
কস্মিংস্তীৰ্থে হি নিৰ্ৱিঘ্নো হয়মেধো ৱিধীয়তে ॥ 36.7 ॥
য়জ্ঞৱিদ্যা ৱিধানেন নিৰ্দিশ্য মম কথ্যতাম্ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ৱসুদানস্য ধীমতঃ ॥ 36.8 ॥
ৱশিষ্ঠশ্চাব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ৰাজানং প্ৰতি ভাৰত ।
ন শক্যতে মুখঃ কৰ্তুং হয়মেধো ৱিশেষতঃ ॥ 36.9 ॥
অমৰেশ্ৱৰস্য মূৰ্তিৰ্ৱৈ দক্ষিণাশামুখে স্থিতা ।
দানৱৈৰ্নিৰ্জিতাস্তত্ৰ সৰ্ৱে দেৱাঃ সৱাসৱাঃ ॥ 36.10 ॥
য়জ্ঞভাগং গ্ৰহীতুং ন শক্নুৱন্তি কদাচন ।
এতস্মাত্ কাৰণাদ্ৰাজন্ সত্যমেতত্তৱোদিতম্ ॥ 36.11 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ৱশিষ্ঠস্য মহাত্মনঃ ।
চুকোপ ৱসুদানশ্চ প্ৰত্যাহ চ পুৰোধসম্ ॥ 36.12 ॥

হত্ৱৈতান্ ৰাক্ষসান্ পাপানদ্য ৱৈ দেৱকণ্টকান্ ।
দেৱানাং চ প্রসাদেন কৰিষ্যে য়াগমুত্তমম্ ॥ 36.13 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজা সর্ৱসম্ভাৰসংৱৃতঃ ।
ব্ৰাহ্মণৈঃ সহিতো ৱিদ্ৱান্ঋত্ৱিগ্ভিৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 36.14 ॥
গৱাং চ পঞ্চলক্ষাণি সৱত্সানাং পয়োমুচাম্ ।
সপাদলক্ষমশ্ৱানাং দন্তিনাময়ুতং তথা ॥ 36.15 ॥
মণিমাণিক্যৰত্নানি হেমৰূপ্যৱসূনি চ ।
ৱিৱিধং ভক্ষ্যভোজ্যং চ আজ্যং ব্রীহিতিলাংস্তথা ॥ 36.16 ॥
মণ্ডপান্ য়জ্ঞয়ূপাংশ্চ সমাদায় নৃপোত্তমঃ ।
এৱং প্রৱর্তিতে য়জ্ঞে নির্ৱিঘ্নেন তু ভাৰত ॥ 36.17 ॥
আৱভৃত্যোদকৈঃ ক্লিন্না ৱসুধা হেমনির্মিতা ।
বভূৱুর্লুলিতা য়ে তু কর্দমে মৃগপক্ষিণঃ ॥ 36.18 ॥
তে হেমৱর্ণকাঃ সর্ৱে বভূৱুস্তত্র ভাৰত ।
য়ুগপত্ পূজিতা য়ত্র ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ॥ 36.19 ॥
হোমাচ্চ পৃথক্ক্ষীৰাজ্যপ্রৱাহাস্তত্র নির্গতাঃ ।
গৱাং মূত্রপ্রৱাহশ্চ তত্রাভূত্ নৃপসত্তম ॥ 36.20 ॥
স্নানোদকং চ দেৱানামৃষিভির্ৱেদপাৰগৈঃ ।
য়ত্ কৃতং তত্ প্রৱাহশ্চ তত্রাসীত্ নৃপসত্তম ॥ 36.21 ॥
প্রৱাহেষু চ সর্ৱেষু মিলিতেষু তদা নৃপ ।
আপগা কপিলা নাম দৃষ্টা ব্রহ্মর্ষিদৈৱতৈঃ ॥ 36.22 ॥
নর্মদাসঙ্গমস্তত্র ৰুদ্রাৱর্তঃ প্রকীর্তিতঃ ।
ততস্তু ব্ৰাহ্মণাঃ সর্ৱে দক্ষিণাভিঃ প্রপূজিতাঃ ॥ 36.23 ॥
গজাশ্ৱৰথমাৰূঢা নানাভৰণভূষিতাঃ ।
তুষ্টা দেৱগণাঃ সর্ৱে ঊচুস্তং পার্থিৱং তদা ॥ 36.24 ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়জ্ঞেনানেন সুৱ্রত ।

ৱসুদান উৱাচ ॥
ৰেৱাকপিলসম্ভেদে স্নাত্ৱাহভ্যর্চ্য মহেশ্ৱৰম্ ॥ 36.25 ॥
ৱিমানৈস্ত্রিদিৱং য়ান্তু য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ।
ইমং ৱৰমহং মন্যে দীয়তাং মদনুগ্রহাত্ ॥ 36.26 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
কামং কামং ফলিষ্যন্তি চিন্তিতাস্তে মনোৰথাঃ ।

ৱৰং দত্ত্ৱা চ ভো ৰাজন্ প্ৰীতা ৱৈ দেৱতাস্ততঃ ॥ 36.27 ॥
স্ৱং স্ৱং ৱিমানমাৰুহ্য মুদিতাস্ত্ৰিদিৱং য়য়ুঃ ।
ৱসুদানোঽপি ৰাজৰ্ষিৰ্ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 36.28 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তো হ্যয়োধ্যামায়য়ৌ তদা ।
তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱেণ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 36.29 ॥
ভোগাংশ্চ পুষ্কলান্ ভুক্ত্ৱা গতো মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং ৰেৱাকপিলসঙ্গমম্ ॥ 36.30 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 36.31 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কপিলাৱতাৰো নাম ষট্ত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 37

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
অৰুন্ধতীপ্ৰসূতায়া দাক্ষায়ণ্যাস্সুতোঽভৱত্ ॥ 37.1 ॥
ৱিশ্ৰৱাং নাম ৰাজাঽভূচ্ছক্ৰতুল্যপৰাক্ৰমঃ ।
মথুৰাধিপতিঃ শ্ৰীমাংশ্চক্ৰৱৰ্তী মহাবলঃ ॥ 37.2 ॥
নিৰ্জিতাঽমৰদৈত্যাশ্চ স ৰাজা মঘৱা ত্ৱিৱ ।
সৰ্ৱকামসমৃদ্ধাশ্চ ব্ৰাহ্মণাশ্চেতৰে জনাঃ ॥ 37.3 ॥
এৱং শাসয়তঃ পৃথ্ৱীং ধনধান্যসমাকুলাম্ ।
ন দুৰ্ভিক্ষং ন দাৰিদ্ৰ্যং ক্ৱচিদস্তিং মহীতলে ॥ 37.4 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে প্ৰাপ্তে প্ৰস্থিতোঽমৰকণ্টকম্ ।
স্নাত্ৱা চ কোটিতীৰ্থে ৱৈ সমভ্যৰ্চ্য মহেশ্ৱৰম্ ॥ 37.5 ॥
দক্ষিণাং মূৰ্তিমাশ্ৰিত্য তস্য দেৱস্য ভাৰত ।
সমাধিস্থো ভৱেদ্যাৱত্ স ৰাজা ধৰ্মৱত্সলঃ ॥ 37.6 ॥
তাৱত্ পশ্যতি মধ্যাহ্নে প্ৰতীচ্যাদিত্যমণ্ডলাত্ ।
দ্ৱৌ সূৰ্যৌ পূৰ্ৱদিগ্ভাগে গতৌ দ্ৱৌ দাক্ষিণাং দিশম্ ॥ 37.7 ॥
দ্ৱৌ পাতালং তথা চোৰ্ধ্ৱং দ্ৱৌ সূৰ্যৌ চণ্ডৰূপিণৌ ।
কালঃ সংৱৰ্তকো ৱহ্নিঃ প্ৰজজ্ৱাল তদা নৃপ ॥ 37.8 ॥
ৰৌদ্ৰাশ্চ দাৰুণা ৱাতা ৱৱুঃ প্ৰলয়কাৰিণঃ ।
দিগ্দাহো ভূমিকম্পশ্চ উত্কাপাতাশ্চ দাৰুণাঃ ॥ 37.9 ॥

পতিতাস্সিদ্ধগন্ধৰ্ৱা দেৱলোকাত্ সকিন্নৰাঃ ।
ৱিদ্যাধৰাস্তথা য়ক্ষাঃ কৰ্মচ্ছেদাদিৱ ৱ্যুতাঃ ॥ 37.10 ॥
ৱিদ্যাধৰ্যো ৱুদন্ত্যশ্চ তথৈৱাপ্সৰসস্তথা ।
প্ৰজজ্ৱাল মহাৱহ্নিঃ সশৈলৱনকাননাম্ ॥ 37.11 ॥
ভস্মীকৃত্য ধৰাং সৰ্ৱাং ৰেৱাকূলমিৱাগমত্ ।
তৃষাৰ্তো দাহসন্তপ্তস্তদাভূত্ নৃপসত্তমঃ ॥ 37.12 ॥
সমুদ্যতঃ পয়ঃ পাতুং য়াৱত্ পশ্যতি মেকলাম্ ।
তাৱত্তন্ মধ্যমাৰ্গে তু ৱাৰি কিঞ্চিন্ন ৱিদ্যতে ॥ 37.13 ॥
প্ৰৱাহো ৰেণুভূতশ্চ দৃশ্যতে ন তু নৰ্মদা ।
সৰিতঃ সাগৰান্ ছৈলান্ বভ্ৰাম স সৰাংসি চ ॥ 37.14 ॥
জলং পাতুং ন কুত্ৰাপি লব্ধৱান্ স নৃপোত্তমঃ ।
অপশ্যত্ নৰ্মদাং দেৱীং ৱিন্ধ্যং গিৰিৱৰোত্তমম্ ॥ 37.15 ॥
প্ৰৱিষ্টো নৰ্মদামধ্যে নৃপশ্চিন্তাকুলোঽভৱত্ ।
জলং ৱিনাদ্য মৰণং নিয়তং মে ন সংশয় ॥ 37.16 ॥
অন্তৰ্হিতং জগত্ কৃত্স্নং ন চ কিঞ্চিজ্জলং ৱিনা ।
চিন্তয়িত্ৱা নৃপশ্ৰেষ্ঠ ওঙ্কাৰং চ সমাশ্ৰয়ত্ ॥ 37.17 ॥
পৰ্ৱতাৰোহণং য়াৱত্তৃষাৰ্তঃ কৰ্তুমিচ্ছতি ।
তাৱত্ পশ্যতি ৰাজাসৌ তত্ৰ ৱৈ কল্পশাখিনম্ ॥ 37.18 ॥
ফলিতং পুষ্পিতং ৰম্যং শাখাভিৰুপশোভিতম্ ।
তং দৃষ্ট্ৱা শয়িতো ৰাজা ছায়াং প্ৰাপ্য সুশীতলাম্ ॥ 37.19 ॥
শৰীৰমমৃতং ভূতং জীৱিতাশাভৱত্তদা ।
অপশ্যত্ পুৰুষং তত্ৰ শয়ানং দীপ্ততেজসম্ ॥ 37.20 ॥
তদুচ্ছ্ৱাসেন লোকা ৱৈ কম্পিতাশ্চোৰ্ধ্ৱশস্তদা ।
পাতালানি তথা সপ্ত নিঃশ্ৱাসেন য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 37.21 ॥
কুম্ভাঃ পাৰ্শ্ৱে চ চত্ৱাৰস্তস্য তিষ্ঠন্তি সোদকাঃ ।
তান্ দৃষ্ট্ৱা চিন্তয়ামাস তৃষাৰ্তো নৃপসত্তমঃ ॥ 37.22 ॥
বোধয়ে সুখসুপ্তং নো নাদত্তং চ পিবাম্যহম্ ।
কিং কৰোমীতী সঞ্চিন্ত্য তং প্ৰণম্য স্থিতো নৃপঃ ॥ 37.23 ॥
মানুষীং তনুমাশ্ৰিত্য স্থিতোঽয়ং পুৰুষোত্তমঃ ।
স্ৱয়ং প্ৰজাপতিৰ্দেৱো হৰ্তা কৰ্তা জগত্প্ৰভুঃ ॥ 37.24 ॥
ততোঽপশ্যদ্দ্ৱিতীয়ং চ পুৰুষং দীপ্ততেজসম্ ।
ৱৃষাৰূঢং ত্ৰিনেত্ৰং চ শূলপাণিপিনাকিনম্ ॥ 37.25 ॥
ভস্মোজ্জ্ৱলিতগাত্ৰং চ জটামুকুটধাৰিণম্ ।

কপালমালাভৰণং তডিজ্জ্যোতিঃসমপ্ৰভম্ ॥ 37.26 ॥
দংষ্ট্ৰাকৰালং পুৰুষং পিঙ্গাক্ষং শশিশেখৰম্ ।
তং দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং ৰূপং সৰ্ৱেষাং লোমহৰ্ষণম্ ॥ 37.27 ॥
ৰাজা তুষ্টাৱ দেৱেশং সৰ্ৱদেৱনমস্কৃতম্ ।
জয় দেৱ মহাদেৱ আদিদেৱ নমোঽস্তু তে ॥ 37.28 ॥
তৃষা মাং বাধতে দেৱ শূলপাণে শৃণুষ্ৱ তত্ ।
প্ৰয়চ্ছ শীতলং তোয়ং য়েন জীৱামি শঙ্কৰ ॥ 37.29 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা প্ৰহসন্নব্ৰৱীচ্ছিৱঃ ।
জল্পতস্তস্য দেৱস্য চাস্যে দৃষ্টাঃ সমন্ততঃ ॥ 37.30 ॥
সুৰা ব্ৰহ্মৰ্ষয়ো লোকাঃ সপ্ত চৈৱ চৰাচৰাঃ ।
পাতালানি চ ভূতানি গন্ধৰ্ৱোৰগৰাক্ষসাঃ ॥ 37.31 ॥
ততো দদৰ্শ নাৰীং চ সমুদ্ৱিগ্নাং সমাগতাম্ ।
ৰজো গুণ্ঠিত সৰ্ৱাঙ্গীং ৰুধিৰেণ পৰিপ্লুতাম্ ॥ 37.32 ॥
অনন্তদীপ্ততেজস্কাং মাৰুতোদ্ধূতমূৰ্ধজাম্ ।
বালং নিধায় ৱামোৰৌ কন্যাং চৈৱ স্তনান্তৰে ॥ 37.33 ॥
ব্ৰহ্মসূত্ৰত্ৰিদণ্ডাভ্যাং কুণ্ডলাভ্যাং অলঙ্কৃতাম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তাং স ততো ৰাজা প্ৰোৱাচ ৱচনং তদা ॥ 37.34 ॥
জয় দেৱি মহাদেৱি লোকানুগ্ৰহকাৰিণি ।
তৃষয়াপ্লুতদেহোঽহং জলং পায়য় মামিহ ॥ 37.35 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা তং প্ৰাহ পৰমেশ্ৱৰী ।
স্তন্যং পিব মহীপ ত্ৱং য়দি ত্ৱাং ৱাধতে তৃষা ॥ 37.36 ॥
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা চিন্তয়ামাস পাৰ্থিৱঃ ।
স্তনং পাস্যামি দেৱেশি নাৰী ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 37.37 ॥
প্ৰতিজ্ঞাতং ময়া পূৰ্ৱং সুতেজস্তে নৃপোত্তম ।
অগ্ৰে ন্যস্য স্তনং ত্ৱাং ৱৈ পশ্চাদ্দাস্যামি বালকম্ ॥ 37.38 ॥
তস্মাত্ পিব মহাভাগ স্তন্যং মে নাস্তি পাতকম্ ।
তত প্ৰোৱাচ নৃপতিস্তাং নাৰীং কামৰূপিণীম্ ॥ 37.39 ॥
অকাৰ্যমেতত্ সৰ্ৱেষাং মাদৃশানাং কুতঃ কথা ।
অন্যোঽন্যং জল্পতাং তেষাং সা তত্ৰান্তৰধীয়ত ॥ 37.40 ॥
ক্ৱ গতাঽসি মহাদেৱীত্যুক্ত্ৱা ৱিস্ময়মাগতঃ ।
স্ৱপ্নলব্ধা য়থা ৱাৰ্তা নিষ্ফলা প্ৰতিভাসতে ॥ 37.41 ॥
ইন্দ্ৰজালময়ং য়দ্ৱন্ মৃগতৃষ্ণাজলং য়থা ।
এৱং চিন্তয়তস্তস্য পুনৰগ্ৰে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 37.42 ॥

তাং দৃষ্ট্ৱৈৱ ততো ৰাজা সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ।
কাসি ত্ৱং হি ৱৰাৰোহে সত্যমেতদ্ব্ৰূহি মে ॥ 37.43 ॥
উমা কাত্যায়নী গঙ্গা ৱেদমাতা সৰস্ৱতী ।
ব্ৰহ্মাণী চ মহালক্ষ্মীঃ কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ॥ 37.44 ॥
সমানঃ পুৰুষঃ কোঽয়ং কুম্ভাশ্চত্ৱাৰ এৱ কে ।
ৱৃষাৰূঢস্ত্ৰিনেত্ৰশ্চ কোঽয়ং শূলপিনাকধৃক্ ॥ 37.45 ॥
উত্সঙ্গে নিহিতঃ কোঽয়ং বালকঃ কা চ কন্যকা ।
মূৰ্খোঽহং নাভিজানামি জননং মৰণং য়থা ॥ 37.46 ॥

স্ত্ৰ্যুৱাচ ॥
পৃথিৱীং ৱিদ্ধি মাং ৰাজন্ সপ্তদ্ৱীপৈৰলঙ্কৃতাম্ ।
সপ্তপাতাললোকৈশ্চ সশৈলৱনকাননাম্ ॥ 37.47 ॥
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলামমোদৱনিৱাসিনঃ ।
ৱ্যাপ্তং ময়া জগত্ সৰ্ৱং ত্ৰৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ॥ 37.48 ॥
পৰ্য়ঙ্কশায়িনং দেৱং শঙ্খচক্ৰগদাধৰম্ ।
জগদ্যোনিং হৰিং ৱিদ্ধি সংসাৰাৰ্ণৱতাৰণম্ ॥ 37.49 ॥
ত্ৰিনেত্ৰং শূলপাণিং চ ৱিদ্ধি দেৱং মহেশ্ৱৰম্ ।
ৱৃষাৰূঢং মহাদেৱং লোকনাথং জগত্পতিম্ ॥ 37.50 ॥
উত্সঙ্গস্থং শিশুং ৱিদ্ধি ব্ৰহ্মাণং সৃষ্টিকাৰকম্ ।
ত্ৰিভিৰ্ৱ্যাপ্তং জগত্সৰ্ৱং ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰৈঃ ॥ 37.51 ॥
জগত্সৃষ্টিকৰো ব্ৰহ্মা স্ৱয়ং পালয়িতা হৰিঃ ।
সংহাৰকাৰকো ৰুদ্ৰস্ত্ৰিভিৰ্ৱ্যাপ্তং জগত্ততঃ ॥ 37.52 ॥
কলশাংশ্চতুৰো ৱিদ্ধি সমুদ্ৰান্ পৰ্ৱতস্থিতান্ ।
স্তনমধ্যে গতাং কন্যাং নৰ্মদাং ৱিদ্ধিপাৱনীম্ ॥ 37.53 ॥
এতচ্ছ্ৰুত্ৱা ৱচো ৰাজা ৱিস্ময়ং পৰমং গতঃ ।
ততঃ কালেন মহতা পুনঃ সৃষ্টিঃ প্ৰৱৰ্ততে ॥ 37.54 ॥
সৰ্ৱলোকহিতাৰ্থায় ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ।
কল্পে কল্পে ময়া দৃষ্টমেতত্ সৰ্ৱং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 37.55 ॥
ন্যগ্ৰোধঃ কল্পৱৃক্ষশ্চ ওঙ্কাৰঃ সপ্তকল্পগা ।
অহং ৱৈদূৰ্য়শৈলশ্চ পৰলিঙ্গানি ভাৰত ॥ 37.56 ॥
অক্ষয়ং ৱাঽৱ্যয়ং চৈতত্ সৰ্ৱং জানীহি তত্ত্ৱতঃ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়ত্ পৃষ্টোঽহং ত্ৱয়াঽনঘ ॥ 37.57 ॥
ভক্তস্ত্ৱং শ্ৰৱণে শ্ৰদ্ধা পুৰাণানাং ন সংশয়ঃ ।

শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 37.58 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কল্পান্তদৰ্শনং নাম সপ্তত্ৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 38

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ঈদৃশং য়স্য মাহাত্ম্যং তীৰ্থস্য চ পৰন্তপ ।
তৃপ্তিং নৈৱাধিগচ্ছামি শৃণ্ৱন্ ৱেদৱিদাং ৱৰ ॥ 38.1 ॥
সমৰ্থৈঃ সৰ্ৱকাৰ্যেষু ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ।
ভূয়স্তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যং নিৱেদয় মহামতে ॥ 38.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অস্তি তীৰ্থং মহাৰাজ লিঙ্গমন্যং য়মেশ্ৱৰম্ ।
দৰ্শনাত্ পূজনাদস্য য়মলোকং ন পশ্যতি ॥ 38.3 ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে তীৰে কপিলায়াশ্চ পশ্চিমে ।
ৱিষ্ণোস্তত্ৰ পুৰী ৰম্যা শক্ৰস্যেৱামৰাৱতী ॥ 38.4 ॥
কল্পকোটিয়ুগং চাপি তস্যাং তিষ্ঠতি মাধৱঃ ।
পুৰা দেৱাসুৰে য়ুদ্ধে দানৱৈৰ্দেৱকণ্টকৈঃ ॥ 38.5 ॥
নিৰ্জিতা দেৱতাঃ সৰ্ৱাস্তদাসীচ্চ ধৰাৰ্দিতা ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাঃ সৰ্ৱা ক্ষীৰোদাৰ্ণৱশায়িনম্ ॥ 38.6 ॥
তুষ্টুৱুঃ প্ৰণিপত্যৈনং স্তুত্যং চান্তঃস্থমৱ্যয়ম্ ।
জয় দেৱ জগন্নাথ দৈত্যান্তক জনাৰ্দন ॥ 38.7 ॥
ৱাৰাহৰূপমাস্থায় প্ৰোদ্ধৃতা ৱসুধা ত্ৱয়া ।
উদ্ধৃতা মত্স্যৰূপেণ ৱেদাঃ সাগৰমধ্যতঃ ॥ 38.8 ॥
কূৰ্মশেষাদিৰূপৈশ্চ দেৱানামাৰ্তিনাশনম্ ।
বলিৰ্ৱামনৰূপেণ ত্ৱয়া বদ্ধোঽসুৰাৰিণা ॥ 38.9 ॥
হিৰণ্যকশিপুৰ্দৈত্যঃ সৰ্ৱলোকভয়ঙ্কৰঃ ।
ত্ৱয়া নৃসিংহৰূপেণ নিহতো দেৱকণ্টকঃ ॥ 38.10 ॥
ৱেদমূল জগন্নাথ ৰক্ষ নঃ শৰণাগতান্ ।
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱো ব্ৰহ্মাণং ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ॥ 38.11 ॥
কিমৰ্থং চ ত্ৱয়া ব্ৰহ্মন্ ক্ষীৰোদেঽহং প্ৰবোধিত ॥ 38.12 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
ত্ৱয়া ৱিনা জগন্নাথ ক্ষোণী ছন্না সুৰাৰিভিঃ ॥ 38.13 ॥
সূৰ্যেণ চ ৱিহীনং হি নিৰালোকং জগদ্যথা ॥ 38.14 ॥

ৱিষ্ণুৰুৱাচ ॥
ব্ৰহ্মন্ ভয়ং ত্যজাশূত্ৱং দানৱোঽয়ং দুৰাসদঃ ।
অচিৰেণৈৱ কালেন ঘাতয়ামি চ দানৱম্ ॥ 38.15 ॥
এৱমুক্ত্ৱা সুৰৈঃ সাৰ্ধমাজগাম জনাৰ্দনঃ ।
সুদৰ্শনেন চক্ৰেণ দানৱানাং শিৰাংসি চ ॥ 38.16 ॥
চকৰ্ত ভগৱান্ ৱিষ্ণুঃ সৰ্ৱলোকহিতায় ৱৈ ।
ভয়াৰ্তা দানৱাঃ সৰ্ৱে পলায়নপৰায়ণাঃ ॥ 38.17 ॥
ৱিষ্ণোস্ত্ৰাসাত্তু তে সৰ্ৱে ৰসাতলতলং য়য়ুঃ ।
পুনঃ প্ৰৱৰ্তিতো য়জ্ঞো দ্ৱিজদেৱতপস্ৱিনাম্ ॥ 38.18 ॥
তস্যাং পুৰ্যাং মহাভাগ দেৱোঽভূদ্দৈত্যসূদনঃ ।
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ॥ 38.19 ॥
ৱৈষ্ণৱেন ৱিমানেন ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
কপিলা পশ্চিমায়াং তু নীলগঙ্গাসমাগতা ॥ 38.20 ॥
অষ্টায়ুতানি তীৰ্থানি ৱিষ্ণুনা প্ৰেৰিতানি ৱৈ ।
চক্ৰতীৰ্থং ৱামনং চ কোটিতীৰ্থং য়ুগন্ধৰম্ ॥ 38.21 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ কোটিতীৰ্থফলং লভেত্ ।
সুদৰ্শনং নাম তীৰ্থং দৈত্যসূদনমেৱ চ ॥ 38.22 ॥
ৱিষ্ণ্ৱাৱৰ্তং শিৱাৱৰ্তং লক্ষ্ম্যাৱৰ্তং তথৈৱ চ ।
তত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 38.23 ॥
ৱিষ্ণোস্তু প্ৰীণনং কৃত্ৱা অনন্তফলমশ্নুতে ।
ক্ৰোশমাত্ৰপ্ৰমাণং হি ৱিষ্ণুক্ষেত্ৰং প্ৰকীৰ্তিতম্ ॥ 38.24 ॥
ন ৱিশেদ্ব্ৰহ্মহত্যা চ সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ।
মাসোপৱাসং য়ঃ কুৰ্যাদগ্নিহোত্ৰং তথৈৱ চ ॥ 38.25 ॥
পতিব্ৰতা ত্ৱং সত্যং চ স্ৱাধ্যায়ং য়জ্ঞকৰ্ম চ ।
চান্দ্ৰায়ণং পৰাকং চ পিতৃণাং চ তিলোদকম্ ॥ 38.26 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি লোকে ক্ৰীডন্তি ৱৈষ্ণৱে ।
একৰাত্ৰং ত্ৰিৰাত্ৰং চ কৃচ্ছ্ৰং সান্তপনং তথা ॥ 38.27 ॥
অতিকৃচ্ছ্ৰং পৰ্ণকৃচ্ছ্ৰং তথাঽন্যদ্বৈষ্ণৱং ব্ৰতম্ ।

একাদশ্যাং ন ভুঙ্ক্তে য়ঃ পক্ষয়োৰুভয়োৰপি ॥ 38.28 ॥
স গচ্ছতি পৰং স্থানং য়ত্ৰাস্তে ভগৱান্ হৰিঃ ।
অন্যক্ষেত্ৰাত্ কোটিগুণং ফলং ৱৈ কেশৱোঽব্ৰৱীত্ ॥ 38.29 ॥
তত্ৰ জপ্তং তপস্তপ্তং সৰ্ৱং ভৱতু চাক্ষয়ম্ ।
শ্ৰৱণে দ্ৱাদশী পুণ্যা ৰোহিণ্যামষ্টমী শুভা ॥ 38.30 ॥
তত্ৰোপোষ্য মহাৰাজ ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
চাণ্ডালঃ শ্ৱপচো ৱাঽপি তিৰ্যগ্যোনিগতোঽপি ৱা ॥ 38.31 ॥
অত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণান্ ৱিষ্ণুলোকং স গচ্ছতি ।
কাৰ্তিকে চৈৱ ৱৈশাখ উপৱাসং কৰোতি য়ঃ ॥ 38.32 ॥
দশকোট্যুপৱাসানাং ফলং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ।
শঙ্কৰেণ পুৰা গীতং পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ॥ 38.33 ॥
মাসোপৱাসিনো দৃষ্ট্ৱা তত্ৰৈৱ চ পতিৱ্ৰতাঃ ।
ধৰ্মৰাজঃ স্ৱয়ং গত্ৱা অৰ্ঘং তেভ্যো নিৱেদয়েত্ ॥ 38.34 ॥
ষষ্টিয়ানসহস্ৰৈস্তু আগতো ভগৱান্ প্ৰভুঃ ।
সহস্ৰয়োজনং য়াৱদায়াতি ভগৱান্ য়মঃ ॥ 38.35 ॥
শুক্লৱস্ত্ৰপৰীধানো ধৰ্মতেজো ৱপুৰ্ধৰঃ ।
স্থিত্ৱা য়ানস্য চৈৱাগ্ৰে ভক্ত্যা পাদৌ চ ৱন্দতে ॥ 38.36 ॥
প্ৰদৃশ্য ৱৈষ্ণৱং লোকং ততো গত্ৱা নিৱৰ্ততে ।
প্ৰত্যাগতেষু য়ানেষু অপৃচ্ছন্ স্ৱেচ্ছয়া য়মম্ ॥ 38.37 ॥
ব্ৰহ্মণো মানসাঃ পুত্ৰাঃ সপ্ত চৈৱ মহৰ্ষয়ঃ ।
কস্মাচ্চ কাৰণাদ্ধৰ্ম পাদচাৰী গতঃ স্ৱয়ম্ ॥ 38.38 ॥
কথয়স্ৱ মহাভাগ পৰং ৱিস্ময়মাগতাঃ ।
প্ৰহস্য চাব্ৰৱীদ্ধৰ্মঃ শৃণ্ৱন্তু মুনিসত্তমাঃ ॥ 38.39 ॥
পতিৱ্ৰতানাং দীপ্তিং চ দীপ্তিং মাসোপৱাসিনাম্ ।
অশক্তা দ্ৰষ্টুমেতাসাং ৱিমানান্ দূৰতঃ স্থিতান্ ॥ 38.40 ॥
তাভ্যঃ প্ৰত্যাগতাঃ সৰ্ৱে মম ভৃত্যা ভয়ঙ্কৰাঃ ।
এতস্মাত্ কাৰণাদ্ৱিপ্ৰাঃ পাদচাৰী গতো হ্যহম্ ॥ 38.41 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মাহাত্ম্যাচ্চামৰাৱত্যাং হৰেৰমিততেজসঃ ।
ৱাসশ্চ য়জনং তত্ৰ কীৰ্তিতং কলিনাশনম্ ॥ 38.42 ॥
অথান্যঃ পৰমো দেৱো ব্ৰহ্মেশ ইতি ৱিশ্ৰুতঃ ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে সংস্থিতঃ পাপনাশনঃ ॥ 38.43 ॥

অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য নশ্যেত্তৈনো য়ুধিষ্ঠিৰ ।
পিতৰস্তৃপ্তিমায়ান্তি ব্ৰহ্মলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 38.44 ॥
লঙ্কেশ্ৱৰাদ্দক্ষিণতঃ সিদ্ধলিঙ্গং প্ৰকীৰ্তিতম্ ।
অৰ্চনাত্ স্পৰ্শনাত্তস্য গাণপত্যমৱাপ্যতে ॥ 38.45 ॥
ৱিশ্ৱেশ্ৱৰং মহালিঙ্গং সৰ্ৱদেৱময়ং শুভম্ ।
শুক্লাষ্টম্যাং চ ৱৈশাখে লিঙ্গায়ুতফলং লভেত্ ॥ 38.46 ॥
অৰ্চনাত্তস্য লিঙ্গস্য শিৱস্যানুচৰো ভৱেত্ ।
ততো গচ্ছেন্ মহাৰাজ ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ॥ 38.47 ॥
পাপপ্ৰণাশনং চৈৱ লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ।
অৰ্চনাত্তৰ্পণাত্ স্নানাদ্ব্ৰহ্মহত্যাং ৱ্যপোহতি ॥ 38.48 ॥
ঋণানাং মোচনং চৈৱ লিঙ্গং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
অনেকভাৱিকং চৈৱ ঋণং তস্য প্ৰণশ্যতি ॥ 38.49 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন ঋণমোচনদৰ্শনাত্ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱচ্চন্দ্ৰাৰ্কতাৰকম্ ॥ 38.50 ॥
অথান্যত্ পৰমং লিঙ্গং ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ।
দাৰুৱনে সিদ্ধলিঙ্গং কথং পশ্যন্তি কশ্মলাঃ ॥ 38.51 ॥
নৰ্মদাচৰুসম্ভেদে স্নানং কৃত্ৱা য়থোদিতম্ ।
স্নাপয়িত্ৱোদকেনেশং বিল্ৱপত্ৰৈশ্চ পূজনাত্ ॥ 38.52 ॥
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰুমামাহেশ্ৱৰাত্ পুৰাত্ ॥ 38.53 ॥
চতুষ্কেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গমামলক্যাঃ প্ৰমাণতঃ ।
অৰ্চিতং ৱৈ সুৰৈৰ্দৈত্যৈৰ্ন তং পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 38.54 ॥
কৰোত্যত্ৰ তু য়ঃ শ্ৰাদ্ধং পুত্ৰঃ পৰমধাৰ্মিকঃ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদাহূত সম্প্লৱম্ ॥ 38.55 ॥
শাকল্যস্যাশ্ৰমং পুণ্যং য়োজনায়ুতৱিস্তৰম্ ।
য়জ্ঞপৰ্ৱতমাসাদ্য নিঃসৃতা চৰুকা নদী ॥ 38.56 ॥
শক্ৰেণেষ্টং পুৰা তত্ৰ বৃহস্পতিপুৰোধসা ।
এতত্ পুণ্যতমং লোকে গীয়তে সৰ্ৱদৈৱতৈঃ ॥ 38.57 ॥
চন্দ্ৰসূৰ্যোপৰাগে তু য়ত্ফলং কুৰুজাঙ্গলে ।
ৰেৱাচৰুকসংয়োগে তত্ফলং শিৱকীৰ্তিতম্ ॥ 38.58 ॥
তত্ৰাখ্যাতং দাৰুৱনং ভূৱি সৰ্ৱৈৰ্নিষেৱিতম্ ।
মুনীনাং ষষ্টিসাহস্ৰৈস্ত্ৰেতাতপসি সংস্থিতৈঃ ॥ 38.59 ॥
কন্দমূলফলাহাৰৈৰগ্নিহোত্ৰপৰায়ণৈঃ ।
এতত্তীৰ্থপ্ৰভাৱেণ গতাস্তে ব্ৰহ্মণঃ পুৰীম্ ॥ 38.60 ॥

নিহত্য চান্ধকং তত্ৰ ননৰ্ত ভগৱাঙ্খ্ৰিৱ ।
গণানাং নায়কাঃ সৰ্ৱে নানাৱাদ্যানৱাদয়ন্ ॥ 38.61 ॥
তত্ৰ নৃত্যতি দেৱেশঃ সৰ্ৱা নৃত্যন্তি দেৱতাঃ ।
তেন দাৰুৱনং খ্যাতং লিঙ্গং পাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 38.62 ॥
অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
ৱিমলেশ্ৱৰং তত্ৰ লিঙ্গং সৰ্ৱদেৱময়ং শুভম্ ॥ 38.63 ॥
স্নানাত্তত্ৰ দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ।
নিৰ্মলীকৃতদেহাস্তু কৃতাস্তত্ৰ সুৰাসুৰাঃ ॥ 38.64 ॥
পিনাকিনা মহাৰাজ নীতাঃ সৰ্ৱে ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।
তিলোদকৈঃ পিণ্ডদানৈঃ পিতৄন্ প্ৰীণাতি য়ো নৰঃ ॥ 38.65 ॥
স গচ্ছতি পৰং স্থানং য়ত্ৰ দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
চন্দ্ৰসূৰ্যগ্ৰহে প্ৰাপ্তে দানসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 38.66 ॥
শিৱমভ্যৰ্চ্য তত্ৰৈৱ গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
ৱিমলেশ্ৱৰং তত্ৰ লিঙ্গং স্ৱয়ং ৱিদ্ধি মহেশ্ৱৰম্ ॥ 38.67 ॥
ৱ্যাঘ্ৰেশ্ৱৰং য়ত্ৰ লিঙ্গং ৱ্যাঘ্ৰী য়ত্ৰ দিৱং গতা ।
তিলোদকপ্ৰদানেন হৱিষা পিণ্ডদানতঃ ॥ 38.68 ॥
পিতৄনুদ্ধৰতে পুত্ৰঃ শতপূৰ্ৱাংস্তথা পৰান্ ।
ৱসেত্ স ৱাৰুণে লোকে য়াৱদিন্দ্ৰাশ্চতুৰ্দশ ॥ 38.69 ॥
অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য কীৰ্তনাচ্ছ্ৰৱণাদপি ।
ইন্দ্ৰলোকমৱাপ্নোতি সত্যমেতন্ ময়োদিতম্ ॥ 38.70 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চক্ৰস্ৱামিৱৰ্ণনো নামাষ্টত্ৰিংশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 39

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
লিঙ্গং ৱ্যাঘ্ৰেশ্ৱৰং নাম ৱিঘ্নকৰ্তৃসমাগমে ।
কথিতং য়ন্ মহাভাগ সৰ্ৱপাপৱিমোক্ষণম্ ॥ 39.1 ॥
প্ৰভাৱং ৱেদিতুং তস্য পুনৰিচ্ছাম্যহং মুনে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যাং সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশিনীম্ ॥ 39.2 ॥

বভ্ৰুর্নাম পুৰা চাসীদ্ৰাজা পৰমধার্মিকঃ ।
পুণ্ড্ৰৱর্ধনৱাসী চ সত্যধর্মপৰায়ণঃ ॥ 39.3 ॥
পিতুঃ ক্ষয়াহে সম্প্ৰাপ্তে শ্ৰাদ্ধকালে সুসংয়তঃ ।
নিত্যং নৈমিত্তিকং কর্ম পিত্ৰর্থং স চকাৰ হ ॥ 39.4 ॥
য়জ্ঞকালে নিৱৃত্তেঽথ বুদ্ধিং প্ৰাপ্য তু ভাৰত ।
চিন্তয়ামাস ৰাজাসৌ কিঙ্কৰোমীতী চাব্ৰৱীত্ ॥ 39.5 ॥
ঋষয়ো নিৰপেক্ষাশাঃ কন্দমূলফলাশিনঃ ।
ৱিপ্ৰাতিথিং ন পশ্যামি কম্ ভোজয়িতুমুত্সহে ॥ 39.6 ॥
সঞ্চিন্ত্য ৱিপ্ৰভোজ্যার্থং পাকমপ্সু ৱ্যনিক্ষিপত্ ।
ঋগ্ৱেদশ্চ ততো ৱাক্যং কোপাত্ প্ৰাহ ততস্তদা ॥ 39.7 ॥
ইদানীং দ্ৱাপৰস্যান্তে ৱর্ততে পাপসম্ভৱঃ ।
ৱৈৱস্ৱতেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে ব্ৰাহ্মণা লব্ধকামুকাঃ ॥ 39.8 ॥
তে ভুঞ্জন্ কামুকাঃ সর্ৱে ৰাজদ্ৰৱ্যং সকিল্বিষম্ ।
দেশে কদাচিত্ পুণ্যাহে ভাৰদ্ৱাজাশ্ৰমঙ্গতঃ ॥ 39.9 ॥
সোঽভিৱাদ্য নমস্কৃত্য মুনিং তত্ৰ ৱ্যৱস্থিতঃ ।
ভাৰদ্ৱাজোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং তস্মৈ দত্ত্ৱাসনং মহত্ ॥ 39.10 ॥
স্ৱাগতং তে মহাৰাজ কুশলং সহ ভার্যয়া ।
চিৰং দৃষ্টোঽসি ধর্মজ্ঞ একাকী ত্ৱং কথঞ্চন ॥ 39.11 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
অদ্য মে কুশলং ব্ৰহ্মংস্ত্ৱত্পাদাম্বুজদর্শনাত্ ।
মহর্ষে শ্ৰাদ্ধকালোঽয়াং পিতৃণাং মম ৱর্ততে ॥ 39.12 ॥
ভোজয়েঽহং য়থা ৱিপ্ৰং তথা ত্ৱং কর্তুমর্হসি ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ভাৰদ্ৱাজোঽব্ৰৱীদ্ৱচঃ ॥ 39.13 ॥
মহর্ষীণাং সহস্ৰাণি তুষ্টানামূর্ধ্ৱৰেতসাম্ ।
হংসলোমশমুখ্যানাং য়দি ভোজয়িতুং ক্ষমঃ ॥ 39.14 ॥
পশ্চাত্ প্ৰৱর্ততে শ্ৰাদ্ধং সত্যমেতদ্ব্ৰৱীম্যহম্ ।
দদ্যা হেমময়ং পীঠং দদ্যা ধান্যং তথা ৱসু ॥ 39.15 ॥
মধুধেনুং তথা দিৱ্যাং পয়োধেনুং তথৈৱ চ ।
অগ্নিশৌচস্য কৌপীনং ৱস্ত্ৰস্য তু ৱিশাম্পতে ॥ 39.16 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ভাৰদ্ৱাজস্য ভূপতিঃ ।
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা সর্ৱং পত্ন্যৈ ন্যৱেদয়ত্ ॥ 39.17 ॥
মহোক্ষং কল্পয়িত্ৱা পিতৃকার্যং নিৱর্তয়ে ।

শ্ৰৌতস্মাৰ্তাদিকং কৰ্ম আমিষং পিতৃতৰ্পণম্ ॥ 39.18 ॥
ইত্যাদিস্মৃতিৱাক্যানি পৰ্যালোচ্য পুনঃ পুনঃ ।
মহোক্ষং চ ততো হত্ৱা তৰ্পয়ামাস তান্ পিতৃন্ ॥ 39.19 ॥
অনড্ৱাহং পশুং জ্ঞাত্ৱা ভাৰদ্ৱাজাদয়স্ততঃ ।
কুপিতাঃ কৰ্মণা তেন ৰাজ্ঞীং ৰাজানমেৱ চ ॥ 39.20 ॥
কোপসম্ভাৰসন্তপ্তা গৰ্হয়ন্তোঽব্ৰুৱংস্তদা ।
সুৰামাংসাদিমাধ্ৱীকং কৃত্ৱা গোমাংসভক্ষণম্ ॥ 39.21 ॥
তপ্তকৃচ্ছ্ৰং চৰেদ্ৱিপ্ৰো মৌঞ্জীবন্ধেন শূদ্ধ্যতি ।
অভক্ষভক্ষণং কৃত্ৱা কৰীষাগ্নৌ ৱিশেদ্দ্ৱিজঃ ॥ 39.22 ॥
ঘাতিতানি ত্ৱয়া চাষ্টৌ সহস্ৰাণি তপস্ৱিনাম্ ।
হব্যং দেৱা ন গৃহ্নন্তি কথং চ পিতৰঃ পুনঃ ॥ 39.23 ॥
ত্ৱয়া ৱৈ ক্ৰূতৰশ্চেষ্টাস্তে গতা ৱৈ শ্ৱয়োনিষু ।
ব্যৰ্থমাস তপস্তেঽদ্য মূলনাশস্ত্ৱয়া কৃতঃ ॥ 39.24 ॥

বভ্ৰুৰুৱাচ ॥
ৱেদোক্তং যঃ পৰিত্যজ্য ধৰ্মমন্যং সমাচৰেত্ ।
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি শ্ৱয়োনৌ জায়তে ধ্ৰুৱম্ ॥ 39.25 ॥
ৱেদাৰ্থনিন্দকা য়ে ৱৈ ব্ৰাহ্মণা জ্ঞানদুৰ্বলাঃ ।
ইহ জন্মনি শূদ্ৰাস্তে মৃতাঃ শ্ৱানো ভৱন্তি তে ॥ 39.26 ॥
গোমেধো হয়মেধশ্চ নৰমেধস্তথাঽপৰঃ ।
ক্ষত্ৰিয়াস্ত্ৱথ জীৱন্তি পূজ্যন্তে দেৱমানুষৈঃ ॥ 39.27 ॥
ৰাজ্ঞস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ভাৰদ্ৱাজোঽশপত্ নৃপম্ ।
য়স্মান্ মহোক্ষমাংসেন তাৰ্পিতা ব্ৰাহ্মণাস্ত্ৱয়া ॥ 39.28 ॥
ভৱতু অনেন পাপেন ব্যাঘ্ৰো ব্যাঘ্ৰী তৱ প্ৰিয়া ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু ৱসুধাং ৱিচৰিষ্যথঃ ॥ 39.29 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা মুনেৰমিততেজসঃ ।
সুধৰ্মা চাব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ৰাজপত্নী য়শস্ৱিনী ॥ 39.30 ॥
ৱেদোক্তকৰ্মকৰ্তা তু য়তঃ শপ্তঃ পতিৰ্মম ।
পতিব্ৰতা চ নিৰ্দোষা ধৰ্মিষ্ঠাঽহং তথৈৱ চ ॥ 39.31 ॥
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি তেন পাপেন দুঃখিতাঃ ।
ভৱিষ্যথ মহাঘোৰা য়ূয়ং ৱৈ ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ॥ 39.32 ॥
নিৰ্জলে মৰুদেশে চ অপৰে কণ্টকাবৃতে ।
ক্ষুধাৰ্তাশ্চ তৃষাৰ্তাশ্চ কাকগৃধ্ৰৈৰনুদ্ৰুতাঃ ॥ 39.33 ॥

ভাৰদ্ৱাজশ্চ ৰাজ্ঞী চ শপ্তৱা তত্ৰ পৰস্পৰম্ ।
ভাৰদ্ৱাজশ্চ সাৰ্ধং তৈঃ কৃত্ৱা পুণ্যং ততো নৃপ ॥ 39.34 ॥
ব্ৰহ্মলোকং জগামাথ ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ ভাৰত ।
সোঽভিৱাদ্য য়থা ন্যায়ং ব্ৰহ্মাণং সুৰসত্তমম্ ॥ 39.35 ॥
সৰ্ৱং ন্যৱেদয়ত্তত্ৰাভক্ষভোজ্যং চ য়ত্কৃতম্ ।

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
লোকাপচৰিতং কৰ্ম [] কাৰ্যং দেৱৱৰ্জিতম্ ॥ 39.36 ॥ [গপিনোৰিগিনল]
উক্তানি চ নিষিদ্ধানি ধৰ্মাধৰ্মৱিচাৰণে ।
লোকোক্তং ৱিহিতং কৰ্ম ত্ৰয়ী মাৰ্গং ৱিচাৰিতম্ ॥ 39.37 ॥
কৰ্তৱ্যং তু প্ৰয়ত্নেন স্ৱৰ্গমোক্ষপ্ৰদায়কম্ ।
বোধিতা ব্ৰাহ্মণাস্তেন ব্ৰহ্মণা নৃপতিস্তদা ॥ 39.38 ॥
শাপান্তঃ কথিতস্তেষাং তেনৈৱ পৰমেষ্ঠিনা ।
শাপস্যান্তো ময়া দৃষ্টো ভৱতাং পাপকৰ্মিণাম্ ॥ 39.39 ॥
পুণ্যক্ষয়ে চ শপ্তাস্ত সম্প্ৰাপ্তে তু য়ুগান্তৰে ।
নৰ্মদাতীৰৱাসী য়ো মাৰ্কণ্ডেয়ো মহামুনিঃ ॥ 39.40 ॥
স দাস্যত্যুপদেশং ৱো য়েন মোক্ষমৱাপ্স্যথ ।
ততঃ কালেন মহতা মাৰ্কণ্ডেয়ং মুনিং গতাঃ ॥ 39.41 ॥
দৈৱয়োগেন তে সৰ্ৱে কল্পগা তীৰৱাসিনম্ ।
অভিৱাদ্য য়থা ন্যায়ং তমৃষিং প্ৰণিপত্য চ ॥ 39.42 ॥
স্থিতাঃ স্ৱকৰ্ম তত্ৰৈৱ ৱ্যাহৰন্তঃ পৰস্পৰম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তাংশ্চিন্তয়ামাস মাৰ্কণ্ডেয়ো মহামুনিঃ ॥ 39.43 ॥
মিথুনং ৱ্যাঘ্ৰৰূপেণ ৱ্যাহৰন্ মানুষীং গিৰম্ ।
কেন কৰ্মৱিপাকেন ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ॥ 39.44 ॥
এৱং সঞ্চিন্ত্য মাৰ্কণ্ডো ভাৰদ্ৱাজমথাব্ৰৱীত্ ।
দম্পতী ৱ্যাঘ্ৰৰূপেণ ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ॥ 39.45 ॥
য়ূয়ং চ ৱিকৃতাকাৰাঃ কথয়ধ্ৱং কথং চ তত্ ।

ভাৰদ্ৱাজ উৱাচ ॥
শৃণু ব্ৰহ্মন্ সমাসেন কথ্যমানং ৱচো মম ॥ 39.46 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞ ত্ৰিকালজ্ঞ ত্ৰিৱেদৱিত্ ।
বভ্ৰুৰ্নামা চক্ৰৱৰ্তী পুণ্ড্ৰৱৰ্ধনসংস্থিতঃ ॥ 39.47 ॥
সুধৰ্মা নাম তস্যৈৱ ধৰ্মপত্নী পতিব্ৰতা ।

একদা শ্ৰাদ্ধকালে তু নাতিথিং প্ৰাপ্তৱান্ দ্ৱিজম্ ॥ 39.48 ॥
সঞ্চিন্ত্যাথ তদাত্মানমাগতো হ্যাশ্ৰমং মম ।
পাদৌ জগ্ৰাহ শিৰসা ততো ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 39.49 ॥
পিতৃণাং শ্ৰাদ্ধকালো মে প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং ময়ি ।
ততো ময়োপদিষ্টোঽসৌ মুনীংস্ত্ৱং ভোজয়াধুনা ॥ 39.50 ॥
মহোক্ষং শাতয়িত্ৱা তু ভোজিতাস্তে তপোধনাঃ ।
শপ্তো ময়া চ শীঘ্ৰং ত্ৱং ৱ্যাঘ্ৰয়োনিং গমিষ্যসি ॥ 39.51 ॥
নিৰ্ভৰ্ত্স্য মাং চ তত্পত্নী শশাপ ব্ৰহ্মৰাক্ষসাঃ ।
য়ূয়ং ভৱত ৱৈ সৰ্ৱে মৰুদেশে ক্ষুধাৰ্দিতাঃ ॥ 39.52 ॥
ব্ৰহ্মাণং চ ততঃ প্ৰাপ্তা ৱিৱাদেন পৰস্পৰম্ ।
ব্ৰহ্মণা প্ৰেষিতাস্তেঽমী ত্ৱত্ সকাশমিহাগতাঃ ॥ 39.53 ॥
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং কাৰণং ৱিকৃতে মহত্ ।
নান্যত্ স্থানং প্ৰপশ্যামো য়ত্ৰাস্মাকং স্থিতিৰ্ভৱেত্ ॥ 39.54 ॥
ন দিৱা নৈৱ ৰাত্ৰিশ্চ ন সূৰ্যো ন চ চন্দ্ৰমাঃ ।
ন গ্ৰহা নৈৱ ঋক্ষাণি ঋষয়ো য়ত্ৰ মণ্ডলম্ ॥ 39.55 ॥
সৰিতঃ সাগৰাঃ শৈলা ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ।
আসীদিদং তমো ভূতমাদি মধ্যান্তৱাৰ্জিতম্ ॥ 39.56 ॥
মুগ্ধা ৱয়ং ন জানীমো ন চাজ্ঞায়ত কিঞ্চন ।
ন্যগ্ৰোধং নৰ্মদামধ্যে মেঘাভং কালৰূপিণম্ ॥ 39.57 ॥
ত্ৱাং ৱৈ সৰ্ৱদ্ৱিজশ্ৰেষ্ঠং নান্য পশ্যামি কিঞ্চন ।
ত্ৱং পিতা নো গুৰুশ্চৈৱ হৰিৰ্ধাতা স্ৱয়ং শিৱঃ ॥ 39.58 ॥
অকামতঃ কৃতং পাপং স্ৱয়মেতদুপাৰ্জিতম্ ।
ত্ৱত্প্ৰসাদাত্ মুনিশ্ৰেষ্ঠ মুঞ্চামো ঘোৰকিল্বিষাত্ ॥ 39.59 ॥
নাভুক্তং ক্ষীয়তে কৰ্ম কল্পকোটিশতৈৰপি ।
অৱশ্যমেৱ ভোক্তৱ্যং কৃতং কৰ্ম শুভাশভম্ ॥ 39.60 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শাকল্যস্যাশ্ৰমং পুণ্যং ব্ৰহ্মৰ্ষিগণসেৱিতম্ ।
ৱৈদূৰ্যাত্ পশ্চিমে ভাগে য়ত্ৰ দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 39.61 ॥
তত্ৰ গত্ৱা চ য়ূয়ং ৱৈ তপশ্চোগ্ৰং কৰিষ্যথ ।
জপধ্যানপৰা নিত্যং কন্দমূলফলাশিনঃ ॥ 39.62 ॥
এৱং দ্ৱাদশৱৰ্ষাণি সন্তিষ্ঠধ্ৱং দ্ৱিজোত্তমাঃ ।
য়াৱদ্ৱৈ ৱেদমানেন পুনঃ সৃষ্টিঃ প্ৰৱৰ্ততে ॥ 39.63 ॥

তমো ভূতমিদং সৰ্ৱং ন প্ৰাজ্ঞায়ত কিঞ্চন ।
সৰ্ৱং চকাৰ ভগৱান্ মহাকালৱপুৰ্ধৰঃ ॥ 39.64 ॥
প্ৰাণিনাং কৰ্মণা হ্যেতজ্জগত্কালৱশঙ্গতম্ ।
ৱায়ুৰগ্নিৰ্জলং পৃথ্ৱী ভূতগ্ৰামশ্চতুৰ্ৱিধঃ ॥ 39.65 ॥
কালস্য ভোজনং সৰ্ৱং ভস্মপুঞ্জমিৱাভৱত্ ।
নাশ্চৰ্যমত্ৰ কৰ্তৱ্যং পুনঃ সৃষ্টিৰ্ভৱিষ্যতি ॥ 39.66 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা সৰ্ৱে তে পাপয়োনয়ঃ ।
নমস্কৃত্য মুনিশ্ৰেষ্ঠং মাৰ্কণ্ডং কল্পৱাসিনম্ ॥ 39.67 ॥
ৰাজা চ ৰাজপত্নী চ ঋষয়ো ৱিমলেশ্ৱৰম্ ।
জগ্মুঃ কালেন মহতা পুনঃসৃষ্টিঃ প্ৰৱৰ্তিতা ॥ 39.68 ॥
স্ৱয়ং প্ৰজাপতিৰ্ব্ৰহ্মা সসৰ্জ ৱিৱিধাঃ প্ৰজাঃ ।
কলাঃ কাষ্ঠা মুহূৰ্তাশ্চ জগত্স্থাৱৰজঙ্গমম্ ॥ 39.69 ॥
সৰিতঃ সাগৰান্ গুল্মান্ পৰ্ৱতাং চ লতাস্তথা ।
আপোঽগ্নিং ৱৈ তথা ৱায়ুং ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ॥ 39.70 ॥
সূৰ্যং চ দক্ষিণে নেত্ৰে সোঽসৃজত্ প্ৰাণিনস্তথা ।
ৱামনেত্ৰে হিমাংশুং চ স তথা পৰ্যকল্পয়ত্ ॥ 39.71 ॥
এতদৃক্ষৱৈঃ সাৰ্ধং পৱিত্ৰং ধ্ৰুৱমণ্ডলম্ ।
ৱিৱস্ৱতঃ প্ৰভাং চৈৱ সৰ্ৱলোকপ্ৰকাশিনীম্ ॥ 39.72 ॥
সৃষ্টা চান্দ্ৰমসী জ্যোত্স্না দিৱা ৰাত্ৰী তথৈৱ চ ।
অপৰেষু চ দ্ৱীপেষু ন সূৰ্যো নৈৱ চন্দ্ৰমাঃ ॥ 39.73 ॥
ৰৌদ্ৰী প্ৰভাঽস্তি তত্ৰৈৱং পুনঃ সৃষ্টিঃ প্ৰৱৰ্তিতা ।
পূৰ্ণে তু দ্ৱাদশে ৱৰ্ষে শাপান্তে সমুপস্থিতে ॥ 39.74 ॥
অৰ্চয়িত্ৱা মহেশানং ৰেৱাৱ্যাঘ্ৰসমাগমে ।
ভাৰদ্ৱাজাদয়ঃ সৰ্ৱে ব্ৰহ্মলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 39.75 ॥
কামিকং য়ানমাৰুহ্য ৰাজা মুনিয়ুতস্তদা ।
তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱেণ উমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ॥ 39.76 ॥
ৱ্যাঘ্ৰেশ্ৱৰো ৱ্যাঘ্ৰকৰ্তৃসঙ্গমে ত্ৰিদশাৰ্চিতঃ ।
অন্যল্লিঙ্গং ন পশ্যামি দিৱ্যং ৱৈ ৱিমলেশ্ৱৰাত্ ॥ 39.77 ॥
অৰ্চনাত্তস্য লিঙ্গস্য দৰ্শনাত্ স্পৰ্শনাত্তথা ।
ব্ৰহ্মহত্যা প্ৰণশ্যেত পাপেষ্ৱন্যেষু কা কথা ॥ 39.78 ॥
তীৰ্থেষু শ্ৰাদ্ধকৰণাত্ পিতৃণামক্ষয়া গতিঃ ।
কল্পকোটিসহস্ৰাণি কল্পকোটিশতানি চ ॥ 39.79 ॥
তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱেণ লোকে ক্ৰীডন্তি ৱৈষ্ণৱে ।

এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং য়থাদৃষ্টং য়থাশ্রুতম্ ॥ 39.80 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য অশ্ৱমেধফলং লভেত্ ॥ 39.81 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱিমলেশ্ৱৰৱর্ণনো নামৈকোনচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 40

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
মনসা চিন্তিতং য়চ্চ তদেৱ সমুপস্থিতম্ ।
লক্ষণং সূত্রয়াগস্য পৰ্ৱতস্য তু ৱেষ্টনম্ ॥ 40.1 ॥
কস্মিন্ কালে প্রকর্তৱ্যং ৱিধানাং ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ।
ত্ৱমেৱ ৱেত্সি সৰ্ৱং ৱৈ ৱিদিতং কুৰু সাম্প্রতম্ ॥ 40.2 ॥
য়েন দেৱাঃ সগন্ধৰ্ৱা মানুষাঃ পাপয়োনয়ঃ ।
তত্র য়াগপ্রভাৱেণ দিৱি দেৱত্ৱমাগতাঃ ॥ 40.3 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্রূয়তাং ৰাজশার্দূল সূত্রয়াগস্য লক্ষণম্ ।
চন্দ্রসূর্যোপৰাগে তু ষডশীতিমুখে তথা ॥ 40.4 ॥
য়ুগাদৌ ৱিষুৱে চৈৱ ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্রমে ।
কার্তিক্যাং চ তথা মাঘ্যাং ৱৈশাখ্যাং চৈৱ ভাৰত ॥ 40.5 ॥
সূর্যোপৰাগতুল্যায়াং ষষ্ঠ্যাং হি কপিলস্য তু ॥ 40.6 ॥
ৱৈশাখমাসস্য তু য়া তৃতীয়া নৱম্যথোর্জস্য চ শুক্লপক্ষে ।
মাঘে ত্ৱমা চৈৱ নভস্যকৃষ্ণা ত্রয়োদশী চেতি য়ুগাদয়স্তথা ॥ 40.7 ॥
পৰ্ৱস্ৱেতেষু কৌন্তেয় সূত্রয়াগং তু কাৰয়েত্ ।
অনন্তফলসংয়ুক্তং শিৱেন কথিতং পুৰা ॥ 40.8 ॥
সূত্রেণ ৱেষ্টয়েদ্যস্তু পৰ্ৱতং শিৱসন্নিভম্ ।
উময়া সহিতং দেৱং গণেশেন তথৈৱ চ ॥ 40.9 ॥
তাৱদ্যুগসহস্রাণি স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ।
পুত্রিণী ভর্তৃসংয়ুক্তা নাৰী তদ্ৱেষ্টিনী ভৱেত্ ॥ 40.10 ॥
কৌশেয়ং পট্টসূত্রং চ কার্পাসং চ মহীপতে ।
নৱতন্তুং চ য়ঃ কুর্যাদ্দশ দ্ৱাদশতন্তুকম্ ॥ 40.11 ॥
অষ্টাদশ মহাৰাজ চতুৰ্ৱিংশতি ৱা ক্রমাত্ ।

ক্ষালয়েত্ কোটিতীর্থে তু গন্ধধূপেন ৱাসয়েত্ ॥ 40.12 ॥
বধ্নীয়াত্ পুষ্পমালাং চ দীপমালাং চ বোধয়েত্ ।
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা ওঙ্কাৰে ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ॥ 40.13 ॥
শিৱধ্যানপৰো ভূত্ৱা নিৰাহাৰো নিশাং নয়েত্ ।
প্ৰভাতে চোত্সৱং কুৰ্যাদোঙ্কাৰাভ্যৰ্চনং তথা ॥ 40.14 ॥
ন্যগ্ৰোধে বন্ধয়েত্ সূত্ৰং সমাধিস্থো নৰেশ্ৱৰ ।
কোটিতীৰ্থং ততো গচ্ছেত্ সৰ্ৱতীৰ্থময়ং শুভম্ ॥ 40.15 ॥
ঋণমোক্ষং পাপনাশং নৰকেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
গন্ধৰ্ৱেশ্ৱৰলিঙ্গং তু গচ্ছেত্ পৰমশোভনম্ ॥ 40.16 ॥
অদৃশ্যং সৰ্ৱভূতানাং নাগকন্যাভিৰৰ্চ্যতে ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ গান্ধৰ্ৱং লোকমাপ্নুয়াত্ ॥ 40.17 ॥
ততো গচ্ছেন্নৃপশ্ৰেষ্ঠ অঙ্গাৰেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
দৰ্শনাত্তস্য লিঙ্গস্য গাণপত্যমৱাপ্যতে ॥ 40.18 ॥
অঙ্গাৰেণ তপস্তপ্তং দিৱ্যং ৱৰ্ষশতং তথা ।
গ্ৰহত্ৱমগমত্ সোঽপি তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 40.19 ॥
ব্ৰহ্মাৱৰ্তং ততো গচ্ছেত্ সৰ্ৱতীৰ্থময়ং শুভম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ ছিৱলোকমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 40.20 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু তপস্তেপে সুদুষ্কৰম্ ॥ 40.21 ॥
ব্ৰহ্মা চৈৱ পুৰাকল্পে লোকানুগ্ৰহকাৰকঃ ।
লিঙ্গং মধ্যেশ্ৱৰং নাম জলমধ্যে ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 40.22 ॥
পূজ্যতে নাগকন্যাভিৰ্ন তত্ পশ্যন্তি মানৱাঃ ।
দাৰুকেশ্ৱৰলিঙ্গং তু সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 40.23 ॥
অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য নৰো ৱিদ্যাধৰো ভৱেত্ ।
ভৃগুলিঙ্গং ততো গচ্ছেদ্ভৈৰৱো য়ত্ৰ সংস্থিতঃ ॥ 40.24 ॥
ভৃগুং গত্ৱা নৰশ্ৰেষ্ঠ মুচ্যতে ব্ৰহ্মহত্যয়া ।
জালেশ্ৱৰং ততো গচ্ছেত্ পৰ্ৱতীৰ্থোত্তমোত্তমম্ ॥ 40.25 ॥
স্নানমাত্ৰো নৰস্তত্ৰ স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ।
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণামক্ষয়া গতিঃ ॥ 40.26 ॥
ভৈৰৱং ৱূপমাস্থায় বাণস্য চ পুৰত্ৰয়ম্ ।
পাতিতং জলমধ্যে তু নৰ্মদায়া হৰেণ ৱৈ ॥ 40.27 ॥
জ্ৱলত্পাশুপতাস্ত্ৰেণ তত্ৰৈৱ তদনন্তৰম্ ।
তদস্ত্ৰসঙ্গমাচ্ছীঘ্ৰং পাতালাচ্চোত্থিতং ততঃ ॥ 40.28 ॥

লিঙ্গং জালেশ্ৱৰং নাম ব্ৰহ্মহত্যাং ৱ্যপোহতি ।
কোটিতীৰ্থং ততো গচ্ছেত্ স্নাত্ৱা চ ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ॥ 40.29 ॥
ৱলক্ষং বন্ধয়েত্ সূত্ৰমোঙ্কাৰস্য তু ভাৰত ।
ওঙ্কাৰং চ সমভ্যৰ্চ্য দীপমালাং চ বোধয়েত্ ॥ 40.30 ॥
সফলঃ সূত্ৰয়াগস্তু তৱত্প্ৰসাদান্ মহেশ্ৱৰ ।
য়তীংশ্চ ভোজয়েত্তত্ৰ দদ্যাচ্ছক্ত্যা চ দক্ষিণাম্ ॥ 40.31 ॥
সাৰ্ধং চ বন্ধুভৃত্যৈশ্চ পাৰণং ক্ৰিয়তে নৃপ ।
য়ঃ শাৰীৰেণ কষ্টেন পৰ্যটেচ্ছিৱপৰ্ৱতম্ ॥ 40.32 ॥
পদে পদে য়জ্ঞফল তস্য স্যাচ্ছঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ।
পুৰা দেৱগণৈঃ সৰ্ৱৈঃ সিদ্ধগন্ধৰ্ৱকিন্নৰৈঃ ॥ 40.33 ॥
ৱিদ্যাধৰৈস্তথা য়ক্ষৈৰসুৰৈৰ্দৈত্যদানৱৈঃ ।
চন্দ্ৰাদিত্যগ্ৰহৈশ্চৈৱ নক্ষত্ৰধ্ৰুৱমণ্ডলৈঃ ॥ 40.34 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱৈশ্চ সাধ্যৈশ্চ মৰুদ্ভিৰ্ৱসুভিস্তথা ।
দেৱৰাজেন চেন্দ্ৰাণ্যা সাৱিত্ৰ্যা চৈৱ ভাৰত ॥ 40.35 ॥
অৰুন্ধত্যা সৰস্ৱত্যা গায়ত্ৰ্যা স চ পৰ্ৱতঃ ।
সূত্ৰেণ ৱেষ্টিতো ভক্ত্যা ফলং প্ৰাপ্তং শিৱোদিতম্ ॥ 40.36 ॥
অহল্যা মেনকা ৰম্ভা ঘৃতাচী চোৰ্ৱশী তথা ।
তিলোত্তমা তথা চান্যা সৰিতঃ সাগৰাশ্চ ৱৈ ॥ 40.37 ॥
ৱেষ্টনাত্ পৰ্ৱতস্যাস্য দিগ্দেৱত্ৱমৱাপ্তৱান্ ।
য়াৱচ্চন্দ্ৰশ্চ সূৰ্যশ্চ য়াৱত্তিষ্ঠতি মেদিনী ॥ 40.38 ॥
সূত্ৰয়াগপ্ৰভাৱেণ তাৱচ্ছিৱপুৰে ৱসেত্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ সূত্ৰয়াগস্য য়ত্ফলম্ ॥ 40.39 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য ৰুদ্ৰস্যানুচৰো ভৱেত্ ॥ 40.40 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে সূত্ৰয়াগৱৰ্ণনো নাম চত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 41

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কীৰ্তনং কোটিতীৰ্থস্য মানসঙ্খ্যাপ্ৰমাণতঃ ।
তীৰ্থানি চোত্তৰে য়াম্যে প্ৰাকাৰে সংস্থিতানি চ ॥ 41.1 ॥
কথয়স্ৱ প্ৰসাদেন তানি মে মুনিসত্তম ।

তেষাং তু দৰ্শনাদেৱ পাপং দুষ্কৃতকৰ্মিণাম্ ॥ 41.2 ॥
প্ৰণশ্যেত্তত্ক্ষণাদেৱ তমঃ সূৰ্যোদয়ে য়থা ।
মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
উত্তৰে য়ানি তীৰ্থানি য়ানি তীৰ্থানি দক্ষিণে ॥ 41.3 ॥
লীয়ন্তে কোটিতীৰ্থে তু সাক্ষাচ্ছিৱপদে নৃপ ।
পৃথিৱ্যাং য়ানি তীৰ্থানি আসমুদ্ৰান্তগোচৰে ॥ 41.4 ॥
তানি সাক্ষাত্ কোটিতীৰ্থে লীয়ন্তে পৰমে পদে ।
কপিলাঽমৰয়োৰ্মধ্যে নৰ্মদোঙ্কাৰমধ্যতঃ ॥ 41.5 ॥
অত্ৰান্তৰে নৃপশ্ৰেষ্ঠ কোটিতীৰ্থং ৱ্যৱস্থিতম্ ।
দশায়ুতানি তীৰ্থানাং পাতালতলৱাসিনাম্ ॥ 41.6 ॥
কপিলানৰ্মদামধ্যে শিৱেন স্থাপিতানি চ ।
অত্ৰান্তৰে মহাৰাজ ৰুদ্ৰাৱৰ্তজলেন তু ॥ 41.7 ॥
স্নাত্ৱা ৱিধানতস্তে ৱৈ গচ্ছন্তি শিৱমন্দিৰম্ ।
য়ে ৱসন্ত্যুত্তৰে কূলে ৰুদ্ৰলোকে ৱসন্তি তে ॥ 41.8 ॥
ৱসন্তি ৱামভাগে ৱৈ তে লোকং য়ান্তি ৱৈষ্ণৱম্ ।
য়ে পূৰ্ৱপশ্চিমে ভাগে ৱসন্ত্যমৰকণ্টকে ॥ 41.9 ॥
ৰুদ্ৰস্য ব্ৰহ্মণো লোকং তে প্ৰয়ান্তি চ ৱৈষ্ণৱম্ ।
জলে চৈকাদশাগ্নৌ তু পতনে ষোডশৈৱ তু ॥ 41.10 ॥
সহস্ৰাণি তথাশীতিৰ্মৰণাদ্গোগৃহে তথা ।
অনশনে ব্ৰহ্মালোকঃ সাৰ্ধং লক্ষমুদাহৃতঃ ॥ 41.11 ॥
কপিলানৰ্মদাতোয়ে জলাগ্নী সাধয়ন্তি য়ে ।
চতুৰ্যুগসহস্ৰাণি ৰুদ্ৰলোকে ৱসন্তি তে ॥ 41.12 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি মৃগপক্ষিসৰীসৃপাঃ ।
তিৰ্যগ্যোনিগতাঃ পাপা ম্ৰিয়ন্তে য়ে য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 41.13 ॥
ৰাজানস্তে প্ৰজায়ন্তে শুভে ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ।
ৰাহুসোমসমায়োগে কোটিতীৰ্থে নৰাধিপ ॥ 41.14 ॥
পুণ্যং য়ত্ কীৰ্তিতং পুংসাং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
গয়ায়াং চ কুৰুক্ষেত্ৰে পুষ্কৰেঽমৰকণ্টকে ॥ 41.15 ॥
তুল্যং ফলমৱাপ্নোতি ৰাহুগ্ৰস্তে দিৱাকৰে ।
প্ৰাচী সৰস্ৱতী য়ত্ৰ স্থাণুঃ সাৰস্ৱতং জলম্ ॥ 41.16 ॥
সাৰ্ধং দ্ৱাদশ লক্ষং তু দত্তং তত্ৰ প্ৰৱৰ্ততে ।
তত্তুল্যং তু ভৱেত্ সৰ্ৱং কোটিতীৰ্থে ন সংশয়ঃ ॥ 41.17 ॥
ন্যায়োপাৰ্জিতৱিত্তস্য ৰাহুগ্ৰস্তে দিৱাকৰে ।

নানাৱিধং তু পুণ্যং চ মতং ৱৈ পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 41.18 ॥
ব্ৰহ্মৱিষ্ণুশিৱোক্তং চ প্ৰমাণ সৰ্ৱসম্মতম্ ।
অল্পসত্ত্ৱা নৰা ৰাজন্ কালে মায়াৱিমোহিতাঃ ॥ 41.19 ॥
ওঙ্কাৰং য়ে ন পশ্যন্তি তথা ৱৈ সপ্তকল্পগাম্ ।
গোছাগয়োৰ্মহাৰাজ হেমৰূপ্যে য়দন্তৰম্ ॥ 41.20 ॥
শূদ্ৰব্ৰাহ্মণয়োৰ্যদ্ৱদ্যথা ৱদ্ধিতক্ৰয়োঃ ।
অমৰেশ্ৱৰতীৰ্থং হি জ্ঞেয়ং তীৰ্থান্তৰৈঃ সহ ॥ 41.21 ॥
দীয়তে কোটিতীৰ্থে য়দ্গুঞ্জামাত্ৰং হিৰণ্যকম্ ।
তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে য়াৱদাহূত সম্প্লৱম্ ॥ 41.22 ॥
চতুৰ্হস্তপ্ৰমাণং তু কোটিতীৰ্থং ন সংশয়ঃ ।
হস্তমাত্ৰং তথা চান্যে ৱিতস্তিং চ তথাঽপৰে ॥ 41.23 ॥
চতুৰঙ্গুলময়ং কেঽপি কেচিদঙ্গুলমানতঃ ।
অৰ্ধাঙ্গুলং য়ৱমাত্ৰং ব্ৰহ্মসূত্ৰপ্ৰমাণতঃ ॥ 41.24 ॥
চতুৰ্ৱিংশে দ্ৱাদশাব্দে কুৰুক্ষেত্ৰাত্ সৰস্ৱতী ।
কোটিতীৰ্থে তথা স্নাতুং ৰাহুগ্ৰস্তে দিৱাকৰে ॥ 41.25 ॥
কৰিণীৰূপমাস্থায় আয়াত্ স্ৱপুণ্যকক্ষয়াত্ ।
স্নানং কৃত্ৱা পুনৰ্যাতি কুৰুক্ষেত্ৰং ন সংশয়ঃ ॥ 41.26 ॥
কাৱেৰীসঙ্গমং য়াৱদাৰভ্যো দধিসঙ্গমম্ ।
অত্ৰান্তৰে মহাৰাজ তীৰ্থকোট্যো দশ স্মৃতাঃ ॥ 41.27 ॥
কোটিতীৰ্থং সমাৰভ্য নীলগঙ্গাৱসানতঃ ।
অষ্টলক্ষাণি তীৰ্থানাং ব্ৰহ্মসূত্ৰপ্ৰমাণতঃ ॥ 41.28 ॥
কাৱেৰ্যাঃ পূৰ্ৱভাগে চ য়াৱত্ পৰ্যঙ্কপৰ্ৱতঃ ।
দশ লক্ষাণি তীৰ্থানাং সঙ্খ্যা চ কথিতা তৱ ॥ 41.29 ॥
নৰ্মদায়াং সমাসাদ্য জমদগ্নেৰ্মহাশ্ৰমম্ ।
শ্ৰীকণ্ঠং নীলকণ্ঠং চ লিঙ্গং পাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 41.30 ॥
কন্যাতীৰ্থং মহাপুণ্যং কপিলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
কপিলাৱৰ্তসঞ্জ্ঞং তু তীৰ্থং পাপহৰং পৰম্ ॥ 41.31 ॥
তত্ৰ পূষা চ সূৰ্যস্তু শিৱধ্যানপৰায়ণঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু তপস্তেপে সুদুষ্কৰম্ ॥ 41.32 ॥
ততস্তুষ্টঃ সুৰেশানস্তমুৱাচ তদা নৃপ ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্ৰং তে য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ॥ 41.33 ॥

পূষোৱাচ ॥

য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ।
সূৰ্যপিঙ্গলসঞ্জ্ঞং তু লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 41.34 ॥
আকাশে প্ৰতপদ্ৰশ্মিসহস্ৰাংশু সমপ্ৰভম্ ।
মাসে মাসেঽন্যমিত্ৰস্তু সঙ্ক্ৰমশ্চান্যৰাশিষু ॥ 41.35 ॥
ইমং ৱৰমহং মন্যে জগদ্দ্যোতনকাৰকম্ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
সৰ্ৱসম্পত্সমৃদ্ধিস্তে মত্প্ৰসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 41.36 ॥
কৃতে য়ুগে মহাৰাজ ময়ৈতদ্দৃষ্টমেৱ চ ।
চতুৰ্দশ্যাং তথাঽষ্টম্যাং পিঙ্গলেশ্ৱৰপূজনাত্ ॥ 41.37 ॥
কোটিয়জ্ঞফলং প্ৰাপ্য শিৱলোকে মহীয়তে ।
ৰেৱাতীৰেষু য়ে দেৱাঃ ক্ৰোশমাত্ৰং স্ৱয়ম্ভুৱঃ ॥ 41.38 ॥
সৰ্ৱে তে সিদ্ধিদা জ্ঞেয়াঃ কামভোগফলপ্ৰদাঃ ।
কেচিত্ কূষ্মাণ্ডমাত্ৰা ৱৈ কেচিদ্ৱৈ পুষ্পমাত্ৰকাঃ ॥ 41.39 ॥
এৰণ্ডফলমাত্ৰাশ্চ ৱজ্ৰমৌক্তিকমানতঃ ।
কৃতে মণিময়াঃ প্ৰোক্তাস্ত্ৰেতায়াং তু হিৰণ্ময়াঃ ॥ 41.40 ॥
দ্ৱাপৰে ৰৌপ্যতাম্ৰাশ্চ কলৌ চাশ্মময়াঃ স্মৃতাঃ ।
ব্ৰাহ্মং কৃতয়ুগং প্ৰাহুস্ত্ৰেতাং ৱৈ ক্ষত্ৰিয়ং তথা ॥ 41.41 ॥
দ্ৱাপৰং ৱৈশ্যমিত্যেৱং কলিং শূদ্ৰং তথৈৱ চ ।
নাপুণ্যালিঙ্গমাসাদ্য ম্ৰিয়তেঽমৰকণ্টকে ॥ 41.42 ॥
কো ন মুচ্যেত কৌন্তেয় সপ্তজন্মজকিল্বিষাত্ ।
য়াদৃশোঽয়ং গিৰিঃ পুণ্যঃ সৰ্ৱতোঽমৰকণ্টকঃ ॥ 41.43 ॥
তাদৃশং নানুপশ্যামি ত্ৰিষু লোকেষু ভাৰত ।
পৰ্ৱতস্য সমন্তাত্তু তীৰ্থকোটিৰ্ৱ্যৱস্থিতা ॥ 41.44 ॥
স্ৱৰ্গসোপানমাসাদ্য প্ৰাত্যক্ষং শিৱদৰ্শনম্ ।
সুপুণ্যং কোটিতীৰ্থং ৱৈ তথা চামৰকণ্টকম্ ॥ 41.45 ॥
স্ৱৰ্গদং মোক্ষদং ৱিদ্ধি সৰ্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ।
ৱৈদূৰ্যপৰ্ৱতে সিদ্ধো মান্ধাতা চ কৃতে য়ুগে ॥ 41.46 ॥
কথিতো নৃপশাৰ্দূল তথান্যত্ কথয়ামি তে ।
কাৱেৰীসঙ্গমঃ পুণ্যঃ সৰ্ৱলোকেষু ৱিশ্ৰুতঃ ॥ 41.47 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ।
কাৱেৰ্যাং ভূতজাভৌমে ৱ্যতীপাতো য়দা ভৱেত্ ॥ 41.48 ॥
সহস্ৰগুণিতং পুণ্যং ভৱেত্তস্যাস্তু সঙ্গমে ।

শস্ত্ৰেণ নিহতা য়ে ৱৈ তিলমিশ্ৰাম্বুদানতঃ ॥ 41.49 ॥
তে চৈকোদ্দিষ্টশ্ৰাদ্ধেন স্ৱৰ্গলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ।
চাণ্ডালাদ্গুহকাত্ সৰ্পাদ্ৱিদ্যুতো ব্ৰাহ্মণাদপি ॥ 41.50 ॥
দংষ্ট্ৰিভ্যশ্চ পশুভ্যশ্চ মৰণং পাপকৰ্মিণাম্ ।
সৰ্ৱে তে নৃপশাৰ্দূল কাৱেৰীসঙ্গমে শুভে ॥ 41.51 ॥
শ্ৰাদ্ধস্য কৰণাত্ সত্যং তৃপ্তা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ।
কুবেৰেণ তপস্তপ্তং দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰকম্ ॥ 41.52 ॥
আৰাধিতঃ পূজিতশ্চ লোকনাথ উমাপতিঃ ।
শিৱপ্ৰসাদসম্পন্নো লোকপালত্ৱমাপ্তৱান্ ॥ 41.53 ॥
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণাংস্তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
ষষ্টিৱৰ্ষসহস্ৰাণি দেৱৰাজ্যমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 41.54 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি প্ৰাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ।
দশৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ॥ 41.55 ॥
ৰেৱাকাৱেৰিকৈস্তোয়ৈস্তিলৈৰাৰণ্যকৈস্তথা ।
পিতৰস্তৰ্পিতাস্তত্ৰ তৃপ্তা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ॥ 41.56 ॥
নানামুখসহস্ৰৈস্তু কাৱেৰী প্ৰথিতা ভুৱি ।
চৰাচৰং য়থা ৱ্যাপ্তং ৱায়ুনা সূৰ্যৰশ্মিভিঃ ॥ 41.57 ॥
তথা তোয়েন কাৱেৰ্যা ৱ্যাপ্তং চ ৱসুধাতলম্ ।
নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে ৱাৰাহে ৱিন্ধ্যপৰ্ৱতে ॥ 41.58 ॥
প্ৰত্যক্ষা সৰ্ৱদেৱানাং পয়োষ্ণী নিৰ্গতা য়তঃ ।
সোমস্য দুহিতা চাসীত্ হিমগৰ্ভেন্দুশীতলা ॥ 41.59 ॥
হৰেণাৰাধিতা পূৰ্ৱমুমামূৰ্তিঃ পয়স্ৱিনী ।
লোকানাং তাৰণাৰ্থায় সোমগঙ্গেতি গীয়তে ॥ 41.60 ॥
ৱিনিষ্ক্ৰান্তা শৰীৰাচ্চ ৱাৰাহস্য য়শস্ৱিনঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ ভৱে ৱৈ ন পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 41.61 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৰস্তস্য ভাৰত ।
দশায়ুতসহস্ৰাণি লোকে ক্ৰীডন্তি শাঙ্কৰে ॥ 41.62 ॥
কাৰ্তিক্যাং য়ত্ফলং তস্য ৱাৰাহে ৱিন্ধ্যপৰ্ৱতে ।
সঙ্খ্যা ন শক্যতে স্নানাদত্ৰ ৱৰ্ষশতৈৰপি ॥ 41.63 ॥
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ।
তত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 41.64 ॥
য়ে চাৰ্চয়ন্তি ৱাৰাহং ন তে প্ৰাকৃতমানুষাঃ ।
প্ৰাণত্যাগে কৃতে তত্ৰ শিৱলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 41.65 ॥

ৰাহুসোমসমায়োগে ৱাৰাহে ৱিন্ধ্যপৰ্ৱতে ।
কুৰুক্ষেত্ৰসমং পুণ্যং পুৰা ৱৈ শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ॥ 41.66 ॥
গিৰেৰাৰভ্য ৱাৰাহাত্ পয়োষ্ণ্যাঃ সঙ্গমাৱধি ।
অত্ৰান্তৰে নৃপশ্ৰেষ্ঠ তীৰ্থকোটিৰুদাহৃতা ॥ 41.67 ॥
পয়োষ্ণীসঙ্গমে তত্ৰ সোমাৱৰ্তঃ স উচ্যতে ।
স দেশঃ সৰ্ৱতঃ পুণ্যঃ সত্যমেতত্তৱোদিতম্ ॥ 41.68 ॥
পয়োষ্ণীসঙ্গমে পাপহৰে লিঙ্গস্য দৰ্শনাত্ ।
তত্ৰ স্নানস্য দানস্য সঙ্খ্যা কৰ্তুং ন শক্যতে ॥ 41.69 ॥
তাপীপয়োষ্ণীসম্ভেদশ্চন্দ্ৰসূৰ্যগ্ৰহে নৃপ ।
কুৰুক্ষেত্ৰাচ্ছতগুণঃ শিৱেন পৰিকীৰ্তিতঃ ॥ 41.70 ॥
চতুৰ্ভুজো হৰিৰ্যত্ৰ শ্ৰীপতিঃ পুৰুষোত্তমঃ ।
ৱিষ্ণুক্ষেত্ৰং তু ৱিজ্ঞেয়ং ক্ৰোশমাত্ৰং তু তন্নৃপ ॥ 41.71 ॥
আশ্ৱিনস্য তু মাসস্য কৃষ্ণপক্ষে চতুৰ্দশী ।
অমাৱাস্যা সিনীৱালী পৰ্ৱাণ্যেতান্যনুক্ৰমাত্ ॥ 41.72 ॥
চতুৰ্দশ্যাং চতুৰ্যোগে পীযূষং ৱহতে নৃপ ।
পিতৰস্তৃপ্তিমায়ান্তি দিনে তস্মিন্ন সংশয়ঃ ॥ 41.73 ॥
সূৰ্যগ্ৰহে কুৰুক্ষেত্ৰে য়ত্ফলং পৰিকীৰ্তিতম্ ।
তাপীপয়োষ্ণীসম্পৰ্কে তত্ফলং পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 41.74 ॥
দীপোত্সৰ্গে তু কৌমুদ্যাং ফলং সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
পুৰুষশ্চক্ৰৱৰ্তী স্যাদ্দীপং তত্ৰ চকাৰ য়ঃ ॥ 41.75 ॥
কাৰ্তিক্যামাশ্ৱিনে মাসি পক্ষয়োৰুভয়োৰপি ।
মাসমেকং ন ভুঞ্জীত তস্য পুণ্যফলং শৃণু ॥ 41.76 ॥
য়াৱচ্চন্দ্ৰশ্চ সূৰ্যশ্চ হিমৱাংশ্চ মহোদধিঃ ।
তাৱত্ কালং ৱসেত্ স্ৱৰ্গে ৱিষ্ণুলোকে চ ভাৰত ॥ 41.77 ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে ভিত্ত্ৱা পাতালাত্তু সমুত্থিতম্ ।
কাৱেৰী কুণ্ডমিত্যেৱং ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 41.78 ॥
স্নাতমাত্ৰো নৰস্তত্ৰ গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
কুণ্ডেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গং সুৰসিদ্ধনিষেৱিতম্ ॥ 41.79 ॥
প্ৰমাদাত্ কুৰুতে য়স্তু পূতলিঙ্গস্য পূজনম্ ।
ন তত্পুণ্যস্য সঙ্খ্যাস্তি য়াৱচ্চন্দ্ৰাৰ্কতাৰকম্ ॥ 41.80 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ।
অসঙ্খ্যকালিকা তৃপ্তিঃ পিতৃণাং নাস্তি সংশয়ঃ ॥ 41.81 ॥
কাৱেৰ্যাস্তু প্ৰভাৱেণ নৰ্মদাসঙ্গমাত্ পুনঃ ।

য়জ্ঞারর্তোঽভৱদ্দেশঃ সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ॥ 41.82 ॥
স্ৱয়ম্ভুৱানি লিঙ্গানি স্ৱর্গমোক্ষপ্রদানি তু ।
য়ত্র তত্র নৰঃ স্নাত্ৱা কাৱের্যা নৃপসত্তম ॥ 41.83 ॥
অশ্ৱমেধফলং প্রাপ্য ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
ত্যক্ত্ৱা প্রাণাংস্তু কৌৱের্যাং কৌবেৰং লোকমাপ্নুয়াত্ ॥ 41.84 ॥
কৌবেৰেশ্ৱৰলিঙ্গং তু সর্ৱসিদ্ধিপ্রদায়কম্ ।
কাৱেৰীনর্মদামধ্যে ন তত্পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 41.85 ॥
পূজ্যতে সুৰদৈত্যৈস্তু নাগকন্যাভিৰর্চ্যতে ।
অর্চনাত্তস্য দেৱস্য দ্ৱাদশাদিত্যসন্নিভঃ ॥ 41.86 ॥
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
কাৱেৰীনর্মদাভেদে বাণলিঙ্গং প্রতিষ্ঠিতম্ ॥ 41.87 ॥
কুবেৰেণ পুৰা দৃষ্টং সঙ্গমেশ্ৱৰনামতঃ ।
অর্চনাত্তস্য দেৱস্য লোকপুৰে ৱসেত্ ॥ 41.88 ॥
গঙ্গায়মুনসম্ভেদে য়ত্ফলং পৰিকীর্তিতম্ ।
ভৌমে তু ভূতজায়োগে ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্রমে ॥ 41.89 ॥
ৰাহুসোমসমায়োগে তদেৱাষ্টগুণং স্মৃতম্ ।
অশীতিশ্চ গুণাঃ প্রোক্তা গঙ্গায়মুনসঙ্গমে ॥ 41.90 ॥
কাৱেৰীনর্মদায়োগে বাণা অষ্টগুণাঃ স্মৃতাঃ ।
গঙ্গাষষ্টিসহস্রৈস্তু ক্ষেত্রপালৈঃ প্রপূজ্যতে ॥ 41.91 ॥
তদর্ধৈৰন্যতীর্থানি ৰক্ষন্তে নাত্র সংশয়ঃ ।
অমৰেশ্ৱৰয়াম্যে তু লিঙ্গং চৈৱ জলেশ্ৱৰম্ ॥ 41.92 ॥
দর্শনাত্তস্য লিঙ্গস্য গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
লক্ষৈশ্চ ৰক্ষিতা দেৱৈর্নর্মদা সপ্তকল্পগা ॥ 41.93 ॥
ধন্ৱিভিঃ ষষ্টিপুৰুষৈঃ সহস্রৈশ্চ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
ওঙ্কাৰং শতসাহস্র্যা পর্ৱতো লিঙ্গমেৱ চ ॥ 41.94 ॥
অন্যদেশে কৃতং পাপং পুণ্যক্ষেত্রে ৱিনশ্যতি ।
পুণ্যক্ষেত্রে কৃতং পাপং ৱজ্রলেপো ভৱিষ্যতি ॥ 41.95 ॥
ক্ষণমাত্রেণ দুঃখেন অত্যন্তসুখমশ্নুতে ॥ 41.96 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কাৱেৰীমাহাত্ম্যং নামৈকচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 42

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৰেৱা ভিত্ত্ৱা চণ্ডৱেগা মহাভাগা ৱিনিঃসৃতা ।
তত্র স্নাত্ৱা নৰৱ্যাঘ্র ব্রহ্মহত্যাং ব্যপোহতি ॥ 42.1 ॥
তিলোদকং তত্র তীর্থে হৱিষা পিণ্ডদানতঃ ।
পিতৃন্ সমুদ্ধৰেদ্ঘোৰাত্ নৰকান্নাত্র সংশয়ঃ ॥ 42.2 ॥
পাপমৃত্যুমৃতা য়ে তু চণ্ডকর্মকৃতো নৰাঃ ।
মুচ্যন্তে তেন পাপেন চণ্ডৱেগাসমাগমে ॥ 42.3 ॥
চণ্ডেশ্ৱৰং তত্র লিঙ্গং সর্ৱদেৱময়ং শুভম্ ।
দর্শনাত্ পূজনাদস্য পুষ্পগন্ধাদিদানতঃ ॥ 42.4 ॥
ব্রহ্মহত্যা সহস্রৈর্হি তত্ক্ষণাদেৱ মুচ্যতে ।
চন্দ্রসেনঃ পুৰা চাসীদ্দুৰাত্মা পাপকর্মকৃত্ ॥ 42.5 ॥
পৰদাৰৰতশ্চৌৰো ব্রহ্মঘ্নো গুৰুতল্পগঃ ।
ৰঘুৱংশী চ পাপাত্মা ঋষিপত্নীং চ ব্রাহ্মণীম্ ॥ 42.6 ॥
অন্যাশ্চ য়া ৱৈ সুভগাঃ পতিং হত্ৱা সমাহৰত্ ।
নৈমিষাৰণ্যৱাসী চ শাণ্ডিল্যো ব্রহ্মৱিত্তমঃ ॥ 42.7 ॥
সৌদামিনী তস্য ভার্যা ধর্মপত্নী য়শস্ৱিনী ।
ৰূপয়ৌৱনসম্পন্না চন্দ্রকান্তিসমপ্রভা ॥ 42.8 ॥
কামিনী ৱল্কলধৰা পীনোন্নতপয়োধৰা ।
আখ্যানং কথয়িষ্যামি তস্যাস্তস্য পুৰাতনম্ ॥ 42.9 ॥
হয়াৰূঢশ্চন্দ্রসেনো নৈমিষাৰণ্যৱাসিনঃ ।
শাণ্ডিল্যস্যাশ্রমং প্রাপ্তো ৱনে স মৃগয়ন্ মৃগান্ ॥ 42.10 ॥
দষ্টা সৌদামিনী তেন শাণ্ডিল্যস্য প্রিয়া তদা ।
উৱাচ ৱচনং তাং ৱৈ ত্ৱং মে ৰাজ্ঞী ভৱেদিতি ॥ 42.11 ॥
ৱল্কলাজিনধাৰী চ কুশকাশপৱিত্রকঃ ।
কন্দমূলফলাশী চ ব্রাহ্মণশ্চ পতিস্তৱ ॥ 42.12 ॥
কিং কৰিষ্যসি তত্তেন মম ভোগাংশ্চ পুষ্কলান্ ।
সর্ৱদা মত্প্রসাদেন ভুঙ্ক্ষ্ৱ ত্ৱং ৱৰৱর্ণিনি ॥ 42.13 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা নৃপতেঃ পাপকর্মণঃ ।
আহ সৌদামিনী ৱাক্যং চন্দ্রসেনং নৃপাধমম্ ॥ 42.14 ॥
য়াচস্ৱ মে পতিং ৰাজংস্তস্যাহং ৱশৱার্তিনী ।
শাণ্ডিল্যমব্রৱীদ্রাজা ততোঽহমূং ৱৰয়ামি তে ॥ 42.15 ॥
কন্যামিমাং চ পত্নী তে চেদদ্য ত্ৱং দদস্ৱ মে ।

মৌল্যে দদামি তে দ্ৰৱ্যমস্যাঃ শতসহস্ৰশঃ ॥ 42.16 ॥

শাণ্ডিল্য উৱাচ ॥
সৰ্ৱাঃ স্ত্ৰিয়ঃ কৈতৱবদ্ধমূলাস্তাসাং প্ৰিয়ো নাস্তি মনুষ্যলোকে ।
য়থেষ্টচেষ্টো ভৱ ভূমিপাল কিং মাং দৰিজং পৃচ্ছসি দুৰ্বলং চ ॥ 42.17 ॥
কামান্ধস্তু ততো ৰাজা কৰে জগ্ৰাহ তাং তদা ।
সা নিৰীক্ষ্যা হতং পাপং জ্বলন্তী তীব্ৰকোপতঃ ।
ৰজস্ৱলাঽহং মাং স্পৃষ্ট্ৱা চাণ্ডালস্ত্ৱং ভৱিষ্যসি ॥ 42.18 ॥
তাং দৃষ্ট্ৱা তাদৃশীং নগ্নাং ভয়াৰ্তাং প্ৰাণৱল্লভাম্ ।
চাণ্ডালস্তত্ ক্ষণাজ্জাতঃ সৰ্ৱভূতভয়াৱহঃ ॥ 42.19 ॥
হাহাকাৰং ততশ্চক্ৰুঃ সৰ্ৱে দেৱাঃ সমানুষাঃ ।
অশ্ৱমাৰুহ্য ৰাজাঽসাৱয়োধ্যামাৱিশত্ পুৰীম্ ॥ 42.20 ॥
দৃষ্ট্ৱা চাণ্ডালৰূপং তং ব্ৰাহ্মণাঃ পুৰৱাসিনঃ ।
ৰাজপুত্ৰা মহীপালস্যান্তঃপুৰনিৱাসিনঃ ॥ 42.21 ॥
বভূৱুৰ্ভয়ভীতাশ্চ গৰ্হয়ন্তো মহীপতিম্ ।
ৱশিষ্ঠং শৰণং প্ৰাপ্তঃ শোচিত্ৱা চাত্মনস্তনুম্ ॥ 42.22 ॥
ৰাজা ৱিষণ্ণৱদন উৱাচ স্ৱপুৰোহিতম্ ।
জগামাহং সমুদ্দেশং নৈমিষাৰণ্যৱাসিনম্ ॥ 42.23 ॥
শাণ্ডিল্যং চ নমস্কৃত্য সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ।
অব্ৰৱং দেহি ভাৰ্যাং স্ৱাং ৱিত্তেন বহুলেন মে ॥ 42.24 ॥
শাণ্ডিল্যস্য তু পত্ন্যা ৱৈ তয়া শপ্তোঽহমন্তিকে ।
শ্ৰুত্ৱা তস্য চৰিত্ৰং চ পাপস্য ভো নৰাধিপ ॥ 42.25 ॥
ৱশিষ্ঠোঽপ্যব্ৰৱীদ্ৱাক্যং চন্দ্ৰসেনং নৰাধিপম্ ।
শাণ্ডিল্যং গচ্ছ ৰাজেন্দ্ৰ তাপসং ঋতুগামিনম্ ॥ 42.26 ॥
সৌদামিনীমৃষেৰ্ভাৰ্যাং জ্বলন্তীমিৱ তেজসা ।
এৱমস্ত্ৱিতি চোক্ত্ৱা তং নমস্কৃত্য পুৰোধসম্ ॥ 42.27 ॥
স জগাম তমুদ্দেশং নৈমিষাৰণ্যৱাসিনম্ ।
শাণ্ডিল্যং তু নমস্কৃত্য সাষ্টাঙ্গং চ পুনঃ পুনঃ ॥ 42.28 ॥
অব্ৰৱীত্তং মুনিশ্ৰেষ্ঠং ভয়ত্ৰস্তো নৰাধিপঃ ।
ক্ষমস্ৱ মে মুনিশ্ৰেষ্ঠ ত্ৱদ্ভাৰ্যাং প্ৰতি কামিনঃ ॥ 42.29 ॥
ত্ৱং মাতা মে পিতা চাসি ৰঘুৱংশং সমুদ্ধৰ ।
ময়া ত্ৱপকৃতং তেঽদ্য তস্য প্ৰাপ্তং ফলং হি ৱৈ ॥ 42.30 ॥
উৱাচ ব্ৰাহ্মণঃ প্ৰীতো ভাৰ্যা চৈৱ পতিব্ৰতা ।

মার্কণ্ডেয়ঃ পিতা ৰাজন্ ছিষ্যোঽহং তস্য ধীমতঃ ॥ 42.31 ॥
ভার্যার্থমিহ সম্প্রাপ্তো নৈমিষাৰণ্যৱাসিনঃ ।
ত্ৱং তু গচ্ছ নৃপশ্রেষ্ঠ চণ্ডৱেগাসমাগমম্ ॥ 42.32 ॥
চণ্ডেশ্ৱৰং তমভ্যর্চ্য তত্র স্নাত্ৱা নৃপোত্তম ।
অৱাপ্স্যসি পৰং স্থানং মুক্তশ্চাস্মাচ্চ কিল্বিষাত্ ॥ 42.33 ॥
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা শাণ্ডিল্যস্য মহাত্মনঃ ।
শাণ্ডিল্যং চ নমস্কৃত্য তথা সৌদামিনীং নৃপঃ ॥ 42.34 ॥
স্ৱস্তি ৱোঽস্তু গমিষ্যামি চণ্ডৱেগাসমাগমম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা গতস্তত্র সমাগত্য ক্ষমাপতিঃ ॥ 42.35 ॥
চণ্ডেশ্ৱৰং সমভ্যর্চ্য তত্র স্নাত্ৱা ৱিধানতঃ ।
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢঃ স্তূয়মানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 42.36 ॥
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তস্তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
ক্ষণাচ্ছিৱপুৰং প্রাপ্তশ্চন্দ্রসেনো মহীপতিঃ ॥ 42.37 ॥
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে প্রাপ্তে আদিকল্পে কৃতে যুগে ।
ভূতানাং চ সহস্রাণি সংসিদ্ধিং তত্র চান্ৱয়ুঃ ॥ 42.38 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজংশ্চণ্ডৱেগাসমাগমম্ ।
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাপি ভ্রূণহত্যা প্রণশ্যতি ॥ 42.39 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চণ্ডৱেগামাহাত্ম্যৱর্ণনো নাম দ্ৱিচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়

অধ্যায় 43

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এৰণ্ডীনর্মদায়োগং ততো গচ্ছেদ্যুধিষ্ঠিৰ ।
তৃতীয়া চণ্ডৱেগা চ স্ৱর্গসোপানপদ্ধতিঃ ॥ 43.1 ॥
তত্র স্নাত্ৱা দিৱং যান্তি যে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ।
তিলোদকপ্রদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ॥ 43.2 ॥
অনেককালিকা তৃপ্তিঃ পিতৃণামুপজায়তে ।
অমাসোমসমায়োগে ৰাহুগ্রস্তে দিৱাকৰে ॥ 43.3 ॥
এৰণ্ডীসঙ্গমস্থানে পুণ্যসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
এৰণ্ডীশ্ৱৰলিঙ্গং তু সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ॥ 43.4 ॥
কুঙ্কুমেন সমালিপ্য গন্ধধূপৈঃ প্রপূজয়েত্ ।

দিৱ্যং ৱর্ষসহস্রং তু মোদতে শিৱসন্নিধৌ ॥ 43.5 ॥
দর্শনাত্তস্য লিঙ্গস্য গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
ভদ্রৰুদ্রেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 43.6 ॥
ভদ্রৰুদ্রৌ পুৰাকল্পে গন্ধৰ্ৱৌ ভ্রাতৰৌ তথা ।
তমভ্যৰ্চ্য ৱিধানেন গতৌ ৱৈদ্যাধৰং পুৰম্ ॥ 43.7 ॥
গায়ন্তি পিতৰো গাথাং তথৈৱ চ পিতামহাঃ ।
তিলোদকপ্রদানেন পিণ্ডপাতেন ভাৰত ॥ 43.8 ॥
ৱসেত্ মন্ৱন্তৰাণীহ ৰুদ্রলোকে চতুৰ্দশ ।
অস্ত্রেণ তু হতা যে ৱৈ দৈৱাত্ পাপমৃতা নৰাঃ ॥ 43.9 ॥
চতুৰ্দশ্যাং তু শ্রাদ্ধেন ৱৃষোত্সৰ্গেণ ভাৰত ।
ৱীৰলোকমৱাপ্যেৱ তত্র ক্রীডন্তি মানৱাঃ ॥ 43.10 ॥
তত্র যস্ত্যজতি প্রাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ।
তীৰ্থস্যাস্য প্রভাৱেণ স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 43.11 ॥
চতুৰ্যুগসহস্রাণি ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ।
আখ্যানং কথয়িষ্যামি যথাদৃষ্টং পুৰাঽনঘ ॥ 43.12 ॥
চাক্ষুষে চান্তৰে প্রাপ্তে আদিকল্পে কৃতে যুগে ।
নিমিৰ্নাম পুৰা ৰাজা চক্রৱৰ্তী ৱিশাম্পতে ॥ 43.13 ॥
পক্ষিযোনৌ চ সম্প্রাপ্তঃ কোপাদ্ৱৈ ব্রাহ্মণস্য চ ।
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদ্দৰ্শসোমসমাগমে ॥ 43.14 ॥
স্নাত্ৱা সন্ত্যজ্য তাং যোনিং ৰাজ্যং কৃত্ৱা দিৱং গতঃ ।

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কথং স ৰাজা সম্প্রাপ্তো মানুষীং চ তনুং পুনঃ ॥ 43.15 ॥
এতদাশ্চৰ্যভূতং মে কথয়স্ৱ মহামতে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সুকন্যাং নাম কন্যাং ৱৈ যযাচে চ্যৱনো নৃপম্ ॥ 43.16 ॥
ৰাজ্ঞী চন্দ্রৱতী নাম নিমেৰাসীত্ পতিৱ্রতা ।
সা পুত্রীং জনয়ামাস প্রাণেভ্যোঽপি গৰীয়সীম্ ॥ 43.17 ॥
একদা তু নৃপশ্রেষ্ঠঃ সুখাসীনো যদৃচ্ছয়া ।
আগতং চ্যৱনং দৃষ্ট্ৱা অৰ্ঘপাদ্যৈৰপূজয়ত্ ॥ 43.18 ॥
অদ্য মে সফলং জন্ম ত্ৱত্পাদাম্বুজদৰ্শনাত্ ।
অনুগ্রহমিমং মন্যে ভোজনং কৰ্তুমৰ্হসি ॥ 43.19 ॥

তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা প্ৰোৱাচ চ্যৱনো মুনিঃ ।
কন্যাং দদাসি চেত্ মহ্যং ভাৰ্যাৰ্থং ধৰ্মতত্পৰাম্ ॥ 43.20 ॥
তদা ভোক্ষ্যে মহীপাল নো চেত্ পাপমৱাপ্স্যসি ।

ৰাজোৱাচ ॥
একা মে দুহিতা ব্ৰহ্মন্ ৰাজ্ঞীং য়াচস্ৱ ৱৰ্ণিনীম্ ॥ 43.21 ॥
কন্যাদানে ন শক্তোঽহং সত্যমেতত্তৱোদিতম্ ।
ততঃ শ্ৰুত্ৱা ৱচো ৰাজ্ঞীং মুনিৰ্ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 43.22 ॥
কন্যাং দেহি চ মে ৰাজ্ঞি গৃহিণঃ পুত্ৰকাৰণাত্ ।
প্ৰহস্য চাব্ৰৱীদ্ৰাজ্ঞী ন তে য়োগ্যা দ্ৱিজোত্তম ॥ 43.23 ॥
অন্যদাচক্ষ্ৱ ব্ৰহ্মৰ্ষে তদ্দদামি ন সংশয়ঃ ।
ততঃ কোপাচ্ছশাপৈনাং পক্ষিয়োনিং তু গচ্ছসি ॥ 43.24 ॥
শাপং শ্ৰুত্ৱা ততো ৰাজ্ঞী শশাপাথ মহামুনিম্ ।
য়দি মে ৱিদ্যতে সত্যং ভৰ্তৃভক্তিশ্চ নিশ্চলা ॥ 43.25 ॥
শপ্তা নিৰপৰাধাহং নেত্ৰহীনো ভৱিষ্যসি ।
পৰস্পৰং চ তৌ শপ্তৌ নৰ্মদাতীৰমাগতৌ ॥ 43.26 ॥
চচাৰ চ্যৱনশ্চোগ্ৰমেৰণ্ডীসঙ্গমে তপঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু ৱল্মীকেন তু পূৰিতঃ ॥ 43.27 ॥
গিৰেৰ্ৱৈ পূৰ্ৱভাগে তু মধ্যাৰণ্যমিতি স্মৃতম্ ।
কদম্বৱৃক্ষমাসাদ্য ৱনে তস্মিংশ্চ দম্পতী ॥ 43.28 ॥
পুষ্পিতে ফলিতে ৰম্যে সঞ্জাতৌ পক্ষিৰূপিণৌ ।
অন্যেঽপি পক্ষিণস্তত্ৰ সমুদ্ভূতাঃ সহস্ৰশঃ ॥ 43.29 ॥
জাতিস্মৰা ৱ্যাহৰন্তো মানুষীং গিৰমুত্তমাম্ ।
সাৰঙ্গাঃ পক্ষিণস্তে তু সৰ্ৱদা হৃষ্টমানসাঃ ॥ 43.30 ॥
জ্যেষ্ঠে মাসে তু সম্প্ৰাপ্তে দাৱাগ্নিৰদহদ্ৱনম্ ।
প্ৰণষ্টাশ্চাণ্ডজাঃ সৰ্ৱে জ্ৱালামালাকুলীকৃতাঃ ॥ 43.31 ॥
কোটৰে তু সমালম্ব্য পুত্ৰৈঃ সহ য়থা সুখম্ ।
একদা গৰ্ভিণী জাতা পক্ষিণী তত্ৰ ভাৰত ॥ 43.32 ॥
ভৰ্তাৰং পক্ষিণী প্ৰাহ কিং ত্ৱং তিষ্ঠসি নিৰ্ভয়ম্ ।
গতাশ্চ পক্ষিণঃ সৰ্ৱে কিং ত্ৱং সংহাৰয়িষ্যসি ॥ 43.33 ॥
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা খেচৰো ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
ভাৰ্যাং ত্যক্ত্ৱা সুতাংশ্চৈৱ য়াম্যেকাকী কথং প্ৰিয়ে ॥ 43.34 ॥
ইতি লোকে ন ৱেদে চ দৃষ্টং কেনাপি কুত্ৰচিত্ ।

পাণিগ্ৰহেণ য়া ভাৰ্যা সুশীলা ধৰ্মচাৰিণী ॥ 43.35 ॥
ত্যক্ত্ৱা গচ্ছতি তাং মোহাদ্ভ্ৰূণঘ্নঃ স তু কীৰ্তিতঃ ।

পক্ষিণ্যুৱাচ ॥
আত্মানং ৰক্ষ জীৱেশ মূলভূতং কুলস্য তু ॥ 43.36 ॥
ভূয়োঽন্যাস্তে ভৱিষ্যন্তি ভাৰ্যাঃ শতসহস্ৰশঃ ।
জীৱমানে তু য়া পত্যাৱন্যং কাময়তে ৱৰম্ ॥ 43.37 ॥
সা পাপিষ্ঠা দুৰাচাৰা ৱিষ্ঠায়াং জায়তে কৃমিঃ ।
ৱিধৱা ভৰ্তৃহীনা য়াঽনুগতা ন স্ৱকং পতিম্ ॥ 43.38 ॥
জীৱেদ্ৱৰ্ষশতং য়াৱত্ সা পাপিষ্ঠা প্ৰকীৰ্তিতা ।
পত্যৌ জীৱতি য়া নাৰী ম্ৰিয়তে ভৰ্তুৰগ্ৰতঃ ॥ 43.39 ॥
ভৰ্তৃদত্তোদকশ্ৰাদ্ধৈঃ সা য়াতি পৰমাং গতিম্ ।
প্ৰসাদাদ্যস্য লভ্যেত পুত্ৰালঙ্কাৰকীৰ্তয়ঃ ॥ 43.40 ॥
কোঽন্যঃ প্ৰিয়তৰস্তস্মাদিহ লোকে পৰত্ৰ চ ।
স্ৱয়ং প্ৰাপ্তস্তু দাৱাগ্নিঃ শীঘ্ৰং গচ্ছ কথং সুতান্ ॥ 43.41 ॥
ত্যক্ত্ৱা গচ্ছামি জীৱেশ সংহাৰো ৱৰ্ততেঽধুনা ।
হস্তৌ পাদৌ ন ৱিদ্যেতে পাৱকো নৈৱ শাম্যতি ॥ 43.42 ॥
অশক্তা নীয়মানে তু পক্ষিণশ্চাণ্ডজীৱিনঃ ।
সুতাংস্ত্যক্ত্ৱা তু য়া মাতা ভয়াৰ্তা য়াতি গৰ্হিতা ॥ 43.43 ॥
সা সপ্তজন্মপৰ্যন্তং সৰ্পিণী জায়তে ধ্ৰুৱম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা তু তত্ৰৈৱ পুত্ৰাণাং চ পৰস্পৰম্ ॥ 43.44 ॥
সা সঙ্গৃহ্য প্ৰয়ত্নেন য়ুগ্মং য়ুগ্মং দম্পতী ।
সংস্থাপ্যৈৰণ্ডিকায়োগে ভৰ্তা ভাৰ্যামুৱাচ হ ॥ 43.45 ॥
দংষ্ট্ৰিভ্যশ্চ প্ৰয়ত্নেন ৰক্ষণীয়াঃ সুতা মম ।
গচ্ছামি চ সুতানন্যানানেতুং সাম্প্ৰতং প্ৰিয়ে ॥ 43.46 ॥
এৱমুক্ত্ৱা গতঃ পক্ষী কদম্বাশ্ৰিতমন্দিৰম্ ।
সোঽপশ্যত্তদা তত্ৰ মন্দিৰং ৱহ্নিসঙ্কুলম্ ॥ 43.47 ॥
স্নেহাত্ প্ৰৱিষ্টঃ পুত্ৰাৰ্থী জ্ৱালামালাৱৃতং গৃহম্ ।
তং দদাহ তদা ৱহ্নিঃ সসুতং স মহীৰুহম্ ॥ 43.48 ॥
দগ্ধস্তু ৱহ্নিনা তেন ৱহ্নিপুঞ্জ ইৱাভৱত্ ।
ভস্মীভূতে ৱনে তস্মিন্ প্ৰাৱট্ কালঃ সমাগতঃ ॥ 43.49 ॥
এৰণ্ড্যন্তৰ্জলে তত্ৰ সৰ্ৱং তত্প্লাৱিতং নৃপ ।
অমাসোমসমায়োগে পক্ষিণস্তস্য চাস্থি ৱৈ ॥ 43.50 ॥

এৰণ্ড্যাঃ সঙ্গমে প্ৰাপ্তং দৈৱাদ্ৱৈ নৃপসত্তম ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহস্তু দিৱ্যয়ানং সমাশ্ৰিতঃ ॥ 43.51 ॥
ধ্ৰিয়মাণাতপত্ৰস্তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
দিৱ্যৱস্ত্ৰপৰীধানো দিৱ্যালঙ্কাৰভূষিতঃ ॥ 43.52 ॥
উপৰিৱ্যাহৰন্ ভাৰ্যাং স জগামাত্মনঃ পুৰীম্ ।
আগচ্ছ সুভগে শীঘ্ৰং ভাৰ্যা ত্ৱং মে ভৱিষ্যসি ॥ 43.53 ॥
সিদ্ধৱিদ্যাধৰৈৰ্যক্ষৈঃ সাধুৱাদেন পূজিতঃ ।
পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাতোচ্চৈৰ্দেৱৰাজোপকল্পিতা ॥ 43.54 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ পত্নীং ভূয়োঽপি চাব্ৰৱীত্ ।
কন্যাৰ্থং ত্ৱং সুশপ্তাসি চ্যৱনেন মহাত্মনা ॥ 43.55 ॥
মুঞ্চাত্মানমৱাপ্য ত্ৱং ভৱনং ধৰ্মচাৰিণাম্ ।
স্মাৰিতাকাশৱচসা নৃপেণৈৱং পুৰং গতা ॥ 43.56 ॥
সুতান্ প্ৰগৃহ্য চাগত্য ভৰ্তাৰমিদমব্ৰৱীত্ ।
য়া গতিৰ্মম ভৰ্তুঃ স্যাত্ সা মে নিত্যং ভৱিষ্যতি ॥ 43.57 ॥
উৱাচ ৱচনং ভৰ্তা শীঘ্ৰং ৱিশ হুতাশনম্ ।
অমাসোমসমায়োগে এৰণ্ডীতীৰ্থসঙ্গমে ॥ 43.58 ॥
তত্ৰ য়ত্ পতিতং চাস্থি পাপাত্তৱাং তাৰয়িষ্যতি ।
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা পক্ষিণী সত্ৱৰং তদা ॥ 43.59 ॥
আহৃত্য তৃণকাষ্ঠানি সম্প্ৰদীপ্য হুতাশনম্ ।
ততো য়ানং সমাৰূঢা ভৰ্তুঃ সা চ সুতৈঃ সহ ॥ 43.60 ॥
উমামহেশ্ৱৰং য়দ্ৱচ্ছ্ৰীপতিং চ য়থা ৰমা ।
তদ্ৱচ্চাৱাপ ভৰ্তাৰং তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 43.61 ॥
এৱং য়ানং সমাৰুহ্য সভাৰ্যস্তু তদা নৃপঃ ।
চন্দ্ৰসেনো দেৱসেনো য়জ্ঞসেনস্তথাপৰঃ ॥ 43.62 ॥
ত্ৰিভিঃ পুত্ৰৈঃ পৰিৱৃতো ধৰ্মৱৃত্তিপৰায়ণঃ ।
ৱিৱেশ নগৰীং ৰম্যাময়োধ্যাং দেৱনিৰ্মিতাম্ ॥ 43.63 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তঃ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ।
ৰাজ্যং কৃত্ৱা ৱৰ্ষলক্ষং ততঃ প্ৰাপ্তঃ শিৱালয়ম্ ॥ 43.64 ॥
এৰণ্ডীশ্ৱৰমভ্যৰ্চ্য এৰণ্ড্যাঃ সঙ্গমে নৃপ ।
পঞ্চাশীতিসহস্ৰাণি ক্ষত্ৰিয়াণাং মহাত্মনাম্ ॥ 43.65 ॥
গতানি তত্ৰ ৰাজেন্দ্ৰ সত্যং ৱৈ শাম্ভৱং পুৰম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নাখ্যানং ৱৈ পুৰাতনম্ ॥ 43.66 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদ্ৱাঽপি গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 43.67 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে এৰণ্ডীসঙ্গমমহিমানুৱৰ্ণনো নাম ত্ৰিচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 44

য়ুধিষ্ঠিৰৌৱাচ ॥
সুকন্যাৰ্থে মুনিঃ শপ্তশ্চন্দ্ৰৱত্যা মহামুনে ।
ৱল্মীকাচ্চ কথং মুক্তশ্চ্যৱনঃ কামমোহিতঃ ॥ 44.1 ॥
পৰলোকং কথং প্ৰাপ্তো ব্ৰাহ্মণো ব্ৰহ্মৱিত্তমঃ ।
কথয়স্ৱ মহাবাহো পৰং কৌতূহলং হি মে ॥ 44.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ত্ৱং ৰাজশাৰ্দূল কথ্যমানং নিবোধ মে ।
নিমিঃ পুত্ৰং চ ৰাজ্যে ৱৈ সূৰ্যসেনং নিৱেশ্য চ ॥ 44.3 ॥
আদিদেশাথ মতিমাঞ্ জ্যেষ্ঠা ৱৈ ভগিনী তথা ।
চ্যৱনায় প্ৰদাতৱ্যা ব্ৰাহ্মণায় ন সংশয়ঃ ॥ 44.4 ॥
এৰণ্ড্যাঃ সঙ্গমে চেষ্ট্ৱা হয়মেধং মখোত্তমম্ ।
সৰ্ৱয়জ্ঞকৃতং পুণ্যং ব্ৰাহ্মণায় প্ৰদাস্যসি ॥ 44.5 ॥
উক্ত্ৱৈৱং সূৰ্যসেনং তু স গতঃ শিৱমন্দিৰে ।
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা সূৰ্যসেনঃ প্ৰতাপৱান্ ॥ 44.6 ॥
এৱং সঞ্চিন্ত্য মনসা সৰ্ৱসম্ভাৰসংৱৃতঃ ।
স জগাম সুৰৈঃ সাৰ্ধং কন্যামাদায় ভূপতিঃ ॥ 44.7 ॥
মণ্ডপাংশ্চৈৱ য়ূপাংশ্চ পঞ্চয়োজনৱিস্তৰান্ ।
স চকাৰ ততো ৰাজা পিতুৰাজ্ঞামনুস্মৰন্ ॥ 44.8 ॥
য়জ্ঞস্তেন সমাৰব্ধঃ সমাপ্তৱৰদক্ষিণঃ ।
ৰমমাণা সুকন্যা চ কন্যাভিৰ্নৃপতিস্ৱসা ॥ 44.9 ॥
শ্ৰুত্ৱা শব্দং চ ৱল্মীকে কৰ্তুং ক্ৰীডাং সমায়য়ৌ ।
তত্ৰাপশ্যত্ মানুষং সা চক্ষুৰ্হীনমধোমুখম্ ॥ 44.10 ॥
দৃষ্ট্ৱা সা কণ্টকেনৈৱ ৱিৱ্যাধ চ গৃহং গতা ।
হাহাকাৰো মহানাসীত্ কিমেতদিতি ভাৰত ॥ 44.11 ॥
দুৰ্মনাঃ সূৰ্যসেনস্তু ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ সত্ৱৰম্ ।

আজুহাৰ ততো দেৱাৱশ্ৱিনৌ পাকশাসনম্ ॥ 44.12 ॥
য়জ্ঞং নিৰ্ৱৰ্তয়ামাস য়থাৱদ্ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ।
নিৰ্ৱৰ্ত্য চ ততো য়জ্ঞং ৰাজা পৰমধাৰ্মিকঃ ॥ 44.13 ॥
দেৱানভ্যৰ্চয়ামাস চ্যৱনায় মহাত্মনে ।
দিৱ্যং চক্ষুৰ্দধৱং হি ৱপুঃ কান্তং নৱং ৱয়ঃ ॥ 44.14 ॥
এৱমভ্যৰ্থিতৈৰ্দেৱৈৰ্দত্তং চক্ষুৰ্য়ুধিষ্ঠিৰ ।
ৰূপয়ৌ ৱনসম্পন্নং কামদেৱসমং ৱপুঃ ॥ 44.15 ॥
ততঃ প্ৰসাদয়িত্ৱাঽসৌ চ্যৱনং ৱাক্যমব্ৰৱীত্ ।
তত্ক্ষমস্ৱ মহাভাগ য়ত্কৃতং তে সুকন্যয়া ॥ 44.16 ॥
গৃহাণ পাণিমস্যাস্ত্ৱং মুনে কোপং পৰিত্যজ ।
এৱমভ্যৰ্থিতো ৰাজ্ঞা মুনিৰোমিত্যুৱাচ হ ॥ 44.17 ॥
ততশ্চাৱভৃথে য়ুগ্মং চণ্ডৱেগাসমাগমে ।
সংস্থাপ্য ৱিধিৱদ্ৰাজা তস্মৈ দত্ত্ৱা ক্ৰতোঃ ফলম্ ॥ 44.18 ॥
চকাৰ পাণিগ্ৰহণং সুকন্যায়া মনোহৰম্ ।
দিৱ্যৰূপধৰৌ তৌ তু লক্ষ্মীনাৰায়ণাৱিৱ ॥ 44.19 ॥
সঞ্জাতৌ দম্পতী তত্ৰ হৰ্ষেণোত্ফুল্ললোচনৌ ।
দত্ত্ৱা কন্যাং মুনেস্তত্ৰ সূৰ্যসেনঃ পুৰং য়য়ৌ ॥ 44.20 ॥
বুভুজে ৱিৱিধান্ ভোগান্ ছক্ৰতুল্যপৰাক্ৰমঃ ।
সূৰ্যসেনং সুকন্যাং চ চ্যৱনং শক্ৰমশ্ৱিনৌ ॥ 44.21 ॥
ভোজনান্তে স্মৰেদ্যস্তু চক্ষুস্তস্য ন হীয়তে ।
এতত্তে কথিতং ৰাজংশ্চণ্ডৱেগুকসঙ্গমম্ ॥ 44.22 ॥
তত্ৰ স্নাতো দিৱং য়াতি ন পুনৰ্গৰ্ভমাৱিশেত্ ।
য়জেত ৱাশ্ৱমেধেন নীলং ৱা ৱৃষমুত্সৃজেত্ ॥ 44.23 ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি য়থা দৃষ্টং য়থাশ্ৰুতম্ ।
বভ্ৰাম সৰ্ৱতীৰ্থানি দুৰ্ৱাসাশ্চোগ্ৰতাপসঃ ॥ 44.24 ॥
পিতৃতীৰ্থং সমাগম্য পিতৃণাং হিতকাম্যয়া ।
তত্ৰ স্নাত্ৱাৰ্চয়িত্ৱা চ শূলপাণিং পিতামহম্ ॥ 44.25 ॥
জলাঞ্জলিং কুশতিলাং পিতৃপিণ্ডমৱাসৃজত্ ।
দত্ত্ৱা পিণ্ডং মুনীন্ প্ৰাহ পৰং ৱিস্ময়মাগতঃ ॥ 44.26 ॥
কৱে গৃহ্নন্তি পিতৰঃ পিণ্ডানীহ ময়া শ্ৰুতম্ ।
তদদ্য ভো ন পশ্যামি তীৰ্থয়াত্ৰা নিৰৰ্থিকা ॥ 44.27 ॥
তমুগ্ৰতাপসং জ্ঞাত্ৱা প্ৰোচুস্তে মুনয়স্তদা ।
কৱে গৃহ্নন্তি পিতৰঃ পিণ্ডং দৰ্শে প্ৰকল্পিতম্ ॥ 44.28 ॥

সত্যমেতন্ মুনিশ্রেষ্ঠ নান্যথা ৱেদভাষিতম্ ।
তদ্দর্শং চ প্রতীক্ষ ত্ৱং তীর্থান্তৰদিদৃক্ষয়া ॥ 44.29 ॥
চুকোপ ৱৈ তদা ৱিপ্র ঋষিশ্চৈৱাব্রৱীদ্ৱচঃ ।
অত্র নো পাতয়ে পিণ্ডং স্নানং দানং কৰোমি ন ॥ 44.30 ॥
দুর্ৱাসাস্তু ততঃ প্রাহ এৰণ্ডং মুনিপুঙ্গৱম্ ।
কৰে কমণ্ডলুং কৃত্ৱা জলপূর্ণং মহামুনিম্ ॥ 44.31 ॥
শৰীৰং ক্লিশ্যসে কস্মাত্তৱাত্র নিষ্ফলং তপঃ ।
ওঙ্কাৰং কল্পগাং গচ্ছ গৃহীত্ৱৈকং কমণ্ডলুম্ ॥ 44.32 ॥
একঃ পিতামহঃ পূজ্যো গয়ায়াং প্রভুৰৱ্যয়ঃ ।
উক্ত্ৱৈৱমৃষিভিঃ সার্ধং গিৰিং ত্ৱমৰকণ্টকম্ ॥ 44.33 ॥
আজগাম মহাতেজা গত্ৱা তত্র চ ভাৰত ।
ওঙ্কাৰস্যার্চনং কৃত্ৱা স্তোত্রমেতদুদাহৰত্ ॥ 44.34 ॥
নমঃ কালায় দেৱায় ত্রিদেৱায় ত্রিমূর্তয়ে ।
অৱ্যক্তাৱ্যক্তৰূপায় অনন্তানন্তগামিনে ॥ 44.35 ॥
ঋগ্যজুঃ সামৰূপায় সর্ৱজ্ঞায় নমোঽস্তু তে ।
ভৱোদ্ভৱ জগন্নাথ উমাকান্ত নমোঽস্তু তে ॥ 44.36 ॥
অসুৰঘ্নায় দেৱায় ত্রিপুৰঘ্নায় তে নমঃ ।
সদ্যোজাতস্তথা ঘোৰঃ পুৰুষেশায় তে নমঃ ॥ 44.37 ॥
জয়কালাগ্নিৰুদ্রায় সংৱর্তায় নমো নমঃ ।
হৃষীকেশ্ৱৰৰুদ্রায় পুৰুষেশায় তে নমঃ ॥ 44.38 ॥
নমঃ শম্ভৱায় ময়োভৱায় শঙ্কৰায় নমোঽস্তু তে ।
ব্রহ্মৱিষ্ণ্ৱিন্দ্রৱৰদ ত্রিনেত্রায় নমোঽস্তু তে ॥ 44.39 ॥
শ্রীকণ্ঠনীলকণ্ঠায় নমঃ সোমার্ধধাৰিণে ।
কপালমালিনে তুভ্যং নমঃ খট্ৱাঙ্গধাৰিণে ॥ 44.40 ॥
নমঃ ত্রিশূলহস্তায় নাগাভৰণভূষিণে ।
নমঃ পিনাকিনে তুভ্যং মহানাথ নমোঽস্তু তে ॥ 44.41 ॥
শর্ৱায় সর্ৱৰূপায় চৰাচৰ নমোঽস্তু তে ।
জিহ্ৱাচাপল্যভাৱেন খেদিতোঽসি ময়া প্রভো ॥ 44.42 ॥
ক্ষমস্ৱ মে সুৰেশান ইহ লোকে পৰত্র চ ।
ত্ৱত্সমো নাস্তি দেৱেশ কশ্চিদন্য উমাপতে ॥ 44.43 ॥
শ্রুত্ৱা স্তোত্রমিদং দিৱ্যং শিৱ ওঙ্কাৰৰূপধৃক্ ।
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ ইতি ৱাক্যমুৱাচ হ ॥ 44.44 ॥

দুর্ৱাসা উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ য়দি দেয়ো ৱৰো মম ।
পিতৃতীর্থসমং তীর্থমেতদস্তুৱিতি দেহি মে ॥ 44.45 ॥

ওঙ্কাৰ উৱাচ ॥
এতত্ সর্ৱং ভৱত্ৱদ্য মত্প্রসাদাত্তপোধন ।
অসাধ্যমপি সাধ্যং তে ত্রৈলোক্যে সচৰাচৰে ॥ 44.46 ॥
এৱং লব্ধ্ৱা ৱৰং ৱিপ্রো গিৰেৰ্ৱৈ পূর্ৱভাগতঃ ।
উৱাস মুনিভিঃ সার্ধং দুর্ৱাসা উগ্র তাপসঃ ॥ 44.47 ॥
অত্রান্তৰে নৃপশ্রেষ্ঠ ব্রহ্মাণং প্রাহ নাৰদঃ ।
পিতৃতীর্থং গয়া নষ্টা দুর্ৱাসসঃ কোপতস্ততঃ ॥ 44.48 ॥
আস্তে স নর্মদাতীৰে ওঙ্কাৰেঽমৰকণ্টকে ।
নাৰদস্য ৱচঃ শ্রুত্ৱা ব্রহ্মা লোকানুকম্পয়া ॥ 44.49 ॥
হংসয়ানং সমাৰূঢো দেৱৈঃ সহ নৃপোত্তম ।
আজগামাশ্রমং তত্র দুর্ৱাসা য়ত্র সংস্থিতঃ ॥ 44.50 ॥
দৃষ্ট্ৱা পিতামহং দেৱমেৰণ্ডো মুনিপুঙ্গৱঃ ।
কমণ্ডলুং সমাদায় পাদমূলে তু ব্রহ্মণঃ ॥ 44.51 ॥
ৱিনিক্ষিপ্য য়থা ন্যায়মর্ঘং দত্ত্ৱা চ তস্থিৱান্ ।
কমণ্ডলুজলোদ্ভূতঃ প্রৱাহো নর্মদাং গতঃ ॥ 44.52 ॥
ততঃ সম্পূজ্য ৱিধিৱদ্দুর্ৱাসাস্তং পিতামহম্ ।

ব্রহ্মোৱাচ ॥
উদ্ভৱেদ্যদি তে তীর্থমমাসোমসমাগমে ॥ 44.53 ॥
ইদানীং পিতৃতীর্থং তু জনৈর্নেহোপদৃশ্যতে ।
অনিৱর্ত্যস্তু শাপস্তে তত্পূর্ণং কুৰু সাম্প্রতম্ ॥ 44.54 ॥

দুর্ৱাসা উৱাচ ॥
ময়া নিৱর্তিতঃ শাপো ৱচনাত্তে পিতামহ ।
পিতৃণাং দর্শনং তত্র গয়াপিতৃৱিসর্জিনী ॥ 44.55 ॥
ভৱিষ্যতি প্রসাদাত্তে তস্মিংস্তীর্থে পিতামহ ।
এৱমস্তুৱিতি তং চোক্ত্ৱা দিৱং ব্রহ্মা য়য়ৌ নৃপ ॥ 44.56 ॥
নমস্কৃত্য মহেশানং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
হর্ষেণ মহতাৱিষ্টঃ পূজ্যমানো দ্ৱিজোত্তমৈঃ ॥ 44.57 ॥

দুৰ্ৱাসাস্তু মুনিশ্ৰেষ্ঠস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ।
তেন পুণ্যতমং লোকে তত্ৰৈৰণ্ডী সমাগতা ॥ 44.58 ॥
এৰণ্ডীশ্ৱৰলিঙ্গং তু সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
পুণ্যকৰ্মানুপশ্যেদমাসোমসমাগমে ॥ 44.59 ॥
দৃষ্ট্ৱা তত্পৰমং লিঙ্গং য়মলোকং ন পশ্যতি ।
এতত্তু কথিতং ৰাজন্ ময়া ত্ৱাং প্ৰতি ভাৰত ॥ 44.60 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য গচ্ছেত্ মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ॥ 44.61 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দুৰ্ৱাসশ্চৰিত্ৰে এৰণ্ডীতীৰ্থৱৰ্ণনো নাম চতুশ্চত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ

অধ্যায় 45

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্ মহাভাগ ৰেৱাশল্যাৱিশল্যয়োঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়াতি ফলং য়জ্ঞেশ্ৱৰাজ্ঞয়া ॥ 45.1 ॥
তত্ৰ য়জ্ঞেশ্ৱৰাং লিঙ্গং ধূপেশ্ৱৰমনুত্তমম্ ।
সিদ্ধিদং মোক্ষদং ৱিদ্ধি ন তে পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 45.2 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন চান্নদানেন ভাৰত ।
পিতৰস্তৃপ্তিমায়ান্তি য়াৱচ্চন্দ্ৰাৰ্কতাৰকম্ ॥ 45.3 ॥
পৌৰ্ণমাস্যাং তু সোমে ৱৈ ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্ৰমে ।
দানং য়ত্ ক্ৰিয়তে তত্ৰ তস্য পুণ্যফলং শৃণু ॥ 45.4 ॥
ভৰতেন কৃতস্তত্ৰ হয়মেধঃ পুৰা য়থা ।
তত্তেঽহং কথয়িষ্যামি শৃণু কৌন্তেয় সাম্প্ৰতম্ ॥ 45.5 ॥
ভৰতো নাম ৰাজাসীত্ সূৰ্যৱংশে ৱিশাম্পতে ।
প্ৰশশাস মহাৰাজ কৃত্স্নং ৱৈ স মহীতলম্ ॥ 45.6 ॥
য়াৱত্তৃণং ৱিজানীয়া য়াৱত্কীৰ্তিশ্চ ভাস্কৰঃ ।
তাৱদ্ৱৈ ভৰতক্ষেত্ৰং সশৈলৱনকাননম্ ॥ 45.7 ॥
একদা স নৃপশ্ৰেষ্ঠো য়জ্ঞকৰ্মপৰায়ণঃ ।
ভৃগোৰ্দক্ষিণভাগে তু কুণ্ডমণ্ডপমণ্ডিতাম্ ॥ 45.8 ॥
দশয়োজনৱিস্তীৰ্ণাং য়জ্ঞভূমিং চকাৰ হ ।
গৱাং হি দশলক্ষাণি সৱত্সানাং পয়োমুচাম্ ॥ 45.9 ॥

লক্ষমেকং হয়ানাং চ দন্তিনামযুতং তথা ।
মণিমাণিক্যৰত্নানি ৰাসাংসি ৰিৰিধানি চ ॥ 45.10 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় সৰ্ৱসম্ভাৰসংৱৃতঃ ।
ৱেদধ্ৱনিনিনাদেন দিৱং ভূমিং চ সংস্পৃশন্ ॥ 45.11 ॥
হোমেন দেৱতাস্তৃপ্তাঃ সপ্তলোকনিৱাসিনঃ ।
এৱং প্ৰৱৰ্তিতে য়জ্ঞে ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ॥ 45.12 ॥
য়জ্ঞৱিধ্ৱংসনাৰ্থং তু ৰাক্ষসা ৰৌদ্ৰৰূপিণঃ ।
মাল্যৱাংশ্চ সুমালী চ সুকেশী শঙ্খদূষণৌ ॥ 45.13 ॥
ৰাক্ষসানা সহস্ৰাণি সমায়াতাস্ত সত্ৱৰম্ ।
ভগ্নানি য়জ্ঞৱস্তূনি ত্ৰিষু লোকেষু দাৰুণৈঃ ॥ 45.14 ॥
প্ৰণষ্টা দেৱতাঃ সৰ্ৱা ঋত্ৱিজশ্চ নিপাতিতাঃ ।
এৱং ৱিনাশিতে য়জ্ঞে ৰক্ষোভিশ্চ ততোঽনঘ ॥ 45.15 ॥
কোপাজ্জজ্ৱাল ৰাজাপি হুতাশন ইৱাহুতঃ ।
জঘান ৰাক্ষসান্ সৰ্ৱান্ গিৰীন্ ৱজ্ৰধৰো য়থা ॥ 45.16 ॥
প্ৰণষ্টান্ ভয়মীতাংশ্চ পতিতান্ ধৰণীতলে ।
ৰাক্ষসৈৰ্নিহতান্ দৃষ্ট্ৱা ব্ৰাহ্মণানৃত্ৱিজস্তথা ॥ 45.17 ॥
শোকাৱিষ্টস্ততঃ প্ৰাহ ভৰতো দেৱমন্ত্ৰিণম্ ।
গুৰুস্ত্ৱং সৰ্ৱদেৱানাং ত্ৰিকালজ্ঞস্ত্ৰিৱেদৱিত্ ॥ 45.18 ॥
ব্ৰহ্মহত্যাদিকং পাপং মমাৰ্থে দেৱকণ্টকৈঃ ।
প্ৰায়শ্চিত্তং ময়া কাৰ্যং কিং তৱং ব্ৰূহি বৃহস্পতে ॥ 45.19 ॥

বৃহস্পতিৰুৱাচ ॥
ৱিদ্যাং সঞ্জীৱনীং তেঽহং দদামি নৃপসত্তম ।
জীৱিতা ব্ৰাহ্মণা দেৱাঃ শশংসুৰ্দেৱমন্ত্ৰিণম্ ॥ 45.20 ॥
ততো নিৱৰ্তিতো য়জ্ঞঃ সমগ্ৰৱৰদক্ষিণঃ ।
য়ূপমূলসমুদ্ভূতা শল্যা চৈৱ ৱিশল্যকা ॥ 45.21 ॥
প্ৰৱিৱেশ মহাৰাজ নৰ্মদাং লোকপাৱনীম্ ।
ততো দেৱাঃ সমাৰুহ্য স্ৱং স্ৱং য়ানং দিৱং য়য়ুঃ ॥ 45.22 ॥
ভৰতোঽপি দ্ৱিজৈঃ সাৰ্ধং প্ৰৱিৱেশ পুৰীং ততঃ ।
তেন শল্যা ৱিশল্যা চ ৱিখ্যাতা ভুৱনত্ৰয়ে ॥ 45.23 ॥
ভৰতেশ্ৱৰলিঙ্গং চ ব্ৰহ্ময়োন্যাং সমাস্থিতম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্যথাদৃষ্টং য়থাশ্ৰুতম্ ॥ 45.24 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য ন ৱিশেদ্যোনিসঙ্কটে ॥ 45.25 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শল্যাৱিশল্যামাহাত্ম্যানুৱৰ্ণনো নাম পঞ্চচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 46

ভৃগুং পতন্তি য়ে শূৰাঃ কাং গতিং প্ৰাপ্নুৱন্তি তে ।
শ্ৰোতুমিচ্ছাম্যহং ত্ৱত্তঃ তত্ কথয়স্ৱ মহামুনে ॥ 46.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অনাশকেন ভো ৰাজন্ ভৃগুগোগ্ৰহসঙ্গৰৈঃ ।
প্ৰাণাংস্ত্যজন্তি য়ে শূৰা গতিং তেষাং নিবোধ মে ॥ 46.2 ॥
পৃথক্ পৃথঙ্ নিৱাসাংশ্চ তেষাং কৰ্মাণি ভাৰত ।
চতুৰ্ৱিংশতিকোট্যস্তু সপ্তৱিংশতিৰেৱ চ ॥ 46.3 ॥
উময়া তু পুৰা জ্ঞপ্তা মধ্যমোত্তমকন্যকাঃ ।
অনেন ৱিধিনা য়ে তু প্ৰাণাংস্ত্যক্ষ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 46.4 ॥
তাংশ্চ ভুঙ্ধ্ৱং ময়া দত্তা য়ুষ্মাকং সুপ্ৰসাদতঃ ।
অমৰেশে প্ৰমৃতাশ্চ ভ্ৰংশিতুং য়ে পতন্তি তে ॥ 46.5 ॥
ভৃগূন্ দৃষ্ট্ৱা নৃপশ্ৰেষ্ঠ মুচ্যন্তে ব্ৰহ্মহত্যয়া ।
চতুৰশীতিভৃগৱো জম্বূদ্ৱীপে প্ৰকীৰ্তিতাঃ ॥ 46.6 ॥
তথাঽন্যে সপ্তনিৰ্দিষ্টাঃ স্ৱৰ্গসোপানমুত্তমম্ ।
ভৈৰৱস্তু ভৃগুশ্ৰেষ্ঠো জ্ঞেয়স্ত্ৱমৰকণ্টকে ॥ 46.7 ॥
শূদ্ৰাশ্চ ক্ষত্ৰিয়া ৱৈশ্যা অন্ত্যজাশ্চাধমাস্তথা ।
এতে ত্যজন্তি প্ৰাণান্ ৱৈ ৱৰ্জয়িত্ৱা দ্ৱিজং নৃপ ॥ 46.8 ॥
পতিতো ব্ৰাহ্মণস্তত্ৰ ব্ৰহ্মহা চাত্মহা ভৱেত্ ॥ 46.9 ॥
দ্ৱাৱিংশতিসহস্ৰাণি ৰাহুসোমসমাগমে ।
ৱৰ্ষাণাং জায়তে ৰাজন্ ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ॥ 46.10 ॥
গ্ৰস্তে তু ৰাহুণা সূৰ্যে দ্ৱিগুণং ফলমশ্নুতে ।
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি জলপূৰানলাহতঃ ॥ 46.11 ॥
ম্ৰিয়তে য়ো ভৃগুং প্ৰাপ্য স ৱিদ্যাধৰৰাড্ভৱেত্ ।
ভৃগুৰ্ভৈৰৱৰূপেণ ৱিন্ধ্যকৈলাসসন্নিভঃ ॥ 46.12 ॥
গৰ্হয়ন্তি ভৃগুং য়ে তু তে লিঙ্গব্ৰহ্মভেদিনঃ ।

ভৈৰৱঃ ক্ষমতে তেষাং নেতি স্কন্দেন কীর্তিতম্ ॥ 46.13 ॥
মন্যাসাচ্চ চ্যুতো ৱিপ্রো মাতৃহা পিতৃহা তথা ।
স্ৱসৃগঃ স্ৱস্নুষাগশ্চ তথা স্ৱজ্ঞাতিগস্তথা ॥ 46.14 ॥
এতেষাং পতনং শস্তং কৰীষাগ্নৌ প্রসাধনম্ ।
মুচ্যতে তেন পাপেন শিৱলোকং সগচ্ছতি ॥ 46.15 ॥
হৰিশ্চন্দ্রপুৰে চন্দ্রে শ্রীশৈলে ত্রিপুৰান্তিকে ।
ত্রৈয়ম্বকে ধৌতপাপে ৱাৰাহে ৱিন্ধ্যপর্ৱতে ॥ 46.16 ॥
কাৱের্যাস্তু তথা কুণ্ডে পতনাত্ স্ৱর্গমাপ্নুয়াত্ ।
ভৃগোর্দক্ষিণভাগে তু লিঙ্গং ৱৈ চপলেশ্ৱৰম্ ॥ 46.17 ॥
ক্ষেত্রসংৰক্ষণায়েহ ৱিখ্যাতং পাপনাশনম্ ।
ধনুঃ ষষ্ট্যাং ততঃ ক্ষেত্রং ৱিজ্ঞেয়ং চাপলেশ্ৱৰম্ ॥ 46.18 ॥
আৰোহতি গিৰিং য়স্তু তমদৃষ্ট্ৱা তু মানৱঃ ।
তস্য পুণ্যফলং সর্ৱং স গৃহ্ণাতি ন সংশয়ঃ ॥ 46.19 ॥
আলেখ্য চ পটে সূর্যং পতাকাদণ্ডমণ্ডিতম্ ।
ৱলয়ং চ কৰে কৃত্ৱা ৱীজ্যমানস্তু চামৰৈঃ ॥ 46.20 ॥
ৱীৰস্তু পতিতুং গচ্ছেদাৰোহেদ্ভৃগুপর্ৱতম্ ।
পদে পদে য়জ্ঞফলং তস্য স্যাচ্ছঙ্কৰোঽব্রৱীত্ ॥ 46.21 ॥
প্রতীক্ষন্তে সর্ৱকালেঽপ্সৰসঃ কামমোহিতাঃ ।
দিৱ্যং য়ানং সমাৰূঢা দিৱ্যা ভৰণভূষিতাঃ ॥ 46.22 ॥
ৱীৰস্তু পতিতস্তত্র স্ৱং চ ত্যক্ত্ৱা কলেৱৰম্ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহস্তু শক্রতুল্যপৰাক্রমঃ ॥ 46.23 ॥
কামদং য়ানমাৰুহ্য ৱিৱাদেন পৰস্পৰম্ ।
গচ্ছেচ্ছিৱপুৰং সার্ধমপ্সৰোভিঃ সমন্ৱিতঃ ॥ 46.24 ॥
ক্লীবস্য সত্ত্ৱহীনস্য উত্তীর্ণস্য ভৃগোঃ পুনঃ ।
পদে পদে ব্রহ্মহত্যা ভৱেত্তস্য ন সশয়ঃ ॥ 46.25 ॥
ন চিৰায়ুর্ভৱেত্ মর্ত্যঃ কস্মাত্ মৃত্যোর্বিভেত্যসৌ ।
ন কোঽপি ৰক্ষিতুং শক্তঃ কালমৃত্যুৱশং গতম্ ॥ 46.26 ॥
স পাপিষ্ঠো দুৰাচাৰশ্চাণ্ডালো লোকগর্হিতঃ ।
সন্যাসাদিকমাৰুহ্য চ্যৱতে য়স্তু মানৱঃ ॥ 46.27 ॥
সন্যাসাত্ প্রচ্যুতং ৱিপ্রং দৃষ্ট্ৱা স্নানার্কৱীক্ষণম্ ।
কুর্যাত্ সর্ৱপ্রয়তেন স্পর্শাচ্চান্দ্রায়ণং স্মৃতম্ ॥ 46.28 ॥
ঋতানৃতং ন ৱক্তৱ্যং তেন সার্ধং কদাচন ।
স্থাতৱ্যং চৈৱ মৌনেন নো চেত্ পাপমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 46.29 ॥

নিশ্চিতে মৰণে প্ৰাপ্তে কথং মৃত্যুৰুপেক্ষতে ।
জৰামৃত্যুশ্চ ৰোগাশ্চ সংসাৰোদধি সম্প্লৱে ॥ 46.30 ॥
এৱং জ্ঞাত্ৱা নৃপশ্ৰেষ্ঠ হ্যাৰোহেদ্ভৃগুপৰ্ৱতম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ ভৃগোৰ্মাহাত্ম্যমুত্তমম্ ॥ 46.31 ॥
ন ব্ৰূয়াদ্দুষ্টবুদ্ধীনাং কলৌ পাখণ্ডকৰ্মণাম্ ।
দিগম্বৰশ্ৱেতপটবৌদ্ধাদীনাং ৱিশেষতঃ ॥ 46.32 ॥
অসম্ভাষ্যা দুৰাচাৰাঃ পুৰাণস্মৃতিনিন্দকাঃ ।
ন তৈঃ সহ প্ৰকৰ্তৱ্যঃ সংৱাদো হি কদাচন ॥ 46.33 ॥
প্ৰত্যেকং সৰ্ৱদেৱানাং স্ৱয়মাহ ৱৃষধ্ৱজঃ ।
ন মন্যন্তে তু য়ে মূঢাস্তীৰ্থৰাজং ময়োদিতম্ ॥ 46.34 ॥
প্ৰয়ান্তি নৰকং ঘোৰং ভৃগোৰ্য়েঽৱতৰন্তি তে ॥ 46.35 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ভৃগুপৰ্ৱতমহিমাঽনুৱৰ্ণনো নাম
ষট্চত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 47

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ওঙ্কাৰকীৰ্তনং ৱিপ্ৰদানং য়জ্ঞস্তপস্তথা ।
সম্ভৱং পঞ্চৱক্ত্ৰাণাং লিঙ্গানাং সম্ভৱং তথা ॥ 47.1 ॥
য়ুগসঙ্খ্যাং কলাং চৈৱ চৰিতং চ মহামুনে ।
কথয়স্ৱ প্ৰসাদেন য়থোদ্দিষ্টং তু শম্ভুনা ॥ 47.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰূয়তাং ৰাজৰাজেন্দ্ৰ পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ।
দ্ৱাত্ৰিংশতিসহস্ৰাণি লক্ষাণ্যষ্টাদশৈৱ চ ॥ 47.3 ॥
এষা কৃতয়ুগে সঙ্খ্যা সন্ধ্যাসন্ধ্যাংশমানতঃ ।
লক্ষ্যাণ্যষ্টৌ তথা চাষ্টৌ সহস্ৰাণি য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 47.4 ॥
দ্ৱাপৰে ভানমিচ্ছন্তি সন্ধ্যাসন্ধ্যাংশমানত ।
সহস্ৰাণি চ চত্ৱাৰি তথা লক্ষচতুষ্টয়ম্ ॥ 47.5 ॥
মানং কলিয়ুগস্যৈতত্ সন্ধ্যাসন্ধ্যাংশমানতঃ ।
অল্পক্ষীৰপ্ৰদা গাৱো হ্যল্পসস্যা চ মেদিনী ॥ 47.6 ॥

অল্পোদকাস্তথা মেঘাঃ স্ৱল্পৱিদ্যাস্তথা দ্ৱিজাঃ ।
পূর্ণে তু ষোডশে ৱর্ষে নৰাঃ পলিতয়ৌৱনাঃ ॥ 47.7 ॥
দশমে দ্ৱাদশে ৱর্ষে নাৰী গর্ভধৰা ভৱেত্ ।
শূদ্রা ধর্মপৰা নিত্যং কলৌ কালে দিগম্বৰাঃ ॥ 47.8 ॥
একৱর্ণাঃ প্রজাঃ সর্ৱা ৰাজা ম্লেচ্ছো ভৱিষ্যতি ।
কলৌ যুগে তথা প্রাপ্তে কলিৰূপে চ মাধৱে ॥ 47.9 ॥
নাগ্নিহোত্রং ন ৱেদাশ্চ ন ধর্মো ন চ য়াজনম্ ।
ন সত্যং ন তপো দানং ন সত্ত্ৱং ন চ দেৱতাঃ ॥ 47.10 ॥
ৱেদৱিক্রেয়িণো ৱিপ্রা অন্ত্যজানাং গৃহে গৃহে ।
ৱেদাদেশং কৰিষ্যন্তি ৱেদৱিপ্লৱকাৰকাঃ ॥ 47.11 ॥
কন্যাৱিক্রয়িণঃ পাপাস্তথা কন্যোপজীৱিনঃ ।
সহস্রাংশো ন ধর্মস্য কলা চৈকা প্রৱর্তিতা ॥ 47.12 ॥
য়ত্র সিদ্ধস্তত্র তীর্থং জলে স্নাস্যন্তি মানৱাঃ ।
শূদ্রা পত্নী দ্ৱিজানাং তু ভৱিষ্যতি গৃহে গৃহে ॥ 47.13 ॥
অধৰোত্তৰভাৱেন ভৱিষ্যন্তি কলৌ নৰাঃ ।
বৌদ্ধাঃ ক্ষপণকাঃ পাপা নগ্না মলিনকশ্মলাঃ ॥ 47.14 ॥
ৱিডম্বয়ন্তি বালানাং মোহিতাঃ পাপকর্মণাম্ ।
ন গুৰুং মন্যতে শিষ্যঃ পুত্রশ্চ পিতৰং তথা ॥ 47.15 ॥
স্ৱৱংশদ্রৱ্যহর্তাৰঃ প্রৱ্রজ্যাৱেষধাৰিণঃ ।
লিঙ্গোপজীৱিনঃ পাপাস্তথা ভস্মোপজীৱিনঃ ॥ 47.16 ॥
ৱৈৱস্ৱতেঽন্তৰে প্রাপ্তে কলৌ সর্ৱং ভৱিষ্যতি ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ কলৌ য়দ্যদ্ভৱিষ্যতি ॥ 47.17 ॥
ওঙ্কাৰস্যৈৱ চোত্পত্তিং ৱিধানং ৱিধিপূর্ৱকম্ ।
কথয়ামি সমাসেন য়ত্ পৃষ্টোঽহং ত্ৱয়াঽনঘ ॥ 47.18 ॥
কীর্তনাদস্য দেৱস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ।
ওংমিত্যেকাক্ষৰ ৰাজন্ ৱ্যাহৰন্ সমনুস্মৰন্ ॥ 47.19 ॥
য়ঃ প্রয়াতি ত্যজন্ দেহং স য়াতি পৰমাং গতিম্ ।
ৱেদমাতা চ গায়ত্রী ওঙ্কাৰপ্রভৱা তথা ॥ 47.20 ॥
ওংমিত্যেকাক্ষৰে তত্ত্ৱে ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ।
ওঙ্কাৰো ৱেদমূলং তু শ্রুতিশাখঃ প্রতিষ্ঠিতঃ ॥ 47.21 ॥
ফলং চৈৱ তু পুষ্পং চ পর্ণানি স্মৃতিৰাগমঃ ।
য়থাদৌ সর্ৱৱিদ্যানামোঙ্কাৰঃ পৰিপঠ্যতে ॥ 47.22 ॥
তথাদৌ সর্ৱদেৱানামাদিদেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।

সন্ধ্যাত্রয়ং ত্রিকালাদি ওঙ্কাৰে পৰিকীৰ্তিতম্ ॥ 47.23 ॥
অগ্নিত্রয়ং ত্রয়ো লোকাস্ত্রিৰ্বৰ্গশ্চ প্রতিষ্ঠিতঃ ।
অষ্টষষ্টিং চ তীৰ্থানাং ব্ৰহ্মণে শিৰকীৰ্তিতম্ ॥ 47.24 ॥
একেন চ শতং পূৰ্ণং ৰুদ্ৰাণাং পৰিকীৰ্তিতম্ ।
কেদাৰে শতমেকং ওঙ্কাৰৈকোত্তৰং শতম্ ॥ 47.25 ॥
পঞ্চব্ৰহ্ম পঞ্চৱক্ত্ৰমোঙ্কাৰং লিঙ্গমুত্তমম্ ।
পৃথিৱ্যাং য়ানি লিঙ্গানি আসমুদ্রান্তগোচৰে ॥ 47.26 ॥
ন তেষাং পঞ্চৱক্ত্ৰাণি ত্যক্তৱোঙ্কাৰং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ॥ 47.27 ॥
দানৱৈৰ্নিৰ্জিতা দেৱা নৰ্মদাতীৰমাশ্ৰিতাঃ ।
অৱদ্রুতাঃ কঙ্কোলৈস্তু কালিকেয়ৈশ্চ কালকৈঃ ॥ 47.28 ॥
তে দেৱা ব্ৰহ্মসহিতা ঈশ্ৱৰং শৰণং গতাঃ ।
বৃহস্পতিস্ততঃ প্ৰাহ ব্ৰহ্মাণং প্ৰতি ভাৰত ॥ 47.29 ॥
ইষ্টিং কুৰু মহাৰৌদ্ৰীং দানৱানাং ক্ষয়ঙ্কৰীম্ ।
উৱাচ ৱচনং ব্ৰহ্মা তদা তং দেৱমন্ত্ৰিণম্ ॥ 47.30 ॥
মমৈৱ ৱিস্মৃতা মন্ত্ৰা দানৱানাং ভয়েন চ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ভিত্ত্ৱা পাতালানি চ সপ্ত চ ॥ 47.31 ॥
ওঙ্কাৰপূৰ্ৱকং ৰাজন্ ভূৰ্ভুৱঃস্ৱশ্চ কীৰ্তয়ন্ ।
পৰ্ৱতাদুত্থিতং লিঙ্গং জ্ৱলত্কালানলপ্ৰভম্ ॥ 47.32 ॥
সূৰ্যকোটিসমপ্ৰখ্যং জ্ৱালামালাসমাশ্ৰিতম্ ।
আদিমধ্যান্তহীনং চ ন দৃষ্টং পৰমং ক্ৱচিত্ ॥ 47.33 ॥
চতুৰ্ৱৰ্গৈশ্চতুৰ্ৱেদৈৰ্ৱেদাঙ্গনিগমৈঃ স্ৱয়ম্ ।
উৱাচ ৱচনং শম্ভুৰ্ব্ৰহ্মাণং লোকভাৱনম্ ॥ 47.34 ॥
সৌম্যাং চৈৱ তু ভো ব্ৰহ্মংলোকানাং শান্তিকাৰিণীম্ ।
ময়া সমাৰ্পিতা ৱেদা ইষ্টিং কুৰু য়থেপ্সয়া ॥ 47.35 ॥
ততো ব্ৰহ্মা চকাৰেষ্টিং ৰৌদ্ৰীং দৈত্যক্ষয়ঙ্কৰীম্ ।
ইষ্টিং চৈৱ তত সৌম্যাং লোকানাং শান্তিকাৰিণীম্ ॥ 47.36 ॥
ততোঽসুৰা মহাৰাজ দৃষ্ট্ৱা চেষ্টিং ভয়ঙ্কৰীম্ ।
ব্ৰহ্মশাপভয়োদ্ৱিগ্না গতাস্তে তু দিশো দশ ॥ 47.37 ॥
ওঙ্কাৰস্য প্ৰভাৱেণ সৰ্ৱে দেৱাস্তু নিৰ্ভয়াঃ ।
ততোঽভ্যৰ্চ্য সুৰেশানং দেৱাস্তে ত্ৰিদিৱং য়য়ুঃ ॥ 47.38 ॥
কল্পান্তগং মহালিঙ্গং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
কামদং মোক্ষদং চৈৱ ওঙ্কাৰং ৱিদ্ধি পাৰ্থিৱ ॥ 47.39 ॥

তস্মিংলিঙ্গে তু লীয়ন্তে কল্পান্তে সর্ৱদেৱতাঃ ।
অমৰং ব্ৰহ্ম ৱেত্যাহুৰ্হৰিং সিদ্ধেশ্ৱৰং তথা ॥ 47.40 ॥
পিঙ্গলেশ্ৱৰমাদিত্যং সোমং পিত্ৰীশ্ৱৰং তথা ।
য়ত্ৰ সিদ্ধাস্ত্ৰয়ো ৱেদাঃ সষডঙ্গপদক্ৰমাঃ ॥ 47.41 ॥
তেন সিদ্ধেশ্ৱৰং ৱিদ্ধি সৰ্ৱসিদ্ধিপ্ৰদায়কম্ ।
কথিতং পৰ্ৱতস্যাগ্ৰে লিঙ্গকোটিসমন্ৱিতম্ ॥ 47.42 ॥
অৰ্চনাত্তস্য লিঙ্গস্য ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
কল্পে কল্পে মহাৰাজ ক্ষীয়ন্তে সৰ্ৱদেৱতাঃ ॥ 47.43 ॥
মুক্ত্ৱা তু পঞ্চলিঙ্গানি মাৰ্কণ্ডং নাৰ্মদং নৃপ ।
অৱিমুক্তং চ কেদাৰমোঙ্কাৰমমৰেশ্ৱৰম্ ॥ 47.44 ॥
তথৈৱ চ মহাকালমেৱং লিঙ্গং তু ভাৰত ।
পুণ্যানি পঞ্চলিঙ্গানি প্ৰাতৰুত্থায় য়ঃ পঠেত্ ॥ 47.45 ॥
সৰ্ৱতীৰ্থফলং প্ৰাপ্য শিৱলোকে মহীয়তে ।
একা কালী মহাকালে ৱসেদ্ৱৈ ৱ্যাপিনী সদা ॥ 47.46 ॥
সপাদকোটিস্তীৰ্থানাং মহাকালে ৱসেত্ নৃপ ।
শিৱলোকেন কাৱেৰী শিৱক্ষেত্ৰে স্থিতা নৃপ ॥ 47.47 ॥
চতুঃ ক্ৰোশাভ্যন্তৰতো ব্ৰহ্মহত্যা ন সৰ্পতি ।
আগ্নেয়ং সিদ্ধলিঙ্গং চ তস্যাস্তীৰে সমাশ্ৰিতম্ ॥ 47.48 ॥
শিৱখ্যাতমিতি খ্যাতং তীৰ্থে তু কুৰুনন্দন ।
স্নাতমাত্ৰো নৰস্তত্ৰ স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 47.49 ॥
কীটপক্ষিপতঙ্গাদি তিৰ্যগ্যোনিগতা নৰাঃ ।
মুচ্যন্তে তত্ৰ পাপেন শিৱস্য ৱচনং য়থা ॥ 47.50 ॥
তত্ৰ য়ঃ কুৰুতে শ্ৰাদ্ধং পিতৃণাং চ তিলোদকম্ ।
য়ুগকোটিসহস্ৰং তু পিতৰস্তে ন তৰ্পিতাঃ ॥ 47.51 ॥
সৰ্ৱেষামেৱ লিঙ্গানাং দিৱ্যং ৱাঽত্ৰ প্ৰকীৰ্তিতম্ ।
তত্ৰ স্নাতো দিৱং য়াতি ন ৱিশেদ্যোনিসঙ্কটে ॥ 47.52 ॥
কোটিয়জ্ঞফলং প্ৰাপ্য শিৱলোকে মহীয়তে ।
অষ্টকোটিস্তু তীৰ্থানাং কেদাৰে কথিতা নৃপ ॥ 47.53 ॥
দৰ্শনাদৰ্চনাত্তস্য স্পৰ্শাত্ মোক্ষফলং নৃণাম্ ।
কেদাৰস্যোদকে পীতে পুনৰ্জন্ম ন ৱিদ্যতে ॥ 47.54 ॥
অহোৰাত্ৰোষিতো ভূত্ৱা পয়ঃ পানং কৰোতি য়ঃ ।
তস্যোদৰে ভৱেল্লিঙ্গং ষণ্মাসাদ্ৱ্ৰহ্মচাৰিণঃ ॥ 47.55 ॥
কেদাৰদৰ্শনাদেৱ শিৱলোকে মহীয়তে ।

ৱাৰাণসী মহাপুণ্যা ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতা ॥ 47.56 ॥
অন্তৰিক্ষে পুৰী সা তু মৃত্যুলোকস্য বাহ্যতঃ ।
পঞ্চক্ৰোশান্তৰে য়াৱদ্ব্ৰহ্মহত্যা ন সৰ্পতি ॥ 47.57 ॥
অষ্টাৱিংশতিকোট্যস্তু লিঙ্গানাং তত্ৰ ভাৰত ।
গঙ্গাৱৰুণয়োৰ্মধ্যে স্নানং কৃত্ৱা য়থোদিতম্ ॥ 47.58 ॥
সৰ্ৱপাপৱিনিৰ্মুক্তো দেৱৱন্ মোদতে দিৱি ।
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণান্ ছিৱং ধ্যাত্ৱা তু মানৱঃ ॥ 47.59 ॥
সহস্ৰকুলমুদ্ধৃত্য শিৱলোকং স গচ্ছতি ।
তত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 47.60 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণাং প্ৰীতিৰক্ষয়া ।
তত্ৰ য়স্ত্যজতি প্ৰাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ॥ 47.61 ॥
ত্ৰিনেত্ৰঃ শূলপাণিস্তু শিৱস্যানুচৰো ভৱেত্ ।
অৱিমুক্তস্য লিঙ্গস্য স্পৰ্শনাত্ মুক্তিৰাপ্যতে ॥ 47.62 ॥
কলাত্ৰয়ং তু তত্ৰাস্তে কাশীপুৰ্যাং ন সংশয়ঃ ।
গঙ্গাসাগৰসম্ভেদে চতস্ৰস্তু কলাঃ স্মৃতাঃ ॥ 47.63 ॥
গঙ্গাসহস্ৰৱক্ত্ৰেণ প্ৰৱিষ্টা য়ত্ৰ সাগৰম্ ।
স্নানাৱগাহনাত্ পানাত্ পিণ্ডদানাচ্চ তৰ্পণাত্ ॥ 47.64 ॥
গচ্ছেচ্ছিৱপুৰং তত্ৰ পিতৃভিঃ সহ মানৱঃ ।
অপৰং কালৰুদ্ৰং তু সপ্তপাতালৱাসিনম্ ॥ 47.65 ॥
হাটকং ৱিদ্ধি তং দেৱং ন তু পশ্যন্তি মানৱাঃ ।
পূজ্যতে সুৰদৈত্যৈশ্চ সুৰসিদ্ধনিষেৱিতম্ ॥ 47.66 ॥
গঙ্গেশ্ৱৰদ্ৱিতীয়ং তু তৃতীয়ং সাগৰেশ্ৱৰম্ ।
চতুৰ্থং শূলপাণিং তু চতস্ৰশ্চ কলা ইতি ॥ 47.67 ॥
কলাপঞ্চাত্মকং ৰুদ্ৰমাসমুদ্ৰান্তগোচৰে ।
ৱৰ্জয়িত্ৱা মহেশানমোঙ্কাৰং কামৰূপিণম্ ॥ 47.68 ॥
পঞ্চব্ৰহ্মপঞ্চৱক্ত্ৰং নৱশক্তিসমন্ৱিতম্ ।
ওঙ্কাৰং কল্পগাতীৰে শিৱেন কথিতং পুৰা ॥ 47.69 ॥
তেন পুণ্যাত্মকে লোকে লোকত্ৰিতয়পূজিতম্ ।
শঙ্খকুন্দেন্দুসঙ্কাশং সদ্যোৱক্ত্ৰং তু পশ্চিমম্ ॥ 47.70 ॥
ঋগ্ৱেদো নিৰ্গতো য়স্মাদ্ব্ৰহ্মা তত্ৰাধিদেৱতা ।
উত্তৰং ৱামদেৱং তু পীতাভং সুমনোহৰম্ ॥ 47.71 ॥
য়জুৰ্ৱেদোদ্ভৱং ৱিদ্ধি ৱিষ্ণুস্তত্ৰাধিদেৱতা ।
অঘোৰ মেঘৱৰ্ণাভং য়াম্যাং চ দিশি চাস্থিতম্ ॥ 47.72 ॥

সামৱেদোদ্ভৱং ৱিদ্ধি সূর্যকালাগ্নিদৈৱতম্ ।
পূর্ৱে তত্পুৰুষং জ্ঞেয়ং কুঙ্কুমাৰুণসন্নিভম্ ॥ 47.73 ॥
অথর্ৱং নির্গতং তুর্যমাপস্তত্রাধিদেৱতাঃ ।
ঈশানস্তৱ ৱক্ত্রং তু পঞ্চৱর্ণং মহাতনুম্ ॥ 47.74 ॥
শ্রুতিসিদ্ধান্তসঙ্গীতং সোমং তত্রাধিদেৱতা ।
ষষ্ঠং সদাশিৱং নাম নির্ভাগং চ নিৰাময়ম্ ॥ 47.75 ॥
নির্লক্ষং লক্ষহীনং তু জ্ঞাত্ৱা মোক্ষে ন সংশয়ঃ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নোঙ্কাৰস্য তু ৱর্ণনম্ ॥ 47.76 ॥
সহস্রাস্যস্য নো শক্তিৰেকৱক্ত্রস্য কা কথা ।
স্নাপয়িত্ৱোদকেনৈৱ বিল্ৱপত্রেণ পূজয়েত্ ॥ 47.77 ॥
চতুর্ৱর্ষসহস্রাণি ৰুদ্রলোকে মহীয়তে ।
ওঙ্কাৰদক্ষিণামূর্তৌ প্রাণত্যাগ কৰোতি য়ঃ ॥ 47.78 ॥
ৱর্ষকোটিসহস্রাণি ৱসেত্ মাহেশ্ৱৰে পুৰে ।
প্রাসাদং চ মঠং চাপি সুধয়েষ্টকসংয়ুতম্ ॥ 47.79 ॥
চিত্রমালেখ্যমূলে চ পতাকাধ্ৱজশোভিতম্ ।
ৱিতানাং কিঙ্কিণীয়ুক্তং নেত্রং ৱংশোদ্ভৱং শুভম্ ॥ 47.80 ॥
পঞ্চৱর্ণকশোভাঢ্যমোঙ্কাৰস্য তু কাৰয়েত্ ।
পঞ্চামৃতৈঃ স্নাপয়িত্ৱা চন্দনাগুৰুকুঙ্কমৈঃ ॥ 47.81 ॥
সমাৱেষ্ট্য পৰীধানৈর্নানাৱস্ত্রৈঃ সুশোভনৈঃ ।
হেমমৌক্তিকৰত্নৈশ্চ সঘৃতং গুগ্গুলুং দহেত্ ॥ 47.82 ॥
ঘণ্টাং চ দীপকং চৈৱ ৱিধূমাৰার্তিকং চ য়ত্ ।
মৃদঙ্গান্ পটহাংশ্চৈৱ ৱেণুং ৱীণাং চ গীতকম্ ॥ 47.83 ॥
কাহলী শঙ্খৱাদ্যানি কাংস্যতালাদ্যমেৱ চ ।
ৱ্যজনং গেডুকং ছত্রং চামৰং ধ্ৱজদণ্ডকম্ ॥ 47.84 ॥
হেম চান্নধৰাদীনি গৃহাংশ্চ গ্রামপত্তনম্ ।
য়দ্ৱা তদ্ৱা নৃপশ্রেষ্ঠ ওঙ্কাৰায় নিৱেদয়েত্ ॥ 47.85 ॥
তস্য দানফলস্যেহ সঙ্খ্যা কর্তুং ন শক্যতে ।
সিদ্ধেশ্ৱৰৌঙ্কাৰয়োস্তু চন্দ্রসূর্যগ্রহগ্রহে ॥ 47.86 ॥
ধ্ৱজমালাকুলং কুর্যাত্তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
য়াৱতী তং তু সঙ্খ্যাহস্তি ৱায়ুনোদ্ধূয়তে পুনঃ ॥ 47.87 ॥
তাৱদ্যুগসহস্রাণি শিৱলোকে ৱসেন্নৃপ ।
য়ুগকোটিসহস্রাণি য়ুগকোটিশতানি চ ॥ 47.88 ॥
সর্ৱকামসমৃদ্ধাত্মা ব্রহ্মৱিষ্ণুশিৱালয়ে ।

এতত্তে কথিতং ৰাজনোঙ্কাৰোত্পত্তিলক্ষণম্ ॥ 47.89 ॥
ব্ৰহ্মণা তু কৃতং তস্য স্তোত্ৰং তৱং শৃণু সাম্প্ৰতম্ ॥ 47.90 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ওঙ্কাৰমহিমানুৱৰ্ণনো নাম সপ্তচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 48

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ব্ৰহ্মণে কথিতো মন্ত্ৰ ওঙ্কাৰেণ ততোঽনঘ ।
ব্ৰহ্মাপি তদ্ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমেতদুদাহৰত্ ॥ 48.1 ॥
ওং ৱ্যোমসঞ্জ্যায়িতে ৱ্যোমহৰায় সৰ্ৱৱ্যাপিনে ।
অনন্তায় অনাথায় অমৃতায় ধ্ৰুৱায় চ ॥ 48.2 ॥
শম্ভৱায় শাশ্ৱতায় য়োগপীঠসংস্থিতায় ।
নিত্যং য়োগয়োগিনে ৱ্যোমহৰায় ॥ 48.3 ॥
ওং নমঃ শিৱায় সৰ্ৱপ্ৰভৱায় শিৱায় ঈশানায় ॥ 48.4 ॥
মূৰ্ধায় তত্পুৰুষায় ৱক্ত্ৰায় অঘোৰায় হৃদয়ায় ৱাসুদেৱায় গুহ্যায় সদ্যোজাতায় মূৰ্তয়ে ওঙ্কাৰায় নমো নমঃ ॥ 48.5 ॥
কলাতীতোঽৱ্যয়ো বুদ্ধো ৱজ্ৰদেহোপমৰ্দনঃ ॥ 48.6
অধ্যক্ষশ্চ ৱিধুঃ শাস্তা পিনাকী ত্ৰিদশাধিপঃ ।
অগ্নী ৰুদ্ৰো হুতাশশ্চ পিঙ্গলঃ পাৱনো হৰ ॥ 48.7 ॥
জ্ৱলনো দহনো ৱস্তুৰ্ভস্মান্তশ্চ ক্ষমান্তকঃ ।
অপমৃত্যুহৰো ধাতা ৱিধাতা কৰ্তৃসঞ্জ্ঞকঃ ॥ 48.8 ॥
কালো ধৰ্মপতিঃ শাস্তা ৱিয়োক্তা নৱমঃ প্ৰিয়ঃ ।
নিৰ্মিত্তো ৱাৰুণো হন্তা ক্ৰূৰদৃষ্টিৰ্ভয়াৱহঃ ॥ 48.9 ॥
ঊৰ্ধ্ৱদৃষ্টিৰ্ৱিৰূপাক্ষো দংষ্ট্ৰাৱান্ ধূম্ৰলোচনঃ ।
ৱালো হ্যতিবলশ্চৈৱ পাশহস্তো মহাবলঃ ॥ 48.10 ॥
শ্ৱেতো ৱিৰূপো ৰুদ্ৰশ্চ দীৰ্ঘবাহুৰ্জডান্তকঃ ।
শীঘ্ৰো লঘুৰ্ৱায়ুৱেগো ভীমশ্চ ৱডৱামুখঃ ॥ 48.11 ॥
পঞ্চশীৰ্ষা কপৰ্দী চ সূক্ষ্মস্তীক্ষ্ণঃ ক্ষপান্তকঃ ।
নিধীশো ৰৌদ্ৰৱান্ ধন্ৱী সৌম্যদেহঃ প্ৰমৰ্দনঃ ॥ 48.12 ॥
অনন্তপালকো ধাৰঃ পাতালেশো ৱৃষধ্ৱজঃ ।
সধূম্ৰঃ শাশ্ৱতঃ শৰ্ৱঃ সৰ্ৱপিঙ্গঃ কৰালৱান্ ॥ 48.13 ॥

ৱিষ্ণুৰীশো মহাত্মা চ সুখো মৃত্যুৱিৱার্জিতঃ ।
শম্ভুৰ্ৱিভুৰ্গণাধ্যক্ষস্ত্র্যক্ষশ্চৈৱ দিৱস্পতিঃ ॥ 48.14 ॥
সংৱাদশ্চ ৱিৱাদশ্চ প্রভৱিষ্ণুৰ্ৱিৱৰ্ধনঃ ।
শতমেকোত্তৰং য়াৱদ্ৰুদ্ৰাণাং সঙ্খ্যয়া স্মৃতম্ ॥ 48.15 ॥
শতমেকোত্তৰং সৰ্ৱমোঙ্কাৰে চ প্রতিষ্ঠিতম্ ।
স্তোত্ৰং কৃত্ৱা তথা ব্ৰহ্মা দেৱদেৱং মহেশ্ৱৰম্ ॥ 48.16 ॥
ভূমৌ প্রণম্য সাষ্টাঙ্গং কৃত্ৱা চৈৱ প্রদক্ষিণম্ ।
মনসা সংস্মৰন্ দেৱং তস্থৌ লোকপিতামহঃ ॥ 48.17 ॥
স্তোত্ৰং শ্ৰুত্ৱা ভগৱতো ব্ৰহ্মণো লোমহৰ্ষণম্ ।
দেৱদেৱোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ব্ৰহ্মাণং প্রতি ভাৰত ॥ 48.18 ॥
স্তোত্ৰেণানেন দিৱ্যেন তুষ্টোঽহং তে ৱৰং ৱৃণু ।
দদামি তে ন সন্দেহো দুষ্প্ৰাপ্যং ত্ৰিদশৈৰপি ॥ 48.19 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ য়দি দেয়ো ৱৰো মম ।
পঞ্চৱক্ত্ৰেষু য়জনং ব্ৰহ্ম নাম ভৱত্ৱিহ ॥ 48.20 ॥

হৰ উৱাচ ॥
এৱম্ ভৱতু ৱৈ ব্ৰহ্মন্ সত্যমেতত্ত্ৱয়োদিতম্ ।
ব্ৰহ্মণো ধৰ্মপূজা ৱৈ তদা প্রভৃতি ভাৰত ॥ 48.21 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
পঠিষ্যন্তি স্তৱং ৰৌদ্ৰমোঙ্কাৰস্য তৱাগ্ৰতঃ ।
ব্ৰাহ্মণাঃ ক্ষত্ৰিয়া ৱৈশ্যাঃ সদা তদ্গতমানসাঃ ॥ 48.22 ॥
সৰ্ৱকামমৱাপ্স্যন্তি চেহ লোকে পৰত্ৰ চ ।
য়ং য়ং কাময়তে কামং তং তং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ॥ 48.23 ॥
শতমেকোত্তৰং নিত্যং পঠিত্ৱা চ দিৱং ৱ্ৰজেত্ ।
এৱমুক্ত্ৱা তদা ব্ৰহ্মা নমস্কৃত্য মহেশ্ৱৰম্ ॥ 48.24 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢো ব্ৰহ্মলোকং মুদা য়য়ৌ ।
চতুৰ্য়ুগসহস্ৰেণ ব্ৰহ্মণোঽহঃ প্রকীৰ্তিতম্ ॥ 48.25 ॥
অনেনৈৱ তু মানেন শতং ব্ৰহ্মা হি জীৱতি ।
পিতামহশতং য়াৱদ্ৱিষ্ণোৰ্মানং ৱিধীয়তে ॥ 48.26 ॥
ওঙ্কাৰনিমিষাৰ্ধেন সহস্ৰাণি চতুৰ্দশ ।

ৱিনশ্যন্তি পৰং ৱিষ্ণোৰসঞ্খ্যাতাঃ পিতামহাঃ ॥ 48.27 ॥
এৱং ব্ৰহ্মগতিং জ্ঞাত্ৱা শিৱমন্তঃ সদাৰ্চয়েত্ ।
শিৱাজ্ঞা ৱৰ্ততে লিঙ্গে তস্মাল্লিঙ্গং সদাৰ্চয়েত্ ॥ 48.28 ॥
দ্ৱেষ্টি লিঙ্গং তু য়ো মোহাত্ সৰ্ৱদেৱনমস্কৃতম্ ।
স য়াতি নৰকং ঘোৰং শিৱস্য ৱচনং য়থা ॥ 48.29 ॥
বৌদ্ধক্ষপণপাখণ্ডা মিথ্যাতত্ত্ৱৱিচক্ষণাঃ ।
নষ্টাস্তু নাশিতা য়ে ৱৈ শিৱাৰাধনৱৰ্জিতাঃ ॥ 48.30 ॥
জন্মজন্মান্তৰাভ্যাসাত্তে প্ৰয়ান্তি ৰসাতলম্ ।
পুৰাণেষু তথা য়ুদ্ধ্ৱা শিৱোক্তং ধৰ্মমাচৰেত্ ॥ 48.31 ॥
সদুষ্টঃ পাপবুদ্ধিস্তু য়োঽন্যং ধৰ্মং সমাচৰেত্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ পুৰাণং স্কন্দকীৰ্তিতম্ ॥ 48.32 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 48.33 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পঞ্চব্ৰহ্মাত্মকস্তৱো নামাষ্টচত্ৱাৰিংশোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 49

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্ মহাভাগ ৰেৱাকপিলসঙ্গমম্ ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 49.1 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
দিনানি নৱসাৰ্ধানি ৰাহুগ্ৰস্তে নিশাকৰে ॥ 49.2 ॥
ৱৃদ্ধিং য়াতি মহাৰাজ পুণ্যৱৃদ্ধ্যা ন সংশয়ঃ ।
গ্ৰস্তে তু ৰাহুণা সূৰ্যে দিনানি চ দশৈৱ তু ॥ 49.3 ॥
ৱৰ্ধতে কপিলাভেদস্তদ্ৱদেৱ ৱিশাম্পতে ।
ৰেৱায়াঃ কপিলায়োগে ৱাৰাণস্যাঃ সমাগমে ॥ 49.4 ॥
সমানং ফলাং উদ্দিষ্টং তিলোদকেনাপি ৱিদ্যতে ।
ৱাৰাণসীসমা ৰেৱা কপিলায়াশ্চ সঙ্গমে ॥ 49.5 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে ব্ৰহ্মলব্ধৱৰোদ্ভৱাঃ ।
ৰুদ্ৰাৱৰ্তং ব্ৰহ্মাৱৰ্তং সূৰ্যাৱৰ্তং তথাঽপৰম্ ॥ 49.6 ॥
কপিলানৰ্মদায়োগে জ্ঞেয়মেতত্ত্ৰয়ং পুনঃ ।
নৰ্মদাভেদনং য়ত্ৰ চতুৰ্হস্তপ্ৰমাণতঃ ॥ 49.7 ॥

ৰেৱাকপিলয়ো ৰাজংস্তত্ৰাৱৰ্তদ্ৱয়ং স্মৃতম্ ।
পিপ্পলাৱাহিনী তত্ৰ সপ্তপাতালৱাসিনী ॥ 49.8 ॥
তত্ৰৈৱ কপিলাৱৰ্তং পিপ্পলাৱৰ্তমেৱ চ ।
কাময়ন্তি হি তীৰ্থং চ পিতৰস্তৃপ্তিদায়কম্ ॥ 49.9 ॥
তস্মাত্ পুত্ৰঃ প্ৰয়ত্নেন পিতৃভ্যশ্চ য়থাৱিধি ।
জলাঞ্জলিং তিলৈৰ্মিশ্ৰং দদ্যাত্ পিণ্ডং চ য়ত্নতঃ ॥ 49.10 ॥
পিতৃন্ সমুদ্ধৰেদ্ঘোৰাচ্ছ্ৰাদ্ধং কৃত্ৱা তু মানৱঃ ।
ৰেৱাকপিলয়োৰ্য়োগে শুচিঃ স্নাত্ৱা তু মানৱঃ ॥ 49.11 ॥
য়ঃ পশ্যেদমৰং তত্ৰ ফলং তস্যাশ্ৱমেধিকম্ ।
চন্দ্ৰসূৰ্য়োপৰাগে তু পৰ্ৱকালে ৱিশেষতঃ ॥ 49.12 ॥
গন্ধং ধূপং চ নৈৱেদ্যং দীপমালাং চ কাৰয়েত্ ।
তিলতণ্ডুলমিশ্ৰৈৰ্য়ঃ কুৰ্য়াল্লিঙ্গস্য চাৰ্চনম্ ॥ 49.13 ॥
কুঙ্কুমেন সমালিপ্য ৰক্তৱস্ত্ৰৈঃ প্ৰৱেষ্টয়েত্ ।
পুষ্পমালাৰ্চনং কৃত্ৱা হেমৰত্নাদিভিস্তথা ॥ 49.14 ॥
য়াৱচ্চন্দ্ৰশ্চ সূৰ্য়শ্চ হিমৱাংশ্চ মহোদধিঃ ।
তাৱদ্যুগসহস্ৰাণি ৰুদ্ৰলোকে মহীয়তে ॥ 49.15 ॥
কৌশেয়ং পট্টসূত্ৰং চ কাৰ্পাসং ৰক্ততান্তৱম্ ।
ৱৈজয়ন্তীৱিতানং চ কলশোপৰি ৱৰ্ধয়েত্ ॥ 49.16 ॥
পঞ্চৰত্নসমায়ুক্তং কিঙ্কিণীৰৱসংয়ুতম্ ।
তত্তন্তুসঙ্খ্যয়া য়াৱন্ মুহূৰ্তমিহ ভাৰত ॥ 49.17 ॥
তাৱত্কালং ৱসেত্ স্ৱৰ্গ উমামাহেশ্ৱৰে পুৰে ।
ঈশানমপৰং চৈৱ সামান্যাত্ কথিতং পুৰা ॥ 49.18 ॥
কপিলাপূৰ্ৱভাগে তু নাতিদূৰে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
অৰ্চনাত্তস্য লিঙ্গস্য গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 49.19 ॥
শুক্লাষ্টম্ য়াং কাৰ্তিকে তু ফলং শতগণোত্তৰম্ ।
সঙ্ক্ৰমে চ ৱ্যতীপাতে তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 49.20 ॥
উপহাৰপ্ৰদানেন কপিলেশ্ৱৰপূজনাত্ ।
ৱৰ্ষাণাময়ুতং সাৰ্ধং লোকে ক্ৰীডতি ভাস্কৰে ॥ 49.21 ॥
মৃতৱত্সা তথা বন্ধ্যা গৰ্ভস্ৰাৱা চ য়া ভৱেত্ ।
ৰক্তৱস্ত্ৰৈঃ পঞ্চৰত্নৈঃ স্নানং সা চ সমাচৰেত্ ॥ 49.22 ॥
চতুৰ্দশ্যাং তথাষ্টম্যাং কপিলায়াং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
সুভগা জীৱপুত্ৰা চ সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ॥ 49.23 ॥
উময়া চ ৱৰো দত্তো নাৰীভ্যশ্চ প্ৰসাদতঃ ।

কপিলা নির্গতা য়স্মাত্ নর্মদায়াং প্রসর্পতি ॥ 49.24 ॥
তীর্থানামষ্টসাহস্রং কামভোগফলপ্রদম্ ।
আস্তে তত্র মহাৰাজ শিৱেন কথিতং পুৰা ॥ 49.25 ॥
কপিলা চ ততো দেয়া সর্ৱাভৰণভূষিতা ।
ব্ৰাহ্মণান্ ভোজয়েত্তত্র য়থা ৱিভৱৱিস্তৰৈঃ ॥ 49.26 ॥
উপৱাসপৰো নিত্যং তার্পিতাঃ পিতৃদেৱতাঃ ।
হেমজালেশ্ৱৰং নাম লিঙ্গং তত্ৰৈৱ সিদ্ধিদম্ ॥ 49.27 ॥
অর্চনাত্তস্য দেৱস্য য়মলোকং ন পশ্যতি ।
ৱসুদানো ধুন্ধুমাৰশ্চক্রৱর্তী পুৰাঽভৱত্ ॥ 49.28 ॥
অস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাদ্দিৱি দেৱত্ৱমাপ্তৱান্ ।
অনেকানি সহস্রাণি সংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ॥ 49.29 ॥
ক্ষত্রিয়াণাং নৃপশ্রেষ্ঠ কোটিতীর্থপ্রভাৱতঃ ।
উলূকৈঃ পাতিতান্ য়ত্র কোটিতীর্থে শিৰাংস্যথ ॥ 49.30 ॥
কাকানাং জলমধ্যে তু শতশোঽথ সহস্রশঃ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহাস্তু তে কাকা য়ানমাশ্রিতাঃ ॥ 49.31 ॥
ৱিদ্যাধৰাণাং ৰাজানো ময়া দৃষ্টাঃ পুৰানঘ ।
ৱৃন্দাশ্চ জম্বুকানাং তু ৱ্যাঘ্রাণাং চ ভয়েন ৱৈ ॥ 49.32 ॥
তথা মেঘাৱৃতে কালে নর্মদাজলমাৱিশন্ ।
য়ক্ষলোকং তু তে প্রাপ্তাঃ সর্ৱকামফলোদয়ম্ ॥ 49.33 ॥
জম্বুকেশ্ৱৰমিত্যেৱং তির্যগ্যোনিৱিমোক্ষণম্ ।
পৃথিৱ্যাং নৈমিষং তীর্থমন্তৰিক্ষে চ পুষ্কৰম্ ॥ 49.34 ॥
ৱাৰাণসীপ্রয়াগং চ ত্ৰৈলোক্যে ত্ৱমৰেশ্ৱৰম্ ।
ত্রয়স্ত্রিংশত্কোটিভিস্তু সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 49.35 ॥
তত্র স্নাতশ্চ ৰাজেন্দ্র হয়মেধফলং লভেত্ ।
সিদ্ধা সৰস্ৱতী তত্র তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ॥ 49.36 ॥
য়ঃ কশ্চিত্ কুৰুতে শ্রাদ্ধং পিতৃণাং প্রীতিৱর্ধনম্ ।
স য়াতি পৰমং স্থানং পিতৃভিঃ সহ মানৱঃ ॥ 49.37 ॥
লিঙ্গং সাৰস্ৱতং নাম ব্ৰহ্মহত্যাৱ্যাপোহনম্ ।
আখ্যানং কথয়িষ্যামি ইতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 49.38 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্রাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্রীমাঞ্ছক্রতুল্যপৰাক্রমঃ ॥ 49.39 ॥
ধুন্ধুমাৰ ইতি খ্যাতঃ সত্যৱাদী জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
য়জ্ৱয়াজী দানশীলো দেৱতাতিথিপূজকঃ ॥ 49.40 ॥

নিৰৱদ্যাঃ প্ৰজাস্তস্য ভয়দাৰিদ্ৰ্যৱৰ্জিতাঃ ।
সপাদলক্ষৱৰ্ষাণি প্ৰজা জীৱন্তি ভাৰত ॥ 49.41 ॥
য়জ্ঞোত্সৱৱিৱাহৈশ্চ ৱেদমঙ্গলনিঃস্ৱনৈঃ ।
স্ৱয়ং কামদুঘা ধেনুঃ পৃথিৱী সস্যশালিনী ॥ 49.42 ॥
চতুৰ্ৱৰ্ষসহস্ৰাণি প্ৰাকৃতা ইতৰে জনাঃ ।
কৌশেয়পট্টং ৱৃক্ষেষু বদ্ধং সৰ্ৱত্ৰ ভাৰত ॥ 49.43 ॥
য়জ্ঞহোমসহস্ৰৈস্তু সদা দোহময়ীং নৃপ ।
এৱং শশাস পৃথিৱীং য়থা শক্ৰস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ॥ 49.44 ॥
একস্মিন্ সময়ে ৰাজা প্ৰতীহাৰমুৱাচ হ ।
আদেশয় নৃপান্ সৰ্ৱান্নানাদেশসমুদ্ভৱান্ ॥ 49.45 ॥
প্ৰতীহাৰসমাদিষ্টাঃ সমায়াতাস্ততো নৃপাঃ ।
মৃগয়াং তু স তৈঃ সৰ্ৱৈঃ কৰ্তুং ৱিন্ধ্যং জগাম হ ॥ 49.46 ॥
ৱেদধ্ৱনিতনিৰ্ঘোষৈৰ্দ্ৱিজানামগ্নিহোত্ৰিণাম্ ।
নাদিতা ত্ৰিষু লোকেষু ৱিখ্যাতা সপ্তকল্পগা ॥ 49.47 ॥
তত্ৰোপশোভিতং ৰম্যং ৱিচিত্ৰং ৱনমণ্ডলম্ ।
হত্ৱা জীৱসহস্ৰাণি ক্ষত্ৰিয়ৈঃ সহ ভাৰত ॥ 49.48 ॥
ৱিৱেশ চ ৱনং সৰ্ৱং ততঃ পৰমদাৰুণম্ ।
ভীমৰূপং মহাঘোৰং দুষ্প্ৰেক্ষ্যং চ সুদুঃসহম্ ॥ 49.49 ॥
মেঘনাদেন গৰ্জন্তং সুতৰাং লোমহৰ্ষণম্ ।
ৱাৰাহং শ্ৱেতৱৰ্ণং চ দংষ্ট্ৰায়ুগলভীষণম্ ॥ 49.50 ॥
তং দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং তত্ৰ ৱাৰাহং নৃপসত্তমঃ ।
উৱাচ ক্ষত্ৰিয়ান্ সৰ্ৱান্ন দৃষ্টং ন ময়া শ্ৰুতম্ ॥ 49.51 ॥
এতাদৃশং ৱৰাহস্য ৰূপং ৱৈ লোমহৰ্ষণম্ ।
ইত্যুক্ত্ৱা পাশমাদায় য়াৱদ্বদ্ধুং সমুদ্যতঃ ॥ 49.52 ॥
তাৱদ্ৱায়ুৱপুৰ্ভূত্ৱা নিৰ্যাতঃ প্ৰাণপীডিতঃ ।
ৱিৱেশ জলমধ্যে চ কোটিতীৰ্থে নৰাধিপ ॥ 49.53 ॥
পৃষ্ঠতোঽনুজগামঽথ স ৰাজা হয়ৱাহনঃ ।
প্ৰৱিষ্টমাত্ৰঃ পয়সি ৱৰাহস্তু ৱিশাম্পতে ॥ 49.54 ॥
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহস্তু কামিকং য়ানমাস্থিতঃ ।
কিমিদং প্ৰাহ তং ৰাজা ৱাৰাহং দেৱৰূপণম্ ॥ 49.55 ॥
হৃদি ৱিস্ময়মাপন্নো সত্যমেতচ্চ ব্ৰূহি মে ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ৱাৰাহো দেৱৰূপধৃক্ ॥ 49.56 ॥
প্ৰহসন্নব্ৰৱীদ্ৱাক্যং শৃণু ৰাজন্ মহামতে ।

অঙ্গদং নাম তু গণং ৱিদ্ধি মাং শঙ্কৰস্য তু ॥ 49.57 ॥
গণৈশ্চ দেৱমুখ্যৈশ্চ উময়া চ মহেশ্ৱৰঃ ।
ক্রীডন্নাস্তে কদাচিত্তু তস্যাগ্রে নৃপসত্তম ॥ 49.58 ॥
তত্র গীতং ময়া গীতং ৰম্যং দণ্ডকলক্ষণম্ ।
দৃষ্ট্ৱোৰ্ৱশীং তথা ৰম্ভামভূৱং কামমোহিতঃ ॥ 49.59 ॥
ৱ্যাহৰং ছূকৰীং ৱাণীং ৱিস্ৱৰো ৱিকৃতাননঃ ।
ৱিহ্ৱলেন ময়া তত্র হ্যপ্সৰোভিস্তু ক্রীডিতম্ ॥ 49.60 ॥
তাদৃশং মাং তুদৃষ্ট্ৱাবৈকামক্রীডাৱশগতম্ ।
শশাপ নন্দী কোপাত্মা শুকৰোঽমেধ্যভুগ্ভৱ ॥ 49.61 ॥
দশৱৰ্ষসহস্রাণি ভ্রমিষ্যসি মহীতলে ।
ব্রহ্মাপি নৈৱ শক্নোতি শিৱস্য তু প্রকীর্তিতম্ ॥ 49.62 ॥
তৱং তু গামটমানোঽপি কিঙ্কৰস্যাপি কিঙ্কৰঃ ।
কুপিতং নন্দিনং জ্ঞাত্ৱা ভয়ভীতান্তৰাত্মনা ॥ 49.63 ॥
প্রসাদিতো ময়া নন্দী শাপান্তং ৱৰমাদিশত্ ।
দর্শনাদ্ধুন্ধুমাৰস্যকোটিতীর্থপ্রভাৱতঃ ॥ 49.64 ॥
ত্যক্ত্ৱা তু শূকৰীং য়োনিং পুনঃ প্রত্যাগমিষ্যসি ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ৱাৰাহীং য়োনিমাশ্রিতঃ ॥ 49.65 ॥
য়থা হি কিল্ৱিষাত্ মুক্তস্তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
ওঙ্কাৰদর্শনাদ্রাজন্ ৰেৱাতোয়পৰিপ্লুতঃ ॥ 49.66 ॥
প্রাপ্তো গন্ধৰ্ৱয়োনিং তু দর্শনাত্তৱ সুৱ্রত ।
ৱিষাদং ত্যজ ৰাজেন্দ্র গহনা কর্মণাং গতিঃ ॥ 49.67 ॥
ধর্মে বুদ্ধিং সমাধায় সর্ৱভূতহিতো ভৱ ।
জন্মতো মৰণং ৰাজন্ মৰণাজ্জন্মসম্ভৱঃ ॥ 49.68 ॥
জ্ঞাত্ৱা শুভাশুভং কর্ম ত্ৱমাত্মানং সমুদ্ধৰ ।
স্ৱয়মেৱার্জিতং কর্ম স্ৱয়মেৱোপভুজ্যতে ॥ 49.69 ॥
স্ৱয়ং কর্তা চ ভোক্তা চ শুভস্যাপ্যশুভস্য চ ।
স্ৱস্তি ৱোঽস্তি গমিষ্যামি এৱমুক্ত্ৱা জগাম হ ॥ 49.70 ॥
ধ্রিয়মাণাতপত্রস্তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
শিৱধ্যানপৰো ভূত্ৱা কৈলাসে ন্যৱসত্ সুখম্ ॥ 49.71 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱাৰাহস্ৱৰ্গাৰোহণং নামৈকোনপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 50

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
স তস্মিন্নৃপতি শ্রেষ্ঠস্তৃষিতঃ শ্রান্তৱাহনঃ ।
হয়ং মুমোচ ৰাজা ৱৈ সৰ্ৱোপস্কৰমেৱ চ ॥ 50.1 ॥
স্মৰনূৰ্ধ্ৱগতিং তাৱদুপৱিষ্টঃ শিলাতলে ।
ৰেণুধ্ৱস্তস্ততোঽশ্ৱো ৱৈ প্ৰৱিষ্টঃ সপ্তকল্পগাম্ ॥ 50.2 ॥
পানস্নানাদিকং কৃত্ৱা হ্যন্তৰিক্ষস্থিতো হয়ঃ ।
ব্ৰহ্মতেজঃ স্থিতো ভূত্ৱা ব্ৰহ্মযানং সমাশ্ৰয়ত্ ॥ 50.3 ॥
অত্যদ্ভুতং তু তং দৃষ্ট্ৱা পৰং ৱিস্ময়মাগত ।
উৱাচ ৱচনং ৰাজা তুৰঙ্গং তং দ্ৱিজৰ্ষভম্ ॥ 50.4 ॥
কিমেতত্ কাৰণং ব্ৰহ্মঞ্ছংস মেঽদ্যয়থোচিতম্ ।
উৱাচ তদ্ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা হয়ৰূপো দ্ৱিজোত্তমঃ ॥ 50.5 ॥
ব্ৰহ্মৰ্ষিৰ্গালৱশ্চাহং কুৰুক্ষেত্ৰে পুৰা স্থিতঃ ।
অশ্ৱপ্ৰতিগ্ৰহাদ্দগ্ধস্ত্ৱশ্ৱয়োনিং সমাশ্ৰিত ॥ 50.6 ॥
দাৱাগ্নিনা চ য়দ্দগ্ধমুদকাত্তত্প্ৰৰোহতি ।
দুষ্টপ্ৰতিগ্ৰহাদ্দগ্ধো ন প্ৰৰোহেত্ কদাচন ॥ 50.7 ॥
দ্ৰুমসেনঃ পুৰা চাসীদ্ৰাজা পৰমধাৰ্মিক ।
অয়োধ্যাধিপতিশ্চাসৌ চক্ৰৱৰ্তী মহাবলঃ ॥ 50.8 ॥
ৰাহুসূৰ্যসমায়োগে কুৰুক্ষেত্ৰং জগাম হ ।
গজানশ্ৱান্ সমাদায় হিৰণ্যং গাস্তথৈৱ চ ॥ 50.9 ॥
মাণিক্যৱজ্ৰৱৈদূৰ্যৱাসাংসি ৱিৱিধানি চ ।
ব্ৰাহ্মণাৰ্থে নৃপশ্ৰেষ্ঠ মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 50.10 ॥
গৃহাণি সাপ্তভৌমানি ধূপিতানি তু কাঞ্চনৈঃ ।
সৰ্ৱকামসমৃদ্ধানি ব্ৰাহ্মণেভ্যো য়থাৱিধি ॥ 50.11 ॥
দত্ত্ৱা স য়াচয়ামাস সক্তুপ্ৰস্থৱ্ৰতে স্থিতম্ ।
ৰাজোত্তমকুলং ৱিপ্ৰমুঞ্ছৱৃত্তিং সমাশ্ৰিতম্ ॥ 50.12 ॥
শ্ৰাদ্ধকালঃ পিতৃণাং মে ভোজনং ক্ৰিয়তামিতি ।

ঋষিৰুৱাচ ॥
ৰাজ্ঞো হি দৰ্শনং ঘোৰং মেধামথনমক্ষমম্ ॥ 50.13 ॥
দৃষ্ট্ৱা চৈৱ মহীপালমাদিত্যং চাৱলোকয়েত্ ।
দ্ৱিজাত্ পৰতৰো নাস্তি প্ৰতিগ্ৰহপৰাঙ্মুখাত্ ॥ 50.14 ॥

অসত্ প্রতিগ্রহং গৃহ্ণন্নৰকং য়াতি ৱৈ ধ্ৰুৱম্ ।
ভার্যাপ্রতিগ্রহগ্রাহী য়াচস্ৱাহন্যং দ্ৱিজোত্তমম্ ॥ 50.15 ॥
ঋষে ৰাজা ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা প্ৰতীহাৰং তথাব্ৰৱীত্ ।
ঘোষণা ক্রিয়তাং শীঘ্রং স্থানেশ্ৱৰনিৱাসিনাম্ ॥ 50.16 ॥
প্রতিগ্রহায় য়ঃ কশ্চিত্ স চায়াতু ইহ সত্ৱৰম্ ।
কৃতে তু ঘোষণে কশ্চিত্ নাসীত্ নৃপপ্রতিগ্রহী ॥ 50.17 ॥
ততস্তু কুপিতো ৰাজা স্থানং তচ্চ নিনিন্দ চ ।
অব্ৰহ্মণ্যমিদং স্থানং ন ৱেদো ন চ য়াজনম্ ॥ 50.18 ॥
জুগুপ্সিত্ৱা তু তান্ সৰ্ৱাংস্তূষ্ণীং চৈৱ বভূৱ হ ।
তস্য ৱাক্যং তু তচ্ছ্ৰুত্ৱা ৰাজানং চেদমব্ৰুৱম্ ॥ 50.19 ॥
গালৱোঽহং দ্ৱিজশ্ৰেষ্ঠশ্চতুৰ্ৱেদী মহাতপাঃ ।
য়জ্ঞয়াজী তপস্ৱী চ সৰ্ৱভূতহিতে ৰতঃ ॥ 50.20 ॥
অনুগ্রহমিমং ৱিদ্ধি উদ্ধৰিষ্যে ভৱাৰ্ণৱাত্ ।

ৰাজোৱাচ ॥
দদামি তে ন সন্দেহঃ ত্ৱমেকো মুনিসত্তমঃ ॥ 50.21 ॥
মুদ্গলাদ্যৈৰ্দ্ৱিজৈঃ সৰ্ৱৈৰ্ৱাৰ্যমাণোঽপি চানঘ ।
গৃহীতোঽশ্ৱৰথস্তত্র ময়াভৰণভূষিতঃ ॥ 50.22 ॥
ততঃ স মাং নমস্কৃত্য দ্ৰুমসেনো য়য়ৌ নৃপ ।
ময়াপি চাগ্নিহোত্রাদিকর্ম ত্যক্ত্ৱা য়থাসুখম্ ॥ 50.23 ॥
নানাৱিধানি দিৱ্যানি স্ত্রীভিঃ সাৰ্ধং সুখানি তু ।
ক্রীডতোঽপি তদৰ্থং ৱৈ য়াৱত্ মে চ ক্ষয়ং গতম্ ॥ 50.24 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৱিপ্ৰো ব্ৰহ্মলোকং সনাতনম্ ।
একাকী চ ততো ৰাজা চিন্তয়ামাস ভাৰত ॥ 50.25 ॥
একাকী য়দি য়াস্যামি গতাশ্ৱশ্চৰণেন তু ।
ৰাজানো মাং হসিষ্যন্তি ৱচনৈঃ স্ৱৈঃ পৰস্পৰম্ ॥ 50.26 ॥
দস্যুভিৰ্নিহতশ্চাস্য হয় ইত্যেৱমাদিভিঃ ।
অশ্ৱোপস্কৰমাদায় শিৰসা চ কথং ময়া ॥ 50.27 ॥
প্রৱেষ্টৱ্যং পুৰং চৈতত্ মহালজ্জাকৰং মম ।
অদ্য য়াৱত্ ময়া তাৱদ্ব্ৰাহ্মণাৰোহণং কৃতম্ ॥ 50.28 ॥
পাপস্যাস্য ৱিশুদ্ধ্যৰ্থং প্রৱেক্ষ্যামি হুতাশনম্ ।
এৱং ৱিচিন্তয়াভাস ৰাজা তত্ৰৈৱ সত্ৱৰম্ ॥ 50.29 ॥
দক্ষিণাং দিশমাশ্রিত্য শুষ্ককাষ্ঠানি চাহৰত্ ।

ততঃ প্রজ্ৱাল্য কাষ্ঠানি কৃত্ৱা চ ত্রিঃপ্রদক্ষিণম্ ॥ 50.30 ॥
নমস্কৃত্য হুতাশং চ ৱিৱেশ স্ৱগৃহং য়থা ।
নির্জিত্য তেজসা তেজঃ পাৱকস্য তদা নৃপঃ ॥ 50.31 ॥
চতুর্ভুজা ত্রিনেত্রা তু মুক্তাভৰণভূষিতা ।
তং গৃহীত্ৱা কৰেণৈৱ ইদং ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 50.32 ॥
অপ্রাপ্তং মৰণং ৰাজন্ কালো ৱিহিতস্তৱ ।
অকস্মাত্ সাহসং দেৱ য়ুক্তং ন প্রতিভাতি মে ॥ 50.33 ॥
কালপ্রাপ্তং পুমাংসং তু ন ৰক্ষেদীশ্ৱৰঃ স্ৱয়ম্ ।

ৰাজোৱাচ ॥
কাঽসি ত্ৱং চ ৱৰাৰোহে হ্যুমা গঙ্গাঽথৱা ৰমা ॥ 50.34 ॥
কথয়স্ৱ মহাভাগে মম ত্ৱং ভক্তিদায়িনী ।

স্ত্র্যুৱাচ ॥
নাহং গঙ্গা ন ৱাণী ৱা কপিলাং ৱিদ্ধি মাং নৃপ ॥ 50.35 ॥
এনাং ৰুদ্রাদ্ৱিনিষ্ক্রান্তাং নর্মদাতলৱাহিনীম্ ।
ৱসুদানস্য য়জ্ঞে তু ৰেৱাকপিলসঙ্গমঃ ॥ 50.36 ॥
উমা কাত্যায়নী গঙ্গা য়মুনা গৌতমী তথা ।
সৰস্ৱতী তথা শিপ্রা ৱৰণা চ শুভাপগা ॥ 50.37 ॥
শতদ্রুশ্চন্দ্রভাগা চ সিন্ধূ ৰেৱামলা তথা ।
ৱিতস্তা চর্মণা দেৱী সোমাৱভৃথমধ্যতঃ ॥ 50.38 ॥
ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশানাং স্নানার্থং হৃতৱাৰিভিঃ ।
তিলোদকৈর্মুনীনাং তু প্রণীতঃ কলশোদকৈঃ ॥ 50.39 ॥
তথা সোমৰসৈশ্চৈৱ ঘৃতখণ্ডাদিমিশ্রিতৈঃ ।
বভূৱাতিপ্রৱাহো ৱৈ ইজ্যাজন্যো মহান্ পুৰা ॥ 50.40 ॥
এতদ্ভূতং মহত্ পুণ্যমুদয়াচলমাশ্রিতম্ ।
ৰুদ্রাৱর্তপদং চাত্র ৱিদ্যতে নৃপসত্তম ॥ 50.41 ॥
এৱমুক্তো য়য়ৌ ৰাজা দেৱী চান্তৰধীয়ত ।
হৃষ্টস্তুষ্টশ্চক্রৱর্তী মার্কণ্ডেয়াশ্রমং য়য়ৌ ॥ 50.42 ॥
গত্ৱা প্রণম্য তমৃষিমুপৱিষ্টস্তথাগ্রতঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কুশলং তে নৃপশ্রেষ্ঠ ধর্মাচাৰৱিদাং ৱৰ ॥ 50.43 ॥

সন্ত্যজ্য চ কথং সৈন্যমেকাকী ত্ৱমিহাগতঃ ।

ৰাজোৱাচ ॥
অদ্য মে সফলং জন্ম ত্ৱত্পাদাম্বুজদর্শনাত্ ॥ 50.44 ॥
ধুন্ধুমাৰস্তথা ৰাজা কথয়ামাস পূৰ্ৱকম্ ।
মাৰ্কণ্ডেয়স্ততঃ শ্ৰুত্ৱা ৱৃত্তান্তং পৃথিৱীপতেঃ ॥ 50.45 ॥
ৰেৱাকপিলয়োৰ্যোগে স্নাত্ৱা স্তোত্ৰং চকাৰ হ ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি ৰেৱাকপিলসঙ্গমে ॥ 50.46 ॥
উমা কাত্যায়নী গঙ্গা য়মুনা গৌতমী তথা ।
সৰস্ৱতী তথা শিপ্ৰা ৱৰণা চ শুভাপগা ॥ 50.47 ॥
শতদ্ৰুশ্চন্দ্ৰভাগা চ সিন্ধূ ৰেৱামলা তথা ।
ৱিতস্তা চৰ্মণাদেৱী বাহুদা ৱাৰুণী তথা ॥ 50.48 ॥
সৰয়ূৰ্গণ্ডকী চৈৱ ঘৰ্ঘৰা বদৰী তথা ।
গোমতী ৰেণুকী চৈৱ পাৰা ৱেত্ৰৱতী শুভা ॥ 50.49 ॥
ৱিপাশা চ তথা ৱাহা শঙ্খিনী চ পয়োষ্ণিকা ।
গোদাৱৰী চ কাৱেৰী ভীমা কৃষ্ণা তথা শুভা ॥ 50.50 ॥
সুভদ্ৰা চ তথা ভদ্ৰা কৰতোয়াথ মালিনী ।
এতাঃ সৰ্ৱাস্ত্ৱমেৱাসি সৰ্ৱগে ত্ৱাং নমাম্যহম্ ॥ 50.51 ॥
লোকত্ৰয়ং ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তমপাং ৰূপেণ সুৱ্ৰতে ।
প্ৰসীদ ত্ৱং মহাভাগে লোকত্ৰিতয়পাৱনী ॥ 50.52 ॥
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱী মাৰ্কণ্ডেয়াত্তপোধনাত্ ।
পুষ্পকং য়ানমাৰুহ্য সৰ্ৱাভৰণভূষিতা ॥ 50.53 ॥
চতুৰ্ভুজা ত্ৰিনেত্ৰা চ চন্দ্ৰবিম্বনিভাননা ।
উৱাচ ৱচনং দেৱী মাৰ্কণ্ডেয়ং মহামুনিম্ ॥ 50.54 ॥
স্তোত্ৰেণানেন তুষ্টাহং ৱৰং ৱৃণু য়থেপ্সিতম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পৰিতুষ্টাসি দেৱেশি ৱৰং দাতুং ত্ৱমিচ্ছসি ॥ 50.55 ॥
কলুষং হৰ কল্যাণি লোকানাং হৰসম্ভৱে ।
স্নানং কৃত্ৱা স্তৱন্ তোয়ে লোকানাপুঃ শিৱাজ্ঞয়া ॥ 50.56 ॥
ৱৰং দদস্ৱ দেৱি ত্ৱং ধুন্ধুমাৰায় সাম্প্ৰতম্ ।
ৰাজ্যং কৃত্ৱা দিৱং য়াতু সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 50.57 ॥
য়ং য়ং চিন্তয়তে কামং তং তং প্ৰাপ্নোতি সুৱ্ৰতে ।

এৱং ভৱতু ৱিপ্রেন্দ্র মত্তো য়দ্ৱাঞ্ছিতং ত্ৱয়া ॥ 50.58 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱী কপিলা লোকপাৱনী ।
মার্কণ্ডেয়ং মুনিং ৰাজা মুনিভিঃ পৰিৱাৰিতম্ ॥ 50.59 ॥
প্রণিপত্য য়থা ন্যায়ং গতশ্চ স্ৱপুৰং তদা ।
ততঃ কালেন মহতাৰাজা ধর্মপৰায়ণঃ ॥ 50.60 ॥
ৰাজ্যং কৃত্ৱা ক্রতূনিষ্ট্ৱা ধুন্ধুমাৰো দিৱং গতঃ ।
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং ময়া দৃষ্টং পুৰানঘ ॥ 50.61 ॥
শ্ৰৱণাত্ কীর্তনাদস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 50.62 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কপিলামাহাত্ম্যে ধুন্ধুমাৰস্ৱৰ্গাৰোহণং নাম পঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 51

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
দ্ৱীপসঙ্খ্যা ভুৱো মানং সাগৰাণাং চ কীর্তনম্ ।
পাতাললোকসঙ্খ্যানং সৰ্ৱতো ৱিদিতং কুৰু ॥ 51.1 ॥
নৰকং স্ৱৰ্গমানং চ য়ত্কিঞ্চিদন্যদীদৃশম্ ।
উক্তানুক্তং য়ত্কিঞ্চিত্ কর্মাকর্মশুভাৱহম্ ॥ 51.2 ॥
এতত্ সৰ্ৱং সমাসেন স্কন্দপৃষ্টেন শম্ভুনা ।
কথিতং তু পুৰাণং ৱৈ য়থাৱৃত্তং পুৰাতনম্ ॥ 51.3 ॥
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞস্ত্ৰিকালজ্ঞস্ত্ৰিৱেদৱিত্ ।
ত্ৱমেৱ ৱেত্সি সৰ্ৱং চ প্রসাদাদৱক্তুমর্হসি ॥ 51.4 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
অনেকানি সহস্রাণি ময়া দৃষ্টানি ভাৰত ॥ 51.5 ॥
য়ুগে য়ুগে ক্ষত্রিয়াণাং দানয়জ্ঞক্রিয়াণি চ ।
নান্যস্তু ত্ৱাদৃশো ৰাজা দৃষ্টস্তেষাং তু মধ্যতঃ ॥ 51.6 ॥
এতত্ সৰ্ৱং সমাসেন স্কন্দপৃষ্টেন শম্ভুনা ।
কথিতং তু পুৰাণং ৱৈ সৰ্ৱং তে কথয়াম্যহম্ ॥ 51.7 ॥
চন্দ্রদ্ৱীপঃ প্রভাসে তু তাম্রপর্ণির্গভস্তিমান্ ।

নাগদ্ৱীপশ্চ সৌম্যশ্চ গন্ধৰ্ৱো ৱৰুণস্তথা ॥ 51.8 ॥
নৱমঃ কুমাৰিকাখ্যস্তু ইতি দ্ৱীপাঃ প্ৰকীৰ্তিতাঃ ।
নৱখণ্ডৱতী চৈষা কথিতা তে সমাসতঃ ॥ 51.9 ॥
খণ্ডেষ্ৱেতেষু সৰ্ৱেষু প্ৰৱাহো নাৰ্মদঃ স্মৃতঃ ।
জম্বূশাককুশক্ৰৌঞ্চশাল্মল্যশ্চ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 51.10 ॥
প্লক্ষশ্চ পুষ্কৰশ্চৈৱ সপ্তদ্ৱীপাঃ প্ৰকীৰ্তিতাঃ ।
ক্ষাৰং ক্ষীৰং দধি সৰ্পিস্তথৈৱেক্ষুৰসোঽপি চ ॥ 51.11 ॥
সুৰোদো মধুৰোদশ্চ সমুদ্ৰাঃ সপ্তকীৰ্তিতাঃ ।
ভূৰ্লোকশ্চ ভুৱৰ্লোকঃ স্ৱৰ্লোকশ্চ মহস্তথা ॥ 51.12 ॥
জনলোকস্তপোলোকঃ সত্যলোকস্তথা পৰঃ ।
ভূৰ্লোকাদিত্যয়োৰ্ৱিদ্ধি ত্ৱন্তৰালং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 51.13 ॥
য়োজনানাং চতুৰ্লক্ষ পাতালং য়ত্প্ৰমাণতঃ ।
ৰুদ্ৰাশ্চ ৱসৱশ্চাষ্টৌ নিৱসন্ত্যত্ৰ ভাৰত ॥ 51.14 ॥
কথিতাশ্চ ময়া লোকাঃ পাতালানি নিবোধ মে ।
অতলং ৱিতলং চৈৱ শৰ্কৰং চ গভস্তিকম্ ॥ 51.15 ॥
মহাতলং চ সুতলং ৰসাতলমতঃ পৰম্ ।
সৌৱৰ্ণমষ্টমং ৱিদ্ধি সৰ্ৱকামসমন্ৱিতম্ ॥ 51.16 ॥
ৱহ্নের্দাহো হ্যপাং শৈত্যং মৰুতাং ৱহনং তথা ।
কাঠিন্যং চ তথা ধাত্ৰ্যা গগনে শুষিৰং তথা ॥ 51.17 ॥
স্ৱভাৱ এৱ ভূতানাং স্ৱস্ৱভাৱানুসাৰতঃ ।
প্ৰকৃতিং য়ান্তি ভূতানি নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ॥ 51.18 ॥
লক্ষাণি চতুৰশীতিৰ্য়োনীনাং পাপকৰ্মণাম্ ।
নৰকেষু চ ঘোৰেষু দাৰুণা য়ময়াতনাঃ ॥ 51.19 ॥
নিৰুদ্ধাঃ প্ৰাণিনঃ সৰ্ৱে নীতাস্তু য়মকিঙ্কৰৈঃ ।
য়াতনা ৱিৱিধা ৰৌদ্ৰাস্তত্ৰস্থৈৰনুভূয়তে ॥ 51.20 ॥
স্ৱকৰ্মফলয়োগেন প্ৰাপ্নুৱন্তি শুভাশুভম্ ।
এতদৰ্থং তপো হোমং দানং ধ্যানং চ পাৱনম্ ॥ 51.21 ॥
কাৰুণ্যং সৰ্ৱভূতেষু নৰ্মদাশ্ৰয়ণং তথা ।
ৰেৱায়াঃ স্তৱনং পূজা সূৰ্যস্য প্ৰভৱো য়থা ॥ 51.22 ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি য়থাৱৃত্তং পুৰাতনম্ ।
মুচুকুন্দস্য সংৱাদো দানৱেন্দ্ৰস্য ভাৰত ॥ 51.23 ॥
কুৱলয়াশ্ৱোঽথ ৰাজৰ্ষিশ্চক্ৰৱৰ্তী মহায়শাঃ ।
আসীত্ কৃতয়ুগে ৰাজনন্তৰে চাক্ষুষে কিল ॥ 51.24 ॥

শক্রাদষ্টগুণং ৰাজ্যং ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ।
অনেকানি সহস্রাণি দানানি ৱিৱিধানি চ ॥ 51.25 ॥
দত্তানি তেন ৰাজ্ঞা ৱৈ সৰ্ৱতীৰ্থেষ্ৱনুত্তমম্ ।
ইষ্টাশ্চ ক্রতৱশ্চাপি ৱৰ্জয়িত্ৱা তু কল্পগাম্ ॥ 51.26 ॥
দানৱো মুচুকুন্দশ্চ সৰ্ৱধৰ্মপৰায়ণঃ ।
ব্ৰহ্মণ্যঃ শিৱভক্তশ্চ ৱিষ্ণুভক্তো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 51.27 ॥
ৰাহুসোমসমাযোগে ৱৈদূৰ্যে সিদ্ধপৰ্ৱতে ।
ওঙ্কাৰনাথসহিতা য়ত্ৰাস্তে কল্পগা সৰিত্ ॥ 51.28 ॥
অন্যানি য়ানি লিঙ্গানি লোকে চৈৱ চৰাচৰে ।
কল্পান্তে তানি লীয়ন্ত ওঙ্কাৰে ৱৈ ন সংশয়ঃ ॥ 51.29 ॥
শিৱেন কথিতং হ্যেতদ্ৱিষ্ণোশ্চৈৱ শতক্ৰতোঃ ।
পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্যাপি পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ॥ 51.30 ॥
আগতঃ কল্পগাং দেৱীং কোটিতীৰ্থে নৰাধিপঃ ।
নৰ্মদাকপিলাযোগে সৰ্ৱসম্ভাৰসংৱৃতঃ ॥ 51.31 ॥
লক্ষমেকং তু দোগ্ধ্ৰীণাং সমাদায় গৱাং নৃপ ।
অযুতং চ হয়ানাং চ সহস্ৰং দন্তিনাং তথা ॥ 51.32 ॥
কামিকানাং তু য়ানানাং সহস্ৰং হেমমালিনাম্ ।
ধনং ধান্য চ ৱাসাংসি ৰত্নানি ৱিৱিধানি চ ॥ 51.33 ॥
স্নানং কৃত্ৱা য়থান্যায়ং ব্ৰাহ্মণেভ্যো দদৌ তদা ।
মূৰ্তৌ তু দক্ষিণাং চাপি ওঙ্কাৰস্য নৰাধিপ ॥ 51.34 ॥
য়ো য়ং কাময়তে কামং তং তস্মৈ স প্ৰয়চ্ছতি ।
ৰাজা কুৱলয়াশ্ৱস্তু ধৰ্মকৰ্মপৰায়ণঃ ॥ 51.35 ॥
ৰাহুসূৰ্যসমাযোগে কুৰুক্ষেত্ৰং য়য়ৌ কিল ।
সান্তঃপুৰপৰীৱাৰো হ্যয়োধ্যাধিপতিঃ স্ৱয়ম্ ॥ 51.36 ॥
ৰাজপুত্ৰসহস্ৰৈস্তু ৱৃতঃ স্নানেপ্সয়া কিল ।
লক্ষমেকং হয়ানান্ চ দন্তিনাময়ুতং তথা ॥ 51.37 ॥
হেমমাণিক্যৰত্নানি ৱাসাংসি ৱিৱিধানি চ ।
শ্ৰদ্ধয়া পৰয়া য়ুক্তো ব্ৰাহ্মণেভ্যো দদৌ নৃপ ॥ 51.38 ॥
শেষং নিৰ্ৱাপিতং ক্ষেত্ৰে স্থানে ৱায়নপূৰ্ৱকম্ ।
কালান্তৰে ততঃ প্ৰাপ্তে কুৰুক্ষেত্ৰপ্ৰভাৱতঃ ॥ 51.39 ॥
নানায়ানসহস্ৰৈস্তু সান্তঃ পুৰপৰিগ্ৰহঃ ।
ধ্ৰিয়মাণা তপত্ৰস্তু ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ॥ 51.40 ॥
শঙ্খৱাদিত্ৰঘোষেণ নানাভৰণভূষিতঃ ।

ৱিচচাৰ চ তত্ৰস্থো ৱিদ্যাধৰ ইৱাপৰঃ ॥ 51.41 ॥
মুচুকুন্দোঽপি দৈত্যেন্দ্রঃ সর্ৱকামসমন্ৱিতঃ ।
কামিকৈশ্চ মহায়ানৈর্হেমৰত্নৱিভূষণৈঃ ॥ 51.42 ॥
শ্রুত্ৱা ৱাদ্যসহস্রাণি ধর্মৰাজো ৱিশাম্পতে ।
জগাম ৱিস্ময়ং ঘোৰং কিমেতদিতি চাব্ৰৱীত্ ॥ 51.43 ॥
ততঃ কুৱলয়াশ্ৱোঽপি তস্মিন্নহনি তত্পুৰম্ ।
উভৌ নিৱেদিতৌ দূতৈর্ধর্মৰাজস্য ধীমতঃ ॥ 51.44 ॥
কুৱলয়াশ্ৱোঽথ ৰাজর্ষির্মুচুকুন্দো মহাবলঃ ।
লোকান্তৰমুভাৱেতৌ ৱিমানস্থৌ সমাগতৌ ॥ 51.45 ॥
তাৱদুত্পতিতং য়ানং মুচুকুন্দস্য চোপৰি ।
য়োজনানাং সহস্রেণ হ্যুপর্যুপৰি সংস্থিতম্ ॥ 51.46 ॥
অয়োধ্যাধিপতের্যানমধোভাগে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
পপ্রচ্ছ ধর্মৰাজোঽপি চিত্রগুপ্তং তু লেখকম্ ॥ 51.47 ॥
কিং তু য়ানং সমাসাদ্য অর্ঘপাদ্যেন পূজয়ে ।
সপ্তর্ষীনৃষিমুখ্যাংশ্চ ধর্মাধর্মৱিচাৰকান্ ॥ 51.48 ॥
চিত্রগুপ্তোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং তথা সপ্তর্ষয়োঽব্ৰুৱন্ ।
মুচুকুন্দং সমাসাদ্য ত্ৱর্ঘপাদ্যেন পূজয় ॥ 51.49 ॥
দানেন কাপিলেনেজ্যো দানৱেন্দ্রো ন চাপৰঃ ।
অধঃ কুৱলয়াশ্ৱশ্চ মুচুকুন্দস্তথোপৰি ॥ 51.50 ॥
এৱমুক্তো ধর্মৰাজো দানৱেন্দ্রমুপাশ্রয়ত্ ।
শ্ৱেতৱস্ত্রপৰীধানো জ্ৱলতকুণ্ডলভূষণঃ ॥ 51.51 ॥
অঞ্জলিং চ ততো বদ্ধ্ৱা য়ানস্যাগ্রে ৱ্যৱস্থিতঃ ।
কুশলং তেঽদ্য দৈত্যেন্দ্র সর্ৱধর্মভৃতাং ৱৰ ॥ 51.52 ॥
নির্জিতাস্তে ত্রয়ো লোকা দানেনাঽনেন সুব্ৰত ।
ওঙ্কাৰদক্ষিণস্যান্তে মূর্তৌ কাপিলসঙ্গমে ॥ 51.53 ॥
সপ্তকল্পৱহাতীৰে দানসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।

মুচুকুন্দ উৱাচ ॥
ধর্মাধর্মে ত্ৱমেৱাদ্য স্ৱর্গদ্ৱাৰার্গলো য়তঃ ॥ 51.54 ॥
এৱমুক্তো য়মস্তত্র দৈত্যেন্দ্রেণ মহাত্মনা ।
পন্থানং দর্শয়ামাস দৈত্যেন্দ্রস্য য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 51.55 ॥
ততস্তু প্রেষিতস্তেন মুচুকুন্দো জগাম হ ।
মুদা পৰময়া য়ুক্ত উমামাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ॥ 51.56 ॥

সংস্মাৰয়িত্ৱা ৱিধিৱদ্দৈত্যেন্দ্রং ধর্মৰাট্ ততঃ ।
আসাদ্য কুৱলয়াশ্ৱং ধর্মৰাজোঽব্ৰৱীদিদম্ ॥ 51.57 ॥
স্ৱাগতং তে মহাৰাজ কুশলং তৱ সর্ৱদা ।

কুৱলয়াশ্ৱ উৱাচ ॥
পৰস্পৰৱিৰোধতৱং দেৱদানৱয়োঃ সদা ॥ 51.58 ॥
মাং ত্যক্ত্ৱা দানৱেন্দ্রস্তু পাদ্যার্ঘেণ ত্ৱয়ার্চিতঃ ।
ৱিপৰীতং চ তত্সর্ৱং ধর্মৰাজ কৃতং কথম্ ॥ 51.59 ॥

য়ম উৱাচ ॥
ৱিষাদং ত্যজ ৰাজেন্দ্র গহনা কর্মণাং গতিঃ ।
নাহং দাতা চ হর্তা চ শুভাশুভফলস্য ৱৈ ॥ 51.60 ॥
কর্মসাক্ষী চ সর্ৱেষাং দেৱাসুৰনৃণাং নৃপ ।
সৰস্ৱত্যাং কুৰুক্ষেত্রে দানং দত্তং ত্ৱয়ানঘ ॥ 51.61 ॥
দ্ৱাপৰান্তে তু দানং ৱৈ ৰেৱাদানং সমং নহি ।
শিৱেন কথিতং চাসীদ্ৱক্ষৱিষ্ণুমৰুদ্গাণান্ ॥ 51.62 ॥
কলাং নার্হন্তি তীর্থানি সার্ধং কল্পগয়া ক্ৱচিত্ ।
অনৃতং ন ময়া চোক্তং পুৰাণং শ্রুতিসম্মতম্ ॥ 51.63 ॥
এতস্মিনন্তৰে ৰাজন্ দ্ৱয়োঃ সংৱদতোস্তয়োঃ ।
উক্তঃ কুৱলয়াশ্ৱস্তু তদাকাশগিৰা স্ৱয়ম্ ॥ 51.64 ॥
ধর্মশ্চেত্থং মহাৰাজ মা কৃথাস্তৱং কথঞ্চন ।
কল্পগা তোয়সংস্পৃষ্টো দৈত্যঃ শিৱমৱাপ্তৱান্ ॥ 51.65 ॥
স ৰাজা ৱিস্ময়াপন্নঃ পুনর্ৱ্যাবৃত্য চাগতঃ ।
নর্মদাং স্নাতুকামোঽপি কপিলাসঙ্গমং প্রতি ॥ 51.66 ॥
তত্র প্লুতস্ততো ৰাজা শিৱলোকং জগাম হ ॥ 51.67 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মুচুকুন্দকুৱলয়াশ্ৱস্ৱর্গাৰোহণং নামৈকপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 52

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥

কে ৱ্রজন্তি য়মং ৱিপ্র কীদৃশা নৰকাস্তু তে ।
এতন্ মে সর্ৱমাখ্যাহি দেৱলোকং ৱ্রজন্তি কে ॥ 52.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
য়ান্তি পুষ্পকয়ানেন পুষ্পৰাগপ্রদায়িনঃ ।
দেৱায়তনকর্তাৰঃ শিৱলোকং ৱ্রজন্তি তে ॥ 52.2 ॥
অনাথমণ্ডপানাং তু তে ক্রীডন্তি গৃহোত্তমৈঃ ।
দেৱাগ্নিগুৰুৱিপ্রাণাং মাতাপিত্রোশ্চ পূজকাঃ ॥ 52.3 ॥
পূজ্যমানা নৰা য়ান্তি কামিকৈশ্চ য়থা সুখম্ ।
দ্যোতয়ন্তো দিশঃ সর্ৱা য়ান্তি দীপপ্রদানতঃ ॥ 52.4 ॥
প্রতিশ্রয়প্রদানেন সুখং য়ান্তি য়মালয়ম্ ।
সর্ৱকামসমৃদ্ধেন তথা গচ্ছতি তোয়দঃ ॥ 52.5 ॥
অন্নং পানং প্রয়চ্ছন্তি সুখং য়ান্তি নিৰাকুলাঃ ।
দীপমালাং হি য়চ্ছন্তি গুৰুশুশ্রূষণে ৰতাঃ ॥ 52.6 ॥
পাদাভ্যঙ্গং চ য়ঃ কুর্যাত্ সোঽশ্ৱপৃষ্ঠেন গচ্ছতি ।
হেমৰত্নপ্রদানেন য়ান্তি ৰত্নৱিভূষিতাঃ ॥ 52.7 ॥
সর্ৱকামসমৃদ্ধাত্মা ভূমিদানেন গচ্ছতি ।
অন্নপানপ্রদানেন পিবন্ খাদংশ্চ গচ্ছতি ॥ 52.8 ॥
ইত্যেৱমাদিভির্দানৈঃ সুখং য়ান্তি শিৱালয়ম্ ।
স্ৱর্গে চ ৱিপুলান্ ভোগান্ প্রাপ্নোত্যন্নপ্রদানতঃ ॥ 52.9 ॥
সর্ৱেষামেৱ দানানামন্নদানপৰং ৱিদুঃ ।
সর্ৱপ্রীতিকৰং পুণ্যং বলপুষ্টিৱিৱর্ধনম্ ॥ 52.10 ॥
নান্নদানসমং দানং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ।
অন্নাদানসমং দানং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ।
অন্নাদ্ভৱন্তি ভূতানি ম্রিয়ন্তে তদভাৱতঃ ॥ 52.11 ॥
ৰক্তং মাংসং মজ্জশুক্রে ক্রমাদন্নাত্ প্রৱর্ততে ।
শুক্রাদ্ভৱন্তি ভূতানি তস্মাদন্নময়ং জগত্ ॥ 52.12 ॥
হেমৰত্নাশ্ৱনাগেন্দ্রনাৰীস্রক্ চন্দনাদিভিঃ ।
নাস্ত্যাহাৰসমং সৌখ্যং নাস্তি ক্রোধসমো ৰিপুঃ ॥ 52.13 ॥
অত এৱ মহাপুণ্যমন্নদানং চ ভাৰত ।
অন্নদঃ প্রাণদঃ প্রোক্তস্তস্মাদন্নপ্রদো ভৱেত্ ॥ 52.14 ॥
তস্মাদন্নপ্রদানেন দত্তান্যন্যানি সর্ৱশঃ ।
ত্রৈলোক্যে য়ানি দানানি ভোগস্ত্রীৱাহনানি চ ॥ 52.15 ॥

অন্নপানাদি য়ত্কিঞ্চিদৈশ্ৱৰ্যং চ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
অন্নদানস্য তত্সৰ্ৱমিহামুত্ৰ ফলং স্মৃতম্ ॥ 52.16 ॥
য়স্মাদন্নেন পুষ্টাঙ্গঃ কুৰুতে ধৰ্মসঞ্চয়ম্ ।
পৱিত্ৰমমৃতং দিৱ্যং শুদ্ধং সত্ত্ৱং ৰসায়নম্ ॥ 52.17 ॥
অন্নপানাশ্ৱগোৰত্সশয়্যাছত্ৰাণ্যুপানহৌ ।
প্ৰেতলোকপ্ৰশস্তানি দানান্যষ্টৌ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 52.18 ॥
এৱং দানৱিশেষেণ ধৰ্মৰাজপুৰে নৰাঃ ।
সুখেনৈৱ তু গচ্ছন্তি তস্মাদ্ধৰ্মং সমাচৰেত্ ॥ 52.19 ॥
অন্নদানং মহাৰাজ জলং চৈৱ তু পুষ্কলম্ ।
পিতৃভ্যঃ প্ৰয়তো দদ্যাত্তীৰ্থে চৈৱামৰেশ্ৱৰে ॥ 52.20 ॥
তীৰ্থানি পুণ্যক্ষেত্ৰাণি য়ানি ৱৈ কীৰ্তিতানি চ ।
কামমোক্ষপ্ৰদানীহ সৰ্ৱসিদ্ধিকৰাণি চ ॥ 52.21 ॥
সৰ্ৱেষামেৱ তেষাং তু মাতা ৱৈ পৰিকীৰ্তিতা ।
নৰ্মদা সৰিতা শ্ৰেষ্ঠা সপ্তকল্পৱহা শুভা ॥ 52.22 ॥
তপসো য়জ্ঞদানানাং সঙ্খ্যা তীৰ্থেষু ৱিদ্যতে ।
নৰ্মদায়াং ন সঙ্খ্যাস্তি তেষামিত্যাহ শঙ্কৰঃ ॥ 52.23 ॥
য়থা শিৱস্তথা ৰেৱা পূজনীয়া প্ৰয়ত্নতঃ ।
এষু য়ে তু কুকৰ্মাণঃ পাপা দানৱিৱৰ্জিতাঃ ॥ 52.24 ॥
পথা ঘোৰেণ তে য়ান্তি দক্ষিণেন য়মালয়ম্ ।
ষডশীতিসহস্ৰাণি য়োজনানাং সমন্ততঃ ॥ 52.25 ॥
পুৰং জ্ঞেয়ং মহাৰৌদ্ৰং নানাৰূপৈৰধিষ্ঠিতম্ ।
সমীপস্থমিৱাভাতি নৰাণাং ক্ৰূৰকৰ্মণাম্ ॥ 52.26 ॥
পাপিনামপি দূৰস্থং পথা ৰৌদ্ৰেণ য়ান্তি তে ।
তীৱ্ৰকণ্টকয়ুক্তেন শৰ্কৰাভূষিতেন চ ॥ 52.27 ॥
ক্ষুৰধাৰাৱৃতৈস্তীক্ষ্ণৈঃ পাষাণৈৰ্নিৰ্মিতেন চ ।
কেচিত্ত্ৱনেন মহতা দাৰুদাৰৈশ্চ ঘাতকৈঃ ॥ 52.28 ॥
লোহসূচীভিৰুগ্ৰাভিৰ্গ্ৰস্তেন চ ক্ৱচিত্ ক্ৱচিত্ ।
লতাপ্ৰতানৱিষমৈঃ পৰ্ৱতৈৰ্ৱৃক্ষসঙ্কুলৈঃ ॥ 52.29 ॥
সুতপ্তাঙ্গাৰয়ুক্তেন য়ান্তি মাৰ্গেণ দুঃখিতাঃ ।
ক্ৱচিদ্ৱিষমগৰ্তাভিস্তপ্তলোষ্টেষ্টকৈৰপি ॥ 52.30 ॥
সুতপ্তবালুকাভিশ্চ তথা তীক্ষ্ণৈশ্চ শঙ্কুভিঃ ।
অনেকভগ্নশাখাভিৰাৱৃতেন ক্ৱচিত্ ক্ৱচিত্ ॥ 52.31 ॥
কষ্টেন তমসা কেচিদ্গচ্ছন্তি হি য়মালয়ম্ ।

মাৰ্গস্থাঙ্গাৰকৈস্তপ্তৈৰ্গ্ৰস্তা দাৱাগ্নিভিস্তথা ॥ 52.32 ॥
ক্ৱচিত্তপ্তশিলাভিশ্চ পঙ্কেন কটিমানতঃ ।
ক্ৱচিদ্দুষ্টাম্বুনা ৱ্যাপ্তং দুষ্কৰীষাগ্নিনা ক্ৱচিত্ ॥ 52.33 ॥
ক্ৱচিদগৃধ্ৰৈৰ্বকৈৰ্ৱ্যাঘ্ৰৈৰ্দুষ্টৈঃ কীটৈঃ সুদাৰুণৈঃ ।
ক্ৱচিন্ মহাকুলীৰাদ্যৈঃ ক্ৱচিত্তৱজগৰৈঃ পুনঃ ॥ 52.34 ॥
মক্ষিকাভিশ্চ ৰৌদ্ৰাভিঃ ক্ৱচিত্ সৰ্পৈৰ্ৱিষোল্ৱণৈঃ ।
মত্তমাতঙ্গযূথৈশ্চ সমন্তাচ্চ প্ৰমাথিভিঃ ॥ 52.35 ॥
পন্থানমুল্লিখদ্ভিশ্চ তীক্ষ্ণশৃঙ্গৈৰ্মহাবলৈঃ ।
সিংহৈৰ্ৱিষাণমহিষৈৰ্ৰৌদ্ৰৈৰ্মত্তৈশ্চ শ্ৱাপদৈঃ ॥ 52.36 ॥
ডাকিনীভিশ্চ ৰৌদ্ৰাভিৰ্ৱিকৰালৈশ্চ ৰাক্ষসৈঃ ।
ৱ্যাধিভিশ্চ মহাঘোৰৈঃ পাৱকৈশ্চ দুৰাসদৈঃ ॥ 52.37 ॥
মহানলৱিমিশ্ৰেণ মহাচণ্ডেন ৱায়ুনা ।
মহাপাষাণৱৰ্ষেণ ভিদ্যমানা নিৰাশ্ৰয়াঃ ॥ 52.38 ॥
ক্ৱচিত্ ক্ৱচিত্ প্ৰতপ্তেন দীপ্যমানা ৱ্ৰজন্তি হি ।
মহতা ৱ বাণৱৰ্ষেণ ভিদ্যমানাঃ সমন্ততঃ ॥ 52.39 ॥
পতদ্ভিৰ্ৱজ্ৰসঙ্ঘাতৈৰুল্কাপাতৈশ্চ দাৰুণৈঃ ।
প্ৰদীপ্তাঙ্গাৰৱৰ্ষেণ হন্যমানা ৱ্ৰজন্তি হি ॥ 52.40 ॥
মহাঘোৰৰৱৈৰ্ঘোৰৈৰ্ৱিত্ৰস্যন্তো মুহুৰ্মুহুঃ ।
নিশিতায়ুধৱৰ্ষেণ পূৰ্যমাণাশ্চ সৰ্ৱশঃ ॥ 52.41 ॥
মহাক্ষৰাম্বুধাৰাভিঃ সিচ্যমানা মুহুৰ্মুহুঃ ।
মহাশীতেন ৰৌদ্ৰেণ ক্ষুৰধাৰাদিভিস্তথা ॥ 52.42 ॥
অন্যৈৰ্বহুৱিধাকাৰৈঃ শতশোঽথ সহস্ৰশঃ ।
ইত্থং চ তপ্তৰৌদ্ৰেণ মাৰ্গেণ ৱিষমেণ চ ॥ 52.43 ॥
অৱিশ্ৰান্তেন মহতা হ্যৱিদূৰেণ ভাৰত ।
অৱিদূৰেণ কষ্টেন সৰ্ৱদুঃখাশ্ৰয়েণ চ ॥ 52.44 ॥
নীয়ন্তে দেহিনঃ সৰ্ৱে মূঢাঃ পাপপৰায়ণাঃ ।
য়মদূতৈৰ্মহাঘোৰৈৰ্যমাজ্ঞাকাৰিভিৰ্বলাত্ ॥ 52.45 ॥
একাকিনঃ পৰাধীনা মিত্ৰবন্ধুৱিৱৰ্জিতাঃ ।
শোচন্তঃ স্ৱানি কৰ্মাণি দহ্যন্তে চ মুহুৰ্মুহুঃ ॥ 52.46 ॥
প্ৰেতভূতৱিমিশ্ৰাশ্চ শুষ্ককণ্ঠোষ্ঠতালুকাঃ ।
কৃশাঙ্গা ভীতভীতাশ্চ দহ্যমানা হুতাগ্নিনা ॥ 52.47 ॥
বদ্ধাঃ শৃঙ্খলয়া কেচিত্ মজ্জন্তঃ পাপিনো ভৃশম্ ।
কৃষ্যন্তে দহ্যমানাস্তু য়মদূতৈৰ্বলোত্কটৈঃ ॥ 52.48 ॥

উৰস্যধোমুখস্থানে তথৈৱ খলু দুঃখিতাঃ ।
কেশপাশে ৱিবদ্ধাশ্চ কৃষ্যন্তে পাপিনস্তথা ॥ 52.49 ॥
ললাটে চাঙ্কুশৈর্বিদ্ধ্ৱা কৃষ্যন্তে দেহিনঃ ক্ৱচিত্ ।
উত্তানা দুষ্টপন্থানং নীয়ন্তে পাপকর্মণা ॥ 52.50 ॥
পার্শ্ৱবাহুৱিবদ্ধাশ্চ জঠৰে পৰিপীডিতাঃ ।
গ্ৰীৱাপাশৱিকৃষ্যাশ্চ কেঽপি য়ান্তি সুদুঃখিতাঃ ॥ 52.51 ॥
জিহ্ৱাশঙ্কুপ্ৰদানেন সমানীয়কৃকাটিকাঃ ।
অর্ধচন্দ্ৰেণ গৃহ্যন্তে ক্ষিপ্যমাণা ইতস্ততঃ ॥ 52.52 ॥
শিশ্নে চ ৱৃষণে চৈৱ ৰজ্জ্ৱা বদ্ধাস্তথা পৰো ।
ৱিচ্ছিন্নহস্তপাদাশ্চ ছিন্নকর্ণোষ্ঠনাসিকাঃ ॥ 52.53 ॥
ৱিচ্ছিন্নশিশ্নৱৃষণাশ্ছিন্নশীর্ষাঙ্গসঞ্চয়াঃ ।
অঙ্কুশৈর্ভিদ্যমানাস্তু খাদ্যমানাঃ সৰীসৃপৈঃ ॥ 52.54 ॥
ইতশ্চেতশ্চ ধাৱন্তি ক্ৰন্দমানা নিৰাশ্ৰয়াঃ ।
মুদ্গাৰৈৰ্লোহদণ্ডৈশ্চ হন্যমানা মুহুর্মুহুঃ ॥ 52.55 ॥
কশাভির্ৱিৱিধাভিশ্চ ঘোৰাভিশ্চ সমন্ততঃ ।
ভিন্দিপালৈশ্চ তুদ্যন্তে ৱমন্তঃ শোণিতং মুহুঃ ॥ 52.56 ॥
পাত্যমানাশ্চ সলিলে ছায়াং ৱৈ প্ৰার্থয়ন্তি চ ।
দানহীনাঃ প্ৰয়ান্ত্যেৱং প্ৰায়শ্চিত্তকৃতো নৰাঃ ॥ 52.57 ॥
গৃহীত্ৱা চৈৱ পাথেয়ং সুখং য়াতি য়মালয়ম্ ।
এৱং পথা নিকৃষ্টেন প্ৰাপ্তা য়মপুৰং নৰাঃ ॥ 52.58 ॥
প্ৰাজ্ঞাপিতৈস্তথা দূতৈঃ প্ৰৱেশ্যন্তে য়মাগ্ৰতঃ ।
তত্ৰ য়ে শুভকর্মাণস্তান্ ৱৈ সংস্মাৰয়েদ্যমঃ ॥ 52.59 ॥
স্ৱাগতাসনদানেন পাদ্যার্ঘেণ প্ৰিয়েণ চ ।
ধন্যা য়ূয়ং মহাত্মানাত্মনো হিতকাৰিণঃ ॥ 52.60 ॥
য়ৈস্তু দিৱ্যসুখার্থং হি ভৱদ্ভিঃ সুকৃতং কৃতম্ ।
নর্মদাতটমাশ্ৰিত্য পর্ৱতেঽমৰকণ্টকে ॥ 52.61 ॥
দানং দত্তং তপস্তপ্তং হুতং চেষ্টং ৱিধানতঃ ।
ৱাৰাণস্যাং কুৰুক্ষেত্ৰে প্ৰয়াগে পুষ্কৰে তথা ॥ 52.62 ॥
গয়ায়াং নৈমিষাৰণ্যে গঙ্গাসাগৰসঙ্গমে ।
কেদাৰে ভৈৰৱে চাপি প্ৰভাসে শশিভূষণে ॥ 52.63 ॥
মহাকালৱনে ৰম্যে শ্ৰীশৈলে ত্ৰিপুৰান্তকে ।
ত্ৰৈয়ম্বকে ধৌতপাপে নীলকণ্ঠে তথৈৱ চ ॥ 52.64 ॥
গঙ্গাদ্ৱাৰে হিমদ্ৱাৰে তথা কালঞ্জৰে গিৰৌ ।

এতেষ্ৱন্যেষু তীর্থেষু ক্ষেত্রেষু চ য়থাক্রমম্ ॥ 52.65 ॥
লব্ধং জন্মফলং চৈৱ ভৱদ্ভির্নাত্র সংশয়ঃ ।
ইদং ৱিমানমাৰুহ্য দিৱ্যস্ত্রীভোগভূষিতম্ ॥ 52.66 ॥
সঙ্গচ্ছধ্ৱং শিৱং স্ৱর্গং সর্ৱকামসমন্ৱিতম্ ।
তত্র ভুক্ত্ৱা মহাভোগাননন্তান্ পুণ্যসঙ্খ্যয়া ॥ 52.67 ॥
য়ত্কিঞ্চিদন্যদশুভং স্ৱল্পং তদপি ভোক্ষ্যথ ।
আখ্যাতং তু ময়া তাৱত্ কল্পগাতীৰৱাসিনঃ ॥ 52.68 ॥
আৰোহন্তি ৱিমানানি সর্ৱেষামুপৰি স্থিতাঃ ।
সর্ৱতীর্থেষু সঙ্খ্যাস্তি হ্যুক্তং ব্রহ্মাদিভিঃ পুৰা ॥ 52.69 ॥
তত্র য়দ্দীয়তে দানং তেন স্ৱর্গে মহীয়তে ।
ম্রিয়তে তত্র য়ঃ কশ্চিদ্ৱ্রতেনানশনেন চ ॥ 52.70 ॥
দিৱ্যয়ানং সমাশ্রিত্য স প্রয়াতি শিৱালয়ম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ কল্পগাপুণ্যমুত্তমম্ ॥ 52.71 ॥
পশ্যন্তি পুণ্যকর্মাণো য়মং মিত্রমিৱাত্মনঃ ।
য়ে পুনঃ ক্রূৰকর্মাণস্তে পশ্যন্তি ভয়ানকম্ ॥ 52.72 ॥
দংষ্ট্রা কৰালৱদনং ভ্রুকুটীকুটিলেক্ষণম্ ।
ঊর্ধ্ৱকেশং মহাশ্মশ্রুং স্ফুৰদোষ্ঠাধৰোত্তৰম্ ॥ 52.73 ॥
অষ্টাদশভুজং ক্রূৰং নীলাঞ্জনচয়োপমম্ ।
সর্ৱায়ুধোদ্যতকৰং গর্জন্তং দণ্ডপাণিনম্ ॥ 52.74 ॥
মহামহিষমাৰূঢং তপ্তাগ্নিসমলোচনম্ ।
ৰক্তমাল্যাম্বৰধৰং মহামেৰুমিৱোত্থিতম্ ॥ 52.75 ॥
প্রলয়াম্বুদনির্ঘোষং পিবন্তমিৱ ৱাৰিধীন্ ।
গ্রসন্তমিৱ ত্রৈলোক্যমুদ্গিৰতমিৱানলম্ ॥ 52.76 ॥
মৃত্যুস্তস্য সমীপস্থঃ কালানলসমপ্রভঃ ।
কালশ্চাঞ্জনসঙ্কাশঃ কৃতান্তশ্চ ভয়ানকঃ ॥ 52.77 ॥
ৱিৱিধা ৱ্যাধয়স্তীক্ষ্ণা নানাৰূপা ভয়ানকাঃ ।
শক্তিশূলাঙ্কুশধৰাঃ পাশচক্রাসিপাণয়ঃ ॥ 52.78 ॥
ৱজ্রদংষ্ট্রাধৰা ৰৌদ্রাঃ ক্রূৰাশ্চাঞ্জনসন্নিভাঃ ।
সর্ৱায়ুধোদ্যতকৰা য়মদূতাশ্চ ঘাতকাঃ ॥ 52.79 ॥
এৱং ৱিধং য়মং তত্র পশ্যন্তি পাপচাৰিণঃ ।
নির্ভয়ো য়াতি চাত্যর্থং য়মো ৱা পাপকাৰিণম্ ॥ 52.80 ॥
চিত্রগুপ্তশ্চ ভগৱান্ ধর্মং তেষাং প্রবোধয়ন্ ।
ভো ভো দুষ্কৃতকর্মাণঃ পৰদ্রৱ্যাপহাৰকাঃ ॥ 52.81 ॥

গার্জিতা ৰূপৱীর্যেণ পৰদাৰোপমর্দকাঃ ।
য়স্তু য়ত্ কুৰুতে কর্ম তেন তদ্ভুজ্যতে পুনঃ ॥ 52.82 ॥
তত্ কিমাত্মোপঘাতার্থং ভৱদ্ভির্দুষ্কৃতং কৃতম্ ।
কিমর্থং পৰিতপ্যধ্ৱং পীড্যমানাঃ স্ৱকর্মভিঃ ॥ 52.83 ॥
ভুজ্যন্তে স্ৱানি কর্মাণি নাস্তি দোষোঽত্র কস্যচিত্ ।
এতে চ পৃথিৱীপালাঃ সম্প্রাপ্তাশ্চ মহীপতে ॥ 52.84 ॥
স্ৱকীয়ৈঃ কর্মভির্ঘোৰৈর্দুষ্প্রজ্ঞাবলগর্ৱিতাঃ ।
ভো ভো নৃপা দুৰাচাৰাঃ প্রজাৱিধ্ৱংসকাৰিণঃ ॥ 52.85 ॥
স্ৱল্পকালস্য ৰাজ্যস্য কিং ৱৈ তদ্দুষ্কৃতং কৃতম্ ।
ভৱদ্ভী ৰাজ্যলোভেন মোহেনান্যায়ৱৃত্তিভিঃ ॥ 52.86 ॥
য়দ্গৃহীতং ফলং তস্য য়ূয়ং ভুঙ্ধ্ৱং য়থাতথম্ ।
কুত্র ৰাজ্যং কলত্রং ৱা য়দর্থমশুভং কৃতম্ ॥ 52.87 ॥
তত্সর্ৱস্ৱং পৰিত্যজ্য য়ূয়মেকাকিনস্তথা ।
ত্ৱদ্বান্ধৱা ন পশ্যন্তি য়েন ৱিধ্ৱংসিতাঃ প্রজাঃ ॥ 52.88 ॥
য়মদূতৈঃ পাত্যমানা অধুনা কীদৃশং ভৱেত্ ।
এৱং বহুৱিধৈর্ৱাক্যৈৰুপলব্ধা য়মেন তে ॥ 52.89 ॥
শোচন্তি স্ৱানি কর্মাণি তূষ্ণীং ভূতাশ্চ পার্থিৱ ।
ইতি ৱাক্যৈঃ সমাদিশ্য নৃপাংস্তান্ ধর্মৰাট্ ততঃ ॥ 52.90 ॥
তেষাং পাপৱিশুদ্ধ্যর্থং য়মো দূতানথাব্রৱীত্ ।
ভো ভোশ্চণ্ড মহাচণ্ড গৃহীত্ৱা নৃপতীনিমান্ ॥ 52.91 ॥
ৱিশোধয়ধ্ৱং পাপেভ্যঃ ক্রমেণ নৰকাগ্নিনা ।
ততঃ শীঘ্রং সমাস্থায় নৃপান্ সঙ্গৃহ্য পাদয়োঃ ॥ 52.92 ॥
ভ্রাময়িত্ৱা তু ৱেগেন চিক্ষিপুর্য়মকিঙ্কৰাঃ ।
সর্ৱে ৱেগেন মহতা সুপ্রতপ্তে মহীতলে ॥ 52.93 ॥
আস্ফালয়ন্তি মহতি চাশ্মসাৰময়ে দ্রুমে ।
ততস্তে সর্ৱ এৱাশু প্রহাৰৈর্জর্জৰীকৃতাঃ ॥ 52.94 ॥
ৱিসঞ্জ্ঞাশ্চ তদা সন্তি নিশ্চেষ্টাশ্চ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
ততস্তে ৱায়ুনা স্পৃষ্টাঃ শনৈস্তু জীৱিতাঃ পুনঃ ॥ 52.95 ॥
তানানীয় ৱিশুদ্ধ্যর্থং ক্ষিপন্তি নৰকার্ণৱে ।
অষ্টাৱিংশতিৰেৱাদ্যাস্তীব্রানৰককোটয়ঃ ॥ 52.96 ॥
সপ্তমস্য তলস্যান্তে ঘোৰে তমসি সংস্থিতাঃ ।
অতিঘোৰা চ ৰৌদ্রা চ তথা ঘোৰতমা স্থিতা ॥ 52.97 ॥
অত্যন্তদুঃখজননী ঘোৰৰূপা চ পঞ্চমী ।

ষষ্ঠী তৰণতাৰাখ্যা সপ্তমী চ ভয়ানকা ॥ 52.98 ॥
অষ্টমী কালৰাত্ৰিশ্চ নৱমী চ ঘটোত্কটা ।
দশমী চৈৱ চণ্ডা চ মহাচণ্ডা ততোঽপ্যধঃ ॥ 52.99 ॥
চণ্ডকোলাহলা চৈৱ প্ৰচণ্ডা চ পৰাগ্নিকা ।
জঘন্যা হ্যৱৰা লোমা ভীষণী চৈৱ নায়িকা ॥ 52.100 ॥
কৰালা ৱিকৰালা চ ৱজ্ৰৱিংশতিৰাশ্ৰিতা ।
অস্তা চ পঞ্চকোণা চ সুদীৰ্ঘা পৰিৱৰ্তুলা ॥ 52.101 ॥
সপ্তভৌমাষ্টভৌমা চ দীৰ্ঘমায়েতিহাপৰা ।
ইতি তা নামতঃ প্ৰোক্তা ঘোৰা নৰককোটয়ঃ ॥ 52.102 ॥
অষ্টাৱিংশতিৰেতাস্ত ভূতানাং মানতঃ স্মৃতাঃ ।
তাসাং ক্ৰমেণ ৱিজ্ঞেয়াঃ পঞ্চপঞ্চৈৱ নায়কা ॥ 52.103 ॥
প্ৰত্যেকং সৰ্ৱকোটীনাং নামতস্ত ৱিশাম্পতে ।
ৰৌৰৱঃ প্ৰথমস্তেষাং ৰুদন্তি য়ত্ৰ দেহিনঃ ॥ 52.104 ॥
মহাৰৌৰৱপীডাভিৰ্মহান্তোঽপি ৰুদন্তি হি ।
তমঃ শীতং তথা চোষ্ণং পঞ্চৈতে নায়কাঃ স্মৃতাঃ ॥ 52.105 ॥
অঘোৰঃ প্ৰথমস্তীক্ষ্ণঃ পদ্মঃ সঞ্জীৱনঃ শঠঃ ।
মহামায়ো ৱিলোমশ্চ কণ্টকঃ কটকঃ স্মৃতঃ ॥ 52.106 ॥
তীৱ্ৰো ৱামঃ কৰালশ্চ কিঙ্কৰালঃ প্ৰকম্পনঃ ।
মহাচক্ৰঃ সুপদ্মশ্চ কালসূত্ৰঃ প্ৰগৰ্জনঃ ॥ 52.107 ॥
সূচীমুখঃ সুনেমিশ্চ খাদকঃ সুপ্ৰপীডিতঃ ।
কুম্ভীপাকঃ সুপাকশ্চ ক্ৰকচশ্চ সুদাৰুণঃ ॥ 52.108 ॥
অঙ্গাৰৰাত্ৰিঃ পচনঃ অসৃক্পূয়ভৰস্তথা ।
সুতীক্ষ্ণাঃ শণ্ডশকুনী মহাসংৱৰ্তকঃ ক্ৰতুঃ ॥ 52.109 ॥
তপ্তজন্তুঃ পঙ্কলেষঃ পূতিমান্ চ হ্ৰদস্ত্ৰপুঃ ।
উচ্ছ্ৱাসশ্চ নিৰুচ্ছ্ৱাসঃ সুদীৰ্ঘঃ ক্ৰূৰশাল্মলী ॥ 52.110 ॥
উষ্ট্ৰিতস্ত মহানাদঃ প্ৰৱাহঃ সুপ্ৰৱাহনঃ ।
ৱৃষাশ্ৰয়ো ৱৃষাশ্ৱশ্চ সিংহৱ্যাঘ্ৰগজাননাঃ ॥ 52.111 ॥
শ্ৱশূকৰাজমহিষমেষমূষখৰাননাঃ ।
গ্ৰাহকুম্ভীৰনক্ৰাস্যা মহাঘোৰা ভয়ানকাঃ ॥ 52.112 ॥
সৰ্ৱভক্ষাঃ স্ৱভক্ষাশ্চ সৰ্ৱকৰ্মাঽশ্ৱৱায়সাঃ ।
গৃধ্ৰোলূক উলূকশ্চ শাৰ্দূলকপিকচ্ছুৰাঃ ॥ 52.113 ॥
গণ্ডকঃ পূতিৱক্ত্ৰশ্চ ৰক্তাস্যঃ পূতিমূত্ৰিকঃ ।
কণধূম্ৰস্তুষাৰাগ্নিঃ কৃমিমান্নিৰয়স্তথা ॥ 52.114 ॥

আতোদ্যশ্চ প্রতোদ্যশ্চ ৰুধিৰোদ্যশ্চ ভোজনম্ ।
কালাত্মগোঽনুভক্ষশ্চ সর্ৱভক্ষঃ সুদাৰুণঃ ॥ 52.115 ॥
কর্কটস্তু ৱিশালশ্চ ৱিকটঃ কটপূতনঃ ।
অম্বৰীষঃ কটাহশ্চ কষ্টা ৱৈতৰণী নদী ॥ 52.116 ॥
সুতপ্তো লোহশঙ্কুশ্চ একপাদোঽশ্রুপূৰণঃ ।
অসিপত্রৱনং ঘোৰমস্থিলিঙ্গং প্রতিষ্ঠিতম্ ॥ 52.117 ॥
তিলাতসীক্ষুয়ন্ত্রাণি কূটপাপপ্রমর্দনাঃ ।
মহাচুল্লী ৱিচুল্লী চ তপ্তলোহময়ী শিলা ॥ 52.118 ॥
পর্ৱতঃ ক্ষুৰধাৰাখ্যো ময়ো য়মলপর্ৱতঃ ।
সূচীৱিষ্ঠান্ধকূপাশ্চ পতনঃ পাতনস্তথা ॥ 52.119 ॥
মুশলী ৱৃষলী চৈৱাশিৱা সঙ্কটলা তথা ।
তালপত্রাসিগহনং মহামোহক এৱ চ ॥ 52.120 ॥
সংমোহনোঽস্থিভঙ্গশ্চ তপ্তাচলময়োঽগুণঃ ।
বহুদুঃখো মহাদুঃখঃ কশ্মলো য়মলস্তথা ॥ 52.121 ॥
হালাহলো ৱিৰূপশ্চ শ্ৱৰূপশ্চ্যুতমানসঃ ।
একপাদস্ত্রিপাদশ্চ তীৱ্রশ্চ ৱিদিতস্ততঃ ॥ 52.122 ॥
অষ্টাৱিংশতিৰিত্যেতে ক্রমশঃ পঞ্চকাঃ স্মৃতাঃ ॥ 52.123 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নৰকৱর্ণনং নাম দ্ৱিপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 53

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কোটী নামনুৰূপাশ্চ পঞ্চপঞ্চৈৱ নায়কাঃ ।
ৰৌৰৱাদ্যং মৰীচ্যন্তং নৰকানাং শতং স্মৃতম্ ॥ 53.1 ॥
চত্ৱাৰিংশত্ সমধিকং মহানৰকমণ্ডলম্ ।
একক্রমাত্ প্রভুজ্যন্তে নৰৈঃ কর্মানুৰূপতঃ ॥ 53.2 ॥
কামনাভিৰ্ৱিৰূপাভিৰকর্মপ্রচয়াদ্দ্রুতম্ ।
সুগূঢয়া ততো ধ্ৱান্তে তপ্তশৃঙ্খলয়া নৰাঃ ॥ 53.3 ॥
মহাৱৃক্ষস্য শাখায়াং লম্ব্যন্তে য়মকিঙ্কৰৈঃ ।
ততস্তান্ সর্ৱতশ্চৈৱ দোলয়ন্তি হি কিঙ্কৰাঃ ॥ 53.4 ॥
দোলিতাশ্চাতিৱেগেন নিঃসঞ্জ্ঞাং য়ান্তি পাপিনঃ ।

অন্তৰিক্ষে স্থিতানাং চ লোহভাৰশতং তদা ॥ 53.5 ॥
পাদয়োৰ্বধ্যতে তেষাং য়মদূতৈৰ্বলোত্কটৈঃ ।
তেন ভাৰেণ মহতা ভৃশং সন্তাপিতা নৰাঃ ॥ 53.6 ॥
ধ্যায়ন্তি স্ৱানি কৰ্মাণি তূষ্ণীং তিষ্ঠন্তি নিশ্চলাঃ ।
ততঃ ক্ৰমাদগ্নিৱৰ্ণৈৰ্লোহদণ্ডৈঃ সকণ্টকৈঃ ॥ 53.7 ॥
নিহন্যন্তে প্ৰয়ত্নেন য়মদূতৈশ্চ মস্তকে ।
ৱিষ্ঠাপূৰ্ণে ততঃ কূপে কৃমীণাং নিলয়ে ততঃ ॥ 53.8 ॥
সমন্তাত্ কিঙ্কৰৈৰ্ঘোৰৈঃ পচ্যন্তে পাপকাৰিণঃ ।
ততঃ ক্ষাৰেণ নীৰেণ ৱহ্নাৱপি ৱিশেষতঃ ॥ 53.9 ॥
ৱাৰ্তাকৱত্ প্ৰপচ্যন্তে তপ্তে লোহকটাহকে ।
অমেধ্যকূপে প্ৰক্ষিপ্য জলজন্তু সমাকুলে ॥ 53.10 ॥
মেদোসৃক্পূয়পূৰ্ণায়াং ৱাপ্যাং ক্ষিপ্তাস্তু তে ততঃ ।
ভক্ষন্তে কৃমিভিস্তীক্ষ্ণৈৰ্লোহতুণ্ডৈশ্চ ৱায়সৈঃ ॥ 53.11 ॥
পচ্যন্তে মাংসৱচ্চাপি প্ৰদীপ্তাঙ্গাৰৰাশিষু ।
প্ৰোতাঃ শূলেষু তীক্ষ্ণেষু নৰাঃ পাপসমন্ৱিতাঃ ॥ 53.12 ॥
পচ্যন্তে পাপিনস্তে ৱৈ য়মদূতৈৰনেকধা ।
তৈলপূৰ্ণকটাহেষু সুতপ্তেষু ততঃ পুনঃ ॥ 53.13 ॥
তেষাং চোত্পাট্যতে জিহ্ৱা অসত্যা প্ৰিয়ৱাদিনাম্ ।
সুদৃঢেন সুতপ্তেন প্ৰপীড্যোৰসি পাদতঃ ॥ 53.14 ॥
মিথ্যাগমপ্ৰয়ুক্তস্য দ্ৱিজস্যাপি তথৈৱচ ।
য়জ্ঞাৰ্থকোশৱিস্তীৰ্ণং ভল্লৈস্তীক্ষ্ণৈঃ প্ৰতোদ্যতে ॥ 53.15 ॥
নিৰ্ভত্সয়ন্তি য়ে মূঢা মাতৰং পিতৰং তেষাং ।
তেষাং ৱক্ত্ৰং বালুকাভিৰ্মুহুৰাপূৰ্য সিচ্যতে ॥ 53.16 ॥
ততঃ ক্ষাৰেণ দীপ্তেন পয়সা তু পুনঃ পুনঃ ।
দ্ৰুতং সম্পূৰ্যতেঽত্যৰ্থং তপ্ততৈলেন তন্মুখম্ ॥ 53.17 ॥
ৱিষ্ঠাভিঃ কৃমিপূৰ্ণাভিঃ শ্ৱানৱচ্চৰণৈৰ্ভটৈঃ ।
পৰিপীড্য ৱিষাণেন প্ৰৱিষ্টা লোহশাল্মলীম্ ॥ 53.18 ॥
হন্যন্তে পৃষ্ঠদেহেষু পুনৰ্ভীমৈৰ্মহাবলৈঃ ।
দন্তুৰেণাতিকুণ্ঠেন ক্ৰকচেন বলীয়সা ॥ 53.19 ॥
শিৰঃ প্ৰভৃতি পাট্যন্তে ঘোৰৈঃ কৰ্মভিৰাত্মজৈঃ ।
খাদয়ন্তি স্ৱমাংসানি পায়য়ন্তি স্ৱশোণিতম্ ॥ 53.20 ॥
অন্নং পানং ন দত্তং য়ৈৰ্মূঢৈৰ্নাপ্যনুমোদিতম্ ।
ইক্ষুৱত্তে প্ৰপীড্যন্তে জৰ্জৰীকৃত্য মুদ্গৰৈঃ ॥ 53.21 ॥

অসিতালৱনে ঘোৰে ছিদ্যন্তে খণ্ডখণ্ডশঃ ।
সূচীভির্ভিন্নসর্ৱাঙ্গাস্ততঃ শূলে প্ৰৰোপিতাঃ ॥ 53.22 ॥
চাচল্যমানাঃ কৃষ্যন্তে ন ম্ৰিয়ন্তে তথাপি চ ।
দেহাদুত্পাট্যতে মাংসং তেষামস্থীনি মুদ্গৰৈঃ ॥ 53.23 ॥
বহুশঃ কৃষ্যতে তূৰ্ণং য়মদূতৈৰ্বলোত্কটৈঃ ।
তেঽনুচ্ছ্ৱাসেনানুছ্ৱাসাস্তিষ্ঠন্তি নৰকে চিৰম্ ॥ 53.24 ॥
উচ্ছ্ৱাসে চ সদোচ্ছ্ৱাসা বালুকাৱদনাবৃতাঃ ।
ৰৌৰৱেষু তু দন্তে ৱৈ পীড্যন্তে ৱিৱিধৈশ্চৰৈঃ ॥ 53.25 ॥
মহাৰৌৰৱপীডাভিৰ্মহান্তোঽপি ৰুদন্তি হি ।
উপস্থাস্যে গুদে পাৰ্শ্ৱে পাদে চোৰসি মস্তকে ॥ 53.26 ॥
নিহন্যন্তে ভটৈস্তীক্ষ্ণৈঃ সুতপ্তৈৰ্লোহমুদ্গৰৈঃ ।
নিন্দন্তি য়ে স্ৱৰূপেণ পৰদাৰান্ হসন্তি চ ॥ 53.27 ॥
আলিঙ্গন্তি পতীনন্যান্ন ৱিন্দন্তি স্ৱকান্ স্ত্ৰিয়ঃ ।
কিমু ধাৰসি ৱেগেন ন স্মৰেৰতিশাশ্ৱতীম্ ॥ 53.28 ॥
ৱঞ্চিতশ্চ ত্ৱয়া ভৰ্তা পাপান্ধশ্চ য়থা সুখম্ ।
লোহকুম্ভে ৱিনিক্ষিপ্তাঃ চিতাশ্চ শনৈঃ শনৈঃ ॥ 53.29 ॥
সমৃদ্ধাগ্নৌ প্ৰপাচ্যন্তে প্ৰৱেশ্যন্তে শিলাসু চ ।
ক্ষিপ্যন্তে চান্ধকূপেষু দশ্যন্তেঽজগৰৈৰ্ভৃশম্ ॥ 53.30 ॥
য়ে নিন্দন্তি মহাত্মানমাচাৰ্যং ধৰ্মদৰ্শিনম্ ।
শিৱভক্তং চ ৱিপ্ৰং চ শিৱধৰ্মং চ শাশ্ৱতম্ ॥ 53.31 ॥
তেষামুৰসি কণ্ঠে চ জিহ্ৱায়াং দেহসন্ধিষু ।
কীলকৈৰোষ্ঠপুটকে কীল্যন্তে য়মকিঙ্কৰৈঃ ॥ 53.32 ॥
এৱমাদিমহাঘোৰা য়াতনাঃ পাপকৰ্মিণাম্ ।
একৈক নৰকে জ্ঞেয়াঃ শতশোঽথ সহস্ৰশঃ ॥ 53.33 ॥
য়াতনা গহনা ৰাজন্ সৰ্ৱেষাং পাপকৰ্মিণাম্ ।
ইত্যেৱ য়াতনানন্তাঃ সৰ্ৱেষু নৰকেষু চ ॥ 53.34 ॥
কস্তা ৱৰ্ষশতেনাপি ৱক্তুং শক্নোতি মানৱঃ ।
ইত্যেৱং ৱিৱিধৈৰ্ঘোৰৈঃ পাত্যমানাঃ স্ৱকৰ্মভিঃ ॥ 53.35 ॥
ক্ৰমাত্ সৰ্ৱেষু পচ্যন্তে নৰকেষু ন সংশয়ঃ ।
মহাপাতকিনশ্চাপি সৰ্ৱেষু নৰকেষু চ ॥ 53.36 ॥
আচন্দ্ৰতাৰকং য়াৱত্ পীড্যন্তে ৱিৱিধৈশ্চৰৈঃ ।
তথা পাতকিনঃ সৰ্ৱে নিৰয়েষ্ৱেষু সৰ্ৱদা ॥ 53.37 ॥
চতুৰ্দিক্ষু সুপচ্যন্তে নৰকেষু ন সংশয়ঃ ।

উপপাতকিনশ্চাপি তদৰ্ধং য়ান্তি মানৱাঃ ॥ 53.38 ॥
মৃত্যুৰ্ন জ্ঞায়তে তাত কদা কস্য ভৱিষ্যতি ।
প্ৰাপ্তে চাকস্মিকে মৃত্যৌ ৱৰ্ষং ৱিন্দতি কো নৰঃ ॥ 53.39 ॥
পৰিত্যজ্য য়তঃ সৰ্ৱমেকাকী য়াস্যসি ধ্ৰুৱম্ ।
তস্মাত্ সৰ্ৱপ্ৰয়ত্নেন সত্যধৰ্মপৰো ভৱ ॥ 53.40 ॥
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং নৰকাণা তু লক্ষণম্ ॥ 53.41 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নৰকায়াতনানুৱৰ্ণনো নাম ত্ৰিপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 54

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
তীৰ্যতে কেন ধৰ্মেণ সংসাৰাব্ধিঃ সুদুস্তৰঃ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তেন নিৰ্ভৰ্ত্সিতৈঃ পাপৈঃ কথ্যমানাং কথাং শৃণু ॥ 54.1 ॥
ৰক্তো মূঢশ্চ লোকোঽয়মকাৰ্যে সম্প্ৰৱৰ্ততে ।
ন চাত্মানং ৱিজানাতি ন পৰং ন চ দৈৱতম্ ॥ 54.2 ॥
ন শৃণোতি পৰং শ্ৰেয়ঃ সতি চক্ষুষি নেক্ষতে ।
সমে পথি শনৈৰ্গচ্ছন্ প্লৱতে স্ম পদে পদে ॥ 54.3 ॥
এৱমুক্তো ধৰ্মৰাজঃ সঙ্ক্ষেপাত্ পাপদেহিনাম্ ।
ৱিস্তৰেণ য়দা চখ্যৌ তেষাং তচ্ছৃণু সাম্প্ৰতম্ ॥ 54.4 ॥

য়ম উৱাচ ॥
ময়া মুক্তো ন জানাতি বোধ্যমানো বুধৈৰপি ।
সংসাৰে ক্লিশ্যতে নানা ৰাগলোভৱশাত্ নৰঃ ॥ 54.5 ॥
গৰ্ভপাতেন ভাৱেন শাস্ত্ৰমুক্তং ন বুধ্যতে ।
নৰৈৰ্ন শ্ৰূয়তে কৰ্ম স্ৱৰ্গমোক্ষপ্ৰসাধকম্ ॥ 54.6 ॥
সন্তপ্যতি শিৱধ্যানে সৰ্ৱকামাৰ্থসাধনে ।
নৰকাদাত্মনঃ শ্ৰেয়ো য়দত্ৰ মহদদ্ভুতম্ ॥ 54.7 ॥
প্ৰেতভূতা নৰাঃ সৰ্ৱে য়মলোকং সমাগতাঃ ।
আখ্যানং কথয়িষ্যামি য়থোদ্দিষ্টং পুৰাতনম্ ॥ 54.8 ॥

সূর্যেণ কথিতং ত্ৱাসীন্নৰ্মদাখ্যানমুত্তমম্ ।
দেৱতানাং পিতৃণাং চ মম পিত্রানুকম্পয়া ॥ 54.9 ॥
সপাদলক্ষমধিকং ব্ৰহ্মণা কথিতং ৰৱেঃ ।
তত্ৰ শ্ৰুতং ময়া কৃত্স্নং ব্ৰহ্মণা তু শিৱাচ্ছ্ৰুতম্ ॥ 54.10 ॥
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য তু ।
জম্বূদ্ৱীপং সমাসাদ্য মানুষীং য়োনিমাশ্ৰিতঃ ॥ 54.11 ॥
নাশ্ৰয়েন্নৰ্মদাং দেৱীং সপ্তকল্পৱহাং তু য়ঃ ।
স্নানাৱগাহনাত্ পানাত্তথা দানক্ৰিয়াদিভিঃ ॥ 54.12 ॥
লোকেঽস্মিন্ গতিদা কান্যা পাপোপহতচেতসাম্ ।
য়ে ধ্যায়ন্তি মহাদেৱীং নৰ্মদাং পাপহাৰিণীম্ ॥ 54.13 ॥
অঘানি তেষাং নশ্যন্তি তমঃ সূৰ্যোদয়ে য়থা ।
নৰ্মদাং সংস্মৰেদ্যস্তু কীৰ্তয়েদ্যস্তু ৱা গিৰা ॥ 54.14 ॥
পৰলোকং সমায়াতো য়মদূতৈৰ্ন বাধ্যতে ।
নৰ্মদাং কীৰ্তয়েদ্যস্তু পাপকৰ্মা নৰাধমঃ ॥ 54.15 ॥
নৰকান্ সময়োদ্দিষ্টান্ন চ ক্ৰামতি কৰ্হিচিত্ ।
গঙ্গাদ্যাঃ সৰিতস্তত্ৰ তীৰ্থকোটিৰনেকধা ॥ 54.16 ॥
ৰেৱাতেজঃ প্ৰতাপেন শুদ্ধিং গচ্ছন্তি তত্ক্ষণাত্ ।
নৰকস্থঃ স্মৰেদ্যস্তু মেকলাং তু হৰং হৰিম্ ॥ 54.17 ॥
মুচ্যতে য়মদূতৈঃ স তত্ক্ষণান্নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
য়দি তিষ্ঠতি ৱৈদূৰ্যপৰ্ৱতেঽমৰকণ্টকে ॥ 54.18 ॥
ওঙ্কাৰঃ পৰমেশানো ভুক্তিমুক্তিফলপ্ৰদঃ ।
কিমৰ্থং ত্ৱিহ শোচন্তি পাপোপহতচেতসঃ ॥ 54.19 ॥
সিদ্ধেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গং লোকানুগ্ৰহকাৰকম্ ।
য়জ্ঞেশ্ৱৰং চ মধ্যে তু তত্ৰৈৱ শশিভূষণম্ ॥ 54.20 ॥
নৰ্মদা দক্ষিণে ভাগে লিঙ্গং চৈৱ মহেশ্ৱৰম্ ।
চতুৰ্থং কপিলেশং চ শিৱক্ষেত্ৰং ৱিদুৰ্বুধাঃ ॥ 54.21 ॥
য়েঽৰ্চয়ন্তি সদা ভক্ত্যা পুষ্পধূপাৰ্তিতৰ্পণৈঃ ।
শিৱলোকং তু তে য়ান্তি নৰকান্নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 54.22 ॥
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং য়থা পৃষ্টং ত্ৱয়ানঘ ।
পাপিষ্ঠান্নূনধৰ্মস্থান্ কথয়ামাস ভাৰত (?) ॥ 54.23 ॥ [স্তেহত্ সো দোৰ্ত]
গোদানং হেমদানং চ তিলদানং তথৈৱ চ ।
অন্নদানং পয়োদানং সৰ্ৱোপস্কৰমেৱ চ ॥ 54.24 ॥
প্ৰাসাদাৰামদানং চ য়ে কুৰ্ৱন্তি নৰোত্তমাঃ ।

য়মলোকং ন তে য়ান্তি নৰকং ঘোৰৰূপিণম্ ॥ 54.25 ॥
মুচ্যন্তে সৰ্ৱপাপেভ্যঃ শিৰস্য ৰচনং য়থা ।
সন্মানং চাপমানেন ৱিয়োগেনেষ্টসঙ্গমম্ ॥ 54.26 ॥
য়ৌৱনং জৰয়া গ্ৰস্তং কষ্টাত্ সৌখ্যমুপদ্ৰুতম্ ।
ৱলিভিঃ পলিতৈশ্চাপি জৰ্জৰীকৃতৱিগ্ৰহঃ ॥ 54.27 ॥
কিং কৰোতি নৰঃ প্ৰাজ্ঞো জৰয়া জৰ্জৰীকৃতঃ ।
স্ত্ৰীপুংসোৰ্য়ৌৱনং ৰূপং য়দন্যোঽন্যং প্ৰিয়ঙ্কৰম্ ॥ 54.28 ॥
তদেৱ জৰয়া গ্ৰস্তমুভয়োৰপি ন প্ৰিয়ম্ ।
অপূৰ্ৱৱত্তথাত্মানং শৈথিল্যেন সমন্ৱিতম্ ॥ 54.29 ॥
য়ঃ পশ্যন্ন ৱিৰজ্যেত কোঽন্যস্তস্মাদচেতনঃ ।
জৰাভিভূতঃ পুৰুষঃ পত্নীপুত্ৰাদিবান্ধৱৈঃ ॥ 54.30 ॥
অশক্তত্ৱাদ্দুৰাচাৰৈৰ্ভৃত্যৈশ্চ পৰিভূয়তে ।
ধৰ্মমৰ্থং চ কামং চ মোক্ষং ন জৰয়া য়ুতঃ ॥ 54.31 ॥
শক্তঃ সাধয়িতুং তস্মাত্ পুৰা ধৰ্মং সমাচৰেত্ ।
ৱাতপিত্তকফাদীনাং ৱৈষম্যং চ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 54.32 ॥
ৱাতাদীনাং সমূহশ্চ দেহজঃ পৰিকীৰ্তিতঃ ।
তস্মাদ্ৱ্যাধিপৰং জ্ঞেয়ং শৰীৰমিদমাত্মনঃ ॥ 54.33 ॥
ৱাতোত্পত্ত্যতিৰেকেণ বাধিতো ৱৈ জ্ৱৰেণ চ ।
ৰোগৈৰ্নানাৱিধিভৱৈৰ্বহুদুঃখান্যনেকধা ॥ 54.34 ॥
তানি চ স্ৱাত্মৱেদ্যানি কিমন্যত্ কথয়াম্যহম্ ।
একোত্তৰং মৃত্যুশতমস্মিন্ দেহে প্ৰতিষ্ঠিতম্ ॥ 54.35 ॥
অত্ৰৈকং কালৰূপং চ শেষাস্ত্ৱাগন্তৱঃ স্মৃতাঃ ।
য়ে ত্ৱিহাগন্তৱঃ প্ৰোক্তাস্তে প্ৰশাম্যন্তি ভৈষজৈঃ ॥ 54.36 ॥
জপহোমপ্ৰদানৈশ্চ কালমৃত্যুৰ্ন শাম্যতি ।
অপমৃত্যুশ্চ সৰ্ৱস্য ৱিষমদ্যাদিসম্ভৱঃ ॥ 54.37 ॥
ন চাতিপুৰুষস্তস্মাদপমৃত্যোৰ্বভেতি ৱৈ ।
ৱিৱিধা ৱ্যাধয়ঃ কষ্টাঃ সৱৈদ্যাঃ প্ৰাণিনস্তথা ॥ 54.38 ॥
ৱিষাণি তৱভিচাৰাশ্চ মৃত্যোৰ্দ্ৱাৰাণি দেহিনাম্ ।
পীডিতং ৰোগসৰ্পাদ্যৈৰপি ধন্ৱন্তৰিঃ স্ৱয়ম্ ॥ 54.39 ॥
স্ৱস্থং কৰ্তুং ন শক্নোতি কালপ্ৰাপ্তং হি দেহিনম্ ।
নৈষধং ন তপো দানং ন মিত্ৰাণি ন বান্ধৱাঃ ॥ 54.40 ॥
পৰিত্ৰাতুং নো সমৰ্থাঃ কালেন পৰিপীডিতম্ ।
নাস্তি মৃত্যুসমং দুঃখং নাস্তি মৃত্যুসমো ৰিপুঃ ॥ 54.41 ॥

নাস্তি মৃত্যুসমঃ কালঃ সর্ৱেষামেৱ দেহিনাম্ ।
সদ্ভার্যা পুত্রমিত্রাণি ৰাজ্যৈশ্ৱর্যসুখানি চ ॥ 54.42 ॥
মৃত্যুশ্ছিনত্তি সর্ৱাণি ৱিৱিধান্যপি ভাৰত ।
ইদং তে কথিতং ৰাজঞ্জ্ঞাতিসংসাৰদুস্তৰম্ ॥ 54.43 ॥
পৰিণাম ইতি জ্ঞাত্ৱা সর্ৱঙ্কালস্য ভোজনম্ ।
তস্মাত্ সর্ৱপ্রয়ত্নেন সংসেৱ্যা সপ্তকল্পগা ॥ 54.44 ॥
সর্ৱদুঃখাপহা নিত্যং সর্ৱশোকৱিনাশিনী ।
য়ো য়ান্ কাময়তে কামাংস্তাংস্তান্ দেৱী প্রয়চ্ছতি ॥ 54.45 ॥
ইদং জ্ঞানমিদং ধ্যানং পাণ্ডিত্যং ৱেদ ৱেদনম্ ।
নিৱাসঃ সর্ৱভূতানাং সেৱ্যতে সপ্তকল্পগা ॥ 54.46 ॥
য়জ্ঞো দানং তপঃ সত্যং স্ৱাধ্যায়ঃ পিতৃতর্পণম্ ।
সফলং লভতে তেষাং য়ো ৰেৱাম্বু নিষেৱতে ॥ 54.47 ॥
ব্রহ্মকূর্চসহস্রাণি সোমপানায়ুতং তথা ।
নর্মদাতোয়পানস্য কলাং নার্হন্তি ষোডশীম্ ॥ 54.48 ॥
সংয়ুক্তোঽপি মহাপাপৈর্নানাজন্মকৃতৈৰপি ।
ওঙ্কাৰদক্ষিণে ঘোৰং মুচ্যতে তত্ক্ষণাজ্জপন্ ॥ 54.49 ॥
গোদানান্ন পৰং দানং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ।
নর্মদাপয়সি স্নাত্ৱা য়ো দদ্যাদ্গাং দ্ৱিজন্মনে ॥ 54.50 ॥
সঙ্খ্যাং কর্তুং য়থাৱচ্চ ন দেৱৈৰপি শক্যতে ॥ 54.51 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কর্মগতিয়মৱাক্যং নাম চতুষ্পঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 55

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ধেনুঃ কতিৱিধা প্রোক্তা কস্মিন্ কালে চ দীয়তে ।
সর্ৱোপস্কৰসংয়ুক্তা তৎত্ত ইচ্ছামি ৱেদিতুম্ ॥ 55.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাবাহো কথ্যমানং নিবোধ মে ।
কথয়ামি তৱাখ্যানমাদিকল্পে কৃতে য়ুগে ॥ 55.2 ॥
চক্রৱর্তী শশাঙ্কোঽভূত্ সর্ৱধর্মভৃতাং ৱৰঃ ।

ন চ ৱর্ণয়িতুং শক্যঃ সত্যধর্মৱ্রতে স্থিতঃ ॥ 55.3 ॥
বুভুজে স মহীমেতামেকচ্ছত্রাং সমাহিতঃ ।
নৱখণ্ডাং সপ্তদ্ৱীপা য়থা শক্রোঽমৰাৱতীম্ ॥ 55.4 ॥
হৰিশ্চন্দ্রস্য তস্যাপি সংৱাদশ্চক্রৱর্তিনঃ ।
হৰিশ্চন্দ্রঃ কুৰুক্ষেত্রে গৱাময়ুতমুত্তমম্ ॥ 55.5 ॥
হেমভাৰমলঙ্কাৰসৰ্ৱৰত্নৱিভূষিতম্ ।
ব্ৰহ্মৰ্ষির্মুদ্গলো নাম স্ৱয়ং ব্ৰহ্ম প্রতিষ্ঠিতঃ ॥ 55.6 ॥
মুদ্গলাশ্চ দ্ৱিজাঃ সর্ৱে সত্যধর্মপৰায়ণাঃ ।
শতমষ্টোত্তৰং সাগ্ৰং ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মৱাদিনঃ ॥ 55.7 ॥
হৰিশ্চন্দ্রো দদৌ তেভ্যো ৰাহুসূর্যসমাগমে ।
দ্ৱিজান্ সম্পূজ্য ৱিধিচ্ছ্ৰদ্ধয়া পৰয়া য়ুতঃ ॥ 55.8 ॥
অর্চয়িত্ৱা মহেশানং স্থানং পৰমসিদ্ধিদম্ ।
চক্রপাণিং হৃষীকেশং মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 55.9 ॥
সৰস্ৱত্যাং নৃপশ্রেষ্ঠ তিলদর্ভান্ৱিতস্য তু ।
দানস্যাস্য প্রভাৱেণ লোকাস্তেনাখিলা জিতাঃ ॥ 55.10 ॥
অন্তৰিক্ষে পুৰী প্রাপ্তা সর্ৱলোকমনোহৰা ।
হৰিশ্চন্দ্রপুৰী খ্যাতা সাঽস্মিল্লোকে চৰাচৰে ॥ 55.11 ॥
সত্যদানসর্ৱত্যাগৈৰিত্যাদিভিৰলঙ্কৃতঃ ।
হৰিশ্চন্দ্রসমো ৰাজা ন ভূতো ন ভৱিষ্যতি ॥ 55.12 ॥
এৱং গাথা পুৰা গীতা শক্রাদ্যৈঃ সুৰসত্তমৈঃ ।
শশাঙ্কোঽপ্যকৰোত্ সর্ৱং নর্মদাতীৰমাশ্রিতঃ ॥ 55.13 ॥
দানং য়জ্ঞ তপঃ সত্যং পর্ৱতেঽমৰকণ্টকে ।
দদৌ চার্ধপ্রসূতাং ব্ৰাহ্মণায় মহাত্মনে ॥ 55.14 ॥
দানস্যাস্য প্রভাৱেণ হৰিশ্চন্দ্রাধিকোঽভৱত্ ।
অনেকভাৱিকং পাপং দগ্ধ্ৱা তূলৌঘৱচ্ছিখী ॥ 55.15 ॥
য়াৱদ্ৱত্সস্য পাদৌ দ্ৱৌ মুখং য়োনৌ প্রদৃশ্যতে ।
তাৱদ্গৌঃ পৃথিৱী জ্ঞেয়া সশৈলৱনকাননা ॥ 55.16 ॥
স্ৱর্ণশৃঙ্গী ৰৌপ্যখুৰী সৱত্সা কাংস্যদোহনা ।
নর্মদাস্নানয়ুক্তা তু সকুশা তিলসংয়ুতা ॥ 55.17 ॥
ওঙ্কাৰামৰয়োর্মধ্যে কোটিতীর্থে নৰাধিপঃ ।
এতাঃ সহস্রসখ্যাতা ব্ৰাহ্মণেভ্যো ন্যৱেদয়ত্ ॥ 55.18 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে নেদুর্দেৱদুন্দুভয়ো দিৱি ।
তত্ক্ষণাদ্যানমাৰূঢো জ্ৱলন্ মণিগণৈৰিৱ ॥ 55.19 ॥

স্তূয়মানঃ সমীপস্থৈৰসঙ্খ্যাতৈর্ৱিমানিভিঃ ।
ধৃতসৱ্ৰ্ণাতপত্ৰস্তু ৱীজ্যমানস্তু চামৰৈঃ ॥ 55.20 ॥
য়োজনানাং সহস্রেণ হৰিশ্চন্দ্রোঽপ্যধঃ স্থিতঃ ।
তদ্দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং কৰ্ম শশাঙ্কস্য ৱিশাম্পতেঃ ॥ 55.21 ॥
স ৱিনিন্দ্য কুৰুক্ষেত্ৰং ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতনঃ ।
মহানদ্যাং শশাঙ্কেন ৰাহুসোমসমাগমে ॥ 55.22 ॥
দত্তং দানং ন সামান্যং ভৱেদিতি সমাসতঃ ।
ৱিষণ্ণৱদনো ভূত্ৱা হৰিশ্চন্দ্রো নৃপোত্তমঃ ॥ 55.23 ॥
ব্ৰহ্মলোকং গতঃ ক্ষিপ্ৰং য়ত্ৰ লোকেশ্ৱৰঃ প্ৰভুঃ ।
অভিৱাদ্য য়থা ন্যায়ং পপ্ৰচ্ছ স পিতামহম্ ॥ 55.24 ॥
দানেন নিৰ্জিতা দেৱাঃ শশাঙ্কেন মহাত্মনা ।
কিং চ পুণ্যমিদং ব্ৰহ্মন্ কুৰুক্ষেত্ৰাদ্ৱিশিষ্যতে ॥ 55.25 ॥
অমৰেশ্ৱৰতীৰ্থং তু নাম ৰেৱাসমুদ্ভৱম্ ।
কেনাপি ন সমং ভূতমুপৰ্যুপৰি দীপ্যতে ॥ 55.26 ॥
ইতি শ্ৰুত্ৱা ৱচস্তস্য হৰিশ্চন্দ্ৰস্য ধীমতঃ ।
উৱাচ ৱচনং ব্ৰহ্মা হৰিশ্চন্দ্ৰং নৃপোত্তমম্ ॥ 55.27 ॥
ৱিষাদং ত্যজ ৰাজেন্দ্ৰ গহনা কৰ্মণাং গতিঃ ।
শশাঙ্কসদৃশো ৰাজা ন দৃষ্টো ন শ্ৰুতো ময়া ॥ 55.28 ॥
এৱং ৱক্তুং ন য়োগ্যোঽহং ন দেৱাপি সৱাসৱাঃ ।
অনেকানি সহস্ৰাণি পুৰা ৱৈ চক্ৰৱৰ্তিনা ॥ 55.29 ॥
ইষ্টানি চ ৱিধানেন পৰ্ৱতেঽমৰকণ্টকে ।
ৰাহুসূৰ্যসমায়োগে তীৰ্থলক্ষাণি ভাৰত ॥ 55.30 ॥
সৰস্ৱতীং কুৰুক্ষেত্ৰং পুষ্কৰং নৈমিষং তথা ।
তীৰ্থান্যেতানি চান্যানি স্নানং কৰ্তুং সমায়য়ুঃ ॥ 55.31 ॥
মেকলায়াং হৰিশ্চন্দ্ৰ কোটিতীৰ্থে নৰাধিপ ।
তীৰ্থানাং ত্যজ ৰাজেন্দ্ৰ সাম্যং মেকলয়া সহ ॥ 55.32 ॥
ৱাৰাণস্যা কুৰুক্ষেত্ৰং তোলিতং চ ময়া পুৰা ।
তীৰ্থানি ন সমং য়ান্তি তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 55.33 ॥
খ্যাতমাত্ৰং কুৰুক্ষেত্ৰং লোকয়াত্ৰাপ্ৰৱৰ্তকম্ ।
পুৰাণং ন শ্ৰুতং য়ৈস্তু মিথ্যাজ্ঞানসমন্ৱিতৈঃ ॥ 55.34 ॥
সেৱ্যতাং কল্পগা দেৱী য়দীচ্ছেত্ পৰমং পদম্ ।
নমস্কৃত্য ৱিধাতাৰময়োধ্যাধিপতিস্তদা ॥ 55.35 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তঃ স য়য়াৱমৰেশ্ৱৰম্ ।

এতত্ সৰ্ৱং সমাখ্যাতং য়থাৰত্তৱ সুৱ্ৰত ॥ 55.36 ॥
য়ঃ শৃণোতি নৰো ৰাজন্ গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 55.37 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে গোদানমহিমানুৱৰ্ণনো নাম পঞ্চপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 56

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মাহিষ্মত্যাঃ পশ্চিমে ৱৈ তীৰ্থং পাপহৰং পৰম্ ।
অশোকৱনিকা নাম সৰ্ৱশোকৱিনাশনম্ ॥ 56.1 ॥
স্নাত্ৱা তত্ৰাৰ্চয়েদ্গৌৰীং য়থা ৱিভৱৱিস্তৰৈঃ ।
মাতঙ্গস্যাশ্ৰম তদ্ৱত্ সিদ্ধগন্ধৰ্ৱসেৱিতম্ ॥ 56.2 ॥
শুক্লকৃষ্ণাতৃতীয়ায়াং গন্ধধূপৱিলেপনৈঃ ।
উপহাৰৈৰনেকৈশ্চ দীপমালাপ্ৰবোধনৈঃ ॥ 56.3 ॥
তত্ৰ য়া পূজয়েন্নাৰী গৌৰীং ভক্তিসমন্ৱিতা ।
ৰূপসৌভাগ্যসম্পন্নং লভতে সত্পতিং তু সা ॥ 56.4 ॥
কাৰ্তিক্যাং তু গতপ্ৰাণা মোদমানা তু সংয়তা ।
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাত্ প্ৰাপ্তা মাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ॥ 56.5 ॥
মাতঙ্গো নাম দেৱৰ্ষিঃ পুৰাকল্পে য়ুধিষ্ঠিৰ ।
নৰ্মদাতীৰমাশ্ৰিত্য তপস্তেপে সুদুষ্কৰম্ ॥ 56.6 ॥
পুৰা জন্মনিষাদঃ স জাতিং স্মৰতি পূৰ্ৱিকাম্ ।
অঘমৰ্ষণদেশস্থঃ সৰ্ৱধৰ্ম বুবোধ চ ॥ 56.7 ॥
মহৰ্ষীণাং প্ৰসঙ্গেন নৰ্মদাদৰ্শনেন চ ।
পাপবুদ্ধিং পৰিত্যজ্য ধৰ্মবুদ্ধিং চকাৰ সঃ ॥ 56.8 ॥
নিৰ্ৱিণ্ণোঽহং চ ভিক্ষুশ্চাধুনা শ্ৱপচয়োনিষু ।
এৱমুক্ত্ৱা ততো ৰাজন্নশোকৱনিকাং গতঃ ॥ 56.9 ॥
জটাৱল্কলধাৰী চ কন্দমূলফলাশনঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু শিৱাৰাধনতত্পৰঃ ॥ 56.10 ॥
শিৱধ্যানপৰঃ সোঽভূদুগ্ৰে তপসি সংস্থিতঃ ।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং হি তথা তস্য তপস্যতঃ ॥ 56.11 ॥
একাশীতিসহস্ৰাণি জটাগ্ৰেভ্যো ৱিনিঃসৃতাঃ ।

স্ৱয়ং পতন্তি ৱিৱিধা নর্মদাতোয়মধ্যতঃ ॥ 56.12 ॥
তত্ক্ষণাদ্যক্ষিণীৰূপা অনন্তাশ্চাপ্রমাণিকাঃ ।
শ্যামৱর্ণাঃ সুতেজঃ কাঃ সর্ৱাভৰণভূষিতাঃ ॥ 56.13 ॥
য়ক্ষলোকং ৱ্রজন্ত্যাশু তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
মন্ত্রয়ন্ত্রৱিহীনোঽপি শিৱভক্তিপৰায়ণঃ ॥ 56.14 ॥
ষডক্ষৰমিমং মন্ত্রং হৃদি চক্রে দিৱানিশম্ ।
ওং নমঃ শিৱায় ইতি সর্ৱমন্ত্রোত্তমোত্তমম্ ॥ 56.15 ॥
তস্য ভক্তিং পৰাং জ্ঞাত্ৱা দেৱদেৱ উমাপতিঃ ।
প্রত্যক্ষৰূপো ভগৱান্ ছূলপাণিঃ সমাগতঃ ॥ 56.16 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱো মাতঙ্গং প্রতি ভাৰত ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে ধ্যানেনানেন সুৱ্রত ॥ 56.17 ॥

মাতঙ্গ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ।
মাতঙ্গনাম্না ৱিখ্যাতিং তীর্থমেতত্ প্রয়াতু ৱৈ ॥ 56.18 ॥
চাণ্ডালাঃ শ্ৱপচাশ্চৈৱ পাপয়োনিগতাঽপি ।
জপাদি ৰহিতাশ্চাপি মুচ্যন্তেঽত্রাপি কিল্বিষাত্ ॥ 56.19 ॥
মাতঙ্গনামলিঙ্গং তু নর্মদাতীৰমাশ্রিতম্ ।
স্নাত্ৱা য়োঽত্রার্চয়েত্তস্য ভৱেদ্বন্ধৱিমোক্ষণম্ ॥ 56.20 ॥
ইদং ৱৰমহং মন্যে ত্ৱত্প্রসাদাত্ মহেশ্ৱৰ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা প্রত্যুৱাচ শিৱাপতিঃ ॥ 56.21 ॥
এৱম্ ভৱতু তত্সর্ৱং মত্প্রসাদান্ন সংশয় ।
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ দেৱ কৈলাসং পর্ৱতোত্তমম্ ॥ 56.22 ॥
ৱৰং সম্প্রাপ্য মাতঙ্গ উমামাহেশ্ৱৰং পুৰম্ ।
কামিকং য়ানমাৰূঢঃ সর্ৱাভৰণভূষিত ॥ 56.23 ॥
জগামাশু চিৰং ভোক্তুং ভোগান্ স্নানপ্রভাৱতঃ ।
য়া চৈত্রমাসেঽমাৱাস্যা কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশী ॥ 56.24 ॥
তস্যাং তত্র হুতং দত্তমনন্তফলমশ্নুতে ।
তিলোদকপ্রদানেন পাপয়োনিগতাঽপি ॥ 56.25 ॥
সক্তুৱাঢ্যগুডপিণ্ডেন পিতৄন্ মোদয়তে তু য়ঃ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদিন্দ্রাশ্চতুর্দশ ॥ 56.26 ॥
তিলতণ্ডুলমিশ্রং য়ঃ কুর্যাল্লিঙ্গস্য পূজনম্ ।
সোঽপি ৱর্ষসহস্রাণি শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 56.27 ॥

অশোকৱনিকা নাম মাতঙ্গং তীৰ্থমুচ্যতে ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে কথিতং তৱ ভাৰত ॥ 56.28 ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি য়াম্যভাগে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
তীৰ্থং মৃগৱনং নাম সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 56.29 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱাৰ্হৰ্চয়েদ্ৱিষ্ণুং শঙ্খচক্ৰগদাধৰম্ ।
একাদশ্যাং মহাৰাজ নিৰাহাৰো নিশাং নয়েত্ ॥ 56.30 ॥
হৰিং মৃগৱনে তত্ৰ গন্ধপুষ্পৈশ্চ পূজয়েত্ ।
একস্মিন্ ভোজিতে ৱিপ্ৰে লক্ষং ভৱতু ভোজিতম্ ॥ 56.31 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন পিতৃণাং ৱৈষ্ণৱং পদম্ ।
তত্ৰৈৱ সন্নিৱিষ্টং তু ৱাৰাহং তীৰ্থমুত্তমম্ ॥ 56.32 ॥
য়ত্ৰ ৱাৰাহৰূপেণ ধৰা চৈৱ সমুদ্ধৃতা ।
ৱিশ্ৱৰূপং তথা চান্যদ্ধৰিণামিততেজসা ॥ 56.33 ॥
পতিৱ্ৰতা চ নাৰী ৱৈ তথা মাসোপৱাসিনী ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা ৱিধানেন লোকং প্ৰাপ্নোতি ৱৈষ্ণৱম্ ॥ 56.34 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মাতঙ্গাশ্ৰমৱৰ্ণনো নাম ষট্পঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 57

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি খ্যাতং মৃগৱনং য়থা ।
ৱ্যাধ কশ্চিদ্দুৰাচাৰঃ সৰ্ৱভূতেষু নিৰ্দয়ঃ ॥ 57.1 ॥
পাশহস্তো ধনুষ্পাণিৰ্ৱিচৰন্ গিৰিকন্দৰে ।
আজঘান মৃগান্ সৰ্ৱান্ কুটুম্বাৰ্থে নৃপোত্তম ॥ 57.2 ॥
জ্যেষ্ঠে মাসি তু সম্প্ৰাপ্তে নিদাঘে জ্ৱলনপ্ৰভে ।
ভ্ৰমতি স্ম তৃষাৰ্তশ্চ ৱৃক্ষমূলে সমাশ্ৰিতঃ ॥ 57.3 ॥
ৰাত্ৰৌ স্ৱপিতি নিশ্চেষ্টো দুঃখাৰ্তশ্চ ক্ষুধান্ৱিতঃ ।
ৱনসজ্ঝৰ্ষজো ৱহ্নিৰুত্থিতো গিৰিকন্দৰাত্ ॥ 57.4 ॥
প্ৰদগ্ধং চ ৱন তেন মৃগৱ্যাঘ্ৰসমাৱৃতম্ ।
ভস্মীভূতং চ তত্সৰ্ৱং ৰেণুভূতং চ কৃত্স্নশঃ ॥ 57.5 ॥
মেঘাগমোক্তকালে তু প্ৰৱাহে নাৰ্মদে শুভে ।
কন্যাৰাশিগতে ভানৌ দ্ৱাদশ্যাং শ্ৰৱণেন তু ॥ 57.6 ॥

নর্মদাতোয় সংসর্গাদ্যক্ষা জাতাস্তু পন্নগাঃ ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহাস্তু ৱৈষ্ণৱং য়ানমাস্থিতাঃ ॥ 57.7 ॥
স ৱ্যাধশ্চাভৱদ্রাজা তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
দশৱর্ষসহস্রাণি ভোগান্ ভুঙ্ক্তে মনোহৰান্ ॥ 57.8 ॥
য়েঽপি দগ্ধা মৃগাস্তত্র তেঽপি গন্ধর্ৱতাং গতাঃ ।
ৱৈষ্ণৱেনৈৱ য়ানেন প্রাপ্তাস্তু ৱৈষ্ণৱং পদম্ ॥ 57.9 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাপি য়স্তু প্রাণান্ পৰিত্যজেত্ ।
দিৱ্যৱর্ষসহস্রং তু ৱিষ্ণুলোকে স মোদতে ॥ 57.10 ॥
তিলোদকপ্রদানেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
মনোৰথং নাম তীর্থমন্যত্ পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 57.11 ॥
ত্রিষু লোকেষু ৱিখ্যাতং ৰেৱাতীৰসমুদ্ভৱম্ ।
য়ং য়ং প্রার্থয়তে কামং তং তং স্নাতৱাপি মানৱঃ ॥ 57.12 ॥
সর্ৱ চ সমৱাপ্নোতি তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
অঙ্গৰাৱর্তসম্ভেদো গোসহস্রফলপ্রদঃ ॥ 57.13 ॥
অঙ্গাৰেশ্ৱৰদেৱশ্চ তত্র তিষ্ঠতি সঙ্গমে ।
স্নানমাত্রো নৰস্তত্র গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 57.14 ॥
অঙ্গাৰশ্চ চতুর্থ্যাং চ য়দা ভৱতি ভাৰত ।
হিৰণ্যপুৰুষং কৃত্ৱা ৰক্তৱস্ত্রেণ ৱেষ্টয়েত্ ॥ 57.15 ॥
ঘৃতপূর্ণং তাম্রপাত্রং গুডেনাপি প্রপূৰিতম্ ।
তত্সর্ৱং ৱিধিৱদ্দদ্যাচ্ছ্রোত্রিয়ায় ৱিশেষতঃ ॥ 57.16 ॥
দানতীর্থপ্রভাৱেণ শক্রার্ধাসনভাগ্ভৱেত্ ।
য়স্মাত্ পাপানি দুঃখানি তীৱ্রাণ্যপি বহূন্যপি ॥ 57.17 ॥
তস্মাত্ পাপং ন কর্তৱ্যমাত্মপীডাকৰং হি তত্ ।
য়স্মিন্ কালে চ দেশে চ ৱয়সা য়াদৃশেন চ ॥ 57.18 ॥
কৃতং শুভাশুভং কর্ম তত্তথা তেন ভুজ্যতে ।
তস্মাত্ সদৈৱ দাতৱ্যমৱিচ্ছিন্ন তয়ার্থিনে ॥ 57.19 ॥
ৱিচ্ছিদ্যন্তেঽন্যথা ভোগা গ্রীষ্মে কুসৰিতো য়থা ।
সংসেৱ্যতে য়থা দেৱী সপ্তকল্পৱহা শুভা ॥ 57.20 ॥
সংসাৰস্য সমুচ্ছিত্ত্যৈ জ্ঞানয়োগং ব্রৱীমি তে ।
শিৱপ্রকাশকং জ্ঞানং য়োগস্তত্রৈৱ চিন্তিতঃ ॥ 57.21 ॥
দুর্ৱিজ্ঞেয় গতির্যোগো নর্মদাশিৱসন্নিধৌ ।
শিৱাজ্ঞা ৱর্ততে তত্র স্নানপূজাৱিধির্যথা ॥ 57.22 ॥
স সিদ্ধান্তাঽৱিৰোধেন পুস্তকৈর্ন ৱিৰোধয়েত্ ।

ধর্মজ্ঞানাপৱর্গার্থং সহিতং ৱিন্দতে নৰঃ ॥ 57.23 ॥
পূৰ্ৱোত্তৰৱিৰোধেন কুত্ৰার্থোঽভিমতো ভৱেত্ ।
দৃষ্টৱাদ্যমূলতস্তর্কং শ্ৰুত্যা সহ ৱিৱৰ্জয়েত্ ॥ 57.24 ॥
তস্মাদাগমযুক্তেন সদাত্মাৰ্থৱিচাৰণম্ ।
কর্তৱ্যং নানুমানেন কেৱলেন ৱিপশ্চিতা ॥ 57.25 ॥
হীনোত্তমাদ্যস্য ফলং বহুধা স্ৱং চ তত্স্মৃতম্ ।
তস্মাত্ পৰীক্ষাং কুৰ্ৱীত পুণ্যং সাধু মহত্ফলম্ ॥ 57.26 ॥
পাখণ্ডিনো ৱিকর্মস্থান্ বৈডালৱ্ৰতিকাং শঠান্ ।
ৱৰ্জয়েদ্দূৰতো ধীমান্ হৈতুক্যান্ তীর্থনিন্দকান্ ॥ 57.27 ॥
দিগম্বৰান্ শ্ৱেতপটান্ য়ে চান্যে হেতুৱাদিনঃ ।
এতৈঃ সহ ন সংৱাদং সংসৰ্গং ন কথঞ্চন ॥ 57.28 ॥
ৱিপৰীতং কলৌ ধৰ্মং নগ্না মুণ্ডা মলাশিনঃ ।
তস্মাত্তং চ পৰিত্যজ্য ত্ৰেতাধৰ্মং সমাচৰেত্ ॥ 57.29 ॥
প্ৰমাণং সৰ্ৱধৰ্মেষু ব্ৰহ্মৱিষ্ণুশিৱোদিতম্ ।
অন্যথা কুৰুতে য়স্তু নৰকে পততি ধ্ৰুৱম্ ॥ 57.30 ॥
সৰ্ৱেষামেৱ শাস্ত্ৰাণামেৱং শাস্ত্ৰৱিনিশ্চয়ঃ ।
সেৱ্যতাং কল্পগা দেৱী শিৱপূজাৰতৈঃ সদা ॥ 57.31 ॥
পিতৃণাং তৰ্পণং কুৰ্যাদ্ভিক্ষাং দদ্যাচ্চ ভিক্ষৱে ।
কাৰুণ্যং সৰ্ৱভূতেষু নৰ্মদাখ্যানচিন্তনম্ ॥ 57.32 ॥
ইদং জ্ঞানমশেষং চ সৰ্ৱকৰ্মৱিশোধনম্ ।
আদিমধ্যান্তৰহিতঃ স্ৱভাৱৱিমলঃ প্ৰভুঃ ॥ 57.33 ॥
সৰ্ৱজ্ঞঃ পৰিপূৰ্ণশ্চ শিৱো জ্ঞেয়ঃ শিৱাগমে ।
সৰ্ৱাৰ্থসাধকং জ্ঞানং তত্প্ৰণীতমসংশয়ম্ ॥ 57.34 ॥
য়ঃ সৰ্ৱজ্ঞঃ সুসম্পূৰ্ণঃ স্ৱভাৱৱিমলঃ শিৱঃ ।
সৰ্ৱদোষৱিনিৰ্মুক্তঃ স ব্ৰূয়াত্ কথমন্যথা ॥ 57.35 ॥
শিৱাজ্ঞামন্তৰেণাপি জগত্সৃষ্টিঃ কথম্ ভৱেত্ ।
অচৈতন্যাত্ প্ৰধানেন অজ্ঞত্ৱাত্ পুৰুষস্য চ ॥ 57.36 ॥
প্ৰধানং পৰমাণ্ৱাদি য়াৱত্ কিঞ্চিদচেতনম্ ।
তন্ন কৰ্তৃ স্ৱয়ং দ্ৰষ্টৃ বুদ্ধিমত্কৰণং ৱিনা ॥ 57.37 ॥
ন য়থা ঘটমানেন মৃত্পিণ্ডঃ স্ৱয়মৃচ্ছতি ।
তথাজ্ঞাবুদ্ধিভাৱেন ন তিষ্ঠেত্ প্ৰকৃতিঃ স্ৱয়ম্ ॥ 57.38 ॥
ধৰ্মাধৰ্মোপদেশো ন ধৰ্মাধৰ্মৱিচাৰণম্ ।
সৰ্ৱজ্ঞেন ৱিনা জাতু নাদিসৰ্গে প্ৰসিদ্ধ্যতি ॥ 57.39 ॥

য়থানাদি প্রবৃত্তোঽয়ং ঘোৰঃ সংসাৰসাগৰঃ ।
শিৱোঽপি হি তথানাদিঃ সংসাৰান্ মোচকঃ স্মৃতঃ ॥ 57.40 ॥
ৱ্যাধীনাং ভৈষজং য়দ্ৱত্ প্রতিপক্ষং স্ৱভাৱতঃ ।
তদ্ৱত্সংসাৰঘোৰাণাং প্রতিপক্ষঃ শিৱঃ স্মৃতঃ ॥ 57.41 ॥
ৱৈদ্যং ৱিনা নিৰাক্রন্দাঃ ক্লিশ্যন্তে ৰোগিণো য়থা ।
শিৱেন তু ৱিনা সর্ৱং নিৰাক্রন্দং জগত্তথা ॥ 57.42 ॥
তস্মাদনাদিঃ সর্ৱজ্ঞঃ পৰিপূর্ণঃ পৰঃ শিৱঃ ।
অস্তি নাতঃ পৰিত্রাতা পুমান্ সংসাৰসাগৰে ॥ 57.43 ॥
য়েঽভ্যসন্তি শিৱজ্ঞানং হৃদয়ে শিৱভাৱিতাঃ ।
য়দি ৱেদাঃ প্রমাণং তু তেষাং জ্ঞানং প্রজায়তে ॥ 57.44 ॥
ইয়ং চ সর্ৱভূতানাং শৰণং ভুৱি নর্মদা ।
অপাং ৰূপতয়া দেৱী লোকানুগ্রহকাৰিণী ॥ 57.45 ॥
স্থাৱৰং জঙ্গমং চৈৱ ভূতগ্রামং চতুর্ৱিধম্ ।
ভগৱত্যুদ্ধৰত্যেষাং পতন্তং নৰকে ধ্রুৱম্ ॥ 57.46 ॥
এৱঞ্জ্ঞাত্ৱা নৰশ্রেষ্ঠ শিৱমন্ৱীক্ষ্য কল্পগাম্ ।
উচ্চৈর্গৃহাণি দিৱ্যানি ধনধান্যান্ৱিতানি চ ॥ 57.47 ॥
সর্ৱোপস্কৰদিৱ্যানি ব্রাহ্মণেভ্যো নিৱেদয়েত্ ।
অনাথায়াতিৱৃদ্ধায় ৱিকলায় কুটুম্বিনে ॥ 57.48 ॥
কাষ্ঠমৃন্ময়গেহং চ য়ো দৰিজায় প্রয়চ্ছতি ।
এৱং ৱিধান্ গৃহান্ ৰম্যান্ সর্ৱতোঽমৰকণ্টকে ॥ 57.49 ॥
কাৰয়েদ্যঃ পুমান্ দিৱ্যাংস্তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
কিং তস্য বহুভির্দত্তৈর্দানৈর্ভৱতি ভাৰত ॥ 57.50 ॥
এতদেৱ পৰং দানং সর্ৱকামার্থসাধকম্ ।
য়ঃ শৃণোতি নৰো ভক্ত্যা সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 57.51 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নর্মদামাহাত্ম্যে সপ্তপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 58

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
শ্রুত্ৱৈতত্ পৰমং গুহ্যং গৱাং দেৱসমুদ্ভৱম্ ।
ব্রহ্মকূর্চস্য মাহাত্ম্যং শ্রোতুমিচ্ছামি তত্ত্ৱতঃ ॥ 58.1 ॥

আখ্যাহি ভগৱন্ সৰ্ৱং গোলোকঃ কীদৃশঃ স্মৃতঃ ।
প্ৰাপ্যতে কৰ্মণা কেন কে তস্মিন্ননিশং স্থিতাঃ ॥ 58.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰূয়তামভিধাস্যামি নমস্কৃত্য মহেশ্ৱৰম্ ।
গোমাতৃলোকং পৰমং সৰ্ৱকামসমন্ৱিতম্ ॥ 58.3 ॥
য়থাৱত্ সৰ্ৱলোকানামুপৰ্য্যুপৰি সংস্থিতম্ ।
পাতালানি ততঃ সপ্ত পাতালং চ ততস্তথা ॥ 58.4 ॥
য়াৱত্ প্ৰমাণং পৰিতঃ পৰিচ্ছিন্নং মহীতলম্ ।
তাৱত্ প্ৰমাণং তস্যাঃ সমুদ্ৰাস্তানি চৈৱ তু ॥ 58.5 ॥
তেষাং প্ৰত্যেকমুত্সেধপ্ৰমাণং পৰিকীৰ্তিতম্ ।
য়োজনানাং সহস্ৰাণি দশাৰ্ধানি ততস্ততঃ ॥ 58.6 ॥
সহস্ৰয়োজনোত্সেধস্তস্যাভ্যন্তৰতস্তথা ।
ৱিৱৰাণাং সমস্তানাং সহস্ৰাণি নৱ স্মৃতম্ ॥ 58.7 ॥
তেষাং ৰুচিৰমাহাত্ম্যং নামতস্তু মহীতলে ।
দিৱ্যদিৱ্যোপসম্পন্নঃ শ্ৰীমচ্চামীকৰদ্যুতিঃ ॥ 58.8 ॥
নাগৰাজঃ সদৈৱাস্তে তস্মিন্ কৃতনিকেতনঃ ।
অনন্তোঽনন্তধামা চ মুকুন্দো নৃপশৈৱলঃ ॥ 58.9 ॥
ততো ৰসাতলং নাম শিৱসন্তোষভূমিকম্ ।
ৱাসুকের্নাগৰাজস্য তত্ৰ চাৰু মহাপুৰম্ ॥ 58.10 ॥
পুৰ চ সুৰলোম্নস্তু দানৱাধিপতের্মহত্ ।
সুপৰ্ণস্য চ দৈত্যানামশেষাণাং মহাত্মনাম্ ॥ 58.11 ॥
ততঃ সুতলনামাস্তি শৰ্কৰাঞ্চিতভূমিকম্ ।
নাগাদীনাং স্ৱস্তিকানাং তত্ৰৈৱ ৱসতিঃ সদা ॥ 58.12 ॥
দানৱাধিপতীনাং চ তত্ৰৈৱ নিলয়ঃ পৰঃ ।
ৱৈৰোচনহিৰণ্যাখ্যপ্ৰভৃতীনাং মহাত্মনাম্ ॥ 58.13 ॥
ততশ্চাতলমিত্যুক্তং পাতালানাং তস্য তু ৱৈ ।
তেষামূৰ্ধ্ৱৱস্তুসৰ্ৱেষাং মৃন্ময়ং চ তলং ক্ষিতেঃ ॥ 58.14 ॥
অসুৰাধিপতেস্তাৱত্ কালনেমের্মহাপুৰম্ ।
চাৰুচামীকৰাভাসং ৱৈনতেয়স্য চাপৰম্ ॥ 58.15 ॥
ততশ্চ ৱিতলং নাম পাতালং ৰক্তভূতলম্ ।
তস্মিন্ মহান্তকো নাম দানৱেন্দ্ৰকৃতালয়ঃ ॥ 58.16 ॥
তালকোঽগ্নিমুখস্তস্মিন্নলহ্ৰাদশ্চ দানৱাঃ ।

নিৰসন্তি কৃতাগাৰাস্তথা প্ৰহ্লাদৰৰ্চসঃ ॥ 58.17 ॥
পাতালং ৰিতলং নাম শুক্লং ক্ষিতিতলং ততঃ ।
কম্বলাশ্ৱতৰৌ নাগৌ সহিতৌ তত্ৰ তিষ্ঠতঃ ॥ 58.18 ॥
মহাজম্ভহয়গ্ৰীৱপ্ৰভৃতীনাং মহাত্মনাম্ ।
ৱাৰাণস্যসুৰেন্দ্ৰাণাং নিৱাসস্তত্ৰকল্পিতঃ ॥ 58.19 ॥
কৃষ্ণং ক্ষিতিতলং তস্মাত্ পাতালতলসঞ্জ্ঞকম্ ।
শঙ্কুকৰ্ণমহানাদনমুচীনাং নিকেতনম্ ॥ 58.20 ॥
পাতালাত্ সপ্তমাদূৰ্ধ্ৱং সপ্তদ্ৱীপা মহী স্থিতা ।
সমুদ্ৰৈঃ সপ্তভিৰ্যুক্তা পৰ্ৱতৈঃ সমলঙ্কৃতা ॥ 58.21 ॥
জম্বূদ্ৱীপশ্চ তন্ মধ্যে প্লক্ষদ্ৱীপস্ততঃ পৰঃ ॥ 58.22 ॥
ক্ৰৌঞ্চদ্ৱীপশ্চ পৰতঃ শাকদ্ৱীপশ্চ তদ্বহিঃ ।
পৰতঃ পুষ্কৰদ্ৱীপঃ সপ্তমঃ পৰিকীৰ্তিতঃ ॥ 58.23 ॥
ক্ষাৰোদকশ্চেক্ষুৰসঃ সুৰোদশ্চ ঘৃতোদধিঃ ।
দধিতোয়ঃ ক্ষীৰপূৰ্ণঃ স্ৱাদূদঃ সপ্তমঃ স্মৃতঃ ॥ 58.24 ॥
সপ্তদ্ৱীপসমুদ্ৰাণাং দ্ৱিগুণদ্ৱিগুণান্তৰঃ ।
প্ৰমাণৱিস্তৰো জ্ঞেয়ো নিযুতঃ প্ৰথমঃ স্মৃতঃ ॥ 58.25 ॥
হিমৱান্ হেমকূটশ্চ নিষধশ্চেতি দক্ষিণে ।
নীলশ্চ শ্ৱেতঃ শৃঙ্গশ্চ মেৰোৰুত্তৰতঃ স্মৃতাঃ ॥ 58.26 ॥
মেৰুৰস্তি স্থিতো মধ্যে জম্বূদ্ৱীপস্য ভাৰত ।
মাল্যৱান্ পূৰ্ৱতো জ্ঞেয়ঃ পশ্চিমে গন্ধমাদনঃ ॥ 58.27 ॥
এতে পৰ্ৱতৰাজানো জম্বূদ্ৱীপে নৰ স্মৃতাঃ ।
প্লক্ষদ্ৱীপাদিষু জ্ঞেয়াঃ সপ্তসপ্তৈৱ পৰ্ৱতাঃ ॥ 58.28 ॥
পুষ্কৰদ্ৱীপমধ্যে তু পৰ্ৱতো ৱলয়াকৃতিঃ ।
একঃ স্মৃতঃ সমন্তাচ্চ নামতো মানসঃ স্মৃতঃ ॥ 58.29 ॥
ৱিন্ধ্যো নাম মহাভাগো জম্বূদ্ৱীপে ৱ্যৱস্থিতঃ ।
য়ত্ৰৈষা নৰ্মদাদেৱী প্লৱন্তী লোকতাৰিণী ॥ 58.30 ॥
ৱিন্ধ্যস্য চানুজো ভ্ৰাতা সহ্যো দক্ষিণতঃ স্মৃতঃ ।
উৰ্ৱী কূৰ্মতলাকাৰা কাঞ্চনী পৰিমণ্ডলা ॥ 58.31 ॥
অণুৰেৱ তথা সা তু নিৰ্দিষ্টাতিৱিদঃ ক্ষিতিঃ ।
তস্যাঃ প্ৰমাণং নিৰ্দিষ্টং দশয়োজনকোটয়ঃ ॥ 58.32 ॥
লোকালোক ইতি খ্যাতস্তস্যাঃ প্ৰান্তে সমন্ততঃ ।
স্ফীতো হেমময়ঃ শ্ৰীমান্ সৰলঃ পৰিমণ্ডলঃ ॥ 58.33 ॥
য়োজনানাং সহস্ৰাণি চাৰ্ধমস্য ৱ্যৱস্থিতম্ ।

তাৱদেৱ চ ৱিস্তীর্ণং তদর্ধে ভানুৰাহিতঃ ॥ 58.34 ॥
প্ৰকাশয়তি স জ্যোতিঃ পৰভাগে নিহন্যতে ।
লোকালোক ইতি প্ৰোক্তস্ততোঽসাৱচলো মহান্ ॥ 58.35 ॥
লোকালোকাৱসানোঽয়ং ভূর্লোকঃ পৰিকীর্তিতঃ ।
গন্ধৰ্ৱয়ক্ষৰক্ষোভিঃ পিশাচৈশ্চ নিষেৱিতঃ ॥ 58.36 ॥
মানুষৈঃ পশুভিশ্চৈৱ মৃগপক্ষিসৰীসৃপৈঃ ।
স্থাৱৰৈৰ্ৱিৱিধাকাৰৈৰ্ভূতৈৰেতৈশ্চ ষড্ৱিধৈঃ ॥ 58.37 ॥
ভূর্লোকশ্চ ভুৱৰ্লোকো য়াৱদাদিত্যমণ্ডলম্ ।
ৱসন্তি সততং ৰুদ্ৰাস্সততং ৱক্তৃভাস্কৰাঃ ॥ 58.38 ॥
আদিত্যমণ্ডলাদূৰ্ধ্ৱং স্মৃতা স্ৱৰ্লোকসংস্থিতিঃ ।
ৱিমানকোটয়স্তস্মিন্নষ্টাৱিংশতিৰাশয়ঃ ॥ 58.39 ॥
মেঢীভূতো ৱিমানানাং সৰ্ৱেষামুপৰি ধ্ৰুৱঃ ।
নিয়ুতা অনিলস্কন্ধাঃ সপ্তাস্মিন্নন্তৰে স্থিতাঃ ॥ 58.40 ॥
পৃথিৱ্যাঃ প্ৰথমঃ স্কন্ধঃ স্থিতশ্চামেঘমণ্ডলম্ ।
আহৱো নাম ৱৈ ৱাতো ৱ্যূহানাং ৱ্যূহকৃত্তথা ॥ 58.41 ॥
দ্ৱিতীয়ঃ প্ৰৱহো নাম নিবদ্ধঃ সূৰ্যমণ্ডলে ।
তৃতীয়ঃ সংৱহো মাম সুস্কন্ধোঽসৌ প্ৰতিষ্ঠিতঃ ॥ 58.42 ॥
চতুৰ্থঃ সোদ্ৱহঃ স্কন্ধঃ স্থিতো নক্ষত্ৰমণ্ডলে ।
ততো দ্ৱয়োৰ্ৱিনিৰ্দিষ্টা ৱিমানোদ্ৱহনক্ৰিয়া ॥ 58.43 ॥
য়োজনানাং ধ্ৰুৱঃ কোটিৰ্মহৰ্লোকঃ সমুচ্ছ্ৰিতঃ ।
স্কন্ধঃ পৰিৱহো নাম নিবদ্ধঃ সপ্তমো ধ্ৰুৱে ॥ 58.44 ॥
অন্নাদীনি কৰোত্যেষ পৰ্ৱণামুপৰি স্থিতঃ ।
ৱিনিৰ্ৱৃত্তং ৱিকাৰাণামধিৱাসো মহাত্মনাম্ ॥ 58.45 ॥
তত্ৰাধিকাৰিদেৱানামষ্টাৱিংশতি কোটয়ঃ ।
জনাত্ স্ৱৰ্লোকমাগত্য নিয়োগাত্ পদ্মজন্মনঃ ॥ 58.46 ॥
স্থিতা মন্ৱন্তৰং তত্ৰ স্ৱৱ্যাপাৰাৱসায়িনঃ ।
আৰুহ্য চ মহৰ্লোকমাগচ্ছন্তি ততঃ পুনঃ ॥ 58.47 ॥
ব্ৰহ্মণো দিৱসৈকেন দেৱাঃ স্ৱৰ্গে চতুৰ্দশ ।
ক্ৰমেণ কৃত্ৱা কৰ্মাণি মহৰ্লোকে ৱসন্তি তে ॥ 58.48 ॥
কোটিদ্ৱয়ং মহৰ্লোকাজ্জনলোকঃ সমুচ্ছ্ৰিতঃ ।
সাধ্যানামসুৰাস্তত্ৰ ৱসন্তি সুখিনঃ সদা ॥ 58.49 ॥
য়োজনানাং চতুঃকোট্যঃ জনাদপ্যুচ্ছ্ৰিতং তপঃ ।
প্ৰজানাং পতয়স্তত্ৰ স্থিতাস্তু ব্ৰহ্মণঃ সুতাঃ ॥ 58.50 ॥

সত্যলোকস্তপোলোকাত্ কোটিষট্কং সমুচ্ছ্রিতম্ ।
আস্তে পৰিবৃতস্তত্ৰ দেৱাসুৰগণৈৰ্ৱিৰাট্ ॥ 58.51 ॥
ব্ৰহ্মলোকাদ্ৱিষ্ণুলোকো দ্ৱিগুণেন সমুচ্ছ্রিতঃ ।
ৱিস্তৰেণ তদূৰ্ধ্ৱে চ দিৱ্যলোকঃ সমন্ৱিতঃ ॥ 58.52 ॥
ৱিষ্ণুলোকাচ্চ পৰতঃ শ্ৰীমচ্ছিৱপুৰং মহত্ ।
দ্ৱাৱিংশত্ কোটিৱিস্তীৰ্ণং তদূৰ্ধ্ৱে সমুপস্থিতম্ ॥ 58.53 ॥
সূৰ্যায়ুতপ্ৰতীকাশং সৰ্ৱকামসমন্ৱিতম্ ।
অনেকাৰণ্যৱিন্যাসং স্ৱৰ্গনদ্যুপশোভিতম্ ॥ 58.54 ॥
সৰ্ৱৰত্নান্ৱিতৈৰ্দিৱ্যৈস্তপ্তজাম্বূনদপ্ৰভৈঃ ।
সহস্ৰখণ্ডভৌমৈশ্চ সৰ্ৱশোভাসমন্ৱিতৈঃ ॥ 58.55 ॥
ৱিমানৈঃ সৰ্ৱতো ৱ্যাপ্তং চন্দ্ৰেৰিৱনভস্তলম্ ।
অপ্সৰোগণসঙ্কীৰ্ণং সৰ্ৱৱিদ্যাধৰান্ৱিতম্ ॥ 58.56 ॥
নৃত্যগীতৰৱোপেতৈৰপ্ৰমেয়গুণান্ৱিতৈঃ ।
মনোজৱৈৰসঙ্খ্যাতৈঃ পৰিৱাৰসমন্ৱিতৈঃ ॥ 58.57 ॥
ক্ৱচিদ্দোলাগৃহৈৰ্ৰম্যৈঃ কিঙ্কিণীৰৱকান্ৱিতৈঃ ।
উদ্গতৈৰৰ্ধচন্দ্ৰেশ্চ ঘণ্টাভৰণভূষিতৈঃ ॥ 58.58 ॥
মণিমুক্তাৱিতানৈশ্চ মণিৰত্নচয়ৈঃ শুভৈঃ ।
সৰ্ৱৰত্নাৰ্চিতৈৰ্দ্ৰৱ্যৈৰ্মুক্তাদামসুশোভনৈঃ ॥ 58.59 ॥
মহাসিংহাসনৈৰ্দিৱ্যৈঃ সৰ্ৱৰত্নৱিভূষিতৈঃ ।
ক্ৱচিত্ পুণ্যগৃহৈৰ্ৱ্যাপ্তমসঙ্খ্যগুণান্ৱিতৈঃ ॥ 58.60 ॥
সদা পুষ্পফলৈৰ্ৱৃক্ষৈঃ ক্ৱচিদ্ৱ্যাপ্তং মনোৰমৈঃ ।
পুষ্পোদ্যানৈৰ্মহাৰম্যৈঃ শতশোঽথ সহস্ৰশঃ ॥ 58.61 ॥
সপ্তকল্পৱহা পুণ্যা তত্ৰৈৱাস্তে সৰিদ্ৱৰা ।
তত্কলায়াঃ সহস্ৰাংশো জম্বূদ্ৱীপে প্ৰদৃশ্যতে ॥ 58.62 ॥
অৱতীৰ্ণা মহীপৃষ্ঠে লোকানুগ্ৰহকাম্যয়া ।
সৰ্ৱাত্মনাঽৱতাৰশ্চ গঙ্গাদিসৰিতামিহ ॥ 58.63 ॥
অমৃতস্যন্দিনীভিশ্চ নদীভিৰুপশোভিতম্ ।
হেমৰত্নাঞ্চিতা ৱাপ্যঃ সোপানৈঃ স্ফাটিকৈৰ্যুতাঃ ॥ 58.64 ॥
সিতৰক্তাসিতৈঃ পীতৈঃ সৰোজৈৰ্যাঃ সুগন্ধিভিঃ ।
পঞ্চৱৰ্ণৈশ্চ গুৰুভিঃ শোভিতাঃ কাঞ্চনাকুলৈঃ ॥ 58.65 ॥
মহাৱিকাশি সংস্নিগ্ধৈঃ শ্ৰীমদ্ভিঃ পঞ্চহস্তকৈঃ ।
দশ দ্ৱাদশহস্তৈশ্চ তথা ৱিংশতিহস্তকৈঃ ॥ 58.66 ॥
নালৈৰ্মৰকতপ্ৰখ্যৈৰ্মনোহৰদলান্ৱিতৈঃ ।

পূৰ্ণনীলোত্পলৈশ্চান্যৈৰ্দীৰ্ঘিকাশ্চ ক্ৱচিত্ ক্ৱচিত্ ॥ 58.67 ॥
সিংহৱ্যাঘ্ৰমুখৈৰ্দিৱ্যৈৰ্গজৱাজিমৃগাননৈঃ ।
গোমুখৈশ্ছাগৱদনৈঃ কপিপক্ষিমুখৈস্তথা ॥ 58.68 ॥
একৱক্ত্ৰৈৰ্মহাৱক্ত্ৰৈৰ্বহুৱক্ত্ৰৈৰৱক্ত্ৰকৈঃ ।
একপাদৈস্ত্ৰিপাদৈশ্চ বহুপাদৈৰপাদকৈঃ ॥ 58.69 ॥
ৱামনৈৰ্জটিলৈৰ্মুণ্ডৈৰ্দীৰ্ঘগ্ৰীৱৈৰ্মহোদৰৈঃ ।
মহাকায়ৈৰ্মহানাসৈৰ্মহাকৰ্ণৈৰকৰ্ণকৈঃ ॥ 58.70 ॥
নানাৰূপাকৃতিধৰৈৰ্নানাভৰণভূষিতৈঃ ।
নানাৱেষধৰৈৰ্দিৱ্যৈঃ কামৰূপৈৰ্মহাবলৈঃ ॥ 58.71 ॥
নানাপ্ৰভাৱসংয়ুক্তৈৰ্নানাশাস্ত্ৰৱিশাৰদৈঃ ।
অসঙ্খ্যা জাতয়শ্চান্যা নিৱসন্তি তথা ৱিধাঃ ॥ 58.72 ॥
কুব্জাৱামনকাদীৰ্ঘা ৱৰদেহা ৱৰাননাঃ ।
মুণ্ডাশ্চ ৱিকটা নীচা হ্ৰস্ৱদীৰ্ঘশ্চ তাদৃশাঃ ॥ 58.73 ॥
লম্বোদৰা হ্ৰস্ৱভুজা ৱিনতা হ্ৰস্ৱজানুকাঃ ।
মৃগেন্দ্ৰৱদনাশ্চান্যা গজৱাজিমুখাস্তথা ॥ 58.74 ॥
হ্ৰস্ৱকুঞ্চিতকেশাশ্চ সুন্দৰপ্ৰিয়দৰ্শনাঃ ।
পঞ্চাশত্কোটয়স্তত্ৰ শিৱস্য পৰিচাৰিকাঃ ॥ 58.75 ॥
মণিমাণিক্যগেহেষু ৰমন্তে তা বহিঃ ক্ৱচিত্ ।
তত্ৰ গেহেষু য়দ্দ্ৱাৰিসহস্ৰশতভূমিষু ॥ 58.76 ॥
ৱিচিত্ৰভূময়স্তত্ৰ ৱজ্ৰৱৈদূৰ্যভূষিতাঃ ।
ইতি সৰ্ৱগুণোপেতৈঃ স্ত্ৰীসহস্ৰৈৰ্ৱৰাননৈঃ ॥ 58.77 ॥
অসঙ্খ্যাতৈঃ পুৰং ৱ্যাপ্তমীশ্ৱৰস্য সমন্ততঃ ।
তন্ মধ্যে সৰ্ৱতোভদ্ৰং দিৱ্যমায়তনং মহত্ ॥ 58.78 ॥
শুদ্ধস্ফটিকসঙ্কাশং স্থানমাদ্যমুমাপতেঃ ।
তত্ৰাস্তে ভগৱান্ সোমঃ পূজ্যমানো গণেশ্ৱৰৈঃ ॥ 58.79 ॥
সিদ্ধৈঃ স্ৱস্থানসম্প্ৰাপ্তৈৰ্ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিভিস্তথা ।
ধৰ্মস্তত্ৰ স্থিতঃ শ্ৰীমানীশ্ৱৰায়তনেঽনঘ ॥ 58.80 ॥
য়ত্ৰ ৱীৰৱৃষঃ তত্ৰ নিত্যং গোমাতৰঃ স্থিতাঃ ।
তত্ৰ সা নৰ্মদাদেৱী পূজ্যমানা সুৰাসুৰৈঃ ॥ 58.81 ॥
তেনোদকেন তৃপ্যন্তি গোৱত্সাঃ সৰ্ৱদেৱতাঃ ।
ব্ৰহ্মাৱিষ্ণুঃ সুৰেশান উময়া সহিতোঽনঘ ॥ 58.82 ॥
সুৰাশ্চ ঋষয়ো ভূতাঃ পিতৰো মাতৰস্তথা ।
স লোকঃ শিৱলোকোঽত্ৰ নৰ্মদালোক এৱ চ ॥ 58.83 ॥

যে গুণা ৰুদ্রলোকস্য গোলোকস্য তথৈৱ চ ।
নন্দা ভদ্রা সুভদ্রা চ সুশীলা সুৰভিস্তথা ॥ 58.84 ॥
ইতি গোমাতৰঃ পঞ্চ শিৱলোকৱিনির্গতাঃ ।
ষষ্ঠী তু নর্মদাদেৱী লোকানুগ্রহকাম্যয়া ॥ 58.85 ॥
এতাঃ সর্ৱা জগত্সর্ৱং সর্ৱলোকস্য মাতৰঃ ।
তর্পয়ন্তি মহাৰাজ নিত্যমত্রাত্মিকৈর্গুণৈঃ ॥ 58.86 ॥
কাৰণাচ্চ শিৱস্থানাদীশ্ৱৰেচ্ছাৱশাঽনুগা ।
ওঙ্কাৰাত্ সর্ৱলোকানামিমং লোকং সমাশ্রিতাঃ ॥ 58.87 ॥
তৃণানি খাদন্তি চৰন্ত্যৰণ্যে পিবন্তি তোয়ানি সুনির্মলানি ।
দুগ্ধং প্রয়চ্ছন্তি পুনন্তি দেহং গাৱো য়তো জীৱতি জীৱলোকঃ ॥ 58.88 ॥
কুতস্তেষাং হি পাপানি যেষাং গৃহমলঙ্কৃতম্ ।
সততং বালৱত্সাভির্গোভিঃ স্ত্রীভিৰিৱ স্ৱয়ম্ ॥ 58.89 ॥
যে স্মৰন্তি সদোঙ্কাৰং নর্মদাং চ শিৱাত্মনা ।
ন তেষাং পুনৰাৱৃত্তির্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ॥ 58.90 ॥
যে কুর্ৱন্তি পৰাং ভক্তিং তৃণতোয়প্রদানতঃ ।
প্রসাদাত্তু গৱাং তাসাং শিৱলোকং ব্রজন্তি তে ॥ 58.91 ॥
এতাঃ সদানুকূলেন মাতৰঃ সর্ৱকামদাঃ ।
যে ৰক্ষন্তি শুভা গাশ্চ শিৱলোকং ব্রজন্তি তে ॥ 58.92 ॥
যেঽর্চয়ন্তি শিৱং ভক্ত্যা সদ্ৱিধানৈঃ সমাহিতাঃ ।
তে ৱিন্দন্তি মহাভোগান্ পুৰং যান্তি শিৱস্য ৱৈ ॥ 58.93 ॥
যে শিৱাশ্রয়তীর্থানি শ্রদ্ধয়া যান্তি মানৱাঃ ।
কল্পগাং চ ৱিশেষেণ শৈলং চামৰকণ্টকম্ ॥ 58.94 ॥
তে ক্রীডন্তি মহাভোগৈর্ব্রহ্মৱিষ্ণুশিৱালয়ে ।
পয়োঽমৃতং ঘৃতং ক্ষীৰং মধুদধ্যাদিকং তু য়ত্ ॥ 58.95 ॥
ন পশ্যতি মহাভাগ কল্পগায়াং ৱিমোহিতঃ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ ৰেৱাৱতৰণং শুভম্ ॥ 58.96 ॥
অস্যাখ্যানেন ভগৱান্ ।#
প্রীয়তাং মে শিৱঃ স্ৱয়ম্ ॥ 58.97 ॥#

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শিৱলোকৱর্ণনো নামাষ্টপঞ্চাশত্তমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 59

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
দানধর্মৱিধানং চ শ্রোতুমিচ্ছামি কল্পগ ।
দৰিদ্রা ভিক্ষৱো ৱাপি কথং য়ান্তি শিৱালয়ম্ ॥ 59.1 ॥
ৱিধিনা কেন দানেন মুচ্যতে দুষ্কৃতং তথা ।
লোকানাং চ হিতার্থায় কথয়স্ৱ মহামুনে ॥ 59.2 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ য়থা ন্যায়ং কথয়ামি তৱানঘ ।
পুষ্কৰং বিল্ৱপত্রং চ কুশাস্তোয়ং চ নার্মদম্ ॥ 59.3 ॥
স্ৱয়ম্ভূর্ভগৱানাহ সামান্যং ধর্মকাৰণম্ ।
শ্রদ্ধাপূতাঃ সর্ৱধর্মাঃ পুৰাণং শ্রুতয়স্তথা ॥ 59.4 ॥
তস্যোপদেশধর্মেণ নৰা য়ান্তি ত্রিৱিষ্টপম্ ।
য়স্তূলপূর্ণৱিস্তীর্ণং ৰক্তৱস্ত্রং সসূত্রকম্ ॥ 59.5 ॥
ৱ্যাঘ্রচর্মকৃতং ৱাপি নৱৱস্ত্রাৱগুণ্ঠিতম্ ।
কৃষ্ণাজিনোপৱীতং চ পুণ্যধূপাধিৱাসিতম্ ॥ 59.6 ॥
শিৱধ্যানাভিয়ুক্তায় শ্রদ্ধয়া ৱিনিৱেদয়েত্ ।
তত্তূলৱস্ত্রতন্তূনাং ৰোমসঙ্খ্যাস্তি য়াৱতী ॥ 59.7 ॥
তাৱদ্ৱর্ষসহস্রাণি শিৱলোকে মহীয়তে ।
মোদতে সর্ৱলোকেষু ভুক্ত্ৱা ভোগাননেকশঃ ॥ 59.8 ॥
পুনশ্চ ক্ষিতিমাসাদ্য সিংহাসনপতির্ভৱেত্ ।
তৃণৱল্কলপর্ণানি শয্যা প্রাৱৰণাদিকম্ ॥ 59.9 ॥
দত্ত্ৱা তদর্থিনে ভূমৌ শিৱলোকে মহীয়তে ।
শিৱমুদ্দিশ্য নৈৱেদ্যং য়ো দদ্যাচ্ছিৱদর্শিনে ॥ 59.10 ॥
শাকং মূলং ফলং ৱাপি তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
য়াৱত্ স্যাত্তণ্ডুলাদীনাং সঙ্খ্যাফলদলেষু চ ॥ 59.11 ॥
তাৱদ্ৱর্ষসহস্রাণি শিৱলোকে মহীয়তে ।
ভিক্ষাং সৱ্যঞ্জনাং দত্ত্ৱা শিৱভক্তায় ভক্তিতঃ ॥ 59.12 ॥
ৱর্ষলক্ষং মহাভাগ শিৱলোকে মহীয়তে ।
দধিভক্তং সুসম্পূর্ণং ভিক্ষাপাত্রং সুশোভনম্ ॥ 59.13 ॥
দদ্যাদ্যঃ শিৱভক্তায় তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
ৱর্ষকোটিসমং দিৱ্যং মহাভোগৈঃ সমন্ৱিতম্ ॥ 59.14 ॥
স্থিত্ৱা শিৱপুৰে দিৱ্যে তস্যান্তে চ মহীপতিঃ ।

সুশীতলেন তোয়েন শিৱভক্তং সিতাযুজা ॥ 59.15 ॥
তর্পয়িত্ৱা শম্ভুলোকে ৱর্ষলক্ষং চ মোদতে ।
কলশং শর্করোপেতং ৱস্ত্রপূতাম্বুপূৰিতম্ ॥ 59.16 ॥
দদ্যাদ্যঃ শিৱভক্তায় তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
শুদ্ধস্ফটিকসঙ্কাশং ৱিমানং সর্ৱকামিকম্ ॥ 59.17 ॥
সম্প্রাপ্য শিৱলোকে তু ৱর্ষকোটিং স মোদতে ।
পলাশপর্ণৈঃ পত্রৈর্ৱা য়ঃ কুর্যাত্ পুটকানি তু ॥ 59.18 ॥
প্রদদ্যাচ্ছিৱয়োগিভ্যস্তাম্রপাত্রপ্রদো হি সঃ ।
য়স্তাম্রপাত্রং সুকৃতং প্রদদ্যাচ্ছিৱয়োগিনে ॥ 59.19 ॥
কোটিষট্ কং স কল্পানাং শিৱলোকে মহীয়তে ।
শূলং ৱহতি য়ঃ পাণৌ শক্তিং পৃষ্ঠে কমণ্ডলুম্ ॥ 59.20 ॥
তং ভোজয়িত্ৱা য়ত্নেন শিৱলোকমৱাপ্নুয়াত্ ।
ভোজয়েচ্চ য়থা শক্ত্যা য়ঃ শিৱৱ্রতচাৰিণম্ ॥ 59.21 ॥
ভোগৈঃ স ক্রীডতি শ্রেষ্ঠৈঃ শিৱলোকে ৱ্যৱস্থিতঃ ।
য়ঃ শিৱাশ্রমধর্মং চ গৃহস্থং ভোজয়েদ্বুধঃ ॥ 59.22 ॥
ৱিপুলৈঃ স মহাভোগৈঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
শিৱাশ্রমৱ্রতস্থং য়ঃ কন্দাদ্যৈর্ভোজয়েত্ নৰঃ ॥ 59.23 ॥
স দিৱ্যানাপ্নুয়াদ্ভোগানীশ্ৱৰস্য পুৰে স্থিতঃ ।
এৱং পাশুপতং ভক্তং ভোজয়িত্ৱা প্রণম্য চ ॥ 59.24 ॥
নানাৱিধৈর্মহাভোগৈঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
মহাৱ্রতধৰায়ৈৱ ভিক্ষাং য়ঃ প্রতিপাদয়েত্ ॥ 59.25 ॥
স দিৱ্যৈঃ শোভনৈর্ভোগৈঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
সয়মনিয়মাচাৰং শিৱভক্তিপৰং নৰম্ ॥ 59.26 ॥
ভোজয়িত্ৱা য়থাশক্ত্যা শিৱলোকে মহীয়তে ।
জ্ঞানয়োগবহিঃস্থা য়ে লোকসামান্যধর্মিণঃ ॥ 59.27 ॥
পূজয়ন্তি শিৱং ভক্ত্যা শিৱলোকং ৱ্রজন্তি তে ।
অনাশিকেনাপি কৰীষৱহ্নিনা পয়ঃ প্রদানেন তপোভিৰুগ্রৈঃ ॥ 59.28 ॥
প্রয়ান্তি য়জ্ঞৈশ্চ ন তাং গতিং নৰা ।
নীচোঽপি য়াং য়াতি হি ৰুদ্রভক্তঃ ॥ 59.29 ॥
য়থা ৰেৱাজলস্পর্শাল্লভন্তে সদ্গতিং নৰাঃ ।
ন তথা য়জ্ঞদানাদ্যৈৰুপায়ৈর্ভৰতর্ষভ ॥ 59.30 ॥
ইত্যেষ শিৱলোকস্তু প্রসঙ্গাত্ সমুদাহৃতঃ ।
গোলোকঃ কল্পগালোকঃ শিৱভক্তৈঃ সমন্ৱিতঃ ॥ 59.31 ॥

জ্ঞানয়োগেন যে শান্তা জপন্তি পৰমং শিৱম্ ।
তে সর্ৱদুঃখনির্মুক্তা ভৱন্তি সুখিনঃ সদা ॥ 59.32 ॥
শিৱলোকশ্চ ৱিজ্ঞেয়ো মণ্ডলাৱৰণাত্মকঃ ।
পঞ্চভূতান্যহঙ্কাৰঃ সত্ত্ৱং প্ৰকৃতিৰষ্টমী ॥ 59.33 ॥
ঈদৃশানাং তু নাগানাং কোট্যো জ্ঞেয়াঃ সহস্ৰশঃ ।
সর্ৱাঙ্গতৱাত্ প্ৰধানস্য তির্যগূর্ধ্ৱমধঃ স্থিতম্ ॥ 59.34 ॥
ৱিষ্ণুলোকাত্ পৰং স্থানং কুমাৰস্য মহাত্মনঃ ।
স্ৱচ্ছমৌক্তিকসঙ্কাশং পৰমা শ্ৰীসমন্ৱিতম্ ॥ 59.35 ॥
স্কন্দলোকাত্ পৰং স্থানমুমাদেৱ্যাঃ প্ৰকীর্তিতম্ ।
তপ্তচামীকৰপ্ৰখ্যমশেষগুণসংয়ুতম্ ॥ 59.36 ॥
উমাস্থানাত্ পৰং চৈৱ হৰস্থানং তদুত্তমম্ ।
সূর্যকোটিপ্ৰতীকাশং সর্ৱকামসমন্ৱিতম্ ॥ 59.37 ॥
গণৈৰধ্যুষিতং সর্ৱৈৰসঙ্খ্যৈর্যোগতত্পৰৈঃ ।
হিৰণ্যগর্ভকূর্মাদ্যৈর্ৱসুৰুদ্ৰদিৱাকৰৈঃ ॥ 59.38 ॥
স্তূয়তে ভগৱান্নিত্যং তস্যান্তি প্ৰতিকাঙ্ক্ষিভিঃ ।
জ্ঞানধ্যানপৰৈঃ শান্তৈর্ভিক্ষাহাৰৈৰ্জিতেন্দ্ৰিয়ৈঃ ॥ 59.39 ॥
প্ৰাপ্যং তৈশ্চ পৰং স্থানং সূর্যায়ুতসমপ্ৰভম্ ।
তত্সত্কর্মকৰৈৰ্নিত্যং ব্ৰাহ্মণৈর্দগ্ধকল্মষৈঃ ॥ 59.40 ॥
ৱসন্তি য়দৃতং সিদ্ধাশয়াস্তু ক্লেশৱর্জিতাঃ ।
নর্মদা সেৱ্যমানাশ্চ লভন্তে তত্পদং নৰাঃ ॥ 59.41 ॥
এতত্তে কথিতং পার্থ য়থোদ্দিষ্টং তু শম্ভুনা ।
য়ন্ ময়া কথিতং দানং নর্মদাতীৰমাশ্ৰিতম্ ॥ 59.42 ॥
গচ্ছন্তি য়েঽন্যত্তীর্থং তু সহস্ৰাংশো ৱিশিষ্যতে ।
সর্ৱজ্ঞাঃ সর্ৱগাঃ শুদ্ধাঃ পৰিপূর্ণা ভৱন্তি তে ॥ 59.43 ॥
শুদ্ধকর্মকৰা য়ে তু পৰমৈশ্ৱর্যসংয়ুতাঃ ।
সদেহাশ্চ ৱিদেহাশ্চ ভৱন্তি স্ৱেচ্ছয়া পুনঃ ॥ 59.44 ॥
ইতি নিত্যং ৱিশুদ্ধং চ স্থানমাদ্যমুমাপতেঃ ।
দিৱ্যং শ্ৰীকণ্ঠনাথস্য জগদ্ভর্তুঃ সমংস্থিতম্ ॥ 59.45 ॥
স্থানং নৱকমিত্যেৱং নির্গতা য়ত্ৰ কল্পগা ।
পৰমাষ্টগুণৈশ্ৱর্যনিত্যমক্ষয়মৱ্যয়ম্ ॥ 59.46 ॥
শশ্ৱদগুৰুপ্ৰণীতেন ধ্যানয়োগেন য়ে নৰাঃ ।
ধ্যায়ন্তি দেৱতাং নিত্যং তে সিদ্ধা য়ান্তি তত্পদম্ ॥ 59.47 ॥
য়েঽভ্যসন্তি শিৱজ্ঞানং নর্মদাতীৰমাশ্ৰিতাঃ ।

কামতৃষ্ণাৱিনির্মুক্তাস্তেঽপি য়ান্তি চ তত্পুৰম্ ॥ 59.48 ॥
অপ্যেকদিৱসং য়াৱচ্ছিৱধ্যানপৰায়ণঃ ।
শিৱধৰ্মপৰস্তস্য ধৰ্মস্যান্তো ন ৱিদ্যতে ॥ 59.49 ॥
য়োগধৰ্মসু সাৰত্ৱাদভেদ্যং পাপমুদ্গৰৈঃ ।
ৱজ্ৰতণ্ডুলৱজ্জ্ঞেয়ং তস্মাত্তস্য ফলং মহত্ ॥ 59.50 ॥
দেহান্তেনৈৱ ধৰ্মেণ স্থানমাদ্যং শিৱালয়ম্ ।
য়ত্ৰাস্তে ৱিপুলৈৰ্ভোগৈঃ ক্ৰীডন্ কল্পায়ুতং নৰঃ ॥ 59.51 ॥
ততঃ কল্পায়ুতস্যান্তে স্থানং কৌমাৰমাপ্নুয়াত্ ।
তত্ৰাৰ্ধসম্মিতং কালং স ক্ৰীডন্ সসুখং ৱসেত্ ॥ 59.52 ॥
তদন্তে ৱিষ্ণুলোকং চ সম্প্ৰাপ্য ৱসতে পুনঃ ।
ব্ৰহ্মলোকং গতশ্চান্তে তত্ৰাপি ৱসতে নৰঃ ॥ 59.53 ॥
ব্ৰহ্মলোকপৰিভ্ৰষ্টো ৱসেচ্ছিৱপুৰে সুখম্ ।
তত্তস্মাদ্ব্ৰহ্মৱিষ্ণ্ৱাদ্যাংলোকান্ প্ৰাপ্নোত্যনুক্ৰমাত্ ॥ 59.54 ॥
ইত্যেৱং সৰ্ৱলোকেষু ৰমিত্ৱা ক্ৰমশস্ততঃ ।
মনুষ্যলোকমাসাদ্য শিৱং ৰেৱাং সমাশ্ৰয়েত্ ॥ 59.55 ॥
ময়া তে কথিতাঽন্যত্ৰ য়ানি দানানি ভাৰত ।
তানি সৰ্ৱে প্ৰশংসন্তি পৰ্ৱতেঽমৰকণ্টকে ॥ 59.56 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নৰ্মদামাহাত্ম্যে শিৱমহিমানুৱৰ্ণনো নামৈকোনষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 60

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৱৈষ্ণৱং দানধৰ্মং চ কথ্যমানং নিবোধ মে ।
ৱিষ্ণুয়োগং সমভ্যস্য সৰ্ৱক্লেশাপনুত্তয়ে ॥ 60.1 ॥
ৱিষ্ণুং সম্পূজ্য ৱিধিনা ঘৃতস্নানাদিভিঃ স্তৱৈঃ ।
দ্ৱাদশ্যাং ৱিষ্ণুমুদ্দিশ্য দদ্যাদেকাং পয়স্ৱিনীম্ ॥ 60.2 ॥
নৰ্মদাতীৰমাসাদ্য তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
পূজ্যতে ধৰ্মৰাজেন য়থা ৱিষ্ণুস্তথৈৱ সঃ ॥ 60.3 ॥
শৈৱানাং ৱৈষ্ণৱানাং চ সহস্ৰম্ ভোজয়েত্তু য়ঃ ।
গৰ্ভিণী ধেনুসংমিশ্ৰং বৃষভৈৰ্দশভিৰ্য়ুতম্ ॥ 60.4 ॥

অৰ্চিতং গন্ধপুষ্পাদ্যৈৰ্হেমৱস্ত্ৰৈৰলঙ্কৃতম্ ।
প্ৰদক্ষিণমুপাক্ৰম্য মন্ত্ৰৰাজং চ ভক্তিতঃ ॥ 60.5 ॥
ওং নমো ভগৱতে ৱাসুদেৱয়েতি সমুচ্চৰন্ ।
ৱেদৱিদ্ভিঃ সমাকীৰ্ণং ৱিষ্ণোৰাৰাধনৈঃ শুভৈঃ ॥ 60.6 ॥
নৰ্মদাতোয়মাসাদ্য দীপমালাং প্ৰবোধয়েত্ ।
গাৱো মমাগ্ৰতো নিত্যং গাৱঃ পৃষ্ঠত এৱ চ ॥ 60.7 ॥
গাৱো মে হৃদয়ে ৱাপি গৱাং মধ্যে ৱসাম্যহম্ ।
ইমং মন্ত্ৰং সমুত্থায় জপেদাসাং পুৰো গৱাম্ ॥ 60.8 ॥
গন্ধতো য়াক্ষতৈৰ্মিশ্ৰৈৰ্গৃহীত্ৱা তাম্ৰভাজনম্ ।
শৃঙ্গপুচ্ছ জলস্নাতঃ শুক্লৱস্ত্ৰসমন্ৱিতঃ ॥ 60.9 ॥
নৰ্মদাস্নানপানেন গৱাং পুচ্ছাম্ভসা তথা ।
সৰ্ৱকল্মষনিৰ্মুক্তঃ সুসিদ্ধঃ সুচিৰব্ৰতঃ ॥ 60.10 ॥
স্নাপয়িত্ৱা গতস্তত্ৰ স ৱিপ্ৰো নৰ্মদাতটে ।
পৌৰ্ণমাস্যাং পূৰ্ণচন্দ্ৰে ৰাহুসোমসমাগমে ॥ 60.11 ॥
তৈৰেৱ সাৰ্ধং ৱিপ্ৰেন্দ্ৰৈঃ সম্প্ৰপূজ্য হৰিং স্মৰেত্ ।
ভৃত্যপুত্ৰকলত্ৰাদ্যৈৰ্যুক্তঃ স্ৱজনবান্ধৱৈঃ ॥ 60.12 ॥
নিৱেদয়েত্তু কৃষ্ণায় মন্ত্ৰেণ শ্ৰদ্ধয়ান্ৱিতঃ ।
শ্ৰাদ্ধে দানে চ হোমে চ ৱিৱাহে মঙ্গলে তথা ॥ 60.13 ॥
গোমাতৰঃ স্থিতা নিত্যং ৱিষ্ণুলোকে শিৱাত্মিকাঃ ।
শিৱায়ৈতা ময়া দত্তা ৱিষ্ণৱে চ মহাত্মনে ॥ 60.14 ॥
এৱং ৱিপ্ৰায় য়ো দদ্যাদ্যজ্ঞাৰ্থং সমলঙ্কৃতাঃ ।
এৱং নিৱেদ্য পুৰুষো গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 60.15 ॥
কুলানি ত্ৰিংশদুত্তাৰ্য নৰকাদ্ভৃত্যবান্ধৱান্ ।
স্থাপয়েদ্ৱৈষ্ণৱে লোকে শিৱস্য চ মহাত্মনঃ ॥ 60.16 ॥
সৰ্ৱজ্ঞঃ পৰিপূৰ্ণশ্চ ৱিশুদ্ধঃ সৰ্ৱগঃ প্ৰভুঃ ।
সংসাৰসাগৰান্ মুক্তো হৰিতুল্যঃ প্ৰজায়তে ॥ 60.17 ॥
অনেনৈৱ ৱিধানেন গৃহস্থাঃ প্ৰাপ্নুয়ুৰ্দিৱম্ ।
ৱিনাপি জ্ঞানয়োগেন গোসহস্ৰপ্ৰদানতঃ ॥ 60.18 ॥
ব্ৰাহ্মণঃ ক্ষত্ৰিয়ো ৱাপি শূদ্ৰোঽথাপি চ ভক্তিতঃ ।
নৰ্মদাকপিলায়োগে য়থা ৱিভৱৱিস্তৰৈঃ ॥ 60.19 ॥
ব্ৰাহ্মণায় দৰিদ্ৰায় দীক্ষিতায়োপশোভিনে ।
চন্দ্ৰসূৰ্যোপৰাগে তু ৱ্যতীপাতে চ সঙ্ক্ৰমে ॥ 60.20 ॥
ষডশীতি মুখে দদ্যাদমাসোমসমাগমে ।

কার্তিক্যা ৱা য়ুগাদৌ ৱা পুণ্যে ৱাহনি ভাৰত ॥ 60.21 ॥
য়দ্ধি গায়ন্তি পিতৰো গাথামেতাং নৰাধিপ ।
অপি স্যাত্ স কুলেঽস্মাকং পুত্রঃ পৰমধার্মিকঃ ॥ 60.22 ॥
নর্মদাকপিলায়োগে কোটিতীর্থে চ মুক্তিদে ।
নৰকাদুদ্ধৰেদস্মান্ দত্ত্ৱা গা য়স্তু সংয়ুতাঃ ॥ 60.23 ॥
দশৱর্ষসহস্রাণি লোকে ক্রীডতি ৱৈষ্ণৱে ।
তস্মাত্ত্ৱমপি ৰাজেন্দ্র গোসহস্রপ্রদো ভৱ ॥ 60.24 ॥
দেৱৱদ্দিৱি মোদন্তে য়েন তে পিতৰঃ সদা ।
কথয়ামি তৱাথাহমিতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 60.25 ॥
য়ুৱনাশ্ৱঃ পুৰা ৰাজা চক্রৱর্তী মহায়শাঃ ।
শক্রাচ্ছতগণং পুণ্যং প্রজাপালনতত্পৰঃ ॥ 60.26 ॥
অয়োধ্যানগৰী য়স্য ব্রহ্মলোকসমপ্রভা ।
তস্যা কৃতয়ুগে চাদৌ সর্ৱধর্মপৰায়ণঃ ॥ 60.27 ॥
বৃহস্পতিব্রহ্মসমং ৱশিষ্ঠং স্ৱপুৰোহিতম্ ।
অভিৱাদ্য য়থান্যায়মুৱাচ মুনিসত্তমম্ ॥ 60.28 ॥
কস্মিন্ স্থানে য়জেদ্যজ্ঞং তীর্থে দেশে সুৰালয়ে ।
ৱশিষ্ঠপ্রমুখাঃ সর্ৱে মুনয়শ্চেদমব্রুৱন্ ॥ 60.29 ॥
পৃথিৱ্যাং নৈমিষং তীর্থং সর্ৱতীর্থময়ং শুভম্ ।
সফলো হয়মেধস্তু কোটিকোটিগণোত্তৰঃ ॥ 60.30 ॥
পুৰাণে কীর্তিতং ৰাজন্ মত্স্যৰূপেণ ৱিষ্ণুনা ।
সূর্যেণ কীর্তিতং ৰাজন্ মনুপুত্রায় চাত্মনঃ ॥ 60.31 ॥
সর্ৱেষাং তু পুৰাণানাং পুৰাণং মত্স্যকীর্তিতম্ ।
ৱেদাশ্চৈৱ পুৰা নষ্টা মত্স্যৰূপেণ চোদ্ধৃতাঃ ॥ 60.32 ॥
ৱেদহীনাশ্চ ৱর্তন্তে দ্ৱিজা ৱৈ য়জ্ঞকর্মসু ।
এৱং ৱিধং তু তত্তীর্থং য়ুৱনাশ্ৱ তৱোদিতম্ ॥ 60.33 ॥
এৱং শ্রুত্ৱা ততো ৱাক্যং ৱশিষ্ঠস্য পুৰোধসঃ ।
আদিদেশ ততোঽমাত্যান্ ধর্মিষ্ঠান্ সত্যৱাদিনঃ ॥ 60.34 ॥
য়জ্ঞোপস্কৰমাদায় সমাগচ্ছত সত্ৱৰম্ ।
ঘোষণা ক্রিয়তাং ৰাষ্ট্রে দণ্ডহস্তৈশ্চ কিঙ্কৰৈঃ ॥ 60.35 ॥
আহূতাস্তু ততো দেৱা নৃপতের্যজ্ঞকর্মণি ।
ব্রহ্মা ৱিষ্ণুঃ সুৰেশশ্চ স্কন্দো ৱৈশ্রৱণস্তথা ॥ 60.36 ॥
শম্ভুশ্চৈৱ ৱিশেষেণ সুৰাসুৰনমস্কৃতঃ ।
ধেনূনাং দশলক্ষাণি হেমৰত্নান্ৱিতানি চ ॥ 60.37 ॥

লক্ষমেকং হয়ানাং চ দন্তিনাময়ুতত্রয়ম্ ।
মণিমাণিক্যমুক্তাশ্চ হিৰণ্যং চাপ্যনন্তকম্ ॥ 60.38 ॥
নানাৱিধানি দ্রৱ্যাণি ভক্ষ্যভোজ্যমলঙ্কৃতম্ ।
য়জ্ঞদ্রৱ্যং চ য়চ্চান্যত্তত্ সৰ্ৱসহিতো নৃপঃ ॥ 60.39 ॥
নানাসহস্রয়ানৈস্তু নানাদেশগতৈৰ্নৃপৈঃ ।
নানাৱাদ্যসহস্রৈস্তু নানাগীতৈৰ্মনোহৰৈঃ ॥ 60.40 ॥
ৱেদঘোষেণ মহতা দিৱং ভূমিং ৱিনাদয়ন্ ।
ৱিৱেশ নৈমিষং তীৰ্থং য়ত্র দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 60.41 ॥
হৰিং সদ্যঃ প্রভুং দৃষ্ট্ৱা মুচ্যতে য়ত্র কিল্বিষাত্ ।
স্ৱৰ্গসোপানমেতত্তু প্রত্যক্ষং দেৱলোকৱত্ ॥ 60.42 ॥
তত্র স্নাত্ৱাঽভ্যৰ্চ্য হৰিং হৰং স্ৱৰ্গমৱাপ্নুয়াত্ ।
কীৰ্তনান্নৈমিষস্যাস্য নৰো দহতি তত্ক্ষণাত্ ॥ 60.43 ॥
অনেকভাৱিকং ঘোৰং তূলৰাশিমিৱানলঃ ।
দীক্ষিতা ব্রাহ্মণা দেৱাঃ কুতশ্চিত্তু সমাগতাঃ ॥ 60.44 ॥
আৰ্তানাময়ুতং তেভ্যো দদৌ দেৱায় চানঘ ।
সহস্রমেকং নৃপতিৰ্ভূষণানাং চ ভাৰত ॥ 60.45 ॥
ওং নমঃ শঙ্কৰায়েতি মাধৱায়েতি চোত্তমঃ ।
জলদৰ্ভৌ সমাদায় পাত্রে ৰাজা হিৰণ্ময়ে ॥ 60.46 ॥
এৱং সঙ্কল্প্য ৰাজেন্দ্র য়জ্ঞৱাটমকাৰয়ত্ ।
দশয়োজনপৰ্যন্তং য়জ্ঞয়ূপাশ্চ হেমজান্ ॥ 60.47 ॥
ততো নিৰ্ৱৰ্তিতো য়জ্ঞো ৱশিষ্ঠপ্রমুখৈৰ্দ্ৱিজৈঃ ।
মুদিতা দেৱতাঃ সৰ্ৱা দিৱ্যয়ানসমাশ্রিতাঃ ॥ 60.48 ॥
জয়শব্দং প্রচক্রুস্তা ৰাজা নান্যো ভৱত্সমঃ ।
নান্যো মম সমঃ কশ্চিদিত্যহঙ্কাৰৱান্নৃপঃ ॥ 60.49 ॥
য়াৱদ্যানং সমাৰুহ্য সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ।
নিঃসৃতো নৈমিষাৰণ্যাত্তাৱত্ পশ্যতি ৱানৰম্ ॥ 60.50 ॥
তিষ্ঠ তিষ্ঠেত্যুৱাচাথ শৃণু ৰাজন্ ৱচো মম ।
কিং তে য়জ্ঞৱিধানেন দেৱতাদানকৰ্মণি ॥ 60.51 ॥
অহঙ্কাৰৱিমূঢাত্মা কৰ্তাহমিতি মন্যসে ।
পুৰামৰেশ্ৱৰে য়জ্ঞে সত্যধৰ্মস্য ভূপতেঃ ॥ 60.52 ॥
ৱৰ্জয়িত্ৱা মুখম্মেঽভূত্ কণ্ঠাধো হেমৱৰ্ণকম্ ।
য়ে গতাঃ শিশৱস্তেষাং সৰ্ৱাঙ্গাশ্চ হিৰণ্ময়াঃ ॥ 60.53 ॥
কপিলা নৰ্মদায়োগে য়জ্ঞতোয়প্রৱাহতঃ ।

স্নানাৱগাহনাৎ পানাল্লোডনাৎ কৰ্দমে তথা ॥ 60.54 ॥
গন্ধৰ্ৱলোকং সম্প্ৰাপ্তো ভূতগ্ৰামশ্চতুৰ্ৱিধঃ ।
ত্ৱদীয়ে লুলিতং য়জ্ঞে নৈমিষাৰণ্যসম্ভৱে ॥ 60.55 ॥
পঙ্কেন লিপ্তং গাত্ৰং মে ক্ষালিতং চাম্বুনা তথা ।
ন কিঞ্চিৎ ফলমাসীন্ মে তৱ য়জ্ঞো নিৰৰ্থকঃ ॥ 60.56 ॥
গৱাং ত্ৱয়ায়ুতে দত্তং ধনং ধান্যং তথা বহু ।
ভূভুজা সত্যধৰ্মেণ কিন্তু তাৱন্নিৰৰ্থকম্ ॥ 60.57 ॥
দানেন তপসা ৱাপি ত্ৰয়ো লোকাঃ সমৰ্জিতাঃ ।
সৰ্ৱেষামেৱ তীৰ্থানাং মাতা ৱৈ মেকলা স্মৃতা ॥ 60.58 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থাভূদমৰেশ্ৱৰে ।
স্ৱস্তি ৱোঽস্তু গমিষ্যামি ত্ৱং ৱায়োধ্যা প্ৰতি ৱ্ৰজ ॥ 60.59 ॥
অহমেৱ গমিষ্যামি নৰ্মদাং সপ্তকল্পগাম্ ।
শ্ৰুত্ৱা ত্ৱদীয়ং য়জ্ঞং হি নৈমিষাৰণ্যমাগতঃ ॥ 60.60 ॥
নিৰাশোঽহং গমিষ্যামি নাভূন্ মে কাঞ্চনং মুখম্ ।
ৱানৰস্য ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা য়ুৱনাশ্ৱোঽব্ৰৱীদ্ৱচঃ ॥ 60.61 ॥
কস্ত্ৱং ৱানৰৰূপেণ সত্যমেতদ্ব্ৰৱীষি মে ।

ৱানৰ উৱাচ ॥
অহং জাবালিনঃ পুত্ৰঃ কদম্বো নাম ৱিশ্ৰুতঃ ॥ 60.62 ॥
তিৰ্যগ্যোনৌ প্ৰৱিষ্টশ্চ প্ৰাকৃতৈঃ কৰ্মভিঃ স্ৱকৈঃ ।
ভ্ৰান্তানি সৰ্ৱতীৰ্থানি ৱেষেণানেন সুৱ্ৰত ॥ 60.63 ॥
পৱিত্ৰাণং পৰং নাভূৎ সত্যধৰ্মমখোত্তমে ।
ৱপুৰ্হিৰণ্ময়ং সৰ্ৱং মুখৱৰ্জং মমাভৱৎ ॥ 60.64 ॥
ৱানৰস্য ৱচং শ্ৰুত্ৱা সন্নিৱৃত্য নৃপোত্তমঃ ।
আৰাধ্য দেৱদেৱেশং নৈমিষে য়জ্ঞপূৰুষম্ ॥ 60.65 ॥
উৱাচ ৱচনং শ্লক্ষ্ণং প্ৰণিপত্য প্ৰসাদ্য চ ।
মদীয়য়জ্ঞে দানেন তপসা নিয়মেন চ ॥ 60.66 ॥
শমিচ্ছং ছ্বাৱয়ামাস একো ৱানৰৰূপধৃক্ ।
হিৰণ্ময়ং মুখং চাস্য য়থা স্যাত্ত্ৱং তথা কুৰু ॥ 60.67 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱো য়ুৱনাশ্ৱং মহীপতিম্ ।
প্ৰত্যক্ষং নৈমিষং তীৰ্থং সূৰ্যকোটিসমপ্ৰভম্ ॥ 60.68 ॥
পৃথিৱ্যাং নৈমিষং তীৰ্থমন্তৰিক্ষে চ পুষ্কৰম্ ।
ত্ৰিষু লোকেষু ৱিখ্যাতো গিৰিশ্চামৰকণ্টকঃ ॥ 60.69 ॥

ন চ শ্রুতং ত্ৱয়া তাত পুৰাণং স্কন্দকীর্তিতম্ ।
মাতা সা য়ত্র সৰিতাং তীর্থানাং চ সৰিদ্ৱৰা ॥ 60.70 ॥
নামসঙ্কীর্তনাদস্যা মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ।
ৱিষাদং ত্যজ তীর্থানাং প্রধানোঽমৰকণ্টকঃ ॥ 60.71 ॥
সত্যধর্মঃ পুনস্তত্র কৰিষ্যতি মখোত্তমম্ ।
ৰেৱাকপিলয়োর্যোগে মুখং তত্র হিৰণ্ময়ম্ ॥ 60.72 ॥
ভৱিষ্যতি ন সন্দেহস্তৱ ৱানৰসত্তম ।
নৈমিষং স নমস্কৃত্য আদিদেৱং হৰং হৰিম্ ॥ 60.73 ॥
স্থানং স্ৱং চ জগামাথ মুদা পৰময়া য়ুতঃ ।
নৈমিষস্য ৱচঃ শ্রুত্ৱা অয়োধ্যাধিপতিস্তথা ॥ 60.74 ॥
ৱিৱেশ নগৰীং পুণ্যাং য়থা শক্রোঽমৰাৱতীম্ ।
ৱানৰোঽপি গতস্তত্র সত্যধর্মো য়তঃ স্ৱয়ম্ ॥ 60.75 ॥
প্রণম্য সত্যধর্মাখ্যমিদং ৱচনমব্রৱীত্ ।
ৰেৱাকপিলয়োর্যোগে ত্ৱদীয়ে চ মহামখে ॥ 60.76 ॥
অৱভৃথস্নানজনিতে কর্দমে লুঠনান্ মম ।
শৰীৰং কাঞ্চনীভূতং মুখমেৱাৱশিষ্যতে ॥ 60.77 ॥
য়জ্ঞমিষ্ট্ৱা পুনস্তত্র মুখং মে কাঞ্চনং কুৰু ।
গন্ধৰ্ৱাধিপতির্ভূয়ো মুক্তো ৱানৰয়োনিতঃ ॥ 60.78 ॥
হেমীভূতৱপুস্তত্র য়দা ৱানৰসত্তমঃ ।
দেৱদুন্দুভিনাদেন নানালঙ্কাৰভূষিতঃ ॥ 60.79 ॥
হংসয়ুক্তেন য়ানেন ৱীজ্যমানোঽপ্সৰোগণৈঃ ।
জগাম শাঙ্কৰং লোকং তীর্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ॥ 60.80 ॥
তত্র য়ে শ্ৱাপদাস্সর্ৱে তেঽপি স্নাত্ৱা দিৱঙ্গতাঃ ।
এতত্তে কথিতং পার্থ য়থাৱৃত্তং পুৰাতনম্ ॥ 60.81 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাচ্চাস্য গোসহস্রফলং লভেত্ ॥ 60.82 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নর্মদামাহাত্ম্যে ষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 61

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
শ্রুত্ৱা নানাৱিধান্ ধর্মাস্ত্ৱত্প্রসাদান্ মহামুনে ।

নাহং তৃপ্তিং তু গচ্ছামি নর্মদাখ্যানকীর্তনাত্ ॥ 61.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
গাৱঃ পৱিত্রমতুলং গাৱঃ সর্ৱার্থসাধকাঃ ।
তস্মাদ্ধি গোপ্রদানেন শিৱভক্ত্যা প্রমুচ্যতে ॥ 61.2 ॥
য়স্মিন্ দেশে ভৱেন্নিত্যং শিৱভক্তিসমন্ৱিতঃ ।
সোঽপি দেশো ভৱেত্ পূতঃ কিং পুনশ্চ সবান্ধৱঃ ॥ 61.3 ॥
উক্তানি ষট্সহস্রাণি পুৰাণে মেকলাতটে ।
ইত্যাহ জ্ঞানয়োগস্য ধর্ময়োগস্য তত্ত্ৱৱিত্ ॥ 61.4 ॥
ধর্মাধর্মগতীনাং চ স্ৱৰূপমুপৱর্ণিতম্ ।
তীর্থাখ্যানসমায়ুক্তং নর্মদাখ্যানমুত্তমম্ ॥ 61.5 ॥
কীর্তনাচ্ছ্ৰৱণাত্তস্য মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ।
ৱিদ্যাং সিংহাসনে দিৱ্যে ৱস্ত্রপুষ্পাধিৱাসিতাম্ ॥ 61.6 ॥
পূজয়িত্ৱা হৰং ৱিষ্ণুং শৃণুয়াদ্ৱাচয়েত্তথা ।
শ্রীমত্সিংহাসনং ৱাপি কॢপ্তং হৈমং সুশোভনম্ ॥ 61.7 ॥
হেমৱস্ত্রোপৰিচ্ছন্নং নানাৰত্নৱিভূষিতম্ ।
ৰাজতং তাম্রকং কাংস্যং ব্রহ্মচাৰিৱিনির্মিতম্ ॥ 61.8 ॥
তত্তু তাৰসমুদ্ভূতং শৃঙ্গৱদ্রত্নভূষিতম্ ।
দিৱ্যং সিংহাসনং ৱাপি পূজাং কৃত্ৱা প্রয়ত্নতঃ ॥ 61.9 ॥
গন্ধাধিৱসিতকৰঃ শ্রীমদাসনসংস্থিতঃ ।
শম্ভ্ৱায়তনতীর্থেষু নৰেন্দ্র ভৱনেষু চ ॥ 61.10 ॥
বোধয়েত্ পৰমং ধর্মং গৃহগ্রামপুৰেষু চ ।
নর্মদাকীর্তনাচ্ছ্ৰোতা শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 61.11 ॥
ইদং তীর্থমিদং তীর্থং পর্যটন্নেতি ৱৈ নৰঃ ।
নর্মদৈৱ পৰং তীর্থমিত্যাহ ভগৱান্ ছিৱঃ ॥ 61.12 ॥
অস্মিংস্তীর্থে নৰশ্রেষ্ঠ শ্রাদ্ধং কার্যং ৱিধানতঃ ।
স্ৱাগতেন য়মঃ প্রীতশ্চাসনেন শতক্রতুঃ ॥ 61.13 ॥
পিতৰঃ পাদশৌচেন অৱ্রাদ্যেন প্রজাপতিঃ ।
ৱিপ্রপাদোদকক্লিন্না য়াৱত্তিষ্ঠতি মেদিনী ॥ 61.14 ॥
তাৱত্ পুষ্কৰপাত্রেষু পিবন্তি পিতৰো জলম্ ।
ৱিদ্যাৱতে স্নাতকায় ভিক্ষৱে শ্রোত্রিয়ায় চ ॥ 61.15 ॥
তথা পৰমহংসায় ৱিষ্ণুব্রতধৰায় চ ।
সর্ৱোপস্কৰণং দত্ত্ৱা শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 61.16 ॥

অনাহিতাগ্নিং য়ো ৱিপ্ৰমাহিতাগ্নিং কৰোতি চ ।
ব্ৰাহ্মণঃ ক্ষত্ৰিয়ো ৱৈশ্যঃ স্ৱৱিত্তেনৈৱ কাৰয়েত্ ॥ 61.17 ॥
অৰ্ধাৰ্ধং সফলং তস্য য়াৱজ্জীৱং ন সংশয়ঃ ।
ৱিষ্ণুলোকেঽন্তকালে চ ভোগান্ ভুঙ্ক্তে চ পুষ্কলান্ ॥ 61.18 ॥
স্ৱদ্ৰৱ্যেণ চ য়ো য়জ্ঞং কৰোতি ৱিধিৱদ্দ্ৱিজঃ ।
নৰ্মদাতীৰমাসাদ্য ব্ৰহ্মলোকে স মোদতে ॥ 61.19 ॥
ধাত্ৰীং হিৰণ্ময়ীং কৃত্ৱা ব্ৰাহ্মণায় প্ৰকল্পয়েত্ ।
কল্পগা তীৰমাশ্ৰিত্য ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ॥ 61.20 ॥
তিলতণ্ডুলকৰ্পূৰসুসম্ভোজ্যৱিমিশ্ৰিতৈঃ ।
কুঙ্কুমৈৰ্ৱস্ত্ৰধান্যৈশ্চ নিৰ্মিতং শিৱসন্নিধৌ ॥ 61.21 ॥
পৰ্ৱকালে চ য়ো দদ্যাত্ পৰ্ৱতে মেকলাতটে ।
ৱসেত্ ৱিষ্ণুলোকেষু নৰঃ স্ৱৰ্গে ন সংশয়ঃ ॥ 61.22 ॥
প্ৰত্যক্ষধেনুং য়ো দদ্যাত্ হেমৰত্নৱিভূষিতাম্ ।
ঘৃতধেনুং গুডধেনুং শৰ্কৰাধেনুমেৱ চ ॥ 61.23 ॥
ৰেৱাকপিলয়োৰ্যোগে দত্ত্ৱৈতান্নৰসত্তমঃ ।
সৰ্ৱপাপৱিনিৰ্মুক্তো লোকে ক্ৰীডতি ৱৈষ্ণৱে ॥ 61.24 ॥
য়দি তত্ৰ মহাৰাজ ভিক্ষান্নং চ নিৱেদিতম্ ।
তস্য সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যেত স য়াৱত্ সঙ্গমো নৃপ ॥ 61.25 ॥
এতত্ সৰ্ৱং য়থান্যায়ং কথিতং তৱ সুৱ্ৰত ।
ৱৈৱস্ৱতেঽন্তৰেঽথান্যচ্ছৃণু ত্ৱং নৃপসত্তম ॥ 61.26 ॥
ৱীৰণস্য তু ৰাজৰ্ষেৰ্মৈত্ৰেয়োঽভূত্ পুৰোহিতঃ ।
তেন চায়তনং ৱিষ্ণোঃ কাৰিতং নৰ্মদাতটে ॥ 61.27 ॥
পুৰ্যাশ্চৈৱামৰাৱত্যা দিশি য়াম্যাং ৱ্যৱস্থিতম্ ।
তদায়তনমাহাত্ম্যান্নৰ্মদায়াঃ প্ৰভাৱতঃ ॥ 61.28 ॥
মোদতে ৱৈষ্ণৱে লোকে য়ুগস্যাৰ্ধং দ্ৱিজোত্তমঃ ।
শৃণু ত্ৱং য়ানি তীৰ্থানি ৰেৱায়াঃ পশ্চিমোত্তৰে ॥ 61.29 ॥
ৱনং মেঘৱনং নাম য়জ্ঞপৰ্ৱতমাশ্ৰিতম্ ।
ৰন্তিদেৱঃ পুৰা তত্ৰ চক্ৰৱৰ্তী য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 61.30 ॥
গৱি নীতং কুলং য়েন স দেৱাসুৰমানুষম্ ।
পিতৰো মোচিতা য়েন গোভিৰ্ৱিনিহতাঃ পুৰা ॥ 61.31 ॥
চাণ্ডালৈশ্চ হতা য়ে চ প্ৰাপ্নুৱন্তি পৰাং গতিম্ ।
চাণ্ডালাদুদকাত্ সৰ্পাদ্ৱিদ্যুতো ব্ৰাহ্মণাদপি ॥ 61.32 ॥
দন্তিভ্যশ্চ পশুভ্যশ্চ মৰণং পাপশালিনাম্ ।

ৱিষ্ণোর্বলিপ্রদানেন ক্রিয়াণাং কৰণেন চ ॥ 61.33 ॥
তীর্থপিণ্ডপ্রদানেন তে য়ান্তি পৰমাং গতিম্ ।
দধীচির্নাম ৰাজর্ষিৰৱন্ত্যধিপতিস্তথা ॥ 61.34 ॥
সর্ৱধর্মভৃতাং শ্রেষ্ঠঃ শক্রতুল্যপৰাক্রমঃ ।
পুৰা দেৱাসুৰে য়ুদ্ধে দৈত্যৈর্দেৱা ৱিনির্জিতাঃ ॥ 61.35 ॥
দেৱানাং ব্রাহ্মণানাং চ হন্তাৰো দৈত্যকণ্টকাঃ ।
নষ্টাঃ স্ৱপাপদোষেণ সভৃত্যকুলবান্ধৱাঃ ॥ 61.36 ॥
দেৱাঃ সমুদিতাঃ সর্ৱে লোকপালাঃ সৱাসৱাঃ ।
নির্ৱিঘ্নং পৃথিৱীং কৃত্ৱা লোকং চৈৱ চৰাচৰম্ ॥ 61.37 ॥
ৱিন্ধ্যং গিৰিং গতাস্তে তু য়স্মিন্ ৱহতি কল্পগা ।
সমর্থং ভূপতিং জ্ঞাত্ৱা দধীচিং কুৰুসত্তম ॥ 61.38 ॥
দত্তান্যস্ত্রাণি ৰক্ষার্থং তস্য ৰাজ্ঞঃ সুৰোত্তমৈঃ ।
ৱজ্রং শক্তিং তথা পাশং দণ্ডং খড্গং ধ্ৱজং গদাম্ ॥ 61.39 ॥
ত্রিশূলং চেতি দেৱানামায়ুধানি প্রচক্ষতে ।
তানি দত্ত্ৱা য়থা ন্যায়ং নাকপৃষ্ঠং মুদা য়য়ুঃ ॥ 61.40 ॥
পুৰাণমতমাজ্ঞায় দধীচিঃ সত্যৱিক্রমঃ ।
শাপস্যৈৱ ভয়াদ্ভীতো নমস্কৃত্য প্রগৃহ্য চ ॥ 61.41 ॥
প্রভাৱাত্তোয়তাং নীত্ৱা শৰীৰান্তর্ন্যৱেশয়ত্ ।
ততঃ কালান্তৰে প্রাপ্তে দানৱা বলদর্পিতাঃ ॥ 61.42 ॥
জম্ভকুম্ভহয়গ্রীৱপ্রমুখাঃ পুনৰুত্থিতাঃ ।
দানৱানাং বলং জ্ঞাত্ৱা ত্রস্তা দেৱাঃ সৱাসৱাঃ ॥ 61.43 ॥
কার্যকালে সমুত্পন্নে সংস্মৃত্যাস্ত্রায়ুধানি চ ।
নাৰদ প্রেষয়ামাসুঃ দধীচিং প্রতি ভাৰত ॥ 61.44 ॥
অৱন্তীং স পুৰীং প্রাপ্য দেৱর্ষির্নাৰদস্তথা ।
ৱিৱেশ ভৱনং ৰাজ্ঞো মণিকাঞ্চনৱেদিকম্ ॥ 61.45 ॥
উত্থিতো নৃপশার্দূলো মুনিং দৃষ্ট্ৱা সুতেজসম্ ।
পূজয়িত্ৱা য়থা ন্যায়ং হেমকাসনসংস্থিতম্ ॥ 61.46 ॥
তং তু দৃষ্ট্ৱা সুখাসীনং ৰাজা ৱচনমব্রৱীত্ ।
কিমর্থং মানুষে লোকে দেৱলোকাত্ সমাগতঃ ॥ 61.47 ॥

নাৰদ উৱাচ ॥
য়ুদ্ধং মহত্ সমুত্পন্নং দেৱানাং দানৱৈঃ সহ ।
সমর্পয় ত্ৱং শস্ত্রাণি ক্ষীয়ন্তে দানৱা য়থা ॥ 61.48 ॥

কুৰু কাৰ্যং চ দেৱানাং সত্যধৰ্মব্ৰতে স্থিতঃ ।

দধীচিৰুৱাচ ॥
শৃণু কাৰ্যং চ দেৱৰ্ষে দেৱানাং হিতকাম্যয়া ॥ 61.49 ॥
অচিৰেণৈৱ কালেন ক্ষয়ং য়াস্যন্তি দানৱাঃ ।
ময়া তান্যেৱ শস্ত্ৰাণি ৰক্ষণাৰ্থং মহামুনে ॥ 61.50 ॥
আপোভূতানি পীতানি শৰীৰে সন্তি তানি ৱৈ ।
উপায়েন হি গৃহ্নন্তু দাস্যাম্যেতানি ৱৈ পুনঃ ॥ 61.51 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা চ নৃপশ্ৰেষ্ঠ আজুহাৱ চ গাঃ পুৰা ।
মাংসাদিভক্ষিতং গোভিৰস্থিৱৰ্জং ৱিশাম্পতে ॥ 61.52 ॥
অস্ত্ৰগ্ৰামস্ততঃ প্ৰাপ্তো লোকপালৈৰ্যথা তথা ।
গোনৰ্দং নাম নগৰং তত্তু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 61.53 ॥
দানৱা নিহতা দেৱৈঃ পুনঃ সৃষ্টিঃ প্ৰৱৰ্তিতা ।
অচিন্তয়ত্তদা তত্ৰ ৰন্তিদেৱো মহীপতিঃ ॥ 61.54 ॥
গোৱিদ্যুত্পশুচাণ্ডালসৰ্পৈৰ্ৱিনিহতা নৰাঃ ।
দেৱলোকং ন তে য়ান্তি ন তেষামুদকক্ৰিয়া ॥ 61.55 ॥
শোচয়িত্ৱা চিৰং কালং সান্তঃপুৰপৰিগ্ৰহঃ ।
প্ৰক্ষাল্য নৰ্মদাতোয়ে তদস্থীনি ৱ্যসৰ্জয়ত্ ॥ 61.56 ॥
লিঙ্গং ব্ৰহ্মেশ্ৱৰং তত্ৰ য়জ্ঞপৰ্ৱতসন্নিধৌ ।
ধৰ্মসংশয়মাপন্নো ৰন্তিদেৱো মহীপতিঃ ॥ 61.57 ॥
পপ্ৰচ্ছ মুনিশাৰ্দূলান্ ৱশিষ্ঠপ্ৰমুখান্ দ্ৱিজান্ ।
ত্ৰিঃপ্ৰদক্ষিণমাৱৃত্য য়থা ন্যায়মিদং ৱচঃ ॥ 61.58 ॥
কে দেশাঃ পৰ্ৱতাঃ পুণ্যা নদ্যঃ কাঃ কীৰ্তিতাঃ শুভাঃ ।
নৰকস্থান্ পিতৄন্ য়ত্ৰ তদ্ৱদেয়ুঃ সমুদ্ধৰেত্ ॥ 61.59 ॥
অক্ষয়ং চ পিতৃশ্ৰাদ্ধং পিতৃণামক্ষয়া গতিঃ ।

ঋষয় ঊচুঃ ॥
মাৰ্কণ্ডেয়াশ্ৰমং গচ্ছ অস্মাভিঃ সহ ভূপতে ॥ 61.60 ॥
সোঽপি সৰ্ৱং ৱিজানীয়াত্ কল্পগা তীৰমাশ্ৰিতঃ ।
তচ্ছ্ৰুত্ৱা ৰন্তিদেৱোঽপি মুনিভিঃ পৰিভাষিতঃ ॥ 61.61 ॥
জগাম মুনিভিঃ সাৰ্ধং কল্পগাতীৰৱাসিনম্ ।
স ৰাজা ব্ৰাহ্মণৈঃ সাৰ্ধং প্ৰণিপত্য তথাঽৰ্চয়ত্ ॥ 61.62 ॥
সমুত্থায়াব্ৰৱীদ্ৱাক্যমুপৱিষ্টঃ কুশাসনে ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কান্ন মোচয়তে ঘোৰান্ পিতৄন্ সংসাৰসাগৰাত্ ॥ 61.63 ॥
শৃণ্ৱন্তু মম ৱাক্যানি মুনয়ো ৱিদিতাত্মনঃ ।
সৰ্ৱতীৰ্থময়ী ৰেৱা সৰ্ৱাৰ্থাত্মময়ী শুভা ॥ 61.64 ॥
শিৱেনৈতত্ নিগদিতং পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ।
কুব্জাৰেৱাসমায়োগে ৱিশেষাত্ সুৰপূজিতে ॥ 61.65 ॥
তত্র স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ।
তত্র শ্ৰাদ্ধেন য়োগেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ॥ 61.66 ॥
ইদং তে কথিতং ৰাজন্ কুব্জাৰেৱাসমাগমে ।
অৰ্চয়িত্ৱা মহেশানং তত্র বিল্ৱাম্ৰকাহ্ৱয়ম্ ॥ 61.67 ॥
সৰ্ৱপাপৱিনিৰ্মুক্তো গাণপত্যমৱাপ্নুয়াত্ ।
সাৰ্ধকোটিস্তু কন্যানাং তত্র সিদ্ধিং পৰাং গতাঃ ॥ 61.68 ॥
শপ্তাস্তাঃ পূৰ্ৱমুনিভিঃ কামদোষেণ ভাৰত ।
ৱিদ্যাধৰাশ্চ য়ক্ষাশ্চ গন্ধৰ্ৱাঃ কিন্নৰাস্তথা ॥ 61.69 ॥
শপ্তাস্তেনৈৱ দোষেণ কুবেৰপুৰৱাসিনঃ ।
সৰ্ৱে তে সিদ্ধিমাপন্নাঃ কুব্জাৰেৱাসমাগমে ॥ 61.70 ॥
অমাসোমসমায়োগে কাৰ্তিক্যাং চৈৱ পৰ্ৱণি ।
ৱাৰাণসী প্ৰয়াগশ্চ পুষ্কৰং নৈমিষং তথা ॥ 61.71 ॥
এতে স্নাতুং সমায়ান্তি কুব্জাৰেৱাসমাগমে ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 61.72 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৰন্তিদেৱোপাখ্যানং নামৈকষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 62

ৰন্তিদেৱ উৱাচ ॥
য়থা শপ্তাস্তু তাঃ কন্যাস্তাসাং নামানি কল্পগ ।
শ্ৰোতুমিচ্ছামি তত্ত্ৱেন কেষু স্থানেষু পূজিতা ॥ 62.1 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৱাৰাণস্যাং ৱিশালাক্ষী নৈমিষে লিঙ্গধাৰিণী ।

প্ৰয়াগে ললিতাদেৱী কামুকা গন্ধমাদনে ॥ 62.2 ॥
মানসে কুমুদা নাম ৱিশ্ৱয়োনিস্তথাম্বৰে ।
গোমন্তে গোমতী নাম মন্দৰে কামচাৰিণী ॥ 62.3 ॥
মদোত্কটা চৈত্ৰৰথে তপন্তী হস্তিনাপুৰে ।
কান্যকুব্জে তথা গৌৰী প্ৰভা কমলপৰ্ৱতে ॥ 62.4 ॥
একাগ্ৰে কীৰ্তিমত্যাখ্যা ৱিশ্ৱা ৱিশ্ৱেশ্ৱৰে তথা ।
পুষ্কৰে পুৰুহূতেতি কেদাৰে মাৰ্গদায়িনী ॥ 62.5 ॥
নন্দা হিমৱতঃ পৃষ্ঠে গোকৰ্ণে ভদ্ৰকাৰ্ণিকা ।
স্থানেশ্ৱৰে ভৱানীতি বিল্ৱকে বিল্ৱপত্ৰিকা ॥ 62.6 ॥
শ্ৰীশৈলে মাধৱী নাম ভদ্ৰা ভদ্ৰেশ্ৱৰে তথা ।
জয়া ৱাৰাহশৈলে তু কমলা কমলালয়ে ॥ 62.7 ॥
ৰুদ্ৰকোট্যাং তু ৰুদ্ৰাণী কোটিঃ কালঞ্জৰে তথা ।
মহালিঙ্গে তু কপিলা মাকোটে মুকুটেশ্ৱৰী ॥ 62.8 ॥
শালগ্ৰামে মহাদেৱী শিৱলিঙ্গে জলপ্ৰিয়া ।
মায়াপুৰ্যাং কুমাৰী তু সন্তানে ললিতা তথা ॥ 62.9 ॥
উত্পলাখ্যে সহস্ৰাক্ষী হিৰণ্যাক্ষে মহোত্পলা ।
তীৰ্থায়াং মঙ্গলা নাম ৱিমলা পুৰুষোত্তমে ॥ 62.10 ॥
ৱিপাশায়ামমোঘাক্ষী পাটলা পুণ্ড্ৰৱৰ্ধনে ।
নাৰায়ণী সুপাৰ্শ্ৱে চ ত্ৰিকূটে ভদ্ৰসুন্দৰী ॥ 62.11 ॥
ৱিপুলে ৱিপুলা নাম কল্যাণী প্ৰলয়াচলে ।
কোটীৱিকোটি তীৰ্থে তু য়মুনায়াং মৃগাৱতী ॥ 62.12 ॥
কৰৱীৰে মহালক্ষ্মীৰুমাদেৱী ৱিনায়কে ।
আৰোগ্যা ৱৈদ্যনাথে তু মহাকালে মহেশ্ৱৰী ॥ 62.13 ॥
অভয়া কৃষ্ণতীৰ্থে তু অমৃতা ৱিন্ধ্যকন্দৰে ।
মাণ্ডৱ্যে মাণ্ডুকা নাম স্ৱাহা মাহেশ্ৱৰে পুৰে ॥ 62.14 ॥
ছাগলম্বা প্ৰচণ্ডে চ চণ্ডিকাঽমৰকণ্টকে ।
সোমেশ্ৱৰে ৱৰাহী তু প্ৰভাসে পুষ্কৰাৱতী ॥ 62.15 ॥
দেৱমাতা সৰস্ৱত্যাং পাৰা পাৰাৱতে তথা ।
মহালয়ে মহাভাগা পয়োষ্ণ্যাং পিঙ্গলেশ্ৱৰী ॥ 62.16 ॥
সংহিতা কৃতশৌচে তু কাৰ্তিকেয়ে তু শাঙ্কৰী ।
উত্পলা ৱৰ্ষকে লোলা সুভদ্ৰা শোণসঙ্গমে ॥ 62.17 ॥
মালাসিদ্ধতলে লক্ষ্মীৰনন্তা ভাৰতাশ্ৰমে ।
জালন্ধৰে সিদ্ধমুখী তাৰা কিষ্কিন্ধপৰ্ৱতে ॥ 62.18 ॥

দেৱদাৰুৱনে পুষ্টির্মেধা কশ্মীৰমণ্ডলে ।
ভীমাদেৱী হিমাদ্রৌ তু তুষ্টির্ৱস্ত্রেশ্ৱৰে তথা ॥ 62.19 ॥
কপালমোচনে সিদ্ধির্মাতা কায়াৱৰোহণে ।
শঙ্খোদ্ধাৰে ধৃতির্নাম ধ্ৱনিঃ পিণ্ডাৰকে তথা ॥ 62.20 ॥
কলা তু চন্দ্রভাগায়ামচ্ছোদে শিৱধাৰিণী ।
ৱৈজয়ন্ত্যমৃতা নাম বদৰ্যামোষধী তথা ॥ 62.21 ॥
ওষধী চোত্তৰকুৰৌ কুশদ্ৱীপে কুশোদকা ।
মন্মথা হিমকূটে তু প্রমতে সত্যৱাদিনী ॥ 62.22 ॥
অশ্ৱত্থে ৱন্দিনী নাম নিধির্ৱৈশ্রৱণে তথা ।
গায়ত্রী ৱেদৱদনে পাৰ্ৱতী শিৱসন্নিধৌ ॥ 62.23 ॥
দেৱলোকে তথেন্দ্রাণী ব্রহ্মাণাস্যে সৰস্ৱতী ।
সূৰ্যবিম্বে প্রভা নাম মাতৃকা ৱৈষ্ণৱী তথা ॥ 62.24 ॥
অৰুন্ধতী সতীনাং চ অপ্সৰস্সু তিলোত্তমা ।
চিতির্ব্রহ্মকলা নাম শক্তিঃ সৰ্ৱশৰীৰিণাম্ ॥ 62.25 ॥
এতদুদ্দেশতঃ প্রোক্তং নামাষ্টশতমুত্তমম্ ।
অষ্টোত্তৰং তু তীৰ্থানাং শতমেকং হ্যুদাহৃতম্ ॥ 62.26 ॥
য়ঃ পঠেত্ প্রাতৰুত্থায় স য়াতি পৰমাং গতিম্ ।
এষু তীৰ্থেষু য়ে স্নাত্ৱা এতাঃ পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 62.27 ॥
সৰ্ৱপাপৱিনির্মুক্তাস্তে য়ান্তি পৰমাং গতিম্ ।
য়ঃ কৰোতি তনুত্যাগমুমাস্থানেষু মানৱঃ ॥ 62.28 ॥
স ভিত্ত্ৱা ব্রহ্মসদনং পদমাপ্নোতি শাঙ্কৰম্ ।
নামাষ্টকশতং য়স্তু শ্রাৱয়েচ্ছিৱসন্নিধৌ ॥ 62.29 ॥
তৃতীয়ায়াং তথাষ্টম্যাং বহুপুত্রো ভৱেন্নৰঃ ।
গোদানে শ্রাদ্ধকালে চ ৱিৱাহে মঙ্গলে তথা ॥ 62.30 ॥
দেৱাৰ্চনৱিধৌ ৱাপি পঠন্ ব্রহ্মাত্ৱমাপ্নুয়াত্ ।
শ্রুত্ৱৈতত্ স্তোত্রমতুলং নমস্কৃত্য চ পৰ্ৱতম্ ॥ 62.31 ॥
ৰাজা স্ৱপিতৃমোক্ষায় য়জ্ঞাৰ্থং প্রাহ কল্পগম্ ।
কস্মিংস্তীৰ্থে ভৱেদ্যজ্ঞঃ পিতৃণাং মোক্ষদায়কঃ ॥ 62.32 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৱেৱাখণ্ডে মাতৃস্তুতির্নাম দ্ৱিষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 63

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৰেৱাতটে মহাপুণ্যে পিতৃণাং মোক্ষণং প্রতি ।
কুৰু য়জ্ঞং মহাভাগ মুচ্যন্তে পিতৰো য়থা ॥ 63.1 ॥
ইতি শ্রুতৱা মহাৰাজ নমস্কৃত্য চ কল্পগাম্ ।
ৱশিষ্ঠপ্রমুখৈঃ সার্ধং জগাম স্ৱপুৰং নৃপঃ ॥ 63.2 ॥
স ৱত্সানাং চ লক্ষৈকমপ্রসূতায়ুতং তথা ।
ৱিংশতিঃ শ্যামকর্ণানাং হয়ানাং চ দশায়ুতম্ ॥ 63.3 ॥
মণিমাণিক্যমুক্তাদি ভূষিতোচ্চৈঃ শ্রৱস্ত্ৱিষাম্ ।
অয়ুতং চ কৰীন্দ্রাণাং ঘণ্টাভৰণশোভিনাম্ ॥ 63.4 ॥
মণিমাণিক্যৰত্নানাং সঙ্খ্যাং কর্তুং ন শক্যতে ।
নানাদেশনৃপৈঃ সার্ধং ব্রাহ্মণৈর্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 63.5 ॥
ৱেণুৱীণানিনাদেন ব্রহ্মঘোষৰৱেণ চ ।
আপূৰয়ন্ দিশঃ সর্ৱা দিৱং ভূমিং চ সংস্পৃশন্ ॥ 63.6 ॥
হর্ষেণ মহতা য়ুক্তো য়জ্ঞসম্ভাৰসংৱৃতঃ ।
ৰন্তিদেৱো মহীপালঃ কল্পগাতীৰমাশ্রিতঃ ॥ 63.7 ॥
অনেকভক্ষভোজ্যানাং তত্র সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
অষ্টয়োজনপর্যন্তং য়জ্ঞয়ূপাশ্চ মণ্ডপাঃ ॥ 63.8 ॥
হেমৰত্নময়াঃ স্তম্ভা মণিমৌক্তিকভূষিতাঃ ।
হিৰণ্ময়ানি কুণ্ডানি ৱেদিকাশ্চ সহস্রশঃ ॥ 63.9 ॥
স্রুৱশ্চ য়জ্ঞপাত্রাণি সর্ৱং স্ৱর্ণময়ং তথা ।
সমাহূতাস্ততো দেৱা ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ॥ 63.10 ॥
চন্দ্রাদিত্যৌ গ্রহৈঃ সার্ধং নক্ষত্রধ্রুৱমণ্ডলম্ ।
সিদ্ধা ৱিদ্যাধৰা য়ক্ষাঃ সুৰাসুৰমহোৰগাঃ ॥ 63.11 ॥
দেৱৰাজশ্চ দেৱাশ্চ বৃহস্পতিপুৰোগমাঃ ।
ততো য়জ্ঞঃ সমাৰব্ধো ব্রাহ্মণৈর্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 63.12 ॥
হোমেন তর্পিতা দেৱাঃ সর্ৱলোকনিৱাসিনঃ ।
নির্ধূমশ্চ জ্ৱলদ্ৱহ্নিঃ সপ্তজিহ্ৱাসমন্ৱিতঃ ॥ 63.13 ॥
প্রত্যক্ষো হৱ্যৱাহশ্চ স্ৱয়ং য়জ্ঞে নৰাধিপ ।
ততো নিৱর্তিতো য়জ্ঞো ব্রাহ্মণৈৰাপ্তদক্ষিণৈঃ ॥ 63.14 ॥
ঘোষণা ভ্রামিতা ৰাষ্ট্রে প্রতীহাৰৈঃ সহস্রশঃ ।
য়ো য়ং কাময়তে কামং সোঽত্র তং ত্ৱেত্যসংশয়ঃ ॥ 63.15 ॥
আহূতাঃ পূর্ৱজাস্তত্র মাতৃকাঃ পৈতৃকাস্তথা ।

অপমৃত্যুৱশং প্ৰাপ্তাস্তিৰ্যগ্যোনিগতাশ্চ য়ে ॥ 63.16 ॥
তে সৰ্ৱে শুভয়োনিত্ৱমাপন্না য়জ্ঞয়োগতঃ ।
অৰ্চিতা নৰ্মদাদেৱীং প্ৰত্যক্ষা ৰূপধাৰিণী ॥ 63.17 ॥
অৰ্চিতো ভগৱাংস্তত্ৰ পাৰ্ৱত্যা সহিতো হৰঃ ।
শ্ৰীপতিশ্চ শ্ৰিয়া সাৰ্ধং শঙ্খচক্ৰগদাধৰঃ ॥ 63.18 ॥
শক্ৰাদয়স্তথা দেৱাঃ সপত্নীকা অলঙ্কৃতাঃ ।
গাশ্চাশ্ৱাংশ্চ কৰীন্দ্ৰাংশ্চ ব্ৰাহ্মণেভ্যো ন্যৱেদয়ত্ ॥ 63.19 ॥
য়চ্চান্যদ্ৱিদ্যতে কিঞ্চিদ্ধনং ধান্যং পয়ো দধি ।
অগ্নিশৌচানি ৱস্ত্ৰাণি সৰ্ৱং তেভ্যো ন্যৱেদয়ত্ ॥ 63.20 ॥
য়ুগপত্ পূজিতা দেৱা ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ।
অৰ্চিতা নৰ্মদাদেৱী শৈলমূলে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 63.21 ॥
প্ৰৱাহো নিৰ্গতো য়ত্ৰ কুব্জাৰেৱাসমাগমে ।
পিতৰস্তৰ্পিতা দেৱাঃ প্ৰাপ্তাশ্চ পৰমাং গতিম্ ॥ 63.22 ॥
দিৱ্যয়ানসমাৰূঢো দধীচিশ্চ নৃপোত্তমঃ ।
শতমষ্টোত্তৰং পূৰ্ৱং পশ্চিমং তদনন্তৰম্ ॥ 63.23 ॥
দেৱয়ানপথে সন্তঃ শতশোঽথ নৃপোত্তম ।
ঊচুশ্চ দেৱাস্তে সৰ্ৱে ব্ৰহ্মাদ্যা ৰন্তিদেৱকম্ ॥ 63.24 ॥
ৱৃণীষ্ৱ ভদ্ৰং তে প্ৰীতাঃ সত্যেনানেন ভূমিপ ।
প্ৰাপ্তোঽসি পৰমং লোকং পিতৃভিৰ্মাতৃভিঃ সহ ॥ 63.25 ॥
ৰন্তিদেৱোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং য়ূয়ং মে ৱৰদা য়দি ।
কলশঃ স্থাপিতো য়ত্ৰ ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 63.26 ॥
চতুৰ্ৱেদধৰৈৰ্ভক্তৈঃ পঞ্চব্ৰহ্মতনুঃ স্ৱয়ম্ ।
শিৱলিঙ্গং ভৱেত্তত্ৰ জ্ৱালামালাসমপ্ৰভম্ ॥ 63.27 ॥
য়জ্ঞপৰ্ৱতমাসাদ্য প্ৰৱাহো য়জ্ঞনিৰ্গতঃ ।
স্নানে ৱিনিৰ্গতা কুব্জা চৰুকে চৰুকা তথা ॥ 63.28 ॥
চৰ্মিলা চাঙ্ঘ্ৰিমূলে তু শিল্পে শিল্পা ৱিনিৰ্গতা ।
ধনদো দেৱতাশ্চান্যাঃ সম্পূজ্য প্ৰণিপত্য চ ॥ 63.29 ॥
কল্পগাং চ নমস্কৃত্য কামিকং য়ানমাশ্ৰিতাঃ ।
স্তোত্ৰং চক্ৰে মহাভাগ লিঙ্গৰূপস্য শূলিনঃ ॥ 63.30 ॥
লোকনাথো জগত্স্ৰষ্টা প্ৰণিপত্য য়থাৱিধি ।

ব্ৰহ্মো ৱাচ ॥
নাস্তি ৰুদ্ৰসমো দেৱো নাস্তি ৰুদ্ৰসমো গুৰুঃ ॥ 63.31 ॥

নিত্যদামলকায়ায় স্ৱপ্ৰভামলমূৰ্তয়ে ।
শিৱভস্মাঙ্গৰাগায় দেৱেশায় নমোঽস্তু তে ॥ 63.32 ॥
নীলকণ্ঠায় দেৱায় সৰ্ৱায়ামিতমূৰ্তয়ে ।
বহুৰূপায় কান্তায় শাশ্ৱতায় নমোঽস্তু তে ॥ 63.33 ॥
পৰায় পৰমেশায় সৰ্ৱজ্ঞায় নমোঽস্তু তে ।
সৰ্ৱপ্ৰণতদেহায় স্ৱয়মপ্ৰণতায় চ ॥ 63.34 ॥
পূজ্যানামপি পূজ্যায় নমস্ত্ৰ্যক্ষায় শূলিনে ।
ব্ৰহ্মেন্দ্ৰৱিষ্ণুৱেদ্যায় উত্পত্তিস্থিতিহেতৱে ॥ 63.35 ॥
দেৱস্তুত নমস্তেঽস্তু ভুক্তিমুক্তিপ্ৰদায় চ ।
ৱামায় ৱামৰূপায় ৱামোমাৰোপভাসিনে ॥ 63.36 ॥
ৱামকান্তাৰ্ধৱেহায় ঈশানায় নমোঽস্তু তে ।
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱো ব্ৰহ্মণঃ সোঽমিতদ্যুতিঃ ॥ 63.37 ॥
ৱৃণীষ্ৱ ৱাঞ্ছিতং য়জ্ঞে ৱৰমিত্যাহ শঙ্কৰঃ ।
দদামি তে ন সন্দেহো য়স্ত্ৱয়া ৱৰ ঈপ্সিতঃ ॥ 63.38 ॥
উৱাচ ৱচনং ব্ৰহ্মা শঙ্কৰং সৰ্ৱগং প্ৰভুম্ ।
পঞ্চৱক্ত্ৰং পঞ্চলিঙ্গং ব্ৰহ্মপূজ্যং প্ৰকীৰ্তিতম্ ॥ 63.39 ॥
বিল্ৱা নিৱেদিতা য়স্মিন্নাম্ৰাশ্চ ৱিনিৱেদিতাঃ ।
বিল্ৱাম্ৰকন্নাম লিঙ্গং সংসাৰাৰ্ণৱতাৰণম্ ॥ 63.40 ॥
প্ৰসিদ্ধিং পৰমাং য়াতু ভগৱংস্ত্ৱত্প্ৰসাদতঃ ।
ৱামনা মেকলা য়ত্ৰ য়ত্ৰেদং লিঙ্গমুত্তমম্ ॥ 63.41 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা নৰৱ্যাঘ্ৰ শিৱলোকমৱাপ্যতে ।
ইদং ৱৰমহং মন্যে লোকানুগ্ৰহকাৰকম্ ॥ 63.42 ॥
শঙ্কৰস্তু তথেত্যেৱং প্ৰাহ ব্ৰহ্মাণমৱ্যয়ম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা মহেশানো গণকোটিসমাৱৃতঃ ॥ 63.43 ॥
স্তূয়মানঃ সুৰৈঃ সৰ্ৱৈঃ জগাম ভৱনং স্ৱকম্ ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাশ্চৈৱ গতাঃ স্ৱং স্ৱং নিৱেশনম্ ॥ 63.44 ॥
ৰন্তিদেৱঃ প্ৰতুষ্টাৱ লিঙ্গৰূপধৰং শিৱম্ ।
নিশম্য ৰন্তিদেৱস্য স্তোত্ৰং প্ৰাহ মহেশ্ৱৰঃ ॥ 63.45 ॥
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্ৰং তে স্তোত্ৰেণানেন সুৱ্ৰতং ।
ৰন্তিদেৱোঽব্ৰৱীদ্ৱাক্যং য়দি মে ৱৰদঃ শিৱঃ ॥ 63.46 ॥
ইদং তীৰ্থং ন মোক্তৱ্যং মহাদেৱ সদা ত্ৱয়া ।
অঘৌঘসমপ্লুতা য়ে তু তিৰ্যগ্যোনিগতা নৰাঃ ॥ 63.47 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাত্তে য়ান্তু পৰমাং গতিম্ ।

অত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং সৰ্ৱং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ॥ 63.48 ॥
ইদং ৱৰমহং মন্যে য়দি তুষ্টোঽসি শঙ্কৰ ।

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
অমাসোমসমায়োগে কাৰ্তিক্যাং চৈৱ পৰ্ৱণি ॥ 63.49 ॥
অত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং তদনন্তং সমশ্নুতে ।
এতত্তে কথিতং ৰাজংস্তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ॥ 63.50 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱাঃ পৰাং সিদ্ধিমস্মিংস্তীৰ্থে সমাগতাঃ ।
অগস্ত্যশৌনকশ্চৈৱ পৰাশৰোঽঘমৰ্ষণঃ ॥ 63.51 ॥
সংসিদ্ধিং পৰমাং প্ৰাপ্তা নানা মুনিগণাস্তথা ।
অত্ৰায়ুতং মুনীনাং চ তপসা দিৱমাৰুহত্ ॥ 63.52 ॥
সঙ্ক্ৰমে চ ৱ্যতীপাতে গ্ৰহণে চন্দ্ৰসূৰ্যয়োঃ ।
অমাসোমসমায়োগে ষডশীতিমুখে তথা ॥ 63.53 ॥
পুণ্যং দশগুণং বৃদ্ধিং সত্যমেতচ্ছিৱোদিতম্ ।
সপাদকোটিস্তীৰ্থানাং কুব্জাৰেৱাসমাগমে ॥ 63.54 ॥
দক্ষিণোত্তৰভাগে তু ক্ৰোশমাত্ৰং প্ৰতিষ্ঠিতম্ ।
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাঽপি প্ৰাণান্ য়স্তু পৰিত্যজেত্ ॥ 63.55 ॥
ৰাজা ৱৰ্ষসহস্ৰাণি ৱিদ্যাধৰপুৰে ভৱেত্ ।
কৃমিকীটপতঙ্গাদ্যাস্তীৰ্থেঽস্মিন্ প্ৰাণমোক্ষণে ॥ 63.56 ॥
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰং তু ৰাজা ৱিদ্যাধৰে পুৰে ।
বিল্ৱাম্ৰকং সিদ্ধলিঙ্গং কামভোগফলপ্ৰদম্ ॥ 63.57 ॥
কুব্জেশ্ৱৰং মহচ্চান্যদ্ব্ৰহ্মহত্যাং ৱ্যপোহতি ।
অত্ৰান্তৰে মহাৰাজ শিৱক্ষেত্ৰং ৱিদুৰ্বুধাঃ ॥ 63.58 ॥
ৰেৱাকুব্জাসমায়োগে য়ৱানাং সপ্ততিস্তথা ।
অমাসোমসমায়োগে স্নানাচ্ছান্তিঃ প্ৰকীৰ্তিতা ॥ 63.59 ॥
ৱাৰাণসী কুৰুক্ষেত্ৰং প্ৰয়াগো নৈমিষং তথা ।
পুষ্কৰং চ গয়া চৈৱ কেদাৰং তীৰ্থমুত্তমম্ ॥ 63.60 ॥
ফলমেতেষু সামান্যমমাসোমসমাগমে ।
অক্ষয়ং চ ফলং প্ৰোক্তং কুব্জাৰেৱাসমাগমে ॥ 63.61 ॥
তিলোদকপ্ৰদানেন মাতৃকং পৈতৃকং সুতঃ ।
নৰকাদুদ্ধৰেত্ সৰ্ৱান্ পূৰ্ৱানপি পৰানপি ॥ 63.62 ॥
সোঽপি ৰাজা গৃহং প্ৰাপ্তঃ সৰ্ৱানুদ্ধৃত্য পূৰ্ৱজান্ ।
অয়ং তে কথিতো ৰাজন্ কুব্জাৰেৱাসমাগমঃ ॥ 63.63 ॥

ৰন্তিদেৱো হৰিশ্চন্দ্রঃ পুৰুহূতঃ পুৰূৰৱাঃ ।
অত্রেষ্টৱা ৱিৱিধৈর্যজ্ঞৈর্দিৱ্যন্তি দিৱি দেৱৱত্ ॥ 63.64 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য তীর্থস্য নৰসত্তম ।
সর্ৱপাপৱিশুদ্ধাত্মা শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 63.65 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কুব্জামাহাত্ম্যে ত্রিষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 64

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীর্থং তীর্থৱৰং শুভম্ ।
য়াম্যপ্রদেশে ৰেৱায়া আশ্রমঃ সুৰপূজিতঃ ॥ 64.1 ॥
সুৱর্ণদ্ৱীপপৰিখ্যাতো দেৱদ্রোণীসমাৱৃতঃ ।
হাৰীতো গৌতমো ৱিষ্ণুঃ সাৱর্ণিঃ কৌশিকস্তথা ॥ 64.2 ॥
এতে চান্যে চ বহৱো মুনয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ।
মাসোপৱাসিনঃ কেচিদন্যে পক্ষোপৱাসিনঃ ॥ 64.3 ॥
চান্দ্রায়ণপৰাশ্চান্যে তথান্যে কৃচ্ছ্রচাৰিণঃ ।
ফলমূলাশিনঃ কেচিত্তথান্যে ৱায়ুভক্ষকাঃ ॥ 64.4 ॥
কণধূমং পিবন্ত্যন্যে জলাহাৰাস্তথা পৰে ।
একপাদাঃ স্থিতাঃ কেচিদন্যে চার্ধপদাঃ স্থিতাঃ ॥ 64.5 ॥
দন্তোলূখলিনঃ কেচিদন্যে সূর্যাৱলোকিনঃ ।
ব্রাহ্মণাশ্চ ব্রহ্মৱিদঃ শ্রুতিস্মৃতিৱিশাৰদাঃ ॥ 64.6 ॥
ইতিহাসপুৰাণানি মোক্ষোপায়ৱিচিন্তকাঃ ।
অগ্নিহোত্রপৰা নিত্যং জপয়জ্ঞক্রিয়াপৰাঃ ॥ 64.7 ॥
ৱেদধ্ৱনিতনির্ঘোষৈস্তাৰয়ন্তি জগত্ত্রয়ম্ ।
ন তস্মিন্ সঞ্চৰেত্ পাপং তমঃ সূর্যোদয়ে য়থা ॥ 64.8 ॥
মেকলাদক্ষিণে তীৰে ব্রহ্মলোক ইৱ স্থিতঃ ।
আম্রজম্বূকদম্বৈশ্চ কপিত্থৈর্বিল্ৱদাডিমৈঃ ॥ 64.9 ॥
কদলীবীজপূৰাদ্যৈর্জম্বীৰৈঃ পনসৈস্তথা ।
ন্যগ্রোধবদৰৈর্মুখ্যৈর্বহুৱৃক্ষৱিভূষিতম্ ॥ 64.10 ॥
পুন্নাগৈর্নাগবকুলৈৰশোকৈস্তিলকৈস্তথা ।
মন্দাৰৈশ্চম্পকৈশ্চাম্রাতকৈর্নীলোত্পলোত্পলৈঃ ॥ 64.11 ॥

পত্রপুষ্পফলোপেতৈর্বৃক্ষৈঃ সর্বৈৰলঙ্কৃতম্ ।
নানাপক্ষিগণোপেতং সিদ্ধগন্ধৰ্ৱসেৱিতম্ ॥ 64.12 ॥
ৱ্যাহৰত্যণ্ডজাঃ সৰ্ৱে মানুষাণাং গিৰা নৃপ ।
এতদ্গুণসমাযুক্তং সুৱৰ্ণদ্ৱীপমুত্তমম্ ॥ 64.13 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে ৰাজন্নাদিকল্পে কৃতে যুগে ।
অৰ্চনাদ্দেৱদেৱস্য সুৱৰ্ণদ্ৱীপৱাসিনঃ ॥ 64.14 ॥
অপহায় তমঃ কৃত্স্নং লোকে ক্ৰীডন্তি শাঙ্কৰে ।
পিতৃণামন্নদানেন তিলতোয়প্ৰদানতঃ ॥ 64.15 ॥
মলাপকৰ্ষণং কৃত্ৱা ৱসন্তি ব্ৰহ্মণঃ পুৰে ।
পুণ্যায়াং ভূপকাৰ্তিক্যাং সৰ্ৱতীৰ্থফলপ্ৰদঃ ॥ 64.16 ॥
নৈতত্ পশ্যন্তি মনুজাঃ কলৌ মায়াৱিমোহিতাঃ ।
কল্পগা য়াম্যভাগে তু তীৰ্থকোটিৰনেকধা ॥ 64.17 ॥
প্ৰসিদ্ধং সিদ্ধমুনিভিৰ্জ্ঞায়তে কেৱলং হি তত্ ।
নাস্তিকৈৰ্ভিন্নমৰ্যাদৈঃ পুৰাণস্মৃতিনিন্দকৈঃ ॥ 64.18 ॥
তৈলাভ্যক্তৈৰ্ন ৱেদোক্তকৰৈ ৰেৱাতটে তথা ।
কলিমায়াৱিমূঢৈশ্চ স্থানং তন্ন প্ৰদৃশ্যতে ॥ 64.19 ॥
হিৰণ্যগৰ্ভাস্থানে তু য়স্মিন্ ৱহতি কল্পগা ।
য়জ্ঞগৰ্ভেশ্ৱৰং নাম শিৱলিঙ্গং প্ৰকীৰ্তিতম্ ॥ 64.20 ॥
পূজ্যতে সিদ্ধগন্ধৰ্ৱৈঃ সুৰাসুৰমহোৰগৈঃ ।
য়ত্ৰ ৱৈৱস্ৱতো ৰাজা সূৰ্যপুত্ৰো মহায়শাঃ ॥ 64.21 ॥
তস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাচ্চন্দ্ৰবিম্বাননোঽভৱত্ ।
চৈত্ৰস্যৈৱ তু মাসস্য শুক্লপক্ষে নৰাধিপ ॥ 64.22 ॥
চতুৰ্দশ্যাং পৌৰ্ণমাস্যাং য়ত্ৰ সন্নিহিতো হৰঃ ।
তিলোদকপ্ৰদানেন পিণ্ডদানেন ভাৰত ॥ 64.23 ॥
পিতৄন্ সমুদ্ধৰেত্তত্ৰ নৰকাড্ভূৰিদক্ষিণঃ ।
নিৱসেদ্ৱৈষ্ণৱে লোকে য়াৱচ্চন্দ্ৰাৰ্কদৰ্শনম্ ॥ 64.24 ॥
তত্ৰ য়দ্দীয়তে দানং কুৰুক্ষেত্ৰসমং হি তত্ ।
প্ৰাণত্যাগে কৃতে তত্ৰ ন পশ্যন্তি য়মালয়ম্ ॥ 64.25 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে পৰ্যঙ্কো নাম পৰ্ৱতঃ ।
স চ ৱিন্ধ্যসুতঃ শ্ৰীমান্ সৰ্ৱদেৱময়ঃ শুভঃ ॥ 64.26 ॥
তত্ৰ পাপহৰো ৱিষ্ণুঃ স্ৱয়ং তিষ্ঠতি কেশৱঃ ।
নৰপাপহৰো য়স্তু নৰ্মদাতটমাশ্ৰিতঃ ॥ 64.27 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা মহাৰাজ গোসহস্ৰফলং লভেত্ ।

তর্পিতাঃ পিতৰস্তস্য তৃপ্তা য়ান্তি হৰেঃ পুৰম্ ॥ 64.28 ॥
একাদশীং দ্ৱাদশীং ৱা তত্র য়ঃ কুৰুতে নৰঃ ।
ন তস্য পুনৰাবৃত্তির্মর্ত্যলোকে দুৰাসদে ॥ 64.29 ॥
ক্রোশমাত্রপ্রমাণং চ হৰিক্ষেত্রং প্রকীর্তিতম্ ।
অপমৃত্যুমৃতা য়ে চ তে য়ান্তি পৰমাং গতিম্ ॥ 64.30 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱিষ্ণুকীর্তনং নাম চতুঃষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 65

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
নর্মদায়াম্যভাগে তু তীর্থং পাপপ্রণাশনম্ ।
মাণ্ডৱ্যস্যাশ্রমং পুণ্যং সিদ্ধগন্ধর্ৱসেৱিতম্ ॥ 65.1 ॥
ৱিভাণ্ডকশ্চ গার্গ্যশ্চ ঋষ্যশৃঙ্গাদয়স্তথা ।
তস্মিন্ সহস্রসঙ্খ্যাতা মুনয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ॥ 65.2 ॥
অশোকৱনিকাং ৰাজন্ ছৃণু সাম্প্রতমুত্তমম্ ।
তত্র সন্নিহিতো দেৱ উময়া সহিতো হৰঃ ॥ 65.3 ॥
আৱিষ্টশ্চাশ্রমে তত্র ৱিশোকো ৱিমলঃ শিৱঃ ।
ৱিশোকয়া সৰিচ্ছ্রেষ্ঠা নর্মদা য়ত্র সঙ্গতা ॥ 65.4 ॥
তত্র স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনর্ভৱাঃ ।
অশোকেশ্ৱৰলিঙ্গম্ চ প্রত্যক্ষং সিদ্ধিশঙ্কৰম্ ॥ 65.5 ॥
শাপভ্রষ্টা দ্ৱিজাস্তত্র নাৰদেন ৱিমোচিতাঃ ।
তস্য তীর্থস্য মাহাত্ম্যাত্ মোদন্তে দিৱি দেৱতাঃ ॥ 65.6 ॥
নানাবৃক্ষফলৈঃ পুষ্পৈঃ সর্ৱকামসমন্ৱিতৈঃ ।
নানা পক্ষিগণৈর্জুষ্টং নানাবৃক্ষনিষেৱিতম্ ॥ 65.7 ॥
সিদ্ধৱিদ্যাধৰৈর্যক্ষৈর্গন্ধর্ৱৈঃ কিন্নৰৈস্তথা ।
ৱেণুৱীণানিনাদেন শঙ্খৱাদিত্রনিঃস্ৱনৈঃ ॥ 65.8 ॥
শোভতে সর্ৱদা ৰাজন্নর্মদা ৱিন্ধ্যসঙ্গমঃ ।
অশোকা দেৱতা য়ত্র ব্রহ্মশক্রপুৰোগমাঃ ॥ 65.9 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱাশ্রমং তদ্ধি সর্ৱদেৱনমস্কৃতম্ ।
ৱিশ্ৱায়াশ্চ তথা পুত্রা ৱিশ্ৱেদেৱাঃ প্রকীর্তিতাঃ ॥ 65.10 ॥
অশোকৱনিকায়াং চ জনয়ামাস কশ্যপঃ ।

ৱৈৱস্ৱতেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে ত্ৰেতায়াং নৰসত্তম ॥ 65.11 ॥
পঞ্চায়ুতানি তানি তীৰ্থানি নিৱসন্তি শুভানি চ ।
তত্ৰ সিদ্ধা চ সাৱিত্ৰী দেৱমাতাদিতিস্তথা ॥ 65.12 ॥
দেৱয়ানী তথেন্দ্ৰাণী ৰোহিণী সম্ভৰায়ণী ।
দাক্ষায়ণী লোকৱন্দ্যা লোপামুদ্ৰা মহায়শা ॥ 65.13 ॥
ৰত্নাৱলী সূৰ্যভাৰ্যা ধ্ৰুৱা তাৰা গণেশ্ৱৰী ।
অশোকাস্তেন ৱিহিতাস্তত্ৰস্থাঃ শতসঙ্খ্যকাঃ ॥ 65.14 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যান্ মুচ্যতে কিল্বিষান্নৰঃ ।
শুক্লপক্ষে চতুৰ্দশ্যামাশ্ৱিনে মাসি ভাৰত ॥ 65.15 ॥
অপুত্ৰিণী তথা বন্ধ্যা দুৰ্ভগা ভৰ্তৃৱৰ্জিতা ।
পঞ্চৰত্নফলৈঃ স্নাতা দিৱ্যকুম্ভৈঃ সমৰ্চয়েত্ ॥ 65.16 ॥
সহস্ৰজন্ম সা ভূয়ঃ পুত্ৰিণী সুভগা ভৱেত্ ।
অশোকৱনিকা ক্ষেত্ৰে তত্ৰ গৌৰ্যা ৱৰঃ কৃতঃ ॥ 65.17 ॥
য়স্মিন্ ৱহতি সা দেৱী নৰ্মদা সপ্তকল্পগা ।
তত্ৰেষ্টং ধৰ্মৰাজেন ৱৰুণেন মহাত্মনা ॥ 65.18 ॥
নৈৰৃত্যেন তথান্যৈশ্চ লোকপালৈৰ্যথা ৱিধি ।
প্ৰত্যক্ষো হৱ্যৱাহশ্চ লোকপালানুপাগতঃ ॥ 65.19 ॥
অত্ৰিৰ্মৰীচিঃ কশ্যপশ্চক্ৰুস্তত্ৰ মখোত্তমম্ ।
অন্যক্ষেত্ৰাচ্ছতগুণা তত্ৰ দানাদিকা ক্ৰিয়া ॥ 65.20 ॥
ৱাৰাণসী কুৰুক্ষেত্ৰং গয়া ৱৈ নৈমিষং তথা ।
মায়াপুৰী পুষ্কৰং চ প্ৰয়াগঃ শশিভূষণম্ ॥ 65.21 ॥
কাশ্যপী সৰ্ৱতীৰ্থানি য়ত্ৰ তিষ্ঠতি কল্পগা ।
অশোকৱনিকায়াস্তু নান্যত্তীৰ্থং সমং ৱিদুঃ ॥ 65.22 ॥
ইষ্টং য়ত্ৰ পুৰা ৰাজন্ হয়মেধং মখোত্তমম্ ।
ব্ৰহ্মণা মোচিতাঃ পূৰ্ৱং ৱিপ্ৰাঃ কৌলেয়য়োনিতঃ ॥ 65.23 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাত্ পাটলীপুত্ৰৱাসিনঃ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
হয়মেধমখেনেষ্টং কথং তাত স্ৱয়ম্ভুৱা ॥ 65.24 ॥
কথং চ মোচিতা ৱিপ্ৰাঃ পূৰ্ৱং কৌলেয়য়োনিতঃ ।
কো ৱা ৰাজা পুৰা ব্ৰহ্মন্ দেৱৰাজসমোঽভৱত্ ॥ 65.25 ॥
এতত্ সৰ্ৱং য়থা ন্যায়ং শংস মে মুনিসত্তম ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ সমাখ্যানং পুৰাতনম্ ॥ 65.26 ॥
অশোকৱনিকা তীৰ্থং কল্পগা তটমাশ্রিতম্ ।
ন জানন্তি মহামূঢা মনুজাঃ পাপমোহিতাঃ ॥ 65.27 ॥
গুপ্তাদ্গুপ্ততৰং তীৰ্থং সৰ্ৱতীৰ্থোত্তমোত্তমম্ ।
ৱিশোকেশ্ৱৰলিঙ্গং তু তস্মিন্ পৰমসিদ্ধিদম্ ॥ 65.28 ॥
পূজ্যতে সিদ্ধগন্ধৰ্ৱৈৰ্ন তত্ পশ্যন্তি মানুষাঃ ।
দৰ্শনাত্ স্পৰ্শনাত্তস্য ব্ৰহ্মহত্যাং ৱ্যপোহতি ॥ 65.29 ॥
স্ৱায়ম্ভুৱেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পে কৃতে য়ুগে ।
ৰৱিশ্চন্দ্ৰো মহাৰাজ চক্ৰৱৰ্তী মহায়শাঃ ॥ 65.30 ॥
সোমৱংশে জনিং প্ৰাপ্তঃ কাঞ্চীপুৰপতিস্তথা ।
শশাস পৃথিৱীং সৰ্ৱাং য়থা শক্ৰস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ॥ 65.31 ॥
গতস্তু পৃথিৱীপালো নানাৱৃক্ষসমাকুলম্ ।
নানাপক্ষিগণৈৰ্জুষ্টং নানামুনিনিষেৱতম্ ॥ 65.32 ॥
য়ত্ৰাগস্ত্যেশ্ৱৰং নাম শম্ভোৰায়তনং শুভম্ ।
সেৱ্যতে মুনিভিঃ সৰ্ৱৈৰগস্ত্যাদ্যৈস্তপোধনৈঃ ॥ 65.33 ॥
ৰাহুসূৰ্যসমায়োগে ৰৱিশ্চন্দ্ৰো নৃপোত্তমঃ ।
সপ্তকল্পৱহা য়ত্ৰ শৈলশ্চামৰকণ্টকঃ ॥ 65.34 ॥
হস্ত্যশ্ৱৰথপাদাতৈঃ সকোশবলৱাহনৈঃ ।
তপস্যন্তং মহাত্মানং মুনিসঙ্ঘৈঃ সমাৱৃতম্ ॥ 65.35 ॥
মৈত্ৰাৱৰুণিকং নাম জ্ৱলন্তমিতি পাৱকম্ ।
তেষাং মধ্যে সমুত্থায় শাণ্ডিল্যশ্চ মহাতপাঃ ॥ 65.36 ॥
উৰসা পৃথিৱীং গত্ৱা সোঽগস্তিং পৰিপৃচ্ছতি ।
ৰৱিশ্চন্দ্ৰো মহাতেজাঃ সমায়াতস্তৱাশ্ৰমম্ ॥ 65.37 ॥
পুৰোহিতোঽহমস্যাস্মি জানীহি ত্ৱং তপোনিধে ।
ত্ৱত্ পাদাৰ্চনমাকাঙ্ক্ষী মন্যসে চেদনুগ্ৰহঃ ॥ 65.38 ॥

অগস্ত্য উৱাচ ॥
আগচ্ছতু নৃপশ্ৰেষ্ঠঃ শীঘ্ৰং সিংহাসনে স্থিতঃ ।
আগতস্তদনুজ্ঞাতঃ পাদৌ জগ্ৰাহ তস্য চ ॥ 65.39 ॥
অৰ্ঘপাদ্যৈশ্চ সম্পূজ্য পপ্ৰচ্ছ কুশলং মুনিঃ ।
কুশলং তে মহাভাগ সান্তঃ পুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 65.40 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা মুনীন্দ্ৰং প্ৰতি ভাৰত ।

অদ্য মে সফলং জন্ম ৰাজ্যং জীৱনমেৱ চ ॥ 65.41 ॥
মুক্তশ্চ কিল্বিষাদস্মাত্ত্ৱাত্পাদাম্বুজদৰ্শনাত্ ।
সৰ্ৱত্র কল্পগা পুণ্যা সৰ্ৱতীৰ্থময়ী শুভা ॥ 65.42 ॥
কস্মিন্ স্থানে য়জে য়জ্ঞং শংস মে মুনিসত্তম ।
য়থা সংসিদ্ধ্যতে য়জ্ঞঃ সুৰাণাং তৃপ্তিৰক্ষয়া ॥ 65.43 ॥
এতত্ সৰ্ৱং য়থা ন্যায়ং ত্রিকালজ্ঞ নিৱেদয় ।

অগস্ত্য উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ মহাভাগ কথ্যমানং নিবোধ চ ॥ 65.44 ॥
শিৱেন কথিতং পূৰ্ৱং পাৰ্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ।
ব্রহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিদেৱানামন্যেষাং চ দিৱৌকসাম্ ॥ 65.45 ॥
ময়া তত্র শ্রুতং ৰাজন্ মাৰ্কণ্ডেন চিৰায়ুষা ।
তত্তেঽহং কথয়িষ্যামি মেকলাতীৰ্থসম্ভৱম্ ॥ 65.46 ॥
শৃণুধ্ৱং মুনয়ঃ সৰ্ৱে য়ত্ প্রষ্টৱ্যাৱতাৰণম্ ।
কস্য শক্তিৰ্মহাৰাজ ৱৰ্জয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ॥ 65.47 ॥
প্রমাণং সৰ্ৱতীৰ্থানাং সঙ্খ্যাং ৱা কৰ্তুমাদিতঃ ।
উদ্দেশমাত্রৱক্তাঽহং মাৰ্কণ্ডস্য মহামুনেঃ ॥ 65.48 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থাৱৃত্তং পুৰাতনম্ ॥ 65.49 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নৰ্মদামাহাত্ম্যে পঞ্চষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 66

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এৱং শ্রুতং পুৰা ৰাজ্ঞা ৰৱিশ্চন্দ্রেণ ধীমতা ।
উৱাচ ৱচনং শ্রীমানগস্ত্যো মুনিসত্তম ॥ 66.1 ॥
সৰস্ৱতী ন গঙ্গা চ য়মুনা ৱা ন সাগৰাঃ ।
ন চৈৱান্যানি তীৰ্থানি প্রয়াগপ্রমুখান্যপি ॥ 66.2 ॥
একৈৱ নৰ্মদা পুণ্যা সপ্তকল্পৱহা শুভা ।
লক্ষয়োজনপৰ্যন্তং জম্বূদ্ৱীপং প্রকীৰ্তিতম্ ॥ 66.3 ॥
নৰ্মদাতোয়পানেন লোকালোকে চৰাচৰে ।
তপোহীনা নৰাশ্চৈৱ তেঽপি য়ান্তি শিৱালয়ম্ ॥ 66.4 ॥

য়োঽয়ং কাময়তে কামং স তং প্রাপ্নোতি পুষ্কলম্ ।
সাধু সাধু মহাভাগ পৃষ্টোঽহং য়ত্ত্ৱয়ানঘ ॥ 66.5 ॥
নর্মদা কথিতা দিৱ্যা হৃদ্যা কস্য ন ৰোচতে ।
সন্তি তীর্থানি য়াৱন্তি দক্ষিণোত্তৰকূলয়োঃ ॥ 66.6 ॥
তৱত্প্রীতিদানি তাৱন্তি কথয়ামি নৃপোত্তম ।
অন্যানি গ্রন্থলক্ষেণ ন চ কীর্তয়িতুং ক্ষমঃ ॥ 66.7 ॥
ত্রয়ো ৱেদাস্ত্রয়ো লোকাস্তিস্রঃ সন্ধ্যাস্ত্রয়োঽগ্নয়ঃ ।
সিদ্ধগন্ধর্ৱয়ক্ষাশ্চ সকিন্নৰমহোৰগাঃ ॥ 66.8 ॥
ৱিদ্যাধৰশ্চাপ্সৰসঃ কল্পগাতটমাশ্রিতাঃ ।
ওঙ্কাৰাদীনি লিঙ্গানি ৱৈদূর্যাদিনগাঃ পুৰা ॥ 66.9 ॥
দ্ৱাপৰে চ কলিং প্রাপ্য পাৱনত্ৱমৱাপ্নুয়ুঃ ।
ব্রহ্মৱিষ্ণ্ৱাদিদেৱানাং মর্যাদা কথ্যতেঽধুনা ॥ 66.10 ॥
প্রভাভির্দ্যোতমানায়া ৰেৱায়া দক্ষিণোত্তৰে ।
য়জ্ঞভূমিৰিয়ং খ্যাতা সুৰাসুৰনমস্কৃতা ॥ 66.11 ॥
অশোকৱনিকা তত্র তস্যা দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
তত্র সিদ্ধ্যতি নির্ৱিঘ্নো য়জ্ঞ ইত্যাহ শঙ্কৰঃ ॥ 66.12 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা অগস্ত্যং মুনিসত্তমম্ ।
স্ৱস্তি ৱোঽস্তু গমিষ্যামি ত্ৱয়া সহ মহামুনে ॥ 66.13 ॥
অশোকৱনিকাং প্রাপ্তঃ স ৰাজা মুনিভির্ৱৃতঃ ।
ৰেৱায়া দক্ষিণে কূলে পুণ্যতীর্থেসু শোভনে ॥ 66.14 ॥
দশয়োজনপর্যন্তং য়জ্ঞয়ূপাশ্চ মণ্ডপম্ ।
মণিমাণিক্যৰত্নৌঘৈঃ সর্ৱদ্ৱাৰেষু শোভিতাঃ ॥ 66.15 ॥
পতাকাধ্ৱজশোভাঢ্যা নানাৱস্ত্রাৱগুণ্ঠিতাঃ ।
ৱিশ্ৱামিত্রো ভৰদ্ৱাজঃ কশ্যপো ভার্গৱস্তথা ॥ 66.16 ॥
ব্রহ্মদৃশ্যো লোমশশ্চ তথান্যে মুনিসত্তমাঃ ।
ৱালখিল্যা মহাভাগা মানসা ব্রহ্মণঃ সুতাঃ ॥ 66.17 ॥
এতে চান্যে চ বহৱো মুনয়ঃ শংসিতৱ্রতাঃ ।
ততঃ প্রৱর্তিতো য়জ্ঞো ব্রাহ্মণৈৰাপ্তদক্ষিণৈঃ ॥ 66.18 ॥
তৃপ্তাশ্চ দেৱতাঃ সর্ৱাঃ প্রতিজগ্মুস্ত্রিৱিষ্টপম্ ।
জগ্মুঃ সর্ৱে চ মুদিতা মুনয়ঃ স্ৱাশ্রমং প্রতি ॥ 66.19 ॥
ততো নিৱর্তিতো য়জ্ঞো দুর্ৱাসাঃ কুপিতো গতঃ ।
নাত্র ৱৈৱস্ৱতো নাহং নাৰদঃ পর্ৱতস্তথা ॥ 66.20 ॥
কথং নিৱর্তিতো য়জ্ঞঃ পাপকর্মিনৰাধমৈঃ ।

আগতস্তু য়মস্তত্র নাৰদঃ পৰ্ৱতস্তথা ॥ 66.21 ॥
লেখকশ্চিত্রগুপ্তশ্চ কালো মৃত্যুস্তথৈৱ চ ।
এতে চ কুপিতাঃ সৰ্ৱে য়জ্ঞভাগং ৱিনা নৃপ ॥ 66.22 ॥
তান্ সৰ্ৱান্ কুপিতান্ দৃষ্ট্ৱা ৰৱিশ্চন্দ্ৰোঽব্ৰৱীদ্ৱচঃ ।
অশোকেশ্ৱৰদেৱস্য নৰ্মদায়াঃ প্ৰসাদতঃ ॥ 66.23 ॥
কো মে সমৰ্থো ৱিঘ্নায় সুৰাসুৰগণেষ্ৱপি ।
তথৈৱ কোঽন্যো জন্তূনাং য়জ্ঞৱিঘ্নস্য হেতৱে ॥ 66.24 ॥
য়জ্ঞকালে চ সম্প্ৰাপ্তো য় কশ্চিদপি মানৱঃ ।
পূজনীয়স্তথাৰ্চ্যশ্চ য়থা দেৱশ্চতুৰ্ভুজঃ ॥ 66.25 ॥
য়থায়াতা মহাভাগা ব্ৰহ্মপুত্ৰা মহৌজসঃ ।
দদামি ৱো ন সন্দেহো মনসা য়দভীপ্সিতম্ ॥ 66.26 ॥

দুৰ্ৱাসা উৱাচ ॥
পৰিপূজ্যশ্চ নঃ পুত্ৰো নাৰদঃ পৰ্ৱতস্তথা ।
একাকী প্ৰাৰ্থয়ে নাহং মিলিত্ৱা প্ৰাৰ্থয়ামহে ॥ 66.27 ॥

ৰৱিশ্চন্দ্ৰ উৱাচ ॥
য়ো য়ং কাময়তে কামং তং তস্মৈ প্ৰদদাম্যহম্ ।
ইতি সৰ্ৱেঽপি তেনৈৱ প্ৰস্তুতা মুনিপুঙ্গৱাঃ ॥ 66.28 ॥
সুপ্ৰীতা ৱিহিতা ৰাজন্নৰ্ঘপাদ্যপ্ৰদানতঃ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
মুনয়ঃ কেন কাৰ্যেণ পাটলীপুত্ৰৱাসিনঃ ॥ 66.29 ॥
দেৱ্যা শপ্তাঃ শ্ৱয়োনিং চ গতা মুক্তাশ্চ তে কথম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পুৰা তপোধনাঃ সৰ্ৱে জটাৱল্কলধাৰিণঃ ॥ 66.30 ॥
নৈপালে ৱৈ পশুপতিং দেৱদেৱং মহেশ্ৱৰম্ ।
পূজয়ন্তি শিৱং ভক্ত্যা গৌৰ্যা ৱিৰহিতং হৰম্ ॥ 66.31 ॥
অৰ্ধনাৰীশ্ৱৰং দেৱং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
সংশপ্তাস্তেন কাৰ্যেণ পাৰ্ৱত্যা লিঙ্গভেদিনঃ ॥ 66.32 ॥
ৱৰ্ষং সহস্ৰং হি মিতং শ্ৱয়োনিং চ গমিষ্যথ ।
নিৰ্মাল্যভক্ষকাঃ পাপাশ্চণ্ডদ্ৰৱ্যস্য ভক্ষকাঃ ॥ 66.33 ॥

তেষাং কৃতে মহাৰাজ দুৰ্ৱাসা নৃপমব্ৰৱীত্ ।
শ্ৱয়োনিং সমনুপ্রাপ্তাস্তত্র কালে মুনীশ্ৱৰাঃ ॥ 66.34 ॥
মোচয় ত্ৱং ততো ৰাজন্নস্মাত্ প্রিয়চিকীৰ্ষয়া ।
পাৰ্ৱত্যা তেঽভিশপ্তাশ্চ নৰকে মজ্জন্তি দাৰুণে ॥ 66.35 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা মুনিং দুৰ্ৱাসসং ততঃ ।
মোচয়ামি ন সন্দেহস্তস্মাত্ পাপাদ্দ্ৱিজোত্তমান্ ॥ 66.36 ॥
প্রেষিতাঃ কিঙ্কৰাস্তেন সীদন্তো য়ত্র তে ৱনে ।
প্রণিপত্য চ তে সৰ্ৱে তানূচুশ্চ ৱনেচৰান্ ॥ 66.37 ॥
স্মাৰয়ন্তি পূৰ্ৱজাতিমাদিষ্টাঃ প্রভুণা য়থা ।
ততস্তদ্ৱচনাত্ প্রাপ্তাস্তেঽশোকৱনিকাং দ্রুতম্ ॥ 66.38 ॥
ৰৱিশ্চন্দ্রশ্চক্রৱৰ্তী তান্ ৱিলোক্য তপোধনান্ ।
মুদা পৰময়া য়ুক্তঃ প্রাহ তান্ প্রহসন্নিৱ ॥ 66.39 ॥
অশোকেশ্ৱৰদেৱস্য মেকলায়াঃ প্রভাৱতঃ ।
মম দানপ্রভাৱেণ মহৰ্ষীণাং প্রসাদতঃ ॥ 66.40 ॥
ত্যক্ত্ৱা শ্ৱয়োনিং মুনয়ঃ শিৱলোকং প্রয়ান্তু ৱৈ ।
এতত্ পাপং মহাঘোৰং ময়ি সৰ্ৱং নিষীদতু ॥ 66.41 ॥
তত্ক্ষণান্ মুক্তশাপাস্তে কামিকং য়ানমাস্থিতাঃ ।
ঊচুৰ্মহৰ্ষয়ো ৱাক্যং ৰৱিশ্চন্দ্রং শতক্রতুম্ ॥ 66.42 ॥
ত্ৱং মাতা ত্ৱং পিতাস্মাকং গুৰুৰ্মোক্ষপ্রদায়কঃ ।
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ুস্তে তু উমামাহেশ্ৱৰং পৰম্ ॥ 66.43 ॥
সাধু সাধু মহাভাগ ত্ৱং তু য়জ্ঞতপোনিধিঃ ।
নাঽন্যস্ত্ৱয়া সমঃ কশ্চিত্ সোমৱংশে মহীপতিঃ ॥ 66.44 ॥
ত্ৱয়া হি নিৰ্জিতং সৰ্ৱং ত্ৰৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা সুৰশ্রেষ্ঠাঃ সাধুৱাদৈস্তমাৰ্চয়ন্ ॥ 66.45 ॥
দেৱদুন্দুভয়ো নেদুঃ পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাত চ ।

দুৰ্ৱাসা উৱাচ ॥
ক্ষত্রিয়েষু ত্ৱয়া তুল্যো ন দৃষ্টো ন শ্রুতো ময়া ॥ 66.46 ॥
প্রাণত্যাগো হি সুকৰো ধৰ্মত্যাগো হি দুষ্কৰঃ ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ॥ 66.47 ॥
প্রহসন্নব্ৰৱীদ্ৱাক্যং ৰাজা দুৰ্ৱাসসং মুনিম্ ।
মম দানপ্রভাৱেণ নৰা দুষ্কৃতবুদ্ধয়ঃ ॥ 66.48 ॥
প্রাপ্নুৱন্ তু পৰং লোকং ৱৰ এষ মম প্রিয়ঃ ।

এৱমস্ত্ৱিতি তস্যাগ্রেঽভিধায় মুনিপুঙ্গৱঃ ॥ 66.49 ॥
স মুদা পৰয়া যুক্তস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ।
তদ্দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং কৰ্ম ৰাজ্ঞশ্চামিততেজসঃ ॥ 66.50 ॥
শঙ্কয়া পৰয়া যুক্তো ধৰ্মৰাজোঽব্রৱীদিদম্ ।
ৱৰং দদামি ভদ্রং তে য়জ্ঞভাগবহিষ্কৃতঃ ॥ 66.51 ॥
শ্ৱয়োনিত্ৱং গতা ৱিপ্ৰা মোচিতাঃ কৰ্মবন্ধনাত্ ।
ঈদৃশং তৱ সামৰ্থ্যং জানামি চ নৃপোত্তম ॥ 66.52 ॥
পৃথিৱ্যাং দুষ্কৰং কৰ্ম য়জ্ঞৈশ্চৈৱ ৱিশেষতঃ ।
য়ো দদাতি মহাভাগ স্ৱকীয়ং পুণ্যমুত্তমম্ ॥ 66.53 ॥
য়মলোকো জিতস্তেন দেৱলোকো জিতস্তথা ।
ৱৰয়োগ্যোঽসি ৰাজেন্দ্ৰ সত্যমেতত্ ময়োদিতম্ ॥ 66.54 ॥

ৰৱিশ্চন্দ্ৰ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টঃ সূৰ্যপুত্ৰ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ।
মম য়জ্ঞশতৈনৈৱ দানেন তপসা তথা ॥ 66.55 ॥
পাপয়োনিগতা য়ে তু য়ে চ দুষ্কৃতকাৰিণঃ ।
প্ৰয়ান্তু ত্ৱত্প্ৰসাদেন ধৰ্মৰাজ শিৱালয়ম্ ॥ 66.56 ॥
ইমং ৱৰমহং মন্যে প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং ময়ি ।

য়ম উৱাচ ॥
এৱং ভৱতু ৰাজেন্দ্ৰ সত্যধৰ্মপৰায়ণ ॥ 66.57 ॥
প্ৰাপ্নুহি ত্ৱং পৰং লোকং সত্যেনানেন সুৱ্ৰত ।
য়তস্তে মোচিতাঃ সৰ্ৱাঃ কশ্মলাত্ পাপয়োনয়ঃ ॥ 66.58 ॥
ক্ষত্ৰিয়াঃ শতশো ৰাজন্নন্যে চৈৱ সহস্ৰশঃ ।
পাপাত্ সমুদ্ধৃতা য়ে চ তেষাং সঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 66.59 ॥
এৱমুক্ত্ৱা নৃপশ্ৰেষ্ঠং ধৰ্মৰাজো মহাভুজঃ ।
কামিকং য়ানমাৰুহ্য সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 66.60 ॥
য়য়ৌ স্ৱভৱনং ৰাজন্নাৰদঃ পৰ্ৱতস্তথা ।
তস্যামশীতিলক্ষাণি তীৰ্থানাং নৰসত্তম ॥ 66.61 ॥
অশোকৱনিকায়াং তু কীৰ্তিতানি তৱানঘ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাত্তেষাং গোসহস্ৰফলং ভৱেত্ ॥ 66.62 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽশোকৱনিকাৱৰ্ণনো নাম ষট্ষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 67

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথাতঃ কথয়িষ্যামি তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে পুৰং ৱাগীশ্ৱৰাভিধম্ ॥ 67.1 ॥
ৱাগুৰ্নাম নদী তত্ৰ ৰেৱয়া সহ সঙ্গতা ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 67.2 ॥
ৱাগীশা তত্ৰ চামুণ্ডা দানৱক্ষয়কাৰিণী ।
মণিভদ্ৰো ৱীৰভদ্ৰস্তথাঽন্যে শতশো নৃপাঃ ॥ 67.3 ॥
বভূৱুৰ্মুক্তশাপাস্তে তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ।
তিলপিণ্ডপ্ৰদানেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ॥ 67.4 ॥
ব্ৰহ্মদত্তশ্চক্ৰৱৰ্তী সূৰ্যৱংশে মহীপতিঃ ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্ৰীমান্ চক্ৰতুল্যপৰাক্ৰমঃ ॥ 67.5 ॥
ধনধান্যসমায়ুক্তো ভয়দাৰিদ্ৰ্যৱৰ্জিতঃ ।
প্ৰজাস্তস্মিন্ মহীপালে সৰ্ৱাঽপি মুদান্ৱিতাঃ ॥ 67.6 ॥
ইষ্টঃ ক্ৰতুৱৰস্তেন নৰ্মদাৱাগুসঙ্গমে ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাঃ সৰ্ৱাঃ শক্ৰৱিষ্ণুপুৰোগমাঃ ॥ 67.7 ॥
প্ৰত্যক্ষশ্চ মহেশানো গণেশ্ৱৰসমন্ৱিতঃ ।
লোকপালাশ্চ মৰুতশ্চন্দ্ৰাদিত্যৌ ধ্ৰুৱস্তথা ॥ 67.8 ॥
ঋক্ষাণি য়োগসিদ্ধাশ্চ সোমমুখ্যাশ্চ সৰ্ৱশঃ ।
ৱশিষ্ঠো মুনিভিঃ সাৰ্ধং ৱিদেহাধিপতিস্তথা ॥ 67.9 ॥
এৱমাদ্যাঃ সমাহূতা মিত্ৰাৱৰুণ এৱ চ ।
সৰ্ৱে হিৰণ্ময়াস্তত্ৰ য়জ্ঞয়ূপাশ্চ মণ্ডপাঃ ॥ 67.10 ॥
দশয়োজনপৰ্যন্তং য়জ্ঞভূমিৰ্মহীভৃতঃ ।
স্ৱাৰোচিষেঽন্তৰে ৰাজন্নাদিকল্পে কৃতে য়ুগে ॥ 67.11 ॥
গৱাং শতসহস্ৰাণি হেমভাৰান্ৱিতানি চ ।
হয়ানাং শ্যামকৰ্ণানাময়ুতং সাগ্ৰমেৱ চ ॥ 67.12 ॥
দন্তিনাময়ুতং চৈৱ ঘণ্টাভৰণভূষিতম্ ।
মণিমাণিক্যমুক্তাশ্চ ভক্ষ্যভোজ্যান্যনেকধা ॥ 67.13 ॥
এৱং ৰাজা ব্ৰহ্মদত্তঃ সৰ্ৱভূপালসত্তমঃ ।
য়জ্ঞং প্ৰৱৰ্তয়ামাস সৰ্ৱসম্ভাৰসম্ভৃতঃ ॥ 67.14 ॥

ৱেদনির্ঘোষশব্দেন গীতৱাদ্যৰৱেণ চ ।
নানায়ানসমাৰূঢৈঃ স্তূয়মানো মৰুদ্গণৈঃ ॥ 67.15 ॥
ব্ৰহ্মদত্তস্য য়জ্ঞেন ৱাগীশস্য প্ৰসাদতঃ ।
নৰ্মদায়াঃ প্ৰসাদেন প্ৰেতাস্তৃপ্তিং পৰাং গতাঃ ॥ 67.16 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কথং তু ব্ৰহ্মদত্তস্য কল্পগাতীৰয়াজনম্ ।
কথং প্ৰেতা ৱিনিৰ্মুক্তাঃ প্ৰেতাস্তে কেন কৰ্মণা ॥ 67.17 ॥
এতত্ সৰ্ৱং য়থা ন্যায়ং কথয়স্ৱ তপোধন ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ য়থা ন্যায়মিতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 67.18 ॥
কাৰ্তিক্যামুত্সৱং প্ৰাপ্য পুষ্কৰে জ্যেষ্ঠপুষ্কৰে ।
অয়োগন্ধঃ স্ৱয়ম্ভূশ্চ পুণ্ডৰীকাক্ষ এৱ চ ॥ 67.19 ॥
পিতামহঃ স্ৱয়ং তত্ৰ সুৰাসুৰগুৰুঃ পিতা ।
কাৱ্যশ্চ হোতৃসদনৌ ৱেদগৰ্ভঃ কৃতধ্ৱনঃ ॥ 67.20 ॥
স্ৱস্তিকশ্চৈৱ সাৱিত্ৰো ৱামদেৱোঽঘমৰ্ষণঃ ।
এতে চান্যে চ মুনয়ো ব্ৰহ্মতেজোংশসম্ভৱাঃ ॥ 67.21 ॥
তথা তে হি য়থাশক্ত্যা ঋতুকালাভিগামিনঃ ।
গাৰ্হস্থ্যে চ স্থিতা ভাৰ্যা ভৰ্তৃশুশ্ৰূষণে ৰতাঃ ॥ 67.22 ॥
চীৰৱল্কলধাৰিণ্যঃ শাকস্যামাকভক্ষিকাঃ ।
ৱিষণ্ণাস্তেন ধৰ্মেণ সত্যস্তা অপ্যগৰ্হয়ন্ ॥ 67.23 ॥
দ্ৱিজস্য ষট্ চ কৰ্মাণি য়জনং য়াজনং তথা ।
অধ্যাপনং চাধ্যয়নং দানং চৈৱ প্ৰতিগ্ৰহঃ ॥ 67.24 ॥
ভূষণং পৰিধানং চ য়োষিতাং ভৰ্তৃসেৱনম্ ।
এৱং চ গৰ্হিতা ৰাজন্ য়োষিদ্ভিঃ পতয়স্তথা ॥ 67.25 ॥
ভীতাস্তে ৱিস্মিতাঃ সৰ্ৱে ৱিষণ্ণৱদনাস্তথা ।
হৰিশ্চন্দ্ৰঃ পুৰা ৰাজা ন ভূতো ন ভৱিষ্যতি ॥ 67.26 ॥
দানেন নিৰ্জিতং য়েন ত্ৰৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
ৰাহুসূৰ্যসমায়োগে কুৰুক্ষেত্ৰং জগাম হ ॥ 67.27 ॥
ত্যক্ত্ৱা তে পুষ্কৰং তীৰ্থং ধনলোভেন মোহিতাঃ ।
সহস্ৰসঙ্খ্যামুনয়ঃ সভাৰ্যাঃ সসুতাশ্চ তে ॥ 67.28 ॥
য়ত্ৰ ৰাজা হৰিশ্চন্দ্ৰঃ প্ৰতিগ্ৰহৱিলিপ্সয়া ।

মুনীনাহ হৰিশ্চন্দ্রো মুদা পৰময়া য়ুতঃ ॥ 67.29 ॥
ধন্যা মে সফলা য়াত্রা কুৰুক্ষেত্রে ৰৱিগ্রহে ।
ক্ষুধার্তা দুঃখিতাশ্চৈৱ বালা ৱৃদ্ধাঃ কৃশাতুৰাঃ ॥ 67.30 ॥
ৱল্কলাজিনৱস্ত্রাশ্চ য়ৌৱনে প্রেতৰূপিণঃ ।
য়ন্নো য়ূয়মভিপ্রাপ্তাঃ পত্নীপুত্রৈশ্চ সংয়ুতাঃ ॥ 67.31 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা সাষ্টাঙ্গং প্রণিপত্য চ ।
আদেশো দীয়তাং মহ্যং কিং কৰোমি ভৱত্কৃতে ॥ 67.32 ॥
এৱমুক্ত্ৱা দদৌ শ্রীমানেকৈকস্য পৃথক্ পৃথক্ ।
লক্ষং লক্ষং হিৰণ্যস্য তথা গাৱঃ সহস্রশঃ ॥ 67.33 ॥
সহস্রং তুৰগাণাং চ দন্তিনাং শতমেৱ চ ।
সাপ্তভৌমান্ গৃহান্ ৰম্যান্ হেমপ্রাকাৰতোৰণান্ ॥ 67.34 ॥
নানাৱিধৱিলাসাংশ্চ য়থা ধনপতিঃ স্ৱয়ম্ ।
কল্পান্তৰে মৃতা জাতাঃ প্রেতৰূপা ভয়ঙ্কৰাঃ ॥ 67.35 ॥
লম্বোষ্ঠা লম্বৱৃষণা ৱিকৃতাননসংয়ুতাঃ ।
প্রতিগ্রহপ্রভাৱেণ দ্ৱিজস্য পতনং ধ্রুৱম্ ॥ 67.36 ॥
জাতিস্মৰাঃ স্ৱং শোচন্তি একাকীনাস্তু তে বহিঃ ।
ন ভার্যা ন চ মে পুত্রা ন ভৃত্যা ন চ বান্ধৱাঃ ॥ 67.37 ॥
ন তে প্রতিগ্রহৈর্দগ্ধা য়থা পূর্ৱং তথৈৱ চ ।
ৱয়মেকাকিনো দগ্ধা ৱৃক্ষা ইৱ হৱির্ভুজা ॥ 67.38 ॥
ৰাজপ্রতিগ্রহৈর্দগ্ধা ন প্রৰোহন্তি মানৱাঃ ।
ৱৈশ্ৱানৰেণ দগ্ধানাং পুনর্জন্ম প্রজায়তে ॥ 67.39 ॥
ন মাতা ন পিতা পুত্রো দ্রৱিণং ন চ বান্ধৱাঃ ।
য়মদূতৈর্গৃহীতানাং ধর্ম একঃ সহানুগঃ ॥ 67.40 ॥
শোচিত্ৱা সুচিৰং কালং ভার্যাপুত্রৱিৱর্জিতাঃ ।
ভ্রমিত্ৱা চ মহীং সৰ্ৱাং পুষ্কৰং তীর্থমাগতাঃ ॥ 67.41 ॥
প্রেতৰূপান্ মুনীন্ দৃষ্ট্ৱা ৱিষাদং পৰমং গতঃ ।
তানুৱাচ মুনিশ্রেষ্ঠঃ কথং প্রেতত্ৱমাগতাঃ ॥ 67.42 ॥

প্রেতা ঊচুঃ ॥
হৰিশ্চন্দ্রঃ সত্যধর্ম সূর্যৱংশে মহীপতিঃ ।
অয়োধ্যাধিপতিঃ শ্রীমান্ দেৱতুল্যপৰাক্রমঃ ॥ 67.43 ॥
তস্য প্রতিগ্রহোঽস্মাভিৰাপ্তঃ সূর্যগ্রহে স্থিতে ।
তেন প্রেতত্ৱমাপন্নাঃ সৰ্ৱে ব্রহ্মর্ষয়ো মুনে ॥ 67.44 ॥

এতত্তে কথিতং ব্রহ্মন্ মোক্ষোঽস্মাকং ৱিধীয়তাম্ ।
ভৱিষ্যভূততত্ত্ৱজ্ঞো ব্রহ্মপুত্রস্তপোনিধিঃ ॥ 67.45 ॥
উৱাচ ৱচনং শ্রীমান্নাৰদস্তাংস্তপোধনান্ ।
কস্মিন্নৱসৰে পুণ্যে কার্তিক্যাং দিৱ্যপর্ৱণি ॥ 67.46 ॥
শিৱেন কীর্তিতং পূর্ৱং পার্ৱত্যাঃ ষণ্মুখস্য চ ।
শ্রুতং ময়াপি তত্রৈৱ পুৰাণং স্কন্দকীর্তিতম্ ॥ 67.47 ॥
কান্যা পাপক্ষয়ং কর্তুং শক্তা ৰেৱাং ৱিনা নৃপ ।
গঙ্গাদ্যাঃ সৰিতো ৱিপ্রাঃ পুণ্যতীর্থাস্তথাপি চ ॥ 67.48 ॥
ৱাগীশং চ পুৰং তত্র নর্মদাতটমাশ্রিতম্ ।
অধ্ৱৰে ব্রহ্মদত্তস্য মোক্ষণং তু ভৱিষ্যতি ॥ 67.49 ॥
উদ্দেশং তু ততো দত্ত্ৱা নাৰদস্ত্রিদিৱং গতঃ ।
তেঽপি প্রেতা মহাভাগ ধ্যাত্ৱা শিৱমুমাপতিম্ ॥ 67.50 ॥
অভিজগ্মুস্তমুদ্দেশং ৱাগীশপুৰমুত্তমম্ ।
তত্র স্নাত্ৱাভ্যর্চ্য শিৱং হৰিং ভাস্কৰমেৱ চ ॥ 67.51 ॥
অধ্ৱৰে ব্রহ্মদত্তস্য মুক্তাঃ সর্ৱেঽপি কিল্বিষাত্ ।
ব্রহ্মযানং সমাৰুহ্য ব্রহ্মলোকং সমাগতাঃ ॥ 67.52 ॥
প্রতপন্তি য়থাদিত্যা ব্রহ্মতেজোৱপুর্ধৰাঃ ।
তস্যোপৰি নৰেশস্য পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাত ৱৈ ॥ 67.53 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থাৱৃত্তং পুৰাতনম্ ।
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য গোসহস্রফলং লভেত্ ॥ 67.54 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱাগীশ্ৱৰাখ্যান নাম সপ্তষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 68

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
প্রতিগ্রহগ্রহগ্রস্তা লোভমোহৱিমোহিতাঃ ।
মজ্জন্তি নৰকে ঘোৰে য়ত্র গত্ৱা ন নির্গতাঃ ॥ 68.1 ॥
সফলা ৱেদয়জ্ঞাশ্চ তীর্থয়াত্রা চ ভাৰত ।
তথা ক্লিশ্যন্তি চাত্মানং প্রতিগ্রহপৰা নৰাঃ ॥ 68.2 ॥
দাতা চ য়াচকশ্চৈৱ কৰাভ্যামেৱ সূচিতৌ ।
অথো গচ্ছেদগ্রহীতা তু দাতা গচ্ছতি চোর্ধ্ৱতঃ ॥ 68.3 ॥

সহস্ৰাৱৰ্তকং নাম তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
তত্ৰ স্নাতস্য ৱিধিৱদ্ৱৃষোত্সৰ্গফলং ভৱেত্ ॥ 68.4 ॥
আসপ্তমং কুলং চৈৱ পুনীতে নাঽত্ৰ সংশয়ঃ ।
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে সহস্ৰায়ুধসঞ্জ্ঞয়া ॥ 68.5 ॥
ততশ্চান্তে মহাভাগ কাৰায়া ৱনমুত্তমম্ ।
অগ্নিষ্টোমফলং য়ত্ৰ স্নাত্ৱা স্ৱৰ্গং চ গচ্ছতি ॥ 68.6 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে ভাগে তীৰ্থ পৰমশোভনম্ ।
সৌগন্ধিকং ৱনং নাম ব্ৰহ্মচাৰিশুচিৱ্ৰতাঃ ॥ 68.7 ॥
সিষিচুঃ পিতৰস্তত্তু ব্ৰহ্মাদ্যাঃ সুতপোধনাঃ ।
সিদ্ধচাৰণগন্ধৰ্ৱাঃ সকিন্নৰমহোৰগাঃ ॥ 68.8 ॥
প্ৰৱিশ্য তদ্ৱনং মৰ্ত্যঃ সৰ্ৱপাপাত্ প্ৰমুচ্যতে ।
ততঃ সৰস্ৱতী চাস্তি নদীনামুত্তমা নদী ॥ 68.9 ॥
লক্ষ্যা দেৱসুতা ৰাজন্ মহাপুণ্যা প্ৰকীৰ্তিতা ।
তত্ৰ স্নানং প্ৰকুৰ্ৱীত মানৱো নৃপতে জলে ॥ 68.10 ॥
তৰ্পয়িত্ৱা পিতৄন্ দেৱানশ্ৱমেধফলং লভেত্ ।
ঈশানাধ্যুষিতং নাম তত্ৰ তীৰ্থং সুদুৰ্লভম্ ॥ 68.11 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা ৱ্যতীপাতে সঙ্ক্ৰান্তৌ গ্ৰহণে নৰঃ ।
সহস্ৰকপিলাদানে ৱাজিমেধে চ য়ত্ফলম্ ॥ 68.12 ॥
সুগন্ধাং ছাতকুম্ভাশ্চ পঞ্চয়জ্ঞাংশ্চ ভাৰত ।
অভিগম্য নৰশ্ৰেষ্ঠ স্ৱৰ্গলোকে মহীয়তে ॥ 68.13 ॥
ত্ৰিশূলাখ্যং তু তত্ৰৈৱ তীৰ্থমাসাদ্য ভাৰত ।
তত্ৰাভিষেকং য়ঃ কুৰ্যাদৰ্চয়েত্ পিতৃদৈৱতম্ ॥ 68.14 ॥
গণেশত্ৱং স লভতে ত্যক্ত্ৱা দেহং ন সংশয়ঃ ।
ততো গচ্ছেন্ মহাৰাজ ব্ৰহ্মস্থানমনুত্তমম্ ॥ 68.15 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে কামভোগফলপ্ৰদম্ ।
ব্ৰহ্মোদমিতি ৱিখ্যাতং প্ৰকাশ্যং ভুৱি ভাৰত ॥ 68.16 ॥
তত্ৰ সপ্তৰ্ষয়ঃ প্ৰাপ্তাঃ স্নানাৰ্থং ভৰতৰ্ষভ ।
কপিঞ্জলো মুনিশ্ৰেষ্ঠো হৱ্যৱাহশ্চ ভাৰত ॥ 68.17 ॥
ভগৱান্ দেৱয়ানশ্চ ৱিশ্ৱাৱসুমহামুনিঃ ।
অস্য তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যাদ্ব্ৰহ্মলোকমৱাপ্নুয়ুঃ ॥ 68.18 ॥
পিতৰঃ শ্ৰাদ্ধদানেন প্ৰয়াতা ব্ৰহ্মণঃ পুৰম্ ।
উদুম্বৰস্য কৃত্ৱা তু ৱিধিৱদ্দৰ্শনং ততঃ ॥ 68.19 ॥
অন্তৰ্ধানমৱাপ্নোতি তপসা দগ্ধকিল্বিষঃ ।

ততো গচ্ছেন্ মহাৰাজ শঙ্কৰং লোকশঙ্কৰম্ ॥ 68.20 ॥
কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশ্যামভিগম্য বৃষধ্ৱজম্ ।
লভতে সর্ৱকামাংশ্চ স্ৱর্গলোকং হি গচ্ছতি ॥ 68.21 ॥
নর্মদায়াম্যভাগে তু গোপ্যাদ্গোপ্যতৰ মহত্ ।
সিদ্ধলিঙ্গং মণিময়ং ন তত্পশ্যন্তি মানৱাঃ ॥ 68.22 ॥
নাগেন্দ্রসুৰসিদ্ধৈশ্চ নাগকন্যাভিৰর্চ্যতে ।
সপাদকোটিস্তীর্থানাং শঙ্কৰে কুৰুনন্দন ॥ 68.23 ॥
ৱসূনামাশ্রমং পুণ্যং মুনীনাং ব্রহ্মচাৰিণাম্ ।
শিৱভক্তিপৰাণাঞ্চ কন্দমূলফলাশিনাম্ ॥ 68.24 ॥
পিতৃণামক্ষয়া তৃপ্তিস্তিলতোয়প্রদানতঃ ।
মুদা পৰময়া য়ুক্তো দাতা য়াতি শিৱালয়ম্ ॥ 68.25 ॥
ধ্রুৱো ধৰশ্চ সোমশ্চ সাৱিত্রশ্চানলোঽনিলঃ ।
প্রত্যূষশ্চ প্রভাসশ্চ ৱসৱোঽষ্টৌ প্রকীর্তিতা ॥ 68.26 ॥
শঙ্কৰস্য প্রসাদেন দিৱি দেৱত্ৱমাগতাঃ ।
কল্পগাসৌম্যভাগে তু সোমতীর্থমনুত্তমম্ ॥ 68.27 ॥
তত্র স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ।
সপ্তসাৰস্ৱতং তীর্থং ততো গচ্ছেন্নৃপোত্তম ॥ 68.28 ॥
ব্রহ্মণা চ কৃতং স্তোত্রং পুণ্যকীর্তে নিশাময় ।

ব্রহ্মোৱাচা ॥
ৱাক্পতির্ৱচসাং নিত্যং ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.29 ॥
হংসঃ সুৰেশো ৱক্তা ৱা ৱসূনামন্তৰা ৱসন্ ।
হোতা দিৱিষদীশানো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.30 ॥
স্ৱাহাকাৰঃ স্ৱধাকাৰো ৱষট্কাৰো হৱিষ্যভুক্ ।
ঋঙ্মূর্তির্যজুষাং মূর্তির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.31 ॥
ক্ষেত্রজ্ঞঃ পৰমঃ সূক্ষ্মো জগতাং তাৰকো হৰিঃ ।
ঈশ্ৱৰো হৃদয়াৱাসো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.32 ॥
শ্রৱণ্যঃ শ্রৱণোপায়ঃ পুণ্যশ্লোকঃ শুচিশ্রৱাঃ ।
ৱৰদো ৱাসুদেৱোঽগ্নির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.33 ॥
পুৰুষঃ পুণ্ডৰীকাক্ষঃ পুৰাণো ভুৱনেশ্ৱৰঃ ।
আদিত্যান্তর্গতো ৱহ্নির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.34 ॥
কংসকালিয়হন্তা চ সুবলো বলমর্দনঃ ।
শিশুপালনিহন্তাঽগ্নির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.35 ॥

কালনেমিনিহন্তাঽগ্নির্যঃ কালে নিয়তান্তকঃ ।
শতাসুৰশৰীৰঘ্নো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.36 ॥
কঙ্কাসুৰনিহন্তা চ মধুকৈটভনাশনঃ ।
শঙ্খচক্রগদাপাণির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.37 ॥
শুক্লঃ সলিলশায়ী চ ৱিষ্ণুঃ পাপক্ষয়াহ্ৱয়ঃ ।
ইন্দ্রো ৱচনসত্পালো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.38 ॥
হৃষীকেশশ্চেন্দ্রপালোপেন্দ্রো গৰুডাসনঃ ।
সহস্রনামা ধর্মজ্ঞো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.39 ॥
শঙ্খী চ নন্দকী চক্রী শার্ঙ্গধন্ৱা গদাধৰঃ ।
ধীৰো ৱপুষ্মান্ মেধাৱী ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.40 ॥
বৃহত্সঙ্কর্ষণঃ শম্ভুঃ স্ৱয়ম্ভূর্ভূতভাৱনঃ ।
নিপুণো লক্ষণঃ শুদ্ধো ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.41 ॥
ত্রৈকালিকস্ত্রিকালজ্ঞস্ত্রয়ী কর্তা ত্রিলোচনঃ ।
ত্রিসামা দেৱকীসূনুর্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.42 ॥
অৱ্যক্তাত্মা মহাত্মা চ অন্তৰাত্মা জনার্দনঃ ।
প্রাণশ্চেন্দ্রিয়ভূতাত্মা ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.43 ॥
পৰমাত্মা পৰং ব্রহ্ম পৰমেশঃ পৰা গতিঃ ।
পৰমেষ্ঠী পৰং জ্যোতির্ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.44 ॥
ৱিশ্ৱাত্মা ৱিশ্ৱকর্তা চ ৱিশ্ৱস্য পতিৰাত্মৱান্ ।
দ্যাৱাপৃথিৱ্যোঃ কর্তা চ ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.45 ॥
সহস্রশীর্ষা ভগৱান্ সহস্রাক্ষঃ সহস্রপাত্ ।
সহস্রকোটিধাৰী ৱা ৱাসুদেৱোঽস্তু মে গতিঃ ॥ 68.46 ॥
ইতি ৱাগীশ্ৱৰো ৱাগ্মী পূজিতঃ পৰমেশ্ৱৰঃ ।
ভক্তস্য ভগৱান্ ৱিষ্ণুঃ প্রীয়তাং মে জনার্দনঃ ॥ 68.47 ॥
জন্মপ্রভৃতি য়ত্ কিঞ্চিন্ ময়া সুকৃতমর্জিতম্ ।
তত্সমগ্রং ফলং চাস্তু শাশ্ৱতং পুৰুষোত্তম ॥ 68.48 ॥
ইদমভ্যস্যতো নিত্যং পূজিতঃ স্যাত্ সকেশৱঃ ।
ৱিনাশয়তি পাপানি প্রকাশয়তি তত্ ফলম্ ॥ 68.49 ॥
এষ নিষ্কণ্টকঃ পন্থা য়ত্র সম্পূজ্যতে হৰিঃ ।
কুপথং তং ৱিজানীয়াদ্যত্র নাৰাধ্যতে হৰিঃ ॥ 68.50 ॥
ৱাসুদেৱপৰা ৱেদা সুদেৱপৰাক্রিয়া ।
ৱাসুদেৱাত্মকা ৱিপ্রা ৱাসুদেৱপৰাশ্রয়ঃ ॥ 68.51 ॥
সৰ্ৱে দেৱা ৱাসুদেৱং য়জন্তে সৰ্ৱে দেৱা ৱাসুদেৱাত্ প্রসূতাঃ ।

সর্ৱেষাং ৱা ৱাসুদেৱোঽপি দেৱো নান্যত্ কিঞ্চিদ্ৱাসুদেৱাতিৰিক্তম্ ॥ 68.52 ॥
নান্যঃ পুণ্যতৰো দেৱো নাস্তি ৱিষ্ণুপৰং তপঃ ।
নাস্তি ৱিষ্ণুপৰং জ্ঞানং সর্ৱং ৱিষ্ণুময়ং জগত্ ॥ 68.53 ॥
য়ে পঠন্তি নৰা ভক্ত্যা ৱিষ্ণুনামাঙ্কিতস্তৱম্ ।
তে য়ান্তি ৱৈষ্ণৱং লোকং পৰং ব্ৰহ্ম সনাতনম্ ॥ 68.54 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্ৰুত্ৱা স্তোত্ৰমিদং দেৱো ব্ৰহ্মণঃ সমহাত্মনঃ ।
শ্ৰিয়া প্ৰবোধিতঃ কৃষ্ণঃ শয়ানো য়োগনিদ্ৰয়া ॥ 68.55 ॥
দৃষ্ট্ৱাঽব্ৰৱীত্ সুৰান্ সর্ৱান্নানাৰূপান্ ভয়ানকান্ ।
কিমস্তি ৱঃ সমুত্পন্নং মাং দিদৃক্ষুৰিহাগতাঃ ॥ 68.56 ॥
উৱাচ ৱচনং ব্ৰহ্মা কেশৱং প্ৰতি ভাৰত ।
ত্ৱাং ৱিনাত্ৰ জগন্নাথ কস্ত্ৰাতা দেৱকণ্টকৈঃ ॥ 68.57 ॥
দানৱৈৰ্ৱেষ্টিতা ধাত্ৰী স্ৱৰ্গশ্চৈৱ ৱিনাশিতঃ ।
ধর্মকামাদিকা য়জ্ঞা ৱেদা ৱিপ্লাৱিতাস্তথা ॥ 68.58 ॥
দনুভাৰভৰাক্ৰান্তা ৰসাতততলং গতা ।
জটাসুৰশ্চ জাবালিৰ্দৈত্যো ময়সুতস্তথা ॥ 68.59 ॥
দশকোট্যস্তু দৈত্যানাং সমগ্ৰবলশালিনাম্ ।
শিৱপ্ৰসাদয়ুক্তানাং স্ৱৰ্গৱিপ্লৱকাৰিণাম্ ॥ 68.60 ॥
তস্মাত্ প্ৰৱৰ্তিতং চক্ৰমুদ্ধৰ স্ৱৰসুন্ধৰাম্ ।
শ্ৰুত্ৱা ৱাক্যমিদং দেৱো ভয়ার্তং প্ৰাণপীডিতম্ ॥ 68.61 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱো ভয়ং ত্যজত দৈত্যজম্ ।
অচিৰেণৈৱ কালেন হনিষ্যামি মহাসুৰান্ ॥ 68.62 ॥
ৱাৰাহৰূপমাস্থায় প্ৰেষিতং কল্পগাজলে ।
দংষ্ট্ৰাগ্ৰেণ ধৃতা ধাত্ৰী দানৱানাং ক্ষয়ঃ কৃতঃ ॥ 68.63 ॥
পুনঃ প্ৰৱৰ্তিতা সৃষ্টিৰ্যথাপূর্ৱং তথৈৱ চ ।
ব্ৰহ্মাদ্যা মুদিতা দেৱাঃ প্ৰতিজগ্মুস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ॥ 68.64 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ ৱাৰাহং কল্পগাতটে ।
শ্ৰৱণাত্ কীর্তনাদস্য হয়মেধফলং লভেত্ ॥ 68.65 ॥
ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱাৰাহমহিমানুৱৰ্ণনো নামাষ্টষষ্টিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 69

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো দেৱপথং তীর্থং সর্ৱদেৱময়ং শুভম্ ।
তত্র স্নাতশ্চ ৱিধিৱত্ সর্ৱয়জ্ঞফলং লভেত্ ॥ 69.1 ॥
মাসে মাসে কুশাগ্রেণ সোময়াগং করোতি য়ঃ ।
স ৱৈৱাজলপূতস্য কলাং নার্হতি ষোডশীম্ ॥ 69.2 ॥
লিঙ্গং দেৱপথং নাম সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
শ্রদ্ধয়া তদ্দর্শনেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ॥ 69.3 ॥
চৈত্রে মাসে চতুর্দশ্যা পক্ষয়োৰুভয়োৰপি ।
স্নানার্থং সর্ৱতীর্থানি জগ্মুঃ কর্তুং চ সত্ক্রিয়াম্ ॥ 69.4 ॥
য়দ্দেৱলোকে দেৱানামীপ্সিতং চ নৃপধ্ৱজ ।
সহস্রাণি মুনীন্দ্রাণাং তস্মিংশিৱমুপাসতে ॥ 69.5 ॥
চান্দ্রায়ণপৰাঃ কেচিদ্ৱৃক্ষকূর্চপৰাস্তথা ।
কন্দমূলফলাহাৰা জলাহাৰা জলপ্রিয়াঃ ॥ 69.6 ॥
অগ্নিহোত্রপৰা নিত্যং তথা হুতহুতাশনাঃ ।
উপাসতে দেৱপথং সংসিদ্ধিং পৰমাং গতাঃ ॥ 69.7 ॥
অথান্যত্ সম্প্রৱক্ষ্যামি তীর্থং পাপপ্রণাশনম্ ।
সহস্রয়জ্ঞং পৰমং সর্ৱকামফলপ্রদম্ ॥ 69.8 ॥
একাদশ্যাং মার্গশীর্ষে পূজয়িত্ৱা জনার্দনম্ ।
সহস্রয়জ্ঞস্যেষ্টস্য ফলং প্রাপ্নোতি মানৱঃ ॥ 69.9 ॥
ন পশ্যেদ্যমলোকং চ তির্যগ্যোনিং ন গচ্ছতি ।
তীর্থস্যাস্য প্রভাৱেণ নৰো ৱিগতকল্মষঃ ॥ 69.10 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ পুণ্যাখ্যানমনুত্তমম্ ।
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ॥ 69.11 ॥
শুক্লতীর্থং ততো গচ্ছেত্ সর্ৱতীর্থময়ং শুভম্ ।
য়ত্র স্নাতোঽপি লভতে দশধেনুফলং নৰঃ ॥ 69.12 ॥
শুক্লীকৃতাস্তেন দেৱা ব্রহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ।
সপাদকোটিস্তীর্থানাং শুক্লতীর্থে ৱ্যৱস্থিতা ॥ 69.13 ॥
অষ্টহস্তপ্রমাণং চ শুক্লতীর্থং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
তত্র কালাগ্নিৰুদ্রশ্চ শ্রীকণ্ঠশ্চ তথা পৰঃ ॥ 69.14 ॥
তৈস্তৈস্তপোভিৰুগ্রৈশ্চ তত্র সিদ্ধিং পৰা গতাঃ ।
শুক্লতীর্থপ্রভাৱেণ মোদন্তে দিৱি দেৱতাঃ ॥ 69.15 ॥
শক্রোঽপি চ পুৰাধ্যক্ষং দেৱদেৱমুমাপতিম্ ।

ৰেৱাতোয়েন সংস্নাপ্য বিল্ৱপত্ৰৈঃ সমাৰ্চয়ত্ ॥ 69.16 ॥
পৌৰ্ণমাস্যামমাৱস্যাং সোমঃ সূৰ্যঃ প্ৰভাৱতীম্ ।
তত্ৰ স্নাতো গ্ৰহৈঃ সাৰ্ধং নক্ষত্ৰধ্ৰুৱমণ্ডলৈঃ ॥ 69.17 ॥
তেন দেৱাশ্চ দীৱ্যন্তে শুক্লতীৰ্থপ্ৰভাৱতঃ ।
কশ্যপস্যাশ্ৰমং পুণ্যং সুৰসিদ্ধনিষেৱিতম্ ॥ 69.18 ॥
মুনীনামযুতং তত্ৰ স্ৱয়ং তিষ্ঠতি ভাৰত ।
কন্দমূলফলাহাৰা জলাহাৰাস্তথা পৰে ॥ 69.19 ॥
শাকাহাৰা নিৰাহাৰা ব্ৰহ্মকূৰ্চাস্তথা পৰে ।
চান্দ্ৰায়ণপৰাঃ কেচিদন্যে মাসোপৱাসিনঃ ॥ 69.20 ॥
ঋষিকোট্যস্ত্ৰয়স্ত্ৰিংশচ্ছুক্লেশ্ৱৰমুপাসতে ।
ৰাহুগ্ৰস্তে তথা চন্দ্ৰে পৌৰ্ণমাস্যাং তিথৌ তথা ॥ 69.21 ॥
আয়ান্তি সৰ্ৱতীৰ্থানি স্নাতুমেতচ্ছিৰোদিতম্ ।
স্থানেশ্ৱৰে য়ত্ফলং স্যাদ্ৰাহুসূৰ্যসমাগমে ॥ 69.22 ॥
তত্ফলং প্ৰাপ্নুয়াত্ সৰ্ৱং শুক্লতীৰ্থে ন সংশয়ঃ ।
হেমধেনুধৰাদীনি ৰূপ্যদা গজদাস্তথা ॥ 69.23 ॥
এতদ্দত্ত্ৱা মহাৰাজ পুণ্যসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
ধনদেন কুবেৰেণ দেৱগন্ধৰ্ৱদানৱৈঃ ॥ 69.24 ॥
ৰাহুসূৰ্যসমায়োগে শুক্লতীৰ্থে মহেশ্ৱৰঃ ।
চন্দনাগুৰুকৰ্পূৰপুষ্পমালাভিৰৰ্চিতঃ ॥ 69.25 ॥
ৱিতানধ্ৱজমুখ্যৈশ্চ দীপমালাপ্ৰবোধনৈঃ ।
অস্য তীৰ্থপ্ৰভাৱেণ য়ক্ষৰাজো ধনেশ্ৱৰঃ ॥ 69.26 ॥
ভোগা নানাৱিধাস্তেন সম্প্ৰাপ্তা দিৱি দেৱতাঃ ।
সৰ্ৱতীৰ্থময়ং তীৰ্থং সৰ্ৱদেৱময়ং চ য়ত্ ॥ 69.27 ॥
অপি ৱৰ্ষসহস্ৰেণ শুক্লতীৰ্থস্য ৱৰ্ণনম্ ।
ন শক্যতে সুৰৈঃ কৰ্তুং পুৰাণে স্কন্দকীৰ্তিতে ॥ 69.28 ॥
পাপয়োনিগতো য়শ্চ তিৰ্যগ্যোনিগতশ্চ য়ঃ ।
ব্ৰহ্মহা চ সুৰাপশ্চ শিৱনিৰ্মাল্যভক্ষকঃ ॥ 69.29 ॥
মুচ্যতে তেন পাপেন তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ।
তত্ৰ স্নানং নৰঃ কৃত্ৱা পূজয়িত্ৱা ৱৃষধ্ৱজম্ ॥ 69.30 ॥
সুৰাসুৰগণৈঃ সৰ্ৱৈঃ পূজ্যতে নৰসত্তম ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ মহাপাতকনাশনম্ ॥ 69.31 ॥
পিতামহেন য়ত্ৰেষ্টো য়জ্ঞে য়জ্ঞেশ্ৱৰঃ পুৰা ।
স্তোত্ৰং কৃত্ৱা য়থা ন্যায়ং দেৱদেৱস্য শূলিনঃ ॥ 69.32 ॥

পূজয়িত্ৱা তু শুক্লেশং ব্রহ্মা স্তোত্রমুদাহৰত্ ।
নমঃ শিৱায় শান্তায় জ্ঞানৱিজ্ঞানৰূপিণে ॥ 69.33 ॥
সূক্ষ্মায় সূক্ষ্মৰূপায় সর্ৱসূক্ষ্মায় হেতৱে ।
সূক্ষ্মাণামপি সূক্ষ্মায় নমঃ সূক্ষ্মতমায় চ ॥ 69.34 ॥
দিৱ্যায় দিৱ্যৰূপায় দিৱ্যদেহায় সেতৱে ।
দিৱ্যানামপি দিৱ্যায় নমো দিৱ্যতমায় চ ॥ 69.35 ॥
ৱ্যোমপ্রভায় ভাৱায় অঘোৰায় নমো নমঃ ।
ৱ্যোমপ্রমাণধামায় ৱামেশায় নমো নমঃ ॥ 69.36 ॥
পৰায় পৰমেশায় পাৰমার্থিকহেতৱে ।
পৰায় পৰমুক্তায় নমঃ পৰতৰায় চ ॥ 69.37 ॥
একজিহ্ৱদ্ৱিজহ্ৱায় বহুজিহ্ৱায় তে নমঃ ।
তথৈৱাসঙ্খ্যজিহ্ৱায় ত্রিণেত্রায় নমো নমঃ ॥ 69.38 ॥
পূজ্যায় পূজ্যপূজ্যায় সর্ৱপূজ্যৈকহেতৱে ।
নিত্যায়ানিত্যৰূপায় নিত্যনিত্যৈকহেতৱে ॥ 69.39 ॥
নিত্যানামপি নিত্যায় নমো নিত্যতমায় চ ।
শক্তায় শক্তিৰূপায় সর্ৱশক্ত্যৈকহেতৱে ॥ 69.40 ॥
শক্তানামপি শক্তায় নমঃ শক্ততমায় চ ।
শুদ্ধায় সর্ৱশুদ্ধায় সর্ৱশুদ্ধ্যৈকহেতৱে ॥ 69.41 ॥
কালায় কালৰূপায় সর্ৱকালৈকহেতৱে ।
কালানামপি কালায় নমঃ কালতমায় তে ॥ 69.42 ॥
সর্ৱমন্ত্রশৰীৰায় সর্ৱমন্ত্রৈকহেতৱে ।
মন্ত্রাণামপি মন্ত্রায় নমো মন্ত্রতমায় চ ॥ 69.43 ॥
অপ্রমেয়মহেশায় ঈশানায় নমো নমঃ ।
য়োগায় য়োগৰূপায় য়োগপুৰুষ তে নমঃ ॥ 69.44 ॥
এককণ্ঠদ্ৱিকণ্ঠায় বহুকণ্ঠায় তে নমঃ ।
অসঙ্খ্যকণ্ঠয়ুক্তায় নীলকণ্ঠায় তে নমঃ ॥ 69.45 ॥
অনন্তায় মহেশায় হর্ত্রে কর্ত্রে নমোঽস্তু তে ।
নমস্তেঽস্তু মহাদেৱ নমস্তেঽস্তু সদাশিৱ ॥ 69.46 ॥
নমস্তেঽস্তু মহাশুদ্ধ নমস্তুভ্যং নমো নমঃ ।
নমো ভস্মাঙ্গৰাগায় নমঃ খট্ৱাঙ্গধাৰিণে ॥ 69.47 ॥
সর্ৱাত্মনে নমস্তুভ্যং ৱিশ্ৱেশায় নমো নমঃ ।
সর্ৱজ্ঞায় নমস্তুভ্যং সনাথায় নমো নমঃ ॥ 69.48 ॥
অৱ্যক্তায় নমস্তুভ্যং শাশ্ৱতায় নমো নমঃ ।

কৈলাসৱাসিনে তুভ্যং নমঃ পাতালৱাসিনে ॥ 69.49 ॥
ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তমিদং সৰ্ৱং লোকালোকং চৰাচৰম্ ।
অপি ৱৰ্ষসহস্ৰেণ কঃ স্তোতুং শক্তিমান্ ভৱেত্ ॥ 69.50 ॥
ইতি স্তৱেন দিৱ্যেন য়ঃ স্তৌতি পৰমেশ্ৱৰম্ ।
ৱিধূয় সৰ্ৱপাপানি ৰুদ্ৰলোকে মহীয়তে ॥ 69.51 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শম্ভুস্তুতিৰ্নামৈকোনসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 70

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কিমৰ্থং সংস্তুতো দেৱো ব্ৰহ্মণা তেন তত্ৰ ৱৈ ।
শুক্লতীৰ্থমিদং কস্মাদাস্তে য়ত্ৰ মহেশ্ৱৰঃ ॥ 70.1 ॥
এতত্ সৰ্ৱং সমাখ্যাহি পৃচ্ছতো মে মহামুনে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্ কথাং দিৱ্যাং স্ৱৰ্গাৰ্হণ্যামনুত্তমাম্ ॥ 70.2 ॥
য়াং শ্ৰুত্ৱা সৰ্ৱপাপেভ্যস্তীৰ্থস্নানেন মুচ্যতে ।
য়য়াতিৰ্নাম ধৰ্মাত্মা সত্যধৰ্মপৰায়ণঃ ॥ 70.3 ॥
চক্ৰৱৰ্তী নৃপশ্ৰেষ্ঠঃ সৰ্ৱধৰ্মভৃতাং ৱৰঃ ।
ইয়াজ স মহায়জ্ঞৈঃ শতক্ৰতুৰিৱাপৰঃ ॥ 70.4 ॥
নদী মধুমতী পুণ্যা ৰেৱয়া য়ত্ৰ সঙ্গতা ।
য়ত্ৰ য়জ্ঞঃ সমাৰব্ধ ঋত্ৱিগ্ভিৰ্ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ ॥ 70.5 ॥
মধ্যেশ্ৱৰং য়ত্ৰ লিঙ্গং স্ৱয়ন্দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
তত্ৰ স্নাতা দিৱং য়ান্তি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ॥ 70.6 ॥
চক্ৰেণ ৱিষ্ণুনা তত্ৰ ঘাতিতৌ মধুকৈটভৌ ।
অৰ্চনাত্তস্য দেৱস্য গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 70.7 ॥
তিলতোয়প্ৰদানেন পিণ্ডদানেন ভাৰত ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদিন্দ্ৰাশ্চতুৰ্দশ ॥ 70.8 ॥
তত্ৰ য়জ্ঞঃ সমাৰব্ধো হৰিশঙ্কৰৱৰ্জিতঃ ।
জটাসুৰস্তত্ৰ দৈত্যশ্ছিদ্ৰং দৃষ্ট্ৱা সমাগতঃ ॥ 70.9 ॥
ততোৱিধ্ৱংসিতো য়জ্ঞো দানৱৈৰ্বলদৰ্পিতৈঃ ।

য়জ্ঞয়ূপা য়জ্ঞপাত্রং দশ দিক্ষু নিপাতিতাঃ ॥ 70.10 ॥
ভুক্তো হুতপুৰোডাশঃ সোমপানং চ তৈঃ কৃতম্ ।
প্রণষ্টা দেৱতাঃ সৰ্ৱা দানৱানাং ভয়েন চ ॥ 70.11 ॥
অষ্টোত্তৰশতং দেৱা মৃগৰূপেণ নির্গতাঃ ।
ধনদো য়ক্ষৰূপেণ প্রণষ্টঃ স্ৱপুৰীং গতঃ ॥ 70.12 ॥
মহিষাৰূঢো ধর্মৰাজো গজাৰূঢশ্শতক্রতুঃ ।
মেষাৰূঢো হৱ্যৱাহো নির্গতা ৱ্রতমাস্থিতাঃ ॥ 70.13 ॥
ৱৰুণশ্চ সমায়াতঃ প্রণষ্টঃ স্ৱপুৰীং গতঃ ।
মকৰাসনমাৰূঢো ৱায়ুশ্চ মৃগমাশ্রিতঃ ॥ 70.14 ॥
ঈশান ঈশৰূপেণ ৱৃষাৰূঢঃ পলায়িতঃ ।
অস্ত্রাণি লোকপালানাং হৃতানি দনুসম্ভৱৈঃ ॥ 70.15 ॥
একাকী য়ানমাৰুহ্য কথং য়ামি স্ত্রিয়া সহ ।
চিন্তয়িত্ৱা নৃপশ্রেষ্ঠশ্চাস্ত্রং জগ্রাহ ভাৰত ॥ 70.16 ॥
তিষ্ঠ তিষ্ঠেতি চোক্ত্ৱা ৱৈ দৈত্যসিংহ দুৰাসদম্ ।
ন ক্ষত্রকুলসঞ্জাতা জাতু দৃষ্ট্ৱা পলায়িতাঃ ॥ 70.17 ॥
দশ দ্ৱাদশৱর্ষাণি ৱিমুখাস্তৱ পূর্ৱজাঃ ।
ন চাত্রাহ্ৱানিতো ৰুদ্রো ৰুদ্র ভাগো ন কল্পিতঃ ॥ 70.18 ॥
য়জ্ঞেঽস্মিন্ য়জ্ঞপুৰুষো নাহূতো ভগৱান্ হৰিঃ ।
তেন দোষেণ মে য়জ্ঞো দানৱৈশ্চ ৱিনাশিতঃ ॥ 70.19 ॥
এৱমুক্ত্ৱা নৃপশ্রেষ্ঠো ৰুদ্রং ধ্যাত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ।
ৰৌদ্রৰূপং সমাস্থায় জ্যাঘোষং ঘোষৰূপিণম্ ॥ 70.20 ॥
জগ্রাহ কোপান্নিস্ত্রিংশং নিজঘান চ দানৱান্ ।
আহূতাশ্চ পুনর্দেৱাঃ সর্ৱে ব্রহ্মপুৰোগমাঃ ॥ 70.21 ॥
ঊচুস্তে ৱচনং দেৱা ৰাজানং প্রতি ভাৰত ।
ত্ৱয়া সমোঽত্র ৰাজর্ষে ন ভূতো ন ভৱিষ্যতি ॥ 70.22 ॥
দেৱানাং ৱচনং শ্রুত্ৱা য়য়াতির্ৱাক্যমব্রৱীত্ ।
পুনঃ প্রৱর্তিতো য়জ্ঞো হৰৱিষ্ণুপ্রসাদতঃ ॥ 70.23 ॥
য়ুক্তং পলায়নং চাত্র ক্ষত্রিয়স্য ন ৱিদ্যতে ।
স্তুতস্তু তেন কার্যেণ শূলপাণিঃ পিনাকধৃক্ ॥ 70.24 ॥
পাতালাদুত্থিতং তত্র লিঙ্গং কালানলপ্রভম্ ।
শুক্লীকৃতং জগত্ সর্ৱং প্রভয়া তস্য ভাৰত ॥ 70.25 ॥
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে তমুৱাচ ৱৃষধ্ৱজঃ ।

য়য়াতিৰুৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং মমেচ্ছসি ॥ 70.26 ॥
ইদং স্থানং ন মোক্তৱ্যমুময়া সহ শঙ্কৰ ।
য়জ্ঞদানাদিকং সৰ্ৱমক্ষয়ং চাত্র সৰ্ৱদা ॥ 70.27 ॥
তপোহীনা নৰা য়ে চ দানহীনাঃ সকিল্বিষাঃ ।
তে সৰ্ৱে ত্ৱত্পুৰং য়ান্তু শুক্লতীৰ্থপ্ৰভাৱতঃ ॥ 70.28 ॥
তমুৱাচ মহাদেৱঃ সত্যমেতত্তৱোদিতম্ ।
য়ং য়ং কাময়তে কামং তং তং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ॥ 70.29 ॥
অস্য তীৰ্থস্য মহাত্ম্যাল্লিঙ্গস্যাস্য সমৰ্চনাত্ ।
নৰকং নৈৱ পশ্যন্তি জন্মজন্মনি ভাৰত ॥ 70.30 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ য়থা স্কন্দশিৱোদিতম্ ।
তত্ৰ য়ে নিহতা দৈত্যাঃ প্ৰাপ্তাস্তেঽপি শিৱালয়ম্ ॥ 70.31 ॥
স্ৱং স্ৱং য়ানং সমাৰূঢা য়য়ুৰ্দেৱাস্ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।
মুদা পৰময়া য়ুক্তঃ স্তূয়মানো নৃপোত্তমঃ ॥ 70.32 ॥
য়য়াতিৰ্নাম ৰাজৰ্ষী ৰাজ্যং কৃত্ৱা দিৱং গতঃ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 70.33 ॥

অধ্যায় 71

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দীপ্তকেশ্ৱৰদেৱেশং সিদ্ধলিঙ্গং প্ৰকীৰ্তিতম্ ।
নাতঃ পৰতৰং কিঞ্চিত্ত্ৰিষু লোকেষু ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 71.1 ॥
দৰ্শনাদ্দীপ্তদেৱস্য স্পৰ্শনাদৰ্চনাত্তথা ।
অনেকভাৱিকং ঘোৰং ক্ষণমাত্ৰেণ নশ্যতি ॥ 71.2 ॥
অৰ্চয়েদ্দিনমেকং তু য়ো মুহূৰ্তং তু মানৱঃ ।
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ॥ 71.3 ॥
মোক্ষদা নাম চামুণ্ডা ৱিদ্ধি গৌৰীং সৰস্ৱতীম্ ।
স্তুতঃ সহস্ৰনাম্না ৱৈ ৱিষ্ণুনা ব্ৰহ্মণা স্ৱয়ম্ ॥ 71.4 ॥
স্তুতানি তানি লিঙ্গানি ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ।
ওঙ্কাৰশ্চাধিদেৱশ্চ বিল্ৱাম্ৰকমহেশ্ৱৰঃ ॥ 71.5 ॥
শুক্লেশ্ৱৰো ভৃগুশ্চেতি দ্ৱীপেশ্ৱৰত্ৰিলোচনৌ ।
ৱৈৱস্ৱতেঽন্তৰে প্ৰাপ্তে আদিকল্পেকৃতেয়ুগে ॥ 71.6 ॥

শ্রীপতিঃ পৰমাদ্যশ্চ দ্ৱিতীয়শ্চ পিতামহঃ ।
তৃতীয়ো দেৱৰাজশ্চ চতুৰ্থঃ সূৰ্য এৱ চ ॥ 71.7 ॥
পঞ্চমঃ কথিতঃ সোমঃ ষষ্ঠো ৰাহুঃ প্ৰকীৰ্তিতঃ ।
সপ্তমশ্চ শনিশ্চৈৱ তৱষ্টমঃ কেতুকঃ স্মৃতঃ ॥ 71.8 ॥
ৱৈশ্ৱানৰশ্চ নৱমো দশমশ্চ দিগীশ্ৱৰঃ ।
একাদশো ৱৈক্ৰমশ্চ দ্ৱাদশো ৱাৰুণস্তথা ॥ 71.9 ॥
ত্ৰয়োদশশ্চ ৱায়ুৰ্ৱৈ ধনদশ্চ চতুৰ্দশঃ ।
নানা পদপ্ৰকাৰেণ স্তুতো দেৱ উমাপতিঃ ॥ 71.10 ॥
ৱিষ্ণুনা দেৱনাথেন ব্ৰহ্মণা চ সুৰাসুৰৈঃ ।
স্থিৰঃ স্থাণুঃ প্ৰভাভানুঃ প্ৰৱৰো ৱৰদো ৱৰঃ ॥ 71.11 ॥
হৰিশ্চ হৰিণাখ্যশ্চ সৰ্ৱভূতহৰঃ প্ৰভুঃ ।
প্ৰৱৃত্তিশ্চ নিৱৃত্তিশ্চ নিয়মঃ শাশ্ৱতো ধ্ৰুৱঃ ॥ 71.12 ॥
শ্মশানৱাসী ভগৱান্ খেচৰো গোচৰস্তথা ।
অভিৱন্দ্যো মহাকৰ্মা তপস্ৱী ভূতভাৱনঃ ॥ 71.13 ॥
উন্মত্তৱেষপ্ৰচ্ছন্নঃ সৰ্ৱলোকপ্ৰজাপতিঃ ।
মহাৰূপো মহাকায়ঃ সৰ্ৱলোকপ্ৰজাপতিঃ ॥ 71.14 ॥
পৰাত্মা সৰ্ৱভূতানাং ৱিৰূপো ৱামনো মনুঃ ।
লোকপালো পিহিতাত্মা প্ৰসন্নো ভৱনাশনঃ ॥ 71.15 ॥
প্ৰৱৃত্তশ্চ মহাঙ্গশ্চ নিচয়ো নিয়তাশ্ৰয়ঃ ।
সৰ্ৱকামঃ স্ৱয়ম্ভূশ্চ আদিনাদিকৰো নিধিঃ ॥ 71.16 ॥
সহস্ৰাক্ষো ৱিৰূপাক্ষঃ সোমো নক্ষত্ৰসাধকঃ ।
চন্দ্ৰঃ সূৰ্যঃ শনিঃ কেতুৰ্গ্ৰহো গ্ৰহপতিৰ্ৱৰঃ ॥ 71.17 ॥
তপোদ্ৰষ্টা বলঃ স্থাতুৰ্মৃগবাণাৰ্পণোঽনঘঃ ।
মহাতপা দীৰ্ঘতপা আদিৰ্দীনানুকম্পনঃ ॥ 71.18 ॥
সৱত্সৰকৰো মন্ত্ৰঃ প্ৰমাণং পৰমং তপঃ ।
য়োগী য়োগমহাৱীৰ্যো মহাৰেতা হৰো হৰঃ ॥ 71.19 ॥
মহাচেতাশ্চ সৰ্ৱজ্ঞঃ সবীজোঽপহৰো হৰঃ ।
কমণ্ডলুধৰো ধন্ৱী প্ৰাণহস্তঃ প্ৰতাপৱান্ ॥ 71.20 ॥
অংশোঽনীশস্তথা শূলী খট্ৱাঙ্গী পট্টিশী তথা ।
শুচিশ্চ শুচিৰূপশ্চ তেজস্তেজস্কৰো নিধিঃ ॥ 71.21 ॥
উষ্ণীষী চ সুৱক্ত্ৰাশ্চ উদক্যো ৱিতনস্তথা ।
হৰিশ্চ হৰিনেত্ৰশ্চ সুতীৰ্থঃ কৃষ্ণ এৱ চ ॥ 71.22 ॥
শৃগালৰূপী সৰ্ৱাৰ্থঃ শুণ্ডীশুদ্ধঃ কমণ্ডলুঃ ।

অজশ্চ গন্ধমালী চ মৃগৰূপী কপালভৃত্ ॥ 71.23 ॥
ঊৰ্ধ্ৱৰেতা ঊৰ্ধ্ৱসাক্ষী ঊৰ্ধ্ৱবাহুৰ্নভঃ স্থলঃ ।
ত্ৰিজটী চ নিৰাসশ্চ ৰুদ্ৰঃ সেনাপতিৰ্ৱিভুঃ ॥ 71.24 ॥
অহশ্চৰো ৰাত্ৰিচৰঃ সুৰাসশ্চ দিশাম্পতিঃ ।
ৰাজহা দৈত্যহা চৈৱ ধাতাৰূপগুণাত্মকঃ ॥ 71.25 ॥
সিংহশাৰ্দূলৰূপশ্চ আৰ্দ্ৰচৰ্মধৰো হৰঃ ।
কালয়োগী মহানাদঃ সৰ্ৱৱাসশ্চতুষ্পথঃ ॥ 71.26 ॥
দুৰ্ৱাৰপ্ৰেতচাৰী চ ভূতচাৰী মহেশ্ৱৰঃ ।
বহুভূতো বহুধনঃ সৰ্ৱাৰ্থো ৰুচিৰা গতিঃ ॥ 71.27 ॥
নৃত্যপ্ৰিয়ো নৃত্যকৰ্তা নৰ্তকশ্চ বলাহকঃ ।
ঘোৰো মহাতপা ৱাসো নিত্যো গিৰিধৰো নভঃ ॥ 71.28 ॥
সহস্ৰভূতো ৱিজ্ঞেয়ো ৱ্যৱসায়শ্চ নিশ্চয়ঃ ।
অমৰ্ষো মৰ্ষণো দক্ষো দক্ষক্ৰতুৱিনাশনঃ ॥ 71.29 ॥
দক্ষয়জ্ঞাপহাৰী চ সুমহো মধ্যমস্তথা ।
তেজোঽপহাৰী বলিহা মুদিতশ্চাৰ্চিতো ভৱঃ ॥ 71.30 ॥
গম্ভীৰঘোষো গম্ভীৰো গভীৰো হৱ্যৱাহনঃ ।
ন্যগ্ৰোধৰূপো ন্যগ্ৰোধৃক্ষৱৰ্ণঃ প্ৰভুৰ্ৱিভুঃ ॥ 71.31 ॥
তীক্ষ্ণবাণশ্চ হৰ্যক্ষো মহেশঃ কৰ্মকালৱিত্ ।
দীক্ষঃ প্ৰসাদিতো য়জ্ঞঃ সমুদ্ৰো ৱডৱানলঃ ॥ 71.32 ॥
হুতাশশ্চ হুতাশাস্যঃ প্ৰসন্নাত্মা হুতাশনঃ ।
মহাতেজাঃ সুতেজাশ্চ ৱিজয়ো জয় এৱ চ ॥ 71.33 ॥
জ্যোতিষাময়নং সিদ্ধিঃ সন্ধিৰ্ৱিগ্ৰহ এৱ চ ।
শিখী দণ্ডী জটী জ্ৱালী মূৰ্তোদো দুৰ্বলো বহিঃ ॥ 71.34 ॥
ৱৈণৱী পাপৱেতালঃ কালাগ্নিঃ কালদণ্ডকঃ ।
নক্ষত্ৰৱিগ্ৰহো বৃদ্ধিৰজো গন্ধৱহোঽগ্ৰজঃ ॥ 71.35 ॥
প্ৰজাপতিৰ্হৰিৰ্বাহুৰ্ৱিভাগঃ সৰ্ৱতোমুখঃ ।
ৱিমোচনঃ সুৰগণো হিৰণ্যকৱচো ভৱঃ ॥ 71.36 ॥
অৰজো ধূলিধাৰী চ মহাচাৰী শ্ৰুতশ্ৰৱাঃ ।
অনাদিঃ সৰ্ৱভূতাদিঃ সৰ্ৱস্যাদ্যঃ পিতা গুৰুঃ ॥ 71.37 ॥
ৱ্যালৰূপো মহাৱাসী হীনমালী তৰঙ্গৱিত্ ।
ত্ৰিপদস্ত্ৰ্যম্বকোঽৱ্যক্তঃ সৰ্ৱবন্ধৱিমোচকঃ ॥ 71.38 ॥
সাঙ্খ্যপ্ৰসাদো দুৰ্ৱাসাঃ সৰ্ৱসাধুনিষেৱিতঃ ।
প্ৰস্কন্দনো ৱিভাগশ্চ তুল্যো য়জ্ঞৱিভাগৱিত্ ॥ 71.39 ॥

সর্ৱৱাসী সর্ৱচাৰী দুর্ৱাসা ভৈৰৱো য়মঃ ।
হিমো হিমকৰো য়জ্ঞঃ সর্ৱধাতা বুধোত্তমঃ ॥ 71.40 ॥
লোহিতাক্ষো মহাক্ষশ্চ ৱিজয়াখ্যো ৱিশাৰদঃ ।
সঙ্গ্রহো ৱিগ্রহঃ কর্ম সর্প ৰাজৱিভূষণঃ ॥ 71.41 ॥
মুখ্যো ৱিমুক্তদেহশ্চ দেহচাৰী চ কর্দমঃ ।
সর্ৱাচাৰঃ প্রসাদশ্চ খেচৰো বলৰূপধৃক্ ॥ 71.42 ॥
আকাশৱৃত্তিৰূপশ্চ নিপাত উৰগঃ খলঃ ।
ৰৌদ্রৰূপঃ সুৰাদিত্যো ৱসুৰশ্মিঃ সুৱর্চসঃ ॥ 71.43 ॥
ৱসুৱেগো মহাৱেগো মনোৱেগো নিশাচৰঃ ।
সর্ৱাৱাসঃ শ্রিয়াৱাস আপদীশকলো হৰঃ ॥ 71.44 ॥
মুনিৰাত্মগতির্লোকঃ সহস্রৱদনো ৱিভুঃ ।
য়ক্ষী চ য়ক্ষৰাজশ্চ শ্যেনো দীপ্তির্ৱিশাম্পতিঃ ॥ 71.45 ॥
উন্মদো মদনাকাৰোঽপ্যর্থানর্থকৰো মহান্ ।
সিদ্ধয়োগোঽপহাৰী চ সিদ্ধঃ সর্ৱার্থসাধকঃ ॥ 71.46 ॥
ভিক্ষুশ্চ ভিক্ষুৰূপশ্চ ৱিভুঃ ষণ্ণাং মৃদুত্ৱচঃ ।
মহাসেনো ৱিশাখশ্চ য়ষ্টিভাগো গৱাম্পতিঃ ॥ 71.47 ॥
ৱজ্রহস্তশ্চ ৱিষ্টম্ভির্ৱিষ্ঠিঃ স্তম্ভন এৱ চ ।
ঋক্ষো ৰিপুকৰঃ কালো মধুর্মধুকলোচনঃ ॥ 71.48 ॥
ৱাচস্পত্যো ৱাজসেনো নৈষ্ঠশ্চাশ্রমসূচকঃ ।
ব্রহ্মচাৰী লোকচাৰী সর্ৱচাৰী সুৰত্নৱিত্ ॥ 71.49 ॥
ঈশান ঈশ্ৱৰঃ কালো নিশাচাৰী ত্ৱমেকধৃক্ ।
অমিতশ্চাপ্রমেয়শ্চ নদীনদকৰোঽৱ্যয়ঃ ॥ 71.50 ॥
নন্দীশ্ৱৰঃ সুনন্দী চ নন্দনো নন্দৱর্ধনঃ ।
নাগহাৰো ৱিহাৰী চ কালো ব্রহ্মৱিদাং ৱৰঃ ॥ 71.51 ॥
চতুর্মুখো মহালিঙ্গশ্চতুর্লিঙ্গস্তথৈৱ চ ।
লিঙ্গাধ্যক্ষঃ সুৰধ্যক্ষো কালাধ্যক্ষো য়ুগাৱহঃ ॥ 71.52 ॥
উমাপতিৰুমাকান্তো জাহ্নৱী ধৃতিমান্ ৱৰঃ ।
সর্ৱার্থঃ সর্ৱভূতার্থো নিত্যঃ সর্ৱৱ্রতঃ শুচিঃ ॥ 71.53 ॥
য়ো ন ব্রহ্মাদিভির্দেৱো জায়তে ন মহর্ষিভিঃ ।
স্তোতৱ্যঃ স কথং নাথ পৰমাত্মা পৰাত্পৰঃ ॥ 71.54 ॥
জিহ্ৱাচাপল্যমস্মাকং ক্ষমস্ৱ পৰমেশ্ৱৰ ।
শিৱং কুৰুষ্ৱ দেৱানাং স্ৱর্গ্যাণাং পুষ্টিৱর্ধনম্ ॥ 71.55 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শ্রুত্ৱা স্তোত্রমিদং দেৱঃ শ্রীমান্ দ্ৱীপেশ্ৱৰঃ শিৱঃ ।
প্রসন্নব্রৱীদ্দেৱান্ প্রার্থয়ধ্ৱং ৱৰং সুৰাঃ ॥ 71.56 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
য়দি তুষ্টো মহেশানো দেৱানাং ৱৰদঃ প্রভুঃ ।
তদ্ৱিনাশায় দৈত্যানাং ত্রাতা ভৱ মহেশ্ৱৰ ॥ 71.57 ॥
পাপকর্মাধমশ্চৈৱ পঞ্চলিঙ্গানি য়োঽর্চয়েত্ ।
সোঽপি তাং গতিমাপ্নোতি দুর্লভা য়া মহামখৈঃ ॥ 71.58 ॥
শক্রেণাভিৱৃতস্তত্র দেৱদেৱ উমাপতিঃ ।
পুৰা নাম্নাং সহস্রেণ সুৰাসুৰনমস্কৃতঃ ॥ 71.59 ॥
শিৱপ্রসাদসম্পন্নো দেৱৰাজস্ততোঽভৱত্ ।
ধনদেন স্তুতস্তত্র দেৱো লক্ষেশ্ৱৰঃ প্রভুঃ ॥ 71.60 ॥
মোক্ষদা নাম গৌৰীং চ তাং দেৱীং ৱিদ্ধি ভাৰত ।
মোক্ষেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 71.61 ॥
সিদ্ধৈর্ৱিদ্যাধৰৈর্যক্ষৈর্গন্ধর্ৱৈঃ কিন্নৰৈর্নৰৈঃ ।
দেৱত্ৱং সমনুপ্রাপ্তং পঞ্চলিঙ্গসমর্চনাত্ ॥ 71.62 ॥
কুবেৰো মাৰুতশ্চৈৱ ৱৰুণো নিৰৃতিস্তথা ।
ৱৈৱস্ৱতো য়মশ্চৈৱ ততশ্চ নৰকেশ্ৱৰঃ ॥ 71.63 ॥
তস্য লিঙ্গস্য মাহাত্ম্যাত্ সূর্যপুত্রো মহায়শাঃ ।
অন্যৈৰভিষ্টুতস্তত্র পূর্ৱং দ্ৱীপেশ্ৱৰঃ প্রভুঃ ॥ 71.64 ॥
ভক্ত্যা নামসহস্রেণ স্তুতঃ পূজ্যতমঃ শিৱঃ ।
সোমেনাতোঽভৱত্তত্র শম্ভোঃ শিৰসি ভূষণম্ ॥ 71.65 ॥
ৰোহিণ্যাঽভ্যর্চিতা গৌৰী সুভগা তেন সাভৱত্ ।
ঋক্ষৈর্য়োগতৰৈস্তদ্ৱত্ স্তুতো দেৱঃ পিনাকধৃক্ ॥ 71.66 ॥
ততস্তৈর্ভাস্কৰেণৈৱ তভঃ স্থলমলং কৃতম্ ।
ৱ্যাধয়ঃ কালমৃত্যুশ্চ চিত্রগুপ্তশ্চ লেখকঃ ॥ 71.67 ॥
তথা শক্রঃ সুৰগণৈৰেতৈঃ পৰিৱৃতঃ প্রভুঃ ।
পাপিষ্ঠানাং মহাৰৌদ্রো ধর্মিষ্ঠানাং প্রসাদৱান্ ॥ 71.68 ॥
কোট্যোঽষ্টৌ চোর্ধ্ৱকেশা ৰৌদ্রাশ্চ ৱিকৃতাননাঃ ।
পতিব্রতাসহস্রৈশ্চ তথা মাসোপৱাসিভিঃ ॥ 71.69 ॥
কিঙ্কিলাৰৱশব্দৈশ্চ ধর্মৰাজপুৰোত্তমম্ ।
ৱ্যাপ্তং তু পৰিতঃ শ্রীমদসঙ্খ্যাতৈর্মনোৰমৈঃ ॥ 71.70 ॥

শ্রুত্ৱা তেষাং ৱৰং সার্ধং ধর্মৰাজঃ সভাসদৈঃ ।
শ্ৱেতৱস্ত্ৰপৰীধানঃ শ্ৱেতমাল্যানুলেপনঃ ॥ 71.71 ॥
পাদচাৰী গতঃ ক্ষিপ্ৰং য়ত্ৰ তে য়ানসংস্থিতাঃ ।
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা পপ্ৰচ্ছ শুভকৰ্মণঃ ॥ 71.72 ॥
য়থা শক্তেন য়োগেন ধৰ্মং ধৰ্মোত্তৰং মহত্ ।
কস্মাদ্দেশাত্ সমায়াতাঃ কথং পুণ্যমুপাৰ্জিতম্ ॥ 71.73 ॥

ৱিমানাৰূঢা ঊচুঃ ॥
কুৰুক্ষেত্ৰে তপস্তপ্তং গঙ্গায়াং চ ৱিশেষতঃ ।
সৰ্ৱেষামেৱ লোকানাং দ্ৱাৰং তদ্ধি প্ৰতিষ্ঠিতম্ ॥ 71.74 ॥
ধৰ্মাধৰ্মং তৱ বলং কাৰণং চেতি তত্ত্ৱতঃ ।
ৱাৰাণসী প্ৰয়াগশ্চ গঙ্গাসাগৰসঙ্গমঃ ॥ 71.75 ॥
পিতৃতীৰ্থং মহাপুণ্যং পুষ্কৰং নৈমিষং তথা ।
কেদাৰং ভৈৰৱং চৈৱ তথা ৰুদ্ৰমহালয়ম্ ॥ 71.76 ॥
সৰস্ৱতীৰুদ্ৰকোটিঃ প্ৰভাসং শশিভূষণম্ ।
নানাতীৰ্থসহস্ৰেষু দানয়জ্ঞতপঃ কৃতম্ ॥ 71.77 ॥
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং সূৰ্যপুত্ৰমহায়শঃ ।
অন্যে দৃষ্ট্ৱা য়থা ন্যায়ং ধৰ্মৰাজং ততস্তথা ॥ 71.78 ॥
ঊচুঃ সৰ্ৱে ৱচঃ শ্লক্ষ্ণং ধৰ্মৰাজং য়থোদিতম্ ।
ন ত্ৱং প্ৰভুঃ সুকৃতিনাং ব্ৰহ্মা ৱিষ্ণুঃ শিৱঃ প্ৰভুঃ ॥ 71.79 ॥
পাপকৰ্মৰতা য়ে তু তেষাং শাস্তা য়মঃ স্ৱয়ম্ ।

য়ম উৱাচ ॥
গত্ৱা কৈলাসমায়ামি য়াৱত্তাৱত্ প্ৰতীক্ষতাম্ ॥ 71.80 ॥
এৱমুক্ত্ৱা য়য়ৌ ৰাজন্ কৈলাসং স নগোত্তমম্ ।
য়স্মিন্ শিৱাদ্যাস্তে সৰ্ৱে পাৰ্ৱতী ষণ্মুখস্তথা ॥ 71.81 ॥
স্তুৱন্তি দেৱতাঃ সৰ্ৱাদেৱদেৱমুমাপতিম্ ।
নৃত্যন্তি চাগ্ৰতঃ কেচিদুত্পত্য নিপতন্তি চ ॥ 71.82 ॥
তং দৃষ্ট্ৱা তাদৃশং শম্ভুং স্তুৱন্তং দীপ্ততেজসম্ ।
স্তুৱন্নামসহস্ৰেণ দেৱদেৱং পিনাকিনম্ ॥ 71.83 ॥
সাষ্টাঙ্গং চ নমস্কৃত্য ধৰ্মৰাজোঽব্ৰৱীদিদম্ ।
য়েঽস্মত্পুৰীং সমায়াতাস্তেষাং কা গতিৰুচ্যতে ॥ 71.84 ॥
প্ৰহসন্নব্ৰৱীদ্দেৱো ধৰ্মৰাজং য়ুধিষ্ঠিৰ ।

অত্র প্রয়ান্তু তে সর্ব্বে য়ে ৰেৱাতীৰৱাসিনঃ ॥ 71.85 ॥
অন্যতীর্থনিৱাসা য়ে ভোগান্ ভুঞ্জন্তু তে দিৱি ।
শিৱৱাক্যং ততঃ শ্রুত্ৱা ব্রহ্মাৱিষ্ণুর্যথাতথম্ ॥ 71.86 ॥
তুষ্টা দেৱস্য ৱাক্যেন সর্ৱদেৱগণেশ্ৱৰঃ ।
আগতঃ ক্ষণমাত্রেণ ধর্মৰাজঃ পুৰোত্তমম্ ॥ 71.87 ॥
শিৱোক্তাঃ প্রেষিতাঃ সর্ব্বে শিৱলোকং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
য়থা য়থা সমাদিষ্টাস্ততোঽন্যেঽপি শূভান্ৱিতাঃ ॥ 71.88 ॥
পুৰাকল্পে ময়া দৃষ্টং কার্তিক্যাং দেৱতাগমে ।
ততো গচ্ছেন্ মহাৰাজ ৱৈষ্ণৱং তীর্থমুত্তমম্ ॥ 71.89 ॥
কোকিলা নাম ৱিখ্যাতং সর্ৱপাপৱিমোক্ষণম্ ।
ৱৈষ্ণৱং ক্ষেত্রমিত্যাহ দেৱদেৱো জনার্দনঃ ॥ 71.90 ॥
সপাদকোটিস্তীর্থানাং তত্রাস্তে চৈৱ ভাৰত ।
উপোষ্যৈকাদশীং পুণ্যাং দীপমালাং প্রবোধয়েত্ ॥ 71.91 ॥
ন তস্য পুনৰাবৃত্তির্মর্ত্যলোকে দুৰাসদে ।
সর্ৱকামসমৃদ্ধেন ৱিমানাগ্রেণ ভাৰত ॥ 71.92 ॥
অসঙ্খ্যকালিকা তৃপ্তিঃ পিতৃণাং নাত্র সংশয়ঃ ।
ৱিপ্রে চ তোষিতে তত্র দানসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ॥ 71.93 ॥
অত্রান্তৰে ত্যজেত্ প্রাণানৱশঃ স্ৱৱশোঽপি ৱা ।
দশৱর্ষসহস্রাণি ৰাজা ৱৈদ্যাধৰে পুৰে ॥ 71.94 ॥
ধ্রুৱো ধ্রুৱত্ৱং স্ৱর্গে তু তাৰাতেজঃ সমুজ্জ্ৱলন্ ।
মর্ত্যয়োনিষু সম্ভূতা ভূতগ্রামা তথাপৰে ॥ 71.95 ॥
অর্চন্রাড্দেৱদেৱস্য দিৱি দেৱত্ৱমাপ্নুৱন্ ।
দেৱপুণ্যক্ষয়ে মর্ত্যা ভক্ত্যা পুণ্যৈশ্চ দেৱতাঃ ॥ 71.96 ॥
স্ৱর্গমর্ত্যপ্রভেদোঽয়ং ধর্মাধর্মপ্রভেদতঃ ।
কেনাপি তত্প্রকাৰেণ পূজনীয়ো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 71.97 ॥
য়দ্ৱা তদ্ৱা শিৱে দেয়ং ভক্তিয়ুক্তেন চেতসা ।
অৰুন্ধত্যা সা ভৰণ্যা সাৱিত্র্যা চ তথা তথা ॥ 71.98 ॥
অহল্যয়া মেনকয়া মৰুত্ৱত্যা চ ৰম্ভয়া ।
অপ্সৰোগণসঙ্ঘৈশ্চ সুৰসিদ্ধগণৈস্তথা ॥ 71.99 ॥
নর্মদাতটমাশ্রিত্য পূজিতো য়েন শঙ্কৰঃ ।
তেন ৱৈ ৱিপুলা ভোগাঃ প্রাপ্তা মোক্ষশ্চ ভাৰত ॥ 71.100 ॥
ন পূজয়েদ্ভৱং য়স্তু শিৱমায়াৱিমোহিতঃ ।
ন তস্য স্ৱর্গমোক্ষৌ চ কৈলাসং প্রতি কা কথা ॥ 71.101 ॥

ন চ স্ৱৰ্গস্য ৰাজ্যস্য ভাজনং চ নৰাধিপ ।
সৰ্ৱতীৰ্থময়ী ৰেৱা সৰ্ৱদেৱময়ো হৰঃ ॥ 71.102 ॥
সৰ্ৱধৰ্মময়ী বুদ্ধিঃ ক্ষমাসত্যময়ং তপঃ ।
ব্ৰহ্মচৰ্যং তপোমূলং পঞ্চেন্দ্ৰিয়ৱিনিগ্ৰহঃ ॥ 71.103 ॥
ক্ষমা সত্যং জপোঽধীতং তপঃ সংয়মলক্ষণম্ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজং শিৱেন কথিতং পুৰা ॥ 71.104 ॥
ময়া চ তৱ ৰাজেন্দ্ৰ ভ্ৰাতৃণাং চ ৱিশেষতঃ ।
ন সামান্যতৰা দেৱী কথিতা য়া ময়া তৱ ॥ 71.105 ॥
দ্ৱীপেশ্ৱৰঃ কপিলেশ্ৱৰস্তথা ৱৈ নৰকেশ্ৱৰঃ ।
এতান্ দেৱান্ সমুত্থায় য়থাৱত্ পৰিকীৰ্তয়েত্ ॥ 71.106 ॥
সৰ্ৱতীৰ্থফলং প্ৰাপ্য শিৱলোকে মহীয়তে ।
অঘৌঘে চ পৰিক্ষীণে প্ৰাপ্যতে সপ্তকল্পগা ॥ 71.107 ॥
শিৱঃ সংনিহিতো য়স্যাং শিৱক্ষেত্ৰং ততঃ পৰম্ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য শিৱলোকে মহীয়তে ॥ 71.108 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দ্ৱীপেশ্ৱৰৱৰ্ণনো নামৈকসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 72

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
নৰ্মদাসঙ্গমং পুণ্যং সুৰসিদ্ধনিষেৱিতম্ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা দিৱং য়ান্তি পূজয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ॥ 72.1 ॥
আগচ্ছন্তী পুৰা লোকে নৰ্মদা ভৰতৰ্ষভ ।
স্তুতা পূৰ্ৱং নমস্কৃত্য দেৱৈৰ্ব্ৰহ্মৰ্ষিভিস্তথা ॥ 72.2 ॥
ত্ৱয়া পৱিত্ৰিতং পুণ্যং মৰ্ত্যলোকং চৰাচৰম্ ।
অপাং ৰূপগতা ৰেৱা হৰস্য পৰমা কলা ॥ 72.3 ॥
উমা কাত্যায়নী গঙ্গা য়মুনা চ সৰস্ৱতী ।
চামুণ্ডা চৰ্চিকা দেৱী ৰেৱা ত্ৱং সপ্তকল্পগা ॥ 72.4 ॥
শিৱজা প্ৰৱহা পুণ্যা মেকলাদ্ৰিসুতা স্তুতা ।
য়জ্ঞয়ূপা চ মূৰ্ধা চ স্ৱৰ্গমোক্ষপ্ৰদা তথা ॥ 72.5 ॥
তাৰিণী সৰ্ৱভূতানাং পাপঘ্নী চ তৰঙ্গিণী ।
লক্ষ্মীঃ স্ৱাহা স্ৱধা চৈৱ পুৰুহূতা য়শস্ৱিনী ॥ 72.6 ॥

ত্ৱয়া ৱ্যাপ্তং জগত্কৃত্স্নমপাং ৰূপেণ সুৱ্রতে ।
সঙ্গমং সিদ্ধলিঙ্গং চ সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 72.7 ॥
অত্র দত্তং হুতং সৰ্ৱমেতদ্ভৱতি চাক্ষয়ম্ ।
অত্যদ্ভুতং মহাৰাজ নৰ্মদাস্নানমৰ্চনম্ ॥ 72.8 ॥
অনেকানি সহস্রাণি ৱিমানানি য়ুধিষ্ঠিৰ ।
নানাৰত্নপ্রভাজালৈঃ সূৰ্যকোটিসমানি চ ॥ 72.9 ॥
গতানি ধৰ্মৰাজস্য পুৰীং ৱীণাদিনিঃ স্ৱনৈঃ ।
নাদয়ন্তি দিৱং ভূমিং ৱেদনিৰ্ঘোষণাদিভিঃ ॥ 72.10 ॥
একস্মিন্ সময়ে দৃষ্টৱাশ্চৰ্যং ৱৈৱস্ৱতো নৃপঃ ।
অত্রিশ্চৈৱ ৱশিষ্ঠশ্চ পুলস্ত্যঃ পুলহঃ ক্রতুঃ ॥ 72.11 ॥
ইত্যাদ্যাঃ সপ্ত মুনয়ো ধৰ্মাধৰ্মৱিচাৰকাঃ ।
শিৱেন স্থাপিতাঃ পূৰ্ৱং হৰিণা ব্রহ্মণা তথা ॥ 72.12 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
অক্ষীণকৰ্মবন্ধুস্তু পুৰুষো মুনিসত্তম ।
পৰং পদমৱাপ্নোতি তন্ মে কথয় কল্পগ ॥ 72.13 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৱিষ্ণুনা কথিতং পূৰ্ৱং ব্রহ্মণে চ মহাত্মনে ।
প্রপদ্যে পুণ্ডৰীকাক্ষং দেৱং নাৰায়ণং হৰিম্ ॥ 72.14 ॥
লোকনাথং সহস্রাক্ষমক্ষৰং পৰমং পদম্ ।
ভগৱন্তং প্রপদ্যেঽহং ভূতভৱ্যভৱত্প্রভুম্ ॥ 72.15 ॥
স্রষ্টাৰং সৰ্ৱভূতানামনন্তবলপৌৰুষম্ ।
পদ্মনাভং হৃষীকেশং প্রপদ্যে সত্যমৱ্যয়ম্ ॥ 72.16 ॥
হিৰণ্যগৰ্ভং ভূগৰ্ভমমৃতং ৱিশ্ৱতোমুখম্ ।
অনশ্ৱৰমনাথং চ প্রপদ্যে ভাস্কৰদ্যুতিম্ ॥ 72.17 ॥
সহস্রশিৰসং দেৱং ৱৈকুণ্ঠং তাৰ্ক্ষ্যৱাহনম্ ।
প্রপদ্যে সূক্ষ্মমচলং ৱৰেণ্যমভয়প্রদম্ ॥ 72.18 ॥
নাৰায়ণং হৰিং চৈৱ য়োগাত্মানং সনাতনম্ ।
শৰণ্যং সৰ্ৱলোকানাং প্রপদ্যে ধ্রুৱমীশ্ৱৰম্ ॥ 72.19 ॥
য়ঃ প্রভুঃ সৰ্ৱভূতানাং য়েন সৰ্ৱমিদং ততম্ ।
য়ঃ সংহাৰকৰো দেৱঃ স মে ৱিষ্ণুঃ প্রসীদতু ॥ 72.20 ॥
য়স্মাজ্জাতঃ পুৰা ব্রহ্মা পদ্ময়োনিঃ প্রজাপতিঃ ।

প্ৰসীদতু স মে ৱিষ্ণুঃ পিতামহপৰঃ প্ৰভুঃ ॥ 72.21 ॥
পুৰা লয়ে তু সম্প্ৰাপ্তে নষ্টে লোকে চৰাচৰে ।
একস্তিষ্ঠতি য়োগাত্মা স মে ৱিষ্ণুঃ প্ৰসীদতু ॥ 72.22 ॥
জয়েদ্যঃ পৃথিৱীং সত্যং কালো ধৰ্মঃ ক্ৰিয়াফলম্ ।
গণাকাৰঃ স তাং ৱাচো ৱাসুদেৱঃ প্ৰসীদতু ॥ 72.23 ॥
য়োগাৱাস নমস্তুভ্যং সৰ্ৱাৱাস ৱৰপ্ৰদ ।
য়জ্ঞভোগিন্ পঞ্চভোগিন্নাৰায়ণ নমোঽস্তু তে ॥ 72.24 ॥
চতুৰ্মূৰ্তে জগদ্ধাম লক্ষ্মীৱাস ৱৰপ্ৰদ ।
ৱিশ্ৱাৱাস নমস্তেঽস্তু সাক্ষীভূত জগত্পতে ॥ 72.25 ॥
অজেয়ঃ ষড্ৱিভাগৈকৱিশ্ৱমূৰ্তিৰ্ৱৃষাকপিঃ ।
মৃগাধিপশ্চ কালশ্চ নমস্তে জ্ঞানসাগৰ ॥ 72.26 ॥
অৱ্যক্তাদণ্ডমুত্পন্নমৱ্যক্তাদপৰঃ প্ৰভুঃ ।
য়স্মাত্ পৰতৰং নাস্তি তমস্মি শৰণং গতঃ ॥ 72.27 ॥
চিন্তয়ন্তো হি য়ং নিত্যং ব্ৰহ্মেশানাদয়ঃ প্ৰভুম্ ।
একাংশেন জগত্সৰ্ৱং য়ো ৱিষ্টভ্য ৱিভুঃ স্থিতঃ ॥ 72.28 ॥
অগ্ৰাহ্যো নিৰ্গুণঃ শাস্তা তমস্মি শৰণং গতঃ ।
দিৱাকৰস্য সোমস্য মধ্যে জ্যোতিৰিৱ স্থিতম্ ॥ 72.29 ॥
ক্ষেত্ৰজ্ঞ ইতি য়ং প্ৰাহুঃ স মহাত্মা প্ৰসীদতু ।
সাঙ্খ্যয়োগেন য়ে চান্যে সিদ্ধাশ্চৈৱ মহৰ্ষয়ঃ ॥ 72.30 ॥
য়ং ৱিদিত্ৱা ৱিমুচ্যন্তে স মহাত্মা প্ৰসীদতু ।
নমস্তে সৰ্ৱতোভদ্ৰ সৰ্ৱতোঽক্ষিশিৰোমুখ ॥ 72.31 ॥
নিৰ্ৱিকাৰ নমস্তেঽস্তু আদিকল্প হৃদি স্থিত ।
অতীন্দ্ৰিয় নমস্তুভ্যং পৰমাত্মন্নমোঽস্তু তে ॥ 72.32 ॥
য়ে চ ত্ৱামভিজানন্তি সংসাৰে ন ৱসন্তি তে ।
ৰাগদ্ৱেষৱিনিৰ্মুক্তা লোভমোহৱিৱাৰ্জিতাঃ ॥ 72.33 ॥
অশৰীৰঃ সুগুপ্তঃ সন্ সৰ্ৱদেহেষু তন্ ময়ঃ ।
অৱ্যক্তবুদ্ধ্যহঙ্কাৰমহাভূতেন্দ্ৰিয়াণি চ ॥ 72.34 ॥
ত্ৱয়ি তানি ন তেষু ত্ৱং তে চ তানি ন তু স্ৱয়ম্ ।
অৱ্যক্তো নাতিকূটস্থো গুণানাং প্ৰভুৰীশ্ৱৰঃ ॥ 72.35 ॥
আৱৰ্তো হেতুৰহিতঃ প্ৰভুঃ স্ৱাত্মৱ্যৱস্থিতঃ ।
নমস্তে পুণ্ডৰীকাক্ষ ৱাসুদেৱ নমোঽস্তু তে ॥ 72.36 ॥
ঈশ্ৱৰোঽসি জগন্নাথ কিমতঃ পৰমুচ্যতে ।
ভক্তানাং মুক্তিদস্ত্ৱং চ গুৰুশ্চ ত্ৰিদশেশ্ৱৰঃ ॥ 72.37 ॥

সমে ভূতপতিস্ত্ৱং হি প্ৰভুৰ্জন্মনি জন্মনি ।
অহঙ্কাৰেণ বদ্ধো ৱা তথা সত্ত্ৱাদিভিৰ্গণৈঃ ॥ 72.38 ॥
পৃথিৱীং য়াতু মে ঘ্ৰাণং য়াতু মে ৰসনাজলম্ ।
চক্ষুৰ্হুতাশনং য়াতু স্পৰ্শো মে য়াতু মাৰুতম্ ॥ 72.39 ॥
শব্দশ্চাকাশমায়াতু মনো ৱৈ কাৰণং তথা ।
অহঙ্কাৰশ্চ মে বুদ্ধিং ত্ৱয়ি বুদ্ধিৰ্মমাস্ত্ৱিতি ॥ 72.40 ॥
ৱিয়োগঃ সৰ্ৱকৰণৈৰ্গুণৈৰ্ভূতৈস্তথাঽস্তু মে ।
সত্ত্ৱং ৰজস্তমশ্চৈৱ প্ৰকৃতিং স্ৱাং ৱিশন্তু মে ॥ 72.41 ॥
প্ৰভোঃ প্ৰভুমনৱদ্যং প্ৰপদ্যেঽহং নৰঃ প্ৰভুম্ ।
সহস্ৰশিৰসং দেৱং মহৰ্ষিং ভূতভাৱনম্ ॥ 72.42 ॥
ব্ৰহ্ময়োনিশ্চ ৱিশ্ৱস্য স মে ৱিষ্ণুঃ প্ৰসীদতু ।
ব্ৰহ্মপত্ন্যাং প্ৰলীয়ন্তে নষ্টে স্থাৱৰজঙ্গমে ॥ 72.43 ॥
আহূতসম্প্লৱে চৈৱ লীয়তে প্ৰকৃতৌ মহত্ ।
হূয়তে চ পুনস্তাভ্যাং স মে ৱিষ্ণুঃ প্ৰসীদতু ॥ 72.44 ॥
অগ্নিসোমাৰ্কদেৱানাং ব্ৰহ্মৰুদ্ৰেন্দ্ৰয়োগিনাম্ ।
য়স্তে জয়তি তেজাংসি স মে ৱিষ্ণুঃ প্ৰসীদতু ॥ 72.45 ॥
অজস্ত্ৱং জগতঃ পন্থা অমূৰ্তিৰ্ৱীশ্ৱমূৰ্তিজিত্ ।
নৱং প্ৰধানং চ মহান্ পুৰুষশ্চেতনোঽলসঃ ॥ 72.46 ॥
অগোপ্যো য়ঃ পৰতৰস্তমেৱ শৰণং গতঃ ।
সোমসূৰ্যোপমস্তেজো য়োঽৱতাৰয়তি স্ৱয়ম্ ॥ 72.47 ॥
ৱিজায়ন্তে দিশো য়স্মাত্ স মহাত্মা প্ৰসীদতু ।
গুণৱান্নিৰ্গুণশ্চৈৱ চেতনোঽচেতনো স্ৱগঃ ॥ 72.48 ॥
সূক্ষ্মঃ সৰ্ৱগতো দেহঃ স মহাত্মা প্ৰসীদতু ।
সূৰ্যমধ্যে স্থিতঃ সোমস্তস্য মধ্যে তু সংস্মৃতঃ ॥ 72.49 ॥
ভূতত্ৱাদ্যোঽচলো দীপ্তঃ স মহাত্মা প্ৰসীদতু ।
একত্ৱাত্তৱ নানাত্ৱং য়ে ৱিদুৰ্যান্তি তে পৰম্ ॥ 72.50 ॥
সমঃ সৰ্ৱেষু ভূতেষু প্ৰদ্ৱেষ্যাত্মজনপ্ৰিয়ঃ ।
সমং ভজত্যনাকাঙ্ক্ষী ভজতে নান্যচেতসঃ ॥ 72.51 ॥
য়োঽয়ং সৰ্ৱাত্মনা জ্ঞেয়ঃ স মে ৱিষ্ণুঃ প্ৰসীদতু ।
চৰাচৰমিদং সৰ্ৱং ভূতগ্ৰামং চতুৰ্ৱিধম্ ॥ 72.52 ॥
ত্ৱয়ি তং তন্তুৱত্ প্ৰোতং সূত্ৰে মণিগণা ইৱ ।
ন তে ধৰ্মো হ্যধৰ্মোঽস্তি ন গৰ্ভো জন্ম ৱা পুনঃ ॥ 72.53 ॥
জৰাজন্মৱিমোক্ষাৰ্থং তমেৱ শৰণং গতঃ ।

ইন্দ্ৰিয়াণি গুণশ্চৈৱ শ্ৱাসোচ্ছ্ৱাসশ্চ য়োনিষু ॥ 72.54 ॥
কেৱলং দাৰুৱদ্দেহং নশ্যং য়ত্ পৰমাপদম্ ।
স্ৱয়মেকাকিভাৱো মে জন্মতোঽত্ৰ পুনৰ্ভৱঃ ॥ 72.55 ॥
ত্ৱদ্বুদ্ধিস্ত্ৱদ্গতপ্ৰাণা ত্ৱদ্ভক্তস্ত্ৱত্ পৰায়ণঃ ।
ত্ৱামেৱাহং স্মৰিষ্যামি মৰণে পৰ্যুপস্থিতে ॥ 72.56 ॥
পূৰ্ৱদেহে কৃতা য়ে তু ৱ্যাধয়ঃ প্ৰৱিশন্তু মাম্ ।
ৱাতাদয়শ্চ দুঃখানি ঋণং তন্ মুঞ্চতাত্ প্ৰভো ॥ 72.57 ॥
শ্ৰেয়সাং চ পৰং শ্ৰেয়স্ত্ৱন্যেষাং চ য়শস্ৱিনাম্ ।
সৰ্ৱপাপৱিশুদ্ধ্যৰ্থং পুণ্যং য়ত্পৰমং পদম্ ॥ 72.58 ॥
প্ৰাতৰুত্থায় সততং মধ্যাহ্নে চ দিনক্ষয়ে ।
অজস্ৰং চ তথা জপ্যং সৰ্ৱপাপোপশান্তিদম্ ॥ 72.59 ॥
হৰিং কৃষ্ণং হৃষীকেশং ৱাসুদেৱং জনাৰ্দনম্ ।
প্ৰণতোঽস্মি জগন্নাথং স মে পাপং ৱ্যপোহতু ॥ 72.60 ॥
গোৱৰ্ধনধৰং দেৱং গোব্ৰাহ্মণহিতে ৰতম্ ।
প্ৰণতোঽস্মি গদাপাণিং স মে পাপং ৱ্যপোহতু ॥ 72.61 ॥
শঙ্খিনং চক্ৰিণং ৱিষ্ণুং শাৰ্ঙ্গিণং মধুসূদনম্ ।
প্ৰণতোঽস্মি পতিং লক্ষ্ম্যাঃ স মে পাপং ৱ্যপোহতু ॥ 72.62 ॥
দামোদৰং মুদা য়ুক্তং পুণ্ডৰীকাক্ষমৱ্যয়ম্ ।
প্ৰণতোঽস্মি স্থিতং স্থিত্যৈ স মে পাপং ৱ্যপোহতু ॥ 72.63 ॥
নাৰায়ণং নৰং সৌম্যং মাধৱং চ জনাৰ্দনম্ ।
শ্ৰীৱত্সং শ্ৰীৱপুঃ শ্ৰীমচ্ছ্ৰীধৰং শ্ৰীনিকেতনম্ ॥ 72.64 ॥
প্ৰণতোঽস্মি শ্ৰিয়ঃ কান্তং স মে পাপং ৱ্যপোহতু ।
য়মীশং সৰ্ৱভূতানাং ধ্যায়ন্তি চ তমক্ষৰম্ ॥ 72.65 ॥
ৱাসুদেৱমনিৰ্দেশ্যং তমস্মি শৰণং গতঃ ।
সৰ্ৱবন্ধৱিনিৰ্মুক্তো য়ং প্ৰৱিশ্য পুনৰ্ভৱম্ ॥ 72.66 ॥
পুৰুষো নৈৱ প্ৰাপ্নোতি তমস্মি শৰণং গতঃ ।
কৃত্ৱা ব্ৰহ্মৱপুঃ সৰ্ৱং সদেৱাসুৰমানুষম্ ॥ 72.67 ॥
য়ঃ কৰোতি পুনঃ সৃষ্টিং তমস্মি শৰণং গতঃ ।
ব্ৰহ্মৰূপধৰং দেৱং য়োনিৰূপং জনাৰ্দনম্ ॥ 72.68 ॥
সৃষ্টিত্ৱে সংস্থিতং নিত্যং প্ৰণতোঽস্মি জনাৰ্দনম্ ।
য়স্মান্নান্যত্ পৰং কিঞ্চিদ্যস্মিন্ সৰ্ৱমিদং জগত্ ॥ 72.69 ॥
য়ঃ সৰ্ৱমধ্যগোঽনন্তঃ সৰ্ৱগং তং নমাম্যহম্ ।
য়োঽস্তি ভূতেষু সৰ্ৱেষু স্থাৱৰে জঙ্গমেষু চ ॥ 72.70 ॥

ৱিষ্ণুৰেৱ স ৱৈ পাপং মমাশেষং প্ৰণশ্যতু ।
ন ৱৃত্তং নিৰ্ৱৃতং কৰ্ম ৱিষ্ণোৰ্যৎকৰ্ম ৱা কৃতম্ ॥ 72.71 ॥
অনেকজন্মকৰ্মোত্থং পাপং নশ্যতি মে তথা ।
নিশায়াং চ তথা প্ৰাতৰ্মধ্যাহ্নে চাপৰাহ্নয়োঃ ॥ 72.72 ॥
অজ্ঞানাচ্চ কৃতং পাপং কৰ্মণা মনসা গিৰা ।
য়ৎকৃতং চাশুভং কিঞ্চিত্তৎসৰ্ৱং নশ্যতু ক্ষণাৎ ॥ 72.73 ॥
তৎসৰ্ৱং ৱিলয়ং য়াতু তোয়েষু লৱণং য়থা ।
পৰপীডাং চ নিন্দাং চ কুৰ্ৱতো জন্ম নাৰ্জিতম্ ॥ 72.74 ॥
পৰদ্ৰৱ্যপৰক্ষেত্ৰৱাঞ্ছা ক্ৰোধোদ্ভৱং চ য়ৎ ।
তৎসৰ্ৱং ৱিলয়ং য়াতু তোয়েষু লৱণং য়থা ॥ 72.75 ॥
ৱিষ্ণৱে ৱাসুদেৱায় হৰয়ে কেশৱায় চ ।
জনাৰ্দনায় কৃষ্ণায় নমো ভূয়ো নমো নমঃ ॥ 72.76 ॥
নাভাগো নাম ৰাজৰ্ষিৰ্নৰ্মদাতীৰসঙ্গমে ।
চকাৰ স্তোত্ৰমতুলং ৱৈষ্ণৱং তু প্ৰজাপতিঃ ॥ 72.77 ॥
ব্ৰহ্মণোঽঙ্গিৰসা প্ৰাপ্তং তস্মাদিন্দ্ৰেণ ভাৰত ।
ৱশিষ্ঠঃ শ্ৰাৱয়ামাস নাভাগং ৰাজসত্তমম্ ॥ 72.78 ॥
স্নাত্ৱা চ নৰ্মদাতোয়ে দত্ত্ৱা দানান্যনেকশঃ ।
কামিকং য়ানমাৰুহ্য নাভাগঃ স্ৱপুৰীং য়য়ৌ ॥ 72.79 ॥
স্তৌতি নামসহস্ৰেণ য়ঃ স্তৱেন জনাৰ্দনম্ ।
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ॥ 72.80 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৱিষ্ণুস্তুতিৰ্নাম দ্ৱিসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 73

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ মেঘনাদমিতি স্মৃতম্ ।
জলমধ্যে মহাদেৱো য়ত্ৰ তিষ্ঠত্যদৰ্শিতঃ ॥ 73.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
জলমধ্যে মহাদেৱস্তিষ্ঠতে কেন হেতুনা ।
উত্তৰং দক্ষিণং কূলং ৱৰ্জয়িত্ৱা দ্ৱিজোত্তম ॥ 73.2 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এতদাখ্যানমতুলং পুণ্যং শ্রুতিসুখাৱহম্ ।
পুৰাণে য়চ্ছ্রুতং তাত তত্তে ৱক্ষ্যাম্যশেষতঃ ॥ 73.3 ॥
পুৰা ত্রেতাযুগে তাত পৌলস্ত্যো দেৱকণ্টকঃ ।
ত্রিলোকৱিজয়ী ৰৌদ্রঃ সুৰাসুৰভয়ঙ্কৰঃ ॥ 73.4 ॥
দেৱদানৱয়ক্ষাণাং গন্ধর্ৱোৰগৰক্ষসাম্ ।
অৱধ্যো ৱৰদানেন য়ত্র পর্যটতে মহীম্ ॥ 73.5 ॥
তত্র দেৱগিৰৌ ৰম্যে দানৱো বলদর্পিতঃ ।
ময়ো নামেতি ৱিখ্যাতো মহানাসীন্নৃপেশ্ৱৰ ॥ 73.6 ॥
ৰাৱণস্তং ততো গত্ৱা ৱিনয়াৱনতঃ স্থিতঃ ।
পূজিতো দানসংমানৈর্ময়ং ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 73.7 ॥
কস্যেয়ং পদ্মপত্রাক্ষী পূর্ণচন্দ্রনিভাননা ।
কিং নামধেয়া তপতে তপ উগ্রং কথং ৱিভো ॥ 73.8 ॥

ময় উৱাচ ॥
দানৱানাং পতিঃ শ্রেষ্ঠো ময়োঽহং নামনামতঃ ।
ভার্যা তেজৱতী নাম মমেয়ং তনয়া শুভা ॥ 73.9 ॥
মন্দোদৰীতি ৱিখ্যাতা তপতে পতিকাৰণাত্ ।
শ্রুত্ৱা তু ৱচনং তস্য ৰাৱণো মদদর্পিতঃ ॥ 73.10 ॥
প্রশ্রিতঃ প্রণতো ভূত্ৱা ময়ং ৱচনমব্রৱীত্ ।
পৌলস্ত্যো নাম ৰাজাহং দেৱদানৱদর্পহা ॥ 73.11 ॥
প্রার্থয়ামি মহাভাগ সুতাং ত্ৱং দাতুমর্হসি ।
জ্ঞাত্ৱা পৈতামহং ৱংশং ময়েনাপি মহাত্মনা ॥ 73.12 ॥
সুতা দত্তা ৰাৱণায় কৃত্ৱা ৱিধিৱিধানতঃ ।
গৃহীত্ৱা তাং তদা ৰক্ষঃ পূজ্যমানো নিশাচৰৈঃ ॥ 73.13 ॥
দিৱ্যৈর্যানৈর্ৱিমানৈশ্চ ক্রীডতে তু তয়া সহ ।
পুত্রং পুত্রৱতাং শ্রেষ্ঠো জনয়ামাস ভাৰত ॥ 73.14 ॥
তেনৈৱ জাতমাত্রেণ ৰৱো মুক্তো মহাত্মনা ।
সংৱর্তকস্য মেঘস্য য়েন লোকো জডীকৃতঃ ॥ 73.15 ॥
শ্রুত্ৱা তন্নিনদং ঘোৰং ত্রস্তো লোকপিতামহঃ ।
নাম চক্রে তদা তস্য মেঘনাদো ভৱিষ্যতি ॥ 73.16 ॥
এতন্নামকৃতং সোঽপি পৰমং ব্রতমাস্থিতঃ ।

ভাৰয়ামাস দেৱেশমুময়া সহ শঙ্কৰম্ ॥ 73.17 ॥
ব্ৰতৈৰ্নিয়মদানৈশ্চ হোমৈৰ্জাপ্যৈৰ্ৱিধানতঃ ।
কৃচ্ছ্ৰচান্দ্ৰায়ণৈৰ্দিৱ্যৈঃ ক্লিশ্যতে চ কলেৱৰম্ ॥ 73.18 ॥
এৱমন্যদ্দিনে তাত কৈলাসং ধৰণীধৰম্ ।
গত্ৱা লিঙ্গময়ং প্ৰাপ্য প্ৰস্থিতো দক্ষিণামুখঃ ॥ 73.19 ॥
নৰ্মদাতটমাশ্ৰিত্য স্নাতুকামো মহাবলঃ ।
নিক্ষিপ্যাপূজয়দ্দেৱং কৃত্ৱা জাপ্যং জনেশ্ৱৰঃ ॥ 73.20 ॥
গন্তুকামঃ পৰং মাৰ্গং লঙ্কায়াং নৃপসত্তম ।
একং সমুদ্ধৃতং লিঙ্গং গৃহিতং সৱ্যপাণিনা ॥ 73.21 ॥
প্ৰথমং চ দ্ৱিতীয়ং চ ভক্ত্যা পৌলস্ত্যনন্দনঃ ।
তদা দেৱমহালিঙ্গং পতিতং নৰ্মদাম্ভসি ॥ 73.22 ॥
পাহি পাহীতি তেনোক্তো লিঙ্গেন পৰমেষ্ঠিনা ।
দ্ৱিতীয়ং পতিতং তাৱদুত্তৰে নৰ্মদাতটে ॥ 73.23 ॥
মেঘনাদেতি ৱিখ্যাতং লিঙ্গং তত্ৰ সুশোভনম্ ।
মধ্যমেশ্ৱৰনামেতি জলমধ্যে ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 73.24 ॥
য়াৱদুদ্ধৰ্তুকামোঽসৌ সপ্তপাতালমাগমত্ ।
দেৱয়োৰ্নিশ্চয়ং জ্ঞাত্ৱা নিৱৃত্তোঽসৌ নিশাচৰঃ ॥ 73.25 ॥
জগামাকাশমাৱিশ্য পূজ্যমানো নিশাচৰৈঃ ।
তদা প্ৰভৃতি তত্তীৰ্থং মেঘনাদেতি ৱিশ্ৰুতম্ ॥ 73.26 ॥
মেঘাৰৱেতি ৱিখ্যাতমুত্তৰে খেটকঃ শুভঃ ।
পূৰ্ৱে তু গৰ্জনং নাম সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 73.27 ॥
তস্মিংস্তীৰ্থে তু ৰাজেন্দ্ৰ য়স্তু স্নানং সমাচৰেত্ ।
অহোৰাত্ৰোষিতো ভূত্ৱা স লভেচ্ছাশ্ৱতং শুভম্ ॥ 73.28 ॥
পিণ্ডদানং তু য়ঃ কুৰ্যাত্তস্মিংস্তীৰ্থে নৰাধিপ ।
তেন দ্ৱাদশ ৱৰ্ষাণি পিতৰস্তৰ্পিতা দিৱি ॥ 73.29 ॥
য়স্তু ভোজয়তে ৱিপ্ৰাংস্তস্মিংস্তীৰ্থে নৰাধিপ ।
য়ত্ফলং য়োগিনাং তত্ৰ লভতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 73.30 ॥
অগ্নিৱেশং জলে ৱাপি অথৱাপি হ্যনাশকম্ ।
অনিৱৰ্তিকা গতিস্তস্য স্যাদিদং শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ॥ 73.31 ॥
এৱং তে নৰশাৰ্দূল গৰ্জিতেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
কথিতং স্মৰণাদেৱ সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 73.32 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মেঘনাদেশ্ৱৰমহিমানুৱৰ্ণনো নাম

ত্রিসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 74

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্র দাৰুতীৰ্থমনুত্তমম্ ।
দাৰুকো য়ত্র সংসিদ্ধিমিন্দ্রস্য দয়িতঃ সখা ॥ 74.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
দাৰুকেণ কথং তাত তপশ্চীর্ণং পুৰাঽনঘ ।
ৱিধানং শ্রোতুমিচ্ছামি সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 74.2 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অহং তে কথয়িষ্যামি ৱিচিত্রং য়ত্ পুৰাতনম্ ।
ৱৃত্তং সমভৱত্তত্র ঋষীণাং ভাৱিতাত্মনাম্ ॥ 74.3 ॥
সূতো ৱজ্রধৰস্যাসীত্ মাতলির্নামনামতঃ ।
স পুত্রং শপ্তৱান্ পূৰ্ৱং কথঞ্চিত্ কাৰণান্তৰে ॥ 74.4 ॥
শাপহেতোৰ্ৱেপমান ইন্দ্রস্য চৰণৌ শুভৌ ।
প্রপীড্য তত্র দেৱেন্দ্রং ৱিজ্ঞাপয়তি ভাৰত ॥ 74.5 ॥
মম তাতাভিশপ্তস্য অনাথস্য সুৰেশ্ৱৰ ।
কৰ্মণা কেন শাপস্য ঘোৰস্যান্তো ভৱিষ্যতি ॥ 74.6 ॥

শক্র উৱাচ ॥
নৰ্মদাতটমাশ্রিত্য তোষয় ত্ৱং মহেশ্ৱৰম্ ।
তিষ্ঠ য়াৱদ্যুগস্যান্তং পুনৰ্জননমাপ্স্যসি ॥ 74.7 ॥
পুনৰ্ভূত্ৱা য়দুকুলে দাৰুকো নাম নামতঃ ।
আৰোহয়িত্ৱা দেৱেশং শঙ্খচক্রগদাধৰম্ ॥ 74.8 ॥
মানুষং তত্র সম্পন্নং ততঃ সিদ্ধিমৱাপ্স্যসি ।
এৱমুক্তস্তু দেৱেন সহস্রাক্ষেণ ভাৰত ॥ 74.9 ॥
প্রণম্য শিৰসা ভূমিমাগতোঽসৌ হতপ্রভঃ ।
নৰ্মদা তটমাশ্রিত্য কৰ্শিতস্ৱকলেৱৰঃ ॥ 74.10 ॥
ৱ্রতোপৱাসৈৰ্ৱিৱিধৈৰ্জপহোমপৰায়ণঃ ।

মহাদেৱং মহাত্মানং ৱৰদং শূলপাণিনম্ ॥ 74.11 ॥
অভজত্ পৰয়া ভক্ত্যা য়াৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
অংশাৱতৰণে ৱিষ্ণোস্ততো ভূত্ৱা মহামতিঃ ॥ 74.12 ॥
তোষয়িত্ৱা জগন্নাথং ততো য়াতঃ স সদ্গতিম্ ।
এষ তে সম্ভৱস্তাত দাৰুতীর্থস্য সুৱ্রত ॥ 74.13 ॥
কথিতস্তু ময়া পূর্ৱং য়থা মে শঙ্কৰোঽব্রৱীত্ ।
ততো য়ুধিষ্ঠিৰো ৰাজা ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতনঃ ॥ 74.14 ॥
ভ্রান্তোঽৱলোকয়ামাস স্তব্ধৰোমা মুহুর্মুহুঃ ।
তস্মিংস্তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা ৱিধিপূর্ৱং নৰেশ্ৱৰ ॥ 74.15 ॥
উপাস্য সন্ধ্যাং তত্রৈৱ সন্তর্প্য পিতৃদেৱতাঃ ।
দেহত্যাগং চ তত্রৈৱ য়ঃ কৰোতি সমাহিতঃ ॥ 74.16 ॥
সোঽশ্ৱমেধফলং প্রাপ্য ৰমতে শিৱসন্নিধৌ ।
তস্মিংস্তীর্থে তু য়ো ভক্ত্যা ভোজয়েদ্ব্রাহ্মণং শুচিঃ ॥ 74.17 ॥
স তু ৱিপ্রসহস্রস্য লভতে ফলমুত্তমম্ ।
স্নানং দানং তপো হোমঃ স্ৱাধ্যায়ঃ পিতৃতর্পণম্ ॥ 74.18 ॥
য়ত্কৃতং তু শুভং তত্র তত্সর্ৱং লভতেঽক্ষয়ম্ ॥ 74.19 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দাৰুতীর্থতমহিমানুৱর্ণনো নাম চতুঃসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 75

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্র দেৱতীর্থমনুত্তমম্ ।
য়ত্র দেৱাস্ত্রয়স্ত্রিংশত্তপ্ত্ৱা সিদ্ধিং পৰাং গতাঃ ॥ 75.1 ॥
পুৰা দেৱাসুৰে য়ুদ্ধে দানৱৈর্বলদর্পিতৈঃ ।
ইন্দ্রো দেৱগণৈঃ সার্ধং স্ৱৰাজ্যাচ্চ্যাৱিতো ভৃশম্ ॥ 75.2 ॥
হস্ত্যশ্ৱৰথয়ানৌঘৈর্মর্দয়িত্ৱা চ ৱাহিনীম্ ।
ৱিশক্তা ভেজিৰে মার্গং প্রহাৰৈর্জর্জৰীকৃতাঃ ॥ 75.3 ॥
জম্ভশুম্ভনিশুম্ভাদ্যৈস্তু হুণ্ডগ্রহকৈঃ সহ ।
বলিভির্বাধিতাঃ সর্ৱে ব্রহ্মাণমুপতস্থিৰে ॥ 75.4 ॥
প্রণম্য শিৰসা দেৱং ব্রহ্মাণং পৰমেষ্ঠিনম্ ।

ৱ্যজ্ঞাপয়ন্ত দেৱেশমিন্দ্রাগ্নিকপুৰোগমাঃ ॥ 75.5 ॥
পশ্য পশ্য মহাভাগ দানৱৈৰাকুলীকৃতাঃ ।
বাধিতাঃ পুত্রদাৰাভ্যাং তৱামেৱ শৰণং গতাঃ ॥ 75.6 ॥
পৰিত্রায়স্ৱ দেৱেশ সৰ্ৱলোকপিতামহ ।
নান্যা গতিঃ সুৰেশান মুক্ত্ৱা তৱাং পৰমেষ্ঠিনম্ ॥ 75.7 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
দানৱানাং ৱিঘাতাৰ্থং নৰ্মদাতটমাশ্রিতাঃ ।
তপঃ কুৰুত ভো দেৱাস্তপো হি পৰমং বলম্ ॥ 75.8 ॥
নান্যোপায়ো ন ৱৈ মন্ত্রো ন ৱিদ্যা ন চ ৱিক্রমঃ ।
ৱিনা ৰেৱাজলং পুণ্যং সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 75.9 ॥
দাৰিদ্র্যৱ্যাধিমৰণবন্ধনৱ্যসনানি চ ।
এতানি চৈৱ পাপস্য ফলানীতি মতিৰ্মম ॥ 75.10 ॥
এৱং জ্ঞাত্ৱা ৱিধানেন তপঃ কুৰুত দুষ্কৰম্ ।
পূজ্যতে শাম্ভৱং সৰ্ৱৈঃ প্ৰাপ্নুয়াতাভয়ং ততঃ ॥ 75.11 ॥
তচ্ছ্ৰুত্ৱা ৱচনং দেৱা ব্ৰহ্মণঃ পৰমেষ্ঠিনঃ ।
নৰ্মদামাগতাঃ সৰ্ৱে তদেন্দ্রাগ্নিপুৰোগমাঃ ॥ 75.12 ॥
ৱিচেৰুস্তত্ৰ ৱিপুলং তপঃ পৰমদুঃসহম্ ।
সকল্পৈঃ পৰমাং ৰাজংস্ততে সিদ্ধিমৱাপ্নুৱন্ ॥ 75.13 ॥
তদা প্ৰভৃতি তত্তীৰ্থং দেৱতীৰ্থমিতি শ্ৰুতম্ ।
গীয়তে সৰ্ৱলোকেষু সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 75.14 ॥
তত্র শ্রদ্ধাত্মনা য়োঽপি ৱিধিনাপি সমন্ৱিতঃ ।
স্নানং সমাচৰেদ্ভক্ত্যা স লভেন্ মৌক্তিকং ফলম্ ॥ 75.15 ॥
য়স্তমৰ্চয়তে দেৱং সৰ্ৱদেৱৈস্তু পূজিতম্ ।
লভতে চাশ্ৱমেধস্য ফলং য়াগস্য চোত্তমম্ ॥ 75.16 ॥
য়স্তু ভোজয়তে ৱিপ্রাংস্তস্মিংস্তীৰ্থে নৰাধিপ ।
তত্র দেৱশিলা ৰম্যা মহাপুণ্যাদ্ৰিৱৰ্ধিনী ॥ 75.17 ॥
সংন্যাসেন মৃতানাং তু নৰাণামক্ষয়া গতিঃ ।
অগ্নিপ্ৰৱেশং য়ঃ কুৰ্যাদ্দেৱতীৰ্থে য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 75.18 ॥
ৰুদ্ৰলোকে ৱসেত্তাৱদ্যাৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
এৱং স্নানং জপো হোমঃ স্ৱাধ্যায়ো দেৱতাৰ্চনম্ ॥ 75.19 ॥
সুকৃতং দুষ্কৃতং ৱাপি তত্র তীৰ্থেঽক্ষয়ং ভৱেত্ ।
এতাৱদ্ৱিধিৰুদ্দিষ্টা উত্পত্তিশ্চৈৱ ভাৰত ॥ 75.20 ॥

দেৱতীর্থস্য চৰিতং সৰ্ৱতীৰ্থেষ্ৱনুত্তমম্ ॥ 75.21 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দেৱতীৰ্থমহিমানুৱৰ্ণনো নাম পঞ্চসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 76

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততোগচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ গুহাৱাসীতি চোত্তমম্ ।
য়ত্ৰ সিদ্ধো মহাদেৱো গুহাৱাসীতি শঙ্কৰঃ ॥ 76.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কেন কাৰ্যেণ ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ গুহাৱাসীতি শঙ্কৰঃ ।
এতদ্ৱিস্তৰতঃ সৰ্ৱ কথয়স্ৱ মমানঘ ॥ 76.2 ॥
শ্ৰোতুমিচ্ছাম্যহং দেৱ সৰ্ৱং কৌতূহলং হি মে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মহাপ্ৰশ্নঃ কৃতো মাং য়ো মহাপ্ৰাজ্ঞ নৰেশ্ৱৰ ॥ 76.3 ॥
পুৰাণে ৱিস্তৰোঽপ্যস্য ন শক্যো হি ময়াধুনা ।
ৱৃদ্ধভাৱাত্ কথয়িতুমহং চ বহুকালিকঃ ॥ 76.4 ॥
পূৰ্ৱ দাৰুৱনে ৱিপ্ৰা ৱসন্তি স্ম সুৰৈঃ সমাঃ ।
ব্ৰহ্মচাৰী গৃহস্থশ্চ ৱানপ্ৰস্থো য়তিস্তথা ॥ 76.5 ॥
স্ৱধৰ্মনিৰতানাং চ কথিতং পৰমং পদম্ ।
তাৱদ্ৱসন্তসময়ে কস্মিংশ্চিত্ কাৰণান্তৰে ॥ 76.6 ॥
ৱিমানস্থো মহাদেৱো গম্যমানোময়া সহ ।
দদৰ্শ চ জনাৱাসং ৱেদধ্ৱনিনিনাদিতম্ ॥ 76.7 ॥
অগতাগতসংৱাসং সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ।
তদ্দৃষ্ট্ৱা মুদিতাং দেৱীং হৰ্ষগদ্গদয়া গিৰা ॥ 76.8 ॥
উৱাচ ৱচনং দেৱো দৃষ্ট্ৱা তাপসয়োষিতঃ ।
নান্যং দেৱং ন ৱৈ ধৰ্মং ধ্যায়ন্তি হিমনন্দিনি ॥ 76.9 ॥
এতচ্ছ্ৰুত্ৱা পৰং ৱাক্যং দেৱদেৱেন ভাষিতম্ ।
কৌতূহলসমাৱিষ্টা শঙ্কৰং পুনৰব্ৰৱীত্ ॥ 76.10 ॥

য়ত্ত্ৱয়োক্তং মহাদেৱ পতিধর্মপৰাস্ত্রিয়ঃ ।
তাসামনঙ্গো ভূত্ৱা ত্ৱং চৰিত্রং ক্ষোভয় প্রভো ॥ 76.11 ॥

মহাদেৱ উৱাচ ॥
ত্ৱয়োক্তং ৱচনং দেৱি ন চৈতদ্রোচতে প্রিয়ে ।
ব্রাহ্মণা হি মহাভাগা ন তেষাং ৱিপ্রিয়ং চৰেত্ ॥ 76.12 ॥
মন্যুপ্রহৰণা ৱিপ্রাশ্চক্রপ্রহৰণো হৰিঃ ।
চক্রাত্তীক্ষ্নতৰো মন্যুস্তস্মাদ্ৱিপ্রং ন কোপয়েত্ ॥ 76.13 ॥
ন তে দেৱা ন তে লোকাস্তে নাগা নাসুৰাস্তথা ।
দৃশ্যন্তে চ ত্রিভির্লোকৈৰেতৈৰ্বুষ্টৈর্ন ৱঞ্চিতাঃ ॥ 76.14 ॥
তেষাং ক্ষোভকৰঃ প্রায়ঃ স্ৱর্গভোগফলচ্যুতঃ ।
য়েষাং তুষ্টা মহাভাগা ব্রাহ্মণাঃ ক্ষিতিদেৱতাঃ ॥ 76.15 ॥
তেষাং ধর্মস্তথার্থশ্চ কামো মোক্ষো ন সংশয়ঃ ।
এৱং জ্ঞাত্ৱা মহাভাগে আগ্রহস্ত্যজ্যতাময়ম্ ॥ 76.16 ॥
এতল্লোকৱিৰুদ্ধং হি য়দীচ্ছসি ৱশে সুখম্ ।

দেৱ্যুৱাচ ॥
নাহং তে দয়িতা দেৱ নাহং তে ৱশৱর্তিনী ॥ 76.17 ॥
অন্যায়ধর্ষণাং চাত্র সর্ৱাসাং কুৰু সুব্রত ।
লোকালোকে মহাদেৱ অশক্যং নাস্তি তে ৱিভো ॥ 76.18 ॥
ক্রিয়তাং মম দেৱৈতত্পৰং কৌতূহলং প্রভো ।
এৱমুক্তো মহাদেৱো দেৱ্যাঃ প্রিয়হিতে ৰতঃ ॥ 76.19 ॥
কৃত্ৱা কাপালিকং ৰূপং য়য়ৌ দাৰুৱনং প্রতি ।
মহাহিনাং জটাজূটং নিয়ম্য শশিভূষণঃ ॥ 76.20 ॥
কঙ্কত্রাণং পৰং কৃত্ৱা তথা সৌৱর্ণকুণ্ডলে ।
ৱ্যাঘ্রচর্মপৰীধানো হাৰকেয়ূৰভূষিতঃ ॥ 76.21 ॥
নূপুৰাৰাৱনির্ঘোষৈঃ কম্পয়ংশ্চ ৱসুন্ধৰাম্ ।
মহাডমৰুঘোষেণ ৱীৰঘণ্টানিনাদিনা ॥ 76.22 ॥
প্রভাতসময়ে প্রাপ্তে তত্র দাৰুৱনং গত ।
তাৱদ্ৱিপ্রজনঃ সর্ৱঃ পুষ্পমূলফলাশনঃ ॥ 76.23 ॥
নির্গতো বহুভিঃ সার্ধং পঠ্যমান ইতস্ততঃ ।
তদ্দৃষ্ট্ৱা মহদাশ্চর্যৰূপং দেৱস্য ভাৰত ॥ 76.24 ॥
য়ুৱতীজনঃ প্রমত্তশ্চ কামেন কলুষীকৃতঃ ।

সুৰূপং পৰমং দৃষ্ট্ৱা সৰ্ৱাস্তাশ্চ ৱৰাননাঃ ॥ 76.25 ॥
ক্লেশভাৰং তদাগচ্ছন্ য়াশ্চ দাৰুৱনে স্ত্ৰিয়ঃ ।
ৱিকাৰা বহৱস্তাসাং দেৱং দৃষ্ট্ৱা মনোজৱম্ ॥ 76.26 ॥
সঞ্জাতা ৱিপ্ৰপত্নীনাং তাং শৃণুষ্ৱ নৃপোত্তম ।
পৰিধানং ন জানন্তি পৰিভ্ৰষ্টং কৰোদ্যতাঃ ॥ 76.27 ॥
দাতুকামা তথা ভৈক্ষ্যং চেষ্টিতুং নৈৱ শক্যতে ।
কাচিদ্দৃষ্ট্ৱা মহাদেৱং ৰূপয়ৌৱনগৰ্ৱিতা ॥ 76.28 ॥
উত্সঙ্গে সংস্থিতং ৱালং পতিতং ৱ্যস্মৰত্ততঃ ।
কামবাণহতা চান্যা বাহুভ্যাং পীডতি স্তনৌ ॥ 76.29 ॥
নিঃশ্ৱসন্তী তথা চান্যা ন কিঞ্চিত্ পৰিজল্পতে ।
এৱমক্ষোভয়ত্ সৰ্ৱা মহেশঃ পতিদেৱতাঃ ॥ 76.30 ॥
চালিতাস্তা ৱিদিত্ৱা তু নিৰ্জগ্মুৰ্দ্ৱাৰিসত্ৱৰাঃ ।
সঞ্চিতাঃ পৰমং কৃত্ৱা সৰ্ৱা দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 76.31 ॥
ক্ষোভয়িত্ৱা গণং স্ত্ৰীণাং গতশ্চাদৰ্শনং চ তম্ ।
ততো ৱিপ্ৰগণঃ সৰ্ৱঃ সমায়াতো দদৰ্শ হ ॥ 76.32 ॥
ক্ষোভিতং স্ত্ৰীজনং সৰ্ৱং হৰেণ ক্ৰোধমাৱিশত্ ।
ক্ৰোধাৱিষ্টো দ্ৱিজঃ কশ্চিদ্দণ্ডমুদ্যম্য ধাৱতি ॥ 76.33 ॥
কুঠাৰহস্তো হ্যপৰস্তথান্যো দৰ্ভমুষ্টিমান্ ।
ইতশ্চেতশ্চ তে সৰ্ৱে ভ্ৰমিত্ৱা তচ্চ কাননম্ ॥ 76.34 ॥
একীভূতা মহাত্মানো ৱ্যাজহ্ৰুশ্চ ৱৃষা গিৰম্ ।
য়দি দত্তং হুতং কিঞ্চিদ্গুৰৱস্তোষিতা য়দি ॥ 76.35 ॥
তেন সত্যেন দেৱস্য লিঙ্গং পততু ভূতলে ।
এৱং সত্যপ্ৰভাৱেণ ৱচনেন দ্ৱিজন্মনাম্ ॥ 76.36 ॥
দেৱস্য পশ্যতো লিঙ্গং পতিতং ধৰণীতলে ।
হাহাকাৰো মহানাসীল্লোকালোকে তু ভাৰত ॥ 76.37 ॥
দেৱস্য পতিতং লিঙ্গং জগত্যেৱ মহাক্ষয়ম্ ।
পতমানস্য লিঙ্গস্য শব্দোঽভূত্তত্ৰ দাৰুণঃ ॥ 76.38 ॥
পতন্তি পৰ্ৱতাগ্ৰাণি শোষমায়ান্তি সাগৰাঃ ।
দেৱস্য পতিতে লিঙ্গে ৱিমানৈৰ্দেৱদানৱাঃ ॥ 76.39 ॥
সমেত্য সহিতাঃ সৰ্ৱে ব্ৰহ্মণা পৰমেষ্ঠিনা ।
কৃতাঞ্জলিপুটা দেৱং স্তুৱন্তি ৱিৱিধৈঃ স্তৱৈঃ ॥ 76.40 ॥
ততস্তুষ্টো জগন্নাথো দেৱানাং ৱৰদোঽভৱত্ ।
দেৱোঽপি পতিতে লিঙ্গে শাপেন ধৰণীতলে ॥ 76.41 ॥

গত্ৱা দাৰুৱনং ৱিপ্রাংস্তোষয়ামাস ভাৰত ।
ৱিশ্ৱামিত্রো ৱশিষ্ঠাদ্যা জাবালিৰথ কাশ্যপঃ ॥ 76.42 ॥
সমেত্য সহিতাঃ সৰ্ৱে তমূচুস্ত্রিপুৰান্তকম্ ।
মহাজনোঽপি বলৱান্নাৱজ্ঞেয়ঃ সুৰেশ্ৱৰঃ ॥ 76.43 ॥
ক্ষান্তিয়ুক্তোঽপি ভূত্ৱা চ ভৱিষ্যসি গতক্লমঃ ।
ৱিধ্ৱংসিতা ৱিপ্রদাৰা য়দেতল্লিঙ্গমুত্তমম্ ॥ 76.44 ॥
পতিতং তে মহাদেৱ এতত্ পুণ্যং ভৱিষ্যতি ।
তত্পুণ্যং নাগ্নিহোত্রেণ অগ্নিষ্টোমৈৰ্ন লভ্যতে ॥ 76.45 ॥
য়চ্ছৰ্ম ৰুদ্র প্রাপ্স্যন্তি মানৱা লিঙ্গপূজয়া ।
দেৱানাং চৈৱ য়ক্ষাণাং গন্ধৰ্ৱোৰগৰক্ষসাম্ ॥ 76.46 ॥
ৱচনেন তু ৱিপ্রাণামেতত্ পুণ্যং ভৱিষ্যতি ।
ব্রহ্মৱিষ্ণ্ৱিন্দ্ৰৰুদ্রাণাং দৰ্শনেন চ য়ত্ফলম্ ॥ 76.47 ॥
তত্ফলং তস্য লিঙ্গস্য দৰ্শনে সকলং লভেত্ ।
এৱমুক্তো জগন্নাথঃ প্রণিপত্য দ্ৱিজোত্তমান্ ॥ 76.48 ॥
মুদা পৰময়া য়ুক্তস্তাংশ্চৈৱ প্রত্যভাষত ।
ব্ৰাহ্মণা জঙ্গমং তীৰ্থং নিৰ্জলং সৰ্ৱকামিকম্ ॥ 76.49 ॥
য়েষাং ৱাক্যোদয়েনৈৱ শুদ্ধ্যন্তি মলনা জনাঃ ।
কিঞ্চিত্তীৰ্থং ন হি ক্ষেত্রমূষৰং গহ্ৱৰাণি চ ॥ 76.50 ॥
ব্ৰাহ্মণাচ্ছ্রেষ্ঠমুদ্দিষ্টং য়ত্র গত্ৱা ৱিশুদ্ধ্যতি ।
পৃথিৱ্যাং য়ানি তীৰ্থানি গঙ্গাদ্যাঃ সৰিতস্তথা ॥ 76.51 ॥
একস্যা ৱিপ্রৱাক্যস্য কলা নাৰ্হন্তি ষোডশীম্ ।
অভিনন্দ্য দ্ৱিজান্ সৰ্ৱাননুজ্ঞাতো মহানৃষিঃ ॥ 76.52 ॥
ততোঽগাচ্চ মহাদেৱো নৰ্মদাতটমুত্তমম্ ।
পৰম ব্রতমাস্থায় গুহাৱাসং মহাৰ্বুদম্ ॥ 76.53 ॥
মৌনং চচাৰ ভগৱাঞ্জপধ্যানৰতঃ সদা ।
সমাপ্তে নিয়মে তাত স্থাপয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ॥ 76.54 ॥
ৱন্দ্যমানঃ সুৰৈঃ সাৰ্ধং কৈলাসমগমত্ প্রভুঃ ।
নৰ্মদায়াস্তটে য়েন স্থাপিতঃ পৰমেশ্ৱৰঃ ॥ 76.55 ॥
তেনৈৱ কাৰণেনাসৌ নৰ্মদেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
য়দ্যদাচৰতি শ্রেষ্ঠস্তত্তদেৱেতৰো জনঃ ॥ 76.56 ॥
স য়ত্প্রমাণং কুৰুতে লোকস্তদনুৱৰ্ততে ।
তত্র তীৰ্থে নৰঃ স্নাত্ৱা ৱিধিনা সুজিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 76.57 ॥
অৰ্চয়িত্ৱা মহাদেৱমশ্ৱমেধফলং লভেত্ ।

পিতৃভ্যো দদতে য়স্তু তিলপুষ্পকুশোদকম্ ॥ 76.58 ॥
ত্রিসপ্তপুৰুষাস্তস্য স্ৱর্গে পাণ্ডৱ মোদন্তে ।
য়স্তু ভোজয়তে ৱিপ্রান্ য়থাশক্ত্যা নৰোত্তমঃ ॥ 76.59 ॥
তস্য তীর্থপ্রভাৱেণ দত্তং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ।
সুৱর্ণং ৰজতং ৱাপি ব্রাহ্মণেভ্যো য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 76.60 ॥
দদতে তোয়মাস্পৃশ্য সোঽগ্নিষ্টোমফলং লভেত্ ।
অষ্টম্যাং চ চতুর্দশ্যাং পূজয়েচ্চ ৱিশেষতঃ ॥ 76.61 ॥
নর্মদেশ্ৱৰমাসাদ্য অৱাপ্তং জন্মনঃ ফলম্ ।
অগ্নিৱেশে জলে ৱাপি অনাশকমৃতশ্চ য়ঃ ॥ 76.62 ॥
অনিৱর্তিকা গতিস্তস্য য়থা মে শঙ্কৰোঽব্রৱীত্ ।
এতত্ কীর্তয়তে য়স্তু নর্মদেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 76.63 ॥
ভক্ত্যা শৃণোতি য়ো ৰাজন্নশ্ৱমেধফলং লভেত্ ॥ 76.64 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দাৰুৱনপ্রসঙ্গে নর্মদেশ্ৱৰকীর্তনং নাম
ষট্সপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 77

ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্র কপিলাতীর্থমুত্তমম্ ।
স্নানমাত্রঃ প্রসঙ্গেন নর্মদেশ্ৱৰকীর্তনম্ ॥ 77.1 ॥
তস্মিংস্তীর্থে তু ৰাজেন্দ্র কপিলাং য়ঃ প্রয়চ্ছতি ।
য়াৱন্তি ৰোমকূপানি তত্প্রসূতিকুলেষু চ ॥ 77.2 ॥
তাৱন্ত্যব্দসহস্রাণি ৱিষ্ণুলোকে মহীয়তে ।
জলে ৱাগ্নিপ্রৱেশে ৱা অথৱানশকে নৰঃ ॥ 77.3 ॥
তত্র তীর্থে মৃতো য়স্তু ন গর্ভে জায়তে ক্ৱচিত্ ।
এৱ হি ৱিধিৰুদ্দিষ্টঃ সকলো নৃপসত্তম ॥ 77.4 ॥
তীর্থস্য চ ফলং পুণ্যং কিমন্যত্ পৰিপৃচ্ছসি ।
ধন্যং য়শস্যমায়ুষ্যং সর্ৱদুঃখঘ্নমুত্তমম্ ॥ 77.5 ॥
এতচ্ছ্রুত্ৱা নৰো ৰাজন্ সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ।
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র কৰঞ্জেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 77.6 ॥
তত্র সিদ্ধো মহাভাগ দৈত্যো ৱৈ লোকৱিশ্রুতঃ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কোঽসৌ সিদ্ধো মহাভাগ তত্র তীর্থে মহাতপাঃ ॥ 77.7 ॥
কস্য পুত্রোঽথ কিঙ্কার্যং কালঃ কঃ কথয় দ্ৱিজ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পুৰা চাদিয়ুগে ৰাজন্ মানসো ব্রহ্মণঃ সুতঃ ॥ 77.8 ॥
ৱেদৱেদাঙ্গতত্ত্ৱজ্ঞো মৰীচির্নাম নামতঃ ।
তস্যাঽপি কশ্যপো ৰাজন্ কালেন মহতানঘ ॥ 77.9 ॥
পুত্রোঽথ মানসো জাতঃ সাক্ষাদ্ব্রহ্মৈৱ চাপৰঃ ।
ক্ষমা দমা দয়া দানং সত্যং শৌচমথার্জৱম্ ॥ 77.10 ॥
মৰীচেস্তু গুণাস্ত্ৱেতে সন্তি ভান্তি চ ভাৰত ।
এৱং গুণগণাঃ কীর্তিঃ কশ্যপে দ্ৱিজসত্তমে ॥ 77.11 ॥
জ্ঞাত্ৱা প্রজাপতির্দক্ষো ভার্যার্থে স্ৱসুতাং দদৌ ।
অদিতির্ৱৈ দনুশ্চৈৱ তথা হ্যেকাদশা পৰাঃ ॥ 77.12 ॥
য়াসাং পুত্রাশ্চ পৌত্রাশ্চ জাতা ভ্ৰাতৰসঞ্জ্যকাঃ ।
অদিতির্জনয়ামাস পুত্রানিন্দ্রপুৰোগমান্ ॥ 77.13 ॥
নাগান্ প্রেতপিশাচাংশ্চ পতত্রীন্ য়ক্ষৰাক্ষসান্ ।
সিংহৱ্যাঘ্রৱৰাহাংশ্চ অন্যা ইত্যেৱমাদয়ঃ ॥ 77.14 ॥
জাতাস্তস্য মহাবাহো কশ্যপস্য প্রজাপতেঃ ।
য়ৈস্তু লোকত্রয়ং ৱ্যাপ্তং স্থাৱৰং জঙ্গমং মহত্ ॥ 77.15 ॥
তথান্যশ্চ মহাভাগো দনোঃ পুত্রো ৱ্যজায়ত ।
সর্ৱলক্ষণসম্পন্নঃ কৰঞ্জো নাম নামতঃ ॥ 77.16 ॥
বলেৰিৱ মহাভাগ চচাৰ সুমহত্তপঃ ।
ৱৰেণ ছন্দয়ামাস ত্রিপুৰান্তকৰঃ প্রভুঃ ॥ 77.17 ॥
ভোঃ কৰঞ্জ মহাসত্ত্ৱ পৰিতুষ্টোঽস্মি তেঽনঘ ।
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ ভদ্রং তে য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ॥ 77.18 ॥

কৰঞ্জ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ত্রিপুৰান্তকৰ প্রভো ।
ততঃ পুত্রৈশ্চ পৌত্রৈশ্চ সহিতং মে ধনং কুৰু ॥ 77.19 ॥
তথেত্যুক্ত্ৱা মহাদেৱ উময়া সহিতস্তদা ।
ৱৃষাৰূঢো গণৈঃ সার্ধং তত্রৈৱান্তৰধীয়ত ॥ 77.20 ॥
গতে চাদর্শনং দেৱে সোঽপি দৈত্যো মুদান্ৱিতঃ ।

স্ৱনাম্না চ মহাদেৱং স্থাপয়িত্ৱা গৃহং য়য়ৌ ॥ 77.21 ॥
তদা প্ৰভৃতি তত্তীর্থং কৰঞ্জেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
স্নানমাত্ৰো নৰো ৰাজন্ মুচ্যতে ব্ৰহ্মহত্যয়া ॥ 77.22 ॥
তস্মিংস্তীর্থে মহাৰাজ তৰ্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ।
সোঽগ্নিষ্টোমস্য য়ত্পুণ্যং ফলং প্ৰাপ্নোত্যসংশয়ম্ ॥ 77.23 ॥
অনাশকং তু য়ঃ কুর্যাত্তস্মিংস্তীর্থে নৰোত্তম ॥ 77.24 ॥
অথাগ্নৌ চ জলে প্ৰাণান্ ভূতলে ৱাপি য়স্ত্যজেত্ ।
স্ৱৰ্গে স তু ৱসেন্নূনং ৱৰ্ষাণাময়ুতদ্ৱয়ম্ ॥ 77.25 ॥
ধনৱান্ সুকুলে চান্তে জায়তে ৱিপুলে কুলে ।
ৱেদৱেদাঙ্গতত্ত্ৱজ্ঞঃ সৰ্ৱশাস্ত্ৰৱিশাৰদঃ ॥ 77.26 ॥
ৰাজা ৱা ৰাজতুল্যো ৱা জায়তে নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
পুত্ৰপৌত্ৰসমায়ুক্তঃ সৰ্ৱৱ্যাধিৱিৱৰ্জিতঃ ॥ 77.27 ॥
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং য়ত্তৱং মাং পৰিপৃচ্ছসি ।
তীর্থস্য তু ফলং য়ুক্ত্যা সৰ্ৱদানেষু ভাৰত ॥ 77.28 ॥
এতত্ পুণ্যং পাপহৰং ধন্যং দুঃখপ্ৰণাশনম্ ।
পঠতাং শৃণ্ৱতাং চৈৱ তীর্থমাহাত্ম্যমুত্তমম্ ॥ 77.29 ॥
য়স্তু শ্ৰাৱয়তে শ্ৰাদ্ধে স তত্পিতৃপৰায়ণঃ ।
অক্ষয়ং তস্য সৰ্ৱং স্যাচ্ছঙ্কৰস্ত্ৱিদমব্ৰৱীত্ ॥ 77.30 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কৰঞ্জেশ্ৱৰমহিমানুৱৰ্ণনো নাম
সপ্তসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 78
অথ অষ্টসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ কুণ্ডলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
য়ত্ৰ সিদ্ধিং গতো দেৱঃ কুণ্ডধাৰো নৃপোত্তম ॥ 78.1 ॥
তপঃ কৃত্ৱা তু ৱিপুলং সুৰাসুৰভয়ং কৰম্ ।
কুণ্ডধাৰো মন্দৰস্থঃ ক্ৰীডতে স নৃপোত্তম ॥ 78.2 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥

কস্যান্ৱয়ে সমুত্পন্নঃ কস্য পুত্ৰো মহামতিঃ ।
তপস্তপ্ত্ৱা সুৱিপুলং তোষিতো য়েন শঙ্কৰঃ ॥ 78.3 ॥
এতদ্ৱিস্তৰতস্তাত কথয়স্ৱ মমানঘ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পুৰা ত্ৰেতায়ুগে ৰাজন্ পৌলস্ত্যো নাম ৱিশ্ৰৱাঃ ॥ 78.4 ॥
উপয়ে মে মহাভাগ ভৰদ্ৱাজসুতাং নৃপ ।
পুত্ৰঃ পুত্ৰগুণৈৰ্য়ুক্তস্তস্যাং জাতো ধনং জয়ঃ ॥ 78.5 ॥
জাতমাত্ৰং সুতং জ্ঞাত্ৱা ব্ৰহ্মা লোকপিতামহঃ ।
চকাৰ নাম সুপ্ৰীত ঋষিদেৱসমন্ৱিতঃ ॥ 78.6 ॥
য়স্মাদ্ৱিশ্ৰৱসো জাতো মম পৌত্ৰত্ৱমাগতঃ ।
তস্মাদ্ৱৈশ্ৰৱণো নাম ময়া দত্তং তৱানঘ ॥ 78.7 ॥
য়ঃ স্ৱয়ং সৰ্ৱদেৱানাং ধনগোপ্তা ভৱিষ্যতি ।
চতুৰ্থো লোকপালানামক্ষয়ো য়ক্ষপোঽপি ৱা ॥ 78.8 ॥
য়ক্ষো য়ক্ষাধিপঃ শ্ৰেষ্ঠঃ কুণ্ডধাৰোঽভৱত্ সুতঃ ।
সুস্ৱংৰূপৱয়ঃ প্ৰাপ্য মাতাপিত্ৰোৰনুজ্ঞয়া ॥ 78.9 ॥
তপশ্চকাৰ ৱিপুলং নৰ্মদাতীৰমাশ্ৰিতঃ ।
য়ত্ৰ ৱ্যাঘ্ৰেশ্ৱৰং লিঙ্গং ৱ্যাঘ্ৰখেটকমুত্তমম্ ॥ 78.10 ॥
কুণ্ডধাৰেণ তত্ৰৈৱ তপস্তপ্তং সুদাৰুণম্ ।
গ্ৰীষ্মে পঞ্চাগ্নিমধ্যস্থো ৱৰ্ষাস্ৱাসাৰথাৰণঃ ॥ 78.11 ॥
শিশিৰে জলমধ্যস্থো ৱায়ুভক্ষঃ শতং সমাঃ ।
এৱং ৱৰ্ষশতে পূৰ্ণে একাঙ্গুষ্ঠোঽভৱত্ততঃ ॥ 78.12 ॥
চক্ৰৱদ্ভ্ৰমতে সূৰ্যমভিতো ভৰতৰ্ষভ ।
চতুৰ্থে পঞ্চমে তাৱত্তুতোষ ৱৃষৱাহনঃ ॥ 78.13 ॥
ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ হে ৱত্স য়ত্তে মনসি ৰোচতে ।
তদ্দদামি ন সন্দেহস্তপসা তোষিতো হ্যহম্ ॥ 78.14 ॥

কুণ্ডধাৰ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰদিত্সুৰিহাগতঃ ।
ততো মন্নামকং লিঙ্গং তীৰ্থং চৈতদ্ভৱত্ৱিতি ॥ 78.15 ॥
তথেত্যুক্ত্ৱা মহাদেৱঃ সোমোঽন্তৰ্ধানমাগমত্ ।
জগামা কাশমাৱিশ্য কৈলাসং ধৰণিধৰম্ ॥ 78.16 ॥
গতে চাদৰ্শন দেৱ সোঽপি য়ক্ষো মুদান্ৱিতঃ ।

স্থাপয়ামাস দেৱেশং কুণ্ডলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 78.17 ॥
অলঙ্কৃত্ৱা গজং ধেনুং ধূপপুষ্পৱিলেপনৈঃ ।
ৱিতানৈশ্চামৰৈশ্ছত্ৰৈস্তথৈৱ লিঙ্গপূজনৈঃ ॥ 78.18 ॥
তর্পয়িত্ৱা দ্ৱিজান্ সম্যগন্নপানাদি ভূষণৈঃ ।
প্রীণয়িত্ৱা মহাদেৱং ততঃ স্ৱভৱনং য়য়ৌ ॥ 78.19 ॥
তদা প্রভৃতি তত্তীর্থং ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ।
য়ুধিষ্ঠিৰ পৰং পুণ্যং কুণ্ডলেশ্ৱৰসঞ্জ্ঞকম্ ॥ 78.20 ॥
তত্র তীর্থে তু য়ঃ কশ্চিদুপৱাসপৰায়ণঃ ।
অর্চয়েদ্দেৱমীশানং সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 78.21 ॥
সুৱর্ণং ৰজতং ৱাপি মণিং মৌক্তিকমেৱ চ ।
ব্রাহ্মণেভ্যো দদাত্যত্র স মুখ্যো মোদতে দিৱি ॥ 78.22 ॥
তত্র তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা ঋগ্যজুঃ সামসু দ্ৱিজঃ ।
ঋচমেকাং জপিত্ৱা চ চতুর্ৱেদফলং লভেত্ ॥ 78.23 ॥
তস্মিংস্তীর্থে তু গোদানমন্নদানমথাপি ৱা ।
য়ঃ প্রয়চ্ছতি ৱিপ্রেভ্যস্তত্ফলং শৃণু পাণ্ডৱ ॥ 78.24 ॥
য়াৱন্তি তস্য ৰোমাণি তত্প্রসূতিকুলেষু চ ।
তাৱদ্ৱর্ষসহস্রাণি স্ৱর্গলোকে মহীয়তে ॥ 78.25 ॥
স্ৱর্গৱাসো ভৱেত্তস্য পুত্রপৌত্রসমন্ৱিতঃ ।
তস্মিংস্তীর্থে মহাভাগ ৱ্যাঘ্রশ্চৈৱ পিপাসিতঃ ॥ 78.26 ॥
নিষাদানাং ভয়েনৈৱ অটৱ্যামটতি স্ৱয়ম্ ।
নিষাদানাং ভর্য়ৈর্নষ্টঃ পতিতো নর্মদাজলে ॥ 78.27 ॥
জলপ্লুতো মহাভাগ লিঙ্গৰূপধৰোঽভৱত্ ।
উক্তশ্চাকাশৱাণ্যা ৱৈ ৱ্যাঘ্রেশ্ৱৰমনুত্তমম্ ॥ 78.28 ॥
পূজ্যং ৱৈ ত্রিষু লোকেষু খ্যাতিং য়াস্যত্যসংশয়ম্ ।
তত্র তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা তল্লিঙ্গমর্চয়েত্তু য়ঃ ॥ 78.29 ॥
ব্রহ্মহত্যাদিপাপেভ্যো মুচ্যতে নাত্র সংশয়ঃ ।
এতত্তে কথিতং ৰাজন্ কুণ্ডলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 78.30 ॥
শ্রৱণাত্ কীর্তনাদস্য গোসহস্রফলং লভেত্ ॥ 78.31 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কুণ্ডলেশ্ৱৰমহিমা অনুৱর্ণনোনাম
অষ্টসপ্ততিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 79

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ পিপ্পলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
য়ত্ৰ সিদ্ধো মহায়োগী পিপ্পলাদো মহাতপাঃ ॥ 79.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
পিপ্পলাদস্য চৰিতং শ্ৰোতুমিচ্ছাম্যহং প্ৰভো ।
মাহাত্ম্যং তস্য তীৰ্থস্য য়ত্ৰ সিদ্ধো মহাতপাঃ ॥ 79.2 ॥
কস্য পুত্ৰো মহাভাগ কিমৰ্থং তপ্তৱাংস্তপঃ ।
এতদ্ৱিস্তৰতঃ সৰ্ৱং কথয়স্ৱ মমানঘ ॥ 79.3 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মিথিলাস্থো মহাভাগ ৱেদৱেদাঙ্গপাৰগঃ ।
য়াজ্ঞৱল্ক্যশ্চ পুৰতশ্চচাৰ ৱিপুলং তপঃ ॥ 79.4 ॥
তাপসী তস্য ভগিনী য়াজ্ঞৱল্ক্যস্য ধীমতঃ ।
চচাৰ সাপি তত্ৰস্থা শুশ্ৰূষন্তী মহত্তপঃ ॥ 79.5 ॥
ততস্ত্ৱেকস্মিন্ সময়ে স্নাতাহনি ৰজস্ৱলা ।
অন্তৰ্ৱাসং কৃতৱতী দৃষ্ট্ৱা কৰ্কটকং ৰহঃ ॥ 79.6 ॥
য়াজ্ঞৱল্ক্যোঽপি তদ্ৰাত্ৰৌ পৰিধানেন তেন ৱৈ ।
স্ৱপ্নং দৃষ্ট্ৱাত্যজচ্ছুক্ৰং প্ৰভাতেঽন্ৱৈষয়ত্ পুনঃ ॥ 79.7 ॥
তত সা ব্ৰাহ্মণী তাত কিমন্ৱেষ্যসি ভাৰত ।
কেন কাৰ্যং তৱ ৱিভো ৱদস্ৱ মম তত্ত্ৱতঃ ॥ 79.8 ॥

য়াজ্ঞৱল্ক্য উৱাচ ॥
অপৱিত্ৰো ময়া ভদ্ৰে স্ৱপ্নো দৃষ্টোঽদ্য ৱৈ নিশি ।
শুক্লং মে চাত্ৰ ৱস্ত্ৰং স্ৱং নিক্ষিপ্তং তন্ন দৃশ্যতে ॥ 79.9 ॥
তচ্ছ্ৰুত্ৱা ব্ৰাহ্মণী ৱাক্যং ভীতভীতাভৱন্নৃপ ।
তদ্ৱস্ত্ৰং তু ময়া ব্ৰহ্মন্ স্নাত্ৱান্তৰ্ধানকং কৃতম্ ॥ 79.10 ॥
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা হাহেত্যুক্ত্ৱা মহাতপাঃ ।
পপাত সহসা ভূমৌ ছিন্নমূল ইৱ দ্ৰুমঃ ॥ 79.11 ॥
কিমেতদিতি জল্পন্তমাকাশাদ্ৱাগ্ৱিনিৰ্গতা ।
তোষয়ন্তী চ তং ৱিপ্ৰং প্ৰোৱাচ নৃপতে তদা ॥ 79.12 ॥

নাস্য দোষো ময়া দৃষ্টস্তৱ চৈৱ শুভৱ্রতে ।
তৱ গর্ভোদয়ো য়েন তত্র দৈৱং পৰায়ণম্ ॥ 79.13 ॥
ন ৱিনাশোঽস্য কর্তৱ্যো য়াৱত্ কালস্য পর্যয়ঃ ।
তথেতি ৱ্রীডিতা সা চ দুর্মনেতি ৱিমানতঃ ॥ 79.14 ॥
পালয়ামাস তং গর্ভং য়াৱত্ পুত্রো ৱ্যজায়ত ।
জাতমাত্রং তু তং গর্ভং কথয়িত্ৱা ন কঞ্চন ॥ 79.15 ॥
অশ্ৱস্থবৃক্ষমাসাদ্য সোত্সসর্জ মহীতলে ।
য়ানি সত্ত্ৱানি লোকেষু স্থাৱৰাণি চৰাণি ৱৈ ॥ 79.16 ॥
তানি ৱৈ পালয়ন্তৱেনং বালকং ত্যজতি স্ম সা ।
এৱমুক্ত্ৱা ততঃ সাধ্ৱী ব্রাহ্মণী নৃপসত্তম ॥ 79.17 ॥
য়থাগতং জগামাথ সাৱস্থায় মুহূর্তকম্ ।
পাদৌ পাণী ৱিনিক্ষিপ্য ৱিমৃজ্য নয়নে শুভে ॥ 79.18 ॥
আস্যং চ ৱিকৃতং কৃত্ৱা ৰুৰোদোচ্চৈৰনাথৱত্ ।
তেন শব্দেন ৱিত্রস্তাঃ স্থাৱৰা জঙ্গমাশ্চ য়ে ॥ 79.19 ॥
অকম্পয়ত্ মহীং তাত সশৈলৱনকন্দৰাম্ ।
ততো জ্ঞাত্ৱা মহদ্ভূতং ক্ষুধাৱিষ্টং দ্ৱিজর্ষভম্ ॥ 79.20 ॥
ন জহাতি নগশ্ছায়ামার্পয়চ্চ ততঃ পয়ঃ ।
আপ্যায়িতস্ততস্তেন অমৃতেনৈৱ ভাৰত ।
ততঃ স চিন্তয়াৱিষ্টো নির্মমে গ্রহগোচৰম্ ॥ 79.21 ॥
তেন ক্রূৰসমাচাৰঃ ক্রূৰদৃষ্ট্যা নিৰীক্ষিতঃ ।
পপাত সহসা ভূমৌ শনৈশ্চাৰী শনৈশ্চৰঃ ॥ 79.22 ॥
শনৈশ্চৰং বালকোঽপি পাদেনৈৱ পৰামৃশত্ ।
পীডিতঃ সোঽপি বালেন উৱাচ ৱচনং তদা ॥ 79.23 ॥
কিং ময়াঽপকৃতং ৱিপ্র পিপ্পলাদ মহামুনে ।
নিষ্ক্রামন্ গগনে চৈৱ পাতিতো ধৰণীতলে ॥ 79.24 ॥
সৌৰিণাপ্যেৱমুক্তস্তু পিপ্পলাদো মহামুনিঃ ।
ক্রোধৰূপোঽব্রৱীদ্ৱাক্যং তচ্ছৃণুষ্ৱ নৰাধিপ ॥ 79.25 ॥
পিতৃমাতৃৱিহীনস্য বালভাৱস্য দুর্মতে ।
পীডাং কৰোষি কস্মাত্ত্ৱং সৌৰে ত্ৱমৱশেষিতঃ ॥ 79.26 ॥

শনৈশ্চৰ উৱাচ ॥
ক্রূৰস্ৱভাৱসঞ্জাতা মম দৃষ্টি দ্ৱিজোত্তম ।
মুঞ্চ ত্ৱং মাং চ কর্তাহং য়দ্ব্ৰৱীষি ন সংশয়ঃ ॥ 79.27 ॥

পিপ্পলাদ উৱাচ ॥
অদ্য প্রভৃতিবালানাং জন্মতঃ ষোডশীঃ সমাঃ ।
পীডা ত্ৱয়া ন কর্তৱ্যা এষ তে সময়ঃ পৰঃ ॥ 79.28 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি তং চোক্ত্ৱা প্রজগাম য়থাগতঃ ।
দেৱমার্গং শনৈশ্চাৰী প্রণম্য ঋষিসত্তমম্ ॥ 79.29 ॥
ততশ্চাদর্শনং তত্র গতৱান্ স মহাগ্রহঃ ।
ৱিচিন্তয়ানশ্চৈকাকী ক্রোধেন কলুষীকৃতঃ ॥ 79.30 ॥
আগ্নেয়ীং হি দিশং ধ্যাত্ৱা জনয়ামাস পাৱকম্ ।
কৃত্ত্ৱা মাংসং জুহাৱাগ্নৌ ক্রিয়াসম্ভৱতত্ত্ৱতঃ ॥ 79.31 ॥
তাৱচ্চ জনিতা কৃত্যা জ্ৱালামালাৱিভূষিতা ।
হুতভুক্সদৃশাকাৰা কিঙ্কৰোমীতি চাব্রৱীত্ ॥ 79.32 ॥
শোষয়ামি সমুদ্রং কিং চূর্ণয়ামি চ পর্ৱতম্ ।
ভূমিং চ ৱেষ্টয়ামীহ পাতয়িত্ৱা নভস্তলম্ ॥ 79.33 ॥
কস্য মূর্ধ্নি পতিষ্যামি ঘাতয়ামি চ কং দ্ৱিজ ।
শীঘ্রমাদিশ মে কার্যং ন কালাতিক্রমো ভৱেত্ ॥ 79.34 ॥
তস্যাস্তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱা পিপ্পলাদো মহাতপাঃ ।
ক্রোধৰক্তান্তনয়ন ইদং ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 79.35 ॥
মহতা ক্রোধৱেগেন ময়া ত্ৱং চিন্তিতা শুভে ।
পিতা মে য়াজ্ঞৱল্ক্যস্তু তং ত্ৱং ঘাতয় মাচিৰম্ ॥ 79.36 ॥
এৱমুক্তা তু সা শীঘ্রং স্ফুটন্তীৱ নভস্তলম্ ।
মিথিলাস্থো মহাপ্রাজ্ঞো য়ত্র তেপে মহাতপাঃ ॥ 79.37 ॥
য়াৱত্ পশ্যতি দিঙ্মার্গং জ্ৱলনার্কসমপ্রভম্ ।
য়াজ্ঞৱল্ক্যো মহাতেজাস্তদ্ভূতং সমুপস্থিতম্ ॥ 79.38 ॥
তাং দৃষ্ট্ৱা সহসায়ান্তীং ভীতভীতো মহামুনিঃ ।
ভূতেনাক্রমিতো ৱিপ্রো জনকং নৃপতিং য়য়ৌ ॥ 79.39 ॥
শৰণার্থমনুপ্রাপ্তং ৱিদ্ধি মাং নৃপসত্তম ।
মহাভূতাচ্চ মাং ৰক্ষ য়দি শক্নোষি মানদ ॥ 79.40 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
ব্রহ্মতেজোভৱম্ ভূতমনিৱার্যং দুৰাসদম্ ।
প্রভুর্নৈৱাদ্য শক্নোমি অন্যং গচ্ছ মহামতে ॥ 79.41 ॥
ততশ্চান্যং নৃপশ্রেষ্ঠং শৰণার্থী মহাতপাঃ ।

জগাম তেন চৈৱোক্ত ইন্দ্রস্য শৰণং য়য়ৌ ॥ 79.42 ॥
দেৱৰাজ নমস্তেঽস্তু মহাভূতাচ্চ ৰক্ষ মাম্ ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্রুত্ৱাব্রৱীদিন্দ্রস্তদা ৱচঃ ॥ 79.43 ॥
ন চ শক্তঃ পৰিত্রাতুং ব্রহ্মতেজো হি দুঃসহম্ ।
ততশ্চ ব্রহ্মভৱনং ব্রাহ্মণো ব্রহ্মৱিত্তমঃ ॥ 79.44 ॥
জগাম ৱিষ্ণুভৱনং শক্তোঽপি ত্যক্তৱান্ ভয়াত্ ।
ততঃ স পৰমোদ্ৱিগ্নো নিৰাশো জীৱিতে নৃপ ॥ 79.45 ॥
অনুগম্যমানো ভূতেন অগচ্ছচ্চ মহেশ্ৱৰম্ ।
তস্য য়োগবলোপেতো মহাদেৱস্য পাণ্ডৱ ॥ 79.46 ॥
নখমাংসান্তৰে লুপ্তো য়থা দেৱো ন পশ্যতি ।
অদৃষ্টমগমদ্ভূতং জ্ৱলনার্কসমপ্রভম্ ॥ 79.47 ॥
মুঞ্চ মুঞ্চেতি পুৰুষ মুঞ্চেশ্ৱৰমুৱাচ হ ।
এৱমুক্তো মহাদেৱস্তেন ভূতেন ভাৰত ॥ 79.48 ॥
য়োগীন্দ্রং দর্শয়ামাস নখমাংসান্তৰে স্থিতম্ ।
সংস্থাপ্য কৃত্যাং ভূতেশো জ্ৱলত্কালানলপ্রভাম্ ॥ 79.49 ॥
উৱাচ মা ভৈস্ত্ৱং ৱিপ্র মা চ গচ্ছ মহামুনে ।
ততস্তং সূক্ষ্মদেহস্থং মহাদেৱোঽব্রৱীদিদম্ ॥ 79.50 ॥
কিমস্য ত্ৱং মহাভূত কর্তা কৃত্য ৱদস্ৱ মে ।

কৃত্যোৱাচ ॥
ক্রোধদীপ্তেন দেৱেশ পিপ্পলাদেন চিন্তিতা ॥ 79.51 ॥
অস্য দেহে পতিষ্যামি অহিংস্যাং ৱিদ্ধি মাং প্রভো ।
এতচ্ছ্রুত্ৱা মহাদেৱো ভূতস্য ৱদনাচ্চ্যুতম্ ॥ 79.52 ॥
ৱৰিষ্ঠং বন্ধয়ামাস য়াজ্ঞৱল্ক্যস্য ঘাতকম্ ।
য়োগীশ্ৱৰং তং ৱিপ্রেন্দ্রং দত্ত্ৱাভীতিং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 79.53 ॥
ৱিসর্জয়িত্ৱা দেৱস্তং তত্রৈৱান্তৰধীয়ত ।
প্রেষয়িত্ৱা তু তং ভূতং পিপ্পলাদোঽপি দুর্মনাঃ ॥ 79.54 ॥
মাতাপিতৃৱিহীনস্তু নর্মদাতটমাশ্রিতঃ ।
একনিষ্ঠো নিৰাহাৰো ৱর্ষাণি ষোডশৈৱ তু ॥ 79.55 ॥
তোষয়ামাস দেৱেশমুময়া সহ শঙ্কৰম্ ।

হৰ উৱাচ ॥
পৰিতুষ্টোঽস্মি তে ৱিপ্র তপসাননেন সুৱ্রত ॥ 79.56 ॥

ৱৰং ৱৃণীষ্ৱ তে দদ্যাং মনসাভীপ্সিতং শুভম্ ।

পিপ্পলাদ উৱাচ ॥
য়দি মে ভগৱাংস্তুষ্টো য়দি দেয়ো ৱৰো মম ॥ 79.57 ॥
অত্র সন্নিহিতো দেৱ মম নাম্না চ শঙ্কৰ ।
এৱমুক্তস্তথেত্যুক্ত্ৱা পিপ্পলাদং মহামুনিম্ ॥ 79.58 ॥
জগামাদৰ্শনং দেৱো ভূতসঙ্ঘৈৰ্নিষেৱিতঃ ।
পিপ্পলাদো গতে দেৱে স্নাত্ৱা তত্র মহাম্ভসি ॥ 79.59 ॥
স্থাপয়িত্ৱা মহদেৱং জগামোত্তৰপৰ্ৱতম্ ।
তত্র তীৰ্থে নৰো ভক্ত্যা স্নাত্ৱা মন্ত্রয়ুতো নৃপ ॥ 79.60 ॥
তৰ্পয়িত্ৱা পিতৄন্ দেৱান্ পূজয়িত্ৱা মহেশ্ৱৰম্ ।
অশ্ৱমেধস্য য়জ্ঞস্য ফলং প্ৰাপ্নোত্যনুত্তমম্ ॥ 79.61 ॥
মৃতো ৰুদ্ৰপুৰং য়াতি পিপ্পলেশ্ৱৰসন্নিধৌ ।
অথৱা ভোজয়েদ্ৱিপ্ৰান্ পিতৄনুদ্দিশ্য ভক্তিতঃ ॥ 79.62 ॥
দ্ৱাদশাব্দসহস্ৰাণি তৃপ্তা গচ্ছন্তি সদ্গতিম্ ।
সংন্যাসেন তু য়ঃ কশ্চিত্তত্র তীৰ্থে তনুং ত্যজেত্ ॥ 79.63 ॥
অনিৱৰ্তিকা গতিস্তস্য য়থা মে শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ।
এতত্ সৰ্ৱং সমাখ্যাতং য়ত্ত্ৱং মাং পৰিপৃষ্টৱান্ ॥ 79.64 ॥
মাহাত্ম্যং পিপ্পলাদস্য পিপ্পলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
এতত্ পুণ্যং পাপহৰং ধন্যং দুঃখপ্ৰণাশনম্ ॥ 79.65 ॥
পঠতাং শৃণ্ৱতাং চৈৱ সৰ্ৱপাপপ্ৰমোচনম্ ॥ 79.66 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পিপ্পলেশ্ৱৰমহিমানুৱৰ্ণনো
নামৈকোনাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 80

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ ৱিমলেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
তত্র দেৱশিলা ৰম্যা মহাদেৱেন ভাষিতা ॥ 80.1 ॥
গৰ্জনং খেটকং নাম তত্র দেৱশিলা শুভা ।
তত্র স্নাত্ৱা তু য়ো ভক্ত্যা তৰ্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ॥ 80.2 ॥

তস্য তে দ্ৱাদশাব্দানি সুতৃপ্তা দিৱি মোদিতাঃ ।
তস্মিংস্তীর্থে তু যো ভক্ত্যা ব্ৰাহ্মণান্ পূজয়েন্নৃপ ॥ 80.3 ॥
স্ৱল্পেনাপি হি দানেন তস্য চান্তো ন ৱিদ্যতে ।

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কানি দানানি ৱিপ্রেন্দ্র শস্তানি ধৰণীতলে ॥ 80.4 ॥
য়ানি দত্ত্ৱা নৰো ভক্ত্যা মুচ্যতে সর্ৱকিল্বিষৈঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সুৱর্ণং ৰজতং তাম্রং মণিং মৌক্তিকমেৱ চ ॥ 80.5 ॥
ভূমিদানং তথা গাৱো মোচয়ন্ত্যংশুমান্নৰম্ ।
তত্র তীর্থে তু য়ঃ কশ্চিত্ কুৰুতে প্ৰাণসঙ্ক্ষয়ম্ ॥ 80.6 ॥
ৰুদ্রলোকে ৱসেত্তাৱদ্যাৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
ততঃ পুষ্কৰিণীং গচ্ছেত্ কুৰুক্ষেত্রসমাং নৃপ ॥ 80.7 ॥
পূর্ৱং পুষ্কৰিণী নাম কুৰুক্ষেত্রং কলৌ স্মৃতম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা য়জেদ্দেৱং তেজোৰাশিং দিৱাকৰম্ ॥ 80.8 ॥
ঋচমেকাং জপেত্ সৌম্যঃ সামৱেদফলং লভেত্ ।
য়জুর্ৱেদস্য জপনং ঋগ্ৱেদস্য তথৈৱ চ ॥ 80.9 ॥
ত্র্যক্ষৰং ৱা জপেন্ মন্ত্রং ধ্যায়মানো দিৱাকৰম্ ।
আদিত্যহৃদয়ং জপ্ত্ৱা মুচ্যতে সর্ৱকিল্বিষৈঃ ॥ 80.10 ॥
তত্র তীর্থে তু য়ঃ স্নাত্ৱা ৱিধিনা পূজয়েদ্দ্ৱিজান্ ।
তস্য কোটিগুণং দানং জায়তে নাত্র সংশয়ঃ ॥ 80.11 ॥
কার্তিক্যাং চ তথা মাঘ্যাং ৱৈশাখ্যাং তু ৱিশেষতঃ ।
অমাৱাস্যাং ৱ্যতীপাতে সঙ্ক্রমে ৱৈধৃতৌ ৰৱৌ ॥ 80.12 ॥
কুৰুক্ষেত্রে নৰঃ স্নাত্ৱা ৰুদ্রস্যানুচৰো ভৱেত্ ।
অনাশকে জলে হ্যগ্নৌ পঞ্চাগ্নৌ ৱা তথাপি ৱা ॥ 80.13 ॥
তস্মিংস্তীর্থে মৃতো য়স্তু স য়াতি পৰমাং গতিম্ ।
ব্ৰাহ্মণঃ ক্ষত্রিয়ো ৱৈশ্যঃ শূদ্রো ৱা নৃপসত্তম ॥ 80.14 ॥
ৱিহিতং কর্মকুর্ৱাণঃ স গচ্ছতি সতাং গতিম্ ।

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কিং জপন্ মুচ্যতে ৱ্যাধের্জ্জাত্ৱা ৱর্ণং দ্ৱিজোত্তম ॥ 80.15 ॥
কিং কুর্ৱন্ মুচ্যতে প্ৰাণী য়াতি লোকমনাময়ম্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ৰাজন্নৱহিত ইতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 80.16 ॥
গুহ্যতীর্থে সমাসাদ্য ব্ৰাহ্মণো মুক্তৱান্ য়থা ।
পুৰা দ্ৱিজৱৰশ্চাসীদ্গোৱিন্দো নাম নামতঃ ॥ 80.17 ॥
তস্য ভাৰ্যা সুসম্পন্না ব্ৰাহ্মণী চ পতিব্ৰতা ।
তস্যাং সঞ্জনয়ামাস পুত্ৰমেকং চ সুন্দৰম্ ॥ 80.18 ॥
স বাল এৱ ভৱনে ক্ৰীডতে শিশুলীলয়া ।
কদাচিদ্ব্ৰাহ্মণশ্ৰেষ্ঠঃ কাষ্ঠমানয়িতুং গতঃ ॥ 80.19 ॥
ৱনান্নীতৱা কাষ্ঠভাৰং গৃহে পশ্চাচ্চ ক্ষিপ্তৱান্ ।
ক্ৰীডন্নাস্তে শিশুস্তত্ৰ কাষ্ঠভাৰেণ পীডিতঃ ॥ 80.20 ॥
মমাৰ বালকস্তত্ৰ দ্ৱিজো ন জ্ঞাতৱাংস্তদা ।
ব্ৰাহ্মণ্যপি তদা তস্মৈ ন শশংস ভয়াত্তথা ॥ 80.21 ॥
পুর্নদ্ৱিজঃ স গোৱিন্দো ৱিপিনং সঞ্জগাম হ ॥ 80.22 ॥

ব্ৰাহ্মণ্যুৱাচ ॥
ৰাৱণো ব্ৰহ্মণঃ পৌত্ৰস্ত্ৰৈলোক্যং য়স্য শঙ্কতে ।
স হতো ৰামচন্দ্ৰেণ সপুত্ৰামাত্যবান্ধৱঃ ॥ 80.23 ॥
এৱং পুত্ৰং ৱিনা সৌখ্যং মৰ্ত্যে নাকে ন ৱিদ্যতে ।
য়শ আখ্যায়িতং য়স্য স্ৱৰ্গাৰ্থং য়স্য ভাৰতী ॥ 80.24 ॥
মিষ্টান্নং ব্ৰাহ্মণস্যাৰ্থে স্ৱৰ্গৱাসোঽপি ৱিদ্যতে ।
পুত্ৰোত্পত্তিৱিনাশাভ্যাং নাপৰং সুখদুঃখয়োঃ ॥ 80.25 ॥
ব্ৰহ্মহত্যাশ্ৱমেধাভ্যাং নাপৰং পাপপুণ্যয়োঃ ।
কিং ব্ৰৱীমীতি হে ৱত্স নানুসৌখ্যং সুতং ৱিনা ॥ 80.26 ॥
এৱং বহুৱিধং দুঃখং প্ৰলপিতৱা পুনঃ পুনঃ ।
বালং গৃহগতে ৱিপ্ৰে সঙ্গোপ্য ব্ৰাহ্মণী তথা ॥ 80.27 ॥
এৱং তস্যাং ৱিলপন্ত্যাং গতা ৰাত্ৰিৰ্য়ুধিষ্ঠিৰ ।
ভূম্যাং প্ৰসুপ্তং গোৱিন্দং পুত্ৰশোকেন পীডিতা ॥ 80.28 ॥
য়াৱন্নিৰীক্ষতে ভাৰ্যা ভৰ্তাৰং দুঃখপীডিতম্ ।
কৃমিৰাশিময়ং তাৱদ্গোৱিন্দং নৃপসত্তম ॥ 80.29 ॥
দুঃখাদ্দুঃখতৰে মগ্না দৃষ্টৱা তং পাতকান্ৱিতম্ ।
এৱং দুঃখনিমগ্নায়াঃ শৰ্ৱৰী ৱিগতা তদা ॥ 80.30 ॥
পুনঃ প্ৰাতস্তু গোৱিন্দো দৰ্ভায় চ ৱনং গতঃ ।

এৱং ন জ্ঞাতৱান্ ৱিপ্রঃ কাষ্ঠেন চ হতং সুতম্ ॥ 80.31 ॥
গতাশ্চ দিৱসাঃ পঞ্চব্রাহ্মণ্যা গোপিতং চ য়ত্ ।
পশুপালঃ পঞ্চমেঽহ্নি মহিষীৰুত্তমাশ্চ গাঃ ॥ 80.32 ॥
অৰণ্যে মহিষীর্মুক্ত্ৱা গাশ্চ ভোক্তুং গৃহং গতঃ ।
ৱিজ্ঞপ্তঃ পশুপালেন গোৱিন্দো ব্রাহ্মণোত্তমঃ ॥ 80.33 ॥
য়াৱদ্ভক্ষাম্যহং স্ৱামিন্ মহিষীর্গাশ্চ ৰক্ষয় ।
ততঃ স তৎৱৰিতো গাশ্চ ব্রাহ্মণো মহিষীঃ প্রতি ॥ 80.34 ॥
জগাম মহিষীর্গাশ্চ ৱিপ্রস্য তস্য ৰক্ষতঃ ।
ধাৱমানস্য গাৱশ্চ মহিষ্যঃ সঙ্গমং গতাঃ ॥ 80.35 ॥
তত্র প্রৱিষ্টাস্তু জলে নদ্যা ৰেৱাসুসঙ্গমে ।
তজ্জলং পীতমাত্রং তু ত্ৱৰয়া তেন ৱাৰিতাঃ ॥ 80.36 ॥
অকামাত্ সলিলং পীত্ৱা প্রক্ষাল্য নয়নে শুভে ।
আজগাম ততঃ পশ্চাদ্ভৱনং দিনসঙ্ক্ষয়ে ॥ 80.37 ॥
ভুক্ত্ৱা দুঃখান্ৱিতো ৰাত্রৌ গোৱিন্দঃ শয়নং য়য়ৌ ।
নিদ্রাভিভূতো দুঃখেন শ্রমেণৈৱ তু খেদিতঃ ॥ 80.38 ॥
পুনস্তং চার্ধৰাত্রে তু তস্য ভার্যা নিৰীক্ষতে ।
কৃমিভির্ৱেষ্টিতং গাত্রং ক্ৱচিত্ পশ্যত্যৱেষ্টিতম্ ॥ 80.39 ॥
পুনঃ সা ৱিস্ময়াৱিষ্টা তস্য ভার্যা গুণান্ৱিতা ।
উৱাচ দুষ্কৃতং তস্য সাধ্ৱসাৱিষ্টচেতনা ॥ 80.40 ॥

ভার্যোৱাচ ॥
অতীতে পঞ্চমে চাহ্নি ইন্ধনং ক্ষিপতা তু তে ।
গৃহে পশ্চাত্ স্থিতো বালস্ত্ৱজ্ঞাতো ঘাতিতস্ত্ৱয়া ॥ 80.41 ॥
ময়া তত্ পাতকং ঘোৰং ত্ৱত্ কৃতং ন প্রকাশিতম্ ।
তেন প্রচ্ছন্নপাপেন দহ্যমানা দিৱানিশম্ ॥ 80.42 ॥
ন সুখং তৱ গাত্রস্য ন চ পশ্যামি চাত্মনঃ ।
নিদ্রা প্রণষ্টা মে নাথ ৰতিশ্চৈৱ ত্ৱয়া সহ ॥ 80.43 ॥
শ্রূয়তে মানৱে শাস্ত্রে শ্লোকো গীতো মহর্ষিভিঃ ।
স্মৃত্ৱা স্মৃত্ৱা চ তং ৰাত্রৌ পৰিতাপো ন শাম্যতি ॥ 80.44 ॥
কীর্তনান্নশ্যতেঽধর্মো ৱর্ধতেঽসৌ চ গূহনাত্ ।
ইহ লোকে পৰে চৈৱ পাপস্যান্তো ন ৱিদ্যতে ॥ 80.45 ॥
এৱং সঞ্চিন্ত্যমানাহং স্থিতা ৰাত্রৌ ভয়াতুৰা ।
কৃমিৰাশিময়ং ত্ৱাং তু পশ্যামি কথয়ামি কিম্ ॥ 80.46 ॥

পুনশ্চ কান্ত ত্ৱদ্দেহং ভ্রূণহত্যাকৃমিপ্লুতম্ ।
ক্ৱচিত্তুদন্তি তে চৈৱ ক্ৱচিন্নষ্টাঃ সমন্ততঃ ॥ 80.47 ॥
এতত্সংস্মৃত্য সংস্মৃত্য ৱিমৃশন্তী পুনঃ পুনঃ ।
ন জানে কাৰণং কিঞ্চিত্ পৃচ্ছামি কথয়স্ৱ মে ॥ 80.48 ॥
তডাগং ৱাপি সৰিতং তীর্থং ৱা দেৱতালয়ম্ ।
য়ং গতোঽসি প্রভাৱোঽয়ং তস্য নান্যস্য মে মতিঃ ॥ 80.49 ॥
এৱমুক্তস্ত্ৱসৌ ৱিপ্রঃ কথয়ামাস ভাৰত ।
ভার্যয়া পূর্ৱৱৃত্তান্তং ৰমমাণো নৃপোত্তম ॥ 80.50 ॥
গোলুলায়ী নিৱৃত্ত্যর্থং নর্মদা সঙ্গমং গতঃ ।
নাভিমাত্রে জলে মগ্নস্তোয়ং পীতং য়থেষ্টতঃ ॥ 80.51 ॥
নান্যত্তীর্থং ৱিজানামি নর্মদা চ সৰিদ্ৱৰা ।
এৱং শ্রুত্ৱা চ তত্সর্ৱমুপৱাসঃ কৃতঃ ক্ষণাত্ ॥ 80.52 ॥
ভর্ত্রা সহ গতা তত্র সঙ্গমে ৱৰৱর্ণিনী ।
স্নাত্ৱা ৱিধিপ্রয়ুক্তেন সঙ্গমে সুৰপূজিতে ॥ 80.53 ॥
তর্পয়ামাস দেৱেশং শঙ্কৰং চ সহোময়া ।
পঞ্চামৃতৈঃ স্নাপয়িত্ৱা ব্রাহ্মণ্যা সহিতো দ্ৱিজ ॥ 80.54 ॥
গন্ধমাল্যাদিধূপৈশ্চ নৈৱেদ্যৈশ্চ সুশোভনৈঃ ।
অপূজয়ত্তত্র লিঙ্গং দেৱীং কাত্যায়নীং শুভাম্ ॥ 80.55 ॥
ৰাত্রৌ জাগৰণং কৃত্ৱা ভর্ত্রা তেন সহৈৱ সা ।
ততঃ প্রভাতে ৱিমলে দ্ৱিজং সম্পূজ্য য়ত্নতঃ ॥ 80.56 ॥
গোদানেন হিৰণ্যেন ৱস্ত্রেণান্নেন ভাৰত ।
গোৱিন্দঃ পূজয়ামাস স্ৱশক্ত্যা ব্রাহ্মণং শুভম্ ॥ 80.57 ॥
উক্তশ্চাকাশৱাণ্যা তু তীর্থং গুহ্যাৱতী ত্ৱিদম্ ।
গুহ্যেশ্ৱৰং তত্র লিঙ্গং পাতালাদুত্থিতং তদা ॥ 80.58 ॥
গুহ্যাৱতীনর্মদয়োঃ সঙ্গমো গুণৱানভূত্ ।
মুক্তপাপো গৃহং য়াতঃ স্ৱভার্যাসহিতো দ্ৱিজঃ ॥ 80.59 ॥
এতত্তীর্থং পাপহৰং বালহত্যাপ্রণাশনম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা চ জপ্ত্ৱা চ দত্ত্ৱা ব্রাহ্মণভোজনম্ ॥ 80.60 ॥
উপাস্য শ্রাদ্ধকৰণাত্তিলোদকপ্রদানতঃ ।
নিৱসেচ্ছিৱলোকে হি য়াৱদাহূত সম্প্লৱম্ ॥ 80.61 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে গুহ্যাৱতীতীর্থমহিমানুৱর্ণনো নামাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 81

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ উত্তৰে নৰ্মদাতটে ।
মেঘনাদসমীপে তু ৱিশ্ৱৰূপা সৰিদ্ৱৰা ॥ 81.1 ॥
নিৰ্গতা ৱিশ্ৱৰূপস্য শৰীৰাদুপকুৰ্ৱতঃ ।
পুৰা দাৰুৱনে দেৱো লিঙ্গহীনঃ কৃতো দ্ৱিজৈঃ ॥ 81.2 ॥
নৰ্মদাতটমাশ্ৰিত্য তপঃ কুৰ্ৱংস্তদা নৃপ ।
ৱিশ্ৱৰূপোঽভৱদ্দেৱো নিৰ্গতা সৰিতাং ৱৰা ॥ 81.3 ॥
গতা সা নৰ্মদাতোয়ং সঙ্গমো গুণৱানভূত্ ।
তস্মিংস্তীৰ্থে নৰঃ স্নাত্ৱা স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 81.4 ॥
তত্ৰ য়ত্ ক্ৰিয়তে কৰ্ম সৰ্ৱং তদক্ষয়ং ভৱেত্ ।
সাৰিকা সিদ্ধিমায়াতা পতিতা তীৰ্থসঙ্গমে ॥ 81.5 ॥
পূৰ্ৱমপ্সৰসাং শ্ৰেষ্ঠা শক্ৰশাপাদকামতঃ ।
চিত্ৰাঙ্গদেন ৰমিতা কাচিত্ কষ্টমৱাপ হ ॥ 81.6 ॥
সাৰিকা ভৱ কল্যাণি ৱৰ্ষাণাং সাহগ্ৰৱিংশতিম্ ।
মৃত্ৱা ত্ৱং নৰ্মদাতোয়ে ৱিশ্ৱৰূপা সুসঙ্গমে ॥ 81.7 ॥
ৱিচিত্ৰা বহুচাৰ্ৱঙ্গী সঞ্জাতা সাৰিকা নৃপ ।
জাতিস্মৰা সুৰাভাৱা নৰ্মদাতটমাশ্ৰিতা ॥ 81.8 ॥
ততঃ কালে চ সম্প্ৰাপ্তে প্ৰজ্ৱাল্য পাৱকং শুভম্ ।
প্ৰৱিষ্টা সা শুভাচাৰা ৱিশ্ৱৰূপা সুসঙ্গমে ॥ 81.9 ॥
দিৱ্যদেহধৰী ৰাজন্ প্ৰাপ্তা শক্ৰস্য মন্দিৰম্ ।
এতদন্তৰমাসাদ্য সাৰিকাতীৰ্থমুচ্যতে ॥ 81.10 ॥
তত্ৰ য়ত্ ক্ৰিয়তে কৰ্ম শ্ৰাদ্ধং য়জ্ঞঃ শিৱাৰ্চনম্ ।
সৰ্ৱং কোটিগুণং ৱিদ্যান্ মেঘনাদস্য দৰ্শনাত্ ॥ 81.11 ॥
অৱশঃ স্ৱৱশো ৱাপি য়স্তু প্ৰাণান্ পৰিত্যজেত্ ।
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ॥ 81.12 ॥
খ্যাতানি পঞ্চলিঙ্গানি য়ানি দৃষ্ট্ৱা শিৱং ৱ্ৰজেত্ ।
মানৱো মনুজশ্ৰেষ্ঠ শৃণু তানি য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 81.13 ॥
মেঘনাদং চ গোষ্ঠেশং ৱাগীশং কাকডেশ্ৱৰম্ ।
লক্ষেশ্ৱৰং পঞ্চলিঙ্গান্যেকাহে য়স্তু পূজয়েত্ ॥ 81.14 ॥

অনেনৈৱ শৰীৰেণ স নৰো হি শিৱং ব্ৰজেত্ ।
কোটিয়জ্ঞফলং প্ৰাপ্য পশ্চান্ মোক্ষমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 81.15 ॥
আখ্যানং কথয়িষ্যামি পুৰাবৃত্তং তৱানঘ ।
ধৰ্মসেনঃ পুৰা ৰাজা অয়োধ্যাধিপতিৰ্বলী ॥ 81.16 ॥
ধৰ্মেণ ৰাজ্যং কৃতৱান্ য়জ্ঞাংশ্চ বহুদক্ষিণান্ ।
শৃণ্ৱন্ স ধৰ্মশাস্ত্ৰাণি নৰ্মদাচৰিতং তথা ॥ 81.17 ॥
শ্ৰুত্ৱা ৱিনিৰ্গতো ৰাজা ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ।
মেঘনাদং সমভ্যৰ্চ্য স্নাত্ৱা ৱৈ নৰ্মদাজলে ॥ 81.18 ॥
উদ্গচ্ছতি দিনকৰে অশ্ৱাৰূঢো নৰেশ্ৱৰঃ ।
উত্তৰাং দিশমাশ্ৰিত্য গতো গোষ্ঠেশ্ৱৰং শিৱম্ ॥ 81.19 ॥
য়থাৱিধানং সম্পূজ্য ৱাগীশ্ৱৰং গতস্ততঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা ৱিধানেন পূজয়িত্ৱা শিৱং নৃপঃ ॥ 81.20 ॥
চন্দনাগুৰুকৰ্পূৰৈৰ্ধূপৈৰ্দীপৈৰ্ৱিধানকৈঃ ।
অশ্ৱাৰূঢো নৃপশ্ৰেষ্ঠঃ কাকডেশ্ৱৰমাগতঃ ॥ 81.21 ॥
তং প্ৰপূজ্য ততো ৰাজা গত্ৱা ৱৈ নাৰ্মদে জলে ।
লক্ষেশ্ৱৰং পূজয়িত্ৱা স্থিতং ৱৈ ৱিধিপূৰ্ৱকম্ ॥ 81.22 ॥
মেঘনাদং ততো গত্ৱা সূৰ্যশ্চাস্তমুপাগমত্ ।
ধ্যাত্ৱা স্ৱয়ং কালৰূপং য়াৱত্তিষ্ঠতি ৱৈ নৃপঃ ॥ 81.23 ॥
তাৱদ্ঘোৰোঽপি তুৰগো হ্যন্তৰিক্ষচৰস্তদা ।
দিৱ্যদেহধৰঃ সশ্চাপ্যপ্সৰোভিঃ সমাবৃতঃ ॥ 81.24 ॥
ৱিমানে দেৱৰাজস্য য়য়াৱিন্দ্ৰপুৰীং স্থিতঃ ।
শুনী পৃষ্ঠে তু য়া ৰাজ্ঞস্তীৰ্থয়াত্ৰাং প্ৰকুৰ্ৱতী ॥ 81.25 ॥
দিৱ্যদেহধৰা সাপি ৱিমানেন গতা দিৱি ।
ধৰ্মসেনোঽপি তাং দৃষ্ট্ৱা ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতনঃ ॥ 81.26 ॥
অশ্ৱৰূপং জগাদাথ কিমেতদিতি ভাৰত ।
উৱাচাকাশগো ৱাচং কথং ত্ৱং খিদ্যসে নৃপ ॥ 81.27 ॥
শৰীৰজেন কষ্টেন তপঃ সাধ্যা ৱিভূতয়ঃ ।
পাদচাৰী হি গচ্ছ ত্ৱং পৰপাদৈৰ্গতো হ্যসি ॥ 81.28 ॥
ভূয়ো য়াত্ৰাং প্ৰকুৰুষে তদা সিদ্ধিমৱাপ্স্যসি ।
ততো ৰাজা চ তস্যাথ শ্ৰুত্ৱা তদ্ৱচনং তদা ॥ 81.29 ॥
পুনৰ্দ্ৱিতীয়দিৱসে প্ৰস্থিতো লিঙ্গপূজনম্ ।
পঞ্চলিঙ্গান্ সমভ্যৰ্চ্য সমায়াতস্তু নৰ্মদাম্ ॥ 81.30 ॥
মেঘনাদং য়দাপশ্যদ্দ্ৱাৰে দেৱং চ দৃষ্টৱান্ ।

পঞ্চৱক্ত্ৰং দশভুজং ত্ৰিনেত্ৰং শূলপাণিনম্ ॥ 81.31 ॥
ৱৃষাৰূঢং জগদ্গৰ্ভং শশাঙ্ককৃতশেখৰম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তং দেৱদেৱেশং তুষ্টাৱ পৰমেশ্ৱৰম্ ॥ 81.32 ॥
জয় দেৱ মহাদেৱ মহাপাতকনাশন ।
সংসাৰসাগৰে মগ্নং মাং সমুদ্ধৰ সাম্প্ৰতম্ ॥ 81.33 ॥

হৰ উৱাচ ॥
ৱৰং ৱৃণু মহাভাগ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ।
তদ্দদামি ন সন্দেহশ্শ্ৱিভক্তো হি পুত্ৰক ॥ 81.34 ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ তন্মাং সহচৰং কুৰু ।
একাহে পঞ্চলিঙ্গানি পূজয়িষ্যতি য়ো নৰঃ ॥ 81.35 ॥
স তৱানুচৰো দেৱ ভৱত্ৱেষ ৱৰো মম ।
ধৰ্মসেনৱচঃ শ্ৰুত্ৱা ভৱত্ৱেৱং হৰোঽব্ৰৱীত্ ॥ 81.36 ॥
তং গৃহীত্ৱা তু ৰাজানং কৈলাসং স জগাম হ ।
স্ৱদেহস্থং চকাৰাসৌ ধৰ্মসেনং নৃপং নৃপ ॥ 81.37 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজন্নিতিহাসং পুৰাতনম্ ।
শ্ৰৱণাত্ কীৰ্তনাদস্য অশ্ৱমেধফলং লভেত্ ॥ 81.38 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পঞ্চলিঙ্গমহিমানুৱৰ্ণনো নামৈকাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 82

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথান্যত্ কথয়িষ্যামি তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
ময়ূৰকুক্কুটং নাম ব্ৰহ্মহত্যা ৱ্যপোহনম্ ॥ 82.1 ॥
মৃকণ্ডস্যাশ্ৰমং পুণ্যং নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ।
মৃকণ্ডো নাম ভূপাল ঋষিঃ পৰমধাৰ্মিকঃ ॥ 82.2 ॥
তপস্তেপে মহাভাগ দিৱ্যৈৰ্ৱৰ্ষসহস্ৰকৈঃ ।
তস্যাশ্ৰমপদে ৰম্যে মুনয়ঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ॥ 82.3 ॥
ৱসন্তি স্ম জলাহাৰাঃ শুষ্কপত্ৰকৃতাশনাঃ ।
কেচিত্তন্ন নিৰাহাৰা মোক্ষোপায়ৱিচিন্তকাঃ ॥ 82.4 ॥
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ গন্ধৰ্ৱৌ শক্ৰগায়নৌ ।

হেতিপ্ৰহেতিনামানৌ গতৌ শক্ৰসভাং নৃপ ॥ 82.5 ॥
ৱধূৰপ্সৰসাং শ্ৰেষ্ঠা দৃষ্টা তাভ্যাং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
দৃষ্টমাত্ৰৌ তু গন্ধৰ্ৱৌ কামবাণপ্ৰপীডিতৌ ॥ 82.6 ॥
হেতিঃ কুক্কুটশব্দেন প্ৰহেতিৰ্বৰ্হিণস্তথা ।
ঘোষ্যমাণৌ সুমধুৰং সাদয়ামাস তু চ তাম্ ॥ 82.7 ॥
ৱৃত্ৰহা তদভিপ্ৰায়ং জ্ঞাত্ৱা শাপং দদৌ তৱা ॥ 82.8 ॥
পূৰ্ণে দিৱ্যশতে ৱৰ্ষে পশ্চাদত্ৰাগমিষ্যথঃ ।
তিৰ্যগ্যোনৌ তু সম্প্ৰাপ্তৌ গন্ধৰ্ৱৌ হি য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 82.9 ॥
জাতিস্মৰৌ দুৰাচাৰৌ পক্ষিণৌ প্ৰিয়দৰ্শীনৌ ।
সৰ্ৱতীৰ্থান্যুত্তৰন্ তৌ নাৰদং চ দদৰ্শতুঃ ॥ 82.10 ॥

গন্ধৰ্ৱাৱূচতুঃ ॥
ভৱিষ্যাৱঃ শুভাচাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ তপোধন ।
কৰ্মণা কেন চাৱাং হি মুক্তাৱেতৌ ৱদস্ৱ তত্ ॥ 82.11 ॥

নাৰদ উৱাচ ॥
নৰ্মদা দক্ষিণে তীৰে মৃকণ্ডস্যাশ্ৰমং শুভম্ ।
তিৰ্যগ্যোনিৱিমোক্ষং চ তীৰ্থং হি পৰমং মতম্ ॥ 82.12 ॥
জলাপ্লুতৌ নৰ্মদায়াঃ সৰ্ৱং তত্ৰ ভৱিষ্যতি ।
ততো হেতিঃ প্ৰহেতিশ্চ সুস্নাতৌ দিৱ্যৰূপিণৌ ॥ 82.13 ॥
একেন স্নানমাত্ৰেণ পক্ষিণৌ দিৱ্যতাং গতৌ ।
স্নাত্ৱা তু ৱিধিনাঽনেন ধ্যাত্ৱা দেৱং সদাশিৱম্ ॥ 82.14 ॥
উচ্চাৰ্যাঘোৰমন্ত্ৰং তৌ সদা ধ্যানস্থিতৌ নৃপ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ৰাজন্ পাতালাদুত্থিতং শুভম্ ॥ 82.15 ॥
শতসূৰ্যপ্ৰকাশং হি লিঙ্গং তত্ৰ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
কুক্কুটেশ্ৱৰমেকং তু ময়ূৰেশ্ৱৰমেৱ চ ॥ 82.16 ॥
গন্ধৰ্ৱৌ তু ৱিমানস্থৌ গতৌ শক্ৰস্য মন্দিৰম্ ।
তস্মিংস্তীৰ্থে নৰঃ স্নাত্ৱা ভৱে নৈৱ পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 82.17 ॥
স্নাত্ৱা তিলোদকং দত্ত্ৱা পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
অৱশঃ স্ৱৱশোঽৱাপি য়স্তু প্ৰাণান্ পৰিত্যজেত্ ॥ 82.18 ॥
ন তস্য পুনৰাৱৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ।
তত্ৰ কীটাঃ পতঙ্গাশ্চ পক্ষিণোঽথ সৰীসৃপাঃ ॥ 82.19 ॥
মণ্ডূকাঃ পাপৱৃক্ষাশ্চ মৃতা য়ান্তি শিৱং পদম্ ॥ 82.20 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মৃকণ্ডাশ্ৰমকীৰ্তনো নাম দ্ৱ্যশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 83

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততোঽন্যত্ পৰমং তীৰ্থং চন্দ্ৰমত্যাস্তু সঙ্গমে ।
চন্দ্ৰেশ্ৱৰং সিদ্ধলিঙ্গং তথা সিদ্ধেশ্ৱৰং পুনঃ ॥ 83.1 ॥
ঘণ্টেশ্ৱৰং মহিষেশমশ্ৱতীৰ্থমতঃ পৰম্ ।
ৱৃষসেনং হয়গ্ৰীৱং শুকতীৰ্থমতঃ পৰম্ ॥ 83.2 ॥
ৰমেশ্ৱৰং ততো গচ্ছেত্তীৰ্থং পাপপ্ৰণাশনম্ ।
মেকলায়াস্তটে ৰাজন্ মহাপাতকনাশনম্ ॥ 83.3 ॥
য়দা দাৰুৱনে পূৰ্ৱং মহাদেৱেন মোহিতাঃ ।
ব্ৰাহ্মণানাং স্ত্ৰিয়স্তত্ৰ ৰমমাণাঃ সমাগতাঃ ॥ 83.4 ॥
চিন্তয়ন্ত্যশ্চ তা মোক্ষং মেকলাতীৰমাশ্ৰিতাঃ ।
তাভিশ্চ ৰমমাণাভিৰাৱৃতং শিৱপূজনম্ ॥ 83.5 ॥
নীলোত্পলদলৈৰ্বিল্ৱৈৰ্মল্লিকাজাতিকুন্দকৈঃ ।
শূন্যং প্ৰপূজিতং য়াৱত্তাৱল্লিঙ্গং সমুত্থিতম্ ॥ 83.6 ॥
পাতালাদাগতং লিঙ্গং জ্ৱলত্ কালানলপ্ৰভম্ ।
ৰমেশ্ৱৰেতি ৱিখ্যাতং ৰমমাণাত্ সমুত্থিতম্ ॥ 83.7 ॥
স্ত্ৰীণাং উৱাচ দেৱেশঃ শাপমোক্ষো ভৱত্ৱিতি ।
গচ্ছন্তু সৰ্ৱাঃ স্ৱগৃহং সাম্প্ৰতং গতকল্মষাঃ ॥ 83.8 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা দেৱদেৱেশস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ।
তস্মিংস্তীৰ্থে নৰঃ স্নাত্ৱা স ভৱে ন পুনৰ্ভৱেত্ ॥ 83.9 ॥
অনাশকেন চাগ্নৌ হি য়ে মৃতা ন পুনৰ্ভৱাঃ ।
তিলোদকং পিতৃণাং তু পিণ্ডদানং য়থাৱিধি ॥ 83.10 ॥
শ্ৰাদ্ধৈনৈৱ চ দানেন পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
ইন্দ্ৰেণ ব্ৰহ্মণা পূৰ্ৱং ৱিষ্ণুনা ধনদেন চ ॥ 83.11 ॥
ৰক্ষসা ৰাৱণেনাথ তথা চেন্দ্ৰজিতা নৃপ ।
জপো জপ্তস্তপস্তপ্তং য়জ্ঞানি ৱিৱিধানি চ ॥ 83.12 ॥
কৃতানি নৃপশাৰ্দূল গতা হি পৰমাং গতিম্ ।
অন্যচ্চ কথয়িষ্যামি হাৰিণং তীৰ্থমুত্তমম্ ॥ 83.13 ॥

হৰিণেশং সিদ্ধলিঙ্গং তথা ৱৈ ধনুৰীশ্ৱৰম্ ।
বাণেশ্ৱৰং পৰৰিদ্ধি তথা ৱৈ লুব্ধকেশ্ৱৰম্ ॥ 83.14 ॥
লিঙ্গৰূপাণি পূজয়িত্ৱা শিৱং ব্ৰজেত্ ।
আখ্যানং কথয়িষ্যামি পুৰাবৃত্তং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 83.15 ॥
অৰ্জুনো লুব্ধকো নাম মন্দজাতিসমুদ্ভৱঃ ।
পৰ্যটন্ মৃগয়াং ৰাজন্নৰ্মদাতীৰমাগতঃ ॥ 83.16 ॥
দৃষ্ট্ৱা য়ূথং মৃগাণাং তু ধাৱমানঃ পুনঃ পুনঃ ।
পলায়মানাঃ সৰ্ৱে তে একঃ পশ্চাত্ স্থিতো মৃগঃ ॥ 83.17 ॥
হতো মধ্যদিনে সোঽদ্য কুৰঙ্গো নৰ্মদাতটে ।
পতিতোঽসৌ গতপ্ৰাণো দিৱ্যদেহধৰঃ পুনঃ ॥ 83.18 ॥
ৱিমানে হংসয়ুক্তে ৱৈ ব্ৰহ্মলোকং জগাম হ ।
গতে তু হৰিণে সোঽথ লুব্ধকশ্চিন্তয়ান্ৱিতঃ ॥ 83.19 ॥
মহাপাপান্যনেকানি কৃতানি তু ময়া পুনঃ ।
কা গতিং য়াম্যহং চাথ শ্ৰেয়সে মৰণং মম ॥ 83.20 ॥
চিন্তয়িত্ৱা ততো ৰাজন্ পতিতো নৰ্মদাজলে ।
তত্ক্ষণাদ্দিৱ্যদেহোঽসৌ গন্ধৰ্ৱপুৰমায়য়ৌ ॥ 83.21 ॥
গতে তস্মিন্ দেৱলোকে ধনুৰ্বাণৌ জলে স্থিতৌ ।
চত্ৱাৰ্যেতানি লিঙ্গানি খ্যাতানি ভুৱনত্ৰয়ে ॥ 83.22 ॥
হৰিণেশ্ৱৰং চ বাণেশং লুব্ধেশং ধনুৰীশ্ৱৰম্ ।
ৰমেশ্ৱৰং পঞ্চমং তু পঞ্চলিঙ্গানি কীৰ্তয়েত্ ॥ 83.23 ॥
ন তস্য পুনৰাবৃত্তিৰ্ঘোৰে সংসাৰসাগৰে ।
তস্মিংস্তীৰ্থে নৰো ৰাজন্ স্নাত্ৱা শিৱপুৰং ব্ৰজেত্ ॥ 83.24 ॥
ব্ৰহ্মহত্যাদি পাপানি ৱিলয়ং য়ান্তি পাৰ্থিৱ ।
অনাশকে চাৰ্ধজলে মৃতঃ শিৱমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 83.25 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ৰমেশ্ৱৰহৰিণেশ্ৱৰলুব্ধকেশ্ৱৰধনুৰীশ্ৱৰবাণেশ্ৱৰকথনো নাম ত্ৰ্যশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 84

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥

তত্ৰ স্নাত্ৱা তু ভক্ত্যা য় উপৱাসপৰায়ণঃ ।
ক্ষপাজাগৰণং কুর্যাদ্দদ্যাদ্দানং চ য়ত্নতঃ ॥ 84.1 ॥
দেৱস্য স্নপনং কুর্যাদমৃতৈঃ পঞ্চভিস্তথা ।
সমালভেদ্যথাশক্ত্যা পূজাং কৃত্ৱা ৱিধানতঃ ॥ 84.2 ॥
পাত্ৰং পৰীক্ষ্য দাতৱ্যমাত্মনঃ শ্ৰেয় ইচ্ছতা ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি দ্ৱাদশাব্দং ন সংশয়ঃ ॥ 84.3 ॥
গচ্ছতি তত্ৰ দাতা চ য়ত্ৰ দেৱো নিৰঞ্জনঃ ।
গৃহমধ্যে প্ৰৱিষ্টস্তু স্মৰন্নামাস্য শক্তিতঃ ॥ 84.4 ॥
নীলাদ্ৰৌ তু চ য়ত্পুণ্যং তত্ সমস্তং লভেত সঃ ।
শূলভেদে চ য়ঃ কুর্যাচ্ছ্ৰাদ্ধং পৰ্ৱণি পৰ্ৱণি ॥ 84.5 ॥
ৱিশেষাচ্চৈৱ মাসান্তে তস্য পুণ্যফলং শৃণু ।
কেদাৰে চৈৱ য়ত্পুণ্যং কুব্জায়াং চ তথা নৃপ ॥ 84.6 ॥
কনখলে চৈৱ য়ত্ পুণ্যং গঙ্গাসাগৰসঙ্গমে ।
সিতাসিতে তু য়ত্ পুণ্যমন্যতীর্থে ৱিশেষতঃ ॥ 84.7 ॥
অৰ্বুদে চৈৱ য়ত্পুণ্যং পুণ্যম্ চামৰপৰ্ৱতে ।
গঙ্গাদ্যৈঃ সৰ্ৱতীর্থৈশ্চ ফলং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ॥ 84.8 ॥
অস্মিংস্তীর্থে তথা পুণ্যং লভতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
ৱিধিমন্ত্ৰসমায়ুক্তং তৰ্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ॥ 84.9 ॥
কুলানি তাৰয়ত্যেৱ দশ পূৰ্ৱাপৰাণি সঃ ।
দক্ষিণাং চৈৱ মৰ্ত্যশ্চ শুচিৰ্ভূত্ৱা সমাহিতঃ ॥ 84.10 ॥
ন্যাসং কৃত্ৱা তু পূৰ্ৱোক্তং প্ৰদদ্যাদষ্টপুষ্পকম্ ।
শাস্ত্ৰোক্তৈৰষ্টভিৰ্মন্ত্ৰৈৰ্মানসৈঃ শৃণু তাংস্তথা ॥ 84.11 ॥
ৱাৰিজং সৌম্যমাগ্নেয়ং ৱায়ৱ্যং পাৰ্থিৱং পুনঃ ।
ৱানস্পত্যং ভৱেত্ পুষ্পং প্ৰাজাপত্যং তু সপ্তমম্ ॥ 84.12 ॥
অষ্টমং শিৱপুষ্পং চ শৃণ্ৱেতেষাং ৱিনিৰ্ণয়ম্ ।
ৱাৰিজং সলিলং জ্ঞেয়ং সৌম্যং মধুয়ুতং পয়ঃ ॥ 84.13 ॥
আগ্নেয়ং ধূপদীপং চ ৱায়ৱ্যং চন্দনাদিকম্ ।
পাৰ্থিৱং কন্দমূলাদ্যং ৱানস্পত্যফলাত্মকম্ ॥ 84.14 ॥
প্ৰাজাপত্যমন্নাদ্যং চ শিৱপুষ্পমুপাসনম্ ।
অহিংসা প্ৰথমং পুষ্পং পুষ্পমিন্দ্ৰিয়নিগ্ৰহঃ ॥ 84.15 ॥
তৃতীয়ং চ দয়াপুষ্পমেভিস্তুষ্যন্তি দেৱতাঃ ।
তপসা চাৰ্চয়েদ্ভক্ত্যা অত্ৰ তীৰ্থে নৰাধিপ ॥ 84.16 ॥
ছত্ৰং চ চামৰং দদ্যাচ্ছয্যাং চোপানহৌ তথা ।

তেন পূজনমাত্রেণ পূজিতাঃ পুৰুষাস্ত্রয়ঃ ॥ 84.17 ॥
স্ৱৰ্গলোকে ৱসেত্তাৱদ্যাৱদাহুত সম্প্লৱম্ ।
শূলপাণেস্তু যো ভক্ত্যা স্নপনং চৈৱ কাৰয়েত্ ॥ 84.18 ॥
পঞ্চামৃতেন য়শ্চৈৱ য়ক্ষকৰ্দমকুঙ্কুমৈঃ ।
সমালভেচ্চ দেৱেশং শ্ৰীখণ্ডৈৰগৰাদিভিঃ ॥ 84.19 ॥
নানাৱিধৈশ্চ পুষ্পৈশ্চাৰ্চাং কুৰ্ৱন্তি য়ে দ্ৱিজাঃ ।
ৰুদ্রং পুৰুষসূক্তং চ লোকে য়ঃ স্ৱসৃৱসূত্ৰকম্ ॥ 84.20 ॥
ইষে ত্ৱাদিকমন্ত্ৰাদি জ্যোতিৰ্ব্ৰাহ্মণমেৱ চ ।
গায়ত্ৰী চ মধুশ্চৈৱ মণ্ডলব্ৰাহ্মণমেৱ চ ॥ 84.21 ॥
এতজ্জপং তু য়ে ভক্ত্যা য়জুৰ্ৱেদসমুদ্ভৱম্ ।
দেৱব্ৰতং নাম দৈৱ্যং পুৰুষাস্তত্পুৰং য়য়ুঃ ॥ 84.22 ॥
আসীত্ পুৰা মহাৰাজ অন্ধকো নাম দুৰ্জয় ।
আৰাধয়ামাস শিৱং চিৰকালমুপস্থিতঃ ॥ 84.23 ॥
প্ৰসন্নো ভগৱান্ দেৱো ৱৰং য়াচস্ৱ সুব্ৰত ।
ৱৰং লব্ধ্ৱা তদা দৈত্যোঽধাৱত্ সহৰ্ষতোঽন্ধকঃ ॥ 84.24 ॥
পুৰে জনাশ্চ দৃশ্যন্তে ভাজনৈৰ্ৱত্নপূৰিতৈঃ ।
সাক্ষতৈৰ্ভাজনৈস্তস্য শতসাহস্ৰয়োষিতঃ ॥ 84.25 ॥
মন্ত্ৰান্ পঠন্তি ৱিপ্ৰাশ্চ মাঙ্গল্যনিস্ৱনেন চ ।
ভূপং চামাত্যভৃত্যৈশ্চ ৰাজ্যাশ্ৱৰথদন্তিভিঃ ॥ 84.26 ॥
ৱৰ্ধাপয়ন্তি তে সৰ্ৱে য়ে কেচিত্ পুৰৱাসিনঃ ।
হৃষ্টঃ পুষ্টো ৱসংস্তত্ৰ স সুৰৈৰ্নাভিভূয়তে ॥ 84.27 ॥
ৱৰলব্ধং তু তং জ্ঞাত্ৱা গীৰ্ৱাণাঃ শঙ্কিতাস্তদা ।
একীভূতাশ্চ তে সৰ্ৱে শক্ৰস্য শৰণং য়য়ুঃ ॥ 84.28 ॥
সমাগতান্ সুৰান্ দৃষ্ট্ৱা শক্ৰো ৱচনমব্ৰৱীত্ ।
কথং সমাগতাস্সৰ্ৱে য়ূয়ং চ ত্ৰিদিৱৌকসঃ ॥ 84.29 ॥
কথং চ ভয়মুত্পন্নং কথয়ধ্ৱং মহাসুৰাঃ ॥ 84.30 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
মৃত্যুলোকেঽভৱত্ পাপস্ত্ৱন্ধকো নাম দুৰ্মদঃ ॥ 84.31 ॥
তস্মাচ্চ ভয়মাপন্না ভৱচ্ছৰণমাগতাঃ ।
এতস্মিন্নন্তৰে ৰৌদ্ৰো দানৱো বলদাৰ্পিতঃ ॥ 84.32 ॥
একাকী স্যন্দনাৰূঢ আয়ুধৈৰ্ৱিৱিধৈৰ্য়ুতঃ ।
অন্ধকো ৰাজশাৰ্দূল য়য়ৌ শক্ৰপুৰীং ততঃ ॥ 84.33 ॥

স্ৱৰ্ণপ্ৰাকাৰসংয়ুক্তাং শোভিতাং ৱিৱিধৈৰ্গৃহৈঃ ।
দুৰ্গমাং শত্ৰুৱৰ্গস্য সদা পাৰ্থিৱসত্তম ॥ 84.34 ॥
প্ৰৱিৱেশাসুৰস্তত্ৰ লীলয়া স্ৱগৃহং য়থা ।
সমুত্থায় ততঃ শক্ৰঃ স্ৱকীয়ঞ্চাসনং দদৌ ॥ 84.35 ॥
উপৱিষ্টোঽন্ধকস্তত্ৰ শক্ৰস্যৈৱাসনে শুভে ।

শক্ৰ উৱাচ ॥
কিং ৱো হ্যাগমনং চাত্ৰ কিং কাৰ্য়ং কথয়স্ৱ মে ॥ 84.36 ॥
য়দস্মদীয়ং ৱিত্তং চ তত্তে দাস্যামি দানৱ ।

অন্ধক উৱাচ ॥
ন চাহং কাময়ে ৱিত্তং ন গজান্ন তুৰঙ্গমান্ ॥ 84.37 ॥
স্ৱকীয়ং দৰ্শয়স্ৱাদ্য স্ৱৰ্গশৃঙ্গাৰভূমিকম্ ।
ঐৰাৱতং মহানাগং সৈন্ধৱোচ্চৈঃ শ্ৰৱোহয়ম্ ॥ 84.38 ॥
উৰ্ৱশ্যাদীনি সৰ্ৱাণি ৱাদিত্ৰত্ৰিতয়ানি চ ।
অন্যাঃ স্ৱীয়া ৱিভূতীশ্চ দৰ্শয়স্ৱ শচীপতে ॥ 84.39 ॥
তস্যৈতদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা শক্ৰোঽপি ভয়ৱিহ্ৱলঃ ।
সৰ্ৱাণি চ পদাৰ্থানি দৰ্শয়ামাস চান্ধকম্ ॥ 84.40 ॥
তদাগত্য সুৰৈঃ সাৰ্ধং য়ক্ষগন্ধৰ্ৱকিন্নৰৈঃ ।
নৃত্যন্ত্যপ্সৰসস্তত্ৰ ৱাদিত্ৰৈৰ্ৱিৱিধৈৰ্নৃপ ॥ 84.41 ॥
তত্তস্য ৱিভ্ৰমচ্চিত্তং দৃষ্ট্ৱাপ্যপ্সৰসস্তদা ।
তেন দেৱগণাস্সৰ্ৱে ত্ৰস্তাঃ পাৰ্থিৱসত্তম ॥ 84.42 ॥
সঙ্গ্ৰামৈৰ্ৱিৱিধৈস্তত্ৰ চক্ৰৱজ্ৰাৰিভীষণৈঃ ।
সন্তাপিতাঃ সুৰাস্সৰ্ৱে ক্ষয়ং নীতা হ্যনেকশঃ ॥ 84.43 ॥
আদিত্য মৰুতাদ্যাশ্চ ভগ্নাস্সঙ্গ্ৰামমণ্ডলে ।
য়থা সিংহকৰাক্ৰান্তাঃ শ্ৱাপদা ৱ্যচৰন্ ৱনে ॥ 84.44 ॥
তদ্ৱদেকেন তে দেৱাঃ কৃতাস্সৰ্ৱে পৰাঙ্মুখাঃ ।
বলাদ্দেশেষু গ্ৰামেষু প্ৰজাঃ পীডয়তেঽনিশম্ ॥ 84.45 ॥
আকম্প্য গৃহ্যতে ক্ষীৰং শাকং ৱাসস্তথৈৱ চ ।
ন সম্মানে ৱচস্তেষাং প্ৰজাসন্তাপনে ৰতঃ ॥ 84.46 ॥
গৃহীত্ৱা শক্ৰভাৰ্যাং চ দানৱোঽপি গৃহং গতঃ ।
ততঃ সুৰাশ্চ শক্ৰশ্চ ব্ৰহ্মাণং শৰণং য়য়ুঃ ॥ 84.47 ॥
গজৈশ্চ পৰ্ৱতাকাৰৈৰশ্ৱৈশ্চৈৱ গজোপমৈঃ ।

স্যন্দনৈর্গগনাকাৰৈঃ সিংহশার্দূলয়োজিতৈঃ ॥ 84.48 ॥
কচ্ছপৈর্মকৰৈশ্চাপি মৃগমেষৈস্তথোৰগৈঃ ।
ব্ৰহ্মলোকমনুপ্ৰাপ্তা দেৱাশ্চেন্দ্ৰপুৰোগমাঃ ॥ 84.49 ॥
দৃষ্ট্ৱা পদ্মোদ্ভৱং দেৱং প্ৰণম্যেশং প্ৰতুষ্টুৱুঃ ।
জয়দেৱ জগন্নাথ জয়সম্ভূতি কাৰক ॥ 84.50 ॥
পদ্ময়োনে সুৰশ্ৰেষ্ঠ ত্ৱামেৱ শৰণং গতাঃ ।
সোদ্ৱেগং ভাষিতং শ্ৰুত্ৱা দেৱানাং ভাৱিতাত্মনাম্ ॥ 84.51 ॥
মেঘগম্ভীৰয়া ৱাচা ব্ৰহ্মা প্ৰোৱাচ ৱাসৱম্ ।
কিং ৱো হ্যাগমনং দেৱাস্সৰ্ৱেষাং ৱৈ ৱিৱৰ্ণতা ॥ 84.52 ॥
কেনাৱমানিতাস্সৰ্ৱে তত্সৰ্ৱং মে নিৱেদ্যতাম্ ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
অন্যকো নাম নাম্নেতি দানৱো বলদৰ্পিতঃ ॥ 84.53 ॥
তেন দেৱগণাস্সৰ্ৱে ধনৰত্নৈৰ্ৱিৱৰ্জিতাঃ ।
হত্ৱা দেৱগণান্নাথ পৰ্শুচক্ৰাসিতোমৰৈঃ ॥ 84.54 ॥
গৃহীত্ৱা শক্ৰভাৰ্যাং ৱৈ দানৱো ৱিগতো বলাত্ ।
ততঃ শ্ৰুত্ৱা ৱচস্তেষাং ব্ৰহ্মা লোকপিতামহঃ ॥ 84.55 ॥
চিন্তয়ামাস ভগৱান্ ৱধং তস্য তু ৰক্ষসঃ ।
অৱধ্যো দানৱঃ পাপঃ সৰ্ৱৈৰপি সুৰাসুৰৈঃ ॥ 84.56 ॥
ততঃ প্ৰতুষ্টুৱুঃ সৰ্ৱে দেৱাঃ শক্ৰপুৰোগমাঃ ।
জয় ত্ৱং দেৱ দেৱেশ লক্ষ্ম্যা চাৰ্ধশৰীৰৱান্ ॥ 84.57 ॥
আশু ৰক্ষয় দেৱেশ তস্মাত্তে শৰণং গতাঃ ।

জনাৰ্দন উৱাচ ॥
স্ৱাগতং ৱো মহাভাগা ব্ৰুৱতাং চৈৱ স্ৱাগতম্ ॥ 84.58 ॥
কিং কাৰ্যং প্ৰোচ্যতাং সৰ্ৱং কাৰণং য়ন্ময়েপ্সিতম্ ।
পৰাভৱঃ কৃতো য়েন স গচ্ছতু য়মালয়ম্ ॥ 84.59 ॥
এৱমুক্তাস্সুৰাস্সৰ্ৱে কথয়ন্তি স্ম তত্ত্ৱতঃ ।
প্ৰদৰ্শয়ন্তি চাঙ্গানি ৱেপমানাস্ত্ৱধোমুখাঃ ॥ 84.60 ॥
হৃতৰাজ্যাঃ কৃতা নাথ অন্ধকেন পৰাজিতাঃ ॥ 84.61 ॥
পিতেৱ পুত্ৰান্ পৰিৰক্ষ দেৱ জহীহ শত্ৰুং সহ পুত্ৰগোত্ৰৈঃ ।
তথেতি চোক্ত্ৱা কমলাসনং প্ৰভুঃ সুৰাসুৰৈৰ্ৱন্দিতপাদপীঠঃ ॥ 84.62 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽন্ধকোপাখ্যানে চতুৰশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 85

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শঙ্খং চক্ৰং গদাং পাশং সঙ্গৃহ্য পৰমেশ্ৱৰঃ ।
উত্থিতঃ শয়নাত্তূৰ্ণং দেৱানাং চ জয়প্ৰদঃ ॥ 85.1 ॥

কেশৱ উৱাচ ॥
পাতালে য়দি ৱা স্ৱৰ্গে মৰ্ত্যে ৱা য়দি ৱা সুৰাঃ ।
অন্ধকং তং ৱধিষ্যামি য়েন সন্তাপিতাস্সুৰাঃ ॥ 85.2 ॥
গচ্ছন্তু স্ৱগৃহং দেৱাস্সন্তোষে ভাৱিতাত্মনঃ ।
ৱিষ্ণোস্তু ৱচনং শ্ৰুত্ৱা ব্ৰহ্মাদ্যাস্তু সৱাসৱাঃ ॥ 85.3 ॥
স্ৱং স্ৱং য়ানং সমাৰুহ্য হৃদি তুষ্টা দিৱং য়য়ুঃ ।
ততো দেৱো মাধৱস্তু য়ত্ৰ তিষ্ঠতি চান্ধকঃ ॥ 85.4 ॥
তত্ৰ গত্ৱা হৃষীকেশ আগ্নেয়াস্ত্ৰং মুমোচ হ ।
দৃষ্ট্ৱা জ্ৱলন্তং চাগ্নেয়ং কেশৱেন ৱিসৰ্জিতম্ ॥ 85.5 ॥
ৱিসৰ্জয়ামাস তদা ৱাৰুণং চাস্ত্ৰমুত্তমম্ ।
ৱাৰুণাস্ত্ৰেণ বাণেন আগ্নেয় শোষিতং তদা ॥ 85.6 ॥
অন্ধকশ্চিন্তয়ামাস কেন বাণো ৱিসৰ্জিতঃ ।
কস্যেয়ং পৌৰুষী শক্তিঃ কো য়াস্যতি য়মালয়ম্ ॥ 85.7 ॥
ততোঽন্ধকঃ কোপয়ুক্তো বাণমাৰ্গস্য সঞ্চৰন্ ।
দৃষ্ট্ৱা য়ুদ্ধপথে প্ৰাপ্তং দেৱং তং চান্ধকোঽব্ৰৱীত্ ॥ 85.8 ॥
ন শৰ্ম প্ৰাপ্নুষে চাত্ৰ মম দৃষ্ট্যা নিৰীক্ষিতঃ ।
তথা ন শক্ষ্যসে ত্ৱং তু শাৰ্দূলাদ্গৱয়ো হৰে ॥ 85.9 ॥
আগতং চ য়থাভক্ষং মাৰ্জাৰস্য চ মূষকম্ ।
তথা ন শক্ষ্যসে ত্ৱং তু সংস্থিতোঽপি মমাগ্ৰতঃ ॥ 85.10 ॥
ততস্তু দেৱ দেৱেশং শঙ্খচক্ৰগদাধৰম্ ।
চতুৰ্ভুজাৱদাত্তং চ দ্ৱন্দ্ৱয়ুদ্ধপ্ৰদায়িনম্ ॥ 85.11 ॥
দৃষ্ট্ৱা গদাধৰং দেৱং সাষ্টাঙ্গং প্ৰণতো ভুৱি ।

অন্ধক উৱাচ ॥

জয় কৃষ্ণ পৰস্ত্ৱং হি ৱিষ্ণো জিষ্ণো নমো নমঃ ॥ 85.12 ॥
হৃষীকেশায় কেশায় জগদ্ধাত্ৰেঽচ্যুতায় চ ।
নমঃ পঙ্কজনাভায় নমঃ পঙ্কজমালিনে ॥ 85.13 ॥
জনাৰ্দনায় দেৱায় পীতাম্বৰধৰায় চ ।
গোৱিন্দায় নমো নিত্যং নমশ্চোদধিশায়িনে ॥ 85.14 ॥
নমঃ কৰালৱক্ত্ৰায় নৃসিংহায় নিনাদিনে ।
শাৰ্ঙ্গিণে স্মিতৱক্ত্ৰায় শঙ্খচক্ৰগদাভৃতে ॥ 85.15 ॥
নমো ৱামনৰূপায় ক্ৰান্তলোকত্ৰয়ায় চ ।
নমো ৱৰাহৰূপায় য়জ্ঞৰূপায় তে নমঃ ॥ 85.16 ॥
ৱাসুদেৱ নমস্তুভ্যং নমঃ কৈটভনাশিনে ।
ৱসুদেৱসুতশ্চেশ নমস্তে সুৰনায়ক ॥ 85.17 ॥
ৱিষ্ণো দেৱাধিদেৱেশ জগদ্ধাতঃ প্ৰজাপতে ।
প্ৰণামং য়েঽপি কুৰ্ৱন্তি তেভ্যশ্চাপি নমো নমঃ ॥ 85.18 ॥
সমস্তভূতদেৱায় ৱাসুদেৱায় ধীমতে ।
তস্মৈ য়জ্ঞৱৰাহায় ৱিষ্ণৱেঽমিততেজসে ॥ 85.19 ॥
গুণানাং হি ৱিধানায় নমস্তেঽস্তু পুনঃ পুনঃ ।

দেৱ উৱাচ ॥
তুষ্টো হ্যহং দানৱেন্দ্ৰ ৱৰং ৱৃণু য়থেপ্সিতম্ ॥ 85.20 ॥
দদামি তে ৱৰং চাদ্য য়াচমানস্য সাম্প্ৰতম্ ।

অন্ধক উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুমিহেচ্ছসি ॥ 85.21 ॥
তদা দদস্ৱ মে দেৱ য়ুদ্ধং পৰমশোভনম্ ।

শ্ৰীভগৱানুৱাচ ॥
কথং দদামি তে য়ুদ্ধং তোষিতোঽহং ত্ৱয়া পুনঃ ॥ 85.22 ॥
ন ত্ৱাং প্ৰতি ভৱেত্ কোপঃ কথং য়ুধ্যেঽহমন্ধক ।
য়দি তে ৱৰ্ততে বুদ্ধিৰ্য়ুদ্ধং প্ৰতি ন সংশয়ঃ ॥ 85.23 ॥
তৰ্হি ত্ৱং গচ্ছ শীঘ্ৰং ৱৈ দেৱং প্ৰতি মহেশ্ৱৰম্ ।

অন্ধক উৱাচ ॥
প্ৰসাদাত্তস্য দেৱস্য ৱিজয়ী ভুৱনত্ৰয়ে ॥ 85.24 ॥

কথং য়ুদ্ধং চৰে তেন শঙ্কৰেণ ৱদস্ৱ নঃ ।
এতচ্ছ্রুত্ৱা দানৱস্য ভগৱানব্রৱীদিদম্ ॥ 85.25 ॥
অহং তে কথয়িষ্যামি য়েন য়ুদ্ধং ত্ৱয়া সহ ।
কৈলাসশিখৰং গত্ৱা ধুনু তং চ পুনঃ পুনঃ ॥ 85.26 ॥
ধুনিতে পর্ৱতে তস্মিন্ কম্পিতং ভুৱনত্রয়ম্ ।
পতন্তি শিখৰাগ্রাণি শীর্যমাণান্যনেকশঃ ॥ 85.27 ॥
চত্ৱাৰঃ সাগৰা ৰাজন্নেকীভূতাঃ সমন্ততঃ ।
উময়া সহিতো ৰুদ্রো ৱিষয়াসক্তচেতনঃ ॥ 85.28 ॥
কম্পমানশ্চ পতিতঃ পার্ৱত্যা সহ শঙ্কৰঃ ।
গাঢমালিঙ্গ্য দেৱেশমুমা ৱচনমব্রৱীত্ ॥ 85.29 ॥
কিমর্থং কম্পতে শৈলঃ কথং ৱৈ কম্পতে ধৰা ।
পাতালানি তু সপ্তৈৱ কম্পতে স্ৱর্গসপ্তকম্ ॥ 85.30 ॥
কিং ৱা য়ুগক্ষয়ো দেৱ তন্ মমাখ্যাতুমর্হসি ।

মহেশ্ৱৰ উৱাচ ॥
কস্যৈষা দুর্মতির্জাতাঽপি পার্শ্ৱচৰস্য নু ॥ 85.31 ॥
ললাটে চেদয়ং ভগ্নঃ প্রয়াস্যতি য়মালয়ম্ ।
কৈলাসে সংস্থিতো ধ্যানে সুপ্তোঽহং প্রতিবোধিতঃ ॥ 85.32 ॥
ৱধিষ্যে তং ন সন্দেহঃ ষণ্মুখো ৱা ভৱেদ্যদি ।
ততঃ স চিন্তয়ামাস জানাতীত্যন্ধকোঽপ্যয়ম্ ॥ 85.33 ॥
উপায়ং চিন্তয়ামাস য়েনাসৌ ৱধ্যতে ক্ষণাত্ ।
ততস্সমাগতা দেৱা ইন্দ্রব্রহ্মপুৰোগমাঃ ॥ 85.34 ॥
ৰথং দেৱময়ং কৃত্ৱা সর্ৱলক্ষণসংয়ুতম্ ।
কেচিদ্দেৱাঃ স্থিতাশ্চক্রে কেচিত্তুণ্ডাগ্রসংস্থিতাঃ ॥ 85.35 ॥
কেচিদক্ষে স্থিতা ৰাজন্ য়ুগৰশ্মিষু সংস্থিতাঃ ।
ৰথস্তম্ভে ধ্ৱজাগ্রে তু কেচিদন্যত্র সংস্থিতাঃ ॥ 85.36 ॥
এৱং দেৱময়ং কৃত্ৱা সমাৰূঢো জগত্প্রভুঃ ।
নির্যয়ৌ দানৱো য়ত্র ক্রোধেনাঽপি মহেশ্ৱৰঃ ॥ 85.37 ॥
দানৱানর্দয়ামাস আকাশং চাশুমানিৱ ।
ন তত্র দৃশ্যতে সূর্যো ন কাষ্ঠা ন চ চন্দ্রমাঃ ॥ 85.38 ॥
ততো দানৱৰাজেন আগ্নেয়াস্ত্রং সুয়োজিতম্ ।
দহ্যমানং শৰৈস্তত্র সর্ৱং গীর্ৱাণমণ্ডলম্ ॥ 85.39 ॥
দহ্যমানাঃ শৰৈশ্চৈৱং দেৱং শৰণমায়য়ুঃ ।

ততো দেৱাধিদেৱেন ৱাৰুণাস্ত্রং ৱিসর্জিতম্ ॥ 85.40 ॥
ৱাৰুণাস্ত্রেণ তেনৈৱ আগ্নেয়াস্ত্রং প্রশামিতম্ ।
দানৱেন ততো মুক্তং ৱায়ৱ্যাস্ত্রং নৃপোত্তম ॥ 85.41 ॥
পন্নগাস্ত্রং চ দেৱোঽপি কোপাৱিষ্টঃ প্রমুক্তৱান্ ।
মাৰুতো ভক্ষিতঃ সর্পৈঃ ক্রোধাৱিষ্টৈর্ন সংশয়ঃ ॥ 85.42 ॥
দানৱেন তদা মুক্তং গৰুডাস্ত্রং বলীয়সা ।
তেন তচ্ছতধা নীতং পন্নগাস্ত্রং ন দৃশ্যতে ॥ 85.43 ॥
ততো দেৱাধিদেৱেন নাৰসিংহং ৱিসর্জিতম্ ।
অস্ত্রৈৰস্ত্রাণি সংৱার্য যুধ্যেতে চ পৰস্পৰম্ ॥ 85.44 ॥
সমং যুদ্ধমভূত্তাত সুৰাসুৰভয়ঙ্কৰম্ ।
চক্রেণালীকনাৰাচৈস্তোমৰৈঃ খড্গমুদ্গৰৈঃ ॥ 85.45 ॥
ৱত্সদন্তৈস্তথা ভল্লৈঃ কর্ণিকাৰৈশ্চ শোভনৈঃ ।
এৱং ন শক্যতে হন্তুং দানৱৈর্ৱিৱিধাযুধৈঃ ॥ 85.46 ॥
ততো দংষ্ট্রাকৰালেন খড্গনাৰাচতোমৰৈঃ ।
শ্ৱশ্রূন্ দৃষ্ট্ৱা যথা যাতি লজ্জমানা হ্যধোমুখী ॥ 85.47 ॥
ন সংস্পৃশন্তি গাত্রাণি শস্ত্রা গৌডৱধূর্যথা ।
আয়ুধানি ততস্ত্যক্ত্ৱা বাহুযুদ্ধমুপস্থিতৌ ॥ 85.48 ॥
কৰৈঃ কৰাংস্তু সঙ্গৃহ্য প্রহৰন্তৌ হি মুষ্টিভিঃ ।
বন্ধৈঃ কৰপ্রহাৰাদ্যৈর্যুধ্যেতে স্ম পৰস্পৰম্ ॥ 85.49 ॥
দানৱোঽপি চ তং দেৱং কক্ষান্তৰমপীডয়ত্ ।
নিশ্চেষ্টশ্চ তদা দেৱো মূর্ছিতস্তু মহেশ্ৱৰঃ ॥ 85.50 ॥
মূর্ছাগতং তু তং জ্ঞাত্ৱা চিন্তয়ামাস দানৱঃ ।
হা হা কষ্টং কৃতং ৱাদ্য পাপেন চ দুৰাত্মনা ॥ 85.51 ॥
কিং নু কার্যং ময়া চাত্র কথং ৱাপি ৱ্রজাম্যহম্ ।
তং গৃহীত্ৱাথ দেৱেশং গতঃ কৈলাসপর্ৱতম্ ॥ 85.52 ॥
মুক্ত্ৱা শয়ানমুচ্চেতমন্ধকোঽপি যযৌ ক্ষণাত্ ।
ততস্স চেতনো ভূত্ৱা দেৱদেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 85.53 ॥
যাৱত্ পশ্যতি চাত্মানং স্ৱকীয়ে ভৱনে স্থিতম্ ।
তাৱত্ স চিন্তয়ামাস পৰাভূতো দুৰাত্মনা ॥ 85.54 ॥
ক্রোধৱেগসমাৱিষ্টো নির্যযৌ দানৱং প্রতি ।
আয়সং লগুডং ধৃত্ৱা প্রভুর্ভাৰসহস্রকম্ ॥ 85.55 ॥
দানৱং দৃষ্টৱান্ দেৱঃ প্রাক্ষিপত্তস্য মূর্ধনি ।
খড্গেন তাডয়ামাস দানৱঃ প্রহসন্ ৰণে ॥ 85.56 ॥

গৃহীত্ৱা দেৱ দেৱেশঃ কৌৱেৰং বাণমুত্তমম্ ।
হৃদয়ে তাডয়ামাস জ্ৱলিতেন চ তত্ক্ষণাত্ ॥ 85.57 ॥
ততস্স দানৱস্তত্র ৰুধিৰোদ্গাৰমুদ্গিৰন্ ।
অধোমুখস্ততো ভূত্ৱা শূলেন ৱিদলীকৃতঃ ॥ 85.58 ॥
শূলাগ্রৱিক্ষতঃ পাপশ্চক্রৱদ্ভ্রমতে তদা ।
য়ে তু ভূমৌ পতন্তি স্ম দেহতো ৰক্তবিন্দৱঃ ॥ 85.59 ॥
তেভ্য উদভৱন্ পাপা দানৱাঃ শস্ত্রপাণয়ঃ ।
ৱ্যাকুলশ্চ ততো দেৱো দানৱৈশ্চ পুনঃ পুনঃ ॥ 85.60 ॥
দেৱেন সংস্মৃতা দুৰ্গা চামুণ্ডা ভীষণা তদা ।
আগতা ভীষণা দেৱী আয়ুধায়ুতসংয়ুতা ॥ 85.61 ॥
মহাদংষ্ট্রা মহাকায়া পিঙ্গাক্ষী লম্বকৰ্ণিকা ।
উৱাচ দেৱী দেৱেশং সমাদিশ মহেশ্ৱৰ ॥ 85.62 ॥

দেৱ উৱাচ ॥
পিব ত্ৱং ৰুধিৰং ভদ্রে য়থেষ্টং দানৱস্য চ ।
পতিতং চ পৃথিৱ্যাং তু দুৰ্গে য়ত্নাদগৃহাণ তত্ ॥ 85.63 ॥
দানৱস্য ৱধে চাদ্য সহায়ং কৰ্তুমৰ্হসি ।
ততো হতাশ্চ তে সৰ্ৱে খড্গেনাপি সহস্রশঃ ॥ 85.64 ॥
অন্ধকোঽপি চ তান্ দৃষ্ট্ৱা দানৱান্নিধনং গতান্ ।
ততো ৱাগ্ভিঃ সুপুষ্টাভিঃ স্তুৱন্ দেৱং মহেশ্ৱৰম্ ॥ 85.65 ॥
তিষ্ঠ তিষ্ঠেতি দেৱেশং চণ্ডীং প্রতি মহাবলঃ ।
শূলৱিক্ষতৰন্ধ্রেণ ৰক্তং ৱৈ স্রাৱয়ন্ বহু ॥ 85.66 ॥
পৃথিৱীং পূৰয়ামাস চতুঃ সাগৰমেখলাম্ ।
অন্তৰিক্ষে স্থিতেনাপি শূলাগ্রে সংস্থিতেন চ ॥ 85.67 ॥
স্কন্ধে ধৃতেন দেৱেন ৰুধিৰৌঘপ্রৱৰ্ষিণা ।
পৃথিৱী পূৰিতা তেন সশৈলৱনকাননা ॥ 85.68 ॥
ৰুধিৰেণ কটিং য়াৱদ্ৱাৰিতোঽপি মহেশ্ৱৰঃ ।
ততো হৃদয়পৰ্যন্তং দেৱস্য চ সমাগমত্ ॥ 85.69 ॥
ৱ্যাকুলাশ্চ ততো দেৱাঃ প্রণষ্টাশ্চ দিশং গতাঃ ।
স তু স্ৱস্য শৰীৰস্য অঙ্গান্যষ্টৌ ৱ্যমৰ্দয়ত্ ॥ 85.70 ॥
অষ্টৌ ভৈৰৱৰূপাশ্চ সমুত্পন্না মহেশ্ৱৰাত্ ।
দংষ্ট্রাকৰালিনঃ সৰ্ৱে হাহাকাৰং প্রকুৰ্ৱতঃ ॥ 85.71 ॥
খৰ্পৰাগ্রকৰাস্সৰ্ৱে খড্গিনঃ কৰ্তিনস্তথা ।

পিবন্তু ৰুধিৰং সৰ্ৱমিত্যাহ পৰমেশ্ৱৰ ॥ 85.72 ॥
পীতং তু তৈশ্চ ৰুধিৰং ক্ষীণং ৰক্তং স্থিতং স্থলম্ ।
শৰীৰং শোষিতং তস্য অস্থিচৰ্মাৱশেষিতম্ ॥ 85.73 ॥
দানৱশ্চান্ধকঃ প্ৰাহ অন্তৰিক্ষচৰস্তথা ।

অন্ধক উৱাচ ॥
জয়দেৱ জগন্নাথ উমাঙ্গাৰ্ধশৰীৰভৃত্ ॥ 85.74 ॥
বৃষভাসনমাৰূঢ শশাঙ্ককৃতশেখৰ ।
জয়খট্ৱাঙ্গহস্তায় গঙ্গাং শিৰসি ধাৰিণে ॥ 85.75 ॥
স্মৰপ্ৰমথনায়েহ ঈশ্ৱৰায় নমোঽস্তু তে ।
পূষ্ণোদন্তৱিনাশায় গণনাথ নমো নমঃ ॥ 85.76 ॥
জয় সুৰূপদেহায় অৰূপায় নমো নমঃ ।
ব্ৰহ্মোত্তমাঙ্গনাশায় ৱিশ্ৱেশ্ৱৰ সনাতন ॥ 85.77 ॥
শ্মশানৱাসিনে নিত্যং নিত্যং ভৈৰৱৰূপিণে ।
ত্ৱং সৰ্ৱগশ্চ কৰ্তা ত্ৱং ত্ৱং হৰ্তা নান্য এৱ চ ॥ 85.78 ॥
ত্ৱং ভূমিস্ত্ৱং দিশশ্চৈৱ জ্যোতিস্ত্ৱং তেজসস্তথা ।
ত্ৱং ৱায়ুঃ সৰ্ৱভূতানাং জন্তুৰূপো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 85.79 ॥
ত্ৱং সোমস্ত্ৱং বুধশ্চৈৱ ত্ৱং গুৰুৰ্ভাৰ্গৱস্তথা ।
সৌৰিস্ত্ৱং দেৱদেৱেশ ভূমিপুত্ৰস্তথৈৱ চ ॥ 85.80 ॥
ঋক্ষাণি য়ানি দৃশ্যন্তে গগনে শশিভাস্কৰৌ ।
এতান্যেৱ চ সৰ্ৱাণি ত্ৱত্প্ৰসাদান্ মহেশ্ৱৰ ॥ 85.81 ॥
এৱং বহুৱিধং স্তুত্ৱা দেৱদেৱং স দানৱঃ ।
সংহতাভ্যাং চ হস্তাভ্যাং তং প্ৰণম্য মহেশ্ৱৰম্ ॥ 85.82 ॥

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাসত্ত্ৱ ৱৰং য়াচস্ৱ দানৱ ।
দাতাহং য়াচকস্ত্ৱং তু দদামীতি য়থেপ্সিতম্ ॥ 85.83 ॥

অন্ধক উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ য়দি দেয়ো ৱৰো মম ।
তদাত্মনঃ সমীপেঽহং স্থাপিতৱ্যো হি নান্যথা ॥ 85.84 ॥
ভস্মী জটী ত্ৰিশূলী চ ত্ৰিনেত্ৰী চ চতুৰ্ভুজঃ ।
ৱ্যাঘ্ৰচৰ্মোত্তৰীয়শ্চ নাগয়জ্ঞোপৱীতকঃ ॥ 85.85 ॥

এতদিচ্ছাম্যহং সৰ্ৱং য়দি দাস্যসি শঙ্কৰ ।
শূলাগ্ৰস্থো ৱদদ্যাৱত্তাৱত্তুষ্টো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 85.86 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
দদামি তে ৱৰং চাদ্য য়ত্ত্ৱয়া পৰিভাষিতঃ ।
ময়া ত্ৱমুদিতঃ পূৰ্ৱং ভৃঙ্গিৰীটিৰ্ভৱিষ্যসি ॥ 85.87 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽন্ধকৱৰপ্ৰদানো নাম পঞ্চাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 86

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অন্ধকস্য ৱৰং দত্ত্ৱা তেনৈৱ সহ শঙ্কৰঃ ।
উময়া সহিতশ্চাপি কৈলাসং পৰ্ৱতং গতঃ ॥ 86.1 ॥
ততস্সমাগতা দেৱা ব্ৰহ্মাদ্যাস্সহ ৱাসৱাঃ ।
হৃষ্টপুষ্টাশ্চ তে সৰ্ৱে মহেশ তং প্ৰণেমিৰে ॥ 86.2 ॥

দেৱ উৱাচ ॥
স্ৱাগতং ৱো মহাভাগা য়ে কেচিত্ত্ৱিহ চাগতাঃ ।
নিহতো দানৱস্তত্ৰ ভৱদৰ্থে ন সংশয়ঃ ॥ 86.3 ॥
ৰক্তেন তস্য মে শূলং নিৰ্মলং চ ন দৃশ্যতে ।
কৰ্তৱ্যং কিং ময়া চাদ্য কথ্যতাং হি পিতামহ ॥ 86.4 ॥
সুতস্তু ভৱতো ব্ৰহ্মন্ য়শ্চাঽসৌ নিহতো ময়া ।
কৰ্তুমিচ্ছাম্যহং সম্যক্ তীৰ্থয়াত্ৰাং ন সংশয়ঃ ॥ 86.5 ॥
উত্থায় গম্যতাং সৰ্ৱে য়ে কেচিত্ত্ৱিহ চাগতাঃ ।
ততস্সৰ্ৱৈঃ সুৰৈঃ সাৰ্ধং প্ৰভাসং প্ৰতি নিৰ্যয়ৌ ॥ 86.6 ॥
প্ৰভাসাদ্যানি তীৰ্থানি গঙ্গাসাগৰসঙ্গমে ।
অৱগাহ্য তু সৰ্ৱাণি নিৰ্মলত্ৱং ন ৱিদ্যতে ॥ 86.7 ॥
নীলীভূতং য়থাৱস্ত্ৰং সিতত্ৱং নৈৱ গচ্ছতি ।
তথা কৃষ্ণত্ৰিশূলস্য নিৰ্মলত্ৱং ন জায়তে ॥ 86.8 ॥
নৰ্মদা তু ততো গত্ৱা দেৱো দেৱৈঃ সমন্ৱিতঃ ।
উত্তৰং দক্ষিণং কূলমৱগাহ্য প্ৰয়ত্নতঃ ॥ 86.9 ॥

গত্ৱা তু দক্ষিণে কূলে পর্ৱতে ভৃগুসঞ্জ্ঞিতে ।
তত্র স্থিত্ৱা মহাদেৱো দেৱৈঃ সহ ধৰাপতে ॥ 86.10 ॥
মনোহৰং তু তৎস্থানং সর্ৱেষাং হি দিৱৌকসাম্ ।
জ্ঞাত্ৱা তীর্থৱিশেষং তু স্থিতো দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 86.11 ॥
গিৰিং বিভেদ শূলেন তেন ভিন্নং ৰসাতলম্ ।
নির্মলং চাভৱচ্ছূলং ন লেপো দৃশ্যতে ক্ৱচিত্ ॥ 86.12 ॥
পাতালান্নিঃসৃতা গঙ্গা নাম্না ভোগৱতীতি সা ।
তত্র তীর্থং সমুত্পন্নং শূলভেদেতি ৱিশ্রুতম্ ॥ 86.13 ॥
সূর্যে ৰাহুগতে তত্র মহাপুণ্যা সৰস্ৱতী ।
দ্ৱিতীয়ং সঙ্গমং তত্র য়থা ৱেণী সিতাসিতম্ ॥ 86.14 ॥
তত্র ব্রহ্মা স্ৱয়ং দেৱো ব্রহ্মেশং লিঙ্গমুত্তমম্ ।
য়স্য য়াম্যদিশাভাগে স্ৱয়ং দেৱো জনার্দনঃ ॥ 86.15 ॥
ৱিদ্যতে চ স্ৱয়ং তত্র ৱিষ্ণুঃ পীঠেষু সংস্থিতঃ ।
শূলেন চ কৃতা ৰেখা তত্র তোয়ৱহা নৃপ ॥ 86.16 ॥
তত্তোয়ং চ গতং তত্র য়ত্র ৰেৱা নদীজলম্ ।
তত্র লিঙ্গং মহাপুণ্যং চক্রতীর্থেতি ৱিশ্রুতম্ ॥ 86.17 ॥
শূলভেদে চ দেৱেশঃ স্নানং কৃত্ৱা য়থা ৱিধি ।
আত্মানং মন্যতে শুদ্ধং ন কিঞ্চিত্ কলুষং তনৌ ॥ 86.18 ॥
তস্য চৈৱোত্তৰে ভাগে দেৱ দেৱং জগদ্গুৰুম্ ।
শূলপাণিং ততঃ প্রাপ্য পূজয়ামাস য়ত্নতঃ ॥ 86.19 ॥
সর্ৱতীর্থময়ং তীর্থং সর্ৱতীর্থাধিকং পৰম্ ।
সর্ৱপুণ্যাধিকং পুণ্যং সর্ৱদুঃখঘ্নমুত্তমম্ ॥ 86.20 ॥
তত্র তীর্থং প্রতিষ্ঠাপ্য দেৱদেৱো জগদ্গুৰুঃ ।
ৰক্ষকাংস্তু ততো মুক্ত্ৱা তত্র স্থাপ্য ৱিনায়কম্ ॥ 86.21 ॥
ক্ষেত্রপালশতং চাষ্টৌ তীর্থং ৰক্ষন্তি য়ত্নতঃ ।
ৱিঘ্নানি তস্য কুর্ৱন্তি য়স্তত্র স্থাতুমিচ্ছতি ॥ 86.22 ॥
কেচিত্ কুটুম্বচিন্তাং তু কেচিচ্চিন্তাং কৃষীষু চ ।
সেৱাং চ কুর্ৱতে কেচিদ্দ্রব্যার্জনপৰায়ণাঃ ॥ 86.23 ॥
পৰোক্ষৱাদং কুর্ৱন্তি অন্যে হিসাৰতা জনাঃ ।
পৰদাৰান্ প্রসর্পন্তি অন্যে চ ৱিত্তচিন্তকাঃ ॥ 86.24 ॥
অন্যেঽপি চ ৱদন্ত্যেৱং কথং তীর্থেষু গম্যতে ।
ক্ষুধয়া পীড্যতে ভার্যা হ্যপত্যানি তথৈৱ চ ॥ 86.25 ॥
মোহজালে নিপতিতাঃ পাপাচাৰাশ্চ য়ে নৰাঃ ।

তেভ্যো ৰক্ষন্তি তত্তীর্থং দেৱস্য চ গণাঃ শুভম্ ॥ 86.26 ॥
পুণ্যা জনাঃ স্থিৰা য়ে চ স্নানং তেষাং চ জায়তে ।
পয়োষ্ণ্যাং দেৱনদ্যাং চ ভোগৱত্যাং ৱিশেষতঃ ॥ 86.27 ॥
এতচ্চ সঙ্গমং পুণ্যং য়থা ৱেণ্যাং সিতাসিতে ।
দৃষ্ট্ৱা তীর্থং তু তে সর্ৱে গীর্ৱাণা হৃষ্টমানসাঃ ॥ 86.28 ॥
দেৱস্য সন্নিধৌ ভূত্ৱা ৱর্ণয়ন্তি পৰস্পৰম্ ।
ইদং তীর্থং চ দেৱেশ গয়াতীর্থসমং ৱিদুঃ ॥ 86.29 ॥
গুহ্যাদ্গুহ্যতৰং তীর্থং ন ভূতং ন ভৱিষ্যতি ।
শূলপাণিং সমভ্যর্চ্য ব্ৰহ্মাদ্যাশ্চ সুৰৈঃ সহ ॥ 86.30 ॥
য়ে গণাশ্চৈৱ গন্ধর্ৱা য়মো ৱৰুণৱাসৱৌ ।
নৃত্যগীতৈস্তথা স্তোত্ৰৈঃ সর্ৱে চৈৱ সুৰাসুৰাঃ ॥ 86.31 ॥
দেৱেন ভোদিতো য়ত্ৰ শূলাগ্ৰেণ নৃপোত্তম ।
ত্ৰয়ো গর্তাস্তু সঞ্জাতাস্তোয়পূর্ণা নৰাধিপ ॥ 86.32 ॥
আর্যাৱর্তা নৰশ্ৰেষ্ঠ মহাকুলিশলাঞ্ছিতাঃ ।
সর্ৱপাপক্ষয়কৰাঃ সর্ৱদুঃখাপহাৰকাঃ ॥ 86.33 ॥
তস্মিংস্তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা উপৱাসপৰায়ণঃ ।
দীক্ষামন্ত্ৰৱিহীনোঽপি মুচ্যতে ভৱবন্ধনাত্ ॥ 86.34 ॥
য়ঃ পুনর্ৱিধিৱত্ স্নাত্ৱা মন্ত্ৰৈঃ পঞ্চভিৰেৱ চ ।
ৱেদোক্তৈঃ পঞ্চভির্মন্ত্ৰৈঃ সহিৰণ্যৈর্ঘটৈস্তথা ॥ 86.35 ॥
অক্ষৰৈর্দশভিশ্চৈৱ পঞ্চাক্ষৰৈস্ত্ৰিভিস্তথা ।
পৃথগ্ভূতৈর্দ্ৱিজাতীনাং তীর্থং শস্তং নৰাধিপ ॥ 86.36 ॥
ব্ৰহ্মক্ষত্ৰৱিশাং ৱাপি শূদ্ৰস্যাথ স্ত্ৰিয়াস্তথা ।
ধ্যাত্ৱা দেৱত্ৰয়ং ৰাজন্ স্নানং চৈৱ য়থাৱিধি ॥ 86.37 ॥
দশাক্ষৰেণ মন্ত্ৰেণ তোয়ং পিবতি য়ো নৰঃ ।
কেদাৰে চ য়থা পীতং তথা কুণ্ডে ন সংশয়ঃ ॥ 86.38 ॥
পঞ্চৰেফসমায়ুক্তং ক্ষকাৰাক্ষৰভূষিতম্ ।
ওঙ্কাৰদ্ৱয়সংয়ুক্তমেতদত্ৰানুকীর্তনম্ ॥ 86.39 ॥
য়স্তত্ৰ কুৰুতে স্নানং ৱিধিয়ুক্তো জিতেন্দ্ৰিয় ।
তিলমিশ্ৰেণ তোয়েন তর্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ॥ 86.40 ॥
কুলং তাৰয়তে ৱিংশদ্দশপূর্ৱান্ দশাপৰান্ ।
গঙ্গায়াং পঞ্চতীর্থে চ শ্ৰাদ্ধং ৱৈ কুৰুতে তু য়ঃ ॥ 86.41 ॥
স তত্ৰ ফলমাপ্নোতি শূলভেদে ন সংশয়ঃ ।
য়স্তত্ৰ ৱিধিনা য়ুক্তো দানং দদ্যাচ্চ ভক্তিতঃ ॥ 86.42 ॥

তদক্ষয়ং ফলং তত্র কৃতস্য সুকৃতোঽথৱা ।
গয়াক্ষেত্রে য়থাপুণ্যং সর্ৱকার্যেষু চৈৱ হি ॥ 86.43 ॥
শূলভেদে তথা পুণ্যং স্নানদানাদিতর্পণৈঃ ।
ভক্ত্যা চ য়ো দদাত্ য়ত্র কাঞ্চনং গাং মহীং জলম্ ॥ 86.44 ॥
অন্নং কৃষীভৱং শয্যাং ৱাসাংসি ভূষণানি চ ।
অন্নাদিভির্ধনৈশ্চৈৱ গৃহং পূর্ণং চ সর্ৱতঃ ॥ 86.45 ॥
য়ুগ্যয়ুগ্লাঙ্গলং মুখ্যং নৱং চৈৱ ধুৰন্ধৰৌ ।
দানান্যেতানি য়ো দদ্যাদ্ব্রাহ্মণে ৱেদপাৰগে ॥ 86.46 ॥
শ্রোত্রিয়ং চ কুলীনং চ শুচিং চ ৱিজিতেন্দ্রিয়ম্ ।
জ্ঞাত্ৱা দানং চ য়ো দদ্যাত্তস্যান্তো নৈৱ ৱিদ্যতে ॥ 86.47 ॥
ত্রয়োদশদিনেষ্ৱেকং ত্রয়োদশগুণং ভৱেত্ ॥ 86.48 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৱেৱাখণ্ডে শূলভেদোত্পত্তির্নাম ষডশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 87

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
উত্তানপাদো ৰাজেন্দ্র পৃচ্ছতি স্ম মহেশ্ৱৰম্ ।
সিদ্ধাশ্চ কীদৃশা দেৱ অপূজ্যাশ্চৈৱ কীদৃশাঃ ॥ 87.1 ॥
শ্রাদ্ধে চৈৱাহ্নিকে য়জ্ঞে দানে চৈৱ ৱিশেষতঃ ।
এতদাখ্যাহি মে দেৱ কস্য দানং ন দীয়তে ॥ 87.2 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
য়থা কাষ্ঠময়ো হস্তী য়থা চর্মময়ো মৃগঃ ।
ব্রাহ্মণশ্চানধীয়ানস্ত্রয়স্তে নামধাৰকাঃ ॥ 87.3 ॥
ৰোগী হীনাতিৰিক্তাঙ্গঃ কাণঃ পৌনর্ভৱস্তথা ।
অৱকীর্ণঃ কুণ্ডগোলৌ শ্রাদ্ধে দানে ন শুদ্ধ্যতি ॥ 87.4 ॥
মাহিষ্যো ৱৃষলঃ স্তেনো ৱার্ধক্যোঽথ ৱিশেষতঃ ।
এতে ৱিপ্রাঃ সদা ত্যাজ্যাঃ পশ্চান্ মানং প্রশংসতি ॥ 87.5 ॥
প্রতিগ্রহং তু গৃহ্ণাতি কালজ্ঞানং ৱিনা দ্ৱিজঃ ।
তস্য দানং ন দাতৱ্যং ৱৃথা ভৱতি নিষ্ফলম্ ॥ 87.6 ॥
দৰিদ্রান্ দেহি ৰাজংস্ত্ৱং মা সমৃদ্ধান্ কদাচন ।

ৱ্যাধিতস্যৌষধং পথ্যং নীৰুজস্য কিমৌষধম্ ॥ 87.7 ॥

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
ৱিধিশ্চ কীদৃশী দেৱ কথং শ্রাদ্ধস্য চ ক্রিয়া ।
দানং চ দীয়তে য়েন তন্ মমাখ্যাতুমর্হসি ॥ 87.8 ॥

দেৱ উৱাচ ॥
শ্রাদ্ধং কৃত্ৱা গৃহে ভক্ত্যা সুস্নাতো ৱিজিতেন্দ্রিয়ঃ ।
ৱাগ্যতস্তর্পয়েত্তাৱদ্যাৱত্ সঙ্খ্যামলঙ্ঘয়ন্ ॥ 87.9 ॥
শূলভেদং ততো গত্ৱা স্নানং কৃত্ৱা য়থাৱিধি ।
পঞ্চস্থানেষু য়ঃ শ্রাদ্ধং হৱ্যকৱ্যাদিভিশ্চৰেত্ ॥ 87.10 ॥
পিণ্ডদানং চ য় কুর্যাত্ পায়সৈর্মধুসর্পিষা ।
তস্য তত্ফলমাপ্নোতি তস্মিংস্তীর্থে ন সংশয়ঃ ॥ 87.11 ॥
উপানহৌ চ য়ো দদ্যাদ্ব্রাহ্মণেভ্যো ৱিশেষতঃ ।
গচ্ছেদ্ৱিমানমাৰূঢস্ত্ৱমৰৈঃ পৰিৱাৰিতঃ ॥ 87.12 ॥
উত্তমং চ গৃহং দদ্যাত্ সপ্তধান্যৈশ্চ পূৰিতম্ ।
স স্ৱর্গলোকে ৱসতি কাঞ্চনে ভৱনোত্তমে ॥ 87.13 ॥
তিলধেনুং চ য়ো দদ্যাত্ সৱত্সাং ৱিধিপূর্ৱকম্ ।
নাকপৃষ্ঠে ৱসেত্তাৱদ্যাৱদাহূতসম্প্লৱম্ ॥ 87.14 ॥
গৃহে ৱা য়দি ৱাৰণ্যে তীর্থে ৱা কুপথেষু চ ।
তোয়মন্নং চ য়ো দদ্যাদ্যমলোকং ন পশ্যতি ॥ 87.15 ॥
অক্ষয়ং চান্নদানং চ তোয়ভূমিস্তথৈৱ চ ।
অন্নদানাত্ পৰং দানং ন ভূতো ন ভৱিষ্যতি ॥ 87.16 ॥

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
কন্যাদানং কথং দেৱ কর্তৱ্যং কথয়স্ৱ তত্ ।
প্রতিগ্রহং তথা তোষ্যং কন্যোদ্ৱাহমুপস্কৰম্ ॥ 87.17 ॥
দাতৱ্যং কস্য ৱৈ দানং দত্তং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ।
উত্তমং মধ্যমং ৱাপি কনীয়াংসং কথঞ্চন ॥ 87.18 ॥
ৰাজসং তামসং ৱাপি নিঃশ্রেয়সমথাপি ৱা ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
সর্ৱেষামেৱ দানানাং কন্যাদানং ৱিশিষ্যতে ॥ 87.19 ॥

য়ো দদ্যাত্ পৰয়া ভক্ত্যা অভিগম্য চ য়ত্নতঃ ।
কুলীনস্য স্ৱৰূপস্য গুণজ্ঞস্য ৱিশেষতঃ ॥ 87.20 ॥
সুলগ্নে চ মুহূর্তে চ দদ্যাত্ কন্যামলঙ্কৃতাম্ ।
অশ্ৱান্নাগাংশ্চ ৱাসাংসি য়ো দদ্যাচ্চৈৱ ভক্তিতঃ ॥ 87.21 ॥
তস্য ৱাসো ভৱেত্তত্র পদং য়ত্র নিৰাময়ম্ ।
য়েন সা দুহিতা দত্তা প্রাণেভ্যোঽপি গৰীয়সী ॥ 87.22 ॥
তেন সর্ৱমিদং দত্তং ত্রৈলোক্যং সচৰাচৰম্ ।
ধনং কন্যার্থতঃ কল্প্যো ন ৰোচয়তি দুর্মতিঃ ॥ 87.23 ॥
স ভৱেত্ কর্মচাণ্ডালঃ কোশকাৰো ভৱেন্ মৃতঃ ।
কন্যার্থং য়াচতে য়স্তু স ধনী নির্ধনোঽপি ৱা ॥ 87.24 ॥
অভোজ্যো ভৱতে মর্ত্যঃ সর্ৱৱস্তুষু ৱর্জিতঃ ।
গৃহে তস্য চ য়োঽশ্নীয়াজ্জিহ্ৱালম্পটকো নৃপ ॥ 87.25 ॥
চান্দ্রায়ণেন শুদ্ধঃ স্যাত্তপ্তকৃচ্ছ্রমথাপি ৱা ।

ৰাজোৱাচ ॥
ৱিত্তং ন ৱিদ্যতে য়স্য কন্যোদ্ৱাহেঽৱতিষ্ঠতি ॥ 87.26 ॥
কথং চোদ্ৱাহনং কুর্যাদেতদাচক্ষ্ৱ মে প্রভো ।

দেৱ উৱাচ ॥
স্ৱৱিত্তেনানুকর্তৱ্যং কন্যোদ্ৱাহনমেৱ চ ॥ 87.27 ॥
কন্যা নাম সমুচ্চার্য ন দোষো য়াচকস্য চ ।
অভিগম্যোত্তমং দানমাহূতং চৈৱ মধ্যমম্ ॥ 87.28 ॥
অধমং প্রোচ্যমানং তু সেৱাদানং চ নিষ্ফলম্ ।
অসমর্থে ন দাতৱ্যং কন্যাদানং তথৈৱ চ ॥ 87.29 ॥
সমর্থস্তাৰয়েদ্ৱিদ্ৱান্ কাষ্ঠং ক্ষিপ্তং য়থা জলে ।
য়থা নৌকা তথা ৱিদ্ৱাংস্তাৰয়েত্ পৰমং তটম্ ॥ 87.30 ॥
আহিতাগ্নিস্তু য়ো ভূত্ৱা গৃহ্ণঞ্ শূদ্রপ্রতিগ্রহম্ ।
ইহ জন্মনি শূদ্রত্ৱং মৃতঃ শ্ৱা চোপজায়তে ॥ 87.31 ॥
ৱৃথা ক্লেশাশ্চ জায়ন্তে ব্রাহ্মণস্যাগ্নিহোত্রিণঃ ।
অসত্ প্রতিগ্রহং গৃহ্ণন্নাপদং চ ৱিনা দ্ৱিজঃ ॥ 87.32 ॥
তত্সর্ৱং নাশয়েত্তস্য ভিন্না নৌকা য়থাম্ভসি ।
অতিক্লেশৱশার্জিতং ৱিনাশয়তি তত্ক্ষণাত্ ॥ 87.33 ॥
এৱং দুঃখার্জিতং পুণ্যং শূদ্রে গচ্ছতি নান্যথা ।

লক্ষদাক্ষিণ্যলাভায় প্রদানং চাপৰাধকম্ ॥ 87.34 ॥
কীৰ্তিপাত্ৰেষু য়দ্দত্তং ৱৃথা ভৱতি পাৰ্থিৱ ॥ 87.35 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দানমহিমানুৱৰ্ণনং নাম সপ্তাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 88

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
কস্মিন্ কালে চ ক্ৰিয়তে শ্ৰাদ্ধং দানং চ শঙ্কৰ ।
তীৰ্থয়াত্ৰা কথং কাৰ্যা আতিথ্যং কথয়স্ৱ নঃ ॥ 88.1 ॥

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
পিতুৰৰ্থং য়থা পুণ্যং সাৰ্ৱকালিকমুত্তমম্ ।
ইদং তীৰ্থং তথা পুণ্যং স্নানদানাদিতৰ্পণৈঃ ॥ 88.2 ॥
ৱিশেষেণ চ কুৰ্ৱন্তি শ্ৰাদ্ধং চতুৰ্য়ুগাদিষু ।
মন্ৱন্তৰাদয়ো ৱত্স শ্ৰূয়তাং চ চতুৰ্দশ ॥ 88.3 ॥
আশ্ৱিনে নৱমী শুক্লা দ্ৱাদশী কাৰ্তিকস্য চ ।
তৃতীয়া চৈত্ৰমাসে তু তথা ভাদ্ৰপদস্য চ ॥ 88.4 ॥
আষাঢদশমী তথা মাঘস্যৈৱ চসপ্তমী ।
শ্ৰাৱণস্যাষ্টমী কৃষ্ণা তথাষাঢী তু পূৰ্ণিমা ॥ 88.5 ॥
ফাল্গুনস্য অমাৱাস্যা পৌষস্যৈকাদশী শুভা ।
কাৰ্তিকী ফাল্গুনী চৈত্ৰী জ্যৈষ্ঠী পঞ্চদশী সিতা ॥ 88.6 ॥
মন্ৱন্তৰাদয়শ্চৈৱ হ্যনন্তফলদাঃ স্মৃতাঃ ।
অয়নে তূত্তৰে চৈৱ দক্ষিণে চ তথৈৱ হি ॥ 88.7 ॥
কাৰ্তিক্যাং চ তথা মাঘ্যাং ৱৈশাখ্যাং চ তৃতীয়য়া ।
চৈত্ৰ্যাং চৈৱ তথা ষষ্ঠ্যাং প্ৰৌষ্ঠপদ্যাং তথৈৱ চ ॥ 88.8 ॥
শ্ৰাদ্ধকালাশ্চ তে সৰ্ৱে দত্তং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ।
মধুমাসে সিতে পক্ষ একাদশ্যামুপোষিতঃ ॥ 88.9 ॥
ক্ষপাজাগৰণং কুৰ্যাদ্ৱিষ্ণোঃ পদসমীপতঃ ।
দদ্যাদ্দানং তথা শক্ত্যা হিৰণ্যং গোঽম্বৰাণি চ ॥ 88.10 ॥
ধূপং দীপং চ নৈৱেদ্যং স্ৰক্পুষ্পচন্দনানি চ ।
অৰ্চাং কৰোতি য়ো ৱিষ্ণোঃ কথাং পৌৰাণকীৰ্তনম্ ॥ 88.11 ॥

ঋগ্যজুঃসামাথর্ৱাণাং সূক্তং তজ্জপতি দ্ৱিজঃ ।
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তো ৱিষ্ণুলোকং স গচ্ছতি ॥ 88.12 ॥
প্রভাতে কুৰুতে শ্রাদ্ধং দ্ৱিজান্ ভোজ্য প্রয়ত্নতঃ ।
দদেদ্দানং য়থা শক্ত্যা হিৰণ্যং গোঽশ্ৱৰাণি চ ॥ 88.13 ॥
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
শ্রাদ্ধদশ্চ ৱসেত্তত্র য়ত্র দেৱো জনার্দনঃ ॥ 88.14 ॥
ত্রয়োদশ্যাং ততো গচ্ছেদ্গুহাৱাসীতি তিষ্ঠতি ।
দৃষ্ট্ৱা মার্কণ্ডমীশানং সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 88.15 ॥

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
গুহামধ্যে য়থা দেৱ লিঙ্গং পৰমশোভনম্ ।
প্রতিষ্ঠা য়েন দেৱস্য তন্ মমাখ্যাতুমর্হসি ॥ 88.16 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ত্রিষু লোকেষু ৱিখ্যাতং মার্কণ্ডেশ্ৱৰসঞ্জ্ঞিকম্ ।
বৃহদ্ৰথান্তৰং য়চ্চ সামৱেদং দ্ৱিজোত্তমঃ ॥ 88.17 ॥
অথর্ৱাথর্ৱশীর্ষাণি তথা হ্যচ্চ ৱৃষাকপিম্ ।
শিৱসঙ্কল্পিতং জপ্ত্ৱা মুচ্যতে সর্ৱপাতকৈঃ ॥ 88.18 ॥
স য়াতি পৰমং স্থানং য়ত্র দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
পাদশৌচং তথা তস্য কুর্ৱতে য়ে চ ভক্তিতঃ ॥ 88.19 ॥
গোদানেনৈৱ য়ত্পুণ্যং লভন্তে নাঽত্র সংশয়ঃ ।
ব্রাহ্মণান্ ভোজয়েত্তত্র পায়সৈর্মধুসর্পিষা ॥ 88.20 ॥
একেন ভোজিতেনাপি সহস্রং তেন ভোজিতম্ ।
সুৱর্ণং ৰজতং ৱস্ত্রং দদ্যাদ্ভক্ত্যা দ্ৱিজাতিষু ॥ 88.21 ॥
তেন তৃপ্যন্তি তে দেৱা মনুষ্যাঃ পিতৰস্তথা ।
চন্দ্রসূর্যগ্রহে ভক্ত্যা স্নানং কুর্ৱন্তি য়ে নৰাঃ ॥ 88.22 ॥
দেৱার্চনং চ য়ঃ কুর্যাজ্জপং হোমং ৱিশেষতঃ ।
দহ্যাদ্দানং য়থাশক্ত্যা ব্রাহ্মণে ৱেদপাৰগে ॥ 88.23 ॥
অশ্ৱৰত্নং গজৰত্নং তূলাপুৰুষমেৱ চ ।
য়ো দদ্যাচ্ছকটং তত্র সপ্তধান্যপ্রপূৰিতম্ ॥ 88.24 ॥
য়ুক্তং চ লাঙ্গলং দদ্যাদ্যুৱানৌ তু ধুৰন্ধৰৌ ।
গোভূতিলহিৰণ্যং চ পাত্রে দাতৱ্যমীপ্সিতম্ ॥ 88.25 ॥
অপাত্রে ৱিদুষা কিঞ্চিত্ন দেয়ং শ্রেয় ইচ্ছতা ।

সর্ৱভূতানি চাত্মৈৱ য়তো ধাৰয়তে মহী ॥ 88.26 ॥
ততো ৱিপ্রায় সা দেয়া সর্ৱসস্যানুশালিনী ।
অন্যচ্চ শৃণু ৰাজেন্দ্র গোদানস্য চ য়ত্ফলম্ ॥ 88.27 ॥
য়াৱদ্ৱত্সস্য পাদৌ দ্ৱৌ মুখং য়োন্যাং চ দৃশ্যতে ।
তাৱদ্গৌঃ পৃথিৱী জ্ঞেয়া য়াৱদ্গর্ভং ন মুঞ্চতি ॥ 88.28 ॥
য়েন কেনাপ্যুপায়েন ব্রাহ্মণায় সমর্পয়েত্ ।
পৃথ্ৱী দত্তা ভৱেত্তেন সশৈলৱনকাননা ॥ 88.29 ॥
তাৰয়ন্তী চ সা দত্তা কুলানামেকৱিংশতিম্ ।
ৰৌপ্যখুৰীং কাংস্যদোহাং সৱত্সাং চ পয়স্ৱিনীম্ ॥ 88.30 ॥
প্রয়চ্ছন্তি জনাঃ পুণ্যা ৰাহুগ্রস্তে নিশাকৰে ।
সর্ৱস্যৈৱ তু দানস্য সঙ্খ্যা চাস্তি নৰাধিপ ॥ 88.31 ॥
চন্দ্রসূর্যোপৰাগে চ দানসঙ্খ্যা ন ৱিদ্যতে ।
য়ত্র গাৱঃ প্রদৃশ্যন্তে সর্ৱতীর্থানি তত্র ৱৈ ॥ 88.32 ॥
তত্র য়জ্ঞং ৱিজানীয়াত্ নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ।
পুনঃ স্নাত্ৱা তু তত্তীর্থং গমনং কুৰুতে নৰঃ ॥ 88.33 ॥
অথৱা শ্রূয়তে য়স্তু ৰুদ্রস্যানুচৰো ভৱেত্ ॥ 88.34 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শূলভেদমহিমানুকথনং নামাষ্টাশীতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 89

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
অন্যচ্চাখ্যানকং ৱক্ষ্যে পুৰাৱৃত্তং নৰাধিপ ।
সকুটুম্বো গতঃ স্ৱর্গমৃষির্দীর্ঘতপা মহান্ ॥ 89.1 ॥

শঙ্কৰ উৱাচ ॥
কাশিৰাজেতি ৱিখ্যাতশ্চিত্রসেনো মহাবলঃ ।
তস্য পুর্যাং স ৱসতে সর্ৱকামসমন্ৱিতঃ ॥ 89.2 ॥
সা পুৰী জনসম্পূর্ণা নানাৰত্নোপশোভিতা ।
ৱাৰাণসীতি ৱিখ্যাতা গঙ্গাতীৰে সমাশ্রিতা ॥ 89.3 ॥
ইন্দ্রপ্রস্থসমপ্রখ্যা গৌৰীগোকুলসংয়ুতা ।
বহুদ্ৱিজসমাকীর্ণা ৱেদধ্ৱনিতনিঃস্ৱনা ॥ 89.4 ॥

ৱণিগ্জনৈর্বহুৱিধৈঃ ক্রয়ৱিক্রয়সংয়ুতৈঃ ।
অট্টাট্টালৈঃ প্রতোলীভিৰুত্সৱাদ্যৈস্তু মণ্ডিতা ॥ 89.5 ॥
দেৱতায়তনৈর্দিৱ্যৈৰাৰামৈৰুপশোভিতা ।
নানাপুষ্পফলৈর্ৰম্যৈঃ কদলীষণ্ডমণ্ডিতা ॥ 89.6 ॥
তস্যা উত্তৰদিগ্ভাগে আৰামশ্চোত্তমঃ শুভঃ ।
সমন্দাৰৱনং নাম ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতম্ ॥ 89.7 ॥
নানাদ্রুমলতাকীর্ণং নানাপুষ্পোপশোভিতম্ ।
বহুমন্দাৰসংয়ুক্তং তেন মন্দাৰকং ৱনম্ ॥ 89.8 ॥
ৱিপ্রো দীর্ঘতপা নাম সর্ৱদা তত্র তিষ্ঠতি ।
তপস্তপতি সোঽত্যর্থং তেন দীর্ঘতপাঃ স্মৃতঃ ॥ 89.9 ॥
স তিষ্ঠতে সপত্নী কস্তিষ্ঠতে পুত্রসংয়ুতঃ ।
শুশ্রূষয়ন্তি তং সর্ৱে সুতাঃ পঞ্চ সমীপগাঃ ॥ 89.10 ॥
তস্য পুত্রঃ কনীয়াংস্তু ঋষ্যশৃঙ্গো মহাতপাঃ ।
ৱেদাধ্যয়নসংয়ুক্তো ব্রহ্মচাৰী গুণান্ৱিতঃ ॥ 89.11 ॥
য়োগাভ্যাসৰতো নিত্যং কন্দমূলফলাশনঃ ।
তিষ্ঠতে মৃগৰূপেণ মৃগমধ্যে ৱসন্ সদা ॥ 89.12 ॥
দিনাৰম্ভে দিনান্তে চ মাতাপিত্রগ্রতঃ স্থিতঃ ।
অভিৱাদয়তে নিত্যং ভাক্তমানৃষিপুত্রকঃ ॥ 89.13 ॥
পুনর্জগাম তত্রৈৱ কাননে গিৰিগহ্ৱৰে ।
ক্রীডন্ বালমৃগৈঃ সার্ধং ৰাজবাণমৃতস্তু সঃ ॥ 89.14 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
আশ্রমে ৱসতস্তত্র সুদীর্ঘতপসস্তদা ।
সূনুস্তস্য কনীয়াংস্তু কথং মৃত্যুৱশং গতঃ ॥ 89.15 ॥

শ্রীভগৱানুৱাচ ॥
শৃণুষ্ৱৈকমনা ভূত্ৱা কথাং চিত্রাং মহীপতে ।
শ্রৱণাদেৱ তস্যা হি সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 89.16 ॥
কাশিৰাজো মহাৰাজা মহাবলপৰাক্রমঃ ।
চিত্রসেন ইতি খ্যাতো ৱাৰাণস্যাং ৱসত্যসৌ ॥ 89.17 ॥
এৱং ৱসংস্তত্র ৰাজ্যে মন্ত্রিণো ৱাক্যমব্রৱীত্ ।
মৃগয়া চ গমিষ্যামি য়ূয়ং ৰাজ্যে প্রতিষ্ঠিতাঃ ॥ 89.18 ॥
গম্যতাং মন্ত্রিভিঃ প্রোক্তো গতোঽসৌ ৱসুধাধিপঃ ॥ 89.19 ॥

ছত্রৈশ্ছত্রাণি দৃশ্যন্তে গচ্ছন্তং কাননং প্রতি ।
ৰজস্তত্রোত্থিতং ভূৰি গজৰাজিপদাহতম্ ॥ 89.20 ॥
তেনৈৰাচ্ছাদিতং সৰ্ৱং সাদিত্যং ভূমিমণ্ডলম্ ।
ন তত্র দৃশ্যতে সূর্যো ন কাষ্ঠা ন চ চন্দ্রমাঃ ॥ 89.21 ॥
পাদপাশ্চ ন দৃশ্যন্তে গিৰিসাতূনি সৰ্ৱশঃ ।
তত্রাপি চ মহাৰাজ মৃগয়ূথমদৃশ্যত ॥ 89.22 ॥
অধাৱন্ পুৰুষাঃ সৰ্ৱে সৰাজাৰাজপুত্রকাঃ ।
ৱৃন্দলোপোঽভৱত্তেষাং শীঘ্রং জগ্মুৰ্দিশো দশ ॥ 89.23 ॥
একমাৰ্গং গতো ৰাজা চিত্রসেনো মহীপতিঃ ।
একাকী স গতস্তত্র য়ত্র য়ত্র চ তে মৃগাঃ ॥ 89.24 ॥
প্রৱিষ্টস্তু ততো দুৰ্গে কাননে পক্ষিৱৰ্জিতে ।
ৱল্লীগুল্মলতাকীৰ্ণে প্রৱিষ্টো নৈৱ দৃশ্যতে ॥ 89.25 ॥
একাক্যপশ্যদাত্মানং ন চাশ্ৱং ন পদাতিকান্ ।
ন কোঽপি চাত্র জানাতি নাহং ৱেদ্মি দিশো দশ ॥ 89.26 ॥
এৱং কষ্টং গতো ৰাজা চিত্রসেনো নৰাধিপঃ ।
ছায়াং সমাশ্রিতস্তত্র ৱিশ্রম্য চ পুনঃ পুনঃ ॥ 89.27 ॥
ক্ষুত্তৃষাৰ্তো ভ্রমন্ দুৰ্গে কাননে গিৰিগহ্ৱৰে ।
ততোঽপশ্যত্ সৰো দিৱ্যং পদ্মিনীষণ্ডমণ্ডিতম্ ॥ 89.28 ॥
হংসকাৰণ্ডৱাকীৰ্ণং চক্রৱাকোপকূজিতম্ ।
সৰো দৃষ্ট্ৱা তু ৰাজেন্দ্রঃ সম্প্রহৃষ্টতনূৰুহঃ ॥ 89.29 ॥
কুমুদানি গৃহীত্ৱা তু তত্র স্নানং সমাচৰত্ ।
তৰ্পয়িত্ৱা পিতৃন্ দেৱান্ মনুষ্যাংশ্চ য়থা ৱিধি ॥ 89.30 ॥
পপৌ পানীয়মমলং য়থাৱত্ সমভীপ্সিতম্ ।
উত্তীৰ্য স জলাত্তীৰে দৃষ্ট্ৱা ৱৃক্ষং সমীপতঃ ॥ 89.31 ॥
চিন্তয়াঽনুপৱিষ্টোঽসৌ কিং তু কৰ্ম কৰোম্যহম্ ।
ততশ্ছায়াশ্রিতান্ পশ্যন্ ৱনোদ্দেশে মৃগান্ বহূন্ ॥ 89.32 ॥
কেচিত্ পূৰ্ৱমুখাস্তত্র অপৰে দক্ষিণামুখা ।
ৱাৰুণ্যভিমুখাঃ কেচিত্ কেচিত্ কৌবেৰমাশ্রিতাঃ ॥ 89.33 ॥
কেচিন্নিদ্রাং প্রকুৰ্ৱন্তি ঊৰ্ধ্ৱকৰ্ণাঃ স্থিতাঃ পৰে ।
মৃগমধ্যে স্থিতো য়োগী ঋষ্যশৃঙ্গো মহাতপাঃ ॥ 89.34 ॥
মৃগান্ দৃষ্ট্ৱা ততো ৰাজা প্রহাৰাৰ্থমচিন্তয়ত্ ।
ৱধিত্ৱা চ মৃগং চৈকং ভক্ষয়ামি য়দৃচ্ছয়া ॥ 89.35 ॥
স্ৱস্থাৱস্থো ভৱিষ্যামি মৃগমাংসস্য ভক্ষণাত্ ।

কাশীং প্রতি গমিষ্যামি মার্গমন্ৱেষয়ংস্ততঃ ॥ 89.36 ॥
ৱিচিন্ত্যৈৱং ততো ৰাজা ৱৃক্ষমূলং সমাশ্রিতঃ ।
চাপং ধৃত্ৱা কৰাগ্রেণ প্রাক্ষিপত্তচ্ছৰং ৱিভুঃ ॥ 89.37 ॥
ক্ষিপ্তমাত্রে শৰে তস্মিন্ সর্ৱে নষ্টা মৃগাস্ততঃ ।
তেষাং মধ্যে স চৈৱেক ঋষ্যশৃঙ্গো মহাতপাঃ ॥ 89.38 ॥
শৰেণ ৱিদ্ধঃ পতিতঃ কৃষ্ণ কৃষ্ণেতি চাব্রৱীত্ ।
হাহা শব্দং কৃতং তেন কেনাহং পাতিতোঽধুনা ॥ 89.39 ॥
কস্যৈষা দুর্মতির্জাতা য়য়া বুদ্ধির্মমোপৰি ।
মৃগমধ্যে স্থিতশ্চাহং ন কিঞ্চিদপৰাদ্ধৱান্ ॥ 89.40 ॥
ৱাচাং তাং মানুষীং শ্রুত্ৱা স ৰাজা ৱিস্ময়ান্ৱিতঃ ।
শীঘ্রং গত্ৱা ততোঽপশ্যদ্ব্রাহ্মণং ব্রহ্মৱর্চসম্ ॥ 89.41 ॥
হা হা কষ্টং কৃতং মেঽদ্য য়েনাসৌ ঘাতিতো ময়া ।

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
ন তে সিদ্ধির্ভৱেত্ কিঞ্চিন্ ময়ি পঞ্চত্ৱমাগতে ॥ 89.42 ॥
তৱৈৱ ৱিহিতা হত্যা ময়ি পঞ্চত্ৱমাগতে ।
জননী মে পিতা ৱৃদ্ধৌ ভ্রাতৰো হি তপস্ৱিনঃ ॥ 89.43 ॥
ভ্রাতৃজায়া মৰিষ্যন্তি ময়ি পঞ্চত্ৱমাগতে ।
এতা হত্যা ভৱিষ্যন্তি তৱ শুদ্ধিঃ কথং ভৱেত্ ॥ 89.44 ॥
উপায়ং কথয়িষ্যামি কর্তুং ত্ৱং য়দি মন্যসে ॥ 89.45 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
উপায়ঃ কথ্যতাং মেঽদ্য য়স্তে মনসি ৱর্ততে ।
কৰিষ্যে তদহং সর্ৱং প্রয়ত্নেন মহামুনে ॥ 89.46 ॥

শৃঙ্গ্যুৱাচ ॥
পৃচ্ছামি ত্ৱাং কুতঃ কো ৱা কথং ত্ৱমিহ চাগতঃ ।
ব্রহ্মক্ষত্রৱিশাং মধ্যেঽন্ত্যজঃ শূদ্রোঽথৱা পুনঃ ॥ 89.47 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
নাহং ৱিপ্রো ন ৱৈশ্যোঽহং ন শূদ্রঃ ক্ষত্রিয়ো হ্যহম্ ।

শৃঙ্গ্যুৱাচ ॥

মাং গৃহীত্ৱাশ্ৰমং পুণ্যং য়ত্র তৌ পিতৰৌ মম ॥ 89.48 ॥
আৱেদয়স্ৱ দয়স্ৱ চাত্মানং পুত্রপাপিনমাগতম্ ।
তৌ দৃষ্ট্ৱা মাং কৰিষ্যেতে কাৰুণ্যং চ তৱোপৰি ॥ 89.49 ॥
উপায়ং ৱা কৰিষ্যেতে য়েন শান্তির্ভৱিষ্যতি ।
তস্য তদ্ৱচনং শ্ৰুত্ৱা চিত্রসেনো নৃপোত্তমঃ ॥ 89.50 ॥
স্কন্ধে কৃত্ৱা চ তং ৱিপ্রং জগামাশ্ৰমকং প্রতি ।
ন শক্নোতি চ তং ৱোঢুং ৱিশ্ৰম্য চ পুনঃ পুনঃ ॥ 89.51 ॥
তাৱত্ পশ্যতি তং ৱিপ্রং মূৰ্ছিতং ৱিকলেন্দ্ৰিয়ম্ ।
মুমোচ চিত্রসেনস্তু ছায়াং ন্যগ্রোধকস্য চ ॥ 89.52 ॥
ৱিশ্ৰামং চ ততঃ কৃত্ৱা ৱাচং কুৰ্ৱন্ মুহুর্মুহুঃ ।
পশ্যতস্তস্য ৰাজেন্দ্র ঋষ্যশৃঙ্গো মহাতপাঃ ॥ 89.53 ॥
পঞ্চত্ৱমগমচ্ছীঘ্ৰং ধ্যানয়োগেন য়োগৱিত্ ।
দাহয়ামাস তং ৱিপ্রং ৱিধিদৃষ্টেন কৰ্মণা ॥ 89.54 ॥
স্নানং কৃত্ৱা তু শোকাৰ্তো ৰুৰোদ চ মুমোহ চ ।
ততশ্চানন্তৰং ৰাজা উদ্ৱেগং পৰমং গতঃ ॥ 89.55 ॥
কথং য়াস্যে গৃহানদ্য ৱাৰাণস্যাং হতো হ্যহম্ ।
ব্ৰহ্মহত্যা সমাৱিষ্টো জুহোম্যগ্নৌ কলেৱৰম্ ॥ 89.56 ॥
অথৱা ঋষিৱাক্যেন গচ্ছাম্যেৱাশ্ৰমং প্রতি ।
কথয়ামি য়থাৱৃত্তং গত্ৱা তস্য মহা ঋষেঃ ॥ 89.57 ॥
এৱং ৱিচিন্ত্য ৰাজাসৌ জগামাশ্ৰমসন্নিধৌ ।
ঋষ্যশৃঙ্গস্য চাস্থীনি গৃহীত্ৱা স নৃপোত্তমঃ ॥ 89.58 ॥
দৃষ্টিমাৰ্গে স্থিতস্তস্য ব্ৰহ্মৰ্ষেৰ্ভাৱিতাত্মনঃ ।

দীৰ্ঘতপা উৱাচ ॥
আগচ্ছ স্ৱাগতং তেঽদ্য আসনে উপৱিশ্যতাম্ ॥ 89.59 ॥
দীৰ্ঘতপাস্ম্যহং তেঽদ্য মধুপৰ্কঃ সৱিষ্টৰঃ ।

ৰাজোৱাচা ॥
অৰ্ঘস্যৈৱ ন য়োগ্যোঽহং মহৰ্ষেৰ্ভাৱিতাত্মনঃ ॥ 89.60 ॥
মৃগমধ্যে স্থিতো ৱিপ্র তৱ পুত্রো ময়া হতঃ ।
পুত্রঘ্নং শাধি মাং ৱিপ্র তীৱ্ৰদণ্ডেন দণ্ডয় ॥ 89.61 ॥
মৃগভ্ৰান্ত্যা হতো ৱিপ্র ঋষ্যশৃঙ্গো মহাতপাঃ ।
ইতি জ্ঞাত্ৱা চ মাং ৱিপ্র কুৰুষ্ৱ চ য়থোচিতম্ ॥ 89.62 ॥

মাতা তস্য ৱচঃ শ্রুত্ৱা গৃহান্নির্গত্য ৱিহ্ৱলা ।
হা হতাস্মীত্যুৱাচাথ পতিতা চ মহীতলে ॥ 89.63 ॥
ৱিললাপ সুদুঃখার্তা পুত্রশোকেন পীডিতা ।
হা পুত্র পুত্রেতি ৱদন্ করুণং কুৰৰী য়থা ॥ 89.64 ॥
শ্রুত্যধ্যয়নসম্পূর্ণো জপহোমপৰায়ণঃ ।
আগতং ত্ৱাং গৃহদ্ৱাৰে কদা পৃচ্ছামি পুত্রক ॥ 89.65 ॥
ত্রিলোক্যামপি শ্রূয়তে চন্দনং কিল শীতলম্ ।
পুত্রগাতপৰিষ্ৱঙ্গশ্চন্দনাদপি শীতলঃ ॥ 89.66 ॥
পৰিষ্ৱজিতুমিচ্ছামি ত্ৱামহং পুত্রসুপ্রিয়ম্ ।
পঞ্চত্ৱং চ গমিষ্যামি ত্ৱদ্ৱিহীনা সুদুঃখিতা ॥ 89.67 ॥
এৱং ৱিলপতী দীনা পুত্রশোকেন পীডিতা ।
মূর্ছিতা ৱিহ্ৱলা দীনা নিপপাত মহীতলে ॥ 89.68 ॥
ভার্যাং চ পতিতাং দৃষ্ট্ৱা পুত্রশোকেন পীডিতঃ ।
চুকোপ মুনিশ্রেষ্ঠশ্চিত্রসেনং নৃপং তদা ॥ 89.69 ॥

দীর্ঘতপা উৱাচ ॥
য়াহি য়াহি মহাপাপ মা মুখং দর্শয়স্ৱ মে ।
কিং ত্ৱয়া ঘাতিতো ৱিপ্র হ্যকামাচ্চ সুতো মম ॥ 89.70 ॥
ব্রহ্মহত্যা ভৱিষ্যন্তি বহ্ৱস্তে নৰাধিপ ।
সকুটুম্বস্য মে ত্ৱং হি মৃত্যুৰেৱমুপাগতঃ ॥ 89.71 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো ৱিপ্রো ৱিচিন্ত্য চ পুনঃ পুনঃ ।
ক্রোধং পৰিত্যজ্য ততো মুনিমার্গং জগাম হ ॥ 89.72 ॥

ঋষিৰুৱাচ ॥
উদ্ৱেগং ত্যজ ভো ৰাজন্ দুৰুক্তং গদিতং ময়া ।
পুত্রশোকাভিভূতেন দুঃখমাপ্তেন মানদ ॥ 89.73 ॥
কিং কৰোতি নৰঃ প্রাজ্ঞঃ প্রের্যমাণঃ স্ৱকর্মভিঃ ।
প্রায়েণ হি মনুষ্যাণাং বুদ্ধিঃ কর্মানুসাৰিণী ॥ 89.74 ॥
অনেনৈৱ প্রকাৰেণ য়ত্ত্ৱয়া লিখিতং মম ।
পৰং তৱ ভৱিষ্যন্তি ৱিপ্রহত্যা ন সংশয়ঃ ॥ 89.75 ॥
ব্রহ্মক্ষত্রৱিশাং মধ্যে শূদ্রো ৱা চান্ত্যজাদিষু ।
কস্ত্ৱং কথয় সত্যং মে কস্মাচ্চ নিহতঃ সুতঃ ॥ 89.76 ॥

চিত্রসেন উৱাচ ॥
ৱিজ্ঞাপয়ামি ৱিপ্রর্ষে ক্ষন্তৱ্যং চ মমোপৰি ।
নাহং ৱিপ্রোঽস্মি ভো তাত ন শূদ্রো নৈৱ ৱৈশ্যজঃ ॥ 89.77 ॥
নচাপি চান্ত্যজাতীয়ঃ ক্ষত্রিয়োঽহং দ্ৱিজোত্তম ।
কাশিৰাজো মৃগান্ হন্তুমাগতো ৱনমুত্তমম্ ॥ 89.78 ॥
ভ্রমতা পাতিতস্তত্র মৃগৰূপধৰো মুনিঃ ।
কিং কর্তৱ্যং ময়া ৱিপ্র উপায়ং কথয়স্ৱ মে ॥ 89.79 ॥

দীর্ঘতপা উৱাচ ॥
ব্রহ্মহত্যা ন শক্যেত একেন তৰিতুং ৱিভো ।
দেশে কালে য়থাশক্ত্যা তচ্ছৃণুষ্ৱ নৰাধিপ ॥ 89.80 ॥
চত্ৱাৰো মে সুতা ৰাজন্ সভার্যা মাতৃপূর্ৱকাঃ ।
ময়া সহ ন জীৱন্তি ঋষ্যশৃঙ্গস্য কাৰণে ॥ 89.81 ॥
উপায়ং শোভনং তাত কথয়ামি শৃণুষ্ৱ ভোঃ ।
শক্যতে য়দি চেত্ কর্তুং সুখোপায়ং নৰেশ্ৱৰ ॥ 89.82 ॥
সকুটুম্বসমস্তান্নো দাহয়স্ৱানলে নৃপ ।
অস্থীনি নর্মদাতোয়ে শূলভেদে ৱিনিক্ষিপেঃ ॥ 89.83 ॥
নর্মদাদক্ষিণে কূলে শূলভেদেতি ৱিশ্রুতম্ ।
সর্ৱপাপহৰং তীর্থং সর্ৱতীর্থোত্তমোত্তমম্ ॥ 89.84 ॥
শুচির্ভূত্ৱা মমাস্থীনি ক্ষিপ ত্ৱং শূলভেদকে ।
মুচ্যতে সর্ৱপাপেভ্যো মম ৱাক্যাত্ ন সংশয়ঃ ॥ 89.85 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
আদেশো দীয়তাং তাত কৰিষ্যামি ন সংশয়ঃ ।
সর্ৱস্ৱমপি য়ত্ কিঞ্চিদ্রাজ্যং কোশঃ স্ত্রিয়ঃ সুতাঃ ॥ 89.86 ॥
তৱ দানং প্রয়চ্ছামি ৱিপ্র মাং ত্ৱং প্রসীদ চ ।
পৰস্পৰং ৱিৱদতোর্মুনিৰাজ্ঞোস্তদা নৃপ ॥ 89.87 ॥
স্ফুটিত্ৱা হৃদয়ং শীঘ্রং মুনের্ভার্যা মৃতা তদা ।
পুত্রশোকসমাক্রান্তা নির্জীৱা পতিতা ক্ষিতৌ ॥ 89.88 ॥
পুত্রাশ্চ মাতৃশোকেন সর্ৱে পঞ্চত্ৱমাগতাঃ ।
স্নুষাশ্চৈৱ তু তাঃ সর্ৱা মৃতাশ্চ সহ ভর্তৃভিঃ ॥ 89.89 ॥
পঞ্চত্ৱং তু গতান্ সর্ৱান্ মুনিমুখ্যান্নিৰীক্ষ্য তান্ ।
ৱিপ্রাশ্চাহ্ৱানিতাস্তেন তে তত্রাশ্রমৱাসিনঃ ॥ 89.90 ॥

তেভ্যো নিৱেদয়ামাস য়থা ৱৃত্তং নৰোত্তমঃ ।
সংহৃতৈস্তৈৰনুজ্ঞাতঃ কথঞ্চিদ্দহ্য য়ত্নতঃ ॥ 89.91 ॥
দেহং স্ৱং পাৱনং কৃত্ৱাস্থীনি প্ৰগৃহ্য য়ত্নতঃ ।
য়াম্যাং হি প্ৰস্থিতো ৰাজা পাদচাৰী মহীপতিঃ ॥ 89.92 ॥
ন শক্নোতি য়দা গন্তুং ছায়ামাশ্ৰিত্য তিষ্ঠতি ।
ৱিশ্ৰম্য চ পুনৰ্গচ্ছন্ ৱিশ্ৰম্য চ পুনঃ পুনঃ ॥ 89.93 ॥
সচৈলং কুৰুতে স্নানমস্থীন্ ৱোঢা পদে পদে ।
ৱিনা জলং নিৰাহাৰঃ সোঽগচ্ছদ্দক্ষিণামুখঃ ॥ 89.94 ॥
অচিৰেণৈৱ কালেন স গতো নৰ্মদাতটে ।
আশ্ৰমস্থান্ দ্ৱিজান্ সৰ্ৱান্ পপ্ৰচ্ছ ৰাজসত্তমঃ ॥ 89.95 ॥
কথ্যতাং মে দ্ৱিজশ্ৰেষ্ঠাঃ শূলভেদস্য মাৰ্গকঃ ॥ 89.96 ॥

ৱিপ্ৰা ঊচুঃ ॥
নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে গতো দ্ৰক্ষ্যসি নান্যথা ॥ 89.97 ॥
ঋষিৱাক্যেন ৱৈ ৰাজা গতোঽথ হি নৰেশ্ৱৰঃ ।
স দদৰ্শ ততস্তীৰ্থং বহুদ্ৱিজসমাকুলম্ ॥ 89.98 ॥
বহুদ্ৰুমলতাকীৰ্ণং বহুপুষ্পোপশোভিতম্ ।
বহুমূলফলোপেতং বহুশ্ৱাপদশোভিতম্ ॥ 89.99 ॥
ঋষিসঙ্ঘৈঃ সমাকীৰ্ণং নানাব্ৰতধৰৈঃ শুভৈঃ ।
একপাদস্থিতাঃ কেচিদপৰে সূৰ্য়ৱৰ্চসঃ ॥ 89.100 ॥
একদৃষ্টিস্থিতাঃ কেচিদূৰ্ধ্ৱবাহুস্থিতাঃ পৰে ।
চান্দ্ৰায়ণপৰা কেচিত্ কেচিত্ পক্ষোপৱাসিনঃ ॥ 89.101 ॥
মাসোপৱাসিনঃ কেচিত্ কেচিদৃতুমুপোষিতাঃ ।
শীৰ্ণপৰ্ণাশিনঃ কেচিত্ কেচিন্ মাৰুতভোজনাঃ ॥ 89.102 ॥
য়োগাভ্যাসৰতাঃ কেচিদ্ধ্যায়ন্তঃ পৰমং পদম্ ।
গাৰ্হস্থ্যমাস্থিতাঃ কেচিত্ কেচিচ্চৈৱাগ্নিহোত্ৰিণঃ ॥ 89.103 ॥
এৱং ৱিধান্ দ্ৱিজান্ দৃষ্ট্ৱা জানুভ্যামৱনীং গতঃ ।
প্ৰণম্য শিৰসা ৰাজন্ ৰাজা ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 89.104 ॥
কস্মিন্ দেশে তু তত্তীৰ্থং কথয়ধ্ৱং দ্ৱিজোত্তমাঃ ।
সৰ্ৱেষাং ৱাঞ্ছিতাং সিদ্ধিং দদ্যাচ্চ ফলমীপ্সিতম্ ॥ 89.105 ॥

ঋষিৰুৱাচ ॥
ধন্ৱন্তৰশতং গচ্ছ ভৃগুতুঙ্গস্য মূৰ্ধনি ।

কুণ্ডং দ্রক্ষ্যসি ৰিস্তীর্ণং তোয়পূর্ণং সুশোভনম্ ॥ 89.106 ॥
তেষাং তদ্ৰচনং শ্ৰুত্ৱা গতঃ কুণ্ডস্য মূৰ্ধনি ।
দৃষ্ট্ৱা হি চৈৱ তত্তীর্থং ভ্রান্তির্জাতা নৃপস্য হি ॥ 89.107 ॥
ৰীক্ষ্য কুণ্ডং মহাভাগং গঙ্গাং চৈৱ ৰিশেষতঃ ।
প্রাচীং সৰস্ৱতীং দৃষ্ট্ৱা ভ্রান্তির্জাতা নৃপস্য হি ॥ 89.108 ॥
ততো ৰিস্ময়মাপন্নশ্চিন্তয়ানো মুহুর্মুহুঃ ।
আকাশসংস্থিতং দৃষ্ট্ৱা সামিষং কুৰৰং তথা ॥ 89.109 ॥
ভ্রমমাণং গৃহীত্ৱা তং ৰধ্যমানং নিৰামিষৈঃ ।
পৰস্পৰং হি য়ুধ্যন্তে সর্ৱে চামিষভক্ষকাঃ ॥ 89.110 ॥
হতশ্চঞ্চুপ্রহাৰৈস্তু কুৰৰঃ পতিতোঽম্ভসি ।
শূলেন শূলিনা য়ত্র ভূভাগং ভেদিতং পুৰা ॥ 89.111 ॥
তত্তীর্থস্য প্রভাৱেণ স সদ্যঃ পুৰুষোঽভৱত্ ।
ৰিমানস্থং তু তং দৃষ্ট্ৱা ক্রৌঞ্চ ৱৈ দিৱ্যৰূপিণম্ ॥ 89.112 ॥
অপ্সৰোভির্গীয়মানং নৃপস্তত্তীর্থমাগতঃ ।
অস্থীনি ভূমৌ নিক্ষিপ্য স্নানং কৃত্ৱা য়থা ৰিধি ॥ 89.113 ॥
তিলমিশ্রেণ তোয়েন তর্পয়িত্ৱেষ্টদেৱতাঃ ।
ধৃত্ৱাস্থীনি ততো ৰাজা নিক্ষিপ্যান্তর্জলে তথা ॥ 89.114 ॥
ক্ষণমেকং ততো ৰীক্ষ্য ৰাজা ঊর্ধ্ৱমুখঃ স্থিতঃ ।
তাং দদর্শ ততঃ সর্ৱান্ দেৱমূর্তিধৰান্ শুভান্ ॥ 89.115 ॥
দিৱ্যৱস্ত্রৈশ্চ সংৱীতান্ দিৱ্যাভৰণভূষিতান্ ।
ৰিমানৈঃ কাঞ্চনৈর্দিৱ্যৈৰপ্সৰোগণসেৱিতৈঃ ॥ 89.116 ॥
পৃথগ্ভূতাশ্চ তান্ সর্ৱান্ ৰিমানেষু ৱ্যৱস্থিতান্ ।
উত্পততঃ সমালোক্য স ৰাজা হর্ষিতোঽভৱত্ ॥ 89.117 ॥
ঋষির্ৱিমানমাৰূঢশ্চিত্রসেনমথাব্রৱীত্ ।
ভো ভোঃ সাধু মহাৰাজ চিত্রসেন মহামতে ॥ 89.118 ॥
ত্ৱত্প্রসাদান্নৃপশ্রেষ্ঠ গতির্দিৱ্যা মমাদ্য ৱৈ ।
ইদং চ য়ত্ত্ৱয়া কিঞ্চিত্ কৃতং পৰমদুষ্কৰম্ ॥ 89.119 ॥
স্ৱসুতোঽপি ন শক্নোতি পিতৃণাং কর্তুমীদৃশম্ ।
মদীয়ৱচনাদ্রাজন্নিষ্পাপস্ত্ৱং ভৱিষ্যসি ॥ 89.120 ॥
য়ত্ত্ৱং দ্রক্ষ্যসি ৰাজেন্দ্র কামিকং মনসেপ্সিতম্ ।
আশীর্ৱাদং ততো দত্ত্ৱা চিত্রসেনায় ধীমতে ॥ 89.121 ॥
স্ৱর্গং জগাম স্ৱসুতৈস্ততো দীর্ঘতপা মুনিঃ ॥ 89.122 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দীৰ্ঘতপাখ্যানো নামৈকোননৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 90

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
দৃষ্ট্ৱা তত্তীৰ্থমাহাত্ম্যং চিত্ৰসেনো নৰেশ্ৱৰঃ ।
ৱিপুলং তীক্ষ্ণধাৰং চ কণ্ঠে চাসি নৃপোত্তম ॥ 90.1 ॥
দেৱান্ সৰ্ৱান্ হৃদি ধ্যায়ন্ ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰান্ ।
ৱিনিক্ষিপন্নথাত্মানৌ প্ৰত্যক্ষৌ ৱিষ্ণুশঙ্কৰৌ ॥ 90.2 ॥
কৰে ধৃত্ৱা তু ৰাজানং ৰুদ্ৰো ৱচনমব্ৰৱীত্ ।

হৰ উৱাচ ॥
প্ৰাণত্যাগং মহাৰাজ অকালে মা কুৰুষ্ৱ হ ॥ 90.3 ॥
অদ্যাপি তু য়ুৱাসি ত্ৱং ন য়ুক্তং মৰণং তৱ ।
স্ৱস্থানং গচ্ছ ৱৈ শীঘ্ৰং ভোগান্ ভুঙ্ক্ষ্ৱ য়থেপ্সিতান্ ॥ 90.4 ॥
ভুঙ্ক্ষ্ৱ নিষ্কণ্টকং ৰাজ্যং নাকং শক্ৰ ইৱাপৰঃ ।

চিত্ৰসেন উৱাচ ॥
ন ৰাজ্যং কাময়ে দেৱ ন পুত্ৰান্ন চ বান্ধৱান্ ॥ 90.5 ॥
ন ভাৰ্যাং ন চ কোশং চ ন গাশ্চ ন তুৰঙ্গমান্ ।
মুঞ্চস্ৱ মাং মহাদেৱ অৱিঘ্নং ক্ৰিয়তাং মম ॥ 90.6 ॥
স্ৱৰ্গপ্ৰাপ্তিৰ্মমাদ্যৈৱ ত্ৱত্প্ৰসাদান্ মহেশ্ৱৰ ।

দেৱ উৱাচ ॥
য়স্যাগ্ৰতো ভৱেদ্ৱিষ্ণুৰ্ব্ৰহ্মা ৰুদ্ৰস্তথৈৱ চ ॥ 90.7 ॥
স্ৱৰ্গেণ তস্য কিং কাৰ্যং গতোঽসৌ কিং কৰিষ্যতি ।
তুষ্টাৱ ত্ৱাং ত্ৰয়ো দেৱা ৱৃণীষ্ৱ ৱৰমুত্তমম্ ॥ 90.8 ॥
য়থেপ্সিতং মহাৰাজ সত্যমেতন্ন সংশয়ঃ ।

চিত্ৰসেন উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টাস্ত্ৰয়ো দেৱা ব্ৰহ্মৱিষ্ণুমহেশ্ৱৰাঃ ॥ 90.9 ॥
অদ্য প্ৰভৃতি য়ুষ্মাভিঃ স্থাতৱ্যমিহ সৰ্ৱদা ।

গয়াশিৰং য়থা পুণ্যং কৃতং য়ুষ্মাভিৰেৱ চ ॥ 90.10 ॥
তথৈৱেদং তু কর্তৱ্যং শূলভেদং চ পাৱনম্ ।
য়ত্র য়ত্র স্থিতা য়ূয়ং তত্র তত্র ৱসাম্যহম্ ॥ 90.11 ॥
গণানামিহ সর্ৱেষামৱধ্যোঽহং সুৰেশ্ৱৰ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
অদ্য প্ৰভৃতি তিষ্ঠাম শূলভেদে নৰেশ্ৱৰ ॥ 90.12 ॥
কলাংশেন ত্ৰয়ো দেৱাস্ত্ৰিকালং নিৱসামহে ।
নন্দিসঞ্জ্ঞো গণশ্চ ত্ৱং ভৱিষ্যসি ন সংশয় ॥ 90.13 ॥
ভৱিষ্যত্যগ্ৰপূজা তে মত্সমীপে সদা নৃপ ।
প্ৰক্ষিপ্য চ নিজাস্থীনি য়থা দীৰ্ঘতপা য়য়ৌ ॥ 90.14 ॥
সকুটুম্বো ৱিমানস্থঃ স্ৱৰ্গে তিষ্ঠতি ততকুৰু ।
এৱং দেৱা ৱৰং দত্ত্ৱা চিত্ৰসেনায় পাৰ্থিৱ ॥ 90.15 ॥
কুণ্ডমূৰ্ধনি য়াস্যামস্ত্ৰয়ো দেৱাস্তদা স্থিতাঃ ।
পৰস্পৰং ৱদন্ত্যেৱমিদং তীৰ্থং তথা শুভম্ ॥ 90.16 ॥
য়থা গয়াশিৰং পুণ্যং সৰ্ৱমাসি চ পঠ্যতে ।
তথা ৰেৱাতটে পুণ্যং শূলভেদং ন সংশয়ঃ ॥ 90.17 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
ইদং তীৰ্থং মহাৰাজ য়থাপুণ্যং গয়াশিৰঃ ।
স্নাত্ৱা চৈৱোদকে তস্মিন্নৰো নিৰ্মলতাং ব্ৰজেত্ ॥ 90.18 ॥
একং গয়াশিৰং মুক্ত্ৱা সৰ্ৱতীৰ্থানি শঙ্কৰ ।
শূলভেদস্য তীৰ্থস্য কলাং নাৰ্হন্তি ষোডশীম্ ॥ 90.19 ॥
কুণ্ডস্য দক্ষিণে ভাগে দশহস্তপ্ৰমাণতঃ ।
ঐন্দ্ৰৱাৰুণৱায়ৱ্যাং প্ৰমাণন্তৱেকৱিংশতিঃ ॥ 90.20 ॥
এতত্ প্ৰমাণং তীৰ্থস্য পিণ্ডদানাদিকৰ্ম্মসু ।
নৰাঃ পুণ্যাশ্চ তে সৰ্ৱে অত্ৰ দানং কৃতং চ য়ৈঃ ॥ 90.21 ॥
ৱিষ্ণুস্ত্ৰিনেত্ৰৰূপেণ ব্ৰহ্মৰূপী পিতামহঃ ।
তস্মিংস্তীৰ্থে স্থিতা নিত্যং পূজাং গৃহ্নন্তি ভক্তিতঃ ॥ 90.22 ॥
জাতং জাতং নিৰীক্ষ্যন্তে স্ৱপুত্ৰং হি পিতামহাঃ ।
কদা য়াস্যতি পুত্ৰোঽসৌ কদা দাতা ভৱিষ্যতি ॥ 90.23 ॥
পঞ্চস্থানেষু য়ঃ শ্ৰাদ্ধং কুৰুতে ভক্তিমান্নৰঃ ।
স্ৱকুলানি তু সৰ্ৱাণি প্ৰেতভূতানি তাৰয়েত্ ॥ 90.24 ॥

একৰিংশত্পিতৃপক্ষে মাতৃপক্ষৈকৰিংশতিম্ ।
ভার্যায়া একাদশৈৰেতি সর্ৰাণ্যেতানি তাৰয়েত্ ॥ 90.25 ॥
দ্ৰিজদেৰপ্রসাদেন পিতৃণাং চ তথৈৰ হি ।
শ্রাদ্ধদো ৰসতে তত্র য়ত্র দেৰো মহেশ্ৰৰঃ ॥ 90.26 ॥
আত্মনো ঘাতকা য়ে চ গোঘ্নাঃ স্ত্রৈণহতাশ্চ য়ে ।
দংষ্ট্রিভির্জলপাতেন ৰিদ্যুত্পাতেন য়ে হতাঃ ॥ 90.27 ॥
ন তেষামগ্নিসংস্কাৰো ন শৌচং নোদকক্রিয়া ।
তত্র তীর্থে তু য়ঃ শ্রাদ্ধং তেষাং কুর্যাত্ স্ৱভক্তিতঃ ॥ 90.28 ॥
মোক্ষপ্রাপ্তির্ভৰেত্তেষাং ত্রিস্থানেষু ন সংশয়ঃ ।
তৃপ্তিস্তু জায়তে তেষাং ৱর্ষমেকং ন সংশয়ঃ ॥ 90.29 ॥
অজানতা কৃতং পাপং বালভাৱেষু য়ত্কৃতম্ ।
তত্সর্ৱং নশ্যতি ক্ষিপ্রং সকৃত্স্নানেন ভূপতে ॥ 90.30 ॥
ৰজকেন য়থা ধৌতৱস্ত্রং নির্মলতাং ৱ্রজেত্ ।
পাপোপলিপ্তস্তীর্থেঽস্মিন্ স্নাতো নির্মলতাং ৱ্রজেত্ ॥ 90.31 ॥
সংন্যাসং কুৰুতে য়স্তু তস্মিংস্তীর্থে নৰাধিপ ।
ধ্যায়মানো মহাদেৱং স গচ্ছেত্ পৰমং পদম্ ॥ 90.32 ॥
ক্রীডিত্ৱা চ য়থা কামং স্ৱেচ্ছয়া শিৱমন্দিৰে ।
ৱেদৱেদাঙ্গতত্ত্ৱজ্ঞো জায়তে ৱিপুলে কুলে ॥ 90.33 ॥
ৰূপৱান্ সুভগশ্চৈৱ সর্ৱৱ্যাধিৱিৱর্জিতঃ ।
সর্ৱধর্মসমোপেতঃ সর্ৱাচাৰসমন্ৱিতঃ ॥ 90.34 ॥
এতত্তে কথিতং ৰাজংস্তীর্থস্য ফলমুত্তমম্ ।
তচ্ছ্রুত্ৱা মানৱো নিত্যং মুচ্যতে সর্ৱপাতকৈঃ ॥ 90.35 ॥
য়শ্চৈনং শ্রাৱয়েদ্ভক্ত্যা আখ্যানং দ্ৱিজসন্নিধৌ ।
শ্রাদ্ধে দেৱগৃহে চৈৱ পঠেত্ পর্ৱণি পর্ৱণি ॥ 90.36 ॥
গীর্ৱাণাস্তস্য তুষ্যন্তি মনুষ্যাঃ পিতৃভিঃ সহ ।
পঠতাং শৃণ্ৱতাং চৈৱ নশ্যেদ্ৱৈ পাপসঞ্চয়ঃ ॥ 90.37 ॥
লিখিত্ৱা তীর্থমাহাত্ম্যং ব্রাহ্মণেভ্যো দদাতি য়ঃ ।
জাতিস্মৰং স লভতে প্রাপ্নোত্যভিমতং ফলম্ ॥ 90.38 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চিত্রসেনকথাৱর্ণনো নাম নৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 91

ৰাজোৱাচ ॥
অন্যচ্চ শ্ৰোতুমিচ্ছামি কেন গঙ্গাৱতাৰিতা ।
ৰুদ্ৰশীৰ্ষস্থিতা পুণ্যা দেৱী কথমিহাগতা ॥ 91.1 ॥
পুণ্যা দেৱশিলানাম তস্যা মাহাত্ম্যমুত্তমম্ ।
এতদাখ্যাহি মে সৰ্ৱং প্ৰসাদাত্ পুৰুষোত্তম ॥ 91.2 ॥
ৰুদ্ৰ উৱাচ ॥
শৃণুষ্ৱৈকমনা ভূত্ৱা য়থা গঙ্গাৱতাৰিতা ।
পুৰা দেৱী মহাভাগ ব্ৰহ্মাদ্যৈঃ সকলৈঃ সুৰৈঃ ॥ 91.3 ॥
অভ্যৰ্থয়জ্জগন্নাথং দেৱদেৱং জগদ্গুৰুম্ ।
ঘটমধ্যে স্থিতা গঙ্গা মোচিতা চ সুভূতলে ॥ 91.4 ॥
ভাৰতী চ ততো মুক্তা ৰুদ্ৰেণ শিৰসো ভুৱি ।
নৰাস্তীৰ্থে তটে তস্যাঃ স্নানং কুৰ্ৱন্তি ভক্তিতঃ ॥ 91.5 ॥
পিবন্তি চ জলং নিত্যং ন তে য়ান্তি য়মালয়ম্ ।
য়ত্ৰ সা পতিতা কুণ্ডে শূলভেদে নৰাধিপ ॥ 91.6 ॥
দেৱনদ্যাঃ প্ৰতীচ্যাং চ য়ত্ৰ প্ৰাচী সৰস্ৱতী ।
য়াম্যাং চ শূলভেদাখ্যমস্তি তীৰ্থমনুত্তমম্ ॥ 91.7 ॥
তত্ৰদেৱশিলা ৰম্যা স্ৱয়ং দেৱেন নিৰ্মিতা ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা তু য়ো ভক্ত্যা ব্ৰাহ্মণং ভোজয়েন্নৃপ ॥ 91.8 ॥
অল্পস্যৈৱ তু দানস্য তস্য চান্তো ন ৱিদ্যতে ।

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
কানি দানানি শস্তানি দেৱেশ ধৰণীতলে ॥ 91.9 ॥
য়ানি দত্ত্ৱা নৰো ভক্ত্যা মুচ্যতে সৰ্ৱকিল্বিষৈঃ ।
দেৱশিলায়া মাহাত্ম্যং স্নানদানাদ্ধি য়ত্ফলম্ ॥ 91.10 ॥
ৱ্ৰতোপৱাসনি য়ৈৰ্মৰ্যত্ প্ৰাপ্যং তদ্ৱদস্ৱ মে ।

শ্ৰীভগৱানুৱাচ ॥
আসীত্ পুৰা মহাৱীৰ্যশ্চেদিনাথো মহাবলঃ ॥ 91.11 ॥
ৱীৰসেন ইতি খ্যাতো মণ্ডলাধিপতীশ্ৱৰঃ ।
তস্য ৰাজ্যে ৰিপুৰ্নাস্তি ন ৱ্যাধিৰ্ন চ তস্কৰঃ ॥ 91.12 ॥
ন চাধৰ্মোঽভৱত্তত্ৰ ধৰ্ম এৱ হি সৰ্ৱদা ।
সদা মুদান্ৱিতো ৰাজা সভাৰ্যো বহুপুত্ৰকঃ ॥ 91.13 ॥

একা চ দুহিতা তস্য সুৰূপা গিৰিজা ইৱ ।
দৃষ্টা সা পিতৃমাতৃভ্যাং বন্ধুৱৰ্গজনৈঃ সহ ॥ 91.14 ॥
কৃত্ৱা ৱৈৱাহিকং কাৰ্যং কালে প্ৰাপ্তে য়থা ৱিধি ।
অনন্তৰং চেদিপতিৰ্দ্ৱাদশাব্দে মহেশ্ৱৰঃ ॥ 91.15 ॥
ততস্তস্যাস্তু য়ো ভৰ্তা স মৃত্যুৱশমাগতঃ ।
ৱিধৱাং তাং সুতাং দৃষ্ট্ৱা ৰাজা শোকসমন্ৱিতঃ ॥ 91.16 ॥
উৱাচ ৱচনং ৰাজা স্ৱভাৰ্যাং দুঃখপীডিতঃ ।
ভদ্রে দুঃখমিদং জাতং য়াৱজ্জীৱং সুদুঃসহম্ ॥ 91.17 ॥
নৈষা ৰক্ষয়িতুং শক্যা ৰূপয়ৌৱনদৰ্পিতা ।
নোপায়ো ৱিদ্যতে ভাৰ্যে ভানুমত্যাশ্চ ৰক্ষণে ॥ 91.18 ॥
পৰস্পৰং ৱিৱদতোস্তচ্ছ্ৰুত্ৱা কন্যকাঽব্ৰৱীত্ ।

ভানুমত্যুৱাচ ॥
ন ব্ৰীডামি তৱাগ্রেঽহং জ্ৱলন্তী দাহকেনচ ॥ 91.19 ॥
সত্যং নোত্পদ্যতে দোষো মদৰ্থে চ নৰাধিপ ।
অদ্য প্ৰভৃত্যহং তাত ন ৱেষং ধাৰয়ে ক্ৱচিত্ ॥ 91.20 ॥
স্থূলৱস্ত্ৰৈৰ্নিজাঙ্গানি পৰিধাস্যামি সংয়তা ।
চৰিষ্যামি ব্ৰতান্ সৰ্ৱান্ পুৰাণৱিহিতানপি ॥ 91.21 ॥
আত্মানং শোষয়িষ্যামি তোষয়ন্তী জনাৰ্দনম্ ।
মমৈষা ৱৰ্ততে বুদ্ধিৰ্যদি ত্ৱং তাত মন্যসে ॥ 91.22 ॥
ভানুমত্যা ৱচঃ শ্ৰুত্ৱা ৰাজা স্নেহাৰ্দিতোঽভৱত্ ।
তীৰ্থয়াত্ৰাং সমুদ্দিশ্য কোশং দত্ত্ৱা চ পুষ্কলম্ ॥ 91.23 ॥
ৱিসৃজ্য ৰাজা স্ৱসুতাং ৱৃদ্ধান্ কৃত্ৱা তু ৰক্ষণে ।
পুৰুষং সায়ুধং চান্যং ব্ৰাহ্মণং চ পুৰোহিতম্ ॥ 91.24 ॥
অৱগাহ্য তটে ধ্যাতুং গঙ্গায়াং সা নৰাধিপ ।
নিত্যমাপূজয়দ্ৱিপ্ৰান্ গন্ধমাল্যাদিভূষণৈঃ ॥ 91.25 ॥
দাসীদাসপ্ৰভৃতয়স্তস্যা য়ে ৰক্ষণে ক্ষমাঃ ।
ততঃ পিতুৰ্মতেনৈৱ গঙ্গাতীৰে সমাস্থিতাঃ ॥ 91.26 ॥
দ্ৱাদশাব্দানি সা তীৰে গঙ্গায়াঃ সমৱস্থিতা ।
ত্যক্ত্ৱা গঙ্গাং ক্ৱচিদ্ৰাজপুত্ৰী কাষ্ঠাং তু দক্ষিণাম্ ॥ 91.27 ॥
প্ৰাপ্তা সা সচিৱৈঃ সাৰ্ধং য়ত্ৰ ৰেৱা মহানদী ।
ষণ্মাসং চ স্থিতা তত্ৰ ওঙ্কাৰেঽমৰকণ্টকে ॥ 91.28 ॥
নানাৱিধেষু তীৰ্থেষু তীৰ্থাত্তীৰ্থং জগাম হ ।

স্নাত্ৱা স্নাত্ৱা দ্ৱিজান্ পূজ্যভক্তিযুক্তা হ্যধিষ্ঠিতা ॥ 91.29 ॥
ৱাৰুণীং চ দিশং গত্ৱা দেৱনদ্যাশ্চ সঙ্গমে ।
দদর্শ চাশ্রমং পুণ্যমৃষিসঙ্ঘৈর্নিষেৱিতম্ ॥ 91.30 ॥
দৃষ্ট্ৱা ঋষিসমূহং সা প্রণিপত্যেদমব্রৱীত্ ।
মাহাত্ম্যং চাস্য তীর্থস্য নাম চৈৱাস্য কীর্তয় ॥ 91.31 ॥

ঋষিৰুৱাচ ॥
চক্রতীর্থং তু ৱিখ্যাতং চক্রং দত্তং পুৰা হৰেঃ ।
মহেশ্ৱৰেণ তুষ্টেন দেৱদেৱেন শূলিনা ॥ 91.32 ॥
অত্র তীর্থে তু যঃ স্নাত্ৱা তর্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ।
অনিৱর্তিকা গতিস্তস্য ভৱিতা নাত্র সংশয়ঃ ॥ 91.33 ॥
দ্ৱিতীয়েঽহ্নি ততো গচ্ছেচ্ছূলভেদং তপস্ৱিনি ।
ৰাত্রৌ জাগৰণং কৃত্ৱা পঠেত্ পৌৰাণিকীং কথাম্ ॥ 91.34 ॥
ৱিষ্ণুপূজাং প্রকুৰ্ৱীত পুষ্পদীপনিৱেদনৈঃ ।
প্রভাতে ভোজয়েদ্ৱিপ্রান্ দানং দদ্যাত্ স্ৱভক্তিতঃ ॥ 91.35 ॥
চতুর্থেঽহ্নি তথা গচ্ছেদ্যত্র প্রাচী সৰস্ৱতী ।
ব্রহ্মদেৱাদ্ৱিনিষ্ক্রান্তা পাৱনার্থং নৰাধিপ ॥ 91.36 ॥
তত্র স্নাত্ৱা নৰো গত্ৱা তর্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ।
শ্রাদ্ধদস্তু ৱসেত্তত্র যত্র দেৱঃ পিতামহঃ ॥ 91.37 ॥
পঞ্চমেঽহ্নি ততো গচ্ছেল্লিঙ্গং মার্কণ্ডসঞ্জ্ঞিতম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা তু যো ভক্ত্যা অর্চয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ॥ 91.38 ॥
শ্রাদ্ধং কৃত্ৱা যথা ন্যায়মনিন্দ্যান্ পূজয়েদ্দ্ৱিজান্ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি দ্ৱাদশাব্দং ন সংশয়ঃ ॥ 91.39 ॥
সর্ৱদেৱময়ং স্থানং সর্ৱতীর্থমনুত্তমম্ ।
কোটিতীর্থসমং স্থানং কোটিলিঙ্গোত্তমোত্তমম্ ॥ 91.40 ॥
ত্রিৰাত্রং কুৰুতে যস্তু শুচিঃ স্নানং জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
পক্ষং মাসং চ ষণ্মাসমব্দমেকং কদাচন ॥ 91.41 ॥
ন তস্য ৱসতির্মর্ত্যে নাকে ৱাসঃ সদাক্ষয়ঃ ।
নিয়মস্থস্তু মুচ্যেত ত্রিজন্মজনিতাদঘাত্ ॥ 91.42 ॥
ৱিনা পুমাংসং যা নাৰী দ্ৱাদশাব্দ তু সুব্রতা ।
তিষ্ঠতে সাক্ষয়ং কালং ৰুদ্রলোকে মহীয়তে ॥ 91.43 ॥
মুনেশ্চ ৱচনং শ্রুত্ৱা মুদাং পৰমিকাং যযৌ ।
ততোঽৱগাহতে তীর্থমহর্নিশমতন্দ্রিতম্ ॥ 91.44 ॥

দৃষ্ট্ৱা তীর্থপ্রভাৱং তু ৰাজ্ঞী ৱচনমব্রৱীত্ ।
শ্রূয়তাং ৱচনং মেঽদ্য ব্রাহ্মণাঃ সপুৰোহিতাঃ ॥ 91.45 ॥
ন ত্যজামীদৃশং স্থানং য়াৱজ্জীৱাম্যহর্নিশম্ ।
মাত্রে পিত্রে তথা ভ্রাত্রে সদ্ভির্ৱাচ্যমিদং ৱচঃ ॥ 91.46 ॥
ৱর্ততে শূলভেদে সা নিয়তা ব্রতচাৰিণী ।
একান্তৰোপৱাসেন শনৈর্মাসমুপোষিতা ॥ 91.47 ॥
দেৱশিলাস্থিতা নিত্যং ধ্যায়মানা তু কেশৱম্ ।
অহর্নিশং স্থিতা ভূমৌ দৃষ্টা ৰাজ্ঞী শুভাননা ॥ 91.48 ॥
ব্রতস্থা নিয়তাহাৰা নাম্না ভানুমতী শুভা ।
গতেষু দ্ৱিজমুখ্যেষ্ৱায়য়ৌ শবৰয়ুগ্মকম্ ॥ 91.49 ॥
উৱাচ ৱচনং তত্র তাং দৃষ্ট্ৱা শবৰাঙ্গনা ।
নৈৱাঽস্যাঃ সদৃশী কাচিত্ত্রিষু লোকেষু ৱিশ্রুতা ॥ 91.50 ॥
সাক্ষাদসৌ দেৱকন্যা হ্যৱতীর্ণা মহীতলে ।
ভার্যায়া ৱচনং শ্রুত্ৱা শবৰস্তামুৱাচ হ ॥ 91.51 ॥
কমলানি য়থা লাভং দত্ত্ৱা ত্ৱং ভুঙ্ক্ষ্ৱ সত্ৱৰম্ ।
মম চৈৱার্চনে বুদ্ধির্ন ভোক্তৱ্যং ময়াঽদ্য ৱৈ ॥ 91.52 ॥
ন ময়া ৱর্জিতং ভদ্রে পাপৱৃদ্ধ্যাঽশুভং কৃতম্ ।

শবর্যুৱাচ ॥
ন পূর্ৱং তু ময়া স্ৱামিন্ ভুক্তং তস্মিংস্তু ৱাসৰে ॥ 91.53 ॥
ভুক্তশেষং ময়া ভুক্তং য়াৱত্ কালং স্মৰাম্যহম্ ।
ভার্যায়া নিশ্চয়ং জ্ঞাত্ৱা স্নানং কর্তুং জগাম হ ॥ 91.54 ॥
অর্ধোত্তৰীয়ৱস্ত্রেণ স্নানং কৃত্ৱা তু ভক্তিতঃ ।
সর্ৱদেৱং নমস্কৃত্য গতো দেৱশিলাং প্রতি ॥ 91.55 ॥
তস্থৌ স শঙ্কমানোঽপি ধ্যায়মানো জনার্দনম্ ।
কুমুদদ্ৱয়ং শবর্যা তু দাসীহস্তে নিৱেদিতম্ ॥ 91.56 ॥
দৃষ্ট্ৱা ৰাজ্ঞী তথা পুষ্পে দাসীং চৈৱ তদাব্রৱীত্ ।
ত্ৱয়েদং পুষ্পদ্ৱয়ং লব্ধং কথ্যতাং তচ্চ সাম্প্রতম্ ॥ 91.57 ॥
শীঘ্রং গচ্ছাৱগচ্ছ ত্ৱং পুষ্পং চৈৱানয়াপৰম্ ।
অনেন ৱসুনা চৈৱ কমলানি সমানয় ॥ 91.58 ॥
ভানুমত্যা ৱচঃ শ্রুত্ৱা গতা সা শবৰীং প্রতি ।
শ্রীফলানি চ পুষ্পাণি বহূন্যন্যানি দেহি মে ॥ 91.59 ॥

শৱৰ্য্যুৱাচ ॥
শ্ৰীফলানি চ দাস্যামি পুষ্পাণি চ ৱিশেষতঃ ।
মূল্যেন মে স্পৃহা নাস্তি গত্ৱা ৰাজ্ঞীং নিৱেদয় ॥ 91.60 ॥
গতা দাসী নিৱেদ্যাথ ৰাজ্ঞী চ স্ৱয়মাগতা ।
উৱাচ শবৰং ৰাজ্ঞী পুষ্পং মূল্যেন দেহি মে ॥ 91.61 ॥

শবৰ উৱাচ ॥
ন মূল্যং কাময়ে দেৱি ফলপুষ্পসমুদ্ভৱম্ ।
শ্ৰীফলানি চ পুষ্পাণি য়থেষ্টং মম গৃহ্যতাম্ ॥ 91.62 ॥
অৰ্চাং কুৰু য়থান্যায়ং ৱাসুদেৱং জগত্পতিম্ ।

ৰাজ্ঞী উৱাচ ॥
ৱিনা মূল্যং ন গৃহ্ণামি কমলানি তৱাধুনা ॥ 91.63 ॥
ধান্যস্য খণ্ডিকামেকামেতাং প্ৰতি নিগৃহ্যতাম্ ॥ 91.64 ॥

শবৰ উৱাচ ॥
নাহাৰং চিন্তয়াম্যদ্য মুক্ত্ৱা দেৱং ৱৰাননে ॥ 91.65 ॥
দেৱকাৰ্যং ৱিনা ভদ্ৰে নান্যাবুদ্ধিঃ প্ৰৱৰ্ততে ।

ৰাজ্ঞী উৱাচ ॥
ন ত্ৱয়ান্নং পৰিত্যাজ্যং সৰ্ৱমন্নে প্ৰতিষ্ঠিতম্ ॥ 91.66 ॥
তস্মাত্ সৰ্ৱপ্ৰয়ত্নেন মমান্নং প্ৰতিগৃহ্যতাম্ ।
তপস্ৱিনো মহাভাগা য়ে চাৰণ্যনিৱাসিনঃ ॥ 91.67 ॥
তে মদ্দ্ৱাৰে স্থিতাঃ সৰ্ৱে য়াচন্তে তেঽন্নকাঙ্ক্ষিণঃ ।

শবৰ উৱাচ ॥
নিষেধোঽধিকৃতঃ পূৰ্ৱং ময়া সত্যং ন সংশয়ঃ ॥ 91.68 ॥
সত্যমূলং জগত্ সৰ্ৱং সত্যে চৈৱ প্ৰতিষ্ঠিতম্ ।
সত্যেন তপতে সূৰ্যঃ সত্যেন দ্যোততে শশী ॥ 91.69 ॥
সত্যেন ৱায়ৱোৱান্তি ধৰা সত্যে প্ৰতিষ্ঠিতা ।
তস্মাত্ সৰ্ৱপ্ৰয়ত্নেন সত্যং সত্যং ন লোপয়েত্ ॥ 91.70 ॥

ৰাজ্ঞী উৱাচ ॥

আৰামোপহৃতং পুষ্পমাৰণ্যং পুষ্পমেৱ চ ।
ক্ৰীতং প্ৰহিগ্ৰহাল্লব্ধং পুষ্পমেৰং চতুৰ্ৱিধম্ ॥ 91.71 ॥
উত্তমং ফলমাৰণ্যং গৃহীত্ৱা স্ৱয়মেৱ হি ।
মধ্যমং ফলমাৰাম্যমধমং ক্ৰীতমেৱ চ ॥ 91.72 ॥
প্ৰতিগ্ৰহেণ য়ল্লব্ধং নিষ্ফলং তদ্ৱিদুৰ্বুধাঃ ।

পুৰোহিত উৱাচ ॥
গৃহাণ ৰাজ্ঞি পুষ্পাণি পূজাং কুৰু জনাৰ্দনে ॥ 91.73 ॥
উপকাৰং প্ৰকুৰ্ৱন্তী পূজাং চক্ৰে য়থাৱিধি ।
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা কথা পৌৰাণিকী শ্ৰুতা ॥ 91.74 ॥
শবৰস্তু ততো ভাৰ্যামিদং ৱচনমব্ৰৱীত্ ।
দীপাৰ্থং গৃহ্যতাং স্নেহো য়থালাভেন সুন্দৰি ॥ 91.75 ॥
দত্ত্ৱা দীপং ততঃ কৃত্ৱা ধূপং পূজাং জনাৰ্দনে ।
কৃত্ৱা জাগৰণং ৰাত্ৰৌ ধ্যায়মানস্তু কেশৱম্ ॥ 91.76 ॥
ততঃ প্ৰভাতসময়ে দৃষ্ট্ৱা স্নানোত্সুকঞ্জনম্ ।
কেচিচ্চ শূলভেদে তু দেৱনদ্যাং তথৈৱ চ ॥ 91.77 ॥
সৰস্ৱত্যাং তথা কেচিন্মাৰ্কণ্ডেয়ে তথা হ্ৰদে ।
চক্ৰতীৰ্থে তথা কেচিত্ স্নানং কুৰ্ৱন্তি ভক্তিতঃ ॥ 91.78 ॥
শুচিভূতাস্তু তে সৰ্ৱে জনা দেৱশিলোপৰি ।
শ্ৰাদ্ধং কুৰ্ৱন্তি ৱৈ তত্ৰ প্ৰয়ত্নেন দ্ৱিজৰ্ষভাঃ ॥ 91.79 ॥
তান্ দৃষ্ট্ৱা শবৰো বিল্ৱৈঃ পিণ্ডং নিৰ্ৱৰ্তয়েত্ততঃ ।
ভানুমত্যা তথা সক্তুপিণ্ডনিৰ্ৱপণং কৃতম্ ॥ 91.80 ॥
অনিন্দ্য ভোজয়েদ্ৱিপ্ৰং দম্ভদোষৱিৱৰ্জিতম্ ।
হৱিষ্যেণ তথা দধ্না শৰ্কৰামধুসৰ্পিষা ॥ 91.81 ॥
পায়সেন চ গৱ্যেন কৃশৰেণ ৱিশেষতঃ ।
ভোজয়িত্ৱা তথা ৰাজ্ঞী দানং দত্ত্ৱা য়থাৱিধি ॥ 91.82 ॥
পাদুকোপানহৌ ছত্ৰং শয্যা গোৱৃষমেৱ চ ।
ৱিৱিধানি চ দানানি হেমৰত্নময়ানি চ ॥ 91.83 ॥
তত্ৰ তীৰ্থে মহাৰাজ কপিলাং য়ঃ প্ৰয়চ্ছতি ।
তেন দত্তা মহী ৰাজন্ সশৈলৱনকাননা ॥ 91.84 ॥

উত্তানপাদ উৱাচ ॥
তিলপ্ৰদঃ প্ৰজা ইষ্টা দীপদশ্চক্ষুৰুত্তমম্ ।

ভূমিদঃ স্ৱৰ্গমাপ্নোতি দীৰ্ঘায়ুশ্চ হিৰণ্যদঃ ॥ 91.85 ॥
গৃহদো ৰোগৰহিতো ৰৌপ্যদো ৰূপমুত্তমম্ ।
ৱাসোদশ্চন্দ্ৰলোকং তু অশ্ৱদঃ সূৰ্যলোকভাক্ ॥ 91.86 ॥
ৱৃষদস্তু শ্ৰিয়ং পুণ্যাং গোদানাত্তু ত্ৰিৱিষ্টপম্ ।
শয্যাদানং চ য়ো দদ্যাত্ স স্ৱৰ্গমভয়প্ৰদঃ ॥ 91.87 ॥
ধান্যদঃ শাশ্ৱতং সৌখ্যং ব্ৰহ্মদো ব্ৰহ্ম শাশ্ৱতম্ ।
সৰ্ৱেষামেৱ দানানাং ব্ৰহ্মদানং ৱিশিষ্যতে ॥ 91.88 ॥
ভাৰ্যামশ্ৱং মহীং ৱাসস্তিলকাং চ ন সৰ্পিষম্ ।
য়ে নয়েন হি ভাৱেন দানং ৱিপ্ৰায় য়চ্ছতি ॥ 91.89 ॥
তেন তেন হি ভাৱেন প্ৰাপ্নোতি পদপূজিতম্ ।
দৃষ্ট্ৱা দানানি সৰ্ৱাণি ৰাজ্ঞ্যা দত্তানি য়ানি চ ॥ 91.90 ॥
উৱাচ শবৰো ভাৰ্যাং য়চ্ছৃণুষ্ৱ নৰাধিপ ।

শবৰ উৱাচ ॥
পুৰাণং পঠিতং ভদ্ৰে ব্ৰাহ্মণৈৰ্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 91.91 ॥
শ্ৰুতং চ তন্ ময়া সৰ্ৱং দানধৰ্মপৰং শুভম্ ।
পূৰ্ৱজন্মাৰ্জিতং পাপং স্নানদানৱ্ৰতেন চ ॥ 91.92 ॥
ততস্সৰ্ৱং চ ক্ষয়ং জাতং মদীয়েন প্ৰিয়ে শৃণু ।
অত্ৰ দত্তং হুতং তপ্তং সৰ্ৱং ভৱতি চাক্ষয়ম্ ॥ 91.93 ॥
তে দ্ৱিজা ভানুমত্যা চ শূলভেদং গতাস্ততঃ ।
দদৃশুঃ শবৰং কুণ্ডে শবৰ্যা সহ সংস্থিতম্ ॥ 91.94 ॥
ঈশান্যাং চ ততো গত্ৱা ভৃগুপৰ্ৱতমূৰ্ধনি ।
মৰ্তুকামস্তথাৰূঢো ভাৰ্যয়া সহ পাৰ্থিৱ ॥ 91.95 ॥

ৰাজপুত্ৰ্যুৱাচ ॥
তিষ্ঠ তিষ্ঠ মহাসত্ত্ৱ শৃণুষ্ৱ ৱচনং মম ।
কিমৰ্থং ত্যজসি প্ৰাণানদ্যাপি চ য়ুৱা ভৱান্ ॥ 91.96 ॥
কিং সন্তাপঃ সমুদ্ৱেগঃ কিং দুঃখং ৱ্যাধিৰেৱ চ ।
শিশুশ্চ দৃশ্যতেঽদ্যাপি কাৰণং কথয়স্ৱ মে ॥ 91.97 ॥

শবৰ উৱাচ ॥
কাৰণং নাস্তি মে কিঞ্চিন্ন দুঃখং কিঞ্চিদেৱ হি ।
সংসাৰসাৰভূতত্ৱে নান্যা বুদ্ধিঃ প্ৰৱৰ্ততে ॥ 91.98 ॥

দুঃখেন লভতে য়স্মান্ মনুষ্যত্ৱং ৱৰাননে ।
মানুষ্যং জন্ম চাসাদ্য য়ো ন ধৰ্মং সমাচৰেত্ ॥ 91.99 ॥
স গচ্ছেন্নৰকং ঘোৰমল্পদোষেণ সুন্দৰি ।
তস্মাত্ পতিতুমিচ্ছামি অস্মিংস্তীৰ্থে তপস্ৱিনি ॥ 91.100 ॥

ৰাজপুত্ৰ্যুৱাচ ॥
অদ্যাপি ৱৰ্ততে কালঃ স্ৱধৰ্মা ৱিৱিধাঃ ক্ৰিয়াঃ ।
কৃতৱা প্ৰকৃতধৰ্মাণি তত্ৰ দানেন শুদ্ধ্যতি ॥ 91.101 ॥
অহং দাস্যামি তে ধান্যং ৱাসাংসি দ্ৰৱিণানি চ ।
নিত্যং ত্ৱমাচৰেৰ্ধৰ্মং ধ্যায়মানো জনাৰ্দনম্ ॥ 91.102 ॥

শবৰ উৱাচ ॥
ন চাহং কাময়ে দেৱি ধান্যং ৱস্ত্ৰাণি চৈৱ হি ।
য়ঃ পৰস্যান্নমশ্নাতি স নৰোঽশ্নাতি কিল্বিষম্ ॥ 91.103 ॥

ৰাজপুত্ৰ্যুৱাচ ॥
কন্দমূলফলাহাৰো ভুক্ত্ৱা ৱৈ ভক্ষ্যমুত্তমম্ ।
অৱগাহ্য চ তীৰ্থানি সৰ্ৱপাপৈঃ প্ৰমুচ্যসে ॥ 91.104 ॥
ততো ৱিমুক্তপাপস্তু য়ঃ কশ্চিত্ পুৰুষঃ শুচিঃ ।
কৰ্মণা তেন চৈৱ ত্ৱং গতিং সম্প্ৰাপ্স্যসে শুভাম্ ॥ 91.105 ॥

শবৰ উৱাচ ॥
অত্ৰ মধ্যে ময়া ত্যক্তাঃ প্ৰাণা দৃষ্ট্ৱা হিতং চ য়ত্ ।
সত্যন্ন লোপয়ে দেৱি ইতি মে নিশ্চিতা মতিঃ ॥ 91.106 ॥
প্ৰসাদঃ ক্ৰিয়তাং দেৱি ক্ষমস্ৱ ত্ৱং জনৈঃ সহ ।
বদ্ধোত্তৰীয়ৱস্ত্ৰেণ আত্মানং চ প্ৰয়ত্নতঃ ॥ 91.107 ॥
ভাৰ্যয়া সহিতস্তত্ৰ হৰিং ধ্যাত্ৱা পপাত হ ।
নগাৰ্ধং পতিতো য়াৱদগতজীৱো নৰাধিপ ॥ 91.108 ॥
তূষ্ণীং ভূতং তু তং দৃষ্ট্ৱা কুণ্ডস্যোপৰি ভূমিপ ।
ত্ৰিমূৰ্তিগৰ্তে তত্কালে শবৰো ভাৰ্যয়া সহ ॥ 91.109 ॥
দিৱ্যং ৱিমানমাৰূঢো গতশ্চ গতিমুত্তমাম্ ॥ 91.110 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শবৰস্ৱৰ্গাৰোহণং নামৈকনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 92

ৰাজোৱাচ ॥
ততস্তয়াপি দেৱেশ ভানুমত্যা হি কিঙ্কৃতম্ ।
এতন্ মে সংশয়ং দেৱ কথয়স্ৱ প্ৰসাদতঃ ॥ 92.1 ॥

হৰ উৱাচ ॥
চিন্তয়িত্ৱা তু সা ৰাজ্ঞী গতা কুণ্ডস্য সন্নিধৌ ।
দৃষ্ট্ৱা তীৰ্থস্য মাহাত্ম্যং ৰাজ্ঞী হৰ্ষেণ পূৰিতা ॥ 92.2 ॥
ৱিপ্ৰান্ বহূন্ সমাহূয় পূজয়ামাস তত্ক্ষণাত্ ।
দদৌ চ ৱিৱিধং দানং ব্ৰাহ্মণেভ্যো নৰাধিপ ॥ 92.3 ॥
দত্ত্ৱা চ দক্ষিণামেৱং মধুমাসে চ ভূমিপ ।
অমায়াং চ ততো ৰাজ্ঞী গতা পৰ্ৱতমূৰ্ধনি ॥ 92.4 ॥
নগশৃঙ্গং সমাৰুহ্য কৃত্ৱা তু কৰসম্পুটম্ ।
ৱিজ্ঞাপ্য ব্ৰাহ্মণান্ সৰ্ৱানিদং ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 92.5 ॥
মম মাতা পিতা ভ্ৰাতা তথাঽন্যে চৈৱ বান্ধৱাঃ ।
সৰ্ৱে ক্ষমন্তু তে সৰ্ৱৈৰিদং ৱাচ্যং তদা ৱচঃ ॥ 92.6 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা শূলভেদে তু তপঃ কৃত্ৱা সুদাৰুণম্ ।
ৱিসৃজ্য চৈৱমাত্মানং তস্মিংস্তীৰ্থে দিৱঙ্গতা ॥ 92.7 ॥

ব্ৰাহ্মণা ঊচুঃ ॥
সন্দেশং কথয়িষ্যামস্ত্ৱয়োক্তং শোভনব্ৰতে ।
মাতাপিত্ৰোশ্চ সুশ্ৰোণি মা তেঽভূদত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 92.8 ॥
ততো ৱিসৃজ্য লোকং তু স্থিতা পৰ্ৱতসন্নিধৌ ।
অৰ্ধোত্তৰীয়ৱস্ত্ৰং তু গাঢং কৃত্ৱা পুনঃ পুনঃ ॥ 92.9 ॥
ততো ৱিসৃজ্য চাত্মানমেকচিত্তা নৰাধিপ ।
নগাৰ্ধং পতিতা য়াৱত্তাৱদ্দৃষ্টা সুৰাসুৰৈঃ ॥ 92.10 ॥
দিৱ্যং ৱিমানমাৰুহ্য কৈলাসং সা জগাম হ ।
ততঃ সা পশ্যতাং তেষাং জনানাং ত্ৰিদিৱং গতা ॥ 92.11 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে ভানুমতীস্ৱৰ্গাৰোহণং নাম দ্ৱিনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 93

দেৱ উৱাচ ॥
ততঃ পুষ্কৰিণীং গচ্ছেত্ সৰ্ৱপাপপ্ৰণাশিনীম্ ।
শ্ৰুত্ৱা তস্যাঃ প্ৰভাৱং তু সৰ্ৱপাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ॥ 93.1 ॥
ৰেৱায়া উত্তৰে কূলে তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ।
য়ত্ৰাস্তে সৰ্ৱদা দেৱো দিৱ্যমূৰ্তিৰ্দিৱাকৰঃ ॥ 93.2 ॥
কুৰুক্ষেত্ৰং য়থাপুণ্যং সৰ্ৱকামিকমুত্তমম্ ।
ইদং তীৰ্থং তথা পুণ্যং সৰ্ৱকামফলপ্ৰদম্ ॥ 93.3 ॥
কুৰুক্ষেত্ৰে য়থা ৱৃদ্ধিৰ্দানস্য জগতীপতে ।
পুষ্কৰিণ্যাং তথা ৱৃদ্ধিৰ্দানস্যাপি ন সংশয়ঃ ॥ 93.4 ॥
য়ৱমেকং তু য়ো দদ্যাত্ সৌৱৰ্ণং চাত্ৰ ৱৈ নৃপ ।
পুষ্কৰিণ্যাং তথা স্নানং সৰ্ৱং স্থানেশ্ৱৰে স্মৃতম্ ॥ 93.5 ॥
সূৰ্যগ্ৰহে য়থা শক্ত্যা দত্ত্ৱা দানং য়থা ৱিধি ।
হস্ত্যশ্ৱৰথৰত্নানি গৃহং গাশ্চ ধুৰন্ধৰান্ ॥ 93.6 ॥
সুৱৰ্ণং ৰজতং ৱাপি ব্ৰাহ্মণেভ্যো দদাতি য়ঃ ।
ত্ৰয়োদশদিনং য়াৱত্ত্ৰয়োদশগুণং ভৱেত্ ॥ 93.7 ॥
তিলমিশ্ৰেণ তোয়েন তৰ্পয়েত্ পিতৃদেৱতাঃ ।
দ্ৱাদশাব্দং ভৱেত্তৃপ্তিস্তত্ৰ তীৰ্থে মহীপতে ॥ 93.8 ॥
য়স্তত্ৰ কুৰুতে শ্ৰাদ্ধং পায়সৈৰ্মধুসৰ্পিষা ।
শ্ৰাদ্ধং মঘাদি ঋক্ষেষু পিতৃণাং দত্তমক্ষয়ম্ ॥ 93.9 ॥
অক্ষতৈৰ্বদৰৈৰ্বিল্ৱৈৰিঙ্গুদৈৰ্ৱৈ তিলৈঃ সহ ।
অক্ষয়ং ফলমাপ্নোতি তস্মিংস্তীৰ্থে ন সংশয়ঃ ॥ 93.10 ॥
তত্ৰ স্নাত্ৱা তু য়ো দেৱং পূজয়েচ্চ দিৱাকৰম্ ।
স গচ্ছেত্ পৰমং লোকং ত্ৰিদশৈৰপি ৱন্দিতঃ ॥ 93.11 ॥
ঋচমেকাং পঠেদ্যস্তু য়জুষঃ সাম্ন এৱ চ ।
সমগ্ৰস্য স ৱেদস্য ফলমাপ্নোতি ৱৈ দ্ৱিজঃ ॥ 93.12 ॥
ত্ৰিপুষ্কৰং জপেন্ মন্ত্ৰং ধ্যায়মানো দিৱাকৰম্ ।
স গচ্ছেত্ পৰমং লোকং ত্ৰিদশৈৰপি ৱন্দিতম্ ॥ 93.13 ॥
য়স্তত্ৰ ৱিধিৱত্ প্ৰাণাংস্ত্যজতে নৃপসত্তম ।
স গচ্ছেত্ পৰমং স্থানং য়ত্ৰ দেৱো দিৱাকৰঃ ॥ 93.14 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ভূয়োঽপ্যন্যত্ প্রৱক্ষ্যামি আদিত্যেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
সৰ্ৱদুঃখহৰং পাৰ্থ সৰ্ৱৱিঘ্নৱিনাশনম্ ॥ 93.15 ॥
অস্য তীৰ্থস্য চান্যানি তীৰ্থানি কুৰুনন্দন ।
ন লভন্তে শ্রিয়ং নাকে মৰ্ত্যে পাতালগোচৰে ॥ 93.16 ॥
কুৰুক্ষেত্রং য়থা গঙ্গা নৈমিষং পুষ্কৰং তথা ।
ৱাৰাণসী চ কেদাৰং প্রয়াগো নৃপনন্দন ॥ 93.17 ॥
ৰৱিতীৰ্থস্য সৰ্ৱাণি কলাং নাৰ্হন্তি ষোডশীম্ ।
ৰৱিতীৰ্থে চ য়দ্দত্তং শৃণুষ্ৱ কুৰুনন্দন ॥ 93.18 ॥
স্নেহাৰ্থে কথয়িষ্যামি ৱাৰ্ধক্যে নাস্তি পণ্ডিতঃ ।
শৃণ্ৱন্তু ঋষয়ঃ সৰ্ৱে তপোনিষ্ঠা মহাত্মানঃ ॥ 93.19 ॥
শ্ৰুতং মে ৰুদ্রসান্নিধ্যে স্কন্দৰুদ্রগণৈঃ সহ ।
পাৰ্ৱত্যা প্রাৰ্থিতঃ শম্ভূৰ্ৰৱিতীৰ্থস্য য়ত্ফলম্ ॥ 93.20 ॥
শম্ভুনাপি তদাখ্যাতং গিৰিজায়াঃ পুৰস্তদা ।
তত্সৰ্ৱমেকচিত্তেন ৰুদ্ৰোদ্গীতং শ্ৰুতং ময়া ॥ 93.21 ॥
দুৰ্ভিক্ষোপহতা ৱিপ্রা নৰ্মদা তটমাশ্রিতাঃ ।
উদ্দালকো ৱশিষ্ঠশ্চ মাণ্ডৱ্যো গৌতমস্তথা ॥ 93.22 ॥
য়াজ্ঞৱল্ক্যোঽথ শাণ্ডিল্যশ্চ্যৱনো ভাৰ্গৱস্তথা ।
নাশকে তুৰ্ৱিভাণ্ডশ্চ বালখিল্যাদয়স্তথা ॥ 93.23 ॥
শাতাতপোঽপি শঙ্খশ্চ জৈমিনিৰ্গোভিলস্তথা ।
জৈগীষৱ্যঃ শতানীক ঋষিসঙ্ঘাঃ সমাগতাঃ ॥ 93.24 ॥
তীৰ্থয়াত্রা কৃতা তৈস্তু নৰ্মদায়া সমন্ততঃ ।
আদিত্যেশং সমায়াতাঃ প্রসঙ্গাদৃষিসত্তমাঃ ॥ 93.25 ॥
ৱৃক্ষৈস্সঞ্ছাদিতং সৰ্ৱং ধৱৈস্তিন্দুকপাটলৈঃ ।
জম্বীৰৈৰৰ্জুনৈঃ কুন্দৈৰ্জটাকেসৰকিংশুকৈঃ ॥ 93.26 ॥
পুন্নাগনাৰিকেৰৈস্তু খদিৰৈঃ কল্পপাদপৈঃ ।
অনেকশ্ৱাপদাকীৰ্ণং মৃগমালাসমাকুলম্ ॥ 93.27 ॥
ঋক্ষহস্তিসমায়ুক্তং চিত্রকৈশ্চ সুশোভিতম্ ।
প্রৱিশ্য ঋষয়ঃ সৰ্ৱে ৱনে পুষ্পফলাকুলে ॥ 93.28 ॥
ৱনান্তে চ নাৰী শুভ্রা দৃষ্টা ৰক্তাম্বৰান্ৱিতা ।
ৰক্তমাল্যা সুশোভাঢ্যা ৰক্তচন্দনচৰ্চিতা ॥ 93.29 ॥
ৰক্তাভৰণসংয়ুক্তা শশিহস্তা ভয়াৱহা ।

তস্যাঃ সমীপগো দৃষ্টঃ কৃষ্ণজীমূতসন্নিভঃ ॥ 93.30 ॥
মহাকায়ো ভীমৱক্ত্রঃ পাশহস্তো ভয়াৱহঃ ।
অনাধৃষ্যো ৱয়োবৃদ্ধ আতুৰঃ পিঙ্গলোচনঃ ॥ 93.31 ॥
দীৰ্ঘজিহ্ৱঃ কৰালাস্যস্তীক্ষ্ণাদংষ্ট্ৰো দুৰাসদঃ ।
ৱৃদ্ধাং স্ত্রিয়ং কুৰুশ্রেষ্ঠ তে পশ্যন্ ৱিপ্রপুঙ্গৱাঃ ॥ 93.32 ॥
ততঃ সমীপগা ৱৃদ্ধা স চ ৱৃদ্ধশ্চ ভাৰত ।
স্ৱাধ্যায়নিৰতৈর্ৱিপ্রৈস্তৌ পৃষ্টৌ পাপকর্মিণৌ ॥ 93.33 ॥

ৱৃদ্ধাৱূচতুঃ ॥
য়ুষ্মাকং য়মিনঃ সর্ৱে তিষ্ঠধ্ৱং তীর্থমধ্যতঃ ।
শীঘ্রং প্রৱিশ্যতাং সর্ৱে নর্মদা চৈৱ সেৱ্যতাম্ ॥ 93.34 ॥
তয়োঃ শ্রুত্ৱা তু ৱচনং ব্রাহ্মণাঃ শংসিতৱ্রতাঃ ।
জগ্মুস্তে নর্মদাকচ্ছং দৃষ্ট্ৱা ৰেৱাং দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 93.35 ॥
নতাঃ কেচিত্ স্তুৱন্ত্যন্যে জয়দেৱি নমোঽস্তু তে ॥ 93.36 ॥

ঋষয় ঊচুঃ ॥
নমোঽস্তু তে সিদ্ধগণৈর্নিষেৱিতে নমোঽস্তু তে সর্ৱপৱিত্রমঙ্গলে ।
নমোঽস্তু তে ৱিপ্রসহস্রপূজিতে ।
নমোঽস্তু তে ৰুদ্রসমুদ্ভৱে পৰে ॥ 93.37 ॥
নমোঽস্তু তে সর্ৱপৱিত্রপাৱনে নমোঽস্তু তে দেৱি ৱৰে প্রসীদ নঃ ।
নমোঽস্তু তে শীতজলে সুখপ্রদে সৰিদ্ৱৰে পাপহৰে দয়ান্ৱিতে ॥ 93.38 ॥
অনেকভূতাঙ্গসুশোভিতাঙ্গে গন্ধর্ৱয়ক্ষোৰগপাৱিতাঙ্গে ।
মহাগজৌঘা মহিষা ৱৰাহাঃ ক্রীডন্তি তোয়ে সুমহোর্মিমালৈঃ ॥ 93.39 ॥
নমামঃ সর্ৱে ৱৰদে সুখপ্রদেঽস্মান্ পশুপাশবদ্ধান্ ।
পাপৈৰনেকৈঃ পশুপাশবদ্ধা ভ্রমন্তি তাৱন্নৰকেষু নিত্যম্ ॥ 93.40 ॥
য়াৱত্তৱাম্ভো নহি সংস্পৃশন্তি স্পৃষ্টং কৱৈশ্চন্দ্রমসো ৱৰেশ্চ ।
অনেকসংসাৰভয়ার্দিতানাং পাপৈৰনেকৈঃ পৱিৱেষ্টিতানাম্ ॥ 93.41 ॥
গতিস্ত্ৱমম্ভোজসমানৱক্ত্রে দ্ৱন্দ্ৱৈৰনেকৈৰভিসংৱৃতানাম্ ।
নদ্যস্তু পূজ্যা ৱিমলা ভৱন্তি ।
ত্ৱাং দেৱি চাসাদ্য ন সংশয়োঽত্র ॥ 93.42 ॥
দুখাতুৰাণামভয়ং দদাসি দেৱৈৰনেকৈৰভিপূজিতাসি ।
ৱিণ্মূত্রদেহার্ণৱমগ্নদেহা ভৱন্তি তাৱন্নৰকেষু মর্ত্যাঃ ॥ 93.43 ॥
মহানিলোদ্ধূততৰঙ্গভঙ্গং জলং ন য়াৱত্তৱ সংস্পৃশন্তি ।

ম্লেচ্ছাঃ পুলিন্দাস্ত্ৱথ য়াতুধানাঃ পিবন্তি চাম্ভস্তৱ দেৱি পুণ্যম্ ॥ 93.44 ॥
তেঽপি প্রমুঞ্চন্তি ভয়াত্তু ঘোৰাত্ কিমত্র ৱিপ্রা ভয়পাপভীতাঃ ।
ঘোৰে য়ুগেঽস্মিন্ কলিনাম্ন্যপুণ্যে ত্ৱং ভ্রাজসে কালজলৌঘপূর্ণে ॥ 93.45 ॥
দেৱ্যত্র নক্ষত্রপথেঽপি গঙ্গা তৱ প্রসাদাদ্দিৱি দেৱ্যতিষ্ঠত্ ।
কালে য়থেষ্টং পৰিপালয় ত্ৱং য়াস্যাম লোকং তৱ সুপ্রসাদাত্ ॥ 93.46 ॥
ৱয়ং তথা ত্ৱং কুৰু নঃ প্রসাদং ত্ৱামাশ্রিতাস্ত্ৱাং শৰণং গতা ৱৈ ।
গতিস্ত্ৱমেৱাত্র পিতেৱ পুত্রং ত্ৱমাদিদেৱ প্রভৱে ৱিচিত্রে ॥ 93.47 ॥
কালেঽপ্যনাৱৃষ্টিভৱং ক্ষয়ং চ ৰক্ষস্ৱ (?) ।
সৰ্ৱং জগতঃ স্ৱৰূপম্ .... ॥ 93.48 ॥
এৱং স্তুতা মহাদেৱী নর্মদা সৰিতাং ৱৰা ।
প্রত্যক্ষা সা পৰাভূতা ব্রাহ্মণানাং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 93.49 ॥

নর্মদোৱাচ ॥
তুষ্টাহং ৱৰদা ৱিপ্রা দাস্যে ৱো ৱাঞ্ছিতং ফলম্ ।
ততোঽৱর্ষন্ মহামেঘা ধান্যং চ প্রচুৰং তথা ॥ 93.50 ॥
কন্দমূলফলং শাকং সুখং সৰ্ৱসংশ্রিতম্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পঠন্তি য়ে স্তোত্রমিদং নৰেন্দ্র শৃণ্ৱন্তি ভক্ত্যা পৰয়া প্রপন্নাঃ ॥ 93.51 ॥
তেভ্যোঽন্তকালে সৰিদুত্তমেয়ং গতিং ৱিশদ্ধাং নিতৰাং দদাতি ।
প্রাতঃ সমুত্থায় সমান এৱং সঙ্কীর্তয়েদ্রুদ্রমুমাং চ দেৱীম্ ॥ 93.52 ॥
পাপানি সৰ্ৱাণি লয়ং প্রয়ান্তি সমাশ্রয়ন্তে চ মহানুভাৱাঃ ।
পাপৈস্তু মুক্তা দিৱি মোদয়ন্তে শম্ভোর্গিৰা চৈৱ তু নান্যথা চ ॥ 93.53 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দৃষ্টাস্তে পুৰুষা নান্যা নর্মদাতটমাশ্রিতাঃ ।
স্নানদেৱার্চনৈর্য়ুক্তাঃ পঞ্চৈৱ তু মহাবলাঃ ॥ 93.54 ॥
তে দৃষ্টা ব্রাহ্মণৈঃ সৰ্ৱৈৰ্ৱেদৱেদাঙ্গপাৰগৈঃ ।

ৱিপ্রা ঊচুঃ ॥
দিনান্তে চ স্ত্রিয়োর্য়ুগ্মং দৃষ্টং ৰৌদ্রং ভয়াৱহম্ ॥ 93.55 ॥
ত্রয়ো ৱৃদ্ধাশ্চ পুৰুষাঃ পাশহস্তা ভয়াৱহাঃ ।
দুর্ধৰা দুর্নিসঙ্কাশা ইতশ্চেতশ্চ চঞ্চলাঃ ॥ 93.56 ॥

ৱ্যাহৰন্তি ভিয়া ৱাচা আকাঙ্ক্ষা দৰ্শনস্য চ ।
অপৰস্পৰিণস্সৰ্ৱে নিৰীক্ষন্তে পৰস্পৰম্ ॥ 93.57 ॥
তেষু সঙ্ঘেষু য়ত্প্ৰোক্তং তত্সৰ্ৱং কথয়ামি তে ।

পুৰুষা ঊচুঃ ॥
তীৰ্থাৱগাহনং সৰ্ৱৈঃ পূৰ্ৱপশ্চিমদক্ষিণে ॥ 93.58 ॥
উত্তৰে চ কৃতং ভক্ত্যা ন পাপং তদ্ৱ্যপোহিতম্ ।
নিষ্পাপাশ্চাত্ৰ সঞ্জাতাস্তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 93.59 ॥
শৃণ্ৱন্তু ঋষয়ঃ সৰ্ৱে অগ্নিজ্ৱালোপমা দ্ৱিজাঃ ।
পাতকানি চ ঘোৰাণি য়ান্যচিন্ত্যানি দেহিনাম্ ॥ 93.60 ॥
পাপিষ্ঠেন তু চানেন গৰোৰ্দাৰা ৱিদূষিতাঃ ।
হৃতং চান্যেন মিত্ৰস্য সুৱৰ্ণং চ তথা চ ৱৈ ॥ 93.61 ॥
ব্ৰহ্মহত্যা কৃতা ৰৌদ্ৰা কৃতং চান্যেন পাতকম্ ।
সুৰাপানং তু চাপ্যস্য সঞ্জাতং চান্যকামতঃ ॥ 93.62 ॥
গোৱধং পাপমেতেন কৃতমেকেন পাপিনা ।
অকামতোঽপি সৰ্ৱেষাং পাতকানি নৰাধিপ ॥ 93.63 ॥
ব্ৰাহ্মণাস্তাংস্তু তে দৃষ্ট্ৱা পাপিষ্ঠা গতকল্মষাঃ ।
তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱেণ নৰ্মদায়াঃ প্ৰভাৱতঃ ॥ 93.64 ॥
ন কৱাচিত্ পাতকানাং তু প্ৰৱেশশ্চাত্ৰ জায়তে ।
এৱং সঞ্চিন্ত্য তে সৰ্ৱে পাপিষ্ঠাশ্চ পৰস্পৰম্ ॥ 93.65 ॥
ক্ষিপ্ৰমেৱ সমুদ্ধৃত্য ৱিচিন্ত্য হৃদয়ে হৰিম্ ।
স্নাত্ৱা ৰেৱাজলে পুণ্যে তাৰ্পিত্ৱা পিতৃদেৱতাঃ ॥ 93.66 ॥
নত্ৱা তু ভাস্কৰং দেৱং হৃদি ধ্যাত্ৱা জনাৰ্দনম্ ।
কৃত্ৱা প্ৰদক্ষিণাং ভক্ত্যা জ্ৱলিতে জাতৱেদসি ॥ 93.67 ॥
পতিতাঃ পাণ্ডৱশ্ৰেষ্ঠ পাপোদ্ৱিগ্নাশ্চ পাপিনঃ ।
সাত্ত্ৱিকীং কামনাং কৃত্ৱা ত্যক্ত্ৱা প্ৰাণান্ দিৱঙ্গতাঃ ॥ 93.68 ॥
নিষ্পাপাস্তে মহাভাগৈৰ্নৰ্মদায়োত্তৰে তটে ।
ৱিমানস্থাস্তদা দৃষ্টা ব্ৰাহ্মণৈস্তে য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 93.69 ॥
আশ্চৰ্যমতুলং দৃষ্টমৃষিভিৰ্নৰ্মদাতটে ।
তদা প্ৰভৃতি তে সৰ্ৱে ৰাগদ্ৱেষৱিৱৰ্জিতাঃ ॥ 93.70 ॥
ৰৱিতীৰ্থং দ্ৱিজা হৃষ্টাঃ সেৱন্তে মোক্ষকাঙ্ক্ষয়া ॥ 93.71 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽৰ্কতীৰ্থমহিমানুৱৰ্ণনো নাম ত্ৰিনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 94

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তীর্থস্যাস্য চ য়ত্পুণ্যং তচ্ছৃণুষ্ৱ নৰাধিপ ।
পণ্ডিতো ৱৃদ্ধভাৱেন ভক্ত্যা ত্রাতো নৰেশ্ৱৰ ॥ 94.1 ॥
উদ্দেশং কথয়িষ্যামি দৃষ্টৱা ৱান্তৰমেৱ চ ।
কুৰুক্ষেত্রং য়থাপূতং ৰৱিতীর্থং শ্রুতং তথা ॥ 94.2 ॥
ঈশ্ৱৰেণ পুৰাখ্যাতং ষণ্মুখস্য য়ুধিষ্ঠিৰ ।
শ্রুতং ৰুদ্রগণৈঃ সর্ৱৈৰহং তত্র সমীপগঃ ॥ 94.3 ॥
মার্তণ্ডগ্রহণে প্রাপ্তে য়ে ৱ্রজন্তি ষডানন ।
ৰৱিতীর্থে কুৰুক্ষেত্রে তুল্যমেৱ ফলং ভৱেত্ ॥ 94.4 ॥
স্নানে দানে তথা জাপ্যে হোমে চৈৱ ৱিশেষতঃ ।
কুৰুক্ষেত্রে তথা পুণ্যং নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ॥ 94.5 ॥
গ্রামে ৱা য়দি ৱাৰণ্যে পুণ্যা সর্ৱত্র নর্মদা ।
ৰৱিতীর্থে ৱিশেষেণ ৰৱিপর্ৱণি ভূমিপ ॥ 94.6 ॥
তত্র সূর্যদিনে ভক্ত্যা ৱ্যতীপাতে চ ৱৈধৃতৌ ।
সঙ্ক্রমণে গ্রহণে ৱাঽপি য়ে ৱ্রজন্তি জিতেন্দ্রিয়াঃ ॥ 94.7 ॥
কামক্রোধৱিনির্মুক্তা ৰাগদ্ৱেষৈস্তথৈৱ চ ।
কথাং চ ৱৈষ্ণৱীং পার্থ ৱেদাধ্যয়নমেৱ চ ॥ 94.8 ॥
ঋগ্ৱেদং ৱা য়জুর্ৱেদং সামৱেদমথর্ৱণম্ ।
ঋচমেকাং তু জপ্তৱৈৱ সমস্তফলমাপ্নুয়ুঃ ॥ 94.9 ॥
গায়ত্র্যা চ চতুর্ৱেদফলমাপ্নোতি মানৱঃ ।
প্রভাতে পূজয়েদ্দেৱমন্নদানহিৰণ্ময়ৈঃ ॥ 94.10 ॥
তত্র স্নাত্ৱা দ্ৱিজে য়োগ্যে কপিলাং য়ঃ প্রয়চ্ছতি ।
পৃথিৱী তেন ৱৈ দত্তা সশৈলৱনকাননা ॥ 94.11 ॥
ভূর্লোকশ্চ ভুৱর্লোকো মহর্লোকো জনস্তথা ।
তপঃ সত্য তথা লোকং পাতালান্যেকৱিংশতিঃ ॥ 94.12 ॥
তেন দত্তং ভৱেত্ সর্ৱং গোদানং য়েন ৱৈ কৃতম্ ।
তেষামব্দকৃতং পাপং নশ্যেদ্ৱৈ নাত্র সংশয়ঃ ॥ 94.13 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥

পুণ্যা গতিঃ কথং তাত এতত্ কথয় তত্ত্ৱতঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পুৰা কৃতয়ুগস্যাদৌ ব্ৰহ্মালোকপিতামহঃ ॥ 94.14 ॥
উত্পাদ্য তথা সকলং ভূতগ্ৰামং চতুর্ৱিধম্ ।
আকুলা পৃথিৱী তেন সঞ্জাতা পাণ্ডুনন্দন ॥ 94.15 ॥
ততঃ পশ্চাদ্ৱিচিন্ত্যেদং কথং লোকো ভৱিষ্যতি ।
কথং স্ৱর্গং প্ৰয়াস্যন্তি মানৱা ভক্তিসংয়ুতাঃ ॥ 94.16 ॥
ভানুশ্চৈৱ কথং প্ৰীতো লোকানাং জায়তে ভৃশম্ ।
ৱিৰঞ্চেশ্চিন্ত্যমানস্য অগ্নিকুণ্ডাত্ সমুত্থিতা ॥ 94.17 ॥
জ্ৱলন্তী তেজসা পূর্ণা ঘণ্টা লুলিতনিঃস্ৱনা ।
দৃষ্ট্ৱা তাং তু মহাভাগাং কপিলাং কুণ্ডমধ্যগাম্ ॥ 94.18 ॥
ব্ৰহ্মালোকগুৰুস্তাং তু প্ৰণম্যেদমুৱাচ হ ।
নমস্তে কাপিলে পুণ্যে সর্ৱলোকেষ্ৱনুত্তমে ॥ 94.19 ॥
মাঙ্গল্যে মঙ্গলে দেৱি ত্ৰিষু লোকেষু ৱন্দিতে ।
ত্ৱং লক্ষ্মীস্ত্ৱং ধৃতির্মেধা পৱিত্ৰা তু ৱৰাননে ॥ 94.20 ॥
উমাদেৱীতি ৱিখ্যাতা ত্ৱং শচী নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
ৱৈষ্ণৱী ত্ৱং মহাদেৱী ব্ৰহ্মাণী ত্ৱং ৱৰাননে ॥ 94.21 ॥
কুমাৰী ত্ৱং মহাভাগে ভক্তিঃ শ্ৰদ্ধা তথৈৱ চ ।
কালৰাত্ৰী তু ভূতানাং কুমাৰী পৰমেশ্ৱৰী ॥ 94.22 ॥
ত্ৱং ত্ৰুটিস্ত্ৱং ঘটী চৈৱ মুহূর্তক্ষণমেৱ চ ।
সংৱত্সৰর্তৱো মাসাস্ত্ৱং কালঃ পুৰুষঃ সদা ॥ 94.23 ॥
নাস্তি কিঞ্চিত্ত্ৱয়া হীনং ত্ৰৈলোক্যে সচৰাচৰে ।
এৱং স্তুতা তু সা তেন কপিলা পৰমেষ্ঠিনা ॥ 94.24 ॥
তমুৱাচ মহাভাগা প্ৰহৃষ্টা পৰমেষ্ঠিনম্ ।
প্ৰসন্না তৱ ৱাক্যেন দেৱদেৱ জগদ্গুৰো ॥ 94.25 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
জগদ্ধিতায় জনিতা ময়া ত্ৱং পৰমেশ্ৱৰি ।
স্ৱর্গান্ মর্ত্যমিতো য়াহি লোকানাং হিতকাম্যয়া ॥ 94.26 ॥
সর্ৱদেৱময়ীং ত্ৱাং তু সর্ৱলোকময়ীং তথা ।
ৱিধিনা য়ে প্ৰদাস্যন্তি তেষাং ৱাসস্ত্ৰিৱিষ্টপে ॥ 94.27 ॥
এৱমুক্তা ততঃ পুণ্যা কপিলা পৰমেষ্ঠিনা ।

আজগাম ভুৱঃ পৃষ্ঠে ৱন্দ্যমানা সুৰোত্তমৈঃ ॥ 94.28 ॥
পৱিত্রা ৱসুধা তেন সঞ্জাতা পাণ্ডুনন্দন ।
তস্যা অঙ্গেষু য়ে দেৱাস্তান্ মে নিগদতঃ শৃণু ॥ 94.29 ॥
মুখে হ্যগ্নিঃ স্থিতো দেৱো দন্তেষু চ ভুজঙ্গমাঃ ।
ধাতা ৱিধাতা চোষ্ঠৌ চ অশ্ৱিনৌ কর্ণসংস্থিতৌ ॥ 94.30 ॥
ৱজ্রপাণিঃ স্থিতঃ শৃঙ্গে শৃঙ্গমধ্যে পিতামহঃ ।
কালো মধ্যগতস্তাত পাশভৃদ্ৱৰুণস্তথা ॥ 94.31 ॥
য়মশ্চ ভগৱান্ দেৱ আস্যস্যোপৰি সংস্থিতঃ ।
নাভিমধ্যে স্থিতশ্ছন্দো দেৱা জঙ্ঘাসু ভাৰত ॥ 94.32 ॥
ৱসুন্ধৰা স্থিতা নাভ্যাং পর্ৱতাঃ সন্ধিষু স্থিতাঃ ।
ৱৃক্ষা গুল্মানি ৱল্ল্যশ্চ সন্ধিমার্গে ৱ্যৱস্থিতাঃ ॥ 94.33 ॥
ঋষয়ো ৰোমকূপেষু সংস্থিতাঃ পাণ্ডুনন্দন ।
স্নায়ুস্থাঃ পিতৰঃ সর্ৱে প্রস্রৱং সর্ৱতীর্থজম্ ॥ 94.34 ॥
সর্ৱেষাং গোময়ং শ্রেষ্ঠং পৱিত্রং পাপনাশনম্ ।
খুৰেষু পন্নগাঃ সর্ৱে পুচ্ছাগ্রে সূর্যৰশ্ময়ঃ ॥ 94.35 ॥
এৱং ভূতা তু কপিলা সর্ৱদেৱময়ী কিল ।
য়ে ধ্যায়ন্তি গৃহে ভক্ত্যা তে মুক্তা নাত্র সংশয়ঃ ॥ 94.36 ॥
প্রাতৰুত্থায় য়ো ভক্ত্যা নিত্যং কুর্যাত্ প্রদক্ষিণম্ ।
প্রদক্ষিণীকৃতা তেন সপ্তদ্ৱীপা ৱসুন্ধৰা ॥ 94.37 ॥
কপিলাপঞ্চগৱ্যেন য়ঃ স্নাপয়তি শঙ্কৰম্ ।
ৱিষ্ণুং ৱা জগদাধাৰং সূর্যং ৱা ত্ৱন্যদৈৱতম্ ॥ 94.38 ॥
পঞ্চামৃতেন সংস্নাপ্য ভক্ত্যা গৱ্যেন পাণ্ডৱ ।
অব্দং ৱা শ্রোত্রিয়ে নিত্যং কপিলাং য়ঃ প্রয়চ্ছতি ॥ 94.39 ॥
তুল্যমেতত্ ফলং প্রোক্তং শঙ্কৰেণ য়ুধিষ্ঠিৰ ।
য় প্রদাস্যতি ৱিপ্রায় ৰৱিতীর্থে সুয়ন্ত্রিতঃ ॥ 94.40 ॥
কপিলাং ৱাথ কৃষ্ণাং ৱা শ্ৱেতাং ৰক্তাং চ পাটলাম্ ।
ক্ষীৰিণীং তৰুণীং শুভ্রাং সৱত্সাং ৱস্ত্রসংয়ুতাম্ ॥ 94.41 ॥
স্ৱর্ণশৃঙ্গীং ৰৌপ্যখুৰীং ৱিষ্ণুৰূপং দ্ৱিজং স্মৰন্ ।
আত্মানং ৱিষ্ণুৰূপং চ ধেনুমাদিত্যৰূপিণীম্ ॥ 94.42 ॥
য়ো দদাতি মহাবাহো তস্য ৱাসস্ত্রিৱিষ্টপো ।
ব্রহ্মহত্যা ৱিনির্মুক্তঃ সুৰাপানং চ দাৰুণম্ ॥ 94.43 ॥
গুর্ৱঙ্গনাগমঃ স্তেয়ো স্ৱামিদ্রোহো গৱাং ৱধঃ ।
মিত্রৱিশ্ৱাসঘাতং চ গুৰুনিন্দাসমুদ্ভৱম্ ॥ 94.44 ॥

স্থিতির্নষ্টে চ ৱংশে চ নির্মাল্যস্যাৱলঙ্ঘনম্ ।
কন্যাগমাগমশ্চৈৱ অভক্ষস্য তু ভক্ষণম্ ॥ 94.45 ॥
বৃষলী গমনং ৰৌদ্রং কুৰূপাগমনোদ্ভৱম্ ।
অগ্নিদং গৰদং চৈৱ কূটসাক্ষ্যসমুদ্ভৱম্ ॥ 94.46 ॥
তত্সৰ্ৱং নাশয়েত্ পাপং ধেনুর্দানেন পাণ্ডৱ ।
সুৰভিসঙ্গমে পুণ্যে নিষ্ঠুতে পাপনাশনে ॥ 94.47 ॥
শ্রাদ্ধং প্রেতস্য য়ো ভক্ত্যা দাপয়েত্ কুন্তিনন্দন ।
তস্য প্রীতো ভৱেত্ সূর্যঃ সুপ্রীতো ভৱ এৱ চ ॥ 94.48 ॥
দানং য়দ্দীয়তে তত্র সূর্যমুদ্দিশ্য ভক্তিতঃ ।
মিত্রলোকে সুখং য়াতি নর্মদায়াঃ প্রসাদতঃ ॥ 94.49 ॥
দধিচ্ছন্দে মধুচ্ছন্দে দেৱয়ানে সুখপ্রদে ।
ভীমেশ্ৱৰে কুৰুশ্রেষ্ঠ সমং পুণ্যং প্রশস্যতে ॥ 94.50 ॥
পৃথিৱ্যাং সাগৰান্তায়াং প্রখ্যাতং তীর্থপঞ্চকম্ ।
য়ে ন জানন্তি ভূমিস্থা তে মৃতা নাত্র সংশয়ঃ ॥ 94.51 ॥
স্নানং দেৱার্চনং জাপ্যং হোমং ব্রাহ্মণপূজনম্ ।
ভূমিদানেন ৱস্ত্রেণ অন্নদানেন ভক্তিতঃ ॥ 94.52 ॥
উপানচ্ছত্রশয়ানা গৃহদানেন পাণ্ডৱ ।
গ্রামকন্যাপ্রদানেন গজদানহয়েন চ ॥ 94.53 ॥
ৱিদ্যাশকটদানেন সৰ্ৱেষামভয়প্রদঃ ।
স য়াতি সৰ্ৱতীর্থানি ৰৱিতীর্থং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 94.54 ॥
তীর্থয়াত্রাপ্রভাৱেণ ৱ্যাধয়ো য়ান্তি সঙ্ক্ষয়ম্ ।
শত্রৱো মিত্রতাং য়ান্তি ৱিষং ৱা হ্যমৃতায়তে ॥ 94.55 ॥
গ্রহাঃ সৰ্ৱেঽভৱন্ প্রীতাঃ প্রীতস্তস্য দিৱাকৰঃ ।
তীর্থস্যাস্য পয়ঃ পীত্ৱা য়ত্ পুণ্যং জায়তে নৃণাম্ ॥ 94.56 ॥
অব্দমশ্ৱত্থসেৱায়াং কপিলায়াস্তু দানতঃ ।
তত্ফলং কথয়িষ্যামি ভক্ত্যা তৱ মহীপতে ॥ 94.57 ॥
পাপাঃ সৰ্ৱে ৱিলীয়ন্তে ভিন্নপাত্রে জলং য়থা ।
তীর্থস্যাভিমুখং ৱৃত্তং গচ্ছতাং নাত্র সংশয়ঃ ॥ 94.58 ॥
ইহ বাহ্যান্তৰং তীর্থং কথিতং তৱ পার্থিৱ ।
পাপিষ্ঠানাং কৃতঘ্নানাং স্ৱামিমিত্রৱিৰোধিনাম্ ॥ 94.59 ॥
তীর্থাখ্যানং শুভং তেষাং গোপিতৱ্যং সদা বুধৈঃ ॥ 94.60 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে আদিত্যেশ্ৱৰতীর্থকীর্তনো নাম

চতুর্নৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 95

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র কৰঞ্জেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
য়ত্র তে নিহতাস্তাত দানৱাস্তত্পদানুগৈঃ ॥ 95.1 ॥
ইন্দ্রাদ্যৈশ্চৈৱ সংহৃষ্টৈঃ স্তুতো য়জ্ঞঃ সুবুদ্ধিভিঃ ।
তেষাং য়ে পুত্রপৌত্রাশ্চ পূৰ্ৱবৈৰমনুস্মৰন্ ॥ 95.2 ॥
তত্র স্থাস্তু সুৰাঃ সৰ্ৱে স্থাপয়িত্ৱা হ্যুমাপতিম্ ।
ইন্দ্রচন্দ্রয়মাঃ সূৰ্যঃ স্থাপয়িত্ৱেষ্টসিদ্ধয়ে ॥ 95.3 ॥
হৃষ্টপুষ্টাঃ সুৰাঃ সৰ্ৱে জগ্মুৰাকাশসংস্থিতাঃ ।
দানৱানাং মহাভাগ কৰোট্যঃ পতিতা য়তঃ ॥ 95.4 ॥
তদা প্রভৃতি তত্তীৰ্থং কৰোটীতি মহীপতে ।
ৱিখ্যাতং ভাৰতে লোকে ভূপৃষ্ঠে পাণ্ডুনন্দন ॥ 95.5 ॥
অষ্টম্যাং চ চতুৰ্দশ্যাং শুভে পক্ষে তু ভক্তিতঃ ।
উপোষ্য শূলিনশ্চাগ্রে ৰাত্রৌ কুৰ্ৱীত জাগৰম্ ॥ 95.6 ॥
তত্কথালাপসংয়ুক্তং ৱেদোদ্গীতং তথৈৱ চ ।
প্রভাতে ৱিমলে প্রাপ্তে স্থাণুং সম্পূজ্য য়ত্নতঃ ॥ 95.7 ॥
পঞ্চামৃতেন সংস্নাপ্য শ্রীখণ্ডেনৈৱ চাৰ্চয়েত্ ।
শতপল্লৱপুষ্পৈশ্চ পূজয়েচ্চ প্রয়ত্নতঃ ॥ 95.8 ॥
বহুৰূপং জপেন্মন্ত্রং দক্ষিণাং তু প্রদায় চ ।
তত্ফলং সমৱাপ্নোতি আদিত্যেশ্ৱৰ নাৰ্মদে ॥ 95.9 ॥
শ্রুততীৰ্থপ্রভাৱং ৱৈ য়ঃ পঠেচ্চ নৰাধিপ ।
তত্সৰ্ৱং কথয়িষ্যামি ভক্ত্যা তৱ মহীপতে ॥ 95.10 ॥
য়থোক্তেন ৱিধানেন নাভিমাত্রে জলে স্থিতঃ ।
শ্রাদ্ধং তত্রৈৱ প্রেতায় কাৰয়েত জিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 95.11 ॥
ৱিৱিধৈৰগ্রপাঠৈশ্চ ৱেদাধ্যয়নতত্পৰৈঃ ।
গোহিৰণ্যেন সম্পূজ্য ৱস্ত্রতাম্বূলভোজনৈঃ ॥ 95.12 ॥
ভূষণৈঃ পট্টদানৈশ্চ ব্রাহ্মণং পাণ্ডুনন্দন ।
তস্মিংস্তীৰ্থে তু সম্পূজ্য কামিকং ভোজনং দদেত্ ॥ 95.13 ॥
ভৱেত্ কোটিগণং তস্য নাত্র কাৰ্যা ৱিচাৰণা ।

তত্র তীর্থে য়থা ভক্ত্যা ত্যজেদ্দেহং চ মানদ ॥ 95.14 ॥
তস্য তীর্থে ভৱেত্ পুণ্যং তচ্ছৃণুষ্ৱ নৰাধিপ ।
য়াৱদস্থিমনুষ্যস্য তিষ্ঠতে নর্মদাম্ভসি ॥ 95.15 ॥
তাৱদ্ৱসতি ধর্মাত্মা শিৱলোকে সুদুর্লভে ।
ততঃ কালাত্ প্রচ্যুতশ্চ দেৱো মানুষ্যতাং গতঃ ॥ 95.16 ॥
কোটিধ্ৱজপতিঃ শ্রীমান্ জায়তে নাত্র সংশয়ঃ ।
সর্ৱধর্মসমায়ুক্তো মেধাৱী জীৱপুত্রকঃ ॥ 95.17 ॥
ৱিখ্যাতশ্চ ধৰাপৃষ্ঠে দীর্ঘায়ুর্মানৱো ভৱেত্ ।
ইন্দ্রচন্দ্রয়মৈঃ ৰুদ্রৈৰাদিত্যৈর্ৱসুভিস্তথা ॥ 95.18 ॥
ৱিশ্ৱেদেৱৈস্তথা সর্ৱৈঃ স্থাপিতাস্ত্রিদশেশ্ৱৰঃ ।
নর্মদোত্তৰকূলে তু লোকানাং হিতকাম্যয়া ॥ 95.19 ॥
মানৱঃ প্রেতমুদ্দিশ্য প্রাসাদং কাৰয়েত্তু য়ঃ ।
তস্মিন্নৰৱৰশ্রেষ্ঠঃ স সদ্গতিমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 95.20 ॥
ন্যায়োপার্জিতদ্রৱ্যেণ য়ঃ শ্রাদ্ধং কুৰুতেঽত্র ৱৈ ।
ব্রাহ্মণাঃ ক্ষত্রিয়া ৱৈশ্যাঃ স্ত্রিয়ঃ শূদ্রাশ্চ সত্কৃতাঃ ॥ 95.21 ॥
তেঽপি য়ান্তি পৰে লোকে শাঙ্কৰে সুৰপূজিতে ।
য়ঃ শৃণোতি নৰো ভক্ত্যা মাহাত্ম্যং তীর্থজং নৃপ ॥ 95.22 ॥
তস্য পাপং প্রণশ্যেত ষণ্মাসেন তু য়ত্কৃতম্ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র কুমাৰেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 95.23 ॥
প্রসিদ্ধং সর্ৱতীর্থানামগস্ত্যেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
ষণ্মুখেন তপস্তপ্তং সর্ৱপাতকনাশনম্ ॥ 95.24 ॥
স্নানং চ পৰয়া ভুক্ত্যা সিদ্ধিঃ প্রাপ্তা নৰাধিপ ।
দেৱসৈন্যাধিপো ৰাজন্ সর্ৱশত্রুৱিমর্দনঃ ॥ 95.25 ॥
উগ্রতেজা মহাত্মা চ সঞ্জাতস্তীর্থসেৱনাত্ ।
তদা প্রভৃতি তত্তীর্থং ৱিখ্যাতং নর্মদাতটে ॥ 95.26 ॥
তস্মিংস্তীর্থে তু য়ো ভক্ত্যা একচিত্তো জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
অষ্টম্যাং চ চতুর্দশ্যাং কার্তিকস্য ৱিশেষতঃ ॥ 95.27 ॥
স্নাপয়েদ্গিৰিজানাথং দধিদুগ্ধেন সর্পিষা ।
গীতং তত্র প্রকর্তৱ্যং পিণ্ডদানং য়থাৱিধি ॥ 95.28 ॥
ব্রাহ্মণৈঃ শ্রোত্রিয়ৈঃ পার্থ ষট্কর্মনিৰতৈঃ সদা ।
য়ত্কিঞ্চিদ্দীয়তে তত্র অক্ষয়ং পাণ্ডুনন্দন ॥ 95.29 ॥

সৰ্ৱতীৰ্থাত্ পৰং তীৰ্থং নিৰ্মিতং শশিনা নৃপ ।
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং কুমাৰেশ্ৱৰজং ফলম্ ॥ 95.30 ॥
কুমাৰদৰ্শনাত্ পুণ্যং প্ৰাপ্যতে পাণ্ডুনন্দন ।
মৃতঃ স্ৱৰ্গমৱাপ্নোতি সত্যমীশ্ৱৰভাষিতম্ ॥ 95.31 ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ অগস্ত্যেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
তত্ৰ সিদ্ধো মহাভাগ অগস্ত্যো মুনিপুঙ্গৱঃ ॥ 95.32 ॥

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কথং সিদ্ধো মহাভাগ অগস্ত্যো মুনিপুঙ্গৱঃ ।
কুম্ভোদ্ভৱো মহাভাগ মিত্ৰাৱৰুণসম্ভৱঃ ॥ 95.33 ॥
নৰ্মদাতটমাশ্ৰিত্য তত্সৰ্ৱং কথয়স্ৱ মে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
মহাপ্ৰশ্নো মহাৰাজ পৰিপৃষ্টশ্চ য়স্ত্ৱয়া ॥ 95.34 ॥
তত্তেঽহং সম্প্ৰৱক্ষ্যামি শৃণুষ্ৱৈকমনাঃ সদা ।
পুৰাকৃতয়ুগে তাত ভাৰাৰ্তা জগতী স্থিতা ॥ 95.35 ॥
ৱিজ্ঞপ্তুকামা দেৱেশং নাকপৃষ্ঠং গতা নৃপ ।
ইন্দ্ৰায় কথয়ামাস দৈত্যভাৰাৰ্দিতং জগত্ ॥ 95.36 ॥

ইন্দ্ৰ উৱাচ ॥
ব্ৰহ্মা চ জগতঃ কৰ্তা তৱৈৱ মম সুন্দৰি ।
ব্ৰহ্মলোকং গমিষ্যামি মন্ত্ৰিভিৰ্দৈৱতৈঃ সহ ॥ 95.37 ॥
ততঃ সৰ্ৱে গতাস্তত্ৰ য়ত্ৰাসৌ কমলাসনঃ ।

বৃহস্পতিৰুৱাচ ॥
ব্ৰহ্মন্নিৰ্লম্বনা জাতা দৈত্যভাৰাদ্ৱসুন্ধৰা ॥ 95.38 ॥
অসহন্তী তু তং ভাৰং য়াতি দেৱী ৰসাতলম্ ।
প্ৰতীকাৰং পৃথিৱ্যাশ্চ কুৰুষ্ৱ জগতীপতে ॥ 95.39 ॥
সৰ্ৱসত্ত্ৱোপকাৰায় সৃষ্টিস্ত্ৱয়ি জগত্পতে ।

পিতামহ উৱাচ ॥
কৰ্তাঽস্মি সৰ্ৱজগতাময়োনিকলশোদ্ভৱঃ ॥ 95.40 ॥
অগস্ত্যস্তপসাং ৰাশিঃ শক্তো দৈত্যনিৱাৰণে ।

একতঃ সর্ৱদেৱানাং বলং তেজশ্চ জায়তে ॥ 95.41 ॥
একতো ঋষিমুখ্যস্য জায়তে নাত্র সংশয়ঃ ।
ব্রহ্মণো ৱচনং শ্রুত্ৱা সর্ৱে দেৱাঃ সৱাসৱাঃ ॥ 95.42 ॥
তথৈৱ কাৰণং চান্যত্ কথয়ন্তি স্ম ভাৰত ।
ৱিজ্ঞাতং দেৱদেৱেশ ৱিশ্ৱামিত্রচিকীর্ষিতম্ ॥ 95.43 ॥
ত্রিশঙ্কৱর্থে চ য়জ্ঞোঽয়ং ৱিশ্ৱামিত্রেণ সাধিতঃ ।
স্পর্ধয়া চ ৱশিষ্ঠস্য য়জ্ঞাঙ্গানি সমাসৃজত্ ॥ 95.44 ॥
স্পর্ধয়া সৃজতাকাশং ভূমিং চান্যাং সমাসৃজত্ ।
য়থা তু হিমৱচ্ছৈলঃ পূর্ৱাপৰমহোদধিম্ ॥ 95.45 ॥
ৱ্যাপ্যৈৱ সংস্থিতো ভূম্যাং দেৱকার্যার্থসাধকঃ ।
তথাসৌ স্পর্ধতে ৱিন্ধ্যঃ স্পর্ধয়া কৌশিকস্য চ ॥ 95.46 ॥
তিষ্ঠন্তি দেৱকার্যাণি কৌশিকেন সুৰেশ্ৱৰ ।
কার্যদ্ৱয়প্রতীকাৰং চিন্তয় স্ৱজগদ্গুৰো ॥ 95.47 ॥

ব্রহ্মোৱাচ ॥
একস্তৱস্য গুৰুর্ৱিপ্রো হ্যগস্ত্যো মুনিপুঙ্গৱঃ ।
উত্পথে ৱর্তমানস্য কৌশিকস্য দুৰাসদঃ ॥ 95.48 ॥
অগস্ত্যো মার্গভেত্তা ৱৈ ভৱিষ্যতি ন সংশয়ঃ ।
গুৰুৰাত্মৱতাং শাস্তা সর্ৱেষাং ৱৈ ন সংশয়ঃ ॥ 95.49 ॥
ৱর্ধনং পর্ৱতস্যাস্য দেৱমার্গপ্রৱর্তনম্ ।
শাসঃ কৌশিকৱিপ্রস্য ৱসুধায়াং সমন্ততঃ ॥ 95.50 ॥
ক্ষমঃ সমস্তকার্যাণাং মিত্রাৱৰুণনন্দনঃ ।
এৱং তু নিশ্চয়ং কৃত্ৱা দেৱাঃ সেন্দ্রপিতামহাঃ ॥ 95.51 ॥
য়য়ুর্ৱসুন্ধৰাসার্ধং হিমৱন্তং নগেশ্ৱৰম্ ।
দদৃশুস্তে স্থিতং ৱিপ্রং ধ্যায়মানং চ য়োগিনম্ ॥ 95.52 ॥
সুদৃঢং নিশ্চলধ্যানং মোক্ষমার্গনিয়ামকম্ ।
তন্দৃষ্ট্ৱা স্তোতুমাৰব্ধাঃ সেন্দ্রচন্দ্রাঃ সৱাৰুণাঃ ॥ 95.53 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
জয়মিচ্ছস্ৱ দেৱানাং ভগৱন্ কলশোদ্ভৱ ।
প্রসাদসুমুখো ভূত্ৱা দেৱানাং ভয়মাগতম্ ॥ 95.54 ॥

অগস্ত্য উৱাচ ॥

কিং কাৰ্যং তু সমুত্পন্নং য়েন দূৰং সমাগতাঃ ।
একান্তৱাসিনং নিত্যং তং মাং য়ূয়ং সুৰাশ্চ ভোঃ ॥ 95.55 ॥
উচ্যতাং য়ন্ময়া কাৰ্যং তত্সৰ্ৱং কৰৱাণ্যহম্ ।
ততো মন্দানিলোদ্ধূতকমলাকৰশোভিনা ॥ 95.56 ॥
গুৰুং নেত্ৰসহস্ৰেণ প্ৰেৰয়ামাস ৱৃত্ৰহা ।

ৱাক্পতিৰুৱাচ ॥
ত্ৱয়া পূৰ্ৱং মহাভাগ দেৱকাৰ্যাৰ্থসিদ্ধয়ে ॥ 95.57 ॥
সমুদ্ৰাঃ কৰ্ষিতাঃ সৰ্ৱে ঈশ্ৱৰেণ য়থা জগত্ ।
ৱিধ্ৱস্তাস্ত্ৰিদশাঃ সৰ্ৱে দানৱৈৰ্বলদৰ্পিতৈঃ ॥ 95.58 ॥
জিতা দেৱাস্তু তে সৰ্ৱে দানৱেভ্যঃ পৰাঙ্মুখাঃ ।
তেষাং ৱৰাপহাৰায় সমুদ্ৰাঃ শোষিতাঃ পুৰা ॥ 95.59 ॥
সাম্প্ৰতং দুঃখিতা ধাত্ৰী পশ্যেমাং ভূতধাৰিণীম্ ।
দৈত্যভাৰেণ দুঃখাৰ্তা ভূমিৰ্জাতা ৰসাতলম্ ॥ 95.60 ॥
গন্তৱ্যং দক্ষিণামাশাং তপোৰাশে দ্ৱিজোত্তম ।
নৰ্মদোদধিমৰ্যাদাং কুৰু পুণ্যাং মহাদ্ৱিজ ॥ 95.61 ॥
ৱৃদ্ধিং ৱিন্ধ্যনগস্যাপি দেৱকাৰ্যং সমুদ্ধৰ ।
কৌশিকোঽথ কনীয়াংস্তে য় উন্মাৰ্গপ্ৰৱৰ্তকঃ ॥ 95.62 ॥

অগস্ত্য উৱাচ ॥
দেৱকাৰ্যং কৰিষ্যামি সুখং তিষ্ঠ ৱসুন্ধৰে ।
গচ্ছামি দক্ষিণামাশাং শক্তঃ শিষ্যস্য ৱাৰণে ॥ 95.63 ॥
ৱৰ্ধনং পৰ্ৱতস্যাস্য ৱাৰয়ামি ন সংশয়ঃ ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
য়াম্যাং গত্ৱা সুৰৈঃ সাৰ্ধং দ্ৰষ্টৱ্যো য়ং ন সংশয়ঃ ॥ 95.64 ॥
সিংহস্থে ভাস্কৰে ৱিপ্ৰ য়েন য়াস্যন্তি ভক্তিতঃ ।
নশ্যতে চ ধনং ধান্যং তেষাং সৌখ্যং ন সংশয়ঃ ॥ 95.65 ॥
অধিকাৰায় দেৱানাং স চ দৃষ্টো ভৱিষ্যতি ।
তত্প্ৰতিজ্ঞায় গীৰ্ৱাণাঃ সমং ৱসুধয়া গতাঃ ॥ 95.66 ॥
অগস্ত্যং তপসাং ৰাশিং নিৰ্গচ্ছন্তঃ সমন্ততঃ ।
অগস্ত্যপদৱিক্ষেপাচ্চলিতা চ ৱসুন্ধৰা ॥ 95.67 ॥
মনোৱেগেন সম্প্ৰাপ্তঃ কৌশিকো য়ত্ৰ তাপসঃ ।

কৌশিকোঽপি গুৰুং দৃষ্ট্ৱা সাষ্টাঙ্গং প্ৰণিপত্য চ ॥ 95.68 ॥
ধন্যোঽহং মুনিশাৰ্দূলপ্ৰীতোঽহং তৱ দৰ্শনাত্ ।
অৰ্ঘপাত্ৰং সমাদায় দধ্যক্ষতসমন্ৱিতম্ ॥ 95.69 ॥
দূৰ্ৱা চ চন্দনং পূজ্যভক্ত্যা পাত্ৰে সমাহিতম্ ।
গুৰুপাদপৰিক্ষিপ্ত উৱাচ মধুৰং তদা ॥ 95.70 ॥
আদেশো দীয়তাং তাত তৱ প্ৰেষ্যো দ্ৱিজোত্তম ।

অগস্ত্য উৱাচ ॥
দেৱকাৰ্যৱিঘাতং চ কৌশিক ত্ৱং ৱিসৰ্জয় ॥ 95.71 ॥
দেৱকাৰ্যৱিসৃষ্টেন কৰ্মণা ন প্ৰৱৰ্তসে ।
য়দি তে নিশ্চলা ভক্তিৰ্ৱিশ্ৱামিত্ৰ মমোপৰি ॥ 95.72 ॥
তদা ত্ৱং ৱৰ্জয়েঃ সৰ্ৱমুন্মাৰ্গস্য প্ৰৱৰ্তনম্ ।

ৱিশ্ৱামিত্ৰ উৱাচ ॥
গুৰুৰাত্মৱতাং শাস্তা ৰাজা শাস্তা দুৰাত্মনাম্ ॥ 95.73 ॥
ইহ প্ৰচ্ছন্নপাপানাং শাস্তা ৱৈৱস্ৱতো য়মঃ ।
স্পৰ্ধয়া চ ৱশিষ্ঠস্য ত্ৰিশঙ্কুৰ্মে সুয়াচিতঃ ॥ 95.74 ॥
অদ্য প্ৰভৃতি তত্ সৰ্ৱং ত্যক্তমেৱ দ্ৱিজোত্তম ।
ইত্যুক্তঃ প্ৰয়যৌ শীঘ্ৰং ৰেৱাতীৰং সুদুৰ্লভম্ ॥ 95.75 ॥
উত্তৰং তটমাসাদ্য তপস্তত্ৰ সমাৰভত্ ।
নৰ্মদা ত্ৰিষু লোকেষু পৱিত্ৰা পাপনাশিনী ॥ 95.76 ॥
নিশ্চয়ং পৰমং কৃত্ৱা মিত্ৰাৱৰুণনন্দনঃ ।
শিলাতলে নিৱিষ্টস্তু চচাৰ ৱিপুলং তপঃ ॥ 95.77 ॥
ৱায়ুভক্ষঃ সদা কালং কুম্ভয়োনিৰ্মহাতপাঃ ।
জ্ঞাতো ভক্তিয়ুতঃ শ্ৰেষ্ঠ ঈশ্ৱৰেণ য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 95.78 ॥
প্ৰত্যক্ষো দ্ৱাদশে ৱৰ্ষে সঙ্গতঃ পাৰ্ৱতীপতিঃ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
সাধু সাধু মুনিশ্ৰেষ্ঠ তপসা দ্যোতিতং নভঃ ॥ 95.79 ॥
নিশ্চয়ং তৱ তুষ্টোঽস্মি মিত্ৰাৱৰুণনন্দন ।
ৱৰ্ষায়ুতসহস্ৰেণ নান্যেষাং ৱৰদো হ্যহম্ ॥ 95.80 ॥

অগস্ত্য উৱাচ ॥

সংসাৰপল্ৱলাতীতসৃষ্টিজন্মৱিৱর্জিত ।
দুর্লক্ষ্যাসুৰসঙ্ঘানাং প্ৰমথেশ নমোঽস্তু তে ॥ 95.81 ॥
নন্দিস্কন্দগণা দেৱা বৃথা ক্লিশ্যন্তি মোহিতাঃ ।
সনৎকুমাৰমুখ্যাশ্চ ঋষয়ঃ শংসিতৱ্ৰতাঃ ॥ 95.82 ॥
ত্ৱদ্ৰূপং তে ন জানন্তি শম্ভো নাথ নমোঽস্তু তে ।
ব্ৰহ্মাদ্যা দেৱতাঃ সর্ৱে ধ্যায়ন্তি ত্ৱামহর্নিশম্ ॥ 95.83 ॥
নৈতে পশ্যন্তি ত্ৱদ্ৰূপং ধাতর্দেৱ নমোঽস্তু তে ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
প্ৰসন্নস্তৱ ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ ঊর্ধ্ৱৰেতস্ত্ৱয়োনিজ ॥ 95.84 ॥
তৱ ভক্তিগৃহীতোঽহং প্ৰসন্ন উময়া সহ ।

অগস্ত্য উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি দেৱেশ য়দি দেয়ো ৱৰো মম ॥ 95.85 ॥
প্ৰত্যক্ষো ভৱ তীর্থেঽস্মিন্ য়দি সত্যং ৱৰপ্ৰদঃ ।
অন্তর্জলে সদাকালং ধর্মাধ্যক্ষো মহেশ্ৱৰ ॥ 95.86 ॥
শিলায়াং ভৱ নিত্যং চ নর্মদায়োত্তৰে তটে ।
দেৱকার্যস্য কর্তাহং ত্ৱৎপ্ৰসাদাজ্জগৎপতে ॥ 95.87 ॥
তথেতি চোক্ত্ৱা বৃষৱাহনোঽপি জগাম কৈলাসনগং নগেশঃ ।
অয়োনিজো য়োগবলেন য়ুক্তঃ প্ৰৱিদ্যয়া লিঙ্গবলাচ্ছিৱস্য ॥ 95.88 ॥
জগাম দক্ষিণামাশাং সুৰসঙ্ঘৈৰভিষ্টুতঃ ।
তপোৱনং য়থাপুণ্যং দেৱদানৱসেৱিতম্ ॥ 95.89 ॥
প্ৰৱিষ্টো মুনিশার্দূলঃ পৱিত্ৰং দেৱকম্বলম্ ।
নিশ্চলা সুষমাদেৱী সংস্থিতা ধৰণী তথা ॥ 95.90 ॥
পুষ্পাণি ৱৱৃষুর্দেৱা জয়শব্দং পুনঃ পুনঃ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
তস্য তীর্থস্য য়ৎপুণ্যং কথ্যতাং মুনিসুৱ্ৰত ॥ 95.91 ॥
আদিমধ্যাৱসানে চ ব্ৰাহ্মণৈঃ সহ বান্ধৱৈঃ ।
পিতৃণাং সর্ৱতীর্থানাং সর্ৱসত্ত্ৱোপকাৰকম্ ॥ 95.92 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পিতৃন্ মোক্ষদং প্ৰোক্তং সর্ৱকালে জনাধিপ ।

শিৰাখ্যাং কার্তিকে মাসি কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশীম্ ॥ 95.93 ॥
উপোষ্য য়ো নৰো ভক্ত্যা কামক্রোধৰিৱর্জিতঃ ।
শমীতৰুং সমাস্থায় ৰাত্রৌ কুৰ্ৱীত জাগৰম্ ॥ 95.94 ॥
তত্কথালাপসংয়ুক্তো ধর্মাখ্যানৈর্দ্ৱিজৈঃ সহ ।
গৱাং ঘৃতেন দেৱেশং ৰাত্রৌ চ স্নাপয়েত্ পুনঃ ॥ 95.95 ॥
ঘটৈনৈৱ ঘটার্ধেন তদর্ধেন স্ৱশক্তিতঃ ।
ঘৃতেন বোধয়েদ্দীপং ঘৃতং ৱিপ্রায় দাপয়েত্ ॥ 95.96 ॥
পঞ্চামৃতেন গৱ্যেন স্নাপয়েত্ পৰমেশ্ৱৰম্ ।
প্রভাতে পূজয়েদ্ৱিপ্রান্ স্ৱদাৰনিৰতান্ সদা ॥ 95.97 ॥
ৱেদাভ্যসনশীলাংশ্চ পৰদাৰৱিৱর্জিতান্ ।
শূদ্রসেৱাৰতা নিত্যং ধূর্তকর্মৰতা জনাঃ ॥ 95.98 ॥
পতিতাঃ কূটসাক্ষ্যেণ প্রতিগ্রহৰতাঃ সদা ।
ৱেদদ্ৱেষণশীলাশ্চ কুব্জাশ্চ ৱিকলাঃ সদা ॥ 95.99 ॥
হীনাতিৰিক্তগাত্রা য়ে দ্ৱিজাঃ শ্রাদ্ধে ৱিৱর্জিতাঃ ।
ৱেদোক্তেন ৱিশুদ্ধাঙ্গাঃ পূজ্যা নিত্যং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 95.100 ॥
ভূমিদানেন ৱস্ত্রেণ কন্যাদানৈর্ৱিশেষতঃ ।
শ্রাদ্ধকালেষু য়োগেষু ভর্তৱ্যা ভক্তিতত্পৰৈঃ ॥ 95.101 ॥
গোদানং তত্র কর্তৱ্যং শ্রেয়োঽর্থমাত্মনস্তথা ।
সৱত্সাং ক্ষীৰিণীং শুভ্রাং পুষ্টাং ৱৈ শীলসংয়ুতাম্ ॥ 95.102 ॥
কম্বলং পৰয়া ভক্ত্যা পাদুকোপানহৌ তথা ।
হিৰণ্যৰুক্মিণীং কন্থাং তাম্বূলং ভোজনং তথা ॥ 95.103 ॥
ঘণ্টাভৰণশোভাঢ্যাং ৱস্ত্রয়ুগ্মাৱগুণ্ঠিতাম্ ।
স্ৱর্ণশৃঙ্গীং ৰৌপ্যখুৰীং কাংস্যদোহেন সংয়ুতাম্ ॥ 95.104 ॥
উচ্চার্য পৰয়া ভক্ত্যা য়াৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
সৰ্ৱ কোটিগুণং পার্থ শুভং ৱা য়দি ৱাশুভম্ ॥ 95.105 ॥
তীর্থাখ্যানং চ য়ো ভক্ত্যা পঠতে শৃণুতেঽথৱা ।
মুচ্যতে সৰ্ৱপাপেভ্যঃ শিৱলোকে ৱসত্যপি ॥ 95.106 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডেঽগস্ত্যতীর্থৱর্ণনো নাম পঞ্চনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 96

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অথানন্দেশ্ৱৰং গচ্ছেত্ সর্ৱদেৱনমস্কৃতম্ ।
ৰুদ্রস্য পৰমানন্দো য়ত্র জাতো য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 96.1 ॥
তত্তীর্থং কথয়িষ্যামি সূর্যপাপক্ষয়ং কৰম্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
আনন্দশ্চৈৱ সঞ্জাতো ৰুদ্রস্য দ্ৱিজসত্তম ॥ 96.2 ॥
কথয়স্ৱ মহাভাগ সঙ্ক্ষেপান্ মুনিসত্তম ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কথয়ামি নৃপশ্রেষ্ঠ আনন্দেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 96.3 ॥
দানৱানাং ৱধং কৃত্ৱা দেৱদেৱশ্চ শঙ্কৰঃ ।
পূজিতো দৈৱতৈঃ সর্ৱৈঃ কিন্নৰৈর্যক্ষপন্নগৈঃ ॥ 96.4 ॥
আনন্দং পৰমং প্রাপ্য ননর্ত ৱৃষৱাহনঃ ।
ভৈৰৱং ৰূপমাসাদ্য গৌৰী চার্ধাঙ্গধাৰিতা ॥ 96.5 ॥
ভূতৱেতালকঙ্কালৈর্ভৈৰৱৈর্ভৈৰৱো ৱৃতঃ ।
নর্মদায়োত্তৰে তীৰে দক্ষিণে পাণ্ডুনন্দন ॥ 96.6 ॥
তুষ্টৈর্মৰুদ্গণৈস্তত্র স্থাপিতঃ কমলাসনঃ ।
তদা প্রভৃতি ৱৈ দেৱ আনন্দেশ্ৱৰ উচ্যতে ॥ 96.7 ॥
অষ্টম্যাং চ চতুর্দশ্যাং পৌর্ণমাস্যাং নৰাধিপ ।
ৱিধিং স্নাত্ৱার্চয়েদ্দেৱাং সুগন্ধেন ৱিলেপয়েত্ ॥ 96.8 ॥
ব্রাহ্মণান্ পূজয়েত্তত্র য়থাশক্ত্যা য়ুধিষ্ঠিৰ ।
গোদানং তত্র কর্তৱ্যং ৱস্ত্রদানং তথৈৱ চ ॥ 96.9 ॥
ৱসন্তস্য ত্রয়োদশ্যাং শ্রাদ্ধং তত্রৈৱ কাৰয়েত্ ।
ইঙ্গুদৈর্বদৰৈর্বিল্ৱৈৰক্ষতেন জলেন ৱা ॥ 96.10 ॥
প্রেতানাং কাৰয়েচ্ছ্রাদ্ধমানন্দেশ্ৱৰতীর্থকে ।
প্রেতা আনন্দিতাঃ স্যুস্তে য়াৱদাহূত সম্প্লৱম্ ॥ 96.11 ॥
সন্ততির্ধনসৌখ্যং চ সপ্তজন্মনি জায়তে ।
আনন্দশ্চ ভৱেত্তেষাং জন্ম জন্ম য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 96.12 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র মাতৃতীর্থমনুত্তমম্ ।
সঙ্গমস্য সমীপস্থং নর্মদাদক্ষিণে তটে ॥ 96.13 ॥

মাতৰস্তত্ৰ ৰাজেন্দ্র সঞ্জাতা নৰ্মদাতটে ।
উময়া য়াচিতস্তত্ৰ ৱ্যালয়জ্ঞোপৱীতকঃ ॥ 96.14 ॥
উৱাচ য়োগিনীবৃন্দং কষ্টং কষ্টং ন শোভনম্ ।
উৱাচ ৱৰদশ্চাস্মি য়োগিবৃন্দৱৰপ্ৰদঃ ॥ 96.15 ॥

য়োগিন্য ঊচুঃ ॥
অজেয়াঃ সৰ্ৱদেৱানাং ত্ৱত্ প্ৰসাদান্ মহেশ্ৱৰ ।
তীৰ্থানামভিসঙ্খ্যানে প্ৰখ্যাতা ৱসুধাতলে ॥ 96.16 ॥
এৱং ভৱতু য়োগিন্যস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ॥ 96.17 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ো মৰ্ত্যো নৱম্যাং ৱিজিতেন্দ্ৰিয়ঃ ।
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা পূজয়েন্ মাতৃমণ্ডলম্ ॥ 96.18 ॥
তস্য তা মাতৰঃ প্ৰীতাঃ প্ৰীতোঽহং ৱৃষৱাহনঃ ।
বন্ধ্যায়া মৃতৱত্সায়া অপুত্ৰায়া য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 96.19 ॥
স্নপনং চাৰভেত্তত্ৰ মন্ত্ৰজ্ঞৈৰ্ব্ৰাহ্মণোত্তমৈঃ ।
সহিৰণ্যেন কুম্ভেন পঞ্চৰত্নফলান্ৱিতম্ ॥ 96.20 ॥
স্নাপয়েত্ পুত্ৰকামা চ কাংস্যপাত্ৰেণ মন্ত্ৰতঃ ।
পুত্ৰান্ সা লভতে নাৰী ৱীৰ্যয়ুক্তান্ গুণান্ৱিতান্ ॥ 96.21 ॥
য়ং য়ং কামমভিধ্যায়েত্তং তং সা লভতে নৃপ ।
মাতৃতীৰ্থাত্ পৰং তীৰ্থং নাস্ত্যন্যত্ পাণ্ডুনন্দন ॥ 96.22 ॥
তস্যৈৱানন্তৰং তাত জলমধ্যেশ্ৱৰং পৰম্ ।
লিঙ্গেশ্ৱৰমিতি খ্যাতং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 96.23 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
অত্যক্তা সা তু ৰেৱা য়া কথং ত্যক্তা চ শম্ভুনা ।
জলমধ্যে হি তিষ্ঠেত শূলপাণিঃ পিনাকধৃক্ ॥ 96.24 ॥
তদহং শ্ৰোতুমিচ্ছামি তৱ ৱাক্যাদ্দ্ৱিজোত্তম ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
আশ্চৰ্যভূতা লোকেঽস্মিন্ প্ৰতিষ্ঠা পাণ্ডুনন্দন ॥ 96.25 ॥
পণ্ডিতো ৱৃদ্ধভাৱেন কথয়ামি নৃপোত্তম ।
আদৌ কৃতয়ুগে তাত দানৱো বলদৰ্পিতঃ ॥ 96.26 ॥

কালবাষ্প ইতি প্রোক্তো দুর্জয়ো দেৱদানৱৈঃ ।
তপশ্চচাৰ ৱিপুলং নৰ্মদায়া জলে শুভে ॥ 96.27 ॥
আৰাধয়ন্ মহাদেৱমুগ্ৰেণ তপসা ভৃশম্ ।
ততস্তুতোষ ভগৱান্ সপত্নীকো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 96.28 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ভো ভো ৱত্স ৱৰং ব্ৰূহি তুষ্টোঽহং তৱ ভক্তিতঃ ।
দেৱস্য ৱচনং শ্ৰুত্ৱা কালবাষ্পোঽব্ৰৱীদ্ৱচঃ ॥ 96.29 ॥
দেৱাশ্চৈৱ ময়া ভগ্নাঃ প্ৰসাদাত্তৱ শূলিনঃ ।
সঙ্গ্ৰামে চ ৱিষণ্ণোঽহং তস্মাদাৰাধনং কৃতম্ ॥ 96.30 ॥
হস্তং শিৰসি য়স্যৈৱ দাস্যামি চ মহেশ্ৱৰ ।
ন স জীৱেত্ পুমাংলোকে ৱৰমেতং দদস্ৱ মে ॥ 96.31 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
য়ত্তেঽভিলষিতং দৈত্য তত্তথৈৱ ভৱিষ্যতি ।
ইতি শ্ৰুত্ৱা ৱচো দৈত্যঃ শম্ভুমেৱাভিদুদ্ৰুৱে ॥ 96.32 ॥
হস্তং তে মূৰ্ধ্নি দাস্যামি ন তত্সত্যং ৱচস্তৱ ।
ৰুদ্ৰঃ পলায়িতস্তেন কেশৱং শৰণং গতঃ ॥ 96.33 ॥
নিৱেদ্য কেশৱং সৰ্ৱং তস্মিন্নেৱ ন্যলীয়ত ।

কেশৱ উৱাচ ॥
হন্ম্যহং তং মহাদেৱ দুষ্টং দৈত্যজনেশ্ৱৰম্ ॥ 96.34 ॥
হস্তং শিৰসি তস্যৈৱ দাপয়ামি মহেশ্ৱৰ ।
ততস্ত্ৱৰিতমাপন্নঃ প্ৰৱিষ্টো নমদাতটে ॥ 96.35 ॥
কৃষ্ণঃ স্ত্ৰীৱেষধাৰী চ দৈত্যসংমুখমাগতঃ ।
দ্ৱাত্ৰিংশল্লক্ষণোপেতা নিয়ুক্তা কামসায়কৈঃ ॥ 96.36 ॥
মধুমাথৱকে শম্ভুং ধ্যাত্ৱা সৰ্ৱত্ৰ কৈশৱী ।
ৱনং বভ্ৰাম সৰ্ৱত্ৰ সুশীলা ৱটপাদপম্ ॥ 96.37 ॥
ক্ষোভয়ন্তীৱ চিত্তানি সা ৰেমে ধৰ্মনন্দন ।
ৱিঙ্গমাণশ্চ দৈত্যোঽসৌ কালবাষ্পঃ সুদুৰ্জনঃ ॥ 96.38 ॥
প্ৰৱিষ্টঃ স ৱনে ৰম্যে য়ত্ৰ সা শুভলোচনা ।
অহং ভৱামি তে ভৰ্তা দুৰ্জয়ো দেৱদানৱৈঃ ॥ 96.39 ॥
ত্ৰৈলোক্যস্ৱামিনী ত্ৱং চ প্ৰসীদ মম সুন্দৰি ।

শ্রীকৃষ্ণ উৱাচ ॥
য়দি মাং মন্যসে ভাৰ্যাং প্ৰত্যয়শ্চ ভৱেন্ মম ॥ 96.40 ॥

দানৱ উৱাচ ॥
স্ৱয়ং ভৱামি তন্ৱঙ্গি শপথং মম সাধনম্ ।
তদহং চ কৰিষ্যামি ইতি মে সত্যভাষিতম্ ॥ 96.41 ॥

স্ত্ৰ্যুৱাচ ॥
কুৰুষ্ৱ ত্ৱং মহাভাগ শিৰো হস্তে প্ৰদীয়তাম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কামান্ধেনৈৱ ৰাজেন্দ্ৰ নিক্ষিপ্তো মস্তকে কৰঃ ॥ 96.42 ॥
তত্ক্ষণাদভৱদ্ভস্ম দগ্ধস্তৃণচয়ো য়থা ।
কেশৱস্যোপৰি তদা পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাত হ ॥ 96.43 ॥
গতাঃ সৰ্ৱে দিৱং দেৱাঃ স্ৱস্থানং ৱিগতজ্ৱৰাঃ ।
ক্ষীৰাব্ধিমগমদ্ৱিষ্ণুঃ কালবাপ্যে নিপাতিতে ॥ 96.44 ॥
য় ইদং শৃণুয়াদ্ভক্ত্যা চৰিতং দানৱস্য চ ।
শ্ৰাদ্ধং তত্ৰৈৱ য়ঃ কুৰ্যাত্ কামক্ৰোধৱিৱৰ্জিতঃ ॥ 96.45 ॥
উদ্ধৃতাস্তেন সৰ্ৱে ৱৈ নৰকাচ্চ পিতামহাঃ ।
ক্ষেত্ৰে তস্মিংস্তু য়ো দদ্যাদ্ব্ৰাহ্মণে ৱেদপাৰগে ॥ 96.46 ॥
তস্য দানফলং সৰ্ৱং কুৰুক্ষেত্ৰাদ্ৱিশিষ্যতে ।
স্পৰ্শতে য় ইদং লিঙ্গং শঙ্কৰেণ চ নিৰ্মিতম্ ॥ 96.47 ॥
স্পৰ্শমাত্ৰো মনুষ্যস্তু ৰুদ্ৰৱাসোঽভিজায়তে ।
এতস্মাত্ কাৰণাদ্ৰাজংলোকপালাশ্চ দেৱতাঃ ॥ 96.48 ॥
দুৰ্গাদেৱী তথা চৈৱ মধুহন্তা চতুৰ্ভুজঃ ।
দানৱাদ্যাশ্চ সৰ্ৱেঽপি ৰক্ষণে চেশ্ৱৰস্য চ ॥ 96.49 ॥
ৰক্ষন্তে চ সদাকালং গৃহৱ্যাপাৰৰূপতঃ ।
পুত্ৰভ্ৰাতৃসমা ভূত্ৱা স্ৱামিসম্বন্ধৰূপিণঃ ॥ 96.50 ॥
লিঙ্গেশ্ৱৰং তু ৰাজেন্দ্ৰ দেৱৈৰদ্যাঽপি ৰক্ষ্যতে ॥ 96.51 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৱেৱাখণ্ডে ভস্মাসুৰৱধো নাম ষণ্ণৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 97

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্র ধনদং তীর্থমুত্তমম্ ।
নর্মদাদক্ষিণে কূলে সর্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 97.1 ॥
সর্ৱতীর্থফলং তত্র প্রাপ্যতে নাত্র সংশয়ঃ ।
চৈত্রমাসে ত্রয়োদশ্যাং শুক্লপক্ষে জিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 97.2 ॥
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা ৰাত্রৌ কুর্ৱীত জাগৰম্ ।
পঞ্চামৃতেন ৰাজেন্দ্র স্নাপয়েদ্ৱৰদং ৱিভুম্ ॥ 97.3 ॥
পূজয়েদ্ভক্তিযুক্তেন গীতৱাদ্যং প্রদাপয়েত্ ।
প্রভাতে পূজয়েদ্ৱিপ্রানাত্মনঃ শ্রেয় ইচ্ছতা ॥ 97.4 ॥
প্রতিগ্রহাৱিমুক্তাশ্চ ৱিদ্যাসিদ্ধান্তৱাদিনঃ ।
ভর্তৱ্যা হি প্রিয়ৈর্ভক্ত্যা পৰিৱাদৱিৱর্জিতাঃ ॥ 97.5 ॥
পূজয়েদ্গোহিৰণ্যেন ৱস্ত্রালঙ্কৰণেন চ ।
হস্ত্যশ্ৱৰথদানেন সর্ৱপাপক্ষয়ো ভৱেত্ ॥ 97.6 ॥
ত্রিজন্মজনিতং পাপং ধনদস্য প্রভাৱতঃ ।
স্ৱর্গদং দুর্ৱিনীতানাং ৱিনীতানাং চ মুক্তিদম্ ॥ 97.7 ॥
ধনৱান্ স নৰৱ্যাঘ্র ভৱেজ্জন্মনি জন্মনি ।
কুলীনত্ৱং স্ৱৰূপত্ৱং দুঃখং নাস্তি নিৰন্তৰম্ ॥ 97.8 ॥
ৱ্যাধেস্তু ন ভয়ং তেষাং নন্দেদ্ধনদসেৱনাত্ ।
ধনস্য চ য়ত্তীর্থে ৱিদ্যাং ৱৈ প্রদদাতি হি ॥ 97.9 ॥
স য়াতি ভাস্কৰং লোকং সর্ৱদুঃখৱিৱর্জিতঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
অহং তে কথয়িষ্যামি চেতিহাসং পুৰাতনম্ ॥ 97.10 ॥
দ্ৱে ভার্যে কশ্যপস্যাস্তাং সর্ৱলোকেষ্ৱনুত্তমে ।
গৰুত্মান্ ৱিনতাপুত্রঃ কদ্রূপুত্রোৰগাঃ স্মৃতাঃ ॥ 97.11 ॥
সন্তোষেণ দ্ৱয়ং তাত তিষ্ঠতঃ কাশ্যপে গৃহে ।
কদ্রৱাস্তু ভগিনী তত্র ইষ্টা চ ৱিনতা তথা ॥ 97.12 ॥
ক্রীডেদ্ৱিনতয়া সার্ধং কশ্যপোঽপি প্রজাপতিঃ ।
ততস্ত্ৱেকদিনে পার্থ আশ্রমস্থা সুশোভনা ॥ 97.13 ॥
উচ্চৈঃশ্রৱোহয়ং দৃষ্ট্ৱা অতিৱেগং নভঃস্থিতম্ ।

পশ্য পশ্য চ তন্ৱঙ্গি অশ্ৱং সৰ্ৱত্ৰ পাণ্ডুৰম্ ॥ 97.14 ॥
ধাৱমানমৱিশ্ৰান্তং জৱেন মানসোপমম্ ।

কদ্ৰূৰুৱাচ ॥
কথমেতত্তু তন্ৱঙ্গি কৃষ্ণং জল্পসি পাণ্ডুৰম্ ॥ 97.15 ॥
অসত্যং ভাষিতং ভদ্ৰে য়মলোকং গমিষ্যসি ।

ৱিনতোৱাচ ॥
সত্যানৃতে তু ৱচনে পণোঽয়ং মেঽস্তু তেঽধুনা ॥ 97.16 ॥
সহস্ৰং চৈৱ ৱৰ্ষাণামজ্ঞাতৱা দাস্যতাং ৱ্ৰজেত্ ।
অসত্যা য়দি মে ৱাণী কৃষ্ণ উচ্চৈঃশ্ৰৱাহয়ঃ ॥ 97.17 ॥
তদাহং ত্ৱদগৃহে দাসী সৰ্ৱদৈৱ ভৱামি হি ।
য়দি তূচ্চৈঃশ্ৰৱাঃ শ্ৱেতো দাসী ত্ৱং মদগৃহে পুনঃ ॥ 97.18 ॥
এৱং পৰস্পৰং দ্ৱাভ্যাং দাসীয়মব্ৰৱীদিতি ।
স্ৱাশ্ৰমং হি গতা কদ্ৰূ ৰাত্ৰৌ চিন্তাতুৰা স্থিতা ॥ 97.19 ॥
শ্ৱেতৱৰ্ণং তু কথিতং শ্যামং তমশ্ৱকং তদা ।
পুত্ৰাণাং কথিতং পাৰ্থ পণশ্চৈৱ কৃতো ময়া ॥ 97.20 ॥
শ্ৰুতং সৰ্ৱৈস্তথা ৱাক্যং সৰ্পৈৰ্মাতৃপণস্তদা ।
জাতা দাসী ন সন্দেহঃ শ্ৱেতো ভাস্কৰৱাহনঃ ॥ 97.21 ॥

কদ্ৰূৰুৱাচ ॥
য়থাহং ন ভৱে দাসী তত্কাৰ্যং চ ৱিচিন্ত্যতাম্ ।
উচ্চৈঃশ্ৰৱো ৰোমকূপে ৱিশধ্ৱং য়ূয়মেৱ চ ॥ 97.22 ॥
একং মুহূৰ্তং তিষ্ঠধ্ৱং য়াৱত্ কৃষ্ণঃ প্ৰদৃশ্যতে ।
ক্ষণেনৈকেন ভৱতাং দাসী সা ভৱতে মম ॥ 97.23 ॥
দাসীত্ৱে য়া তু তন্ৱঙ্গী ৱিনতা সত্যগাৰ্ৱিতা ।
ততঃ স্ৱস্থানগাঃ সৰ্ৱে ভৱন্তু সুখিনঃ সদা ॥ 97.24 ॥

সৰ্পা ঊচুঃ ॥
য়থা ত্ৱং জননী চৈৱ সৰ্ৱেষাং ভুৱি পন্নগী ।
তথা সাপি ৱিশেষণ ৱঞ্চিতৱ্যা ন মাতৃৱত্ ॥ 97.25 ॥
ততঃ সা তেন ৱাক্যেন ক্ৰুদ্ধা কালানলোপমা ।
মম ৱাক্যমকুৰ্ৱাণা য়ে কেচিদ্ভুৱি পন্নগাঃ ॥ 97.26 ॥

হৱ্যৱাহমুখং সৰ্ৱে য়াস্যন্তীত্যৱিচাৰিণঃ ।
তেন ৱাক্যেন ভীতাস্তে হয়ৰোমসুৱেষ্টিতাঃ ॥ 97.27 ॥
নষ্টাঃ কেচিদ্দিশো দিৱ্যাঃ কদ্রূশাপভয়ান্ৱিতাঃ ।
কেচিদ্গঙ্গাজলে নষ্টাঃ কেচিন্নষ্টাঃ সৰস্ৱতীম্ ॥ 97.28 ॥
কেচিন্ মহোদধিং নীতাঃ প্ৰৱিষ্টা ৱিন্ধ্যকন্দৰে ।
আশ্ৰিত্য নৰ্মদাতোয়ং মণিনাগোত্তমো নৃপ ॥ 97.29 ॥
চচাৰ ৱিপুলং ভক্ত্যা উত্তৰে নৰ্মদাতটে ।
মাতৃশাপধৰো নাগঃ প্ৰৱিষ্টো নৰ্মদাজলে ॥ 97.30 ॥
ত্ৱত্প্ৰসাদেন ভো নাথ মাতৃশাপং তৰাম্যহম্ ।
হৱ্যৱাহমুখং য়স্মাত্ প্ৰয়ামি ন জগত্পতে ॥ 97.31 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
হৱ্যৱাহমুখং ৱত্স ন য়াস্যসি মমাজ্ঞয়া ।
মম লোকনিৱাসোঽপি তৱ পুত্ৰ ভৱিষ্যতি ॥ 97.32 ॥

মণিনাগ উৱাচ ॥
অস্মিন্ স্থানে মহাদেৱ স্থীয়তামংশভাগতঃ ।
সহস্ৰাংশেন ভাগেন স্থীয়তাং নৰ্মদাজলে ॥ 97.33 ॥
উপকাৰায় লোকানাং মম নাম্না চ শঙ্কৰ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
স্থাপয় স্ৱপৰং লিঙ্গমাজ্ঞয়া মম পন্নগ ॥ 97.34 ॥
ইত্যুক্ত্ৱান্তৰ্দধে দেৱস্তৈৱ শিৱয়া সহ ।
তত্ৰ তীৰ্থে তু য়ে ভক্ত্যা শুচয়ো য়তমানসাঃ ॥ 97.35 ॥
পঞ্চম্যাং চ চতুৰ্দশ্যামষ্টম্যাং শুক্লপক্ষকে ।
অৰ্চয়ন্তি সদা পাৰ্থ নোপসৰ্পন্তি তে য়মম্ ॥ 97.36 ॥
দধ্না চ মধুনা চৈৱ ঘৃতেন ক্ষীৰতো জনাঃ ।
স্নাপয়ন্তি ৱিৰূপাক্ষমুমাদেহাৰ্ধধাৰিণম্ ॥ 97.37 ॥
কামাঙ্গদহনং দেৱং মহাসুৰনিষূদনম্ ।
সংস্নাপয়ন্তি য়ে ভক্ত্যা পশ্যন্তি পৰমং পদম্ ॥ 97.38 ॥
ষট্কৰ্মনিৰতাস্তাত শূদ্ৰপ্ৰণয়ৱৰ্জিতাঃ ।
তেঽপি য়ান্তি পৰং লোকং সৰ্ৱপাপৱিৱৰ্জিতাঃ ॥ 97.39 ॥
ৱ্ৰাত্যাংশ্চ দুৰ্ধৰান্ ষণ্ঢান্ ৱাৰ্ধক্যাংশ্চ কৃষীৱলান্ ।

ভিন্নদৃষ্টিকৰান্ ৱিপ্রান্ কশ্চিন্নৈৱ চ পূজয়েত্ ॥ 97.40 ॥
ৱৃষলী মন্দিৰে য়স্য মহিষং য়স্তু ৱাহয়েত্ ।
তে ৱিপ্রা দূৰতস্ত্যাজ্যা ব্রতে শ্রাদ্ধে নৃপেশ্ৱৰ ॥ 97.41 ॥
কাণাঃ কুণ্ডাশ্চ গোলাশ্চ ৱৈদ্যাশ্চৈৱ ৱিৱর্জিতাঃ ।
নৈতে পূজ্যা দ্ৱিজাঃ পার্থ মণিনাগেশ্ৱৰে শুভে ॥ 97.42 ॥
য়দীচ্ছেদূর্ধ্ৱগমনাং পিতৃণামাত্মনস্তথা ।
সর্ৱাঙ্গৰুচিৰাঙ্গাশ্চ সদা পূজ্যা দ্ৱিজাস্তু ৱৈ ॥ 97.43 ॥
স য়াতি পৰমং লোকং য়াৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
ততঃ স্ৱর্গাচ্চ্যুতঃ সোঽপি জায়তে ৱিপুলে কুলে ॥ 97.44 ॥
মণিনাগেশ্ৱৰং দেৱং য়ঃ পশ্যতি নৰাধিপ ।
ধেনুং শয়্যাং তথা ছত্রং কন্যাং দাসীং সুভক্তিতঃ ॥ 97.45 ॥
পাত্রে দদ্যাত্তু ৰাজেন্দ্র য়দীচ্ছেচ্ছ্রেয় আত্মনঃ ।
সুৰভীণি চ পুষ্পাণি গন্ধৱস্ত্রাণি দাপয়েত্ ॥ 97.46 ॥
দীপং ধান্যং গৃহং শুভ্রং সর্ৱোপস্কৰসংয়ুতম্ ।
দদতে য়ে নৰা ভক্ত্যা তে ব্রজন্তি ত্রিৱিষ্টপম্ ॥ 97.47 ॥
মণিনাগে নৃপ স্ৱর্ণপন্নগো য়ঃ প্রদীয়তে ॥ 97.48 ॥
পাতকানি প্রলীয়ন্ত আমপাত্রে জলং য়থা ।
নর্মদাতোয়সংসিদ্ধং ভোজ্যং ৱিপ্রায় দীয়তে ॥ 97.49 ॥
তেঽপি পাপৈর্ৱিনির্মুক্তাঃ ক্রীডন্তে দৈৱতৈঃ সহ ।
ত্যাগিনো ভোগসংয়ুক্তা ধর্মাখ্যানৰতাঃ সদা ॥ 97.50 ॥
দেৱদ্ৱিজগুৰোর্ভক্তাস্তীর্থসেৱাপৰায়ণাঃ ।
মাতাপিতৃস্ৱামিভক্তাঃ ক্রোধদ্রোহৱিৱর্জিতাঃ ॥ 97.51 ॥
এতৈঃ সর্ৱৈর্গুণৈর্য়ুক্তা য়ে নৰাঃ পাণ্ডুনন্দন ।
জায়ন্তে স্ৱর্গকামাশ্চ স্ৱর্গে ৱাসো ভৱিষ্যতি ॥ 97.52 ॥
সর্ৱতীর্থৱৰং তীর্থং মণিনাগং নৃপোত্তম ।
তীর্থাখ্যানমিদং পুণ্যং য়ঃ পঠেচ্ছৃণুয়াদপি ॥ 97.53 ॥
সোঽপি পাপৱিনির্মুক্তঃ শিৱলোকে মহীয়তে ।
ন ৱিষং ক্রমতে তেষাং ৱিচৰন্তি য়থেচ্ছয়া ॥ 97.54 ॥
ভাদ্রপদ্যাং চ য়ঃ ষষ্ঠ্যাং ভাদ্রে স্নায়াচ্চ দর্শকে ।
তস্য পুণ্যফলাৱাপ্তিৰাখ্যানকথনেন তু ॥ 97.55 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মণিনাগতীর্থৱর্ণনো নাম সপ্তনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 98

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দক্ষিণে নৰ্মদাতীৰে তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ।
সৰ্ৱপাপহৰং পুণ্যং গোপালেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 98.1 ॥
গোদেহান্নিঃসৃতং লিঙ্গং পুণ্যং ভূমিতলে নৃপ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
গোদেহাত্ নিঃসৃতং কস্মাল্লিঙ্গং পাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 98.2 ॥
দক্ষিণে নৰ্মদা তীৰে মণিনাগসমীপতঃ ।
সঙ্ক্ষেপাত্ কথ্যতাং ৱিপ্ৰ গোপালেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 98.3 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কামধেনুস্তপস্তত্ৰ পুত্ৰাৰ্থং চ চকাৰ হ ।
ধ্যায়তী পৰয়া ভক্ত্যা দেৱদেৱং মহেশ্ৱৰম্ ॥ 98.4 ॥
তুষ্টস্তস্যা জগন্নাথঃ কপিলায়া মহেশ্ৱৰঃ ।
নিঃসৃতো দেহমধ্যাত্তু অক্ষয়ঃ পৰমেশ্ৱৰঃ ॥ 98.5 ॥

মহেশ্ৱৰ উৱাচ ॥
তুষ্টো দেৱি জগন্মাতঃ কপিলে পৰমেশ্ৱৰি ।
আৰাধনং কৃতং কস্মাদ্ৱদ দেৱি ৱৰাননে ॥ 98.6 ॥

সুৰভিৰুৱাচ ॥
লোকানামুপকাৰায় সৃষ্টাহং পৰমেষ্ঠিনা ।
লোকে কাৰ্যং হি সৰ্ৱং ৱৈ মত্প্ৰসাদাত্ প্ৰসিধ্যতি ॥ 98.7 ॥
লোকাঃ সৰ্ৱে প্ৰপশ্যন্তি ত্ৱত্পসাদাত্ত্ৰিশূলিনম্ ।
তীৰ্থে ত্ৱং ভৱ ভোঃ শম্ভো লোকানাং হিতকাম্যয়া ॥ 98.8 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তদা প্ৰভৃতিতত্তীৰ্থং ৱিখ্যাতং ৱসুধাতলে ।
স্নানেনৈকেন ৰাজেন্দ্ৰ সৰ্ৱপাপং ৱ্যপোহতি ॥ 98.9 ॥
গোপালেশে তু গোদানং য়স্তু ভক্ত্যা প্ৰদাপয়েত্ ।

য়োগ্যে দ্ৱিজোত্তমে দেয়া য়োগ্যা ধেনুঃ সকাঞ্চনী ॥ 98.10 ॥
সৱস্ত্রা তৰুণী শুভ্রা ক্ষীৰিণী ৱৃষসংয়ুতা ।
কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশ্যামষ্টম্যাং ৱা য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 98.11 ॥
সর্ৱেষু চৈৱ মাসেষু কার্তিকে চ ৱিশেষতঃ ।
দাপয়েত্ পৰয়া ভক্ত্যা দ্ৱিজে স্ৱাধ্যায়তত্পৰে ॥ 98.12 ॥
ৱিধিনা চ প্রদাস্যন্তি ৱিধিনা প্রতিগৃহ্নতে ।
উভয়োঃ পুণ্যকর্মাণি প্রেক্ষকাঃ পুণ্যভাজনাঃ ॥ 98.13 ॥
পিণ্ডদানং প্রকর্তৱ্যং প্রেতানাং ভাৱসংয়ুতৈঃ ।
পিণ্ডৈনৈকেন ৰাজেন্দ্র প্রেতা য়ান্তি পৰাং গতিম্ ॥ 98.14 ॥
ভক্ত্যা প্রণামং ৰুদ্রস্য য়ে কুর্ৱন্তি দিনে দিনে ।
তেষাং পাপং প্রলীয়েত ভিন্নপাত্রে জলং য়থা ॥ 98.15 ॥
তস্মিংস্তীর্থে তু য়ো ৰাজন্ ৱৃষং চৈৱ সমুত্সৃজেত্ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৱৃষোত্সর্গে কৃতে তাত য়ত্ফলং ভৱতে নৃণাম্ ॥ 98.16 ॥
তত্সর্ৱং কথয়স্ৱাদ্য প্রয়ত্নেন দ্ৱিজোত্তম ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সর্ৱলক্ষণসম্পন্নে ৱৃষে চৈৱ তু য়ত্ফলম্ ॥ 98.17 ॥
তদহং সম্প্রৱক্ষ্যামি শৃণু ত্ৱং ধর্মনন্দন ।
কার্তিকে চৈৱ ৱৈশাখে পৌর্ণমাস্যাং নৰাধিপ ॥ 98.18 ॥
ৰুদ্রস্য সন্নিধৌ ভূত্ৱা শুচিঃ স্নাত্ৱা জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
ৱৃষোত্সর্গং তথা ৰাজন্ কাৰয়েদ্ধৰপ্রীতয়ে ॥ 98.19 ॥
স্থানে স্থিত্ৱা পৱিত্রে তু চতস্রো ৱত্সিকাঃ শুভাঃ ।
ৱৃষভায় চ মুঞ্চেত সর্ৱলক্ষণসংয়ুতাঃ ॥ 98.20 ॥
প্রীয়তাং চ মহাদেৱো ব্রহ্মাৱিষ্ণুস্তথা পৰে ।
ৱৃষভে ৰোমসঙ্খ্যা তু সর্ৱাঙ্গেষু নৰাধিপ ॥ 98.21 ॥
তাৱদ্ৱর্ষপ্রমাণং তু শিৱলোকে মহীয়তে ।
শিৱলোকে উষিত্ৱা তু পশ্চান্ মর্ত্যে চ জায়তে ॥ 98.22 ॥
কুলে মহতি সম্ভূতো ধনধান্যসমাকুলে ।
সুৰূপে ৰূপৱাংশ্চৈৱ ৱিদ্যাঢ্যে সত্যৱাদিনাম্ ॥ 98.23 ॥
গোপালেশ্ৱৰকং পুণ্যং ময়াখ্যাতং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
গোদেহাত্ নিঃসৃতং লিঙ্গং নর্মদাদক্ষিণে তটে ॥ 98.24 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে গোপালেশ্ৱৰমহিমানুৱৰ্ণনো নামাষ্টনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 99

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
নৰ্মদায়োত্তৰে কূলে তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ।
সৰ্ৱপাপহৰং পুণ্যং নাম্না ৱৈ গৌতমেশ্ৱৰম্ ॥ 99.1 ॥
স্থাপিতং গৌতমেনৈৱ লোকানাং হিতকাম্যয়া ।
স্ৱৰ্গসোপানৰূপেণ তীৰ্থং পুংসাং য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 99.2 ॥
গচ্ছ ত্ৱং পৰয়া ভক্ত্যা য়ত্ৰ দেৱো জগদ্গুৰুঃ ।
পাতকানাং ৱিনাশায় স্ৱৰ্গৱাসাপ্তয়ে নৃপ ॥ 99.3 ॥
সৌখ্যস্য ৱৰ্ধনং লিঙ্গং জয়দং দুঃখনাশনম্ ।
পিণ্ডদানেন চৈকেন কুলানাং উদ্ধৰেত্ত্ৰয়ম্ ॥ 99.4 ॥
য়ত্ কিঞ্চিদ্দীয়তে ভক্ত্যা স্ৱল্পং ৱা য়দি ৱা বহু ।
তত্সৰ্ৱং শতসাহস্ৰমাজ্ঞয়া গৌতমস্য চ ॥ 99.5 ॥
তীৰ্থানাং পৰমং তীৰ্থং স্ৱয়ং ৰুদ্ৰেণ ভাষিতম্ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দক্ষিণে নৰ্মদাকূলে তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ॥ 99.6 ॥
শঙ্খচূডেশ্ৱৰং তত্ৰ প্ৰসিদ্ধং ভূমিমণ্ডলে ।
শঙ্খচূডেশ্ৱৰস্তত্ৰ সংস্থিতঃ পাণ্ডুনন্দন ॥ 99.7 ॥
ৱৈনতেয়ভয়াত্ পাৰ্থ সংস্থিতো নৰ্মদাতটে ।
তত্ৰ তীৰ্থে তু য়ো ভক্ত্যা শুচিৰ্ভূত্ৱা সমাহিতঃ ॥ 99.8 ॥
স্নাপয়েচ্ছঙ্খচূডং তু ক্ষৌদ্ৰেণ দধিসৰ্পিষা ।
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দেৱস্যাগ্ৰে নৰাধিপ ॥ 99.9 ॥
দধিভক্তেন সম্পূজ্য ব্ৰাহ্মণান্ ছংসিতব্ৰতান্ ।
গোদানং চ তথা দেয়ং সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 99.10 ॥
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ঃ পাৰ্থ সৰ্পদষ্টোঽপি নশ্যতি ।
সোঽপি য়াতি পৰং লোকং শঙ্খচূডস্য চাজ্ঞয়া ॥ 99.11 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে শঙ্খচূডতীৰ্থমহিমানুৱৰ্ণনো নাম নৱনৱতিতমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 100

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ পৰাশৰৱৰোত্তমম্ ।
পৰাশৰো মহাত্মা চ নৰ্মদায়াস্তটে শুভে ॥ 100.1 ॥
তপশ্চচাৰ ৱিপুলং পুত্ৰাৰ্থং পাণ্ডুনন্দন ।
হিমাচলসুতা গৌৰী লক্ষ্মীনাৰায়ণান্ৱিতা ॥ 100.2 ॥
তোষিতা পৰয়া ভক্ত্যা নৰ্মদায়োত্তৰে তটে ।
পৰাশৰেণ ঋষিণা তস্য তুষ্টা ৱৰং দদৌ ॥ 100.3 ॥

দেৱ্যুৱাচ ॥
ভো ভো ঋষিৱৰশ্ৰেষ্ঠ তুষ্টাহং তৱ ভক্তিতঃ ।
ৱৰং য়াচস্ৱ ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ পৰাশৰমহামতে ॥ 100.4 ॥

পৰাশৰ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টাসি মে দেৱি য়দি দেয়ো ৱৰো মম ।
পুত্ৰো মে দীয়তাং শীঘ্ৰং সৰ্ৱশাস্ত্ৰৱিশাৰদঃ ॥ 100.5 ॥
তীৰ্থং চাত্ৰ ভৱেদ্দেৱি সন্নিধানং ৱৰেণ তু ।
লোকোপকাৰহেতৱৰ্থং স্থীয়তাং গিৰিনন্দিনি ॥ 100.6 ॥
পৰাশৰাভিধানেন নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ।
পৰাশৰৱচঃ শ্ৰুত্ৱা দেৱী হিমৱতঃ সুতা ॥ 100.7 ॥
এৱং ভৱতু তে ৱিপ্ৰ ইত্যুক্ত্ৱান্তৰধীয়ত ।
পৰাশৰো মহাত্মা চ স্থাপয়ামাস পাৰ্ৱতীম্ ॥ 100.8 ॥
শঙ্কৰং স্থাপয়ামাস সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ।
অৰ্চিতং সৰ্ৱদেৱানাং দানৱানাং দুৰাসদম্ ॥ 100.9 ॥
পৰাশৰো মহাত্মা চ কৃতাৰ্থো ৱিগতজ্ৱৰঃ ।
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ো ভক্ত্যা শুচিঃ প্ৰয়তমানসঃ ॥ 100.10 ॥
মাসে চৈত্ৰে চ ৱিখ্যাতে শ্ৰাৱণে নৃপনন্দন ।
মাসি মাৰ্গশিৰে চৈৱ শুক্লপক্ষে তু সৰ্ৱদা ॥ 100.11 ॥

শঙ্কৰং পাণ্ডুৰশ্ৰেষ্ঠ গিৰিজাং পূজয়েত্তথা ।
অষ্টম্যাং চ চতুৰ্দশ্যাং সূৰ্যপৰ্ৱণি সৰ্ৱদা ॥ 100.12 ॥
স্ত্ৰিয়ো ৱা পুৰুষা ৱাপি কামক্ৰোধৱিৱৰ্জিতাঃ ।
তত্ৰ গত্ৱা শূচৌ স্থানে নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ॥ 100.13 ॥
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা ব্ৰতং কুৰ্যুৰ্মহামুনে ।
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দীপদানং স্ৱশক্তিতঃ ॥ 100.14 ॥
সপত্নীকানুত্তমাংশ্চ শীলশ্ৰদ্ধাসমন্ৱিতান্ ।
পূজয়েদ্ব্ৰাহ্মণান্ পাৰ্থ অন্নদানহিৰণ্নয়ৈঃ ॥ 100.15 ॥
ৱস্ত্ৰেণ ছত্ৰদানেন শয্যা তাম্বূলভোজনৈঃ ।
শ্ৰাদ্ধং কাৰ্যং নৃপশ্ৰেষ্ঠ আমশ্ৰাদ্ধং প্ৰশস্যতে ॥ 100.16 ॥
আমং চতুৰ্গুণং প্ৰোক্তং ব্ৰাহ্মণানাং যুধিষ্ঠিৰ ।
ৱেদোক্তেন ৱিধানেন দ্ৱিজাঃ পূজ্যাঃ প্ৰয়ত্নতঃ ॥ 100.17 ॥
হস্তমাত্ৰকুশৈশ্চৈৱ তিলৈশ্চ ৱাঞ্ছিতৈৰ্নৃপ ।
ৱিপ্ৰং চোদঙ্মুখং চৈৱ আত্মানং দক্ষিণামুখম্ ॥ 100.18 ॥
আমং দৰ্ভেষু নিঃক্ষিপ্য ইত্যুচ্চাৰ্য দ্ৱিজাগ্ৰতঃ ।
প্ৰেতা য়ান্তু পৰং লোকং তীৰ্থস্যাস্য প্ৰভাৱতঃ ॥ 100.19 ॥
পাপং মে প্ৰশমং য়াতু য়াতু ৱৃদ্ধিঃ সদা শুভম্ ।
ৱৃদ্ধিং য়াতু সদা ৱংশো জ্ঞাতিৱৰ্গো দ্ৱিজোত্তম ॥ 100.20 ॥
এৱমুচ্চাৰ্য ৱিপ্ৰেন্দ্ৰং দেয়ং পৰাশৰাশ্ৰমে ।
গোভূনীলহিৰণ্যানি অন্নং ৱস্ত্ৰং চ শক্তিতঃ ॥ 100.21 ॥
দাতৱ্যং পাণ্ডুৰশ্ৰেষ্ঠ পৰাশৰৱৰাশ্ৰমে ।
য়ঃ শৃণোতি নৰো ভক্ত্যা সোঽপি পাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ॥ 100.22 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে পৰাশৰতীৰ্থমহিমানুৱৰ্ণনো নাম শততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 101

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ভীমেশ্ৱৰং ততো গচ্ছেত্ সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ।
সেৱ্যতে ঋষিসঙ্ঘৈশ্চ ভীমৱ্ৰতধৰৈৰপি ॥ 101.1 ॥
তত্ৰ তীৰ্থে তু য়ঃ স্নাত্ৱা সোপৱাসো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ।
জপংশ্চৈকাক্ষৰং মন্ত্ৰমূৰ্ধ্ৱবাহুৰ্দিৱাকৰম্ ॥ 101.2 ॥

তস্য জন্মাৰ্জিতং পাপং তত্ক্ষণাদেৱ নশ্যতি ।
সপ্তজন্মাৰ্জিতং পাপং গায়ত্ৰ্যা নশ্যতে ধ্ৰুৱম্ ॥ 101.3 ॥
দশভিৰ্জন্মজনিতং শতেন চ পুৰাকৃতম্ ।
ত্ৰিজন্মনা সহস্ৰেণ গায়ত্ৰী হন্তি কিল্বিষম্ ॥ 101.4 ॥
ৱৈদিকং লৌকিকং চাপি জাপ্যং জপ্তং জনেশ্ৱৰ ।
তত্ক্ষণাদ্দহতে পাপং তৃণং চ জ্ৱলনো য়থা ॥ 101.5 ॥
তদেৱ বলমাশ্ৰিত্য কদাচিত্ পাপমাচৰেত্ ।
অজ্ঞানাত্তস্য তত্ক্ষিপ্ৰং ন ফলং হি কদাচন ॥ 101.6 ॥
তত্ৰ তীৰ্থে তু গোদানং শক্তিমাত্ৰেণ দাপয়েত্ ।
তদক্ষয়ং ফলং সৰ্ৱং জায়তে পাণ্ডুনন্দন ॥ 101.7 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ নাৰদেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
তীৰ্থানাং পৰমং তীৰ্থং নিৰ্মিতং নাৰদেন তু ॥ 101.8 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
নাৰদেন মুনিশ্ৰেষ্ঠ কস্য তীৰ্থং ৱিনিৰ্মিতম্ ।
এতদাখ্যাহি মে সৰ্ৱ প্ৰসন্নো য়দি সত্তম ॥ 101.9 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পৰমেষ্ঠিসুতশ্চাপি নাৰদো ভগৱান্‌ৃষিঃ ।
নৰ্মদায়োত্তৰে কূলে তপস্তেপে পুৰাকৃতে ॥ 101.10 ॥
নৱনাডীনিৰোধেন কাষ্ঠাৱস্থাং গতেন চ ।
তোষিতঃ শ্ৰীমহাদেৱো নাৰদেন য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 101.11 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
তুষ্টোঽহং তৱ ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ য়োগীশ্ৱৰ অয়োনিজ ।
ৱৰং প্ৰাৰ্থয় হে দেৱ য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ॥ 101.12 ॥

নাৰদ উৱাচ ॥
ত্ৱত্প্ৰসাদেন ভো দেৱ য়োগৈশ্চৈৱ প্ৰসিধ্যতু ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥

য়োগো ভৱতু ভক্তিস্তে সর্ৱকালং মমৈৱ তু ॥ 101.13 ॥
স্ৱেচ্ছাচাৰো ভৱে গচ্ছ স্ৱর্গপাতালগোচৰে ।
মর্ত্যে চ ভ্রমসে য়োগিন্ন কেনাপি নিৱার্যসে ॥ 101.14 ॥
সপ্তস্ৱৰাস্ত্রয়ো গ্রামা মূর্ছনাস্ত্ৱেকৱিংশতিঃ ।
মম প্রিয়কৰং দিৱ্যং নৃত্যং গীতং চ য়োগিনা ॥ 101.15 ॥
কলিং চ পশ্যসে নিত্যং দেৱদানৱকিন্নৰৈঃ ।
তৱত্তীর্থং ভূতলে পুণ্যং মত্প্রসাদাদ্ভৱিষ্যতি ॥ 101.16 ॥
ইত্যুক্ত্ৱান্তর্দধে দেৱো নাৰদস্তত্র লিঙ্গিনম্ ।
স্থাপয়ামাস ৰাজেন্দ্র সর্ৱসত্ত্ৱোপকাৰকম্ ॥ 101.17 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
পৃথিৱ্যামুত্তমং তীর্থং নির্মিতং নাৰদেন তু ।
তস্মিংস্তীর্থে নৰশ্রেষ্ঠ নাগচ্ছেদ্ৱিজিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 101.18 ॥
মাসি ভাদ্রপদে ৰম্যে কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশীম্ ।
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা ৰাত্রৌ কুর্ৱীত জাগৰম্ ॥ 101.19 ॥
ছত্রং তত্র প্রদাতৱ্যং ব্রাহ্মণে শুভলক্ষণম্ ।
শস্ত্রেণ নিহতা য়ে তু তেষাং শ্রাদ্ধং প্রদাপয়েত্ ॥ 101.20 ॥
য়ান্তি তে পৰমং লোকং পিণ্ডদানপ্রভাৱতঃ ।
কপিলা চৈৱ দাতৱ্যা তত্র দেশে নৰাধিপ ॥ 101.21 ॥
অস্য শ্রাদ্ধপ্রভাৱেণ ব্রাহ্মণানাং নৰাধিপ ।
নর্মদাতোয়পানস্য ন্যায়ার্জিতধনস্য চ ॥ 101.22 ॥
এতেষাং চ প্রভাৱেণ প্রেতা য়ান্তু পৰাং গতিম্ ।
ইত্যুচ্চার্য দ্ৱিজে দেয়া দক্ষিণা চ স্ৱশক্তিতঃ ॥ 101.23 ॥
হৱিষ্যান্নং ৱিশালাক্ষ দ্ৱিজানাং চৈৱ দাপয়েত্ ।
ৱিদ্যাদানেন চৈকেন অক্ষয়া গতিৰাপ্যতে ॥ 101.24 ॥
তস্মিংস্তীর্থে তু ৰাজেন্দ্র য়ো দদ্যাদগ্রজন্মনে ।
কাঞ্চনং স তিলং চৈৱ স গচ্ছেচ্চ ত্রিৱিষ্টপম্ ॥ 101.25 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র তীর্থদ্ৱয়মনুত্তমম্ ।
দধিছন্দং মধুছন্দং সর্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 101.26 ॥
দধিচ্ছন্দে নৰঃ স্নাত্ৱা য়ো দদ্যাচ্চ দ্ৱিজে দধি ।
উপতিষ্ঠতি তস্যৈতত্ সপ্তজন্মসু ভাৰত ॥ 101.27 ॥

ন ৱ্যাধির্ন জৰা তস্য ন শোকো ন চ মত্সৰঃ ।
দশচন্দ্ৰশতং য়াৱজ্জায়তে ৱিপুলে কুলে ॥ 101.28 ॥
মধুচ্ছন্দে তু মধুনা মিশ্ৰিতং চ তিলোদকম্ ।
ন চ ৱৈৱস্ৱতং দেৱং পশ্যতে সপ্তজন্মসু ॥ 101.29 ॥
মধুনা সহ মিশ্ৰং চ তিলং য়স্তু প্ৰয়চ্ছতি ।
তস্য পুত্ৰস্য পৌত্ৰস্য দাৰিদ্ৰ্যং নৈৱ জায়তে ॥ 101.30 ॥
মধুনা সহ সংমিশ্ৰং তিলং য়স্তু প্ৰয়চ্ছতি ।
মধুনা সহ সংমিশ্ৰং য়স্তু পিণ্ডং প্ৰদাপয়েত্ ॥ 101.31 ॥
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ঃ স্নাত্ৱা ৱিধিৱদ্দক্ষিণামুখঃ ।
পিতা পিতামহশ্চৈৱ তথৈৱ প্ৰপিতামহঃ ॥ 101.32 ॥
ষোডশাব্দানি তুষ্যন্তি নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ নন্দিতীৰ্থমনুত্তমম্ ॥ 101.33 ॥
য়ত্ৰ সিদ্ধশ্চ ৱৈ নন্দী তত্ সৰ্ৱং কথয়াম্যহম্ ।
নৰ্মদাং পুৰতঃ কৃত্ৱা পুৰা নন্দী মহেশ্ৱৰম্ ॥ 101.34 ॥
তপস্তপ্তং জপংশ্চৈৱ তীৰ্থাত্তীৰ্থং জগাম হ ।
দধিচ্ছন্দং মধুচ্ছন্দং য়াৱত্ত্যক্ত্ৱা চ গচ্ছতি ॥ 101.35 ॥
ততস্তুষ্টো মহাদেৱো নন্দিনং তমুৱাচ হ ।

মহেশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ভো ভোঃ প্ৰসন্নো নন্দীশ ৱৰং ৱৃণু য়থেপ্সিতম্ ॥ 101.36 ॥
তপসা তেন তুষ্টোঽহং তীৰ্থয়াত্ৰাকৃতেন চ ।

নন্দ্যুৱাচ ॥
ন চাহং কাময়ে ৱিত্তং ন চাহং কুলসন্ততিম্ ॥ 101.37 ॥
মুক্তিং ন কাময়ে চান্যদ্দেৱেশ চৰণাম্বুজম্ ।
কৃমিকীটপতঙ্গেষু তিৰ্যগ্যোনিগতেষু চ ॥ 101.38 ॥
জন্মজন্মনি য়াস্যামি ত্ৱদ্ভক্তিৰচলা চ মে ।
তথেতি চোক্তো দেৱেন পৰমেশেন নন্দিকঃ ॥ 101.39 ॥
গৃহীত্ৱা তং কৰে শীঘ্ৰং জগাম নিলয়ং হৰঃ ।
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ঃ স্নাত্ৱা ভক্ত্যা ত্ৰ্যক্ষং প্ৰপূজয়েত্ ॥ 101.40 ॥
অগ্নিষ্টোমে চ য়ত্পুণ্যং ফলং প্ৰাপ্নোতি মানৱঃ ।

তত্র তীর্থে মহাপুণ্যে প্রাণত্যাগং কৰোতি য়ঃ ॥ 101.41 ॥
শিৱস্যানুচৰো ভূত্ৱা মোদতে কল্পমক্ষয়ম্ ।
ততঃ কালেন মহতা জায়তে ৱিপুলে কুলে ॥ 101.42 ॥
ৱেদৱেদাঙ্গতত্ত্ৱজ্ঞো জীৱেচ্চ শৰদাং শতম্ ।
এতত্তে কথিতং পার্থ সর্ৱতুষ্টিপ্রদং শুভম্ ॥ 101.43 ॥
দুর্লভং সত্যসঞ্ঙ্এঃস্য সর্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 101.44 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে নন্দিতীর্থৱর্ণনো নামৈকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 102

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র ৱৰুণেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
য়ত্র সিদ্ধঃ পুৰা দেৱো ৱৰুণো নৃপসত্তম ॥ 102.1 ॥
পিণ্যাকশাকপর্ণৈশ্চ কৃচ্ছ্রচান্দ্রায়ণাদিভিঃ ।
আৰাধ্য গিৰিজানাথং ততঃ সিদ্ধিং গতা জনাঃ ॥ 102.2 ॥
তত্র তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা সন্তর্প্য পিতৃদেৱতাঃ ।
পূজয়েচ্ছঙ্কৰং ভক্ত্যা স গচ্ছেত্ পৰমং পদম্ ॥ 102.3 ॥
কুণ্ডিকাং ৱর্ধনীং ৱাপি মহদ্ৱা জলভাজনম্ ।
অন্নেন সহিতং পার্থ তস্য পুণ্যফলং শৃণু ॥ 102.4 ॥
য়ত্ফলং লভতে মর্ত্যঃ সত্রে দ্ৱাদশৱার্ষিকে ।
তত্ফলং সমৱাপ্নোতি নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ॥ 102.5 ॥
সর্ৱেষামেৱ দানানামন্নদানমনুত্তমম্ ।
য়দ্যত্ প্রীতিকৰং চৈৱ তোয়ং চ নৃপসত্তম ॥ 102.6 ॥
তত্র তীর্থে মৃতানাং চ নৰাণাং ভাৱিতাত্মনাম্ ।
ৱাৰুণে চ পুৰে ৱাসো য়াৱদাহূত সম্প্লৱম্ ॥ 102.7 ॥
ভুক্ত্ৱা তত্র বহুং কালং মর্ত্যলোকেঽভিজায়তে ।
অন্নদানপ্রদো নিত্যং জীৱেচ্চ শৰদাং শতম্ ॥ 102.8 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্র অগ্নিতীর্থমনুত্তমম্ ।
য়ত্র সিদ্ধো মহাতেজাস্তপঃ কৃত্ৱা হুতাশনঃ ॥ 102.9 ॥

সর্ৱভক্ষীকৃতো য়শ্চ দণ্ডকে মুনিনা পুৰা ।
নর্মদাতটমাশ্রিত্য পূতো জাতো হুতাশনঃ ॥ 102.10 ॥
তত্র তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা সমভ্যর্চ্য জগদ্গুৰুম্ ।
উময়া সহিত ভক্ত্যা সর্ৱপাপৈঃ প্রমুচ্যতে ॥ 102.11 ॥
তত্র তীর্থে নৰঃ স্নাত্ৱা দত্তে ৱৈ কাঞ্চনং নৃপ ।
ব্রাহ্মণেভ্যো জলং দত্ত্ৱা লভতে ৱার্বুদং ফলম্ ॥ 102.12 ॥
দধিচ্ছন্দে মধুচ্ছন্দে নন্দীশে ৱাৰুণে তথা ।
আগ্নেয়ে তত্ফলং তাত স্নাত্ৱা মুচ্যেত কিল্বিষৈঃ ॥ 102.13 ॥
তে ৱন্দ্যা মানুষে লোকে ধন্যাশ্চাপ্তমনোৰথাঃ ।
য়ৈর্হি দৃষ্টং মহাপুণ্যং নর্মদাতীর্থপঞ্চকম্ ॥ 102.14 ॥
স্ৱর্গলোকমৱাপুস্তে য়াৱদিন্দ্রাশ্চতুর্দশ ।
ততঃ স্ৱর্গাচ্চ্যুতাশ্চাপি ৰাজানঃ সন্তি ধার্মিকাঃ ॥ 102.15 ॥
সর্ৱপাপৱিনির্মুক্তা ভুঞ্জতে তেঽচলাং মহীম্ ।
আখণ্ডলপ্রতাপোঽয়ং নর্মদাতটসেৱনে ॥ 102.16 ॥
গঙ্গাকনখলে পুণ্যা কুৰুক্ষেত্রে সৰস্ৱতী ।
গ্রামে ৱা য়দি ৱাৰণ্যে পুণ্যা সর্ৱত্র নর্মদা ॥ 102.17 ॥
ৰেৱাতীৰং ৱসেন্নিত্যং তোয়ং য়স্তু সদা পিবেত্ ।
স্নাতোঽসৌ সর্ৱতীর্থেষু সোমপানং দিনে দিনে ॥ 102.18 ॥
গঙ্গাদ্যাঃ সৰিতঃ সর্ৱাঃ সমুদ্রাশ্চ সৰাংসি চ ।
কল্পান্তে সঙ্ক্ষয়ং য়ান্তি ন মৃতৈকা চ নর্মদা ॥ 102.19 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে তীর্থপঞ্চকৱর্ণনো নাম দ্ৱ্যধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 103

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
হনূমদীশ্ৱৰন্নাম কথং জাতং মহামতে ।
ব্রহ্মহত্যাহৰং তীর্থং ৰেৱায়াদক্ষিণে তটে ॥ 103.1 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সাধু পৃষ্টং মহাবাহো সোমৱংশৱিভূষণ ।
গুহ্যাদ্গুহ্যতৰং তীর্থং নাখ্যাতং কস্যচিন্ময়া ॥ 103.2 ॥

তৱ স্নেহাত্ প্রৱক্ষ্যামি পীডিতো ৱার্ধকেন তু ।
জাতং পূর্ৱং মহাযুদ্ধং ৰামৰাৱণয়োৰপি ॥ 103.3 ॥
পুলস্ত্যো ব্রহ্মণঃ পুত্রস্তস্য ৱৈ ৱিশ্রৱাঃ সুতঃ ।
ৰাৱণস্তস্য সঞ্জাতো দশগ্রীৱোঽপি ৰাক্ষসঃ ॥ 103.4 ॥
ত্রৈলোক্যৱিজয়ী জাতঃ প্রসাদাচ্ছূলিনস্তথা ।
গীর্ৱাণা নির্জিতাঃ সর্ৱে ৰামস্য গৃহিণী হৃতা ॥ 103.5 ॥
য়দ্ভ্রাতা কুম্ভকর্ণো ৱৈ সীতা সা ৱনমাশ্রিতা ।
ৱিভীষণেন পাপোঽয়ং মন্দস্ত্যক্তো ৱিচার্য চ ॥ 103.6 ॥
স জিতঃ কার্তৱীর্যেণ স জিতো জামদগ্নিনা ।
স হতো ৰামচন্দ্রেণ তস্য ৰাজ্যং হৃতং তথা ॥ 103.7 ॥
ততো ৰামেণ ৰক্ষোঽপি জিতঃ সঙ্খ্যে মহাবলঃ ।
ৱনং ভগ্নং হতো ৰক্ষো গতৱা ৱায়ুসুতেন ৱৈ ॥ 103.8 ॥
ৰাৱণস্য সুতঃ সঙ্খ্যে হতশ্চাক্ষকুমাৰকঃ ।
এৱং ৰামায়ণে জাতে সীতা মোক্ষে কৃতে ততঃ ॥ 103.9 ॥
অয়োধ্যায়াং গতে ৰামে হনূমাশ্চ মহাবলঃ ।
কৈলাসং হি গতঃ পার্থ প্রণামার্থং মহেশ্ৱৰে ॥ 103.10 ॥
তিষ্ঠ তিষ্ঠেতি চোক্তো ৱৈ নন্দিনা ৱানৰোত্তমঃ ।
ব্রহ্মহত্যায়ুতস্ত্ৱং হি ৰাক্ষসানাং ৱধেন হি ॥ 103.11 ॥
ভৈৰৱস্যাসনং পুণ্যং ন গন্তাঽসি মহাবল ।

হনুমানুৱাচ ॥
নন্দিংস্ত্ৱং হি ৱৰং য়চ্ছ পাতকস্যোপশান্তয়ে ॥ 103.12 ॥
ভূত্ৱা নিষ্পাতকোঽহং ৱৈ প্রণমামি মহেশ্ৱৰম্ ।

নন্দ্যুৱাচ ॥
ৰুদ্রদেহোদ্ভৱা পুণ্যা নর্মদা সৰিতাং ৱৰা ॥ 103.13 ॥
শ্রৱণাজ্জন্মচৰিতং কীর্তনাদ্দ্ৱিগুণং ৱ্রজেত্ ।
সপ্তজন্মার্জিতং পাপং নশ্যেদ্রেৱাৱগাহনাত্ ॥ 103.14 ॥
তস্মাত্তীৰে ৱস ত্ৱং চ ৰেৱাসঙ্গমদক্ষিণে ।
ধ্যায়মানো ৱিৰূপাক্ষং ত্রিশূলকৰসংস্থিতম্ ॥ 103.15 ॥
জটামুকুটসঙ্কাশং ৱ্যালয়জ্ঞোপৱীতকম্ ।
উমার্ধাঙ্গধৰং দেৱং গোৱাজাসনসংস্থিতম্ ॥ 103.16 ॥
ৱত্সৰান্ সুবহূন্ য়াৱদ্ধ্যায়তস্তস্য তত্র ৱৈ ।

তত্র তুষ্টো মহাদেৱ আগতঃ সহ ভাৰ্যয়া ॥ 103.17 ॥
উৱাচ মধুৰাং ৱাণীং মেঘগম্ভীৰয়া গিৰা ।
সাধু ৱত্স ত্ৱয়া চাত্র কষ্টং তপসি সংস্থিতম্ ॥ 103.18 ॥
হনূমাংশ্চ হৰং দৃষ্ট্ৱা উমাৰ্ধাঙ্গধৰং স্থিতম্ ।
সাষ্টাঙ্গং প্রণতো ভূত্ৱা জয়দেৱ নমোঽস্তু তে ॥ 103.19 ॥
জয় চান্ধকঘাতায় বাণাসুৰৱিমৰ্দিনে ।
জয় ভূতপনাথায় জয় ভৈৰৱভূষণ ॥ 103.20 ॥
জয় কামৱিনাশায় গঙ্গাং শিৰসি ধাৰিণে ।
এৱং স্তুতো মহাদেৱো ৱৰদো ৱানৰস্য চ ॥ 103.21 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ৱৰং প্রাৰ্থয় ত্ৱং ৱত্স প্রাৰ্থিতং ৰভসং ৱদ ।

হনুমানুৱাচ ॥
ব্রহ্মৰক্ষোৱধাজ্জাতা ব্রহ্মহত্যা মহেশ্ৱৰ ॥ 103.22 ॥
নিষ্পাপোঽহং ভৱেয়ং ৱৈ য়ুষ্মত্ সম্ভাষণেন চ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
নৰ্মদাতীৰ্থং মাহাত্ম্যধ্যানয়োগপ্রভাৱতঃ ॥ 103.23 ॥
মন্মূৰ্তিদৰ্শনাত্ সদ্যো নিষ্পাপো নাত্র সংশয়ঃ ।
ইত্যুক্ত্ৱান্তৰ্দধে দেৱ উমাসাৰ্ধং ত্রিলোচনঃ ॥ 103.24 ॥
হনুমদীশ্ৱৰং তত্র স্থাপয়ামাস ভক্তিতঃ ।
আত্ময়োগবলেনৈৱ ব্রহ্মচৰ্যপ্রভাৱতঃ ॥ 103.25 ॥
ঈশ্ৱৰস্য প্রভাৱেণ কামদং স্থাপিতং শিৱম্ ।
অচ্ছেদ্যমপ্রতৰ্ক্যং চ ৱিনাশোত্পত্তিৱৰ্জিতম্ ॥ 103.26 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
হনুমদীশ্ৱৰে তত্র প্রত্যয়ং য়ত্পুৰাভৱত্ ।
য়দ্ৱৃত্তং দ্ৱাপৰস্যাদৌ ত্রেতান্তে চ নৰেশ্ৱৰা ॥ 103.27 ॥
সুপৰ্ণো নাম ৰাজৰ্ষিৰ্বভূৱ ৱসুধাতলে ।
তস্য ৰাজ্যে সদা সৌখ্যং দীৰ্ঘায়ুৰ্মানৱঃ সদা ॥ 103.28 ॥
শতবাহুৰ্বভূৱাস্য পুত্রো ভীমপৰাক্রমঃ ।
আসক্তঃ স সদাকালং জপধ্যানে নৰেশ্ৱৰ ॥ 103.29 ॥

ক্রীডতে পৃথিৱীং সর্ৱাং পর্ৱতাংশ্চ ৱনানি চ ।
ৱধার্থং মৃগয়ূথানামাগতো ৱিন্ধ্যপর্ৱতে ॥ 103.30 ॥
মৃগজাতিসমাকীর্ণে হস্তিজাতিসমাশ্রিতে ।
হস্তিচিত্রকশোভাঢ্যে মৃগৱাৰাহসঙ্কুলে ॥ 103.31 ॥
ক্রীডিত্ৱা চ ততো ৰাজা চাসনে সংস্থিতঃ স চ ।
ৱনমধ্যে তদা দৃষ্ট্ৱা ভ্রমন্তং পিঙ্গলং দ্ৱিজম্ ॥ 103.32 ॥

ৰাজোৱাচ ॥
একো ৱনে ৱনে কস্মাদ্ভ্রমসে পুস্তিকাকৰঃ ।
ইতশ্চেতো নিৰীক্ষংস্ত্ৱং কথয়স্ৱ দ্ৱিজোত্তম ॥ 103.33 ॥

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
কান্যকুব্জাত্ সমায়াতঃ প্রেষিতো ৰাজকন্যয়া ।

ৰাজোৱাচ ॥
কথয়স্ৱ প্রসাদেন কস্মাত্ কার্যাদ্ৱদ প্রভো ॥ 103.34 ॥

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
শিখণ্ডী চৈৱ ৰাজা ৱৈ কান্যকুব্জং বুভুক্ষতে ।
অপুত্রঃ স মহীপালঃ কন্যা জাতা মনোৰথৈঃ ॥ 103.35 ॥
হে নৃপ
জাতিস্মৰা শুভাচাৰা নর্মদায়াঃ প্রভাৱতঃ ।
পিত্রোক্তা সা চ কন্যা ৱৈ ৱিৱাহায় প্রকল্পিতা ॥ 103.36 ॥
অসাৰে চাদ্য সংসাৰে কন্যাদানং দদাম্যহম্ ।

কন্যোৱাচা ॥
য়স্মিন্ কালে হ্যহং লিপ্সে তস্মিন্ কালে প্রদীয়তাম্ ॥ 103.37 ॥
পুত্রীৱাক্যেন ৰাজাসৌ ৱিস্ময়াৱিষ্টচেতনঃ ।

শিখণ্ডুৱাচ ॥
কথ্যতাং মে মহাভাগে ভাষিতং হি ত্ৱয়া কথম্ ॥ 103.38 ॥
পিতৃৱাক্যেন সা ৱালা শিৰসাৱনতা ভুৱি ।
কথয়ামাস য়দ্ৱৃত্তং হনুমদীশ্ৱৰে নৃপ ॥ 103.39 ॥

কলাপিন্যস্ম্যহং তাত স্থিতা ভর্তৃসহানুগা ।
উৰঙ্গমেশ সান্নিধ্যে ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ॥ 103.40 ॥
হনুমতো ৱনে পুণ্যে ক্রীডামি স্ম য়দৃচ্ছয়া ।
ভর্তৃয়ুক্তা তত্র গুহ্যে ৱঞ্জুলে সৰলে দ্রুমে ॥ 103.41 ॥
আগতা লুব্ধকাস্তত্র ক্ষুধার্তা ৱনমুত্তমম্ ।
ভর্তৃকোপয়ুতৈঃ পাপৈর্হতাহং পতিনা সহ ॥ 103.42 ॥
গ্রীৱাং নিমোটয়ামাসুর্ভক্ষণোত্পাটনং কৃতম্ ।
হুতাশনমুখে তে তু হসন্তশ্চাশু লুব্ধকাঃ ॥ 103.43 ॥
ভর্জয়িত্ৱা ততো মাংসং ভক্ষয়িত্ৱা য়থেচ্ছয়া ।
সুপ্তাঃ স্ৱস্থেন্দ্রিয়া ৰাত্রৌ ৱিগতা শর্ৱৰী ক্ষয়ম্ ॥ 103.44 ॥
তন্মাংসশেষং জুষ্টং ৱৈ জম্বুকৈর্গৃধ্রৱায়সৈঃ ।
মচ্ছৰীৰোদ্ভৱং চাস্থি স্নায়ুমাংসেন সংয়ুতম্ ॥ 103.45 ॥
গৃহীত্ৱা পত্রিণৈকেন আকাশাত্ পততা তদা ।
সামিষং পক্ষিণং দৃষ্ট্ৱা পক্ষিণোঽন্যে সমাগতাঃ ॥ 103.46 ॥
দৃষ্ট্ৱা পক্ষিসমূহং তু অস্থিখণ্ডং ৱ্যসর্জয়ত্ ।
ৱিহগানাং সমস্তানাং ধাৱতাং চাপি পশ্যতাম্ ॥ 103.47 ॥
পতিতং নর্মদাতোয়ে হনুমদীশ্ৱৰে নৃপ ।
মদীয়মস্থিখণ্ডং চ পতিতং নর্মদাজলে ॥ 103.48 ॥
তস্য তীর্থপ্রভাৱেণ জাতাহং ক্ষত্রিয়ে কুলে ।
ভূপ কন্যাপ্যহং জাতা সম্পূর্ণশশিৱন্মুখী ॥ 103.49 ॥
জাতিস্মৰা নৰেন্দ্রাস্মি জাতাহং ক্ষত্রিয়ে কুলে ।
এতত্তে সর্ৱমাখ্যাতং কাৰণং নৃপসত্তম ॥ 103.50 ॥
মদর্থং ৱিষমস্থানে শকুন্তমৃগজাতিষু ।
য়দি প্রেষয়সে তাত কমপি নর্মদাজলে ॥ 103.51 ॥
তস্যাহং কথয়িষ্যামি স্থানচিহ্নং সমগ্রকম্ ।
কন্যায়া ৱচনং শ্রুত্ৱা শিখণ্ডী হ্যাহ মাং নৃপ ॥ 103.52 ॥
গ্রামৱিংশং চ দাস্যামি গচ্ছ ত্ৱং নর্মদাতটে ।
প্রেক্ষণং মে প্রতিজ্ঞাতমলক্ষ্যাঽপীডিতেন তু ॥ 103.53 ॥
গচ্ছ ত্ৱং নর্মদাং পুণ্যাং সর্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰীম্ ।
অগ্রজাং সোমনাথস্য হনুমদীশ্ৱৰে শুভে ॥ 103.54 ॥
অর্ধক্রোশে তু ৰেৱায়া ৱিস্তীর্ণে ৱটপাদপৈঃ ।
কদম্বকৰনৈশ্চৈৱ সম্প্রধানে ৱনস্য চ ॥ 103.55 ॥
ন্যগ্রোধৱটসান্নিধ্যে অস্থিলক্ষ্যং প্রদৃশ্যতে ।

মৃত্তিকামস্থিসঙ্গৃহ্য গচ্ছ ৰেৱান্ দ্ৱিজোত্তম ॥ 103.56 ॥
আশ্ৱিনস্য সিতে পক্ষে ত্রিপুৰাৰিতিথৌ স্থিতে ।
স্নাপয় শূলিনং ভক্ত্যা ৰাত্রৌ কুৰু চ জাগৰম্ ॥ 103.57 ॥
প্রভাতে ক্ষিপ্যতাং শীঘ্রং নাভিমাত্রে জলে স্থিতঃ ।
ইত্যুচ্চার্য দ্ৱিজশ্রেষ্ঠ সুগতিস্তস্য জায়তে ॥ 103.58 ॥
অস্থি ক্ষিপ্ত্ৱা পুনঃ স্নানং কর্তৱ্যমঘনাশনম্ ।
কথিতং কন্যয়া য়চ্চ তত্সর্ৱং পুস্তকে কৃতম্ ॥ 103.59 ॥
আগতোঽহং নৃপশ্রেষ্ঠ তস্মিংস্তীর্থে মহালয়ে ।
সাভিজ্ঞানং ততো দৃষ্ট্ৱা গৃহীত্ৱাস্থি নৃপোত্তম ॥ 103.60 ॥
পূর্ৱোক্তেন ৱিধানেন নিক্ষিপ্তং নর্মদাজলে ।
পুষ্পৱৃষ্টিঃ পপাতাথ সাধু সাধ্ৱিতি ব্রাহ্মণ ॥ 103.61 ॥
ৱিমানং তু ততো দিৱ্যং দৃষ্টং হনুমদীশ্ৱৰে ।
ততো ব্রাহ্মণৰাজানৌ গৃহীত্ৱানশনং স্থিতৌ ॥ 103.62 ॥
আত্মানং শোষয়িত্ৱা চ ঈশ্ৱৰাৰাধনে ৰতৌ ।
এৱং সন্ধ্যায়তো দেৱং শতবাহুর্দ্ৱিজোত্তমঃ ॥ 103.63 ॥
মাসার্ধাত্তু মৃতো ৰাজা শতবাহুর্মহামতিঃ ।
কিঙ্কিণীজালশোভাঢ্যং ৱিমানং তত্র চাগতম্ ॥ 103.64 ॥
সাধু সাধু নৃপশ্রেষ্ঠ ৱিমানাৰোহণং কুৰু ।

ৰাজোৱাচ ॥
ঊর্ধ্ৱমার্গং ন গচ্ছামি ৱিপ্রো য়াৱন্ন সংস্থিতঃ ॥ 103.65 ॥
উপদেশপ্রদো মহ্যং গৰুৰূপো দ্ৱিজোত্তমঃ ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
হনুমদীশ্ৱৰে ৰাজন্যে মৃতাঃ সন্তি মানৱাঃ ॥ 103.66 ॥
তে য়ান্তি শিৱলোকং ৱৈ সর্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ।
নৈৱ পাপক্ষয়শ্চাস্য ব্রাহ্মণস্য নৰেশ্ৱৰ ॥ 103.67 ॥
গৃহং চ গৃহিণী ৱিত্তং ব্রাহ্মণস্য প্রৱর্ততে ।
শতবাহুস্ততো ৱিপ্রং ভাষয়ামাস ভক্তিতঃ ॥ 103.68 ॥
ত্যজ মূলমধর্মস্য লোভমেকং দ্ৱিজোত্তম ।
ইত্যুক্ত্ৱা প্রয়য়ৌ ৰাজা স্ৱর্গং স্ৱর্গিজনৈঃ সহ ॥ 103.69 ॥
দিনৈঃ কৈশ্চিদ্গতো ৱিপ্রঃ স্ৱর্গং সুকৃতিভিঃ সহ ।
ৱাহিন্যাঃ কাশিৰাজস্য পুত্র্যাঃ তীর্থপ্রভাৱতঃ ॥ 103.70 ॥

আত্মনঃ কন্যয়া দত্তে পূর্ৱজন্মার্জিতং তপঃ ।
অষ্টম্যাং চ চতুর্দশ্যাং সর্ৱকালং মুনীশ্ৱৰ ॥ 103.71 ॥
ৱিশেষাদাশ্ৱিনে মাসে কৃষ্ণপক্ষে চতুর্দশী ।
স্নাপয়েদীশ্ৱৰং ভক্ত্যা ক্ষৌদ্রক্ষীৰেণ সর্পিষা ॥ 103.72 ॥
দধ্না চ খণ্ডযুক্তেন তিলতোয়েন ৱা পুনঃ ।
শ্রীখণ্ডেন সুগন্ধেন চার্চয়েত্তং মহেশ্ৱৰম্ ॥ 103.73 ॥
ততঃ সুগন্ধপুষ্পৈশ্চ বিল্ৱপত্রৈশ্চ পূতনম্ ।
শ্রাদ্ধং য়ঃ কাৰয়েত্তত্র ব্রাহ্মণৈর্ৱেদপাৰগৈঃ ॥ 103.74 ॥
সর্ৱলক্ষণসম্পূর্ণৈঃ কুলীনৈর্গৃহপালকৈঃ ।
তর্পয়েদ্ব্রাহ্মণং ভক্ত্যা অন্নৱস্ত্রহিৰণ্যকৈঃ ॥ 103.75 ॥
নৰকস্থা দিৱং য়ান্তি ইত্যুচ্চার্য দ্ৱিজাতয়ঃ ।
স্ৱর্গস্থাঃ পৰমং লোকমিত্যুক্ত্ৱা প্রণমেদ্দ্ৱিজান্ ॥ 103.76 ॥
পতিতান্ ৱর্জয়েদ্ৱিপ্রান্ ৱৃষলী য়স্য মন্দিৰে ।
স্ৱৱৃষং তু পৰিত্যজ্য ৱৃষৈৰন্যৈর্ৱৃষায়তে ॥ 103.77 ॥
ৱৃষলীং তাং ৱিদুর্দেৱা ন শূদ্রা ৱৃষলী ভৱেত্ ।
ব্রহ্মহত্যা সুৰাপানং গুৰুদাৰনিষেৱণম্ ॥ 103.78 ॥
সুৱর্ণহৰণং তস্য মিত্রদ্রোহভৱং তথা ।
নশ্যন্তি পাতকাঃ সর্ৱে ইত্যেৱং শঙ্কৰোঽব্রৱীত্ ॥ 103.79 ॥
ৱাক্প্রলাপেন কিং ৱত্স বহুনোক্তেন কিং তু ৱা ।
সর্ৱপাপসমোপেতো দদ্যাদ্দানং দ্ৱিজোত্তমে ॥ 103.80 ॥
সর্ৱদেৱময়ী ধেনুঃ সর্ৱদেৱাত্মিকা স্থিতা ।
শৃঙ্গাগ্রেষু মহীপাল শক্রো ৱসতি নিত্যশঃ ॥ 103.81 ॥
হৰি স্কন্ধে শিৰো ব্রহ্মা ললাটে ৱৃষৱাহনঃ ।
চন্দ্রার্কৌ লোচনে জ্ঞেয়ৌ জিহ্ৱায়াং তু সৰস্ৱতী ॥ 103.82 ॥
মৰুদ্গণাঃ সদা সাধ্যাস্তস্যাঙ্গানি নৰেশ্ৱৰ ।
ওঙ্কাৰশ্চতুৰো ৱেদাঃ সষডঙ্গপদক্রমাঃ ॥ 103.83 ॥
ঋষয়ো ৰোমকূপেষু অস্থিখ্যাতা মহানগাঃ ।
দণ্ডহস্তো মহাকায়ঃ কৃষ্ণো মহিষৱাহনঃ ॥ 103.84 ॥
পৃষ্ঠভাগস্থিতো নিত্যং শুভাশুভনিৰীক্ষকঃ ।
চত্ৱাৰঃ সাগৰাঃ পুণ্যাঃ ক্ষীৰধাৰাঃ স্তনেষু চ ॥ 103.85 ॥
ৱিষ্ণুদেহোদ্ভৱা গঙ্গা দর্শনাত্ পাপহাৰিণী ।
এৱং য়া সংস্থিতা য়স্মাত্তস্মাদেষা সদা বুধৈঃ ॥ 103.86 ॥
লক্ষ্মীশ্চ গোময়ে য়স্যাঃ পৱিত্রা সর্ৱমঙ্গলা ।

গোময়াল্লেপনং তস্মাত্ কর্তৱ্যং পাণ্ডুনন্দন ॥ 103.87 ॥
গন্ধৰ্ৱাপ্সৰসো গঙ্গা গোখুৰেষু চ সংস্থিতাঃ ।
অশ্ৱিনৌ কৰ্ণয়োৰ্নিত্যং ৱৰ্তেতে ৰৱিপুত্ৰকৌ ॥ 103.88 ॥
পৃথিৱ্যাং সাগৰান্তায়াং য়ানি তীৰ্থানি পাণ্ডৱ ।
তানি সৰ্ৱাণি প্ৰাপ্তানি গৱাং পাদেষু নিত্যশঃ ॥ 103.89 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
সৰ্ৱতীৰ্থসমা গাৱো গীৰ্ৱাণৈঃ সমলঙ্কৃতাঃ ।
এতত্কথয় মে তাত কস্মাদ্গোষু সমাশ্ৰিতাঃ ॥ 103.90 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সৰ্ৱদেৱময়ো ৱিষ্ণুৰ্গাৱো ৱিষ্ণুশৰীৰজাঃ ।
দেয়াস্তস্মাত্ সদা ৱন্দ্যাঃ কল্পিতা ৱিবুধৈৰ্জনৈঃ ॥ 103.91 ॥
শ্ৱেতা ৱা কপিলা ৱাপি ক্ষীৰিণী পাণ্ডুনন্দন ।
সৰ্ৱাসাং ক্ষীৰিণীৰ্গাৱঃ শ্ৱেতৱস্ত্ৰাৱগুণ্ঠিতাঃ ॥ 103.92 ॥
কাংস্যদোহনিকা দেয়াঃ স্ৱৰ্ণশৃঙ্গীৰ্ৱিভূষিতাঃ ।
হনূমদীশ্ৱৰস্যাগ্ৰে ভক্ত্যা ৱিপ্ৰেষু দাপয়েত্ ॥ 103.93 ॥
নিসৰ্গস্থেন সা দেয়া স্ৱৰ্গমাত্মন ইচ্ছতা ।
অসমৰ্থো য়মস্তেষাং ৱিষ্ণুলোকং প্ৰয়ান্তি তে ॥ 103.94 ॥
ৱিষ্ণুলোকচ্যুতঃ সোঽপি প্ৰয়াতি দ্ৱিজমন্দিৰম্ ।
তত্ৰৈৱ জায়তে পুত্ৰো ৱিদ্ৱান্ ৱনসমন্ৱিতঃ ॥ 103.95 ॥
সৰ্ৱপাপহৰং তীৰ্থং হনুমদীশ্ৱৰং শুভম্ ।
শৃণোতি মুচ্যতে পাপাদ্ৱৰ্ণসঙ্কৰসম্ভৱাত্ ॥ 103.96 ॥
দৰ্শে সঞ্চিন্তয়েদ্যস্তু মুচ্যতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 103.97 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে হনুমদীশ্ৱৰৱৰ্ণনো নাম ত্ৰ্যধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 104

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
আশ্চৰ্যং কথিতং তাত য়দভূন্নৰ্মদাতটে ।
সোমনাথস্যতীৰ্থং হি ৱাৰাণস্যা সমং নৃপ ॥ 104.1 ॥

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
নিমগ্নো দুঃখসংসাৰে হৃতৰাজ্যো দ্ৱিজোত্তম ।
যুষ্মদ্ৱাণী জলৈঃ স্নাতো নিৰ্দুঃখোঽহং সবান্ধৱঃ ॥ 104.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাবাহো সোমৱংশ ৱিভূষণ ।
পৃষ্টং তে দুৰ্লভং তীৰ্থং গুহ্যাদ্গুহ্যতৰং য়থা ॥ 104.3 ॥
আদৌ পিতামহস্তাত সমস্তস্য জনস্য চ ।
মনসা তস্য সঞ্জাতা ঋষয়ো দশ পুঙ্গৱাঃ ॥ 104.4 ॥
মৰীচিৰত্ৰ্যঙ্গিৰসৌ পুলস্ত্যঃ পুলহঃ ক্ৰতুঃ ।
প্ৰচেতাশ্চ ৱশিষ্ঠশ্চ ভৃগুৰ্নাৰদ এৱ চ ॥ 104.5 ॥
জজ্ঞে প্ৰচেতসো দক্ষো মহাতেজাঃ প্ৰজাপতিঃ ।
দক্ষস্যাপি সুতা জাতাঃ পঞ্চাশত্ কন্যকাঃ কিল ॥ 104.6 ॥
দদৌ স দশ ধৰ্মায় কশ্যপায় ত্ৰয়োদশ ।
তথৈৱ চ মহাভাগ সপ্তৱিংশতিমিন্দৱে ॥ 104.7 ॥
তাসাং হি ৰোহিণী চন্দ্ৰস্যাভীষ্টা সাভৱত্তদা ।
তস্যাশ্চ কাৰণং কৃত্ৱা শপ্তো দক্ষেণ চন্দ্ৰমাঃ ॥ 104.8 ॥
ক্ষয়ৰোগ্যভৱচ্চন্দ্ৰো ৱিৱক্ষায়াঃ প্ৰজাপতেঃ ।
দক্ষশাপপ্ৰভাৱেণ নিস্তেজাঃ শৰ্ৱৰীপতিঃ ॥ 104.9 ॥
গতঃ পিতামহং সোমো ৱেপমানঃ প্ৰণম্য চ ।
ব্ৰহ্ময়োনে নমস্তুভ্যং ৱেদগৰ্ভ নমোঽস্তু তে ॥ 104.10 ॥

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
সৰ্ৱত্ৰ দুৰ্লভা ৰেৱা ত্ৰিষু স্থানেষু ভাৰত ।
ওঙ্কাৰে চ ভৃগুক্ষেত্ৰে নৰ্মদা হ্যুৰগেশ্ৱৰে ॥ 104.11 ॥
কাষ্ঠৱত্ সংস্থিতঃ সোমো ধ্যায়তে পৰমেশ্ৱৰম্ ।
য়াৱদ্ৱৰ্ষশতং পূৰ্ণং তাৱত্তুষ্টো মহেশ্ৱৰঃ ॥ 104.12 ॥
প্ৰেত্যক্ষঃ সোমনাথস্য ৱৃষাসন উমাৰ্ধগঃ ।
সাষ্টাঙ্গং প্ৰণতো ভূত্ৱা জয় দেৱ নমোঽস্তু তে ॥ 104.13 ॥
জয় শঙ্কৰ পাপকৃতান্ত নমো জয় ঈশ্ৱৰ নাথ নমোঽস্তু নমঃ ।
জয় ৱাসুকিভূষণ ভূতপতে জয় শূলকপালধৰায় নমঃ ॥ 104.14 ॥
জয় অন্ধকদেহৱিনাশ নমো জয় দানৱদেহৱধায় নমঃ ।

জয় নিষ্কলসকলকলায় নমো জয় কালকলাদমনায় নমঃ ॥ 104.15 ॥
জয় নীলকণ্ঠ উমাপতে জয় সূক্ষ্মনিৰঞ্জনশব্দ নমঃ ।
জয় আদ্য অনাদ্য অনন্ত নমো জয় পাণিপিনাকত্রিশূল নমঃ ॥ 104.16 ॥
এৱং স্তুতো মহাদেৱঃ সোমনাথেন পাণ্ডৱ ।
তুষ্টস্তস্য নৃপশ্রেষ্ঠ উময়া সহ শঙ্কৰঃ ॥ 104.17 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ৱৰং ৱৰয় ভদ্রং তে য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ।

সোম উৱাচ ॥
দক্ষশাপেন দগ্ধোঽহং ক্ষীণদেহো মহেশ্ৱৰ ॥ 104.18 ॥
পাপপ্রশমনং দেৱ কুৰু সর্ৱং মমৈৱ তু ।

মহেশ্ৱৰ উৱাচ ॥
ভৱদ্ভক্তিগৃহীতোঽহং তুষ্টশ্চৈৱোময়া সহ ॥ 104.19 ॥
নিষ্পাপঃ সোমনাথস্য সঞ্জাতস্তীর্থসেৱনাত্ ।
ইত্যুক্ত্ৱান্তর্দধে দেৱঃ সোমো ধ্যাত্ৱা ক্ষণং নৃপ ॥ 104.20 ॥
স্থাপয়ামাস লিঙ্গং তু সিদ্ধিদং প্রাণিনাং ভুৱি ।
সর্ৱদুঃখহৰং দেৱং ব্রহ্মহত্যাৱিনাশনম্ ॥ 104.21 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সোমনাথপ্রভাৱং চ সঙ্ক্ষেপাত্ কথয়ামি তে ।
শম্বৰো নাম ৰাজাভূত্তস্য পুত্রস্ত্রিলোচনঃ ॥ 104.22 ॥
ত্রিলোচনসুতঃ কণ্ঠঃ পাপনিষ্ঠো মহাধমঃ ।
ৱনে ৱিভ্রমতস্তস্য মৃগয়ূথং ত্ৱদৃশ্যত ॥ 104.23 ॥
মৃগয়ূথং হতং সর্ৱং ত্রিলোচনসুতেন চ ।
মৃগৰূপী দ্ৱিজো মধ্যে ৱিচৰন্নির্জনে ৱনে ॥ 104.24 ॥
তদা হতস্তু শস্ত্রেণ কণ্ঠেন ঋষিসত্তমঃ ।
ব্রহ্মহত্যায়ুতঃ কণ্ঠো নিস্তেজা ৱ্যচৰন্ মহীম্ ॥ 104.25 ॥
ৱিচৰন্নপি সম্প্রাপ্তো নর্মদানাগসঙ্গমে ।
কদম্বপাটলাকীর্ণে বিল্ৱনাৰঙ্গশোভিতে ॥ 104.26 ॥
চিঞ্চিনী চম্পকোপেতে অগস্তিতৰুশোভিতে ।
উন্মত্তভৃঙ্গসংয়ুক্তে তথা সর্ৱত্র শোভিতে ॥ 104.27 ॥

চিত্ৰকৈৰ্মৃগমাৰ্জাৰৈঃ সিংহৈঃ সৰ্ৱত্ৰ শূকৰৈঃ ।
শশকৈৰ্গৱয়ৈৰ্যুক্তে শিখণ্ডিৰৱনাদিতে ॥ 104.28 ॥
প্ৰৱিষ্টস্তদ্ৱনে কণ্ঠস্তৃষাৰ্তঃ শ্ৰমকৰ্ষিতঃ ।
স্নাতো ৰেৱাজলে পুণ্যে সঙ্গমে পাপনাশনে ॥ 104.29 ॥
পত্ৰাণি চ ৱিচিত্ৰাণি ভক্ষয়ন্ সহ কিঙ্কৰৈঃ ।
সুপ্তঃ পাদপছায়ায়াং শ্ৰান্তো মৃগৱধেন চ ॥ 104.30 ॥
আনৰ্চ পৰয়া ভক্ত্যা সোমনাথং যুধিষ্ঠিৰ ।
পীত্ৱা তোয়ং কণ্ঠমাত্ৰং সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 104.31 ॥
তাৱত্তীৰ্থৱৰে ৱিপ্ৰঃ স্নানাৰ্থং সঙ্গমং প্ৰতি ।
মাৰ্গগো ব্ৰাহ্মণো ভূয়স্ততস্তদ্গতমানসঃ ॥ 104.32 ॥
মাৰ্গে ৱৃক্ষে সমাৰূঢা স্ত্ৰী চৈকা চ ভয়ঙ্কৰী ।
উৱাচ ব্ৰাহ্মণং সা হি তিষ্ঠ তিষ্ঠ দ্ৱিজোত্তম ॥ 104.33 ॥
ত্ৰস্তো নিৰীক্ষতে য়াৱদ্দিশঃ সৰ্ৱা নৰেশ্ৱৰ ।
তাৱদ্ৱৃক্ষ সমাৰূঢাং স্ত্ৰিয়ং ৰক্তাম্বৰাৱৃতাম্ ॥ 104.34 ॥
ৰক্তপুষ্পধৰাং ৱালাং ৰক্তচন্দনচৰ্চিতাম্ ।
ৰক্তাভৰণশোভাঢ্যাং পাশহস্তাং দদৰ্শ হ ॥ 104.35 ॥

স্ত্ৰ্যুৱাচ ॥
সন্দেশং শৃণু মে ৱিপ্ৰ য়দি গচ্ছসি সঙ্গমম্ ।
মদ্ভৰ্তা তিষ্ঠতে তত্ৰ শীঘ্ৰমেৱ ৱিসৰ্জয় ॥ 104.36 ॥
একাকিনী চ তে ভাৰ্যা তিষ্ঠতে ৱনমধ্যগা ।
ইত্যাকৰ্ণ্য গতো ৱিপ্ৰঃ সঙ্গমং সুৰদুৰ্লভম্ ॥ 104.37 ॥
ৱৃক্ষছায়াস্থিতং কণ্ঠং ব্ৰাহ্মণো হি দদৰ্শ হ ।

ব্ৰাহ্মণ উৱাচ ॥
ৱনান্তে চ ময়া দৃষ্টা বালা কমললোচনা ॥ 104.38 ॥
ৰক্তাম্বৰধৰা তন্ৱী ৰক্তচন্দনৰ্চৰ্চিতা ।
ৰক্তমাল্যা সুশোভাঢ্যা পাশহস্তা মৃগেক্ষণা ॥ 104.39 ॥
ৱৃক্ষাৰূঢাৱদদ্ৱাক্যং ভৰ্তাৰং প্ৰেষয়স্ৱ মাম্ ।

কণ্ঠ উৱাচ ॥
কস্মিন্ স্থানে তু ৱিপ্ৰেন্দ্ৰ তিষ্ঠতে মৃগলোচনা ॥ 104.40 ॥
কস্য সা কেন কাৰ্যেণ এতত্ সৰ্ৱং ৱদ হি মে ।

ব্রাহ্মণ উৱাচ ॥
সঙ্গমাদর্ধক্রোশে চ উদ্যানান্তে প্রশোভিতে ॥ 104.41 ॥
তত্র তিষ্ঠতি সা নাৰী সোত্কণ্ঠিতমনা ৱিভো ।
ততো ভৃত্যমুৱাচেদং কণ্ঠো ৰাজা য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 104.42 ॥
পৃচ্ছ ত্ৱং গচ্ছ কা চাসি আগতা কৱ গমিষ্যসি ।
ততঃ ক্ষিপ্রং গতস্তত্র য়ত্র নাৰী স্থিতাভৱত্ ॥ 104.43 ॥
ৱৃক্ষস্থাং দদৃশে বালামুৱাচ নৃপসত্তম ।
ত্ৱাং ৰাজা পৃচ্ছতে বালে কাসি ত্ৱং কৱ গমিষ্যসি ॥ 104.44 ॥

স্ত্র্যুৱাচ ॥
গুৰুৰাত্মৱতাং শাস্তা ৰাজা শাস্তা দুৰাত্মনাম্ ।
ইহ প্রচ্ছন্নপাপানাং শাস্তা ৱৈৱস্ৱতো য়মঃ ॥ 104.45 ॥
ব্রহ্মহত্যাস্য সঞ্জাতা মৃগৰূপদ্ৱিজোদ্ৱধাত্ ।
ময়া য়ুক্তোঽপি ৰাজাসৌ মুক্তস্তীর্থপ্রভাৱতঃ ॥ 104.46 ॥
অত্রার্ধক্রোশমাত্রং ৱৈ ব্রহ্মহত্যা ন সংৱিশেত্ ।
সোমনাথপ্রভাৱাচ্চ তীর্থং ৱাৰাণসীসমম্ ॥ 104.47 ॥
গচ্ছ ত্ৱং প্রেষয়েঃ কণ্ঠং শীঘ্রমেৱ ন সংশয়ঃ ।
সমস্তং কথয়ামাস তদ্ৱৃত্তান্তং নৃপং প্রতি ॥ 104.48 ॥
তস্য ৱাক্যেন ৰাজাসৌ পপাত ধৰণীতলে ।

ভৃত্য উৱাচ ॥
কস্মাত্ত্ৱং শোচসে নাথ পূর্ৱজাতং শুভাশুভম্ ॥ 104.49 ॥
ইত্যাকর্ণ্য ৱচস্তস্য স ৰাজা ত্ৱিদমব্রৱীত্ ।
প্রাণত্যাগং কৰোম্যত্র সোমনাথ সমীপতঃ ॥ 104.50 ॥
শীঘ্রমানীয়তাং ৱহ্নিৰিন্ধনানি বহূন্যপি ।
আনীতং তত্ক্ষণাত্ সর্ৱং ভৃত্যৈঃ স্ৱৈৰ্ৱশৱর্তিভিঃ ॥ 104.51 ॥
স্নানং কৃত্ৱা শুভে তোয়ে সঙ্গমে পাপনাশনে ।
অর্চিত্ৱা পৰয়া ভক্ত্যা সোমনাথং নৰেশ্ৱৰ ॥ 104.52 ॥
ত্রিঃপ্রদক্ষিণকং কৃত্ৱা জ্ৱলিতে জাতৱেদসি ।
প্রৱিষ্টঃ কণ্ঠৰাজস্তু হৃদি কৃত্ৱা জনার্দনম্ ॥ 104.53 ॥
পীতাম্বৰধৰং দেৱং মহামুকুটধাৰিণম্ ।
ৱিষ্ণোর্ধ্যানেন চাত্রৈৱ সুগতির্মে ভৱত্ৱিতি ॥ 104.54 ॥

পপাত পুষ্পৱৃষ্টিশ্চ সাধু সাধু নৃপাত্মজ ।
আশ্চর্যমতুলং দৃষ্ট্ৱা নিৰীক্ষ চ পৰস্পৰম্ ॥ 104.55 ॥
হুতং তৈঃ পাৱকে ভৃত্যৈর্হৃদি ধ্যাত্ৱা গদাধৰম্ ।
ৱিমানস্থা দিৱং সৰ্ৱে সঙ্গতাঃ পাণ্ডুনন্দন ॥ 104.56 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সোমনাথপ্ৰভাৱোঽয়ং শৃণুষ্ৱৈকমনা নৃপ ।
অষ্টম্যাং চ চতুৰ্দশ্যাং সৰ্ৱকালে শুভে দিনে ॥ 104.57 ॥
ৱিশেষাচ্ছুক্লপক্ষে চ সূৰ্যৱাৰেণ সপ্তমী ।
উপোষ্য য়ো নৰো ভক্ত্যা ৰাত্ৰৌ কুৰ্ৱীত জাগৰম্ ॥ 104.58 ॥
পঞ্চামৃতেন গৱ্যেন স্নাপয়েত্ পৰমেশ্ৱৰম্ ।
শ্ৰীখণ্ডলেপনং কুৰ্যাত্ পুষ্পধূপাদিকং তথা ॥ 104.59 ॥
ঘৃতেন বোধয়েদ্দীপং গীতং নৃত্যং চ কাৰয়েত্ ।
সোমৱাৰেণ চাষ্টম্যাং প্ৰভাতে পূজয়েদ্দ্ৱিজম্ ॥ 104.60 ॥
আত্মৱন্তং জিতক্ৰোধং দ্ৱিজনিন্দাৱিৱৰ্জিতম্ ।
সৰ্ৱাঙ্গৰুচিৰং শান্তং স্ৱদাৰপৰিপালকম্ ॥ 104.61 ॥
গায়ত্ৰীং পঠমানং চ ৱিকৰ্মৰহিতং সদা ।
পুনৰ্ভূৰ্ৱৃষলী শূদ্ৰী ৱৰ্ততে য়স্য মন্দিৰে ॥ 104.62 ॥
হীনাঙ্গাস্ত্ৱতিৰিক্তাঙ্গা য়েষাং পূৰ্ৱাপৰে ন হি ।
ৱ্ৰতে শ্ৰাদ্ধে তথা দানে দ্ৱিজা ৱৰ্জ্যাঃ সদা বুধৈঃ ॥ 104.63 ॥
পুংশ্চলী তৰুণী ভাৰ্যা দ্ৱিজঃ স্ৱাধ্যায়ৱৰ্জিতঃ ।
আত্মনা সহ দাতাৰমধো নয়তি পাণ্ডৱ ॥ 104.64 ॥
শাল্মলী নৌকয়া তুল্যাঃ স্ৱধৰ্মনিৰতা দ্ৱিজাঃ ।
দাতাৰং চৈৱমাত্মানং তাৰয়ন্তি তৰন্তি চ ॥ 104.65 ॥
শ্ৰাদ্ধং সোমেশ্ৱৰে পাৰ্থ য়ঃ কুৰ্যাদুত মানৱঃ ।
পিতৰস্তস্য তৃপ্যন্তি য়াৱদাভূতসম্প্লৱম্ ॥ 104.66 ॥
অন্নং ৱস্ত্ৰং হিৰণ্যং চ য়ো দদ্যাদগ্ৰজন্মনে ।
স য়াতি শাঙ্কৰং লোকমিতি মে সত্যভাষিতম্ ॥ 104.67 ॥
হয়ং য়ো ৱৈ দদাত্ য়ত্ৰ সম্পূৰ্ণাভৰণান্ৱিতম্ ।
ৰক্তং ৱা পীতৱৰ্ণং ৱা সৰ্ৱলক্ষণলক্ষিতম্ ॥ 104.68 ॥
কুঙ্কুমেন ৱিলিপ্তাঙ্গমগ্ৰজং চ দদেদিতি ।
স্ৰগ্দামভূষিতং কণ্ঠে সিতৱস্ত্ৰাৱগুণ্ঠিতম্ ॥ 104.69 ॥
অঙ্ঘ্ৰিৰাধীয়তাং স্কন্ধে মদীয়ং হয়মাৰুহ ।

আৰূঢে ব্ৰাহ্মণে ভূয়ো ভাস্কৰঃ প্ৰীয়তামিতি ॥ 104.70 ॥
স য়াতি শাঙ্কৰং লোকং সৰ্ৱপাপৱিৱৰ্জিতঃ ।
তস্মাল্লোকাচ্চ্যুতশ্চাপি ৰাজা ভৱতি ধাৰ্মিকঃ ॥ 104.71 ॥
তস্য ৱংশে সদা ৰাজ্যং ন নশ্যতি কদাচন ।
দীৰ্ঘায়ুৰ্জায়তে পুত্ৰো ভাৰ্যা চ ৱশৱৰ্তিনী ॥ 104.72 ॥
জীৱেদ্ৱৰ্ষশতং সাগ্ৰং সৰ্ৱদুঃখৱিৱৰ্জিতঃ ।
সোমস্য চোপৰাগে তু য়ো গচ্ছেদ্ৱিজিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 104.73 ॥
সোপৱাসো জিতক্ৰোধো গাং তু দদ্যাদ্দ্ৱিজন্মনে ।
সৱত্সাং ক্ষীৰসংয়ুক্তাং শ্ৱেতৱৰ্ণাং বলান্ৱিতাম্ ॥ 104.74 ॥
শবলীং পীতৱৰ্ণাং ৱা ধূম্ৰাং ৱা নীলকন্ধৰাম্ ।
কপিলাং ৱা সৱস্ত্ৰাং ৱা ঘণ্টাভৰণভূষিতাম্ ॥ 104.75 ॥
ৰৌপ্যখুৰাং কাংস্যদোহাং স্ৱৰ্ণশৃঙ্গীং নৰেশ্ৱৰ ।
শ্ৱেতয়া ৱৰ্ধতে ৱংশো ৰক্তা সৌভাগ্যৱৰ্ধিনী ॥ 104.76 ॥
শবলী তাম্ৰৱৰ্ণা চ দুঃখঘ্না চ প্ৰকীৰ্তিতা ।
কপিলা তু হৰেত্ পাপং ত্ৰিজন্মভিৰুপাৰ্জিতম্ ॥ 104.77 ॥
তস্য লোকমৱাপ্নোতি মান্ধাতুশ্চ জনেশ্ৱৰ ।
পক্ষান্তে চ ৱ্যতীপাতে ৱৈধৃতৌ ৰৱিসঙ্ক্ৰমে ॥ 104.78 ॥
দিনক্ষয়ে গজচ্ছায়া গ্ৰহণে ভাস্কৰস্য চ ।
য়ে ৱ্ৰজন্তি ৱিশুদ্ধাঙ্গা ৱৈৰঞ্চ্যে সুৰদুৰ্লভে ॥ 104.79 ॥
মাতৃহা গুৰুহা য়ো হি আত্মহা তু ৱিশেষতঃ ।
দ্ৰুপদাদ্যং জপেন্নিত্যং প্ৰাণায়ামং তথা নৃপ ॥ 104.80 ॥
গায়ত্ৰীং ৱৈষ্ণৱীং চৈৱ সৌৰীং শৈৱীং য়দৃচ্ছয়া ।
সোঽপি পাপৈঃ প্ৰমুচ্যেত ইত্যেৱং শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ॥ 104.81 ॥
য়ঃ কুৰ্যাত্ সোমনাথস্য তত্ৰ কৰ্তা প্ৰদক্ষিণম্ ।
প্ৰদক্ষিণীকৃতং তেন জম্বূদ্ৱীপং নৰেশ্ৱৰ ॥ 104.82 ॥
ব্ৰহ্মহত্যা সুৰাপানং গুৰুদাৰনিষেৱণম্ ।
ভ্ৰূণহা শুধ্যতে তত্ৰ এৱমেৱ ন সংশয়ঃ ॥ 104.83 ॥
তীৰ্থাখ্যানমিদং পুণ্যং য়ঃ শৃণোতি জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ।
ৱ্যাধিতো ৰাজৰোগেন অতুলাং শ্ৰিয়মাপ্নুয়াত্ ॥ 104.84 ॥
পুত্ৰাৰ্থী লভতে পুত্ৰং নিষ্কামঃ স্ৱৰ্গমাপ্নুয়াত্ ।
মুচ্যতে সৰ্ৱপাপেভ্যস্তীৰ্থং শ্ৰুত্ৱা ৱৰং নৃপ ॥ 104.85 ॥
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং সোমনাথস্য য়ত্ ফলম্ ॥ 104.86 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে সোমনাথতীর্থমহিমানুৱর্ণনো নাম চতুৰধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 105

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র পিঙ্গলাৱর্তকং নৃপ ।
সঙ্গমস্য সমীপস্থং ৰেৱায়া উত্তৰে তটে ॥ 105.1 ॥
হৱ্যৱাহেন ৰাজেন্দ্র স্থাপিতঃ পিঙ্গলেশ্ৱৰঃ ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
হৱ্যৱাহেন ৱিপ্রেন্দ্র স্থাপিতশ্চেশ্ৱৰঃ কথম্ ॥ 105.2 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ৰেতসা য়দি ৰুদ্রেণ তর্পিতো হৱ্যৱাহনঃ ।
প্রাপ্তো ৰুদ্রেণ সৌম্যেন দেহং প্রাপ্য জগাম সঃ ॥ 105.3 ॥
হৱ্যৱাহমুখে ক্ষিপ্তে ৰুদ্রেণামিততেজসা ।
ৰুদ্রস্য তেজসা দগ্ধঃ তীর্থয়াত্রাং কৰোতি সঃ ॥ 105.4 ॥
চচাৰ পৰয়া ভক্ত্যা ধ্যানমুগ্রং হুতাশনঃ ।
ৱায়ুভক্ষঃ শতং সাগ্রং য়াৱদাসীত্ হুতাশনঃ ॥ 105.5 ॥
তাৱত্তুষ্টো মহাদেৱো হুতাশনমুৱাচ হ ।
হৱ্যৱাহ ৱৰং ব্রূহি য়ত্তে মনসি ৱর্ততে ॥ 105.6 ॥

হুতাশন উৱাচ ॥
নমস্তে সর্ৱলোকেশ উগ্ৰৰূপ নমোঽস্তু তে ।
য়ুষ্মদ্রেতেন সম্প্লুষ্টঃ কুষ্ঠো জাতো মহেশ্ৱৰ ॥ 105.7 ॥
শৰীৰার্তো হ্যহং কৃষ্ণঃ সংস্থিতো নর্মদাতটে ।
ইত্যুক্তৱান্তর্দধে দেৱো নীৰুজস্তৱং ভৱিষ্যসি ॥ 105.8 ॥
হৱ্যৱাহেন ৰাজেন্দ্র স্থাপিতঃ পিঙ্গলেশ্ৱৰঃ ।
জিতক্রোধোঽপি য়স্তত্র উপৱাসং সমাচৰেত্ ॥ 105.9 ॥
অতিৰাত্রফলং তত্র অন্তে ৰুদ্রমৱাপ্নুয়াত্ ।
গুণান্ৱিতায় দীনায় কপিলাং তত্র ভাৰত ॥ 105.10 ॥

অলঙ্কৃত্ৱা সৱস্ত্রাং চ সৱত্সাং ৰূপসংয়ুতাম্ ।
য়ঃ প্রয়চ্ছতি ৱিপ্রায় স গচ্ছেত্ পৰমং পদম্ ॥ 105.11 ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র তীর্থং পৰমশোভনম্ ।
স্থাপিতং হ্যৃষিসঙ্ঘৈশ্চ ব্রহ্মৱংশোদ্ভৱৈর্দ্ৱিজৈঃ ॥ 105.12 ॥
ঋণমোচনৱিখ্যাতং ৰেৱাতটসমাশ্রিতম্ ।
ষণ্মাসং মনুজো ভক্ত্যা তত্র য়স্তর্পয়েত্ পিতৃন্ ॥ 105.13 ॥
দিৱ্যৈঃ পিত্র্যৈর্মনুষ্যৈশ্চ ঋণৈৰাত্মকৃতৈঃ সহ ।
মুচ্যতে তত্ক্ষণাত্ সোঽথ স্নাত্ৱা ৱৈ নর্মদাজলে ॥ 105.14 ॥
প্রত্যক্ষং পাতকং তত্র দৃশ্যতে চৈৱ ৰূপি চ ।
তত্র তীর্থে তু য়ো ৰাজন্নেকচিত্তো জিতেন্দ্রিয়ঃ ॥ 105.15 ॥
স্নানং দানং নৰো ধীমান্ কাৰয়েদ্ভক্তিতত্পৰঃ ।
ঋণত্রয়ৱিমুক্তস্তু ৱীর্যৱান্ মোদতে দিৱি ॥ 105.16 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তস্যৈৱানন্তৰং পার্থ কপিলাতীর্থমুত্তমম্ ।
স্থাপিতং কপিলেনৈৱ সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ॥ 105.17 ॥
অষ্টম্যাং চ সিতে পক্ষে চতুর্দশ্যাং নৰেশ্ৱৰ ।
স্নাপয়েত্ পৰয়া ভক্ত্যা কপিলাক্ষীৰসর্পিষা ॥ 105.18 ॥
মধুনা খণ্ডয়ুক্তেন দধ্যক্ষতফলেন চ ।
কপিলেশং নৃপশ্রেষ্ঠ নিশীথে তং জগত্প্রভুম্ ॥ 105.19 ॥
শ্রীখণ্ডেন সুগন্ধেন গুণ্ঠয়েচ্চ মহেশ্ৱৰম্ ।
ততঃ সুগন্ধপুষ্পৈশ্চ শ্ৱেতৈশ্চ নৃপনন্দন ॥ 105.20 ॥
অর্চয়ন্তি জিতক্রোধা ন তে য়ান্তি য়মালয়ম্ ।
অসিপত্রৱনং ঘোৰং য়মৱল্লীং সুদাৰুণাম্ ॥ 105.21 ॥
তে ব্রজন্তি সুখং পার্থ কপিলেশে সুপূজিতে ।
স্নাত্ৱা ৰেৱাজলে পুণ্যে পূজয়েদ্ব্রাহ্মণং শুভম্ ॥ 105.22 ॥
গোপ্রদানেন ৱস্ত্রেণ অন্নেন কিল ভাৰতা ।
ছত্রশয্যাপ্রদানেন ভূমৌ ৰাজা ভৱেত্তু সঃ ॥ 105.23 ॥
নীৰোগস্তীব্রতেজাশ্চ জীৱত্পুত্রঃ প্রিয়ংৱদঃ ।
শত্রৱো মিত্রতাং য়ান্তি জায়তে নাত্র সংশয়ঃ ॥ 105.24 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে কপিলেশ্ৱৰমহিমানুৱর্ণনো নাম
পঞ্চাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 106

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ পূতকেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 106.1 ॥
সুস্থাপিতঃ শিৱস্তত্ৰ লোকানাং হিতকাম্যয়া ।
য়স্তত্ৰ মনুজঃ শম্ভুং পূজয়েত্ পাণ্ডুনন্দন ॥ 106.2 ॥
সৰ্ৱান্ কামানৱাপ্নোতি ন স য়াতি য়মালয়ম্ ।
কৃষ্ণাষ্টম্যাং চতুৰ্দশ্যাং সৰ্ৱকামা নৰাধিপ ॥ 106.3 ॥
য়েঽৰ্চয়ন্তি মহাকালং ন তে য়ান্তি য়মালয়ম্ ॥ 106.4 ॥
জলশায়ীতি নাম্না ৱৈ ৱিখ্যাতং ৱসুধাতলে ।
দানৱানাং ৱধং কৃত্ৱা সুপ্তস্তত্ৰ জনাৰ্দনঃ ॥ 106.5 ॥
চক্ৰং চ ক্ষালিতং তত্ৰ দেৱদেৱেন শৌৰিণা ।
সুদৰ্শনং চ নিষ্পাপং ৰেৱাতোয়প্ৰভাৱতঃ ॥ 106.6 ॥

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
চক্ৰতীৰ্থং সমাচক্ষ্ৱ ঋষিসঙ্ঘৈৰ্নিষেৱিতম্ ।
ৱিষ্ণোঃ প্ৰভাৱমতুলং ৰেৱায়াশ্চৈৱ য়ত্ফলম্ ॥ 106.7 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাভাগ ৱিষ্ণুনা চ যুধিষ্ঠিৰ ।
গৃহ্যাদ্গুহ্যতৰং তীৰ্থং নিৰ্মিতং চক্ৰিণা স্ৱয়ম্ ॥ 106.8 ॥
তত্তেঽহং সম্প্ৰৱক্ষ্যামি কথাং পাপপ্ৰণাশিনীম্ ।
আসীত্ পুৰা মহাদৈত্যো নলমেঘ ইতি শ্ৰুতঃ ॥ 106.9 ॥
তেন দেৱা জিতাঃ সৰ্ৱে হৃতৰাজ্যা নৰাধিপ ।
নলমেঘভয়াত্ পাৰ্থ ৱিষ্ণুৰুদ্ৰাঃ সৱাসৱাঃ ॥ 106.10 ॥
য়মস্কন্দজলেশাগ্নিৱায়ৱো ৱৈ ধনেশ্ৱৰঃ ।
ৱসুৱাক্পতিসিদ্ধাশ্চ প্ৰচেতাশ্চ পিতামহঃ ॥ 106.11 ॥
গতা দেৱাঃ পৰং লোকং ৱিষ্ণুৰুদ্ৰনমস্কৃতম্ ।
স্তুৱন্তি ৱিৱিধৈঃ স্তোত্ৰৈৰ্ৱাগীশপ্ৰমুখা সুৰাঃ ॥ 106.12 ॥
নমঃ শিৱমূৰ্তয়ে তুভ্যং প্ৰাক্ সৃষ্টেঃ কেৱলাত্মনে ।

গুণত্ৰয়ৱিভাগায় পশ্চাদ্ভেদমুপেয়ুষে ॥ 106.13 ॥
ইন্দ্ৰাদিপ্ৰমুখান্ দেৱান্ ৱিৱৰ্ণানৱনীপতে ।
প্ৰসাদাভিমুখো দেৱঃ প্ৰত্যুৱাচ দিৱৌকসঃ ॥ 106.14 ॥
স্ৱাগতং সুৰসঙ্ঘাশ্চ কান্তিৰ্নষ্টা পুৰাতনী ।
হিমপ্লুষ্টপ্ৰভাণীৱ জ্যোতিষাং চ মুখানি ৱৈ ॥ 106.15 ॥
প্ৰসভাদৰ্ৰ্চিষামেতদনুদ্গীৰ্ণং সুৰাযুধম্ ।
ৱৃত্ৰস্য হন্তুঃ কুলিশং কুণ্ঠিতশ্ৰীৱ লক্ষতে ॥ 106.16 ॥
কিঞ্চায়মৰিদুৰ্ৱাৰঃ পাণৌ পাশঃ প্ৰচেতসঃ ।
মন্ত্ৰোপহৃতৱীৰ্যস্য ফণিনো দৈন্যমাগতঃ ॥ 106.17 ॥
কুবেৰস্য মনঃ শল্যং শংসতীৱ পৰাভৱম্ ।
অপৱিদ্ধাঙ্গদো বাহুৰ্ভগ্নশাখ ইৱ দ্ৰুমঃ ॥ 106.18 ॥
য়মোঽপি ৱ্যলিখদ্ভূমিং দণ্ডেনাপি হতত্ৱিষা ।
কুৰ্ৱ তস্মৈ নমো দেহনিৰ্ৱিণ্ণো য়াতি লাঘৱম্ ॥ 106.19 ॥
অমী চ দ্ৱাদশাদিত্যাঃ প্ৰতাপক্ষয়শীতলাঃ ।
চিত্ৰন্যস্তা ইৱ গতাঃ প্ৰকামালোকনীয়তাম্ ॥ 106.20 ॥
ময়ি সৃষ্টিশ্চ লোকানাং ৰক্ষা য়ুষ্মাস্ৱৱস্থিতা ।
ততো মন্দানিলোদ্ভূতকমলাকৰশোভিনা ॥ 106.21 ॥
গুৰুনেত্ৰসহস্ৰেণ প্ৰেৰয়ামাস ৱৃত্ৰহা ।
সদ্ৱিনেত্ৰো হৰস্ত্ৰ্যক্ষঃ সহস্ৰনয়নাধিকৌ ॥ 106.22 ॥
ৱাচস্পতিৰুৱাচেদং প্ৰাঞ্জলিৰ্হংসৱাহনম্ ।
য়ুষ্মদ্ৱংশোদ্ভৱস্তাত নলমেঘো মহাবলঃ ॥ 106.23 ॥
তেন দেৱগণাঃ সৰ্ৱে নিৰস্তা দানৱেন চ ।
নলমেঘো ন ৱধ্যোঽতশ্চলিতেন ময়া সুৰৈঃ ॥ 106.24 ॥
ৱিনা মাধৱদেৱেন সাধ্যো ভৱতি নৈৱ হি ।
শঙ্খপদ্মগদাপাণে জয় চক্ৰধৰ প্ৰভো ॥ 106.25 ॥
ইতি দেৱস্তুতিং শ্ৰুত্ৱা প্ৰবুদ্ধো জলশায়িকঃ ।
উৱাচ মধুৰাং ৱাণীং মেঘগম্ভীৰয়া গিৰা ॥ 106.26 ॥
কিমৰ্থং বোধিতো ব্ৰহ্মন্ সমস্তৈশ্চ সুৰাসুৰৈঃ ।

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
নলমেঘভয়েনেহ সম্প্ৰাপ্তাস্তৱ মন্দিৰম্ ॥ 106.27 ॥
ন ৱধ্যঃ কস্যচিত্ পাপো নলমেঘো জনাৰ্দন ।
তৱ হস্তেন দুষ্টাত্মা মৃত্যুং প্ৰাপ্স্যতি নান্যথা ॥ 106.28 ॥

জনাৰ্দন উৱাচ ॥
স্ৱস্থানং য়ান্তু গীৰ্ৱাণা ৱধিষ্যামি মহাবলম্ ।
স্থানং শংসন্তু মে দেৱা ৱসতে য়ত্ৰ দুৰ্মতিঃ ॥ 106.29 ॥

দেৱা ঊচুঃ ॥
হিমালয়গুহাং কৃষ্ণ ৱসতে দানৱেশ্ৱৰঃ ।
চতুৰ্ৱিংশত্সহস্ৰৈস্তু কন্যাভিস্তু সমাৱৃতঃ ॥ 106.30 ॥
তুৰঙ্গৈঃ স্যন্দনৈশ্চৈৱ সঙ্খ্যা তেষাং ন ৱিদ্যতে ।
ভৱনানি ৱিচিত্ৰাণি অসঙ্খ্যানি বহূন্যপি ॥ 106.31 ॥
দ্ৱিৰদাঃ পৰ্ৱতাকাৰা হয়াশ্চ দ্ৱিৰদোপমাঃ ।
মহাবলোঽৱসত্তত্ৰ গীৰ্ৱাণভয়দায়কঃ ॥ 106.32 ॥
শ্ৰুত্ৱা দেৱো ৱচস্তেষাং দেৱানামাতুৰাত্মনাম্ ।
গৰুডং চিন্তয়ামাস শত্ৰুসঙ্ঘৱিদাৰণম্ ॥ 106.33 ॥
চক্ৰং কৰেণ সঙ্গৃহ্য গদাং শঙ্খং ততঃ প্ৰভুঃ ।
শাৰ্ঙ্গং চ মুশলং সীৰং গৃহীত্ৱা হি জনাৰ্দনঃ ॥ 106.34 ॥
আৰূঢঃ পক্ষিৰাজং তু ৱধাৰ্থং দানৱস্য চ ।
দানৱস্য গৃহে পাৰ্থ উত্পাতা ঘোৰদৰ্শনাঃ ॥ 106.35 ॥
গোমায়ুৰ্গৃহমধ্যে তু কপোতো গৃহমাৱিশত্ ।
ৱিনা ৱাতেন তস্যৈৱ ধ্ৱজদণ্ডং পপাত হ ॥ 106.36 ॥
সৰ্পমূষকয়োৰ্বুদ্ধং তথা কেশৰিনাগয়োঃ ।
উন্মাৰ্গাঃ সৰিতস্তত্ৰ ৱহন্তে চক্ৰমাশ্ৰিতাঃ ॥ 106.37 ॥
অকালে তৰুপুষ্পাণি দৃশ্যন্তে তত্ৰ পৰ্ৱতে ।
ততঃ প্ৰাপ্তো জগন্নাথো হিমৱন্তং নগেশ্ৱৰম্ ॥ 106.38 ॥
পাঞ্চজন্যং চ কৃষ্ণেন পূৰিতং পুৰসন্নিধৌ ।
পাঞ্চজন্যস্য শব্দেন আৰূঢো দানৱেশ্ৱৰঃ ॥ 106.39 ॥

নলমেঘ উৱাচ ॥
কোঽয়ং মৃত্যুৱশং প্ৰাপ্তস্ত্ৱজ্ঞানেন সমাৱৃতঃ ।
ধুন্ধুমাৰ ৱ্ৰজ শীঘ্ৰং স্ৱসৈন্যপৰিৱাৰিতঃ ॥ 106.40 ॥
বলাদানয় তং বদ্ধ্ৱা মমাগ্ৰে বলশালিনম্ ।

ধুন্ধুমাৰ উৱাচ ॥

আনয়ামি ন সন্দেহঃ সুৰপক্ষাংশ্চ সাম্প্ৰতম্ ॥ 106.41 ॥
স্যন্দনৈশ্চ সমাযুক্তো গজৱাজিভটৈঃ সহ ।
দৃষ্টস্তাতো জগদ্যোনিঃ সুপৰ্ণস্থো মহাবলঃ ॥ 106.42 ॥
গৃহ্যতাং গৃহ্যতামেষ ইত্যুক্তাস্তে চ কিঙ্কৰাঃ ।
চতুৰ্দিক্ষু চ ৱৰ্তন্তে কিঙ্কৰাঃ কেশৱস্য চ ॥ 106.43 ॥
সুপৰ্ণেনাগ্নিবাণেন হন্যন্তে শলভা ইৱ ।
ধুন্ধুমাৰোঽপি কৃষ্ণেন শৰঘাতেন তাডিতঃ ॥ 106.44 ॥
হতো ৱক্ষস্থলোপান্তে পতিতঃ স্যন্দনোপৰি ।
হাহাকাৰং ততঃ সৰ্ৱে দানৱাশ্চক্ৰুৰুদ্যতাঃ ॥ 106.45 ॥
নলমেঘস্ততঃ ক্ৰুদ্ধো ৰথাৰূঢো ৱিনিৰ্গতঃ ।
দদৰ্শ কেশৱং পাৰ্থ শঙ্খচক্ৰগদাধৰম্ ॥ 106.46 ॥

নলমেঘ উৱাচ ॥
হন্যতাং দানৱাঃ কৃষ্ণো নিহতো য়েন দানৱঃ ।
হত্ৱা চ মে চমূমুখ্যমধুনা চ কৱ য়াস্যতি ॥ 106.47 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা দানৱঃ পাৰ্থ ধৰ্ষয়ামাস সায়কৈঃ ।
দানৱস্য শৰাংস্তত্ৰ ছেদয়ামাস কেশৱঃ ॥ 106.48 ॥
গৰুত্মান্ ভক্ষয়ামাস তত্সৈন্যমতিভীষণম্ ।
কৃষ্ণেন দ্ৱিগুণাস্তত্ৰ প্ৰেষিতা হি শিলীমুখাঃ ॥ 106.49 ॥
দ্ৱিগুণাদ্দ্ৱিগুণীকৃত্য প্ৰেষয়ামাস দানৱঃ ।
তেঽপি চাষ্টগুণাঃ কৃষ্ণং ছাদয়ামাসুৰোজসা ॥ 106.50 ॥
ততঃ ক্ৰুদ্ধেন দেৱেন আগ্নেয়ং প্ৰেষিতং তদা ।
ৱাৰুণং প্ৰতিৱায়ৱ্যং নলমেঘো ৱ্যসৰ্জয়ত্ ॥ 106.51 ॥
নাৰসিংহং নৃসিংহোঽয়ং প্ৰেষয়ামাস পাণ্ডৱ ।
নাৰসিংহং ততো দৃষ্ট্ৱা নলমেঘো মহাবলঃ ॥ 106.52 ॥
উত্তীৰ্ণঃ স্যন্দনাচ্ছীঘ্ৰং খড্গং গৃহ্য কৰেণ তু ।
প্ৰেষয়ামাস কৃষ্ণায় তং হন্তুং বলৱত্তৰঃ ॥ 106.53 ॥
ক্ৰুদ্ধোঽথ দানৱঃ পাৰ্থ আগতঃ কেশৱং প্ৰতি ।
খড্গেন ঘাতয়ামাস গদাপাণিং জনাৰ্দনম্ ॥ 106.54 ॥
মণ্ডলাগ্ৰং ততো গৃহ্য কেশৱো হৃষ্টমানসঃ ।
হতো ৱক্ষস্থলে দৈত্যো নলমেঘো মহাবলঃ ॥ 106.55 ॥
জনাৰ্দনং তদা দৈত্যো নাৰাচেন জঘান হ ।
জনাৰ্দনস্ততঃ ক্ৰুদ্ধো নলমেঘং মৃধে নৃপ ॥ 106.56 ॥

অমোঘং চক্রমাদায় শিৰস্তস্য ন্যপাতয়ত্ ।
পততা শিৰসা তস্য ৱসুধা চ প্রকম্পিতা ॥ 106.57 ॥
সমুদ্রাঃ ক্ষুভিতাঃ পার্থ ভয়াদুন্মার্গগামিনঃ ।
পুষ্পৱৃষ্টিং ততো দেৱা ৱৱৃষুঃ কেশৱোপৰি ॥ 106.58 ॥
অৱধ্যঃ সুৰসঙ্ঘানাং স হতঃ কেশৱেন তু ।
স্ৱস্থানশ্চ গতো দেৱো নলমেঘে নিপাতিতে ॥ 106.59 ॥
জনার্দনোঽপি কৌন্তেয় নর্মদাতটমাশ্রিতঃ ।
লক্ষ্মীসমন্ৱিতঃ কৃষ্ণো ৱিলীনো নর্মদাতটে ॥ 106.60 ॥
চক্রং ৱিমোচিতং পাপক্ষালনায় মলান্ৱিতম্ ।
পতিতং নর্মদাতোয়ে জলশায়ি সমন্ৱিতম্ ॥ 106.61 ॥
নির্ধূতকল্মষং জাতং নর্মদায়াঃ প্রভাৱতঃ ।
নলমেঘৱধোত্পন্নং য়ত্পাপং মনুজাধিপ ॥ 106.62 ॥
তত্সর্ৱং ক্ষালিতং শীঘ্রং ৰেৱায়াম্ভসি ভাৰত ।
তদা প্রভৃতি লোকেঽস্মিন্ জলশায়ী মহীতলে ॥ 106.63 ॥
চক্রতীর্থং ৱদন্ত্যন্যে অনেকাঘৌঘনাশনম্ ॥ 106.64 ॥
তত্তীর্থস্য প্রভাৱং ৱৈ শৃণুষ্ৱৈকমনা নৃপ ।
নাগানাং চ য়থানন্তো গীর্ৱাণানাং জনার্দন ॥ 106.65 ॥
মাসানাং মার্গশীর্ষোঽপি নদীপুণ্যা হি নর্মদা ।
মাসি মার্গে সিতে পক্ষে একাদশ্যাং শুভে দিনে ॥ 106.66 ॥
গত্ৱা য়ে মনুজাস্তত্র কামক্রোধৱিৱর্জিতাঃ ।
স্নাপয়ন্তি শ্রিয়ঃ কান্তং নাগপর্যঙ্কশায়িনম্ ॥ 106.67 ॥
ৰাজেন্দ্র পৰয়া ভক্ত্যা ক্ষৌদ্রসাগৰসর্পিষা ।
গুডেন তোয়মিশ্রেণ জগদ্যোনিং জনার্দনম্ ॥ 106.68 ॥
স্নাপ্যমানাশ্চ পশ্যন্তি য়ে লোকাগতপাতকাঃ ।
তে য়ান্তি পৰমং লোকং সুৰাসুৰনমস্কৃতম্ ॥ 106.69 ॥
ঘৃতেন বোধয়েদ্দীপমথৱা তৈলমিশ্রিতম্ ।
ৰাত্রৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দেৱঃ স্যান্নাত্র সংশয়ঃ ॥ 106.70 ॥
কথাং চ ৱৈষ্ণৱীং ভক্ত্যা য়ে শৃণ্ৱন্তি নৰোত্তমাঃ ।
ব্রহ্মহত্যাদিপাপেভ্যো মুচ্যন্তে নাত্র সংশয়ঃ ॥ 106.71 ॥
য়ে কুর্ৱন্তি প্রদক্ষিণং জলশায়ি জগদ্গুৰুম্ ।
প্রদক্ষিণীকৃতং তেন জম্বূদ্ৱীপং নৰেশ্ৱৰ ॥ 106.72 ॥
ততঃ প্রভাতে ৱিমলে পিতৄন্ সন্তর্প্য য়ত্নতঃ ।
শ্রাদ্ধং ৱৈ ব্রাহ্মণৈস্তত্র পূজ্যেঃ পাণ্ডৱসত্তম ॥ 106.73 ॥

স্ৱদাৰনিৰতৈঃ শান্তৈঃ পৰদাৰৱিৱৰ্জিতৈঃ ।
ৱেদাভ্যসনশীলৈশ্চ স্ৱকৰ্মনিৰতৈঃ শুভৈঃ ॥ 106.74 ॥
নিত্যং সজ্জনশীলৈশ্চ ত্ৰিসন্ধ্যাপৰিপালকৈঃ ।
তাদৃশৈঃ কাৰয়েচ্ছ্ৰাদ্ধমিচ্ছেয়ুঃ শ্ৰেয় আত্মনাম্ ॥ 106.75 ॥
তে ধন্যা মানুষে লোকে পুণ্যাশ্চৈৱাত্ৰ মানুষাঃ ।
য়ে ৱসন্তি সদা কালং পদে ব্ৰহ্মাশ্ৰয়ে হ্ৰদে ॥ 106.76 ॥
জলশায়িনং চ পশ্যন্তি প্ৰত্যক্ষং সুৰনায়কম্ ।
পক্ষোপৱাসং য়ে কেচিদ্ৱ্ৰতং চান্দ্ৰায়ণং শুভম্ ॥ 106.77 ॥
মাসোপৱাসমুগ্ৰং চ তথান্যত্ পৰমং ৱ্ৰতম্ ।
তত্ৰ তীৰ্থে তু য়ঃ পাৰ্থ কুৰ্যাত্ স্ৱৰ্গমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 106.78 ॥
অতঃ পৰং প্ৰৱক্ষ্যামি তিলধেনোস্তু য়ত্ফলম্ ।
তথা য়স্মিন্ য়থা দেয়ং দানং তস্য শ্ৰুতং ফলম্ ॥ 106.79 ॥
এতত্ কথান্তৰে পুণ্যে মুনীন্দ্ৰৈঃ পাপনাশনম্ ।
শ্ৰুতং হি নৈমিষাৰণ্যে নাৰদাদ্যৈৰনেকধা ॥ 106.80 ॥
ইদমাখ্যানমায়ুষ্যং পুণ্যং কীৰ্তিৱিৱৰ্ধনম্ ।
ৱিপ্ৰাণাং শ্ৰাৱয়েদ্যস্তু সৰ্ৱং তত্ ফলমাপ্নুয়াত্ ॥ 106.81 ॥
বহূনাং ন প্ৰদেয়ানি গোগৃহং শয়নং কিল ।
ৱিভক্তদক্ষিণা হ্যেষা দাতাৰং নোপতিষ্ঠতি ॥ 106.82 ॥
একস্মৈ সা প্ৰদাতৱ্যা বহূনাং ন য়ুধিষ্ঠিৰ ।
সা চ ৱিক্ৰয়মাপন্না দহেদাসপ্তমং কুলম্ ॥ 106.83 ॥
তিলাঃ শ্ৱেতাস্তথা কৃষ্ণাস্তিলাঃ প্ৰোক্তাশ্চ ৱৰ্ণতঃ ।
তিলানাং চ প্ৰমাণানি ধেনোৰ্ৱত্সস্য কাৰয়েত্ ॥ 106.84 ॥
দাতৱ্যা ৱত্সকেনাথ বহূনাং কামিনাং ন তু ।
য়স্মিন্ দেশে চ য়ন্ মানং তিলানাং চ ৱিচাৰতঃ ॥ 106.85 ॥
তেন মানেন সা কাৰ্যা অক্ষয়ং ফলমিচ্ছতা ।
অৰ্চনীয়া প্ৰয়ত্নেন গন্ধপুষ্পাক্ষতৈৰ্ৱিভো ॥ 106.86 ॥
নাসায়াং সৰ্ৱগন্ধাশ্চ জিহ্ৱায়াং ষড্ৰসা ধৃতাঃ ।
মুক্তাফলানি ৱা দন্তজঙ্ঘাপুচ্ছেষু য়োজয়েত্ ॥ 106.87 ॥
কুক্ষৌ কাৰ্পাসকং দেয়ং নাভ্যাং পদ্মং সকাঞ্চনম্ ।
ওষ্ঠে মধুঘৃতং দদ্যাত্ কুৰ্যাত্ সৰ্পিশ্চ ৰোমকে ॥ 106.88 ॥
কম্বলে কম্বলং দদ্যাল্ললাটে তাম্ৰভাজনম্ ।
স্কন্ধে তু শকলা দেয়া লোহদণ্ডং চ সঙ্কটে ॥ 106.89 ॥
গুডং চৈৱ গুদে দদ্যাচ্ছ্ৰোণ্যাং মধুঘৃতে তথা ।

ৱৰসে পায়সং দদ্যাদঘৃতক্ষৌদ্রসমন্ৱিতম্ ॥ 106.90 ॥
স্ৱৰ্ণশৃঙ্গী ৰৌপ্যখুৰী মুক্তালাঙ্গুলভূষণা ।
ৱস্ত্ৰং সদন্নং দাতৱ্যং কাংস্যপাত্ৰসুদোহনা ॥ 106.91 ॥
য়ত্তু বালকৃতং পাপং য়দ্ৱা কৃতমজানতা ।
ৱাচা কৃতং কৰ্মকৃতং মনসা য়চ্চ চিন্তিতম্ ॥ 106.92 ॥
জলমাত্ৰে ষ্ঠীৱনে চ মুশলে ৱা ৱিলঙ্ঘিতে ।
ৱৃষলীগমনে চৈৱ গুৰুদাৰনিষেৱণে ॥ 106.93 ॥
কন্যায়াং গমনে চৈৱ সুৱৰ্ণস্তেয় এৱ চ ।
সুৰাপানং চ য়চ্চাপি তিলধেনুঃ পুনাতি হি ॥ 106.94 ॥
অহোৰাত্ৰোপৱাসেন ৱিধিৱত্ সা ময়োদিতা ।
য়াসৌ য়মপুৰে চৈৱ নদী ৱৈতৰণী স্মৃতা ॥ 106.95 ॥
বালুকায়াঃ স্থলে চৈৱ পচ্যতে য়ত্ৰ দুষ্কৃতী ।
অৱীচিনৰকোপেতৌ য়ৌ ৱৈ য়ুগলপৰ্ৱতৌ ॥ 106.96 ॥
য়ত্ৰ লোহমুখাঃ কাকা য়ত্ৰ স্থানং ভয়ানকম্ ।
অসিপত্ৰৱনং য়ত্ৰ তপ্তং চ বালুকম্ ॥ 106.97 ॥
তত্সুখেন ৱ্যতিক্ৰম্য ধৰ্মৰাজাশ্ৰমং ৱ্ৰজেত্ ।
ধৰ্মৰাজস্তু তং দৃষ্ট্ৱা সূনৃতং ৱাক্যমৱ্ৰৱীত্ ॥ 106.98 ॥
ৱিতানং ৱিততং য়োগ্যং মণিৰলৱিভূষিতম্ ।
অত্ৰাগচ্ছ নৃপশ্ৰেষ্ঠ গচ্ছ ত্ৱং পৰমাং গতিম্ ॥ 106.99 ॥
মা চ পাপৰতে দানং ন তদ্দানং পৰং হিতম্ ।
মা ৱিকালে ৱিৰূপে চ ন ৱ্যঙ্গে তু তথৈৱ চ ॥ 106.100 ॥
অৱেদৱিদুষে চৈৱ ব্ৰাহ্মণে মদৱিক্লৱে ।
মিত্ৰঘ্নে চ কৃতঘ্নে চ ৱ্ৰতহীনে তথৈৱ চ ॥ 106.101 ॥
ৱেদান্তগায় দাতৱ্যা তস্য তত্ত্ৱং ৱিজানতে ।
ৱেদান্তগে তু সা দেয়া শ্ৰোত্ৰিয়েঽভূতবালকা ॥ 106.102 ॥
সৰ্ৱাঙ্গৰুচিৰে দেয়া পৱিত্ৰে চ প্ৰিয়ংৱদে ।
পৌৰ্ণমাস্যামমাৱাস্যাং কাৰ্তিক্যাং চাপি ভাৰত ॥ 106.103 ॥
ৱৈশাখ্যাং মাৰ্গশীৰ্ষে চ গ্ৰহণে চন্দ্ৰসূৰ্যয়োঃ ।
অয়নে ৱিষুৱে চৈৱ ৱ্যতীপাতে চ সৰ্ৱথা ॥ 106.104 ॥
ষডশীতিমুখে চৈৱ গজচ্ছায়াসু সৰ্ৱদা ।
এষ তে কথিতঃ কল্পস্তিলধেনোৰ্ময়ানঘ ॥ 106.105 ॥
ভিত্ত্ৱা চ ভাস্কৰং লোকং হৰিলোকং ৱ্ৰজন্তি তে ।
এতত্তে সৰ্ৱমাখ্যাতং চক্ৰতীৰ্থফলং নৃপ ॥ 106.106 ॥

শ্ৰৱণাত্ কীর্তনাদ্ৱাঽপি গোসহস্ৰফলং লভেত্ ॥ 106.107 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চক্ৰতীর্থমাহাত্ম্যৱর্ণনো নাম ষডধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 107

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ তীর্থং পৰমশোভনম্ ।
চন্দ্ৰাদিত্যং নৃপশ্ৰেষ্ঠ স্থাপিতং চণ্ডমুণ্ডয়োঃ ॥ 107.1 ॥
আসীত্পুৰা মহাভাগৌ চণ্ডমুণ্ডৌ তু দানৱৌ ।
তপশ্চ চেৰতুস্তত্ৰ নর্মদায়াং যুধিষ্ঠিৰ ॥ 107.2 ॥
ধ্যায়তো ভাস্কৰং দেৱং তমো নাশং জগদ্গুৰুম্ ।
তাভ্যাং চ তোষিতঃ সোঽপি সহস্ৰাংশুৰুৱাচ হ ॥ 107.3 ॥
সাধুসাধ্ৱিতি তৌ পার্থ নর্মদায়াস্তটে শুভে ।
চণ্ডমুণ্ডৌ ৱৰং ব্ৰূতং ৱিশিষ্টং মনসেপ্সিতম্ ॥ 107.4 ॥

চণ্ডমুণ্ডাৱূচতুঃ ॥
অজেয়ৌ চৈৱ দেৱেশ সর্ৱেষাং দেৱতানৃণাম্ ।
ৰোগৈশ্চৈৱ পৰিত্যক্তৌ সৱিকাশং দিৱাকৰ ॥ 107.5 ॥
তত্তথেতি শুভং ৱাক্যং ভাস্কৰস্তাৱৱীদত্ ।
ততশ্চান্তর্দধে ভানুর্দানৱাভ্যাং চ ভাস্কৰম্ ॥ 107.6 ॥
স্থাপিতং পৰয়া ভক্ত্যা পূজয়েদ্যো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ।
গীর্ৱাণতা মনুষ্যস্য প্ৰাপ্তা তত্ৰৈৱ ৱর্ততে ॥ 107.7 ॥
ৱসতে ভাস্কৰে লোকে ষৈৰঞ্চে দেৱসন্নিধৌ ।
ঘৃতেন বোধয়েদ্দীপং ষষ্ঠ্যাং ষষ্ঠ্যাং নৰেশ্ৱৰ ॥ 107.8 ॥
মুচ্যতে সর্ৱপাপেভ্যো মৃতো য়াতি পুৰং ৰৱেঃ ।
চন্দ্ৰাদিত্যমিতি খ্যাতং তত্ৰ তীর্থং নৰোত্তম ॥ 107.9 ॥
ৱিজয়ন্তে সদা কালং চন্দ্ৰাদিত্যং ব্ৰজন্তি য়ে ॥ 107.10 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চন্দ্ৰাদিত্যেশ্ৱৰমহিমানুৱর্ণনো নাম সপ্তাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 108

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ য়মহাসমনুত্তমম্ ।
সৰ্ৱপাপহৰং পাৰ্থ ৰেৱায়াস্তটমাশ্ৰিতম্ ॥ 108.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
য়মহাসং কথং জাতং পৃথিৱ্যাং মুনিপুঙ্গৱ ।
এতত্ সৰ্ৱং সমাখ্যাহি মম কৌতূহলং পৰম্ ॥ 108.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাভাগ পৃষ্টং তে ধৰ্মনন্দন ।
স্নানাৰ্থং নৰ্মদায়াং তু আগতস্তে পিতা পুৰা ॥ 108.3 ॥
ৰজকেন য়থা ধৌতং নিৰ্মলং ৱসনং ভৱেত্ ।
তথৈৱ পশ্যতা ৰাজন্ ৰেৱাজলমনুত্তমম্ ॥ 108.4 ॥
হাস্যং কৃতং য়মেনাথ উত্থিতং লিঙ্গমুত্তমম্ ।
ততস্তদা হি ৰাজেন্দ্ৰ ৱাগুৱাচাঽশৰীৰিণী ॥ 108.5 ॥
য়মহাসমিদং তীৰ্থং খ্যাতিং য়াস্যতি সৰ্ৱদা ।
স্নাপয়িত্ৱা শিৱং তত্ৰ য়মঃ স্ৱৰ্গং জগাম হ ॥ 108.6 ॥
য়মহাসে তু ৰাজেন্দ্ৰ জিতক্ৰোধো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ।
ৱিশেষাদাশ্ৱিনে মাসি কৃষ্ণপক্ষে চতুৰ্দশীম্ ॥ 108.7 ॥
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা সৰ্ৱপাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ।
ৰাত্ৰৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দীপং দেৱস্য বোধয়েত্ ॥ 108.8 ॥
ঘৃতেন চৈৱ ৰাজেন্দ্ৰ শৃণু তস্যৈৱ য়ত্ফলম্ ।
মুচ্যতে সৰ্ৱপাপৈস্তু অগম্যাগমনোদ্ভৱৈঃ ॥ 108.9 ॥
অভক্ষ্যভক্ষণৈঃ পাপৈঃ পাপৈৰ্ৱা পেয়সম্ভৱৈঃ ।
অৱাহ্যৱাহনেয়চ্চ অদ্ৰোহ্য দ্ৰোহণে তথা ॥ 108.10 ॥
স্নানমাত্ৰেণ তচ্চৈৱ নশ্যেত্ পাপমনেকধা ।
য়মলোকং ন পশ্যেচ্চ ন ত্যজেত্ পাণ্ডুনন্দন ॥ 108.11 ॥
বহূনাং পৰমং গুপ্তং তীৰ্থং ভূম্যাং নৃপাত্মজ ।
তদক্ষয়ফলং তেষাং য়মহাসে প্ৰদায়িনাম্ ॥ 108.12 ॥

অমাৰাস্যাং জিতক্রোধো য়স্তু পূজয়তে দ্ৱিজান্ ।
ভূমিদানেন য়ো ভক্ত্যা তিলদানেন ভাৰত ॥ 108.13 ॥
কৃষ্ণাজিনপ্রদানেন তিলধেনুপ্রদানতঃ ।
ৱসুভে ৱৃদ্ধিয়োগে চ য়ে প্রদাস্যন্তি ভক্তিতঃ ॥ 108.14 ॥
ওদনং ৱাৰি ধূর্ৱাহং হয়ং চাপি মহাবলম্ ।
কন্যাং ৱস্ত্রমজাং গাং ৱৈ মহিষীমথৱাশ্ৱিনীম্ ॥ 108.15 ॥
য়ে য়চ্ছন্তি নৃপশ্রেষ্ঠ নোপসর্পন্তি তে য়মম্ ।
য়মোঽপি ভৱতি প্রীতো জন্মজন্ম য়ুধিষ্ঠিৰ ॥ 108.16 ॥
য়মস্য ৱাহনং স্ত্রীং চ মহিষীং তত্র ভাৰত ।
তস্য দানেন সততং য়মঃ প্রীতো ভৱেন্নৃপ ॥ 108.17 ॥
ন স য়াতি য়মে লোকে য়দি পাপৈঃ সমাশ্রিতঃ ।
এতস্মাত্ কাৰণাত্ পাৰ্থ মহিষীদানং উত্তমম্ ॥ 108.18 ॥
ঔৰ্ণৱস্ত্রদ্ৱয়ং কাৰ্যং লোহৱৰ্ণং চ ৱেষ্টিতম্ ।
দাপয়েদ্ধৰ্মৰাজায় প্রীয়তাং মে দ্ৱিজোত্তম ॥ 108.19 ॥
অনেনৈৱ তু দানেন য়মঃ প্রীতোঽস্তু মে সদা ।
ইত্যুচ্চাৰ্য দ্ৱিজস্যাগ্রে য়মলোকং ভয়াৱহম্ ॥ 108.20 ॥
অসিপত্রৱনে ঘোৰে য়মৱল্লী সুদাৰুণা ।
ৰৌদ্রা ৱৈতৰণী চেতি কুম্ভীপাকঃ সুদাৰুণঃ ॥ 108.21 ॥
কালসূত্রং মহাভীমং তথা য়মলপৰ্ৱতৌ ।
ক্রকচং তৈলয়ন্ত্রং চ স্থানে গৃধ্রাঃ সুদাৰুণাঃ ॥ 108.22 ॥
অনিশ্ৱাসো মহাৰৌদ্রো ভীষণো ৰৌৰৱস্তথা ।
এতে ঘোৰাশ্চ নৰকাঃ শ্রূয়ন্তে দ্ৱিজসত্তম ॥ 108.23 ॥
তত্প্রসাদেন তে সৌম্যাস্তীৰ্থস্যাস্য প্রভাৱতঃ ।
দানস্যাস্য প্রভাৱেণ য়মহাসপ্রভাৱতঃ ॥ 108.24 ॥
য়মলোকং ন ৱৈ য়াতি নৰকং নৈৱ পশ্যতি ॥ 108.25 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে য়মহাসমহিমানুৱৰ্ণনো নামাষ্টাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 109

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র কোটীশ্ৱৰমনুত্তমম্ ।

ঋষিকোটিঃ সমায়াতা তত্র ৱৈ কুৰুনন্দন ॥ 109.1 ॥
কৃষ্ণদ্ৱৈপায়নস্তত্র মোক্ষার্থং মুনিপুঙ্গৱঃ ।
মন্ত্রয়িত্ৱা দ্ৱিজৈঃ সর্ৱৈর্ৱেদমণ্ডলপাৰগৈঃ ॥ 109.2 ॥
পঞ্চামৃতেন গৱ্যেন তিলমিশ্রেণ তত্পৰ ।
পিতৃণাং তর্পণং কৃত্ৱা পিণ্ডদানং য়থাৱিধি ॥ 109.3 ॥
শ্রাৱণস্য তু মাসস্য পূর্ণিমায়াং ৱিশেষতঃ ।
প্রাপ্যতে চাক্ষয়া তৃপ্তির্যাৱদাহূতসম্প্লৱম্ ॥ 109.4 ॥
পিতৃণাং পৰমং গুহ্যং ৰেৱাজলমুপাশ্রিতম্ ।
মোক্ষদং সর্ৱভূতানাং নির্মিতং মুনিপুঙ্গৱৈঃ ॥ 109.5 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র ৱ্যাসতীর্থমনুত্তমম্ ।
দুর্লভং মনুজৈঃ পার্থ অন্তৰিক্ষে ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 109.6 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কস্মাদ্ৱৈ ৱ্যাসতীর্থং তু অন্তৰিক্ষে ৱ্যৱস্থিতম্ ।
এতদাচক্ষ্ৱ সঙ্ক্ষেপান্ন চ গ্রন্থস্য ৱিস্তৰঃ ॥ 109.7 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাবাহো ধর্মৱান্ গুৰুৱত্সলঃ ।
স্ৱধর্মনিৰতঃ পার্থ তীর্থয়াত্রাকৃতাদৰঃ ॥ 109.8 ॥
দুর্লভং সর্ৱজন্তূনাং ৱ্যাসতীর্থং নৰেশ্ৱৰ ।
ধর্ষিতো বৃদ্ধভাৱেন ৱৈকল্যেন নৰাধিপ ॥ 109.9 ॥
গতচেতাস্তু সঞ্জাতস্তথা ভোঃ পাণ্ডুনন্দন ।
গুহ্যাদ্গুহ্যতৰং তীর্থং নাখ্যাতং কস্যচিন্ ময়া ॥ 109.10 ॥
কালস্তত্রৈৱ ৰাজেন্দ্র ন ৱসেদ্ৱাসৱাজ্ঞয়া ।
অন্তৰিক্ষে চ সঞ্জাতং ৰেৱায়াশ্চেষ্টিতং য়তঃ ॥ 109.11 ॥
ৱিৰিঞ্চির্নৈৱ শক্নোতি ৰেৱায়া গুণকীর্তনম্ ।
ৱ্যাসতীর্থং ৱিশেষেণ শ্রুতমাত্রং ৱদাম্যহম্ ॥ 109.12 ॥
প্রত্যক্ষঃ প্রত্যয়ো য়ত্র দৃশ্যতে হি কলৌ য়ুগে ।
ৱিহঙ্গো গচ্ছতে নৈৱ ভিত্ত্ৱা শূলং সুদাৰুণম্ ॥ 109.13 ॥
তস্যোত্পত্তিং সমাসেন কথয়ামি নৃপাত্মজ ।
আসীত্ পূর্ৱং মহাৰাজ ঋষিশ্চৈৱ পৰাশৰঃ ॥ 109.14 ॥

তেন চোগ্রং তপস্তপ্তং গঙ্গাম্ভসি তু ভাৰত ।
প্ৰাণায়ামেন চাতিষ্ঠত্ প্ৰৱিষ্টো জাহ্নৱীজলে ॥ 109.15 ॥
পূৰ্ণে চ দ্ৱাদশে ৱৰ্ষে নিষ্ক্ৰান্তো জলমধ্যতঃ ।
ভিক্ষাৰ্থে চাগতো গ্ৰামং নাৱি তত্ৰৈৱ তিষ্ঠতী ॥ 109.16 ॥
তত্ৰ দৃষ্টা পৰোত্সৃষ্টা বালা তেন মনোৰমা ।
তাং চ দৃষ্টৱা স কামাৰ্ত উৱাচ মধুৰাক্ষৰম্ ॥ 109.17 ॥
মাং ৰমসৱাদ্য ত্ৱং কাসি কামুকং মৃগলোচনে ।
নাৱাৰূঢে নদীতীৰে মম চিত্তপ্ৰমাথিনী ॥ 109.18 ॥
এৱমুক্তা তু সা তেন প্ৰণম্য ঋষিসত্তমম্ ।
নাৱং ৰক্ষাম্যহং ৱিপ্ৰ জানামি স্ৱামিনং ন তু ॥ 109.19 ॥
মমেদং চ ৱয়ো ব্ৰহ্মঞ্শ্চেষং ত্ৱং জ্ঞাতুমৰ্হসি ।
এৱমুক্তস্তয়া সোঽপি ক্ষণং ধ্যাত্ৱাব্ৰৱীদিদম্ ॥ 109.20 ॥
অহং জ্ঞানবলাদ্ভদ্ৰে জানামি তৱ সম্ভৱম্ ।
কৈৱৰ্তপুত্ৰিকা ন ত্ৱং ৰাজপুত্ৰী হি সুন্দৰী ॥ 109.21 ॥

কন্যোৱাচ ॥
কঃ পিতা কথ্যতাং ব্ৰহ্মন্ কস্যাহমুদৰোদ্ভৱা ।
কস্মিন্ ৱংশে প্ৰজাতাহং কৈৱৰ্ততনয়া কথম্ ॥ 109.22 ॥

পৰাশৰ উৱাচ ॥
কথয়ামি চ তে তাতং য়ং ত্ৱং মাং পৰিপৃচ্ছসি ।
ৱসু নামা চ ৰাজাভূত্ সোমৱংশে প্ৰতাপৱান্ ॥ 109.23 ॥
জম্বূদ্ৱীপাধিপো ভদ্ৰে শত্ৰুসন্ত্ৰাসনস্তথা ।
শতানি সপ্ত ভাৰ্যাণাং পুত্ৰাণাং তু দশৈৱ হি ॥ 109.24 ॥
ধৰ্মেণ পালিতা লোকাঃ শিৱপূজাৰতঃ সদা ।
ম্লেচ্ছাস্তস্য ৱিৰোধেন শাকদ্ৱীপনিৱাসিনঃ ॥ 109.25 ॥
তেষাং চ সাধনাৰ্থায় গতোল্লঙ্ঘ্য মহোদধিম্ ।
সংয়ুক্তঃ পুত্ৰভৃত্যৈশ্চ পৌৰুষে মহতি স্থিতঃ ॥ 109.26 ॥
সংগ্ৰামস্তৈঃ সমাৰব্ধশ্চাৰ্ৱঙ্গি ৱসুনা সহ ।
জিতা ম্লেচ্ছাঃ সমস্তাশ্চ ৱসুনা হ্যৱনীভৃতা ॥ 109.27 ॥
কৰদাস্তে কৃতাস্তেন সভৃত্যবলৱাহনাঃ ।
প্ৰধানা তস্য মহিষী তৱ মাতা মৃগেক্ষণা ॥ 109.28 ॥
প্ৰৱাসস্থে চ ভূপালে সঞ্জাতা চ ৰজস্ৱলা ।

নাৰীণাং তু সদা কালে মন্মথো হ্যধিকো ভৱেত্ ॥ 109.29 ॥
ৱিশেষেণ ঋতৌ কালে ভিদ্যতে কামসায়কৈঃ ।
মন্মথেন তু সন্তপ্তাচিন্তয়ত্ সা শুভেক্ষণা ॥ 109.30 ॥
দূতং সম্প্রেষয়াম্যদ্য ৱসুৰাজসমীপতঃ ।
ৱ্যাহৃতঃ সত্ৱৰো দূতো গচ্ছ ত্ৱং নৃপসন্নিধৌ ॥ 109.31 ॥

দূত উৱাচ ॥
পৰৰাজ্যে ৱসুর্দেৱি গতো ৰাজা দ্ৱিডন্তকৃত্ ।
তত্র গন্তুং ন শক্যেত জলয়ন্ত্রৈর্ৱিনা শুভে ॥ 109.32 ॥
জলয়ানানি সৰ্ৱাণি নেয়ানি চ পৰে তটে ।
তস্য ৱাক্যেন সা নাৰী ৱিষণ্ণা মদপীডিতা ॥ 109.33 ॥
ৰাজ্ঞীং দৃষ্ট্ৱা সখী ব্রূতে কস্মাত্ত্ৱং পৰিখিদ্যসে ।
লেখোঽয়ং প্রেষ্যতাং দেৱি শুকহস্তে য়থা তথা ॥ 109.34 ॥
সমুদ্রং লঙ্ঘয়িত্ৱা তু শকুন্তো য়াতি সুন্দৰি ।
ৱ্যাহৃতো লেখকস্তত্র লিখ লেখংঽমমাজ্ঞয়া ॥ 109.35 ॥
ত্ৱাং ৱিনা পট্টৰাজ্ঞী সা ৱসুৰাজ ন জীৱতি ।
ঋতুকালশ্চ সম্প্রাপ্তঃ সমস্তং চাৱধাৰ্যতাম্ ॥ 109.36 ॥
লিখিতো ভূৰ্জপত্রে চ ৱৃত্তঃ স লেখকেন তু ।
শূকঃ পঞ্জৰমধ্যস্থ আনীতস্তত্র সন্নিধৌ ॥ 109.37 ॥
ৰাজ্ঞী উৱাচ তং তত্র গৃহ্যলেখং শুক ব্রজ ।
গতঃ পক্ষী ততঃ শীঘ্রং ৱসুৰাজসমীপতঃ ॥ 109.38 ॥
ক্ষিপ্তো লেখঃ শুকেনৈৱ সত্যভামা ৱিসৰ্জিতঃ ।
লেখাৰ্থং চিন্তয়ামাস ৱীৰ্যং গৃহ্য নৰেশ্ৱৰঃ ॥ 109.39 ॥
অমোঘপুটিকাং কৃত্ৱা প্রতিলোকেন ৱিশ্রুতঃ ।
শূকস্য চাৰ্পয়ামাস গচ্ছ ৰাজ্ঞী সমীপতঃ ॥ 109.40 ॥
ৱসুৰাজং প্রণম্যাথ বীজং গৃহ্য পপাত হ ।
সমুদ্রোপৰি সম্প্রাপ্তঃ শুকো য়াতি য়থেচ্ছয়া ॥ 109.41 ॥
সামিষং চ শুকং জ্ঞাত্ৱা শ্যেনস্তত্রাপি ধাৱিতঃ ।
হতশ্চঞ্চুপ্রহাৰেণ শুকঃ শ্যেনেন ভাৰত ॥ 109.42 ॥
মূৰ্ছাপন্নস্য তদ্ৱীৰ্য পতিতং জলমধ্যতঃ ।
মত্স্যেন গিলিতং তত্র তদ্ৱীৰ্যং পাৰ্থিৱস্য চ ॥ 109.43 ॥
দাশৈৰ্মত্স্যো গহীতশ্চ আনীতঃ স্ৱগৃহং প্রতি ।
য়াৱত্তং পাটয়ামাসূৰ্যমলং দদৃশে তদা ॥ 109.44 ॥

শশিমণ্ডলসঙ্কাশং সূৰ্যতেজঃ সমপ্ৰভম্ ।
দৃষ্ট্ৱা তে ধৰ্ষিতাঃ সৰ্ৱে কৈৱৰ্তা জাহ্নৱীতটে ॥ 109.45 ॥
হৰ্ষিতাস্তে গতাঃ সৰ্ৱে প্ৰধানস্য চ মন্দিৰম্ ।
পুত্ৰং ৰাজ্ঞে প্ৰদায়ৈৱ পুত্ৰীং চ প্ৰত্যপালয়ত্ ॥ 109.46 ॥
তত্ত্ৱং দেৱি ৱৰাৰোহে কৈৱৰ্তকন্যকা নহি ।
ততঃ সা চিন্তয়ামাস পৰাশৰৱচস্তদা ॥ 109.47 ॥
এৱমুক্তা তু সা তেন দত্ত্ৱাত্মানং নৰেশ্ৱৰ ।
উৱাচ সাধ্ৱী ভো ব্ৰহ্মন্ মত্স্যগন্ধো নিৱৰ্ত্যতাম্ ॥ 109.48 ॥
ততস্তেন তু সা বালা দিৱ্যগন্ধাভিৱাসিতা ।
কৃতা য়োগবলেনৈৱ জ্ৱালয়িত্ৱা ৱিভাৱসুম্ ॥ 109.49 ॥
কৃত্ৱা প্ৰদক্ষিণং ৱহ্নেৰুদ্ধৃতা তেন সা তদা ।
জ্ৱলমানস্য মধ্যে তু কামস্থানানি সোঽস্পৃশত্ ॥ 109.50 ॥
জ্ঞাত্ৱা কামোত্সুকং ৱিপ্ৰং ভীতা সা নৃপনন্দন ।
উৱাচ সহসা বালা দিৱা চ লোকসন্নিধৌ ॥ 109.51 ॥
ততস্তেন ক্ষণং ধ্যাতা পূৰয়ন্তী দিগম্বৰম্ ।
আগতা তামসী তাত য়য়া ৱ্যাপ্তং সমন্ততঃ ॥ 109.52 ॥
ততঃ সৱিস্ময়ং তেন ৰহোবালা মৃগেক্ষণা ।
কামেনৈৱ হি তপ্তেন স্ত্ৰীসৌখ্যং ক্ৰীডতা তদা ॥ 109.53 ॥
ততস্তেন মুহূৰ্তেনাপত্যভাৰেণ পীডিতা ।
বালকং তত্ৰ জটিলং সুভগং দণ্ডধাৰকম্ ॥ 109.54 ॥
কমণ্ডলুধৰং শান্তং মেখলাকটিভূষণম্ ।
ধৃতোপৱীতকং স্কন্ধে ৱিষ্ণুমায়াৱিৱৰ্জিতম্ ॥ 109.55 ॥
মাতা হি শঙ্কিতা তত্ৰ দৃষ্ট্ৱা পুত্ৰস্য চাপলম্ ।
ৱেপমানা ততো বালা গতা সা শৰণং মুনেঃ ॥ 109.56 ॥
ৰক্ষ ৰক্ষ মুনিশ্ৰেষ্ঠ পৰাশৰ মহামুনে ।
জাতমত্যদ্ভুতং ৱিপ্ৰং কৌপীনাম্বৰমেখলম্ ॥ 109.57 ॥
দণ্ডহস্তং জটায়ুক্তমুত্তৰীয়ৱিভূষিতম্ ।

পৰাশৰ উৱাচ ॥
মা ভৈষীস্ত্ৱং সুতো জাতঃ কন্যৈৱ ত্ৱং ভৱিষ্যসি ॥ 109.58 ॥
নাম্না সত্যৱতী চেতি দ্ৱিতীয়া গন্ধয়োজনা ।
শন্তনুৰ্নাম ৰাজা ৱৈ স তে ভৰ্তা ভৱিষ্যতি ॥ 109.59 ॥
প্ৰথমা মহিষী তস্য সোমৱংশৱিভূষণা ।

গচ্ছ ত্ৱং স্ৱাশ্ৰমং ভদ্রে পূর্ৱৰূপেণ সংস্থিতা ॥ 109.60 ॥
মা ৱৈকল্যং কুৰুষ্ৱেদং দৃষ্টং জ্ঞানস্য মে বলম্ ।
ইত্যুক্ত্ৱা প্ৰয়য়ৌ ৱিপ্ৰঃ সা বালা স্থলমাশ্ৰিতা ॥ 109.61 ॥
নত্ৱা পুত্ৰং পৰাভক্ত্যা সাষ্টাঙ্গং প্ৰণয়েন চ ।
তং প্ৰয়ান্তমথালোক্য সত্যৱত্যব্ৰৱীত্ সুতম্ ॥ 109.62 ॥
কামো দেয়স্ত্ৱয়াভীষ্টঃ স্নেহো ৱৈ য়দি মাতৰি ।
কিমপ্যুপাদিশ ত্ৱং মাং য়েন সিদ্ধিমৱাপ্নুয়াম্ ॥ 109.63 ॥

ৱ্যাস উৱাচ ॥
ঈশ্ৱৰাৰাধনে য়ত্নং কুৰুষ্ৱ ত্ৱং সদাম্বিকে ।
ততঃ সা পুত্ৰৱাক্যেন ৱিষণ্ণা পাণ্ডুনন্দন ॥ 109.64 ॥

য়োজনগন্ধোৱাচ ॥
ত্ৱদ্ৱিয়োগাদহং পুত্ৰ পঞ্চত্ৱং য়ামি নান্যথা ।
নাস্তি পুত্ৰসমঃ স্নেহো নাস্তি ভ্ৰাতৃসমং বলম্ ॥ 109.65 ॥

পুত্ৰ উৱাচ ॥
মা ৱিষাদং কুৰুং ত্ৱং হি সত্যং ৱৈ পিতৃভাষিতম্ ।
আপত্কালে ত্ৱয়াহং ৱৈ স্মৰ্তৱ্যঃ কাৰ্যসিদ্ধয়ে ॥ 109.66 ॥
আপদস্তাৰয়িষ্যামি ক্ষম্যতাং মাতৰাত্মজে ।
ইত্যুক্ত্ৱা তু য়য়ৌ ৱ্যাসঃ কন্যা সাঽপি পিতুৰ্গৃহম্ ॥ 109.67 ॥
পৰাশৰসুতস্তত্ৰ নিষণ্ণো ৱনমধ্যতঃ ।
ত্ৰেতায়ুগাৱসানে তু দ্ৱাপৰাদৌ নৰেশ্ৱৰ ॥ 109.68 ॥
ৱ্যাসো ৱিৰঞ্চয়ে জাত আখ্যাতো নাৰদেন চ ।
ঋষিৰ্মহানুভাৱস্তু পুত্ৰঃ পাৰাশৰস্য চ ॥ 109.69 ॥
কৈৱৰ্তকন্যকাজাতো জানীহি জাহ্নৱী তটে ।
ৱাক্যোক্ত্যা নাৰদস্যৈৱ আগতাঃ সুৰসত্তমাঃ ॥ 109.70 ॥
ভানুঃ পিতামহঃ শক্ৰ ঋষিসঙ্ঘৈঃ সমাৱৃতঃ ।
আশীৰ্ৱাদং পৃথগ্দত্ত্ৱা সাধু সাধ্ৱিতি ভাষিতঃ ॥ 109.71 ॥
পিতামহেন বালোঽসৌ জাতমকৰ্মাদি সংস্কৃতঃ ।
দ্ৱৈপায়নো দ্ৱীপজন্মা পাৰাশৰ্যঃ পৰাশৰাত্ ॥ 109.72 ॥
কৃষ্ণগাত্ৰাত্ কৃষ্ণনামা হৰ্ষ্যাদাতুৰ্ৱিশিষ্যতি ।
ৱিৰঞ্চিনাভিষিক্তোঽসৌ ঋষিসঙ্ঘৈঃ পুনঃ পুনঃ ॥ 109.73 ॥

ৱ্যাসস্ত্ৱং সর্ৱলোকানামিত্যুক্ত্ৱা প্রয়যুঃ পুনঃ ।
তীর্থয়াত্রা সমাৰব্ধা কৃষ্ণদ্ৱৈপায়নেন তু ॥ 109.74 ॥
গঙ্গাৱগাহিতা তেন কেদাৰং পুষ্কৰং তথা ।
গয়া চ নৈমিষং তীর্থং কুৰুক্ষেত্রে সৰস্ৱতী ॥ 109.75 ॥
উজ্জয়িন্যাং মহাকালং সোমনাথং য়য়ৌ ততঃ ।
পৃথিৱ্যাং সাগৰান্তায়াং স্নাতো ৱ্যাসো মহামুনিঃ ॥ 109.76 ॥
অটন্ ৱৈ নর্মদাং প্রাপ্তো ৰুদ্রদেহোদ্ভৱাং নদীম্ ।
সাহ্লাদং নর্মদাং দৃষ্ট্ৱা চিত্তং ৱিশ্রাম্যপার্থিৱ ॥ 109.77 ॥
তপশ্চচাৰ ৱিপুলং নর্মদাতটমাশ্রিতঃ ।
গ্রীষ্মে পঞ্চাগ্নিমধ্যস্থো ৱর্ষাসু স্থণ্ডিলেশয়ঃ ॥ 109.78 ॥
সার্দ্রৱাসাস্তু হেমন্তে ধ্যায়মানো মহেশ্ৱৰম্ ।
সৃষ্টিসংহাৰকর্তাৰমচ্ছেদ্যং চ সদাশিৱম্ ॥ 109.79 ॥
নিত্যং সিদ্ধেশ্ৱৰং লিঙ্গং পূজয়ন্ পাণ্ডুনন্দন ।
অর্চনাত্ সিদ্ধলিঙ্গস্য ধ্যানয়োগপ্রভাৱতঃ ॥ 109.80 ॥
প্রত্যক্ষ ঈশ্ৱৰো জাতঃ কৃষ্ণদ্ৱৈপায়নস্য তু ।
তোষিতোঽহং ত্ৱয়া ৱিপ্র ৱৰং প্রার্থয় শোভনম্ ॥ 109.81 ॥

ৱ্যাস উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ য়দি দেয়ো ৱৰো মম ।
প্রত্যক্ষো নর্মদাতীৰে স্ৱয়ং ভৱাদ্য মে ৱিভো ॥ 109.82 ॥
অতীতানাগতজ্ঞানং ত্ৱত্প্রসাদান্ মহেশ্ৱৰ ।

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
এৱং ভৱতু তে ৱিপ্র মত্পসাদাত্ ন সংশয়ঃ ॥ 109.83 ॥
ত্ৱয়া ভক্তিগৃহীতোঽহং প্রত্যক্ষো নর্মদাতটে ।
ইত্যুক্ত্ৱা প্রয়য়ৌ দেৱঃ কৈলাসং নগমুত্তমম্ ॥ 109.84 ॥
পত্নীসঙ্গ্রহণং জাতং পুত্রো জাতো য়দাস্য চ ।
দেৱৈৰধ্যাসিতঃ সর্ৱৈঃ সেন্দ্রব্রহ্মপুৰোগমৈঃ ॥ 109.85 ॥
পুত্রজন্মততোজ্ঞাত্ৱা আগতা ঋষিসত্তমাঃ ।
তীর্থয়াত্রাপ্রসঙ্গেন পৰাশৰপুৰোগমাঃ ॥ 109.86 ॥
মন্ৱত্রিৱিষ্ণুহাৰীতয়াজ্ঞৱল্ক্যোশনোঽঙ্গিৰাঃ ।
য়মাপস্তম্বসংৱর্তা কাত্যায়নবৃহস্পতী ॥ 109.87 ॥
এৱমাদি সহস্রাণি লক্ষকোটিৰনেকধা ।

ৱ্যাসাশ্রমে শুভে পুণ্যে প্রাপ্তাঃ সর্ৱে দ্ৱিজোত্তমাঃ ॥ 109.88 ॥
দৃষ্ট্ৱা ৱ্যাসস্তু ৱিপ্রেন্দ্রানভ্যুত্থায় কৃতোদ্যমঃ ।
পিতৃপূর্ৱং প্রণম্যাদৌ তেষাং ৱার্তাং প্রদাপয়ন্ ॥ 109.89 ॥
কৃতাঞ্জলিপুটো ভূত্ৱা ইদং ৱাক্যমুৱাচ হ ।
উদ্ধৃতং তু মমানন্দং য়ুষ্মত্ সম্ভাষদর্শনাত্ ॥ 109.90 ॥
আৰণ্যানি চ শাকানি ফলান্যাৰণ্যকানি চ ।
তানি দাস্যামি সর্ৱেষাং য়ুষ্মাকং পিতৃপূর্ৱকম্ ॥ 109.91 ॥
নিয়মৈঃ সংয়ুতান্ সর্ৱান্ প্রত্যেকং প্রণনাম চ ।
ততস্তং প্রণতং দৃষ্ট্ৱা তত্র দ্ৱৈপায়নং দ্ৱিজম্ ॥ 109.92 ॥
ৱর্ধয়িত্ৱা জয়াশীর্ভিস্ততো ৱীক্ষ পৰস্পৰম্ ।
পৰাশৰঃ সমস্তৈশ্চ ৱীক্ষিতো মুনিপুঙ্গৱৈঃ ॥ 109.93 ॥
উত্তৰং দীয়তাং তাত কৃষ্ণদ্ৱৈপায়নস্য চ ।
এৱমুক্তস্তু তৈঃ সর্ৱৈর্ভগৱাংশ্চ পৰাশৰঃ ॥ 109.94 ॥
উৱাচ স্ৱাত্মজং ৱ্যাসমৃষিভির্যচ্চিকীর্ষিতম্ ।
নেচ্ছন্তি দক্ষিণে কূলে ৱ্রতভঙ্গভয়াত্ সুত ॥ 109.95 ॥
পৰং ৱৈ ভোক্তুকামাশ্চ তৱ শ্রদ্ধাৱিশেষতঃ ।

ৱ্যাস উৱাচ ॥
কৰোমি ভৱতাং য়ুক্তমত্রৈৱ স্থীয়তাং ক্ষণম্ ॥ 109.96 ॥
য়াৱদাসাদ্য সৰিতং কৰোমি ৱিধিপূর্ৱকম্ ।
এৱমুক্ত্ৱা শুচির্ভূত্ৱা নর্মদাতটমাশ্রিতঃ ॥ 109.97 ॥
স্তোত্রং জগাদ সহসা তং নিবোধ জনেশ্ৱৰ ॥ 109.98 ॥

ৱ্যাস উৱাচ ॥
জয় দেৱি নমো ৱৰদে শিৱদে জয় পাপৱিমর্দিনি শূলকৰে ।
জয় ভৈৰৱদেহৱিলীনকৰে জয় দেৱি পিতামহসন্নমিতে ॥ 109.99 ॥
জয় ভাস্কৰশক্রসদানমিতে জয় ষণ্মুখতাতসুতে ৱৰদে ।
জয় দেৱশৰীৰসমূহময়ে জয় সাগৰগামিনি ভূমিসুতে ॥ 109.100 ॥
জয় জয় লোকসমস্তকৃতাভৰণে জয় দুঃখদৰিদ্রৱিনাশকৰে ।
জয় পুত্র কলত্রৱিবৃদ্ধিকৰে জয় দেৱি সুদর্শনপাপহৰে ॥ 109.101 ॥
এতদ্ৱ্যাসকৃত স্তোত্রং য়ঃ পঠেচ্ছিৱসন্নিধৌ ।
গৃহে ৱা শুদ্ধভাৱেন কামক্রোধৱিৱর্জিতঃ ।
ৱ্যাসস্তস্য ভৱেত্ প্রীতঃ প্রীতোঽয়ং ৱৃষৱাহনঃ ॥ 109.102 ॥

স্তুতা চ নৰ্মদাদেৱী ততো ৱচনমব্ৰৱীত্ ।

নৰ্মদোৱাচ ॥
স্তুতিৱাদেন তুষ্টাস্মি ভো ভো ৱ্যাসমহামুনে ॥ 109.103 ॥
য়মিচ্ছসি ৱৰং সম্যক্ তং তে সৰ্ৱং দদাম্যহম্ ।

ৱ্যাস উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টাসি মে দেৱি য়দি দেয়ো ৱৰো মম ॥ 109.104 ॥
আতিথ্যমুত্তৰে কূলে মম দাতুং ত্ৱমৰ্হসি ।

নৰ্মদোৱাচ ॥
অয়ুক্তং চিন্তিতং ৱ্যাস অমাৰ্গে ত্ৱং প্ৰৱৰ্তসে ॥ 109.105 ॥
ইন্দ্ৰচন্দ্ৰয়মাঃ শক্তা উন্মাৰ্গেণ ন ৱাহিতুম্ ।
অন্যং য়াচস্ৱ হে ৱত্স য়ত্কিঞ্চিদ্ভুৱি দুৰ্লভম্ ॥ 109.106 ॥
এৱ শ্ৰুত্ৱা ৱচো দেৱ্যা ৱ্যাসো মূৰ্ছাং গতস্তদা ।
ৱৃথা ক্লেশশ্চ সঞ্জাতঃ পতিতো ধৰণীতলে ॥ 109.107 ॥
ধৰণী কম্পিতা সৰ্ৱা সশৈলৱনকাননা ।
মূৰ্ছাপন্নং ততো ৱ্যাসং জ্ঞাত্ৱা দেৱাঃ পৰাশৰম্ ॥ 109.108 ॥
আয়াতা দেৱতাঃ সৰ্ৱে হাহাকাৰং প্ৰকুৰ্ৱতঃ ।
উত্থাপয়ন্তস্তে ৱ্যাসমূচুশ্চ সৰিতাং ৱৰাম্ ॥ 109.109 ॥
ব্ৰাহ্মণাৰ্থং তু সঙ্কলিষ্টা নামহেতোঃ সৰিদ্ৱৰে ।
গৱাৰ্থে ব্ৰাহ্মণাৰ্থে চ প্ৰাণান্ পৰিত্যজেত্ ॥ 109.110 ॥
এৱং সা নৰ্মদা প্ৰোক্তা ব্ৰহ্মাদ্যৈশ্চ সুৰৈৰ্দ্ৰুতম্ ।
ৱিকূলতাং ৱৈ প্ৰদদৌ সমন্তাদ্ৰেৱাভিষিক্তঃ স জলেন পূতঃ ॥ 109.111 ॥
সচেতনঃ সত্যৱতী সুতোঽয়ং ননাম দেৱৈঃ সহ নৰ্মদান্তৈঃ ।

ৱ্যাস উৱাচ ॥
তীৰ্থং সমস্তং ত্ৱয়ি দেৱতানাং ফলং প্ৰদিষ্টং মম মন্দভাগ্যম্ ॥ 109.112 ॥

নৰ্মদোৱাচ ॥
য়তো য়তো ৱ্যাসমহানুভাৱ সুমেৰুনাম্নো ধৰণীধৰস্য ।
ৱিন্ধ্যস্য চান্যস্য চ তে হি মাৰ্গং য়াস্যামি ৱৈ ধৰ্মধৰস্য ধন্যা ॥ 109.113 ॥
এৱমুক্তো মহাতেজা ৱ্যাসঃ সত্যৱতীয়ুতঃ ।

দক্ষিণে চালয়ামাস স্ৱাশ্ৰমান্ মুনিপুঙ্গৱান্ ॥ 109.114 ॥
দণ্ডহস্তো মহাতেজা হুঙ্কাৰৈৰ্নৃপনন্দন ।
ৱ্যাসহুঙ্কাৰভীতা চ চলিতা ৰুদ্ৰনন্দিনী ॥ 109.115 ॥
দণ্ডেন দৰ্শয়ন্ মাৰ্গং দেৱী তত্ৰ প্ৰৱৰ্তিতা ।
ৱ্যাসমাৰ্গগতাং দেৱীং দৃষ্ট্ৱা চেন্দ্ৰপুৰোগমাঃ ॥ 109.116 ॥
পুষ্পৱৃষ্টিং দদুৰ্ৱ্যাসে স্তুতিং কুৰ্ৱন্তি কিন্নৰাঃ ।
প্ৰফুল্লনয়না জাতাঃ পৰাশৰমুখা দ্ৱিজাঃ ॥ 109.117 ॥
কিং কুৰ্মোঽত্ৰ মহিম্না তে কৰ্মণা তে ৱৰং জিতাঃ ।

ৱ্যাস উৱাচ ॥
তপঃ কৃত্ৱা সুৱিপুলং দানং দত্ত্ৱা মহত্ফলম্ ॥ 109.118 ॥
এতদেৱ নৰৈঃ কাৰ্যং সাধূনাং পৰিতোষণম্ ।
সুৱিভক্তা মহাভাগা অনুগ্ৰাহ্যস্য সম্প্ৰতি ॥ 109.119 ॥
তস্মান্ মমাশ্ৰমে পুণ্যে স্থীয়তাং নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
আতিথ্যং শাকপৰ্ণৈশ্চ উদকেন ৱিমিশ্ৰিতৈঃ ॥ 109.120 ॥
প্ৰতিপন্নং সমস্তৈশ্চ পৰাশৰমুখৈৰ্দ্ৱিজৈঃ ।
শ্ৰয়ধ্ৱমাশ্ৰমং পুণ্যং নৰ্মদায়োত্তৰে তটে ॥ 109.121 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
স্নানতৰ্পণকৃত্যানি কৃতানি চ দ্ৱিজোত্তমৈঃ ।
ৱ্যাসকুণ্ডং ততো গত্ৱা হোমং সম্যগকাৰয়ন্ ॥ 109.122 ॥
শ্ৰীফলৈৰ্বিল্ৱপত্ৰৈশ্চ ধ্যানয়ুক্তাশ্চ জুহ্ৱতি ।
গৌতমো ভৃগুমাণ্ডৱ্যৌ নাৰদো লোমশস্তথা ॥ 109.123 ॥
পৰাশৰস্তথা শঙ্খঃ কৌশিকশ্চ্যৱনো মুনিঃ ।
পিপ্পলাদো ৱশিষ্ঠশ্চ নাশিকেতুৰ্মহাতপাঃ ॥ 109.124 ॥
ৱিশ্ৱামিত্ৰো হ্যগস্ত্যশ্চ উদ্দালকয়মৌ তথা ।
শাণ্ডিল্যো জৈমিনিঃ কাৱ্যো য়াজ্ঞৱল্ক্যোশনাঙ্গিৰাঃ ॥ 109.125 ॥
অত্ৰিঃ শাতাতপশ্চৈৱ ভৰতো মুদ্গলস্তথা ।
ৱাত্স্যায়নো মহাতেজাঃ সংৱৰ্তঃ শক্তিৰেৱ চ ॥ 109.126 ॥
জাতূকৰ্ণো ভৰদ্ৱাজো বালখিল্যাদয়স্তথা ।
একচিত্তা দ্ৱিজা ৰাজন্ মন্ত্ৰতন্ত্ৰং প্ৰকুৰ্ৱতঃ ॥ 109.127 ॥
ততঃ সমুত্থিতং লিঙ্গং জ্ৱলত্কালানলপ্ৰভম্ ।
সাষ্টাঙ্গং প্ৰণতো ৱ্যাসো দেৱং দৃষ্ট্ৱা ত্ৰিলোচনম্ ॥ 109.128 ॥

আশীৰ্ৱাদং পুনৰ্ৱিপ্ৰা দত্ত্ৱা ৱ্যাসং তদা য়য়ুঃ ।
ততঃ প্ৰভৃতি তত্ত্ৱজ্ঞ তীৰ্থং খ্যাতং তু পাণ্ডৱ ॥ 109.129 ॥
স্নানদানৱিধানং চ য়স্মিন্ কালে প্ৰতিষ্ঠিতম্ ।
কথয়ামি সমস্তং তে ভ্ৰাতৃণাং চৈৱ পাণ্ডৱ ॥ 109.130 ॥
কাৰ্তিকস্যাসিতে পক্ষে চতুৰ্দশ্যাং নৃপোত্তম ।
উপোষ্য য়ো নৰো ভক্ত্যা ৰাত্ৰৌ কুৰ্ৱীত জাগৰম্ ॥ 109.131 ॥
স্নাপয়েদীশ্ৱৰং ভক্ত্যা ক্ষৌদ্ৰেণ ক্ষীৰসৰ্পিষা ॥ 109.132 ॥
দধ্না চ খণ্ডয়ুক্তেন কুশতোয়েন ৱা পুনঃ ।
শ্ৰীখণ্ডেন সুগন্ধেন পূজয়েত মহেশ্ৱৰম্ ॥ 109.133 ॥
ততঃ সুগন্ধপুষ্পৈশ্চ বিল্ৱপত্ৰৈশ্চ পূজয়েত্ ।
কুমুদেন চ কুন্দেন কুশপুষ্পাক্ষতাদিভিঃ ॥ 109.134 ॥
উন্মত্তপুষ্পৈশ্চ ৰসৈঃ সৌম্যৈশ্চৈৱাপ্যনুত্তমৈঃ ।
অৰ্চয়েত্ পৰয়া ভক্ত্যা দৱীপেশ্ৱৰমনুত্তমম্ ॥ 109.135 ॥
মন্দাৰাদিকপুষ্পৈশ্চ পূজয়েত্ পৰমেশ্ৱৰম্ ।
গুডমণ্ডপ্ৰদানেন পাতকং দিৱসাৰ্জিতম্ ॥ 109.136 ॥
মাসাৰ্জিতং চ নশ্যেত গুডমণ্ডশতেন চ ।
ষণ্মাসং চ সহস্ৰেণ অৰ্কাব্দং দ্ৱিগুণেন তু ॥ 109.137 ॥
আজন্মজনিতং পাপময়ুতেন প্ৰণশ্যতি ।
পৌৰ্ণমাস্যাং নৃপশ্ৰেষ্ঠ স্নানং কুৰ্ৱীত ভক্তিতঃ ॥ 109.138 ॥
মন্ত্ৰোক্তেন ৱিধানেন কৃত্ৱা পাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ।
ৱাৰুণং চ তথা জ্ঞেয়ং সৰ্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 109.139 ॥
দেৱান্ পিতৃন্ মনুষ্যাংশ্চ ৱিধিৱত্তৰ্পয়েন্নৃপ ।
ঋচমেকাং জপেত্ স্নাতঃ সামৱেদফলং লভেত্ ॥ 109.140 ॥
য়জুৰ্ৱেদমথৰ্ৱাণং গায়ত্ৰ্যা সৰ্ৱমাপ্নুয়াত্ ।
জপেদষ্টাক্ষৰং মন্ত্ৰং সৌৰং ৱা শৈৱমেৱ চ ॥ 109.141 ॥
অথৱা ৱৈষ্ণৱং মন্ত্ৰং দ্ৱাদশাক্ষৰমেৱ চ ।
পূজয়েদ্ব্ৰাহ্মণান্ ভক্ত্যা সৰ্ৱলক্ষণলক্ষিতান্ ॥ 109.142 ॥
স্ৱধৰ্মনিৰতান্ ৱিপ্ৰান্ দম্ভলোভৱিৱৰ্জিতান্ ।
হীনাঙ্গানধিকাঙ্গাংশ্চ পতিতাঞ্ছূদ্ৰসেৱিতান্ ॥ 109.143 ॥
শূদ্ৰান্নেন চ সংয়ুক্তা ৱৃষলী য়স্য মন্দিৰে ।
পৌনৰ্ভৱাস্তথা দুষ্টা গুৰুনিন্দাপৰায়ণাঃ ॥ 109.144 ॥
ৱেদাধ্যয়নহীনাশ্চ হেতুকাঃ কাকৱৃত্তয়ঃ ।
ঈদৃশান্ ৱৰ্জয়েচ্ছ্ৰাদ্ধে দানে চৈৱ ৱ্ৰতে তথা ॥ 109.145 ॥

গায়ত্রী পাঠমাত্রেণ ৱৰং ৱিপ্রঃ সুপণ্ডিতঃ ।
নায়ং ভৃতচতুর্ৱিদ্যঃ সর্ৱাশীসর্ৱৱিক্রয়ী ॥ 109.146 ॥
ঈদৃশান্ ৱর্জয়েচ্ছ্রাদ্ধে ৱ্রতে দানে হিৰণ্ময়ে ।
উপানহৌ চ ৱস্ত্রং চ শয়্যাং ৱা ছত্রমাসনম্ ॥ 109.147 ॥
য়ো দদ্যাদ্ব্রাহ্মণে ভক্ত্যা সোঽপি স্ৱর্গে মহীয়তে ।
প্রত্যক্ষা সুৰভী তত্র তিলধেনুস্তথা মতা ॥ 109.148 ॥
তিলধেনুপ্রদাতাৰঃ স্ৱস্ৱদাতাৰ এৱ চ ।
কৃষ্ণাজিনপ্রদাতাৰো দাতাৰঃ কুঞ্জৰস্য চ ॥ 109.149 ॥
কন্যাৱিদ্যাপ্রদাতাৰোঽক্ষয়ং লোকমৱাপ্নুয়ুঃ ।
ধূর্ৱহৌ দক্ষিণায়ুক্তৌ ধান্যোপস্কৰসংয়ুতৌ ॥ 109.150 ॥
দাপয়েত্ সর্ৱকামায় ইতি মে সত্যভাষিতম্ ।
সূত্রেণ ৱেষ্টয়েদীশমথৱা জগতীৱৃহম্ ॥ 109.151 ॥
মন্দিৰং পৰয়া ভক্ত্যা অথৱা পৰমেশ্ৱৰম্ ।
অথ প্রদক্ষিণা কার্যা ৱিনা শূদ্রেণ মানৱৈঃ ॥ 109.152 ॥
জম্বূপ্লক্ষাহ্ৱয়ৌ দ্ৱীপৌ শাল্মলিশ্চ ভৱেন্নৃপ ।
কুশঃ ক্রৌঞ্চস্তথা শাকঃ পুষ্কৰশ্চেতি সপ্তমঃ ॥ 109.153 ॥
সপ্তসাগৰপর্যন্তা ৱেষ্টিতা তেন ভাৰত ।
দ্ৱীপেশ্ৱৰে তু ৰাজেন্দ্র ৱৃষোত্সর্গো জিতেন্দ্রিয়ৈঃ ॥ 109.154 ॥
ৱৃষস্য মোক্ষণে নৈৱ ঐশ্ৱৰং লোকমাপ্নুয়াত্ ।
য়স্তু ৱৈ পাণ্ডুৰো ৱক্ত্রে ললাটে চৰণে তথা ॥ 109.155 ॥
লাঙ্গূলে চ মুখে শুভ্রঃ স ৱৈ নাকস্য দর্শনঃ ।
নীলোঽয়মীদৃশঃ প্রোক্তো দদ্যাদ্দ্ৱীপেশ্ৱৰে শুভে ॥ 109.156 ॥
পামৰাস্তেঽপ্যসঙ্খ্যাতা নাকে গচ্ছন্তি পার্থিৱ ।
সৌৰে চণ্ডেশ্ৱৰে লোকে পুৰে ৱৈ চক্রপাণিনঃ ॥ 109.157 ॥
স ভুঙ্ক্তে স্ৱেচ্ছয়া লোকং ৱ্যাসতীর্থপ্রভাৱতঃ ।
সপত্নীকাংস্ততো ৱিপ্রান্ পূজয়েত্তত্র ভক্তিতঃ ॥ 109.158 ॥
সিতৰত্নানি ৱস্ত্রাণি প্রদদ্যাদগ্রজন্মনে ।
কৃতৱা প্রদক্ষিণায়ুগ্মং প্রীয়তাং মে জগদ্গুৰুঃ ॥ 109.159 ॥
নাস্তি ৱিপ্রসমো বন্ধুৰিহ লোকে পৰত্র চ ।
য়মলোকে মহাঘোৰে পতিতং য়োঽভিৰক্ষতি ॥ 109.160 ॥
পুৰুষাঃ পৰয়া ভক্ত্যা ৱেদশাস্ত্রার্থচিন্তকাঃ ।
দ্ৱীপেশ্ৱৰং মহাদেৱং সংস্মৰন্তি গৃহে স্থিতাঃ ॥ 109.161 ॥
তেষাং ন জায়তে শোকো ন হানির্ন চ দুষ্কৃতম্ ।

প্ৰথমং পূজয়েত্তত্ৰ লিঙ্গং সিদ্ধেশ্ৱৰং নৃপ ॥ 109.162 ॥
য়ত্ৰ সিদ্ধো মহাভাগঃ সত্যৱত্যাশ্চ নন্দনঃ ।
অস্যৈৱাৰ্চনতঃ সিদ্ধঃ পাৰাশৰ্যো মুনিস্ততঃ ॥ 109.163 ॥
তস্মিংস্তীৰ্থে তু য়ে ৰাজন্ প্ৰাণত্যাগং প্ৰকুৰ্ৱতে ।
তে য়ান্তি পৰমং লোকং নাত্ৰ কাৰ্যা ৱিচাৰণা ॥ 109.164 ॥
সমা সহস্ৰাণি মৃতো জলে হি য়ো ৱৈ নিমগ্নঃ পতনে চ ষোডশ ।
মহাহৱে ষষ্টিৰশীতিগোগৃহে ত্ৱনাশকে ভাৰত চাক্ষয়া গতিঃ ॥ 109.165 ॥
অথ য়োগেন তেনৈৱ প্ৰাপ্যতে চাক্ষয়া গতিঃ ।
সূৰ্যলোকং ততো গত্ৱা শিৱলোকং ৱ্ৰজন্তি তে ॥ 109.166 ॥
পিতাপিতামহশ্চৈৱ তথৈৱ প্ৰপিতামহঃ ।
অনুভূতা নিৰীক্ষন্তে আগচ্ছন্তং স্ৱগোত্ৰজম্ ॥ 109.167 ॥
তিষ্ঠতে চৈৱ গোত্ৰেষু য়ো দদ্যাচ্চ তিলোদকম্ ।
কাৰ্তিক্যাং চ তথা মাঘ্যাং ৱৈশাখ্যাং চ ৱিশেষতঃ ॥ 109.168 ॥
স্ৱৰ্গং চ তে প্ৰয়ান্ত্যন্তে স্ৱস্ৱপুত্ৰপ্ৰভাৱতঃ ।
এতত্তে কথিতং সৰ্ৱং দ্ৱীপেশ্ৱৰফলং শুভম্ ॥ 109.169 ॥
য়ঃ পঠেত্ প্ৰাতৰুত্থায় য়ঃ শৃণোতি নৰো নৃপ ।
সোঽপি পাপৈৰ্ৱিনিৰ্মুক্তো মোদতে শিৱমন্দিৰে ॥ 109.170 ॥
ঈশ্ৱৰং সৰ্ৱতীৰ্থানাং নিৰ্মিতং ঋষিপুঙ্গৱৈঃ ।
কামদং সৰ্ৱজন্তূনাং ৰেৱায়াং চ নৃপোত্তম ॥ 109.171 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে দ্ৱীপেশ্ৱৰৱ্যাসতীৰ্থৱৰ্ণনো নাম
নৱাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 110

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰভাসেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
ৱিখ্যাতাং ত্ৰিষু লোকেষু স্ৱৰ্গসোপানমুত্তমম্ ॥ 110.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
প্ৰভাসং নাম তীৰ্থং তু য়থাজাতং মহাফলম্ ।
স্ৱৰ্গসোপানমাৰ্গং চ সঙ্ক্ষেপাত্ কথয়স্ৱ মে ॥ 110.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দুৰ্ভগা ৰৱিপত্নী চ প্ৰভা নামেতি ৱিশ্ৰুতা ।
তয়া চাৰাধিতঃ শম্ভুৰুগ্ৰেণ তপসা পুৰা ॥ 110.3 ॥
ৱায়ুভক্ষা স্থিতা ৱৰ্ষং শিৱধ্যানপৰায়ণা ।
ততস্তুষ্টো মহাদেৱঃ প্ৰভাং তাং পাণ্ডুনন্দন ॥ 110.4 ॥
উৱাচ ক্লিশ্যতে কস্মাদ্বালে ত্ৱং ব্ৰূহি চেষ্টিতম্ ।
অহং চ ভাস্কৰোপেতশ্চান্তৰং নৈৱ ৱিদ্যতে ॥ 110.5 ॥

প্ৰভোৱাচ ॥
নান্যো দেৱস্তথা শম্ভো ভৰ্তা পুষ্যতি ন কৱচিত্ ।
সগুণো ৱাপি চাখ্যাতো নিৰ্গুণো দ্ৰৱ্যৱৰ্জিতঃ ॥ 110.6 ॥
প্ৰিয়ো ৱা য়দি ৱা দ্ৱেষ্যঃ স্ত্ৰীণাং ভৰ্তা হি দেৱতা ।
দুৰ্ভগা ত্ৱেন দগ্ধাহং লোকমধ্যে মহেশ্ৱৰ ॥ 110.7 ॥
অলব্ধসৌখ্যা ভৰ্তুশ্চ তেন ক্লিশ্যে মহেশ্ৱৰ ।

দেৱ উৱাচ ॥
ৱল্লভা ভাস্কৰস্য ত্ৱং মত্প্ৰভাৱাদ্ভৱিষ্যসি ॥ 110.8 ॥

পাৰ্ৱত্যুৱাচ ॥
ৱল্লভা তৱ ৱাক্যেন ভাস্কৰে ন ভৱিষ্যতি ।
ৱৃথা ক্লেশো ভৱেদেৱ প্ৰভায়াস্তত্ৰ কা কথা ॥ 110.9 ॥
দেৱীৱাক্যেন ৰুদ্ৰেণ ধ্যাতস্তিমিৰনাশনঃ ।
আগতো গগনাদ্ভানুৰ্নৰ্মদায়োত্তৰে তটে ॥ 110.10 ॥

ভানুৰুৱাচ ॥
কস্মাদাহ্ৱানিতো দেৱ অন্ধকাসুৰনাশন ।

দেৱ উৱাচ ॥
প্ৰভাং পালয় হে ভানো সন্তোষেণ পৰেণ চ ॥ 110.11 ॥
প্ৰভায়া মন্দিৰে নিত্যং স্থীয়তাং হিমনাশন ।
এৱং লব্ধৱৰা দেৱাত্ প্ৰভা স্থাপ্যাহ শঙ্কৰম্ ॥ 110.12 ॥
স্ৱাংশেন স্থীয়তামত্ৰ তীৰ্থমুন্মীলয়ানঘ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
সৰ্ৱদেৱময়ং লিঙ্গং স্থাপিতং পাণ্ডুনন্দন ॥ 110.13 ॥
প্ৰভাসেশ্ৱৰনামেদং সৰ্ৱলোকে চ দুৰ্লভম্ ।
অন্যানি য়ানি তীৰ্থানি কালে তেঽপি ফলন্তি ৱৈ ॥ 110.14 ॥
প্ৰভাসঞ্চাপি ৰাজেন্দ্ৰ সদ্যঃ পুণ্যফলপ্ৰদম্ ।
মাঘমাসে চ সপ্তম্যাং ৱিশেষফলদং ভৱেত্ ॥ 110.15 ॥
অশ্ৱং য়ো দাপয়েত্তত্ৰ য়থোক্তং ব্ৰাহ্মণে নৃপ ।
ইন্দ্ৰস্য প্ৰাপ্যতে লোকমথৱা ভাস্কৰং ৱ্ৰজেত্ ॥ 110.16 ॥
দৌৰ্ভাগ্যং নশ্যতে তত্ৰ স্নানমাত্ৰেণ পাণ্ডৱ ।
তত্ৰ তীৰ্থে তু য়ো ভক্ত্যা কন্যাদানং প্ৰয়চ্ছতি ॥ 110.17 ॥
ব্ৰাহ্মণায় ৱিৱাহাৰ্থে দাপেয়ত্ পাণ্ডুনন্দন ।
সমানৱয়সে ৱিপ্ৰে কুলীনে ধনিনে তথা ॥ 110.18 ॥
য়ো দদাতি মহাৰাজ মহাপাতকসংয়ুতঃ ।
তস্য পাপং চ নশ্যেত উদকে লৱণং য়থা ॥ 110.19 ॥
স্ৱামিদ্ৰোহোদ্ভৱং পাপং য়ত্পাপং স্তেয়সম্ভৱম্ ।
কূটসাক্ষ্যপ্ৰদং পাপং চাণ্ডালৱ্ৰতচাৰিণাম্ ॥ 110.20 ॥
দাম্ভিকং ৱৃক্ষকচ্ছেদমগম্যাগমনোদ্ভৱম্ ।
গ্ৰামকূটোদ্ভৱং য়চ্চ গৰদং ৱা প্ৰৱাৰকম্ ॥ 110.21 ॥
ৱিদ্যাৱিক্ৰয়ণে য়চ্চ সংসৰ্গোদ্ভৱপাতকম্ ।
পত্নীদ্ৰোহোদ্ভৱং ঘোৰং সৰ্ৱদ্ৰোহোদ্ভৱং নৃপ ॥ 110.22 ॥
ব্ৰহ্মহত্যা চ য়ত্পাপং য়ত্পাপং ভূমিহাৰিণঃ ।
গোৱধে চৈৱ য়ত্পাপং গুৰ্ৱগ্নিব্ৰাহ্মণেষু চ ॥ 110.23 ॥
জম্বূপ্লক্ষাহ্ৱয়ৌ দ্ৱীপৌ শাল্মলিশ্চ ভৱেন্নৃপ ।
কুশক্ৰৌঞ্চস্তথা শাকঃ পুষ্কৰশ্চৈৱ সপ্তমঃ ॥ 110.24 ॥
তত্পাপং ৱিলয়ং য়াতি কন্যাদানেন পাণ্ডৱ ।
ভিত্ত্ৱাথ ভাস্কৰং লোকং শুভং ৱ্ৰজেত্ ॥ 110.25 ॥
ক্ৰীডতে ৰুদ্ৰলোকস্থো য়াৱদিন্দ্ৰাশ্চতুৰ্দশ ।
সৰ্ৱপাপক্ষয়ে জাতে শিৱো ভৱতি ভাৱতঃ ॥ 110.26 ॥
তাৱদ্ভ্ৰমতি তত্তীৰ্থং প্ৰভাসং পাণ্ডুনন্দন ।
সোঽশ্ৱমেধফলং প্ৰাপ্য সত্যমীশ্ৱৰভাষিতম্ ॥ 110.27 ॥
গোদানং চ মহত্পুণ্যং সৰ্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ।
প্ৰত্যক্ষং সুৰভীং তত্ৰ জলধেনুং তথাদৃতঃ ॥ 110.28 ॥

তিলধেনুপ্ৰদাতা চ অশ্ৱদাতা তথৈৱ চ ।
কন্যাৱিদ্যাপ্ৰদাতা চ অক্ষয়ং লোকমাপ্নুয়াত্ ॥ 110.29 ॥
ভূৰিৱস্ত্ৰাং ক্ষীৰযুক্তাং ধান্যোপস্কৰসংযুতাম্ ।
দাপয়েত্ সৰ্ৱকামোঽথ সুৰভীং নৃপসত্তম ॥ 110.30 ॥
সপ্তসাগৰপৰ্যন্তা ৱেষ্টিতা তেন ভাৰত ।
দ্ৱীপেশ্ৱৰে তু ৰাজেন্দ্ৰ ৱৃষোত্সৰ্গং জিতেন্দ্ৰিয়ৈঃ ॥ 110.31 ॥
সৰ্ৱকালং তু কৰ্তৱ্যং চতুৰ্দশ্যাং ৱিশেষতঃ ॥ 110.32 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে প্ৰভাসতীৰ্থমহিমানুৱৰ্ণনো নাম দশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 111

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ নৰ্মদাদক্ষিণে তটে ।
স্থাপিতং ৱাসুকের্নাম্না অশেষাঘৌঘনাশনম্ ॥ 111.1 ॥

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
আঃ কস্মাত্ কাৰণাত্তাত স্থাপিতং দক্ষিণে তটে ।
তত্ত্ৱং সৰ্ৱং মমাখ্যাহি ত্ৱশেষং ধৰ্মকাৰণম্ ॥ 111.2 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
শৃণু ত্ৱং কুৰুশাৰ্দূল য়ঃ প্ৰশ্নঃ ক্ৰিয়তে ত্ৱয়া ।
ভৈৰৱং ৰূপমাস্থায় নৃত্যং শম্ভুশ্চকাৰ হ ॥ 111.3 ॥
তচ্ছ্ৰমাজ্জায়তে স্ৱেদো গঙ্গাতোয়ৱিমিশ্ৰিতঃ ।
তত্ৰৈৱ পন্নগঃ স্নাতো হৰতোয়ৱিমিশ্ৰিতে ॥ 111.4 ॥
মন্দাকিনী ততঃ ক্ৰুদ্ধা ৱ্যালস্যোপৰি ভাৰত ।
অজগৰত্ৱমাপ্নোষি উৰগং চাব্ৰৱীত্তদা ॥ 111.5 ॥

ৱাসুকিৰুৱাচ ॥
অনুগ্ৰাহ্যোঽস্ম্যহং পাপো ভৱত্যা হৰসম্ভৃতে ।
ত্ৰৈলোক্যপাৱনী পুণ্যা সৰিত্ত্ৱং শুভলক্ষণে ॥ 111.6 ॥
সংসাৰচ্ছেদনকৰী আৰ্তা নামাৰ্তিনাশিনী ।

স্ৱৰ্গদ্ৱাৰস্থিতে দেৱি দয়াং কুৰু মমোপৰি ॥ 111.7 ॥

গঙ্গোৱাচ ॥
চৰ ত্ৱং ৱিপুলং নাগ তপো ৱৈ শঙ্কৰং প্ৰতি ।
ততস্তপশ্চচাৰাসাৱীশ্ৱৰাৰাধনং পৰম্ ॥ 111.8 ॥
ততশ্চ ধ্যায়তো দেৱং দমযুক্তোঽভৱত্ স চ ।
ততো ৱৰ্ষশতে পূৰ্ণে উপৰুদ্ধো জগদ্গুৰুঃ ॥ 111.9 ॥
আগত্য তৎসমীপস্থঃ শ্লক্ষ্ণাং ৱাণীমুদাহৰত্ ।
ৱৰং ৱৰয়তু শ্ৰেষ্ঠং পন্নগ ত্ৱং মহাবল ॥ 111.10 ॥

পন্নগ উৱাচ ॥
য়দি তুষ্টোঽসি মে দেৱ ৱৰং দাতুং ত্ৰিশূলভৃত্ ।
তদা মে দীয়তাং স্থানং স্ৱকীয়ং ৱৃষৱাহন ॥ 111.11 ॥

ঈশ্ৱৰ উৱাচ ॥
প্ৰসন্নোঽহং মহাবাহো ৰেৱাং গচ্ছ শুভাং ত্ৱৰম্ ।
য়াম্যে চৈৱ তটে পুণ্যে স্নানং কৃত্ৱা ৱিধানতঃ ॥ 111.12 ॥
ইত্যুক্ত্ৱাঽন্তৰ্দধে দেৱো ৱাসুকিস্ত্ৱৰিতান্ৱিতঃ ।
ৰূপেণাজগৰেণাথ ৱিৱেশ নৰ্মদাজলে ॥ 111.13 ॥
মাৰ্গেণ তস্য তজ্জাতং জাহ্নৱ্যাঃ স্ৰোত উত্তমম্ ।
নিৰ্ধূতকল্মষঃ সৰ্পঃ স জাতো নৰ্মদাজলে ॥ 111.14 ॥
স্থাপিতশ্চেশ্ৱৰস্তত্ৰ নৰ্মদায়া য়ুধিষ্ঠিৰ ।
তেন নাগেশ্ৱৰো ভূম্যাং সৰ্ৱপাপৱিনাশনঃ ॥ 111.15 ॥
অষ্টম্যাং চ চতুৰ্দশ্যাং মধুনা স্নাপয়েচ্ছিৱম্ ।
ৱিমুক্তঃ সৰ্ৱপাপেভ্যো জায়তে হ্যনলো য়থা ॥ 111.16 ॥
অপুত্ৰা য়ে নৰাঃ পাৰ্থ স্নানং কুৰ্ৱন্তি সঙ্গমে ।
তে লভন্তে শুভান্ পুত্ৰান্ কাৰ্তৱীৰ্যোপমানপি ॥ 111.17 ॥
শ্ৰাদ্ধং তত্ৰৈৱ য়ে ভক্ত্যা উপৱাসপৰায়ণাঃ ।
কুৰ্ৱন্তি তাৰয়ন্তি স্ৱান্নৰকান্নৃপনন্দন ॥ 111.18 ॥
এৱমাখ্যাতৱানস্মি তৱ স্নেহাদ্ৱিশেষতঃ ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ মাৰ্কণ্ডেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 111.19 ॥

নৰ্মদাদক্ষিণে কূলে গীৰ্ৱাণৈৰ্ৱন্দিতং শুভম্ ।
গুহ্যাদ্গুহ্যতৰং তীৰ্থং নাখ্যাতং কস্যচিন্ ময়া ॥ 111.20 ॥
স্থাপিতং চ ময়া পুণ্যং স্ৱৰ্গভোগং চ মুক্তিদম্ ।
জ্ঞানং তত্ৰৈৱ মে জাতং প্ৰসাদাচ্ছঙ্কৰস্য চ ॥ 111.21 ॥
অন্যসূক্তং চ য়ো ধ্যায়েদ্ৰুপদং চ জলে জপেত্ ।
সোঽপি ঘোৰাদঘৌঘাচ্চ মুচ্যতে পাণ্ডুনন্দন ॥ 111.22 ॥
ৱাচিকৈৰ্মানসৈশ্চাপি কৰ্মজৈৰপি পাণ্ডৱ ।
পঞ্চেন্দ্ৰিয়াণ্যৱষ্টভ্য য়াম্যামাশাং চ সংস্থিতঃ ॥ 111.23 ॥
য়ো জপেত্ সলিলে ভক্ত্যা ইত্যেৱং শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ।
শ্ৰাদ্ধং তত্ৰৈৱ য়ো ভক্ত্যা কুৰুতে নৃপনন্দন ॥ 111.24 ॥
পিতৰস্তস্য ৱৈ তৃপ্তা য়াৱদাহূতসম্প্লৱম্ ।
আমলৈৰ্বদৰৈৰ্বিল্ৱৈৰক্ষতৈৰ্ৱা জলেন ৱা ॥ 111.25 ॥
তৰ্পয়েত্তত্ৰ য়ঃ প্ৰেতান্ প্ৰেতা য়ান্তি শুভাং গতিম্ ॥ 111.26 ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মাৰ্কণ্ডেশ্ৱৰমহিমানুৱৰ্ণনো
নামৈকাদশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 112

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্ৰ তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ।
উত্তৰে নৰ্মদাকূলে য়জ্ঞৱাটস্য মধ্যতঃ ॥ 112.1 ॥
সঙ্কৰ্ষণং চ ৱিখ্যাতং পৃথিৱ্যাং পাপনাশনম্ ।
তপশ্চীৰ্ণং পুৰা ৰাজন্নৰ্মদায়াস্তটে শুভে ॥ 112.2 ॥
বলভদ্ৰেণ ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰাণিনামুপকাৰকম্ ।
গীৰ্ৱাণৈশ্চৈৱ তত্ৰৈৱ সন্নিধৌ নৃপনন্দন ॥ 112.3 ॥
উময়া সহিতঃ শম্ভুঃ স্থিতস্তত্ৰৈৱ কেশৱঃ ।
য়স্তত্ৰ স্নাপয়েদ্ভক্ত্যা জিতক্ৰোধো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 112.4 ॥
একাদশ্যাং সিতে পক্ষে মন্ত্ৰেণ স্নাপয়েচ্ছিৱম্ ।
শ্ৰাদ্ধং তত্ৰ চ য়ো ভক্ত্যা প্ৰেতানাং ৱৈ প্ৰদাপয়েত্ ॥ 112.5 ॥
স য়াতি পৰমং স্থানং বলভদ্ৰৱচো য়থা ।
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ মন্মথেশ্ৱৰমুত্তমম্ ॥ 112.6 ॥

স্নানমাত্রো নৰো ৰাজন্ য়মলোকং ন পশ্যতি ।
অনপত্যা তু য়া নাৰী স্নাপয়েত্ পাণ্ডুনন্দন ॥ 112.7 ॥
পুত্রং সা লভতে পার্থ সত্যৱন্তং দৃঢৱ্রতম্ ।
তত্র স্নাত্ৱা নৰো ৰাজন্ মুনিঃ প্রয়তমানসঃ ॥ 112.8 ॥
উপোষ্য পৰয়া ভক্ত্যা গোসহস্রফলং লভেত্ ।
তত্র নৃত্যং প্রকুর্ৱন্তি য়ে নৰা ভক্তিমানসাঃ ॥ 112.9 ॥
গীতৱাদিত্রসংয়ুক্তং ৰাত্রৌ জাগৰণং শুভম্ ।
সহাম্বিকো মহাদেৱস্তুষ্টো ৱৈ মন্মথেশ্ৱৰঃ ॥ 112.10 ॥
কিং কৰিষ্যতি সংৰুষ্টো য়মস্তং ন চ পশ্যতি ।
কামেন স্থাপিতং তত্র এতস্মাত্ কাৰণাত্ নৃপ ॥ 112.11 ॥
অন্নদানেন ভো ৰাজন্ কীর্তিতং ফলমুত্তমম্ ।
সোপানং স্ৱর্গমার্গস্য পৃথিৱ্যাং মন্মথেশ্ৱৰঃ ॥ 112.12 ॥
ৱিশেষাত্তত্র সঙ্খ্যাতং শ্রাদ্ধদানেন ভাৰত ।
অন্নদানেন ভো ৰাজন্ কীর্তিতং ফলমুত্তমম্ ॥ 112.13 ॥
এতত্তে সর্ৱমাখ্যাতং তৱ ভক্ত্যা তু ভাৰত ॥ 112.14 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে মন্মথেশ্ৱৰমহিমানুৱর্ণনোনাম দ্ৱাদশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 113

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র এৰণ্ডীসঙ্গমেশ্ৱৰম্ ।
প্রখ্যাতং সর্ৱলোকেষু ব্রহ্মহত্যাপ্রণাশনম্ ॥ 113.1 ॥

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
কাৰণং নৈৱ জানেঽহং তত্সর্ৱং কথয়স্ৱ মে ।
এৱমুক্তস্তু ধর্মাত্মা ধর্মপুত্রেণ ধীমতা ॥ 113.2 ॥
কথয়ামাস তত্সর্ৱমৃষিসঙ্ঘৈঃ সমাৱৃতঃ ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
কথিতং চোময়া পূর্ৱং শম্ভুনা পৰমেষ্ঠিনা ॥ 113.3 ॥

তত্তেঽহং সম্প্রৱক্ষ্যামি শ্রূয়তাং ভ্রাতৃভিঃ সহ ।

মহেশ্ৱৰ উৱাচ ॥
অত্রির্নামাহ্ৱয়ো দেৱ মানসো ব্রহ্মণঃ সুতঃ ॥ 113.4 ॥
অগ্নিহোত্ৰৰতো নিত্যং দেৱতাঽতিথিপূজকঃ ।
সোমঃ সংস্থাপিতোঽত্ৰৈৱ কৃতো ৱিপ্রেণ পৰ্ৱতে ॥ 113.5 ॥
অনসূয়েতি নাম্না ৱৈ তস্য ভাৰ্যা গুণান্ৱিতা ।
পতিৱ্রতা পতিপ্রাণা পত্যুঃ কাৰ্যহিতে ৰতা ॥ 113.6 ॥
এৱং জাতঃ সদা কালো ন পুত্রো ন চ পুত্রিকা ।
অপৰাহ্নে মহাবাহো সুখাসীনৌ তু তৌ ক্ৱচিৎ ॥ 113.7 ॥
ৱদতঃ সুখদুঃখানি দৈৱদত্তানি য়ানি চ ।

অত্রিৰুৱাচ ॥
সৌম্যে শুভে প্রিয়ে কান্তে সুৰূপে প্রিয়ভাষিণি ॥ 113.8 ॥
পূৰ্ণচন্দ্রনিভাকাৰে প্রিয়কামে নিৰালসে ।
ন ত্ৱয়া সদৃশী লোকে ত্রৈলোক্যে সচৰাচৰে ॥ 113.9 ॥
পতিপুত্রপ্রিয়া নাৰী সুহৃজ্জনহিতে ৰতা ।
পুত্রেণ লোকাজ্জয়তি পুত্রেণ পৰমা গতিঃ ॥ 113.10 ॥
নাস্তি পুত্রসমো বন্ধুঃ পৃথিৱ্যাং চৈৱ দৃশ্যতে ।
অসিপত্রৱনে ঘোৰে পতন্তং য়োঽভিৰক্ষতি ॥ 113.11 ॥
দুৰ্ভিক্ষেষ্ৱপি দৈন্যাদৌ ৱৃদ্ধকালেঽপি পুত্রকঃ ।
পুত্রং ৱিনা চ কিং ভদ্রে জীৱিতৈঃ সধনৈৰপি ॥ 113.12 ॥
ৱ্যাধিভিঃ পৰিভূতোঽপি নিৰ্ৱিণ্ণোঽপি য়দা সুতঃ ।
লোকলজ্জানয়ত্রস্তঃ পৰিত্রং কৰ্তুমৰ্হতি ॥ 113.13 ॥
এতদ্গুণসমায়ুক্তো নিৰ্গুণঃ সগুণঃ সুতঃ ।
পুত্রহীনে কুতঃ সৌখ্যমিহ লোকে পৰত্র চ ॥ 113.14 ॥
অহশ্চ মধ্যৰাত্রে চ চিন্ত্যমানশ্চ সৰ্ৱদা ।
শুষ্যন্তি মম গাত্রাণি গ্রীষ্মে কুসৰিতো য়থা ॥ 113.15 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
য়ত্ত্ৱয়া সূচিতং ৱিপ্র তত্সৰ্ৱং শোচয়াম্যহম্ ।
তৱোদ্ৱেগকৰং কাৰ্যং তন্ মে দহতি চেতসি ॥ 113.16 ॥
য়ে চ পুত্রা ভৱিষ্যন্তি দীৰ্ঘায়ুৰ্গুণসংয়ুতাঃ ।

তত্কার্যং চ সমীক্ষেঽহং য়েন তুষ্টঃ প্রজাপতিঃ ॥ 113.17 ॥

অত্রিৰুৱাচ ॥
তপস্তপ্তং ময়া ভদ্রে জন্মপ্রভৃতিদুষ্কৰম্ ।
ৱ্রতোপৱাসৈর্নিয়মৈঃ শাকাহাৰেণ সুন্দৰি ॥ 113.18 ॥
ক্ষীণং দেহং তু পশ্যামি অশক্তোঽহং শুভাননে ।
স্থাতুং শোচামি চাত্মানং ৰহস্যং কথিতং ময়া ॥ 113.19 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
ভর্তঃ পতিৱ্রতা নাৰী পতিপুত্রৱিৱর্ধিনী ।
ত্রিৱর্গসাধনা সা চ সেৱ্যা সা ৱিপুলে জনে ॥ 113.20 ॥
জপস্তপস্তীর্থয়াত্রা পুত্রেজ্যামন্ত্রসাধনম্ ।
ৱদন্তি গুৰৱঃ সর্ৱে য়থোক্তং গুৰুভাষিতম্ ॥ 113.21 ॥
অনুজ্ঞাতা চ দুঃখেঽহং তপস্তপ্স্যামি দুষ্কৰম্ ।
পুত্রার্থিনী বহুদিনান্যহং য়ামি সুৰোত্তমম্ ॥ 113.22 ॥

অত্রিৰুৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাপ্রাজ্ঞে মম সন্তোষকাৰিণি ।
অনুজ্ঞাতা ময়া ভদ্রে পুত্রার্থং তপ আচৰ ॥ 113.23 ॥
দেৱানাং চ মনুষ্যাণাং পিতৄণামনৃণং কুৰু ।
ন ভার্যা সদৃশো বন্ধুস্ত্রিষু লোকেষু ৱিদ্যতে ॥ 113.24 ॥
নহি দেৱাঃ প্রশংসন্তি ভার্যয়া ৰহিতং সুখম্ ।
সম্মুখে সম্মুখা য়াতি ৱিলোমে চ পৰাঙ্মুখী ॥ 113.25 ॥
তেন ভার্যা প্রশংসন্তি সদেৱাসুৰমানুষাঃ ।
মহাৱ্রতে মহাপ্রজ্ঞে সত্যৰূপে শুভে ক্ষণে ॥ 113.26 ॥
তপশ্চৰস্ৱ শীঘ্রং ত্ৱং পুত্রার্থং চ মমাজ্ঞয়া ।
এতদ্ৱাক্যাৱসানে সা সাষ্টাঙ্গং প্রণতাঽব্রৱীত্ ॥ 113.27 ॥
ত্ৱত্প্রসাদেন ৱিপ্রেন্দ্র সর্ৱমেতদৱাপ্নুয়াম্ ।
হংসলীলাগতির্যান্তী লোলাক্ষী ৱৰৱর্ণিনী ॥ 113.28 ॥
ৱিষমস্থানসূয়া তু প্রাপ্তাসৌ নর্মদাং নদীম্ ।
সোমনাথেন তত্তুল্যং নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ॥ 113.29 ॥
য়ে স্মৰন্তি দিৱা ৰাত্রৌ য়োজনানাং শতৈৰপি ।
মুচ্যন্তে সর্ৱপাপেভ্যো ৰুদ্রলোকে ৱসন্তি তে ॥ 113.30 ॥

নৰ্মদায়াঃ সমীপে তু দ্ৱে তটে দ্ৱে চ য়োজনে ।
প্ৰৱিশন্তী তপস্তত্ৰ ৰেৱায়াং ৱৰৱৰ্ণিনী ॥ 113.31 ॥
য়স্যা দৰ্শনমাত্ৰেণ নশ্যতে পাপসঞ্চয়ম্ ।
ততঃ তস্যোত্তৰে তীৰে পৰে পৰ্ণাশনা শুভা ॥ 113.32 ॥
নিয়মস্থা ৱিশালাক্ষী শাকাহাৰেণ সুন্দৰী ।
স্তুৱন্তী তু ততো দেৱাঞ্ছুভৈঃ স্তোত্ৰৈশ্চ সংয়তা ॥ 113.33 ॥
গ্ৰীষ্মেষু চ মহাদেৱী পঞ্চাগ্নিং সাধয়েত্ততঃ ।
ৱৰ্ষাকালে সাৰ্দ্ৰৱাসাচৰচ্চান্দ্ৰায়ণং ৱ্ৰতম্ ॥ 113.34 ॥
হেমন্তে চ ততঃ প্ৰাপ্তে তোয়ৱাসাভৱত্ততঃ ।
প্ৰাতঃ স্নানং ততঃ সান্ধ্যং কুৰ্যাদ্দেৱাদিতৰ্পণম্ ॥ 113.35 ॥
দেৱানামৰ্চনং কৃত্ৱা হোমং কৃত্ৱা য়থা ৱিধি ।
এৱং ৱৰ্ষশতে প্ৰাপ্তে ৱিষ্ণুৰুদ্ৰপিতামহাঃ ॥ 113.36 ॥
সম্প্ৰাপ্তা দ্ৱিজৰূপেণ এৰণ্ড্যাঃ সঙ্গমং প্ৰতি ।
সংস্থিতা অগ্ৰতস্তস্যা ৱেদমভ্যুচ্চৰন্তি তে ॥ 113.37 ॥
অনসূয়া জপং ত্যক্ত্ৱা নিৰীক্ষন্তী মুহুৰ্মুহুঃ ।
উত্থিতা সা ৱিশালাক্ষী অৰ্ঘং দত্ত্ৱা য়থাৱিধি ॥ 113.38 ॥
অদ্য মে সফলং জন্ম অদ্য মে সফলং তপঃ ।
দৰ্শনেন তু ৱিপ্ৰাণাং সৰ্ৱপাপৈঃ প্ৰমুচ্যতে ॥ 113.39 ॥
প্ৰদক্ষিণাং ততঃ কৃত্ৱা সাষ্টাঙ্গং প্ৰণতাঽব্ৰৱীত্ ।
কন্দমূলফলৈৰ্দিৱ্যৈৰদ্যাহং তৰ্পয়ামি ৱঃ ॥ 113.40 ॥

ৱিপ্ৰা ঊচুঃ ॥
তপসা তু ৱিচিত্ৰেণ তৱ সত্যেন সুৱ্ৰতে ।
তৃপ্তা ৱৈ সৰ্ৱকামৈস্তু তপস্ৱিন্যাশ্চ দৰ্শনাত্ ॥ 113.41 ॥
অস্মাকং কৌতুকং জাতং কিমৰ্থং তপ্যতে ত্ৱয়া ।
স্ৱৰ্গমোক্ষং তু ৰক্ষাৰ্থং তপস্তপ্যসি দুষ্কৰম্ ॥ 113.42 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
তপসা সিধ্যতে স্ৱৰ্গস্তপসা পৰমা গতিঃ ।
তপসা চৈৱ ভো ৱিপ্ৰাঃ সৰ্ৱকামমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 113.43 ॥

ব্ৰাহ্মণা ঊচুঃ ॥
তন্ৱী শ্যামা ৱিশালাক্ষী স্নিগ্ধাঙ্গী ৰূপসংয়ুতা ।

হংসলীলাগতিস্ত্ৱং হি কিং চাত্মানং ৱিশোষসি ॥ 113.44 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
য়ুৱত্ৱে চ তপঃ কার্যং য়ুৱত্ৱে পৰমা গতি ।
য়ুৱত্ৱে চ সুতোত্পত্তির্ৱৃদ্ধত্ৱে সর্ৱমপ্রিয়ম্ ॥ 113.45 ॥

ৱিপ্রা ঊচুঃ ॥
সাধু সাধু মহাপ্রাজ্ঞে ৱৰং প্রার্থয় সুৱ্রতে ।
য়ত্ত্ৱয়া চাভিলষিতং তত্সর্ৱং প্রদদাম্যহম্ ॥ 113.46 ॥
অহং ৱিষ্ণুৰহং ৰুদ্রো হ্যহং সাক্ষাত্ পিতামহঃ ।
গূঢৰূপধৰা লোকে স্ৱচিহ্নৈৰুপলক্ষিতাঃ ॥ 113.47 ॥
তস্যা ৱাক্যাৱসানে তু স্ৱৰূপং দর্শয়ন্তি তে ।
স্ৱৈঃ স্ৱৈ ৰূপৈঃ স্থিতা দেৱাঃ সূর্যকোটিসমপ্রভাঃ ॥ 113.48 ॥
চতুর্ভুজো ৱাসুদেৱঃ শঙ্খচক্রগদাধৰঃ ।
অতসীপুষ্পৱর্ণস্তু পীতৱাসা জনার্দনঃ ॥ 113.49 ॥
গৰুত্মান্ ৱাহনং য়স্য শ্রিয়া চ সহিতো হৰিঃ ।
প্রসন্নৱদনঃ শ্রীমাঞ্ ছিৱৰূপো ৱ্যৱস্থিতঃ ॥ 113.50 ॥
সিতৱাসা মহাভাগশ্চতুর্ৱদনসংয়ুতঃ ।
হংসোপৰিসমাৰূঢো হ্যক্ষমালাকৰোঽনঘ ॥ 113.51 ॥
আগতো নর্মদাতীৰে ব্রহ্মা লোকপিতামহঃ ।
ৱৃষভং তু সমাৰূঢো দশবাহুসমন্ৱিতঃ ॥ 113.52 ॥
ভস্মোদ্ধূলিতগাত্রস্তু পঞ্চৱক্ত্রস্ত্রিলোচনঃ ।
জটামুকুটসংয়ুক্তশ্চন্দ্রার্ধকৃতশেখৰঃ ॥ 113.53 ॥
এতদ্রূপধৰো দেৱঃ সর্ৱৱ্যাপী মহেশ্ৱৰঃ ।
অনসূয়া তু তত্রৈৱ দেৱানাং দর্শনাত্ পৰম্ ॥ 113.54 ॥
ৱেপমানা ৰহস্যে তু তান্ পশ্যন্তী মুহুর্মুহুঃ ।
অহং ব্রহ্মা হ্যহং ৱিষ্ণুৰহং ৰুদ্রঃ প্রকীর্তিতঃ ॥ 113.55 ॥
আনন্দিতা তু সা দেৱী দৃষ্টৱৈতান্ মহাৱ্রত ।

অনসূয়োৱাচ ॥
কিং ৱ্যাপাৰাশ্চ কে য়ূয়ং ৱিষ্ণুৰুদ্রপিতামহাঃ ॥ 113.56 ॥
তদহং শ্রোতুমিচ্ছামীমং প্রশ্নং কথয়ন্তু তে ।

ব্ৰহ্মোৱাচ ॥
প্ৰাবৃট্কালো হ্যহং প্ৰোক্ত আপশ্চৈৱ প্ৰকীৰ্তিতঃ ॥ 113.57 ॥
মেঘৰূপো হ্যহং প্ৰোক্তো ৰ্ৱৰ্ষামি ৱসুধাতলে ।
অহং সৰ্ৱাণি ভূতানি প্ৰাক্সন্ধ্যা হ্যুদিতে ৰৱৌ ॥ 113.58 ॥
এতস্মাত্ কাৰণাড্ভাৰৱহস্যং কথিতং ময়া ।

ৱিষ্ণুৰুৱাচ ॥
হেমন্তত্ৱাচ্চ ৱিহিতং ৱিষ্ণুৰূপং চৰাচৰম্ ॥ 113.59 ॥
পালনীয়ং জগত্ সৰ্ৱং ৱিষ্ণোৰ্মাহাত্ম্যমুত্তমম্ ।

ৰুদ্ৰ উৱাচ ॥
গ্ৰীষ্মকালো হ্যহং প্ৰোক্তঃ সৰ্ৱভূতক্ষয়ঙ্কৰঃ ॥ 113.60 ॥
শোষয়ামি জগত্সৰ্ৱং ৰুদ্ৰৰূপস্তপস্ৱিনি ।
এৱং ব্ৰহ্মা চ ৱিষ্ণুশ্চ ৰুদ্ৰশ্চৈৱ মহীপতে ॥ 113.61 ॥
তিস্ৰঃ সন্ধ্যাস্ত্ৰয়ো দেৱাস্ত্ৰয়ঃ কালাস্ত্ৰয়োঽগ্নয়ঃ ।
তথা ব্ৰহ্মা চ ৱিষ্ণুশ্চ ৰুদ্ৰশ্চৈকত্ৱমাগতাঃ ॥ 113.62 ॥
ৱৰং দদামি তে ভদ্ৰে য়ত্তে মনসি ৱৰ্ততে ।

অনসূয়োৱাচ ॥
ৱন্ধ্যা লোকৈৰহং লোকে খ্যাপ্যমানা চ সৰ্ৱদা ॥ 113.63 ॥
ব্ৰহ্মা ৱিষ্ণুশ্চ ৰুদ্ৰশ্চ প্ৰসাদাত্ সুমুখা য়তঃ ।
পৰিতুষ্টাস্ত্ৰয়ো দেৱা দুৰ্ধৰ্ষাঽপি মমোপৰি ॥ 113.64 ॥
অস্মিংস্তীৰ্থে তু সান্নিধ্যং ৱৰং দদতু মেঽধুনা ।

দেৱা ঊচুঃ ॥
এৱং ভৱতু তে ৱাক্যং য়ত্ত্ৱয়া প্ৰাৰ্থিতং শুভে ॥ 113.65 ॥
প্ৰত্যক্ষা ৱৈষ্ণৱী মায়া এৰণ্ডী চৈৱ নামতঃ ।

অনসূয়োৱাচ ॥
য়দি তুষ্টাস্ত্ৰয়ো দেৱা মম ভক্তিপ্ৰবোধিতাঃ ॥ 113.66 ॥
মম পুত্ৰা ভৱন্ত্ৱত্ৰ হৰিৰুদ্ৰপিতামহাঃ ।

ৱিষ্ণুৰুৱাচ ॥

অর্থদাঃ পুত্রতাং য়ান্তি ন কদাচিচ্ছ্রুতং ময়া ॥ 113.67 ॥
ভদ্রে দদামি তান্ পুত্রান্ দেৱতুল্যপৰাক্রমান্ ।
পিতৃতুল্যগুণোপেতান্ সোময়াজি বহুশ্রুতান্ ॥ 113.68 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
ঈপ্সিতং তু প্রদাতৱ্যং য়ন্ ময়া প্রার্থিতং হৰে ।
নান্যথা তচ্চ কর্তৱ্যং নিৱসন্তু মমোদৰে ॥ 113.69 ॥

শ্রীভগৱানুৱাচ ॥
পূর্ৱং তু ভৃগুসংৱাদে গর্ভৱাস উপার্জিতঃ ।
তস্যাহং চৈৱ পাৰং তু ন চ পশ্যামি শোভনে ॥ 113.70 ॥
স্মৰমাণঃ পুৰাবৃত্তং চিন্তয়ামি পুনঃ পুনঃ ।
এৱং সঞ্চিন্ত্যমানৌ হি পিতামহমহেশ্ৱৰৌ ॥ 113.71 ॥
অয়োনিজা ভৱিষ্যামস্তৱ পুত্রাঃ সুশোভনে ।
য়োনিৱাসং চ ৱৈ দেৱা নৈৱ য়ান্তি ৱৰাননে ॥ 113.72 ॥
ইত্যুক্ত্ৱা চ তয়া সার্ধং প্রত্যক্ষাস্তেঽভৱংস্তদা ।
ত্রয়ো দেৱা গতাঃ পার্থ নর্মদায়োত্তৰে তটে ॥ 113.73 ॥
প্রাপ্তা ৱৰং তু সা দেৱী প্রিয়ং মাহেন্দ্রপর্ৱতে ।
ক্ষীণদেহা চ সা নাৰী শুষ্কদেহা সুদাৰুণা ॥ 113.74 ॥
কৃতয়জ্ঞোপৱীতা সা তপোনিষ্ঠা শুভেক্ষণা ।
শিলাতলে নিষণ্ণা সাঽপশ্যত্ কান্তা মহাৱ্রতম্ ॥ 113.75 ॥
হৃষ্টা তুষ্টা মহাদেৱী তিষ্ঠ কান্তেতি চাব্রৱীত্ ।
তাং দৃষ্ট্ৱা স মুনির্ধীমান্ পুনঃ কান্তামুৱাচ হ ॥ 113.76 ॥

অত্রিৰুৱাচ ॥
সাধু সাধু মহাপ্রাজ্ঞে অনসূয়ে মহাৱ্রতে ।
অসাধ্যং সর্ৱনাৰীণাং ৱৰং প্রাপ্তাসি দুর্লভম্ ॥ 113.77 ॥

অনসূয়োৱাচ ॥
ত্ৱত্প্রসাদান্ মহর্ষেঽহং ৱৰং প্রাপ্তা চ দুর্লভম্ ।
তেনাহং তে প্রয়চ্ছামি পুত্রানৃষিতপোধনান্ ॥ 113.78 ॥
এৱমুক্ত্ৱা ততো দেৱী হর্ষেণ মহতা য়ুতা ।
অলোকয়ত্তদা কান্তং তেনাপি শুভদর্শনা ॥ 113.79 ॥

দর্শনাদেৱ সঞ্জাতং ললাটে মণ্ডলং শুভম্ ।
নৱয়োজনসাহস্রৰশ্মি জালসমাবৃতম্ ॥ 113.80 ॥
কদম্বগোলকাকাৰং ত্রিগণং পৰিমণ্ডলম্ ।
তস্য মধ্যে তু দেৱেশঃ পুৰুষো দিৱ্যৰূপধৃক্ ॥ 113.81 ॥
হেমৱর্ণঃ স ৱৈ দেৱঃ সূর্যকোটিসমপ্রভঃ ।
পূর্ৱপুত্রোঽনসূয়ায়াঃ সাক্ষাদ্দেৱঃ পিতামহঃ ॥ 113.82 ॥
চন্দ্রমা ইতি ৱিখ্যাতঃ সোমঃ পুত্রো নৃপাত্মজ ।
ইষ্টঃ পুত্রো ৱৰীয়াংস্তু কলাষোডশসংয়ুতঃ ॥ 113.83 ॥
প্রতিপচ্চ দ্ৱিতীয়া চ তৃতীয়া চ তথা নৃপ ।
চতুর্থী পঞ্চমী ষষ্ঠী সপ্তমী চাষ্টমী তথা ॥ 113.84 ॥
নৱমী দশমী চৈৱ তথা চৈকাদশী পৰা ।
দ্ৱাদশী চ ত্রয়োদশী চতুর্দশী ততঃ পৰম্ ॥ 113.85 ॥
ততঃ পঞ্চদশী দেৱী পূর্ণমাসী প্রকীর্তিতা ।
অমাৱাস্যা তু ৱিখ্যাতা অথ সা ষোডশী কলা ॥ 113.86 ॥
চতুর্ৱিধস্য লোকস্য সূক্ষ্মো ভূত্ৱা ৱৰাননে ।
আপ্যায়তে জগত্ সর্ৱং সোমোঽয়ং সচৰাচৰম্ ॥ 113.87 ॥
সুৰাসুৰাশ্চ গন্ধর্ৱা ৰাক্ষসাঃ পন্নগাস্তথা ।
পিশাচাশ্চ তথাদিত্যাঃ পিতৰশ্চ পিতামহঃ ॥ 113.88 ॥
সর্ৱে তমুপজীৱন্তি হুতং দ্রৱ্যং তু তত্স্থিতম্ ।
ৱনস্পতিগতে সোমে য়চ্ছিন্দ্যাচ্চ ৱনস্পতিম্ ॥ 113.89 ॥
ভুঙ্ক্তে দুঃখং চ ৱৈ মূঢো দহত্যব্দকৃতং শুভম্ ।
ৱনস্পতিগতে সোমে য়ো ভক্ষেদ্দন্তধাৱনম্ ॥ 113.90 ॥
চন্দ্রমা ভক্ষিতস্তেন পিতৃৱংশস্তু ঘাতিতঃ ।
অমাৱাস্যাং তু ৰাজেন্দ্র স্নানং কুর্যাদ্যথাৱিধি ॥ 113.91 ॥
অব্দমেকং ৱিশালাক্ষি পিতৃণাং পৰমা গতিঃ ।
হিৰণ্যং ৰজতং ৱস্ত্রং য়ো দদতি দ্ৱিজাতিষু ॥ 113.92 ॥
সর্ৱং লক্ষগুণং ৰাজংলভতে নাত্র সংশয়ঃ ।
এতদ্গুণৱিশিষ্টোঽসৌ সোমৰূপঃ প্রজাপতিঃ ॥ 113.93 ॥
সঞ্জাতঃ প্রথমঃ পুত্রোঽনসূয়ায়াস্তু নন্দনঃ ।
দ্ৱিতীয়স্তু মহাভাগ দুর্ৱাসা নাম নামতঃ ॥ 113.94 ॥
সৃষ্টিসংহাৰকর্তা চ স্ৱয়ং সাক্ষান্ মহেশ্ৱৰঃ ।
ইন্দ্রোঽপি শাপিতস্তেন দ্ৱিতীয়েন ৱৰাননে ॥ 113.95 ॥
দ্ৱিতীয়স্য তু পুত্রস্য সম্ভৱঃ কথিতো ময়া ।

দত্তাত্রেয়স্তু নাম্না ৰৈ তৃতীয়ো মধুসূদনঃ ॥ 113.96 ॥
জগদ্ৰ্যাপী জগন্নাথঃ স্ৱয়ং দেৰো জনার্দনঃ ।
অৱতীর্ণো মহাভাগব্রহ্মশম্ভুসমন্ৱিতঃ ॥ 113.97 ॥
পুত্রপ্রাপ্তিপদং তীর্থং নর্মদায়োত্তৰে তটে ।
অনসূয়াকৃতং পার্থ সর্ৱপাপক্ষয়ং কৰম্ ॥ 113.98 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে এৰণ্ডীতীর্থমহিমানুৱর্ণনো নাম ত্রয়োদশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 114

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এতস্যানন্তৰং পার্থ সৌৱর্ণং তীর্থমুত্তমম্ ।
ৱিখ্যাতং ত্রিষু লোকেষু সর্ৱপাপক্ষয়ঙ্কৰম্ ॥ 114.1 ॥
ৰেৱায়াং দুর্লভং স্নানং সঙ্গমস্য সমীপতঃ ।
ৱিভক্তং হস্তমাত্রং চ পুণ্যক্ষেত্রে নৰাধিপ ॥ 114.2 ॥
সুৱর্ণশিলকে স্নাত্ৱা শান্তিং য়াতি পৰাং শুভাম্ ।
নির্মিত্ৱা ভাস্কৰং দেৱং হোতৱ্যং তু হুতাশনে ॥ 114.3 ॥
বিল্ৱেন ঘৃতমিশ্রেণ বিল্ৱপত্রেণ ভূৰিণা ।
প্রীয়তাং হি জগন্নাথো ৱ্যাধির্নশ্যতু মে সদা ॥ 114.4 ॥
দ্ৱিজেভ্যশ্চেত্ প্রয়ুক্তং স্যাদ্যাগস্য ফলমাপ্নুয়াত্ ।
তত্র দানেন প্রীতাত্মা মৃতঃ স্ৱর্গমৱাপ্নুয়াত্ ॥ 114.5 ॥
শুক্লপক্ষে তথাষ্টম্যাং সোপৱাসো জিতেন্দ্রিয়ঃ ।
য়স্তত্র কুৰুতে শ্রাদ্ধং নৃদেৱভক্তিতো নৰঃ ॥ 114.6 ॥
সমুদ্ধৰেত্ কুলে তত্র দশপূর্ৱান্ দশাপৰান্ ।
কাঞ্চনং ৱাপি য়ো দদ্যাদ্ধেনুং চৈৱ সুশোভনাম্ ॥ 114.7 ॥
স য়াতি পৰমং স্থানং য়ত্র দেৱো মহেশ্ৱৰঃ ।
পূজয়িত্ৱা শিৱং তত্র শত্রূণাং ৱিজয়ো ভৱেত্ ॥ 114.8 ॥
পুত্রৱান্ গুণৱাংশ্চৈৱ সর্ৱৱ্যাধি ৱিৱর্জিতঃ ।
ইত্যেৱং কথিতং ৰাজন্ সৌৱর্ণং তীর্থমুত্তমম্ ॥ 114.9 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥

এতস্মিন্নন্তৰে তীৰ্থং কৰণ্ডেশ্ৱৰমুত্তমম্ ।
প্ৰখ্যাতং সৰ্ৱলোকেষু নৰ্মদায়োত্তৰে তটে ॥ 114.10 ॥
সৰ্ৱপাপহৰং প্ৰোক্তং সৰ্ৱদুঃখঘ্নমুত্তমম্ ।
ততো গচ্ছেচ্চ ৰাজেন্দ্ৰ তীৰ্থং পৰমশোভনম্ ॥ 114.11 ॥
সৌভাগ্যকৰণং দিৱ্যং নৰাণাং পাপনাশনম্ ।
তত্ৰ য়া দুৰ্ভগা নাৰী নৰো ৱা নৃপনন্দন ॥ 114.12 ॥
স্নাত্ৱাৰ্হৰ্চয়েদুমাং ৰুদ্ৰং সৌভাগ্যং তস্য জায়তে ।
তৃতীয়ায়ামহোৰাত্ৰং সোপৱাসো জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 114.13 ॥
নিমন্ত্ৰয়েদ্দ্ৱিজং তত্ৰ সপত্নীকং সুৰূপিণম্ ।
গন্ধমাল্যৈৰলঙ্কৃত্য পুষ্পধূপাধিৱাসিতম্ ॥ 114.14 ॥
ভোজয়েত্ পায়সান্নেন কৃশৰেণাথ ভক্তিতঃ ।
ভোজয়িত্ৱা য়থা ন্যায়ং প্ৰদক্ষিণমথাচৰেত্ ॥ 114.15 ॥
ত্ৱং তু দেৱো মহাদেৱ সপত্নীকো ৱৃষধ্ৱজ ।
য়থা তে দেৱ দেৱেশ ন ৱিয়োগঃ কদাচন ॥ 114.16 ॥
সোমনাথাখ্যকাৰ্পণ্যাত্তং ধ্যায়ামীহ চিন্তয়ন্ ।
জ্যেষ্ঠে শুক্লে তৃতীয়ায়াং সৌভাগ্যে নৰ্মদাজলে ॥ 114.17 ॥
স্নাত্ৱা দত্ত্ৱা চ সুভগা ন প্ৰিয়েণ ৱিয়ুজ্যতে ।

য়ুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ন দৌৰ্ভাগ্যং ন দাৰিদ্ৰ্যং ন শোকো ন চ দুৰ্গতিঃ ॥ 114.18 ॥
এতত্ সৰ্ৱং ভৱেদ্যেন তত্সৰ্ৱং কথয়স্ৱ মে ।

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
দৌৰ্ভাগ্যং দুৰ্গতিং চৈৱ দাৰিদ্ৰ্যং শোকৱৰ্ধনম্ ॥ 114.19 ॥
ৱৈধৱ্যং সপ্তজন্মানি জায়তে ন য়ুধিষ্ঠিৰ ।
কৰ্মণা য়েন পাপানাং ক্ষয়স্তচ্চ ৱদামি তে ॥ 114.20 ॥
জ্যেষ্ঠে মাসে সিতে পক্ষে ততীয়ায়াং ৱিশেষতঃ ।
তত্ৰ স্নাত্ৱা তু য়ো ভক্ত্যা পঞ্চাগ্নিং সাধয়েত্তপঃ ॥ 114.21 ॥
সোঽপি পাপৈৰশেষৈস্তু মুচ্যতে নাত্ৰ সংশয়ঃ ।
গুগ্গুলুং দাহয়েদ্যস্তু গৌৰী শিৰসমীপতঃ ॥ 114.22 ॥
তস্মিন্ কৰ্মণি ৱিপ্ৰস্য উক্তানি ভৱতে ততঃ ।
দেহপাতে কৃতে স্ৱৰ্গমিত্যেৱং শঙ্কৰোঽব্ৰৱীত্ ॥ 114.23 ॥
শ্ৱেতৈৰক্তৈস্তথা পীতৈৰ্ৱস্ত্ৰৈশ্চ ৱিৱিধৈঃ শুভৈঃ ।

ব্রাহ্মণীর্ব্রাহ্মণাংশ্চৈৱ পূজয়িত্ৱা য়থাৱিধি ॥ 114.24 ॥
পুষ্পৈর্নানাৱিধৈশ্চৈৱ গন্ধধূপৈঃ সুশোভনৈঃ ।
কণ্ঠে সূত্রং সমাধায় কুঙ্কুমেন ৱিলেপয়েত্ ॥ 114.25 ॥
কল্পয়িত্ৱা স্ত্রিয়ং গৌৰীং ব্রাহ্মণং শিৱৰূপিণম্ ।
তাভ্যাং দদ্যাত্ সমাদৃত্য দানমুত্সৃজ্য ৱাৰিণা ॥ 114.26 ॥
কর্ণৱেষ্টং তৱঙ্গদং চ কাঞ্চনীং মুদ্রিকাং তথা ।
সপ্তধান্যং তথা দেয়ং ভোজনং নৃপসত্তম ॥ 114.27 ॥
অন্যানি চৈৱ দানানি তস্মিংস্তীর্থে নৰোত্তম ।
সর্ৱদানৈশ্চ য়ত্পুণ্যং তত্পুণ্যং ত্রিগুণং ভৱেত্ ॥ 114.28 ॥
তত্র সাহস্রগুণিতং নাত্র কার্যা ৱিচাৰণা ।
শঙ্কৰেণ সমং তত্র ভুঙ্ক্তে ভোগাননুত্তমান্ ॥ 114.29 ॥
সৌভাগ্যং তস্য ৱিপুলং জায়তে নাত্র সংশয়ঃ ।
অপুত্রো লভতে পুত্রং নির্ধনো ধনমাপ্নুয়াত্ ॥ 114.30 ॥
কামদং তীর্থৰাজং তু নর্মদায়াং ৱ্যৱস্থিতম্ ॥ 114.31 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে সৌভাগ্যতীর্থমহিমানুৱর্ণনো নাম চতুর্দশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 115

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র ভাণ্ডাৰং তীর্থমুত্তমম্ ।
দাৰিদ্র্যভেদকৰণং পুৰুষাংশ্চৈকৱিংশতিম্ ॥ 115.1 ॥
ধনদেন তপস্তপ্তং প্রসন্নঃ পদ্মসম্ভৱঃ ।
তত্রৈৱ স্ৱস্ৱদানেন প্রাপ্তং ৱিত্তমনন্তকম্ ॥ 115.2 ॥
তত্র গত্ৱা তু য়ো ভক্ত্যা স্নাত্ৱা ৱিত্তং প্রয়চ্ছতি ।
তস্য ৱিত্তপৰিচ্ছেদো ন ভৱেচ্চ কদাচন ॥ 115.3 ॥
তস্যৈৱানন্তৰং ৰাজন্ ৰোহিণীতীর্থমুত্তমম্ ।
ৱিখ্যাতং ত্রিষু লোকেষু সর্ৱপাপহৰং পৰম্ ॥ 115.4 ॥

যুধিষ্ঠিৰ উৱাচ ॥
ৰোহিণীতীর্থমাহাত্ম্যং সর্ৱপাপপ্রণাশনম্ ।

শ্ৰোতুমিচ্ছামি তত্ত্ৱেন তন্ মে ত্ৱং ৱক্তুমৰ্হসি ॥ 115.5 ॥

মাৰ্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
তস্মিন্নেকাৰ্ণৱে ঘোৰে নষ্টে স্থাৱৰজঙ্গমে ।
তস্যোদৰে শয়ানস্য দেৱদেৱস্য পাণ্ডৱ ॥ 115.6 ॥
নাভ্যামভূন্ মহত্পদ্মং ৰৱিমণ্ডলসন্নিভম্ ।
কীৰ্ণকাকেসৰয়ুতং পত্ৰৈশ্চ সমলঙ্কৃতম্ ॥ 115.7 ॥
তত্ৰ ব্ৰহ্মা সমুত্পন্নশ্চতুৰ্ৱদনপঙ্কজঃ ।
কিং কৰোমীতি দেৱেশ চিন্ত্যমানঃ স্ৱদেহতঃ ॥ 115.8 ॥
ভগৱানভৱত্তত্ৰ মৰীচিৰ্ভৰতাধিপ ।
মৰীচেঃ কশ্যপো জাতঃ সৰ্ৱসৃষ্টিকৰস্ততঃ ॥ 115.9 ॥
দক্ষস্যাপি তদা জাতাঃ পঞ্চাশত্ কন্যকাস্তু ৱৈ ।
দদৌ স দশ ধৰ্মায় কশ্যপায় ত্ৰয়োদশ ॥ 115.10 ॥
তথৈৱ চ পৰাঃ কন্যাঃ সপ্তৱিংশতিমিন্দৱে ।
ৰোহিণী নাম য়া তাসাং মধ্যে তাৰাধিপাননা ॥ 115.11 ॥
অভীষ্টা সৰ্ৱনাৰীণাং ভৰ্তুশ্চাপি ৱিশেষতঃ ।
পুনঃ সা নিশ্চয়ীভূতা তপসে ভো নৰাধিপ ॥ 115.12 ॥
ততঃ সা নৰ্মদাতীৰে চচাৰ ৱিপুলং তপঃ ।
একৰাত্ৰং দ্ৱিৰাত্ৰং চ ষডদ্ৱাদশ তথাপৰৈঃ ॥ 115.13 ॥
পক্ষমাসোপৱাসৈশ্চ কৰ্ষয়ন্তী কলেৱৰম্ ।
আৰাধয়ন্তী সততং মহিষাসুৰমাৰ্দিনীম্ ॥ 115.14 ॥
স্নাত্ৱা স্নাত্ৱা জলে নিত্যং নৰ্মদায়াঃ শুচিঃ স্মিতা ।
ততস্তুষ্টা মহাভাগা দেৱী নাৰায়ণী নৃপ ॥ 115.15 ॥
প্ৰসন্না তে মহাভাগে ব্ৰতেন নিয়মেন চ ।
দদামি তে ন সন্দেহো ৱৰং ৱৃণু য়থেপ্সিতম্ ॥ 115.16 ॥
এৱং শ্ৰুত্ৱা তু ৱচনং ৰোহিণী শশিনঃ প্ৰিয়া ।
ৱৰং ৱৱ্ৰে ততো দেৱীমিদং ৱচনমব্ৰৱীত্ ॥ 115.17 ॥
সৰ্ৱাসাং চ সপত্নীনামধিকা শশিনঃ প্ৰিয়া ।
য়থা ভৱানি হ্যচিৰাত্ত্ৱত্প্ৰসাদাত্তথা কুৰু ॥ 115.18 ॥
এৱমস্ত্ৱিতি সা প্ৰোক্তা ভৱান্যা ভক্তিতত্পৰৈঃ ।
স্তূয়মানা সুৰগণৈস্তত্ৰৈৱান্তৰধীয়ত ॥ 115.19 ॥
তদা প্ৰভৃতি সা দেৱী ৰোহিণী শশিনঃ প্ৰিয়া ।
সঞ্জাতা সৰ্ৱলোকস্য ৱল্লভা নৃপসত্তম ॥ 115.20 ॥

তত্র তীর্থে তু য়া নাৰী নৰো ৱা স্নাতি ভক্তিতঃ ।
ৱল্লভা ভৱতে সা তু ভর্তুৰ্ৰে ৰোহিণী য়থা ॥ 115.21 ॥
তত্র তীর্থেষু য়ঃ কশ্চিত্ প্রাণত্যাগং কৰোতি চ ।
সপ্তজন্মনি তস্যৈৱ ৱিয়োগো নৈৱ জায়তে ॥ 115.22 ॥

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ততো গচ্ছেত্তু ৰাজেন্দ্র চক্রতীর্থমনুত্তমম্ ।
সেনাপুৰেতি ৱিখ্যাতং সর্ৱপাপক্ষয়কৰম্ ॥ 115.23 ॥
সৈনাপত্যেঽভিষিক্তেন দেৱদেৱেন চক্রিণা ।
অভিষিক্তো মহাসেনঃ স দেৱেন্দ্রপুৰোগমৈঃ ॥ 115.24 ॥
দানৱস্য ৱধার্থায় ৱিজয়ায় দিৱৌকসাম্ ।
ভূমিদানেন ৱিপ্রেন্দ্রাংস্তর্পয়িত্ৱা য়থা ৱিধি ॥ 115.25 ॥
শঙ্খভেৰীনিনাদেন পটহানাং চ নিঃস্ৱনৈঃ ।
ৱীণাভিশ্চ মৃদঙ্গৈশ্চ ঝল্লৰীকাংস্যতালকৈঃ ॥ 115.26 ॥
তচ্ছ্রুত্ৱা নিনদং ঘোৰং দানৱো বলদর্পিতঃ ।
সুৰাণামাৱিঘাতার্থমভিষেকস্য চাগ্রতঃ ॥ 115.27 ॥
হস্ত্যশ্ৱৰথপত্ত্যাদ্যৈঃ পৰিপূর্ণো ৰৱাকুলৈঃ ॥ 115.28 ॥
ততস্তু তাম্ ৰৌদ্রৱস্য ৱাহিনীং শৰৈঃ সুশার্ঙ্গোজ্ঝিতকৈঃ সুতীক্ষ্ণৈঃ ।
ৱিধ্ৱস্য হস্ত্যশ্ৱৰথান্ মহাত্মা চক্রং ৱিমুক্তং মধুঘাতিনা চ ॥ 115.29 ॥
দৃষ্ট্ৱা তু ভীষণং চক্রমভিৱ্যাপ্তং ষডাননঃ ।
ত্যক্ত্ৱা তত্রাপ্যৱস্থানং চকাৰ ৱিপুলং তপঃ ॥ 115.30 ॥
চক্রং মুক্তং ৱিনাশায় হৰিণা লোকধাৰিণা ।
ৱিহ্ৱলাং দাহয়ামাস পপাত ৱিমলে জলে ॥ 115.31 ॥
নিষ্পাপং তচ্চ সঞ্জাতং নর্মদায়াঃ প্রভাৱতঃ ।
প্রাৱৃট্কালে শুভে পক্ষে দ্ৱাদশ্যাং চৈৱ ভাৰত ॥ 115.32 ॥
য়শ্চ য়াতি জিতক্রোধশ্চক্রতীর্থং হৰিপ্রিয়ম্ ।
সোঽপি পাপৈঃ প্রমুচ্যেত য়মং ঘোৰং ন পশ্যতি ॥ 115.33 ॥
ৰাত্রৌ জাগৰণং কৃত্ৱা দীপং দেৱস্য দাপয়েত্ ।
কথাং চ ৱৈষ্ণৱীং তত্র দেৱদেৱং সমাহিতঃ ॥ 115.34 ॥
ভীষ্মৱ্রতং চ পাৰাকং কৃচ্ছ্রং চান্দ্রায়ণং তথা ।
ৱ্রতং সান্তপনং দেৱ ত্রিৰাত্রৱ্রতকং ভৃশম্ ॥ 115.35 ॥
তৰেদ্ৱৈতৰণীমন্তে ভীমং চক্রমহর্নিশম্ ।
কূটশাল্মলিৱৃক্ষাংশ্চ কদাচিন্নৈৱ পশ্যতি ॥ 115.36 ॥

এতত্তে কথিতং সর্ৱং চক্রতীর্থস্য য়ত্ফলম্ ॥ 115.37 ॥

ইতি শ্রীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে চক্রতীর্থমহিমানুৱর্ণনো নাম পঞ্চদশাধিক শততমোঽধ্যায়ঃ ॥

অধ্যায় 116

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
ধূমপাতং ততো গচ্ছেন্ মহাপাতকনাশনম্ ।
সমীপে চক্রতীর্থস্যা ৱিষ্ণুনা নির্মিতং পুৰা ॥ 116.1 ॥
মেকলাং পৰমাং দেৱীমিমাং ত্রৈলোক্যপাৱনীম্ ।
কদাচিত্ পয়সাং ৰাজা সান্তঃপুৰপৰিচ্ছদঃ ॥ 116.2 ॥
শিষ্টৈৰিষ্টৈর্বন্ধুভিশ্চ অর্ঘপাত্রেণ সংয়ুতৈঃ ।
হস্তাভৰণসংয়ুক্তৈঃ পুণ্যৈৰমলকান্তিভিঃ ॥ 116.3 ॥
চন্দ্রমণ্ডলমানৈশ্চ য়ুক্তৈর্মুক্তাফলৈস্তথা ।
প্রৱাললতিকাভিশ্চ ইন্দ্রনীলসমন্ৱিতৈঃ ॥ 116.4 ॥
অর্ঘং দদৌ তদা তস্যৈ ৱৰুণঃ সৰিতাং পতিঃ ।
গঙ্গাদ্যাঃ সৰিতঃ সর্ৱাস্তাপী চাপি পয়োষ্ণিকা ॥ 116.5 ॥
নন্দিনী নলিনী পুণ্যা সর্ৱমর্ঘং দদুস্তদা ।

নর্মদোৱাচ ॥
মদীয়ে সঙ্গমে দিৱ্যে স্নাত্ৱা সন্তর্পয়ন্তি য়ে ॥ 116.6 ॥
তস্য সপ্তকুলোত্পন্নাংস্তাৰয়ামি ন সংশয়ঃ ।
জলাঞ্জলিং ততো দত্ত্ৱা সমুদ্রো ৱাক্যমব্রৱীত্ ॥ 116.7 ॥
ধন্যোঽহং কৃতকৃত্যোঽহং ত্ৱয়া দেৱি ৱৰাননে ।
সমায়াতাসি ভদ্রং তে মাং চাত্র পাৱনং কুৰু ॥ 116.8 ॥

নর্মদোৱাচ ॥
পৱিত্রোঽসি মহাভাগ একাকী ত্ৱং মহোদধে ।

মার্কণ্ডেয় উৱাচ ॥
এৱং ভগৱতী ৰাজন্নর্মদা মেকলা শুভা ॥ 116.9 ॥

পূজিতা সাগৰেণাপি শুভে সিংহাসনে স্থিতা ।
পাণিগ্রহং গৃহীতা সা পুৰুকুত্সেন ভাৰত ॥ 116.10 ॥
পুৰুকুত্সস্য ভাৰ্যা সা গৃহধৰ্মেণ সংযুতা ।
সদা ৱৈ ৱৰ্ততে ৰাজংস্তত্ৰৈৱ সঙ্গমে শুভে ॥ 116.11 ॥
পুষ্পৱৃষ্টিস্তদা হ্যাসীত্ত্ৰিদশানাং মহোত্সৱে ।
তত্ৰ স্ৱয়ংৱৰশ্চাসীত্ সৰিতঃ পৃথিৱীপতে ॥ 116.12 ॥
তত্ৰ য়ঃ কুৰুতে শ্ৰাদ্ধং স্থানং চ পিতৃতৰ্পণম্ ।
লক্ষয়জ্ঞফলং প্ৰাপ্য স মুক্তো নাত্ৰ সংশয়ঃ ॥ 116.13 ॥
এৱং ত্ৰৈলোক্যপূজ্যা তে নৰ্মদা লোকপাৱনী ।
তস্যা মাহাত্ম্যমতুলং কীৰ্তিতং হি মহাভুজ ॥ 116.14 ॥
ভক্ত্যা শ্ৰুত্ৱা মহাভাগ ৰুদ্ৰলোকে মহীয়তে ।
আদিমধ্যাৱসানেষু ৰেৱামাহাত্ম্যমুত্তমম্ ॥ 116.15 ॥
য়ঃ কশ্চিচ্ছৃণুয়াদ্ভক্ত্যা তস্য স্যাদ্ৱাঞ্ছিতং ফলম্ ।
শ্ৰুত্ৱা মাহাত্ম্যমতুলং য়ো নৰো হি জিতেন্দ্ৰিয়ঃ ॥ 116.16 ॥
দানং কুৰ্যাত্তদা তস্য সৰ্ৱকামাৰ্থসিদ্ধয়ঃ ।
পুস্তকং পূজয়িত্ৱা তু ধূপদীপকচন্দনৈঃ ॥ 116.17 ॥
দানং তত্ৰ প্ৰকৰ্তৱ্যং ব্ৰাহ্মণাংশ্চাপি পূজয়েত্ ।
শ্ৰৱণেন তু দানেন সুপ্ৰীতা নৰ্মদা ভৱেত্ ॥ 116.18 ॥
তীৰ্থে তীৰ্থে চ কথিতং তত্পূৰ্ৱং পাণ্ডুনন্দন ।
পুণ্যং শ্ৰুত্ৱা তু মাহাত্ম্যং তদ্দানেনৈৱ পাণ্ডৱ ॥ 116.19 ॥
এতস্মাত্ কাৰণাদ্দানং শ্ৰুত্ৱা দানং হি কাৰণম্ ।
তচ্ছ্ৰুত্ৱা ৰাজশাৰ্দূলো মাৰ্কণ্ডেয়স্য ভাষিতম্ ॥ 116.20 ॥
অৰ্ঘং দত্ত্ৱা য়থান্যায়ং পূজয়িত্ৱা ঋষীন্ সদা ।
অশ্ৱৈৰ্গজৈস্তথা ৰথৈৰ্ভ্ৰাতৃভিঃ সহ ধৰ্মৰাট্ ॥ 116.21 ॥
তীৰ্থয়াত্ৰাং চকাৰাশু নৰ্মদায়াং য়ুধিষ্ঠিৰ ।
উত্তৰে দক্ষিণে তীৰে স্নানপানাৱগাহনম্ ॥ 116.22 ॥
ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণে ৰেৱাখণ্ডে য়ুধিষ্ঠিৰমাৰ্কণ্ডেয়সংৱাদে নৰ্মদাচৰিত্ৰৱৰ্ণনো নাম ষোডশাধিকশততমোঽধ্যায়ঃ ॥

ইতি শ্ৰীস্কন্দপুৰাণস্য ৰেৱাখণ্ডঃ ॥